

Ostrava

Kandidát na titul Evropské hlavní město kultury 2015

PŘIHLÁŠKA / VÝBĚROVÉ KOLO

Ostrava

Kandidát na titul Evropské hlavní město kultury 2015
PŘIHLÁŠKA / VÝBĚROVÉ KOLO

Laskavému čtenáři

Dříve, než byla napsána první věta kandidátského projektu OSTRAVA 2015, uvažovali jsme o roli kreativity a kultury v budování a udržení města. Náš projekt tedy myšlenkově vyrůstá z postulátů o nezastupitelnosti, smyslu a významu kultury.

Uvědomujeme si, že setkání tří elementů MĚSTO – KULTURA – IMPULS EVROPSKÉHO ROZMĚRU je pro Ostravu zásadní příležitostí v úkolu, před nímž v současné době stojí. Není jím nic menšího než nalezení nové identity: zdárná transformace z byvšího centra těžkého průmyslu do post-industriálního města 21. století. Není to abstraktní ideový úkol: na jeho řešení čeká 1 300 000 obyvatel ostravského regionu.

Snázili jsme se na stejnou úroveň postavit otázky a odpovědi, ostravské nálezy a ostravská hledání. To vše nám pomáhalo najít co nejúčinnější roli kultury v procesu, který Ostravu čeká v horizontu příštích let.

*Jedním z principů našeho projektu je realistický idealismus. Co to znamená? Je to vytyčení ideálních, maximalistických cílů a zároveň pragmatická cesta k nim. Rozhodli jsme se postavit vedle sebe ideu a cíl, přijmout plán pro životaschopnou utopii. Představ si **město jako prostor pro šťastný život** v takové podobě, která může být skutečně realizována.*

Centrální část kandidátského projektu, plán výstavby Klastru Černá louka, je jeho faktickým, ale i symbolickým jádrem. Promítá se sem představa o těsném propojení kultury a občanského života. Leží tu také centrální impuls pro budoucí dlouhodobý rozvoj Ostravy. Je to projekt zároveň urbanistický, sociální, kulturní i vzdělávací. Otvírá Ostravu evropským impulsům a naopak – činí Ostravu atraktivnější pro Evropu.

Přijali jsme princip olympijské vesnice: žádná část projektu není jednorázová a pomíjivá. Všechny, včetně iniciační vlny aktivit OSTRAVA 2009 a OSTRAVA 2010, zůstávají městu jako nové kulturní události, transformační nástroje, seberefektivní kritéria pro budoucí vývoj. Jdeme cestou dlouhodobého kulturního vlivu na rozvoj a udržení města. V Ostravě nejde o nic menšího.

Hodnota umění a kultury pro společnost

Kreativita je charakterizována jako motor (driver) pro inovace a klíčový faktor pro rozvoj osobnostních, pracovních i sociálních kompetencí a podnikavosti, i jako klíčový faktor pro úspěšné zapojení jedince do společnosti. Kreativita je schopnost přicházet s novými nápady a přetvářet vize a sny ve skutečnost a lze ji uplatnit ve všech oblastech lidské činnosti. V současnosti se o ní často hovoří jako o nástroji, který může napomoci překonání současné ekonomické a společenské krize.

Bytostnou doménou kreativity a jejím primárním zdrojem, jak naznačuje i samotný význam slova tvořit (create), je oblast kultury. Kulturu můžeme chápat v antropologickém pojetí jako vše, co lidé definuje ve smyslu jejich sebevyjádření a pochopení sebe samých, a v užším pojetí jako umění ve smyslu zavedených uměleckých forem, jakými jsou literatura, hudba, drama apod. Dlouhou dobu byly tyto dvě oblasti, především na úrovni praktických politik, vnímány izolovaně a protikladně (stálo proti sobě vysoké a nízké umění, elitní a populární kultura, veřejně podporované a komerční umění). V souvislosti s významnými společenskými změnami – s úrovní vzdělanosti, demokratizací, nárůstem volného času, rozvojem informačních a komunikačních technologií, i nástupem tzv. home-made kultury dochází však v současné době k jejich vzájemnému prolínání a symbióze. Komerční kultura, kultura podporovaná z veřejných zdrojů i tzv. home-made kultura vytvářejí vyvážený ekosystém, který by neměl být narušován. Z veřejných zdrojů je zaslouženě a logicky podporováno především umění, protože tvoří základ, z kterého čerpá kultura v širším slova smyslu, kulturní a kreativní průmysly i další oblasti lidské činnosti. Umění jako čistá kreativita tvoří i jádro (pure creativity core) konceptu kreativní ekonomiky. Je evidentní, že bez zdravého a kvalitního jádra nemohou vzkvétat navazující odvětví.

Na umění však není nejdůležitější to, že výrazně ovlivňuje další sféry a přispívá k ekonomické prosperitě, ale to, že je hodnotou samo o sobě (immanent value). Především jde o vytváření identity, ať už na úrovni jedince, komunity či společnosti. Svou identitu nedefinujeme na základě práce – zaměstnání, které se mohou často střídat, ani na základě zeměpisných kritérií, protože stále někam dojíždíme a cestujeme, ale na základě toho, co kulturně konzumujeme nebo vytváříme. Jsem, kdo jsem, a ty jsi, kdo jsi, právě proto, že čteme to, co čteme, posloucháme to, co posloucháme, či hrajeme to, co hrajeme.

Všichni mladí lidé si právě prostřednictvím umění formují a třebí své názory a postoje, vytvářejí si duchovní hodnoty a reflektují sami sebe.

Umění hraje také velmi významnou kritickou roli. Je zrcadlem společnosti a může tak zásadně přispívat k demokratizaci společnosti a její odolnosti vůči totalitě či v boji proti extremismu.

Svou rozmanitostí umění obohacuje společnost a je výrazným hráčem v rámci mezinárodních vztahů a soužití různých kultur v dnešním globalizujícím se světě. Kulturní pluralismus je proto zásadním politickým zájmem současného světa.

Umění a kultura plní řadu dalších funkcí, které ve svém souhrnu přispívají ke kvalitě života jednotlivců i celé společnosti. Dnes je již pro všechny samozřejmostí ochrana životního prostředí a její nezbytnost pro trvale udržitelný rozvoj. Stále však ještě chápeme životní prostředí pouze jako prostředí vnější, tedy to, co nás obklopuje a co je mimo nás. Měli bychom si ale uvědomit, že stejně důležité jako vnější prostředí je pro náš život důležité i prostředí vnitřní, tedy to, jaké hodnoty a postoje vyznáváme, čím a jak žijeme, o čem přemýšlíme a co nás kultivuje. A právě umění a kultura mají schopnost nás vnitřně naplňovat.

Eva Žáková

Vedoucí Institutu umění / Praha

Kdo na moje místo?

*Tak málo mám krve a ještě mi teče
z úst.*

*Až bude růst
nade mnou tráva, až budu hnít,
kdo na moje místo,
kdo zdvihne můj štít?*

*V dým zahalen vítkovských pecí jsem stál,
noc zřela mi z očí, plam z nozdry mi vál,
nech zářilo slunce, nech večer se šeřil,
já semknutou brvou jsem vrahy ty měřil:
ty bohaté židy, ty grófy ze šlachty,
já škaredý kovkop, jak vyskočil z šachty.
Nech diadém jednomu na skrání svítil,
každý z nich upjatý pohled můj cítil,
mou zařatou pěst, můj vzdor,
hněv kovkopa z Beskyd a z hor.*

*Tak málo mám krve a ještě mi teče
z úst.*

*Až bude růst
nade mnou tráva, až budu hnít,
kdo místo mne na stráž,
kdo zdvihne můj štít?*

Petr Bezruč

Foto Martin Popelář

Darmoděj

...

*Můj Darmoděj vagabund osudů a lásek
jenž prochází všemi sny ale dnům vyhýbá se
můj Darmoděj krásné zlo jed má pod jazykem
když prodává po domech jehly se slovníkem*

*Šel včera městem muž
podomní obchodník
šel ale nejde už
krev skápla na chodník
já jeho flétnu vzal
a zněla jako zvon
a byl v tom všečen žal
ten krásný dlouhý tón
a já jsem náhle věděl
ano, já jsem on
já jsem...*

...

Jaromír Nohavica

Foto Viktor Kolář

U Pařátu

*zahrej jiřiny, tady pro moji paní
s narozeninami, ta, co sedí v kabátu, sám si
nevzpomenu, jak to je, jak to všechno bylo,
jiřiny, dál nevím, ty je znát budeš, jsi tu
každý den, z hospody na to vidíš, na celé
Vítkovice, život, i se zahrádkami*

Petr Hruška

Foto Martin Popelář

Dole Ostrava

*Dole Ostrava
tady pravdě nepodobné keře
plst přítomnosti
snad dole
najít kohokoliv
a zachránit mu život
neděle klečí
před regálem s pitím
v dálce klinkání říjnových bříz
za Paskovem zbytečně
velké nebe*

Petr Hruška

Foto Bohdan Halamiček

Hrádeček, srpen 2009

Ostrava, vždy příliš daleko od hlavního města, si vytvořila svébytného genia loci, jehož základem se stala nutnost spoléhat se především na sebe samu. Stále ovšem přežívá jako synonymum těžkého průmyslu a černého uhlí, nikoli jako centrum kultury či vzdělání. Někdejší nevýhody ale přinášejí i nové naděje na revitalizaci míst, která dosud odolala sociálnímu inženýrství, kolektivizaci i tlaku globalizace. Proto vítám a podporuji ostravskou kandidaturu na Evropské hlavní město kultury 2015 jako snahu rozpoznávat, oceňovat a rozvíjet i méně nápadnou krásu naší krajiny a našich měst.

Václav Havel

Foto Josef Chuchma

Příběhy průmyslových civilizací mají pevnou osnovu, jsou to dramatické rozkoly, které se nedají vyřešit, jen je možné nalézt jakési prahy udržitelnosti života v jejich rámci. Jejich příbližně pět: rozkol mezi centrem a periferií, venkovem a městem, státem a církví, kapitálem a prací, mezinárodním a národním. Když se procházíme po moderních městech, vyprávíme jejich příběh pomocí zápletek, které tyto rozkoly vyvolaly – říkáme třeba „toto bylo hornické předměstí, když se přestalo těžit, vznikla tady čtvrť intelektuálů“ nebo zase „tady byla chemička, všechno kolem páchlo a barvilo do žluta naše košile, teď tady pořádáme festival filmového umění“ nebo také „toto byl původně klášter, ale Josef Druhý z něj udělal městské gymnázium“.

Pro všechna průmyslová města je podmínkou jejich přežití jako měst – nejen „aglomerátů pracujících jedinců“ – schopnost udělat z ran, které tu po těch rozkolech zbyly, svědectví o naší společné historii. A to je možné jen tím, že slovem „kultura“ nebudeme označovat jen koncerty a divadla, kde v prvních řadách sedí VIP, ale sjednocující rámec městské politiky. Kultura je především naše schopnost udělat z rozkolů, které nás v minulosti rozdělily, svědectví o tom, co nás dnes drží pohromadě. A co nás bude držet pohromadě i v budoucnosti. Bez takového pojetí kultury by města přestala být městy.

Václav Bělohradský
Filozof

Foto Štěpán Kotrba

Proč zrovna Ostrava

Při přechodu k post-industriální společnosti procházejí klasická průmyslová města složitými hospodářskými, sociálními a urbanistickými proměnami. Pokud nemohou nabídnout nic než svoji průmyslovou minulost, čeká je odchod zejména mladší, vzdělanější a kvalifikovanější části populace. To uzavírá začarovaný kruh, neboť město opouští právě ti, kdo by nejspíše mohli pro jeho nový rozvoj něco udělat. Zůstává v něm stárnoucí a méně kvalifikované obyvatelstvo. Staré průmyslové město se tak mění z dřívějšího tahouna ekonomiky ve zdroj narůstajících sociálních problémů.

Při očekávaném nedostatku veřejných zdrojů nelze spoléhat na to, že takto sociálně chátrající města zachrání z pozice úřední vyšší státní moc.

Příklady starých průmyslových měst v západní Evropě (např. v Porúří, Lotrinsku, střední Anglii, jižní Belgii) ukazují, že zdrojem inovací se stávají malé skupiny místních obyvatel, jež přicházejí s promyšlenými vizemi restrukturalizace měst. Klíčovou úlohu při nastartování podobného vývoje získává oblast kultury a kulturních aktivit chápaných v širokém slova smyslu. Jejich význam je dvojitý.

Za prvé může jejich rozvoj sloužit jako prvek, který zbrzdí, či dokonce odvrátí nežádoucí proces migrace mladých a vzdělaných lidí. Ti totiž odcházejí nejen kvůli nedostatku pracovních příležitostí odpovídajících jejich kvalifikaci, ale též kvůli chybějícím příležitostem mimopracovního kulturního využití.

Druhý význam rozvoje kulturních aktivit spočívá v tom, že bývají doprovodným rysem přechodu k postindustriální ekonomice služeb. Nárůst kvalifikovanosti pracovní síly v těchto sektorech jde ruku v ruce právě s vyšším očekáváním ohledně možností aktivního kulturního využití. Právě Ostrava představuje v tomto ohledu v naší republice vcelku jedinečný případ. Jedná se o město, které se ocitlo v analogické situaci, v jakou zhruba před 20 lety prožívalo např. severofrancouzské Lille (útlum pracovních příležitostí v dolech pro muže, zrušení textilek, v nichž pracovaly ženy, pestrá multietnická skladba obyvatel, lokalita v příhraničním periferním regionu). Během dvou dekad dokázalo Lille, jež samo sebe dnes prezentuje jako kulturní střed Evropy, řadu problémů s restrukturalizací vyřešit.

Jan Keller
Sociolog

Ostrava jako město kultury?

Ostrava a kultura? Objeví-li se uvedené spojení v médiích, vždy má určitý nádech bizarnosti, byť o dobré úrovni zdejšího profesionálního divadla, hudebního života nebo některých rozhlasových a televizních pořadů pochybuje málokdo. Kolektivní vědomí a ještě více kolektivní nevědomí lidí, kteří o Ostravě někdy slyšeli a kteří ji znají jaksi mimochodem, zůstává i po desítkách let na stejné úrovni. Vězí v klišé o velkoměstě těžké dřiny, připomínajícím trochu nemotorného obra, známém v uplynulých sto letech v souvislosti s těžkým průmyslem. Do této zdánlivě země nikoho lidé přicházeli vydělávat peníze, sem nikdo v posledních dvou staletích nespěchal z touhy po odpočinku, kontemplaci, po kulturním zážitku. Sem byli po značnou část minulého století lidé posíláni za trest, aby si odpracovali své nesprávné názory nebo nesprávný původ. Do Ostravy se mířilo za prací v dolech, hutích, v železárnách; ve všech možných i nemožných fabrikách a šachtách, kde se tvrdě hárovalo, makalo, dělalo, robilo, někdy i umíralo. A to nejen pro vlastní živobytí, ale fakticky pro bohatství, bohatství k zajištění rodiny, dětí, prarodičů, rodičů, party, milenek, majitelů, akcionářů, monarchie, republiky, protektorátu, říše, národa, strany, mírového tábora, dělnické třídy; nebo třeba jen tak, protože co se životem.

Vraťme se ale na samý začátek, na začátek s lidmi na scéně. Byl někdy před 25 000 lety. Z té doby pochází Petřkovičká venuše, abstrahované figurativní malé veledílo, ženský akt. Je v něm zvláštní životní síla, vyjádřená obdivuhodnou zkratkou, žádné oblé tvary, spíš kubismus dávno před kubismem, energie rázného vyjádření, zkratky. V porovnání s jinými venušemi té doby se již v tom projevuje jakási pravěká Ostrava! Ve stejné době se také prokazatelně ocitlo uhlí snad poprvé na světě v ohništi pravěkého člověka. Jak rozdílná je vůně hořícího dřeva a hořícího uhlí! Ti neznámí pralidé museli řešit něco závažného, že pálili ten nelibě zavánějící černý kámen...

Různé kultury se posléze vystřídaly v prostoru mezi Odrou a Ostravicí, Moravská brána jako tah mezi Baltským mořem a jižní částí Evropy představovala důležitý průchod kupců, ale o tom mluví spíše archeologie. Písemné zprávy nám poodkryvají zmíněnou oblast až ve druhém tisíciletí po Kristu. Lze předpokládat, že malé město, založené ve 13. století pod názvem Moravská Ostrava, kulturou žilo jako všechna podobná města ve střední Evropě. Svým měřítkem se spokojovalo s málem. Farní kostel, hradby, kostelní bratrstvo, modlitby, chrámová hudba a hudba k pobavení, fresky v kostele – liber pauperum, nějaká ta psaná, později tištěná bible, modlitební knížka, skromná výzdoba měšťanských domů, přiměřená uměleckořemeslná produkce, to byl rámeček zdejšího světa.

Ani nově příchozí, které v první polovině 19. století lákalo černé uhlí nebo práce v železárnách, s sebou nepřinášeli touhu po jině, vyšší kultuře a kulturnosti. Honba za černým kamenem a železnice však v průběhu věku páry a železa způsobovaly pozvolný ústup staré kultury maloměsta a okolních vesnic; mizela políčka a louky, vysušovaly se rybníky, kácely se staré aleje, zanikala malebná zákoutí, drobnou zástavbu nahrazovala městská, vymíraly nebo v záplavě nových se rozpouštěly místní staré rody. Nastoupila éra přistěhovalců, lidí z dalekých vesnic, měst a škol, z Beskyd a z Haliče, cizinců, na prvním místě zaujatých prací. Kultura se u většiny pojila s náboženským prožitkem života, se svátečními chvílemi, s nedělní bohoslužbou, se šábesem a dalšími svátky náboženského života.

Starý svět během několika desetiletí vytlačila univerzální kultura s kořeny v osvícenství, kultura technické civilizace, která nebyla sentimentální a která výrazně venkovským Ostravskem otrásla. Stačí připomenout – roku 1848 žilo v samotné Moravské Ostravě přibližně dva tisíce, v Přívoze

na čtyři sta, ve Vítkovicích přes tři sta a ve Slezské Ostravě přes tisíc obyvatel; v roce 1910 v téže Moravské Ostravě žilo přes třicet šest tisíc, v Přívoze přes šestnáct tisíc, ve Vítkovicích dvacet tři tisíc a ve Slezské Ostravě přes dvacet dva tisíc obyvatel. Kolik z těchto počtů tvořili potomci starousedlíků a co nově přichozí mohli a chtěli vědět o svém dočasném či trvalém novém domově? Totéž srovnání lze přenést s odstupem sta let na dnešních 315 000 obyvatel města. A to zde uvádíme pouze kvantitativní údaje!

Proto hledat odpovědi na otázky věnované kultuře, jejím tradicím a současnosti je v Ostravě výrazně složitější než v historicky daných kulturních centrech. Jakou kulturu máme na mysli? Kulturu těch na nejnižších stupních sociálního žebříčku, kterých zde bylo hodně a kteří na vábení vysoké kultury nedali? Kulturu vysokou, jejíž základy byly a jsou zde více než skromné, a proto je její existence prosycena zřejmou nesamozřejmostí, neustálým usilováním o vlastní existenci a didaktičností někdy až k neúnosnosti? Ačkoliv chápeme, že kultura je vlastní naší existenci a že je to mnohé – způsob stolování, řeči, gest, denního chodu, hygienických a společenských návyků, čistoty veřejných prostor i obydlí, máme především na mysli vyšší stupně kulturní struktury a vědomí, které jsou výsledkem součinnosti stovek a tisíců lidských rozhodnutí a které nelze zajistit dobrovolnickou činností několika nadšenců a příznivců, byť by se jednalo o průmyslové magnáty.

Kultura s vyššími ambicemi se však na Ostravsku až do počátku minulého století omezovala na soukromé aktivity, veřejnou činnost čtenářských a hudebních spolků, divadelní hostování, občasná koncerta, lidové zábavy, sem tam i výstavy a přednášky pro vzdělance, kteří zde působili mnohem exotičtěji než jinde. Návyky každodenního života si sem novoosídlenci přinášeli z domovů: z nedalekých Beskyd, Těšínska, Opavska, z Haliče, ze vzdálených měst –

z Prahy, Brna, Vídně, Krakova. Prostí lidé zápasili s městskými nároky, s požadavky hygieny, s odtržením od vesnických tradic. Vysokoškolsky vzdělaní technici, lékaři a právníci zase postrádali kulturní život tehdejších metropolí. Velcí průmyslníci příliš nestáli o povzbuzování kulturního dění v Ostravě. Hans Wilczek budoval své uměleckohistorické sbírky mimo jiné i ze zisku svých zdejších dolů na hradě Kreuzenstein u Vídně, Rothschildové se soustřeďovali přímo na hlavní město monarchie a ostatní velikáni se k Ostravě chovali podobně selektivně. Tavicí kotlík mnohonárodnostní monarchie byl prazvláštně nastaven, přesto jako jiné kotle vřel.

Dlouho trvalo, než všichni přichozí i starousedlíci zvedli v tom varu práce hlavy, přestali myslet na opuštěné kouty světa, na utrpené křivdy a zničené hodnoty, dlouho zkrátka trvalo, než si uvědomili, že jejich domov není tam, kdesi za horami nebo v zaniklé minulosti, nýbrž tady a teď, v průmyslové Ostravě. Že se musejí naučit žít celým životem, nejen prací, a že k tomuto životu kulturu a kulturní prostředí chtě nechtě potřebují, aby se z provizoria průmyslové civilizace stalo skutečné město, kde bude dobré žít. Zprvu se tyto touhy projevovaly zakládáním spolků a sdružení, koncem 19. století si jednotlivé národy – Češi, Němci, Poláci a ve všech těchto komunitách i Židé – založily národní domy, přibýlo monumentálních kostelů, vznikly výstavné synagogy. V roce 1907 město Moravská Ostrava slavnostně otevřelo Městské divadlo, aby se po stránce kulturní vyrovnalo nedalekým divadelním domům v historických městech v Těšíně a Opavě. Tato starobylá sídla sice už překonávala po stránce lidnatosti a hospodářského významu, ale společensky Ostravsko nadále hrálo druhé housle.

20. století zformovalo velkoměstskou Ostravu spojením měst a obcí Ostravska. První z celé řady slučování se uskutečnilo v roce 1924. Zároveň to bylo století emancipace

velkoměsta, století jeho dospívání. Emancipace v tom smyslu, že z průmyslového centra, s preferencí jedné jeho funkce – a to funkce výrobní, se pozvolna stávalo město polyfunkční, které může existovat navzdory nejrůznějším výkyvům – společenským, hospodářským i politickým – a pro své obyvatele bude naplňovat již antikou definované úkoly města. Bude představovat bezpečné a zdravé útočiště svých obyvatel, bude jim poskytovat obživu a současně je naplní pocitem hrdosti a krásy. V mnohém je Ostrava antickému ideálu dlužna, stačí pomyslet na zdraví obyvatel nebo na pocit hrdosti a krásy, abychom si uvědomili, kolik bude ještě třeba vykonat.

Dodnes totiž lidé nesou ve svých myslích znamení – cejch Ostravy, té průmyslové Ostravy uhlí a železa, Ostravy – ocelového srdce republiky, jak znělo politikou a médii pěstované klíše druhé poloviny minulého století. Tyto obrazy však tkví především v hlubinách našeho podvědomí. Znovu a znovu se Ostrava mnohým vynořuje v myslí a ve snách jako průmyslové peklo s největším znečištěním vod a vzduchu ve střední Evropě. A kultura městského obrazu, služeb a funkcí? Až na divadlo, které se rozvinulo nebývalou měrou, hudbu, výkony zdejšího televizního studia a rozhlasu, zůstává na úrovni začátků. Z Ostravy se přitom těžilo bohatství v podobě uhlí, železa, všech možných výrobků. Zdejší průmysl tvořil páteř československého exportu. Tvořil bohatství, často přesouvané do kultury jiných částí střední Evropy. I z těchto důvodů zbývalo na kulturní potřeby málo sil.

Proto se již několik desítek let bez vyslyšení opakují tytéž požadavky: Je třeba koncertní síň pro filharmoniky! Je potřeba nové budovy pro vědeckou knihovnu! Musí se provést dostavba Domu umění, aby bylo možné ve větší míře vystavit tamní umělecké sbírky! Zdejší vysoké školství se zčásti nadále schovává v nevyhovujících budovách!

Město nemá městskou galerii, takže výstavy i těch nejlepších výtvarníků současnosti se provozují v různých nevyhovujících prostorách, nazývaných vznešeně galerie! Mělo by zde fungovat průmyslové muzeum! Vždyť v Ostravě není místo pro doklady vývoje zdejšího průmyslu, takže exponáty z Ostravska vystavuje například Technické muzeum v Brně! Aby Ostrava dospěla, aby se vyvinula v plnohodnotné město, které nestojí pouze na jedné noze, potřebuje dotvořit to podstatné pro město obdobné velikosti a významu.

Kultura má velký ozdravný význam právě v místech poznamenaných industrializací, spjatých s potřebou nápravy zničeného životního prostředí. Bez toho bude Ostrava jen nedokončeným projektem moderní civilizace, omezeným na technokratické vize industrializovaného světa. Kdysi se rozhodovalo o osudu tohoto města za jeho hranicemi. Následně se stalo kovářskou výhní a velkou šachtou, aby se zde rodily kolejnice a aby byly zpřístupněny zdejší podzemní poklady. Nyní je třeba udělat další krok – rozhodnout o budoucnosti Ostravy jako kulturního centra nadregionálního významu. Uvedené rozhodnutí je v možnostech města, ale musí se mu alespoň zčásti vrátit energie, kterou v nedávné minulosti poskytlo prostřednictvím výkonů zdejšího průmyslu ostatním regionům střední Evropy. Proto Ostrava potřebuje podpořit zdejší kulturu, aby v rámci babického umění mohla přejít z jedné fáze své historie, a to fáze průmyslové v intencích 19. a 20. století, do fáze nové, města polyfunkčního, s výrazným podílem kulturního života. Tento proces je možný, ale na druhé straně značně nesamozřejmý.

Martin Strakoš

Historik umění a odborný pracovník památkové péče

Jan Balábán

Nesamozřejmá kultura

Město Ostrava vzniklo díky průmyslu. Rozvoj do roku 1828 nevýznamného městečka mezi centry moravského a slezského regionu Olomoucí a Opavou získal prudkou dynamiku s investicemi církevního šlechtice, olomouckého arcibiskupa Rudolfa Jana do těžby místního uhlí a výroby železa. Tento osvícený aristokrat, podnikatel a sponzor umění, pro kterého Ludwig van Beethoven napsal slavnou Missu solemnis, zřejmě netušil, jak dalekosáhle změní demografickou strukturu kraje na pomezí dnešního Česka, Slovenska a Polska založením tehdy moderní pudlovací pece. Dá se říci, že Ostrava, jak ji známe dnes, se zrodila z první kaluže železa proměněného v ocel. Vídeňští bankéři Rothschildové a Gutmannové totiž tuto ocelárnu koupili a proměnili ji ve velký těžní a hutní závod, jehož první „zakázkou“ bylo dodávat ocel pro stavbu železnice budované z Vídně do Krakova. Tento projekt proměnil celý rozsáhlý region kolem do té doby téměř neznámého městečka. Do Ostravy přichází technická a finanční inteligence, architekti a stavitelé, ale také tisíce a desetitisíce lidí z přilehlých oblastí: Slovenska, Polska, Haliče, Pruského Slezska, kteří zde nacházejí práci v provozech Vítkovické těžní a hutní korporace. Tento proces poháněný vídeňským kapitálem a řízený inženýry evropského formátu vytvořil strukturu města soustředěného kolem průmyslu. Z demografického hlediska se jednalo o proces podobný kolonizaci. Kolonizace se však děla v obydleném kulturním prostoru a přistěhovalci, žijící v dělnických čtvrtích příznačně nazývaných kolonie, postupně zcela změnili původní venkovský ráz malého města, i kraje kolem v průmyslovou aglomeraci. V ocelářství se aglomerací rozumí spékání železné rudy a koku ve vsázku do vysoké pece. Tento princip se v Ostravě, obrazně řečeno, uplatnil i v oblasti společenské. Lidé různých jazyků, vyznání i původu zde vytvořili zcela specifickou průmyslovou kulturu, většinou naprosto odlišnou od jejich původních kořenů.

Ostrava není v tomto smyslu žádným evropským unikátem. Podobným procesem akcelerované urbanizace prošly například anglický Liverpool, německý Essen, skotské Glasgow či francouzské Lille. Ve všech těchto městech se vytvářela kulturní svébytnost z mnoha přetržených tradic. Diskontinuita byla a je jejich prokletím i šancí. Na takových místech dochází k zapominání rodného jazyka, i kultury a náboženství. Nová, průmyslem vytvořená společenství se vyznačují určitou krizí identity, nedostatkem tradičních regulačních systémů a s tím spojenými sociálními problémy.

Na druhé straně diskontinuita osvobozuje myšlení lidí z pout zažitých stereotypů a na takových místech vznikají věci skutečně nové a neobvyklé. V Ostravě to byly nejen průmyslové inovace, ale mnohá smělá architektonická řešení městských částí, hudební, divadelní a výtvarný život. V městech tohoto typu se kultura a umělecká tvorba musí vyrovnat s faktem, že o ni primárně nikdo nestojí. Tento zápas, připomínající boj přírody s průmyslovou krajinou, však dává skutečným kulturním projevům nejen zvláštní hodnotu, ale také neobvyklou energii a zvláštní druh sebevědomí plynoucího z nesamozřejmosti. Kulturní projevy v takovémto prostředí jsou potvrzením zásadního faktu, že člověk není jen ekonomickou a spotřební jednotkou, ale vždy je, nebo alespoň chce být, úplnou kulturní bytostí. Navíc v místě bez dlouhých kulturních tradic je kultura, nejen ve smyslu uměleckých projevů a reflexe, ale též ve smyslu civilizace a životního stylu, možná rozhodující silou schopnou přetvořit průmyslem dohromady svedené lidi v sebevědomé a sebereflektující společenství. Právě pro tento složitý vývoj a temná období, která ostravská kultura musela přežít a překonat během dvou totalit, si toto město zaslouží evropskou pozornost.

Jan Balabán
Spisovatel

Obsah

Ostrava

- 38 OSTRAVA
- 42 Ostrava a okolí
- 44 Uprostřed, nebo na periferii?

Ostrava 2015

- 48 **1.1** Principy projektu Ostrava 2015
- 50 **1.2** Klíčové části projektu Ostrava 2015
- 53 **1.3** Kulturní program
- 54 **1.3 A** Kulturní program 2015
- 57 **1.3 B** „Perpetuum mobile“
- 60 **1.3 C** „Slavnostní programy 2015“
- 65 Přehled kulturních projektů od roku 2009 do roku 2020
- 69 **Programová linie 1**
Těžba / Nation to Nation - Europe to Europe
- 103 **Programová linie 2**
Tavba / Rozmanitost
- 137 **Programová linie 3**
Ocel / Óda na radost
- 177 **1.4** Stavby
- 181 **1.4 A** Klastr Černá louka
- 181 **1.4 A1** Klastr Černá louka / hlavní investiční akce projektu Ostrava 2015
- 189 Přístavba alternativní scény Divadla loutek Ostrava
- 191 Music Pavilion / United Colours Hall
- 193 Související projekt: Humanizace řeky Ostravice
- 198 **1.4 A2** Klastr z pohledu architektury, urbanismu a kreativity
- 202 **1.4 A3** Kreativní odvětví a staré průmyslové regiony
- 211 **1.4 B** „Nové Vítkovice“ Reaktivace Dolní oblasti Vítkovic
- 218 Související projekt: Rekonstrukce Vítkovického zámečku
- 220 Mosty z Ostravy-Vítkovic spojují Evropu
- 223 **1.4 C** „Galerie výtvarného umění 21. století“ / Nová budova krajské galerie v Ostravě
- 227 **1.4 D** Další stavby

- 227 **1.4 D1** TOVÁRNA / kulturní centrum pro mladou generaci
- 231 **1.4 D2** Další stavby
- 233 **1.5** Vzdělávání
- 239 **1.6** Životní prostředí

Emblematické osobnosti

- 247 **2.1** Emblematické osobnosti projektu
- 249 **2.2** Melina Mercouri / Poslední řecká bohyně
Zakladatelka projektu Evropské hlavní město kultury
- 253 **2.3** Karel Reisz / Neokázalý filmový revolucionář
- 257 **2.4** Paul Kupelwieser / Budovatel Vítkovic a evropský vizionář

Odpovědina otázky

I. Základní principy

- 265 **1. a)** Proč se město, které zastupujete, chce zúčastnit soutěže o titul Evropské hlavní město kultury?
- 274 **1. b)** Co by v souvislosti s udělením tohoto titulu bylo hlavním úkolem (největší výzvou)? Jaké cíle má město pro daný rok?
- 276 **2.** Vysvětlete koncepci programu, který by se realizoval v případě získání titulu Evropské hlavní město kultury 2015.
- 278 **3.** Dal by se tento program shrnout do hesla (sloganu)?
- 279 **4.** Kterou geografickou oblast hodlá město zapojit do akce „Evropské hlavní město kultury“? Vysvětlete tuto volbu.
- 281 **5.** Máte už podporu místních nebo regionálních politických orgánů? Nebo je hodláte požádat o podporu později? Vysvětlete.
- 284 **7.** Jak celá akce Evropské hlavní město kultury zapadá do dlouhodobého rozvoje města, případně i regionu?
- 285 **8.** Do jaké míry hodláte upevňovat vazby s druhým městem, které bude také jmenováno hlavním městem kultury?
- 289 **9.** Vysvětlete, jak celá akce může splňovat následující kritéria. Svou odpověď laskavě zdůvodněte. Pokud jde o „evropskou dimenzi“, uveďte, jak město hodlá přispět k plnění následujících cílů:
- posílit spolupráci ve všech oblastech kultury mezi

- provozovateli (organizátory) kultury, umělci a městy ve vaší zemi a v ostatních členských státech;
- zdůraznit bohatou kulturní rozmanitost v Evropě;
 - uvést do popředí zájmu společné aspekty evropských kultur. Laskavě specifikujte, jak by akce Evropské hlavní město kultury mohla pomoci posílit vazby vašeho města s ostatní Evropou.
- 296 **10.** Vysvětlete, jak celá akce může plnit následující kritéria. K odpovědi u každého kritéria laskavě uveďte zdůvodnění. Pokud jde o „město a občany“, uveďte, jak město hodlá zajistit, aby program pro Evropské hlavní město kultury
- vzbudil zájem obyvatel na celoevropské úrovni;
 - podnítil účast umělců, zainteresovaných subjektů působících na kulturně-společenské scéně, jakož i všech obyvatel města i okolního regionu podílejícího se na programu;
 - byl trvalejšího rázu a stal se nedílnou součástí dlouhodobého kulturního a společenského rozvoje města.
- 305 **11.** Jak město plánuje začlenění do kulturních aktivit podporovaných evropskými institucemi, případně jak hodlá zajistit synergické působení s těmito aktivitami?
- 307 **12.** Jsou některé části programu zaměřeny na určité cílové skupiny (mládež, menšiny atd.)? Specifikujte příslušné části programu plánovaného pro akci Evropské hlavní město kultury.
- 309 **13.** Jaké kontakty město (nebo orgán odpovědný za přípravu akce) navázalo nebo hodlá navázat s:
- provozovateli kultury ve městě?
 - provozovateli kultury sídlícími mimo město?
 - provozovateli kultury sídlícími v zahraničí?
- Vyjmenujte některé provozovatele, u nichž předpokládáte, že s nimi budete spolupracovat, a specifikujte příslušné druhy výměn.
- 312 **14.** V čem je navrhovaný projekt novátorský?
- 316 **15.** Bude-li městu udělen titul Evropské hlavní město kultury, jaké střednědobé a dlouhodobé dopady bude získání titulu mít z hlediska sociálního, kulturního a urbanistického? Hodlají městské orgány veřejně vyhlásit svoje záměry na období po roce, k němuž se váže získaný titul?
- 318 **16.** Jak byla tato přihláška navržena a zpracována?

II. Struktura programu pro akci Evropské hlavní město kultury

- 326 **1. a)** Jakou strukturu hodlá město dát programu na příslušný rok, bude-li město jmenováno Evropským hlavním městem kultury (směrná vodítka, celkové obecné téma akce)?
- 328 **1. b)** Jak dlouho má program trvat?
- 330 **2.** Jakými hlavními událostmi bude rok charakterizován? Ke každé z nich laskavě uveďte následující informace: popis akce / datum a místo konání / partneři účastníci se projektu / financování.
- 331 **3.** Jakým způsobem chce město vybírat projekty / události, které mají tvořit program příslušného roku?

III. Organizace a financování

- 332 **1. Organizační struktura**
- 332 **1.1** Jaký typ struktury má mít organizace odpovídající za realizaci projektu? Jaký typ vztahu bude mít s orgány města?
- 336 **1.2** Jestliže je do akce Evropského hlavního města kultury zapojena také oblast kolem města, jak se bude organizačně zajišťovat koordinace mezi příslušnými městskými a regionálními orgány?
- 337 **1.3** Podle jakých kritérií a podle jakých ujednání byl vybrán nebo se bude vybírat umělecký ředitel celé akce? Jaký je nebo bude jeho profil? Kdy se ujme funkce? Čím se bude především zabývat?
- 338 **2. Financování akce**
- 338 **2.1** Jak bude organizován rozpočet akce? Jaká celková částka je určena na organizování roku „Evropského hlavního města kultury“? Jaké jsou zdroje financování a nakolik významný je každý z těchto zdrojů z hlediska jeho podílu na celkové částce?
- 342 **2.3** Už finanční orgány města hlasovaly o vyčlenění příslušných částek nebo závazně přislíbily jejich poskytnutí? Ne-li, kdy tak učiní?
- 343 **2.4** Jaké celkové výdaje se plánují výhradně pro akci „Evropské hlavní město kultury“?
- 345 **2.5** Jak velké výdaje se plánují na infrastrukturu (infrastruktura kultury a cestovního ruchu, včetně renovace existující infrastruktury)?
- 346 **2.6** Jaký je plán pro zainteresování sponzorů na celé akci? V jaké výši se odhaduje finanční účast sponzorů?

- 348 **2.7** Podle jakého rozvrhu se tyto výdaje budou realizovat v případě, že město získá titul Evropské hlavní město kultury?

IV. Infrastruktura

- 351 **1.** Jakými infrastrukturními prostředky pro zajištění dostupnosti město disponuje (regionální, celostátní, mezinárodní doprava)?
- 356 **2.** Jakou má město absorpční kapacitu z hlediska ubytování turistů?
- 357 **3.** Jaké projekty (v oblasti městské a turistické infrastruktury, včetně obnovy stávající infrastruktury) se mají realizovat v době ode dneška do roku, pro který se město hlásí o titul Evropské hlavní město kultury?

V. Komunikační strategie

- 360 **1.** Jakou město chystá komunikační strategii pro akci Evropské hlavní město kultury?
- 381 **2.** Jaký podíl rozpočtu je vyčleněn na komunikaci?
- 382 **3.** Jaké jsou plány města na propagaci udělení Ceny Meliny Mercouri, jestliže město tuto cenu získá?

VI. Vyhodnocení a monitorování

- 384 **1.** Hodlá město zavést speciální systém monitorování a hodnocení:
- pro dopad programu a pro jeho vedlejší a nepřímé důsledky?
- pro finanční řízení?

VII. Další informace

- 386 **1.** Jaké má přihláška vašeho města silné stránky a jaké má rozhodující parametry pro úspěšné získání titulu Evropské hlavní město kultury? Jaké jsou na druhé straně její slabiny?
- 388 **2.** Hodlá město pro nadcházející léta rozpracovat konkrétní kulturní projekty bez ohledu na výsledek přihlášky do soutěže o titul Evropské hlavní město kultury? Laskavě připojte komentář.

Ostrava

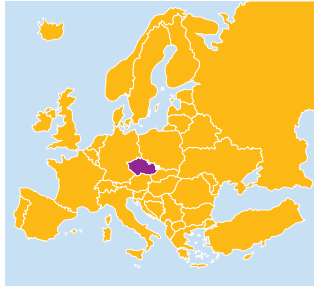

OSTRAVA

- Přirozené kulturní a vzdělávací centrum regionu u hranic tří evropských zemí – Česká republika, Slovensko a Polsko (10km od polské hranice a 50 km od slovenské hranice). Nejvýchodnější krajské město České republiky.

- Vysoká kulturní a etnická rozmanitost tohoto regionu je dána polohou města.

- 214 km² rozloha města – druhé největší město České republiky.

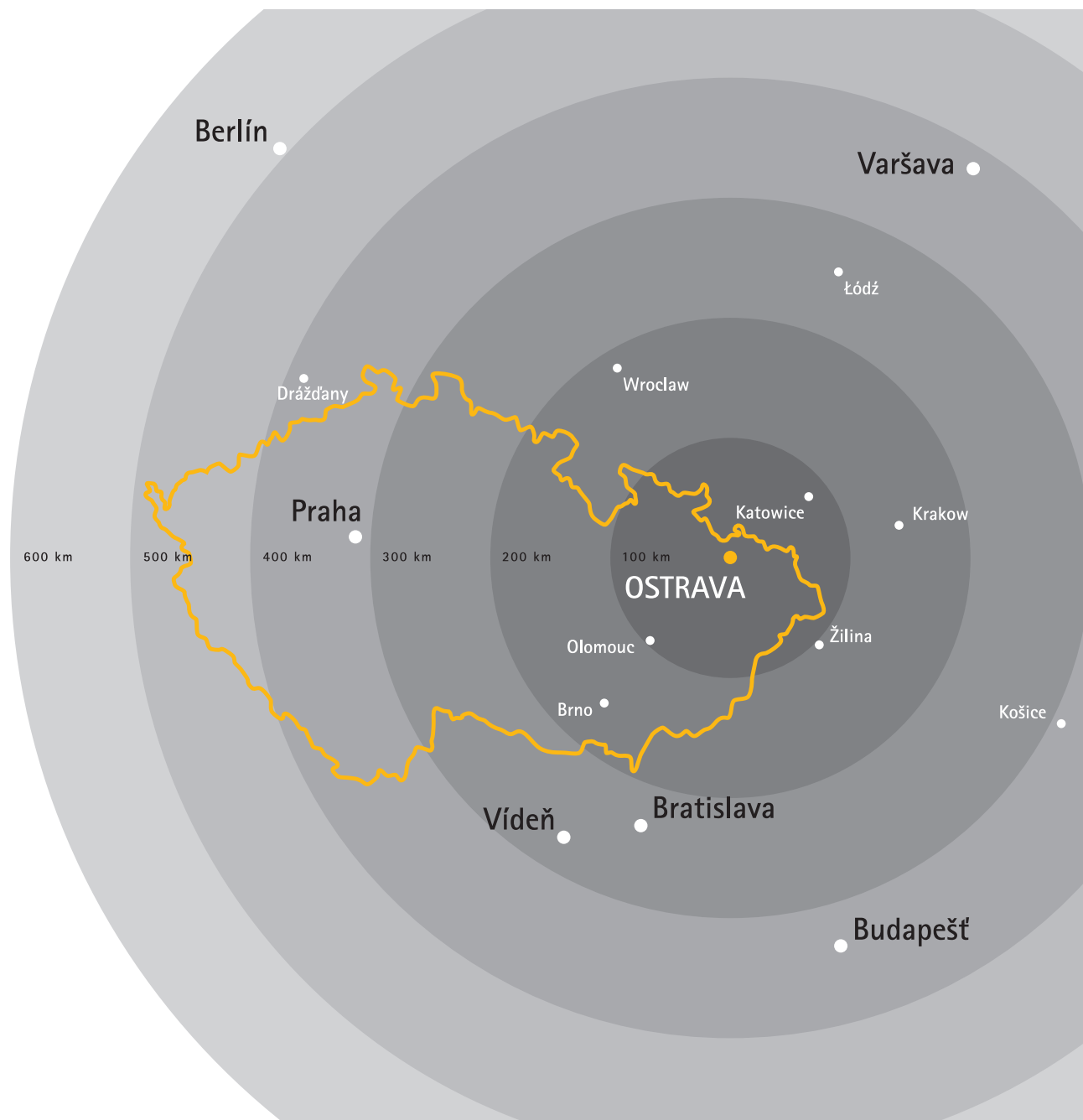
- Stuttgart (Německo) - 207 km²
- Hannover (Německo) - 204 km²
- Essen (Německo) - 210 km²
- Kaliningrad (Rusko) - 215 km²
- Düsseldorf (Německo) - 217 km²
- Bukurešť (Rumunsko) - 228 km²
- Marseille (Francie) - 240 km²

- 315 000 obyvatel – třetí nejlidnatější město České republiky (ostravská aglomerace 796 000, kraj 1 300 000).

- Bradford (Anglie) - 294 000
- Coventry (Anglie) - 304 200
- Belfast (Irsko) - 310 000
- Valladolid (Španělsko) - 316 000
- Bari (Itálie) - 317 000
- Cordoba (Španělsko) - 323 000
- Nice (Francie) - 346 000
- Bristol (Anglie) - 394 000
- Bilbao (Španělsko) - 353 000

- Relativně mladé složení obyvatel. Nejsilnějším současným generačním zastoupením je generace třicátníků (narození v sedmdesátých letech 20. století). Natalitní vliv současné nejsilnější generace sedmdesátých let se projevil v nedávné době vysokým přirozeným přírůstkem. Všeobecně ale převládá celoevropský trend stárnutí obyvatelstva.

- Národnostně homogenní město, ale je zde zastoupeno poměrně pestré složení národnostních menšin – Slováci, Poláci, Vietnamci, Ukrajinci a Rusové. Celkem cizinci představují podíl 3,4% celkové populace (2009).
- Město s řadou přívalstvků souvisejících s jeho průmyslovou historií: Ostrava – ocelové srdce republiky, Černá Ostrava, Ostrava – město horníků.
- Pro vznik Ostravy v podobě dnešního velkoměsta je zásadní druhá polovina 19. a celé 20. století.
- Ostrava je především průmyslovou aglomerací. V minulosti převládala těžba černého uhlí a hutnictví. Poslední uhlí na území města bylo vytěženo v roce 1994 – tím skončila jedna etapa historie města. Dnes je hospodářství města postaveno na hutnictví a strojírenství a na postupně se rozvíjejících službách (IT, vývojová centra). V posledních letech byly vybudovány dvě průmyslové zóny (Hrabová, Mošnov).
- Dobrá dopravní dostupnost na mezinárodní letiště Leoše Janáčka, železniční trať s přímým spojením do Vídně, Prahy, Bratislavy, Budapešti, Varšavy, Krakova, od roku 2009 je Ostrava napojena na dálnici D47 – Via Moravica.
- Ostrava má ambice stát se postindustriálním městem, jehož atributy jsou: růst podílu služeb na HDP a zaměstnanosti, růst kreativního průmyslu, vyšší investice do kultury, vzdělávání, vědy, důraz na kvalitu života (životní prostředí, veřejný prostor, služby), podpora diversity – etnické, náboženské, politické.
- 600 milionů Kč ročně na kulturu (8% z celkového rozpočtu města v roce 2008).
- 2 univerzity, 1 soukromá vysoká škola, celkem 37 000 studentů.
- Instituce (výběr)
 - Národní divadlo moravskoslezské / soubory: operní, operetní, činoherní, baletní
 - Komorní scéna Aréna
 - Divadlo Petra Bezruče
 - Divadlo loutek Ostrava
 - Bílé divadlo Ostrava
 - Janáčkova filharmonie Ostrava / 111členný symfonický orchestr
 - Galerie výtvarného umění v Ostravě / jedna z nejdůležitějších sbírkotvorných galerií v ČR
 - Ostravské muzeum / sbírkové fondy obsahují více než milion předmětů
 - Hornické muzeum Landek / největší hornické muzeum v ČR
 - Fiducia / nezávislý umělecký klub
 - Továrna – centrum pro mladou generaci umělců
 - Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015
- 1 vědecko-technologický park a 1 ústav akademie věd.
- Studio veřejnoprávní České televize od roku 1955 (hned po Praze druhé studio v Československu), studio veřejnoprávního Českého rozhlasu od roku 1929.
- 54 m² zeleně na jednoho obyvatele, 48 veřejných parků, 3 přírodní rezervace, 4 přírodní památky, národní přírodní památka vrch Landek.
- Ostrava leží na soutoku čtyř řek – Odry, Ostravice, Opavy a Lučiny.
- 2 022 km² neznečištěné krajiny v dosahu města (Chráněná krajinná oblast Beskydy, Chráněná krajinná oblast Poodří, Chráněná krajinná oblast Jeseníky).
- Ubytovací kapacita města je 9 650 lůžek.
- Cestovní ruch města
 - Průmyslové dědictví: Národní kulturní památka Vítkovické železářny (oblast Dolních Vítkovic je na seznamu European Cultural Heritage, aspiruje na zařazení do seznamu světového dědictví UNESCO), Národní kulturní památka Důl Michal v Ostravě a Hornické muzeum Landek.
 - Kulturní a sportovní akce, příklady z roku 2009: hudební festival Colours of Ostrava (25 000 návštěvníků), výstava Sváry zrění české moderny z přelomu 19. a 20. století, pořádaná Galerií výtvarného umění v Ostravě (30 000 návštěvníků), tenisový turnaj Davis Cup (30 000 návštěvníků), sportovní událost IAAF World Athletics Tour Zlatá tretra (22 000 návštěvníků). V Ostravě je více než čtyřicet pravidelných festivalů a akcí.
 - Dalšími turistickými cíli jsou Zoologická zahrada Ostrava (350 000 návštěvníků ročně, významná část přijíždí z Polska) nebo v rámci České republiky výjimečný klastř husté sítě klubů a restauračních zařízení v lokalitě ulice Stodolní.
- Magistrát města Ostravy byl jmenován nejlépe komunikujícím úřadem roku 2009 nejen v České republice, ale v celé Evropské unii. Zvítězil v konkurenci 337 institucí. Ve výzkumu EMGC (European Monitor of Government Communications), který zjišťuje úroveň komunikace úřadů veřejné správy v EU, skončilo na druhém místě španělské město Bilbao a na třetím Krajský úřad Moravskoslezského kraje.

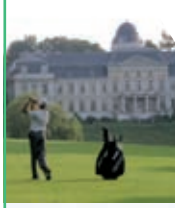

Ostrava:

- Berlín 520 km
- Varšava 390 km
- Budapešť 370 km
- Dražďany 450 km
- Praha 340 km
- Košice 340 km
- Vídeň 283 km
- Łódź 265 km
- Bratislava 260 km
- Wrocław 195 km
- Olomouc 100 km
- Žilina 100 km
- Katowice 90 km

Ostrava a okolí

Ostrava	
	<p>Dolní oblast Vítkovice Národní kulturní památka na seznamu Evropského dědictví (European Cultural Heritage) aspirující na zapsání do světového seznamu UNESCO</p>
	<p>Hornické muzeum Landek Unikátní propojení největšího hornického muzea v ČR jako technické památky a vrchu Landek jako národní přírodní památky, světoznámý nález Landecké venuše (46 mm), která je jedinou stíhlou venuší v Evropě</p>
	<p>Důl Michal Bývalý černouhelný důl s jedinečnou kolekcí původních stacionárních elektrických strojů, národní kulturní památka v indikativním seznamu ČR pro zápis do světového kulturního dědictví UNESCO</p>
	<p>Colours of Ostrava Čtyřdenní open air festival world music v centru města, člen European Forum of Worldwide Music Festivals</p>
	<p>Stodolní 80 klubů, restaurací a barů na jedné ulici tvoří fenomén ostravského společenského života</p>
	<p>Zlatá Tretra Grand Prix, Davis Cup Působíště prestižních sportovních aktivit</p>

> vzdálenost do 30 km	
	<p>Příbor Rodíště Sigmunda Freuda</p>
	<p>Hukvaldy Rodný dům Leoše Janáčka v malebné vesnici se zříceninou gotického hradu a rozsáhlou oborou</p>
	<p>Opava Bývalé hlavní město českého Slezska. Sídlo Slezské univerzity. Rodíště Josefa Marii Olbricha – významného architekta, zakladatele vídeňské secese. Významné stavby architekta Leopolda Bauera</p>
	<p>Šilheřovice Rozsáhlý anglický park sloužící jako osmnáctijamkové golfové hřiště a zámek z počátku 19. století</p>
	<p>Český Těšín (CZ) – Cieszyn (PL) Původně jedno město rozdělené po první světové válce mezi dva státy, centrem města vede hraniční přechod Česko-Polsko. Polský Cieszyn si zachoval středověký urbanistický ráz s řadou památek. Jediné dvojjazyčné divadlo v České republice. Jediné polské profesionální divadlo mimo území Polské republiky</p>
	<p>Moravskoslezské Beskydy Nejvyšší vrchol Lysá hora 1 324 m n. m.</p>

> vzdálenost do 50 km

Pustevny (1018 m n. m.)

Nejvýznamnější horské středisko Beskyd je komplexem rekonstruovaných dřevěných staveb ve stylu lidové secese proslulého architekta Dušana Jurkoviče z roku 1899

Štramberk

Pro svou malebnost nazýván „moravský Betlém“. Rodiště akademického malíře Zdeňka Buriana. Rozhledna Trúba. Jedinečná gastronomická specialita – „Štramberské uši“. Známa jeskyně Šípka, pověstná svými archeologickými nálezy

Rožnov pod Radhoštěm

Valašské muzeum v přírodě – soubor lidových staveb (založeno 1925)

Kopřivnice

Automobilka Tatra, Technické muzeum Tatra

Soubor dřevěných kostelů

Unikátní, v kontextu České republiky zcela ojedinělý soubor více než 30 roubených kostelů z 15. – 20. století

Zámek Hradec nad Moravicí

Národní kulturní památka. Pobývali zde mj. Ludwig van Beethoven, Ferenc Liszt, Niccolò Paganini

> vzdálenost do 100 km

„Batův Zlín“

Rodiště světově proslulého podnikatele Tomáše Bati, město funkcionalistické architektury (např. Francouz Le Corbusier)

Olomouc

Bývalé královské město a v současnosti sídlo arcibiskupa Mons. Jana Graubnera (arcibiskup olomoucký a metropolita moravský). Sloup Nejsvětější Trojice zapsán do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Arcidiézní muzeum v Olomouci má evropský význam pro duchovní výtvarnou kulturu 12. až 18. století a je zároveň jediným svého druhu

Osvětim

Největší vyhlazovací a koncentrační tábor v období druhé světové války

Kroměříž

Město v letech 1848-1849 sídlem ústavodárného říšského sněmu rakouské monarchie. Arcibiskupský zámek a jeho zahrady jsou zapsány v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO

Jeseníky

Nejvyšší vrchol Praděd 1 492 m n. m.

Minerální prameny – lázeňství

Darkov, Klimkovice, Teplice nad Bečvou, Karlova Studánka, Priessnitzovy lázně Jeseník

> vzdálenost do 200 km

Kraków

Kulturní a vzdělávací metropole Polska

Tatry

Tatry – pohoří na severu Slovenska a jihu Polska. Na území se nacházejí dva národní parky

Lidová slavnost Jízda králů ve Vlčnově

V roce 2009 probíhá příprava vyhlášení Jízdy králů jako nemateriálního dědictví lidstva organizací UNESCO

Solné doly Wieliczka

Unikátní solné komory

Čenstochová – Częstochowa

Nejvýznamnější poutní místo Polska

Wadowice

Rodiště bývalého papeže Jana Pavla II.

Uprostřed, nebo na periferii?

Česko–polsko–slovenské trojmezí propůjčuje Ostravě a kraji nejen specifické kvality, ale zejména trh pro nejrůznější aktivity.

Strategická výhodnost polohy Ostravy je znásobena populační silou jejího okolí.

V samotném Moravskoslezském kraji žije přibližně 1,3 milionu obyvatel, což z něj činí populačně nejsilnější kraj v České republice.

Severní soused kraje, polské Slezské vojvodství, jehož populační těžiště se nachází v katovické konurbaci, má asi 4,8 milionu obyvatel. Dalším severním sousedem kraje je pak Opolské vojvodství s přibližně jedním milionem obyvatel. A konečně Žilinský kraj, který se nachází na jihovýchodní hranici Moravskoslezského kraje, má přibližně 0,7 milionu obyvatel.

Kulturní a jiné aktivity Ostravy mají enormní potenciál pro návštěvnost z blízkého i vzdálenějšího okolí města a reálné naplnění Evropy bez hranic.

Pro historický vývoj Ostravy je příznačná silná nepodobnost s ostatními městy v České republice. Město bylo lokalizováno nad značnými zásobami černého uhlí, jejíhož těžba spolu s navazujícím průmyslem zapříčinily doslova expanzivní růst města. Také poloha Ostravy v rámci Rakousko-Uherska se ukázala jako výhodná a město se již v roce 1847 ocitlo uprostřed železniční trati mezi Vídní a Krakovem.

Při vývoji Ostravy sehrály neobyčejně významnou roli hranice, a sice zejména hranice národní a administrativní. Celá ostravská oblast se nacházela v politicky exponovaném prostředí, což vedlo k časté nestabilitě hranic a následně i ke komplikovanějšímu prostorovému vývoji oblasti. Paralelně s hranicemi politickými a administrativními se ovšem v Ostravě a jejím zázemí koncentrovala celá řada kulturně diferencovaných komunit. A právě napětí mezi interakce omezujícími hranicemi a dynamickými projevy těchto kultur do jisté míry ztělesňuje neklidného ducha tohoto města.

Specifičnost vývoje Ostravy byla po vzniku samostatného státu z jisté části ovlivněna také marginální geografickou polohou města. V kontextu s hospodářským významem Ostravy bylo tedy možno hovořit o jisté ambivalenci její polohy, vyjádřitelné slovním spojením „uprostřed, a přece na periferii“. Tento handicap byl navíc znásoben deformací prakticky všech základních složek života města v období socialismu. Ani tyto těžké zkoušky našťastí zcela nezničily genia loci Ostravy, a naopak současné geopolitické tendence začínají hrát ve prospěch dosud umrtvovaného potenciálu této pozoruhodné entity.

Současná Ostrava je přirozeným centrem Moravskoslezského kraje, pro který je charakteristická výhodná funkční komplementarita. Značně diferencovaná území v rámci regionu (vedle sídelně rozvinuté aglomerace se zde vyskytují také horská a zemědělská území) podporují jeho integritu, protože do jádra aglomerace existuje poměrně intenzivní dojízdka za zaměstnáním, vzděláváním, nákupy, kulturou a službami. Naopak, směrem z jádra

obyvatelstvo vyjíždí za rekreací a druhým bydlením do rurálních území.

Proces odbourávání fyzických hranic (který výrazně napomáhá také mizení hranic mentálních) působí jako účinný stimulant zvyšování celkového společenského potenciálu města. Je to proces přirozený, neboť hranice jsou umělým výtvozem, který narušil přirozené prostorové interakce a vedl k nezasloužené periferizaci mnohých příhraničních oblastí. Ostrava se dnes nachází 10 kilometrů jižně od státní hranice s Polskem a 50 kilometrů západně od hranice se Slovenskem. Strategická výhodnost její polohy je navíc znásobena populační silou jejího okolí.

V samotném Moravskoslezském kraji žije přibližně 1,2 milionu obyvatel, což z něj činí populačně nejsilnější kraj v České republice. Severní soused kraje, polské Slezské vojvodství, jehož populační těžiště se nachází v katovické konurbaci, má asi 4,8 milionu obyvatel, což je plných 12,5% obyvatel celého Polska. Dalším severním sousedem kraje je pak Opolské vojvodství s přibližně 1 milionem obyvatel. A konečně Žilinský kraj, který se nachází na jihovýchodní hranici Moravskoslezského kraje, má zhruba 0,7 milionu obyvatel. Ono česko–polsko–slovenské trojmezí vskutku propůjčuje Ostravě a kraji nejen specifické kvality, ale zejména trh pro nejrůznější aktivity.

Přirozeně, nelze opomenout ani ty sousedy Moravskoslezského kraje, kteří s ním sdílejí stejný jazyk a kterými jsou Olomoucký kraj a Zlínský kraj, na jejichž území žije dalších 1,3 milionu obyvatel. Celkově tedy Ostrava může oslovit skutečně značné množství obyvatelstva z různých zemí střední Evropy.

Shrnuto, kulturní a jiné aktivity, které jsou pořádány v rámci města Ostravy, mají enormní potenciál pro návštěvnost z blízkého i vzdálenějšího okolí města. Velmi pozitivně a pro město dostředivě působí stále se vylepšující infrastruktura (lze zmínit např. dokončovanou dálnici D47) a reálné naplňování Evropy bez hranic.

Ostrava 2015

1.1 Principy projektu Ostrava 2015

Realistický idealismus

Kandidaturu Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015 a možnost získat titul chápeme jako mimořádnou příležitost. Byl vyvolán neopakovatelný impuls, jak akcelarovat rozvoj kultury v Ostravě a umocnit potenciál celého jedinečného regionu. Projekt Ostrava 2015 bude výsledkem spojení institucí a iniciativ města, kraje a soukromých subjektů.

Evropský rozměr

Všechny akce v projektu Ostrava 2015 mají evropský rozměr. Obsahově se přímo vážou k aktuálním evropským tématům; soustředí se na zásadní otázky současnosti a blízké budoucnosti v Evropě. Všechny dílčí programy naplňují základní kritéria projektu Evropské hlavní město kultury, který v roce 2015 slaví třicáté výročí svého založení.

Uměřenost

Princip uměřenosti (v protikladu k usilování o kvantitu a rekordmanství) je aplikován jak na stavby, tak i kulturní akce našeho projektu. Důraz v něm pokládáme na dostupnost cílů: jsme připraveni jak na minimální variantu (v případě postupující ekonomické krize), tak zároveň i na varianty širší a rozsáhlejší.

Velká a malá pravda

Vedle mimořádných kulturních a uměleckých projektů akcentujeme kulturu každodenního života. Dramaturgicky vždy stojí „velký projekt“ vedle „malého“. „Velké dějiny“ jsou neoddělitelné od „malých dějin“, rozměr celospolečenský nesmí zastínit rozměr osobní, nadnárodní vazby jsou provázány s mikrokosmem města.

Místo pro šťastný život

Mottem projektu Ostrava 2015 nechť je heslo Místo pro šťastný život. I proto je Klastř Černá louka vlajkovou lodí celého projektu – a také jeho metaforou. Klastř navíc nevznikne na „zelené“ louce, ale na Černé, jak se území historicky nazývá, kde doplní stávající infrastrukturu.

Kultura a rodina jako prostředek k identifikaci s místem

Město pro šťastný život: to je místo, na kterém rádi zůstaneme, na které se budeme rádi vracet, kterému máme důvod být věrní. Pěstování vztahu k místu (prostřednictvím rodiny i vyváženě spravované obce) je jedním z důležitých aspektů projektu Ostrava 2015.

Neděláme tlustou čáru za minulostí

Ostrava už jednou evropským městem kultury byla: v meziválečné éře první republiky, dokonce v období krize. Náš projekt se soustředí na obnovení kontinuity s touto pozitivní historií. Minulost města má silný a inspirativní potenciál, který nesmí být promarněn při formování Ostravy budoucí.

Už jsme začali

Nečekáme na rok 2015. Projekt Evropského hlavního města kultury uskutečňujeme už nyní. Díky kandidaře města jsme položili základ několika trvalým a periodickým kulturním událostem a uspořádali akce, které oživily dění ve městě a vyvolaly celostátní i mezinárodní pozornost.

Nejenom Ostravě

Ostrava slouží jako centrum nadnárodního slezského regionu, který zasahuje přes hranice do Polska a na Slovensko. Proto musejí veškeré součásti projektu Ostrava 2015 mít tento širší rozměr. Některé kulturní akce budeme pořádat výhradně mimo Ostravu. Celý projekt je určen velkému počtu lidí. Velká část akcí počítá s kulturní turistikou nejen z regionu, ale i z dalších evropských zemí.

1.2 Klíčové části projektu Ostrava 2015

KULTURNÍ PROGRAM

Strategie 1

„Perpetuum mobile“ / nástroj, jak naplnit základní poslání projektu Evropské hlavní město kultury v každodenní praxi pomocí stávajících kulturních institucí

Strategie 1

„Slavnostní programy 2015“

STAVBY / URBAN PROJECTS

Klaster Černá louka / investiční projekt města Ostravy

„Nové Vítkovice“ / investiční projekt soukromého investora

„Galerie výtvarného umění 21. století“ / investiční projekt Moravskoslezského kraje

Další stavby

VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání v oblasti managementu umění

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Program na zlepšení životního prostředí

Ostrava 2015

1.3 Kulturní program

1.3 A Kulturní program 2015

Projekt Ostrava 2015 počítá se dvěma základními strategiemi v oblasti kulturních programů. Tou první je strategie **Perpetuum mobile**, jejímž prostřednictvím zajistíme zapojení všech aktérů města, druhou jsou **Slavnostní programy 2015**, které zahrnují mimořádné kulturní projekty speciálně vytvořené renomovanými kurátory v deseti programových oblastech.

Naším cílem bylo, aby program reprezentoval hodnoty, které spojují Evropu, a aby vedl k aktivnímu zapojení obyvatel města a regionu. Program koncipujeme tak, aby se Ostrava stala centrem kulturního cestovního ruchu roku 2015.

Programy rozdělené do tří skupin zahrnují akce odpovídající kritériím soutěže „Evropská dimenze“ a „Město a občané“. Zároveň odpovídají principům projektu Ostrava 2015, viz s. 48–49, 276–277. Výsledkem je funkční a realizovatelná podoba plně uspokojující Ostravany, občany regionu, občany České republiky a návštěvníky z celé Evropy.

Programy jsou rozvrženy tak, aby byla zohledněna gradace, kulminace a udržitelnost po jubilejním roce 2015. Programy se opírají o zkušenosti programových pracovníků a externích dramaturgů, zároveň ale byly tvořeny i ze zdola – vyzvali jsme nejen obyvatele města a regionu, ale i celé České republiky. Prošli jsme celkem víc než tři sta konkrétních návrhů programů. Inspirovali jsme se i v jiných městech EHMK a naše nabídka současně zahrnuje i několik úspěšných projektů bývalých EHMK. Programy rozvržené do let 2009 až 2020 respektují cílové skupiny a jejich potřeby, roční doby, dramaturgii celkovou i dílčí, respektují i události, které se budou konat mimo program Ostravy 2015.

Kulturní program pro období 2009–2020 jsme rozdělili do **tří linií**.

Těžba

Nation to Nation – Europe to Europe

Hledání hodnot, které nás spojují

Pojem Těžba chápeme jako hledání a dobývání, tedy kladení otázek a odpovědí. Jsou zde tedy programy, které se především ptají, které hledají, jde tedy zejména o dialog nad problémy a tématy.

Nosná témata:

„Národní“ versus „evropský“

Město, region, Evropa

Osobní-soukromý versus společný-společenský

Tavba

Rozmanitost

Představování evropských hodnot a vlastních zdrojů (diversity) z pohledu jedince, skupiny nebo celku

Pojem Tavba chápeme jako představování hodnot důležitých pro náš život, pro jedince, rodinu, skupinu, celek.

Nosná témata:

Společné místo pro šťastný život
Sociální inkluze
Decentralizace kultury

Ocel

Óda na radost

Radost ze života

Pojem Ocel chápeme jako cílový produkt, který se dá použít různým způsobem, tedy čisté používání nebo užívání života, de facto žítí samo.

Nosná témata:

Kultura jako životní styl
Komunitní kultura
Kultura jako životní prostor, životní prostředí

V předkládané publikaci uvádíme **nabídku kulturních programů pro rok 2015** v jednotlivých programových liniích. Těžištěm těchto programů jsou projekty více než 180 kulturních aktérů. Vedle toho jsme si stanovili **programovou osu – harmonogram programu**, který jsme rozdělili do etap, na něž je rozčleněn celý rok 2015, roky předcházející i další léta. Je důležité připomenout a zdůraznit, že tyto programy mohou být modifikovány či jinak upraveny, a to na základě spolupráce s uměleckým ředitelem a 10 kurátory pro jednotlivé programové sekce, kteří budou jmenováni na základě mezinárodních výběrových řízení.

1.3 B „Perpetuum mobile“

Projekt „Perpetuum mobile“ je nástrojem, jak

- mobilizovat stávající kulturní instituce v Ostravě a představit jejich činnost v konfrontaci s „Evropou“
- iniciovat funkční a vrstevnatou sebereflexi kulturních institucí Ostravy na celoevropské úrovni
- podpořit a rozvíjet evropskou spolupráci ostravských umělců a kulturních iniciátorů
- naplnit základní poslání projektu Evropské hlavní město kultury

V Ostravě působí více než sedmdesát zásadních kulturních subjektů. Jsou to rozpočtové organizace města, kraje, městských částí, média veřejné služby, deníky, soukromé televize, školy, kulturní domy, centra volného času, domy dětí, organizátoři festivalů a jednotlivých akcí, tvůrci, občanské a umělecké iniciativy atd. Toto je potenciál, který vytváří kulturu Ostravy, centra celého kraje. Rozhodli jsme se všechny tyto aktéry přizvat k naplnění úkolu Evropského hlavního města kultury a nabídnout tak partnerský vztah k projektu Ostrava 2015.

Se všemi těmito institucemi jsme se setkali, informovali je o projektu Evropské hlavní město kultury a zainteresovali na celém projektu. Jejich reakce byla víc než vstřícná. Instituce mají zájem na tom, aby posílily projekt Evropské hlavní město kultury 2015, a tedy i Ostravu, nejlépe tak, že se budou prezentovat výjimečnou akcí. Využijeme tak potenciálu celé kulturní fronty v Ostravě a v regionu ve prospěch projektu a samotného poslání Evropského hlavního města kultury.

V čem spolupráce spočívá a jak ovlivníme práci aktérů v oblasti kultury v Ostravě:

- **Zadáním – všichni tito aktéři v oblasti kultury dostali stejný dramaturgický úkol**
 - a) Vytvořit vlastní mimořádnou produkci pro projekt Ostrava 2015, která ponese evropský rozměr a kterou se instituce a tvůrci reprezentativně představí.
 - b) Pozvat evropskou instituci stejného charakteru – své evropské „přátele“, „souputníky“, „vzor“ – a představit ji v Ostravě.
 - c) Uspořádat *společný* projekt s touto evropskou institucí.
 - d) Vyvézt a představit v Evropě svůj projekt (vybrané instituce).
- **Dramaturgickou spoluprací**
 - a) Kurátoři jednotlivých programových sekcí projektu Ostrava 2015 budou na těchto projektech dramaturgicky spolupracovat. Budou je také koordinovat v časování akce (v jejich rozložení v roce 2015 a letech předcházejících a následujících).
 - b) Vybrané projekty s označením „Perpetuum mobile“ na základě celkové dramaturgické koncepce budou zařazeny do hlavní programové nabídky kulturních akcí roku projektu Evropského hlavního města kultury 2015.
- **Finanční podporou**
 - a) Na vybrané projekty s označením „Perpetuum mobile“ přispějeme z rozpočtu projektu 2015.
 - b) Další podporou bude naše koordinace a směřování nabídek sponzorů.
 - c) Naším know-how v oblasti grantů, podpor, organizace, ekonomiky, profesních kontaktů.

Projekt „Perpetuum mobile“ je nástrojem, jak naplnit základní poslání projektu Evropské hlavní město kultury v každodenní praxi kulturních subjektů v Ostravě.

Jak ovlivníme práci aktérů v oblasti kultury v Ostravě:

- **zadáním – stěžejní aktéři v oblasti kultury dostali stejný dramaturgický úkol pro jejich činnost v rámci „běžného provozu“**
- **dramaturgickou spoluprací**
- **finanční podporou**

Vybrané projekty s označením „Perpetuum mobile“ budou zařazeny do hlavní programové nabídky kulturních akcí roku 2015.

Tímto přirozeně představíme přesah do evropského současného kontextu a zároveň posílíme orientaci managementu zmíněných institucí v standardech evropského prostředí. Zároveň docílíme potřebné motivace (vznikne zdravá konkurence v rámci organismu města).

Všichni, kdo v Ostravě zásadním způsobem ovlivňují kulturu (instituce navázané na veřejný rozpočet, neziskové organizace, umělecké iniciativy, ale i komerční subjekty i média veřejné služby), nasměrují své projekty v rámci celoročního provozu k prezentaci pro rok 2015 včetně předcházejícího a následujícího období. Jak svoje vlastní produkce, které by výše jmenovaní vytvářeli i bez projektu Ostrava 2015, tak i ty nové.

Určitá část společných projektů s evropskými profesionálními partnery bude směřována na spolupráci s partnerskými městy Ostravy. Dramaturgie těchto projektů bude vytvářena ve spolupráci s kurátory jednotlivých programových sekcí Ostravy 2015. Tímto přirozeně představíme přesah do evropského současného kontextu a zároveň posílíme orientaci managementu zmíněných institucí v standardech evropského prostředí (oživující revize jejich činnosti). Díky projektům označeným termínem „Perpetuum mobile“ zajistíme realizaci užitečných a potřebných projektů pro jednotlivé aktéry, jež budou zároveň pro ně motivující (vznikne zdravá konkurence v rámci organismu města). Kurátoři projektu Ostrava 2015 vyberou do hlavního programu roku 2015, včetně předcházejícího a následujícího období, pouze příklady vybraných projektů s označením „Perpetuum mobile“ podle celkové koncepce projektu.

Projekty v řadě Perpetuum mobile nejenže zviditelní různorodost a početnost kulturních zdrojů Ostravy. Vyprovokují také tvůrce, aby „přeostřili“ z lokálních aspektů na současný evropský kontext svého oboru. Tento typ projektů bude mít dalekosáhlý dopad na kvalitu poskytovaných služeb a na uvědomění si potřebnosti a nezbytnosti kultury jak ze strany těch, kteří kulturu vytvářejí, tak jejich příjemců, tedy celého města.

Po roce 2015

Prostřednictvím projektu „Perpetuum mobile“ budeme oslavovat „narozeniny“ udělení titulu Evropské hlavní město kultury 2015. Událost se bude konat každých pět let (2020, 2025 atd.).

1.3 C „Slavnostní programy 2015“

10 kurátorů z České republiky
a zahraničí

Vícezdrojové financování

Program projektu bude kombinací
několika dramaturgických zdrojů.

Všechny akce naplňují kritéria
„Evropské dimenze“
a „Město a občané“.

Kromě Ostravy se projekt bude
konat v celé ostravské aglomeraci
a regionu.

Základní struktura

Dramaturgické centrum

Pro dramaturgii kulturního programu (včetně let předcházejících a následujících klíčový rok 2015) bude vytvořeno dramaturgické centrum s deseti kurátory – renomovanými osobnostmi z České republiky a zahraničí. Kurátoři budou vytvářet vlastní, speciální programy ve shodě s principy a celkovou koncepcí projektu Ostrava 2015. Spolupracují také s místními institucemi v rámci projektu „Perpetuum mobile“.

Koncepce (principy) projektu Ostrava 2015:

Kritéria EHMK: „Město a občané“, „Evropská dimenze“

Realistický idealismus

Evropský rozměr

Uměřenost

Velká a malá pravda

Místo pro šťastný život

Kultura a rodina jako identifikace s místem

Začali jsme už dnes

Neděláme tlustou čáru za minulostí

Nejenom pro Ostravu

Podrobně viz I. Základní principy, otázka 2.

Programové sekce:

Umění ve veřejném prostoru

Děti a rodinné programy

Hudba

Výtvarné umění

Divadlo a tanec

Audiovize

Literatura

Architektura a design

Muzea a kulturní dědictví

Náboženství a víra

Financování

Projekt je postaven na vícezdrojovém financování z prostředků města (Klastr Černá louka, programová část), kraje („Galerie výtvarného umění 21. století“, programová část), soukromých investorů (reaktivace Dolní oblasti Vítkovic), programů Evropské unie (Klastr Černá louka a další investiční projekty, programová a vzdělávací část) a sponzorů.

V programové řadě „Perpetuum mobile“ budou jednotlivé instituce realizovat akce v rámci svého „běžného“ provozu s dofinancováním mimořádných projektů nad obvyklý rámec činnosti.

Dramaturgické zdroje

1. Vlastní, speciální akce pro rok 2015
2. Vybrané projekty s označením „Perpetuum mobile“
3. Projekty vzešlé z veřejných výzev
4. Projekty ve spolupráci s belgickým Evropským hlavním městem kultury 2015

Obsahové zaměření a témata

Evropská dimenze, Město a občané

Dílčí principy a témata: Ostrava Evropě, Evropa Ostravě, Evropa Et Ostrava: Společně!, 30. výročí Evropského hlavního města kultury

Místa konání

Centrum města

Městské části

Ostravská aglomerace

Region

Polské a slovenské příhraničí

Mimoostravské projekty budou tvořeny speciálními programy, vytvořenými výhradně pro dané místo, a dále „ozvěnamí“ programu Ostrava 2015.

Křížová metoda

Kurátoři jednotlivých programových sekcí budou dbát na přípravu programu podle několika kritérií zároveň. Jedním je celková koncepce (principy) projektu Ostrava 2015 pro každou cílovou skupinu definovanou pro projekt (podle věku, menšiny – sociální, národnostní, zdravotně postižení). Dalším kritériem a podmínkou pro vytváření programů bude lokalizace akce. Tímto principem křížové metody (inspirujeme se příkladem veřejnoprávní televize) garantujeme, že program bude komplexní a skutečně otevřený všem obyvatelům města.

Dramaturgické pilíře

I. Základní osou programu 2015 budou slavnostní programy pořádané k otevření nových budov kulturní infrastruktury.

Budovy, jakými jsou koncertní síň a kunsthalle, se ve městě budují zcela mimořádně, jednou za desítky, stovky let. Natrvalo ovlivní kulturní život města (téměř všechny koncertní síně od roku 1985 v Evropě vznikly u příležitosti projektu Evropské hlavní město kultury). Otevření těchto budov zahájíme několikadenní oslavou.

Zásadní nové stavby kulturní infrastruktury budou postupně otevřeny zejména během roku 2015 (i v okolních letech se však také budou konat slavnostní otevření u příležitosti projektu).

Charakterem budovy je částečně dán i program oslavy (hudba, divadlo, symposium, cyklus apod.).

II. Další mimořádné programy se budou konat na jiných místech města

Příklady:

- Úvodní a závěrečný večer roku 2015 v Klastru Černá louka s přeletem komety nad Ostravou (profesionální light art) s odhalením památníku Melině Mercouri, zakladatelce projektu Evropské hlavní město kultury
- Víceletý street art projekt „Veřejný prostor Ostravy osmero očima Černého pavouka...“ na území celého města (centrum, městské části, sídliště)
- Série koncertů nové a experimentální hudby In Ostrava: Music of Today (konzervatoř, Dům kultury města Ostravy, kostely, industriální prostory)
- Cyklus akcí výtvarného umění „Utopie“ (ulice města, obchodní domy, média, sídliště, alternativní výstavní prostory)

Křížovou metodou docílíme rovnoměrného rozvrstvení programu z hlediska cílových skupin a lokalizace projektu.

Vlastní, speciální programy projektu Ostrava 2015 budou probíhat v prostorách a na veřejných prostranstvích na území celého města.

**Kulturní instituce
a festivaly města (regionu)
se představí mimořádnými
představeními v rámci projektu
„Perpetuum mobile“.**

**Na příbězích emblematických
osobností projektu budeme
zpřítomňovat myšlenky a ideály
evropanství.**

III. Kulturní instituce a festivaly města (regionu) se představí mimořádnými představeními v rámci projektu „Perpetuum mobile“

Příklady:

- Festival pro world music Colours of Ostrava v letech 2010 až 2015 postupně představí hudební scény různých regionů. V roce 2010 představí hudební tváře New Yorku. V roce 2015 tato koncertní linie vyvrcholí prezentací Bruselu a Belgie v rámci porýnských regionů.
- Národní divadlo moravskoslezské pozve divadelní Bolšoj театр, který v České republice nevystupoval osmdesát let. Pro určitou generaci bude představení tohoto divadla nezapomenutelným zážitkem na celý život.
- Divadlo loutek uspořádá loutkářské „ostravské Charleville“.
- Filmový festival Ostrava Kamera Oko věnuje samostatnou sekci osobnosti Meliny Mercouri (o Mercouri viz níže).
- Český rozhlas Ostrava připraví a uvede mimořádnou rozhlasovou hru.
- Česká televize – Televizní studio Ostrava natočí celovečerní dokument o režiséru a producentovi Karlu Reiszovi (o Reiszovi viz níže).
- Galerie výtvarného umění v Ostravě uspořádá mezinárodní sochařské sympozium a výstavu mezinárodního významu (v jednání je výstava Edvarda Muncha).

IV. Emblematické osobnosti

Jeden z našich emblematických projektů spočívá ve znovuobjevování osobností, které vyšly z města a regionu a zásadně obohatily a poznamenaly Evropu. Na příbězích těchto osobností budeme zpřítomňovat myšlenky a ideály evropanství (viz koncepce „Velká a malá pravda“).

Melina Mercouri – řecká herečka, bojovnice proti fašismu, ministryně kultury. Melina Mercuri prosadila projekt Evropské hlavní město kultury a ovlivnila tak životy obyvatel mnoha evropských měst. Řecká komunita žijící v Ostravě jí v roce 2015 odhalí sochu. (Osud Meliny Mercouri není nepodobný osudu ostravských a vůbec severomoravských Řeků: počátkem padesátých let bylo do Ostravy a okolí vystěhováno více než 4 000 řeckých dětí, jejichž rodiče bojovali proti tehdejšímu režimu monarchofašistické junty). V rámci filmového festivalu Ostrava Kamera Oko 2015 bude Melině Mercouri věnována samostatná sekce. **Hlavními tématy bude osudová paralela života Meliny Mercouri a ostravských Řeků a idealismus projektu.** (Její nejslavnější film Nikdy v neděli byl součástí nultého ročníku filmového festivalu Ostrava Kamera Oko 2009.)

Další z těchto osobností je **Karel Reisz** (1926–2002), který patří mezi nejslavnější světové režiséry a producenty. Je jedním ze zakladatelů tvůrčího hnutí Free Cinema. Narodil se v Ostravě a žil tu do svých třinácti let. Poté unikl nacistickému nebezpečí jako jedno z dětí, které zachránil Nicholas Winton. Film Ten sportovní život, který Karel Reisz produkoval, otevřel nultý ročník filmového festivalu Ostrava Kamera Oko 2009. Karlu Reiszovi byla u této příležitosti odhalena pamětní deska na hlavním náměstí, na domě, kde žil. Iniciujeme vznik celovečerního dokumentu o životě Karla Reitze, který natočí Česká televize – Televizní studio Ostrava v roce 2010. Jedna z hlavních sekcí filmového festivalu v roce 2010 bude věnována osobnosti Reitze.

Téma osudu, odchodu z Ostravy a znovuoobjevení („návrát“) Karla Reitze v rámci projektu Evropské hlavní město kultury je mostem mezi zmizelou Ostravou dvacátých let 20. století, kdy byla „evropským kulturním městem“, a dneškem, kdy se jím zase stává.

Další osobností, jejíž životní příběh rezonuje silnými evropskými tématy, je **Paul Kupelwieser** (1843–1919), který patřil mezi nejlepší ocelářské manažery své doby a který transformoval Vítkovice (část města Ostravy) v jeden z největších ocelářských gigantů v Evropě. Po první světové válce vydal Kupelwieser politickou studii, podle které se měly malé státy Evropy spojit po vzoru USA a vytvořit státní útvar se společným parlamentem a prezidentem. Paulu Kupelwieserovi odhalí nynější majitel Vítkovic Jan Světlík – na popud naší kandidatury – v roce 2015 sochu. V rámci projektu vznikne filmový dokument o této osobnosti.

Hlavním tématem projektu bude hledání „Evropských spojených států“ a užitečného společenského vizionářství.

Všem těmto osobnostem se systematicky věnujeme. Ambicí projektu Ostrava 2015 je živou formou připomínat další mimořádné osobnosti spjaté s Ostravou. Výše zmíněné osobnosti budou emblematickými postavami celého projektu Ostrava 2015.

Přehled kulturních projektů od roku 2009 do roku 2020

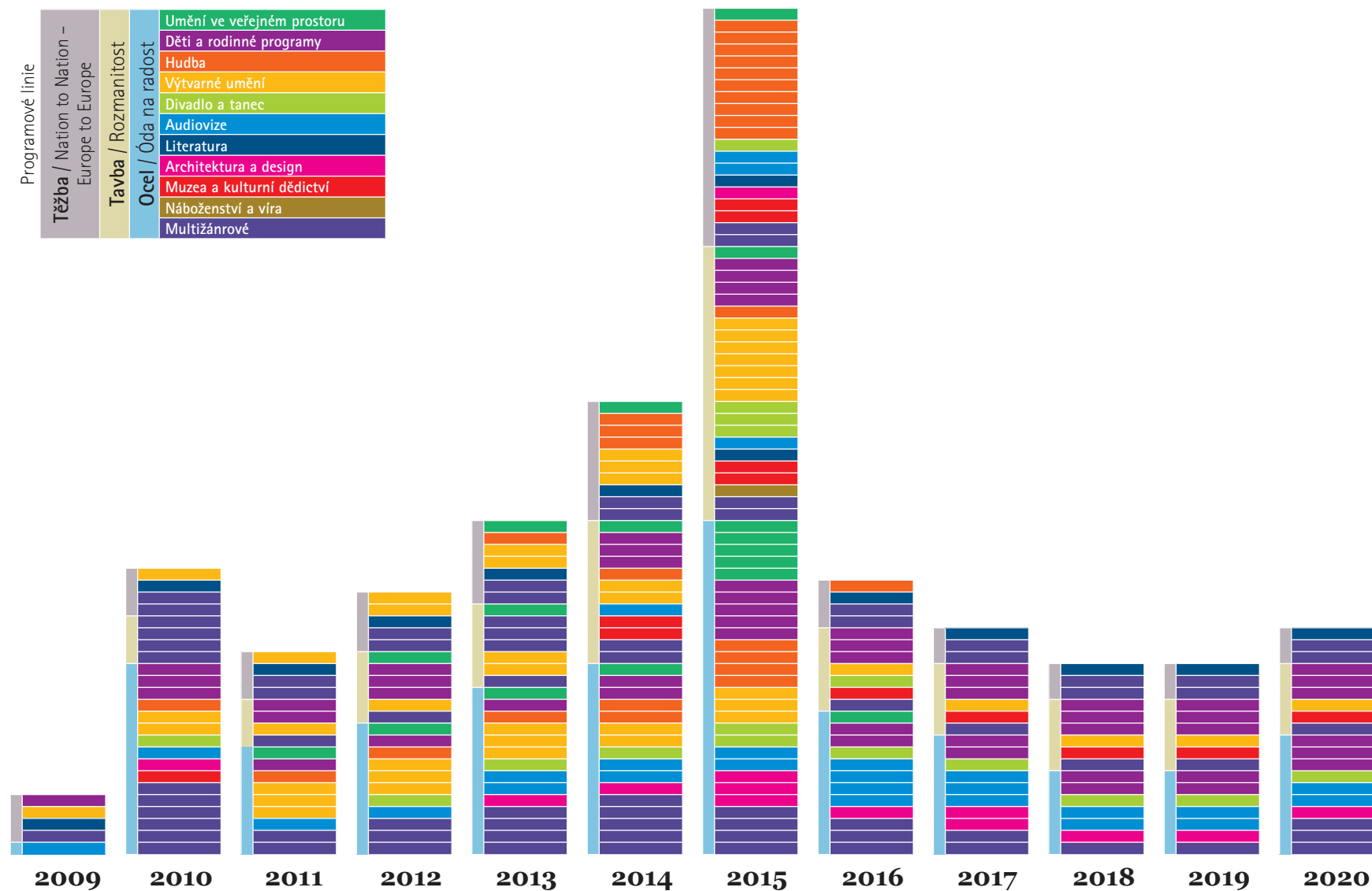

Foto Dita Pepe a Petr Hruběš

Programová linie 1

Těžba

Nation to Nation - Europe to Europe

Prsten Nibelungův – Operní projekt století

- *Prsten Nibelungův* se sice odehrává v mytických časech, ve skutečnosti je ale komplexním zrcadlem technického pokroku ovlivněným revoluční společností v 19. století se všemi jejími aspekty - marností nad nenacházenými cestami při hledání východisek, rezignací i zřejmou absencí naděje. Stejné problémy řešíme i dnes v postindustriální době. Celý cyklus se skládá ze čtyř samostatných večerů – **Das Rheingold (Zlato Rýna)**, **Die Walküre (Valkýra)**, **Siegfried** a **Götterdämmerung (Soumrak bohů)**.
- V České republice byl *Prsten Nibelungův* jako celek uveden pouze v pražském Národním divadle v roce 2005. Byl to koprodukční projekt – inscenace byla nastudována v Deutsche Oper am Rhein Düsseldorf / Duisburg. V roce 2015 v Ostravě vznikne kompletní originální inscenace celé tetralogie jako výlučně domácí projekt, pro který bude Národní divadlo moravskoslezské vyhledávat mladé pěvecké talenty z EU a dalších zemí. Na provedení *Prstenu Nibelungova* v Ostravě se bude podílet rovněž Janáčkova filharmonie Ostrava.
- Předpokládáme uvedení dvou cyklů plus jednoho formou veřejných generálek. K uvedení *Prstenu Nibelungova* v prostoru industriálního areálu „Nových Vítkovic“, bývalých Vítkovických železáren, který je vzdálen opeře, nás vede několik zásadních důvodů. Vzhledem k mimořádnosti díla a k očekávanému zájmu o tuto inscenaci je zapotřebí navýšit kapacitu hlediště, což areál umožňuje. Autentické prostředí bývalého industriálního komplexu se stane základem pro jedinečnou výtvarnou a scénickou významovou kulisu sloužící výkladu celé tetralogie.
- Ostrava se stane dalším wagnerovským „poutním místem“, které navštíví operní fanoušci z celého světa.

Jiří Nekvasil

Ředitel Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, operní, divadelní a televizní režisér. Spoluzakladatel a bývalý intendant (s Danielem Dvořákem) Opery Furore (1989), Opery Mozart (1990), umělecký šéf Státní opery Praha (1999-2002), šéf Opery Národního divadla v Praze (2002-2006). Od roku 1991 pravidelně spolupracuje jako režisér s Českou televizí na tvorbě především hudebních pořadů (koncerty, operní představení, hudební dokumenty a filmy, originální filmová a televizní zpracování oper).

Projekt předkládá: Jiří Nekvasil, ředitel Národního divadla moravskoslezského

Partneři: Janáčkova filharmonie Ostrava, Vítkovice, a. s.

Kdy: Areál „Nové Vítkovice“

Kdy: 2015 – 2016

Ostrava+

Mimořádná filmová, televizní a další audiovizuální díla

Soubor jednoho hraného a tří dokumentárních filmů, jedné rozhlasové hry a jednoho filmového festivalu.

Cíle:

Podobně jako například město Paříž se i Ostrava rozhodla otevřít „okno do města“ prostřednictvím podpory filmu a seznámit tak publikum s autentickými podobami města a jeho obyvatel, přiblížit současné i minulé zajímavé osudy a ukázat krásu Ostravy.

Pomoci českým i zahraničním divákům najít vztah k ostravským hrdinům i obyčejným lidem.

Podpořit kandidaturu Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015.

Vytvořit v rámci projektu Ostrava 2015 filmová a jiná díla trvalé hodnoty.

1) Celovečerní dokument o Karlu Reiszovi (rok výroby a premiéry 2010)

- Film o Karlu Reiszovi je příběhem muže, jehož práce a život neustále překračovaly hranice mezi dvěma městy, mezi dvěma světy a dvěma kulturami: Ostravou a Londýnem. Ve filmu znova ožívají fasády domů obou měst, které už dnes nemusejí ani existovat. Jak v Ostravě, tak v Londýně je intimní příběh režisérovy rodiny svědectvím o době, ve které žil – o 20. století. Stejně tak je to příběh jednoho z nejvýznamnějších evropských filmařů předcházejícího století. Vedle Miloše Formana je Karel Reisz nejslavnějším režisérem českého původu.
- Ve filmu se objeví žijící členové jeho rodiny (starší bratr Pavel a Karlovi tři synové Toby, Barney, Matthew) spolu s kolegy z časů *Free Cinema* (Lorenza Mazzettiová, Walter Lassally). Dále pak i někteří

herci, kterým Reisz pomohl nastartovat jejich kariéry (David Warner, Vanessa Redgrave), ale také filmoví kritici (David Robinson, Michael Wood), spisovatel John Lahr a galerista Bernard Jacobson. Ukázky z Reiszových děl poodhalí jeho styl a záměry a dovolí nahlédnout do nitra jeho postav.

- Karel Reisz, jeden ze zakladatelů *Free Cinema*, se narodil v Ostravě. Stál u zrodu hnutí, které dalo Británii a světu nový pohled na film. Hnutí, které v šedesátých letech inspirovalo francouzskou a českou novou vlnu. Ačkoliv Reisz natočil své filmy již mimo Ostravu, vznikly očima člověka, který se v ní narodil. Copak jeho dětství a teenagerská léta v průmyslovém hornickém městě neovlivnily jeho filmy? V rámci mezinárodního filmového festivalu Ostrava Kamera Oko, který je součástí kandidatury na titul Evropské hlavní město kultury 2015, byla Karlu Reiszovi odhalena pamětní deska na domě, ve kterém žil. V jeho filmech je zachycen život obyčejných lidí, a dokonce i dnes oplývají tyto filmy velkou upřímností, svéráznou poetikou a osobitostí.
- Film popisuje Reiszův život se zvláštním důrazem na hnutí *Free Cinema*. Hnutí, které zanechalo v Británii svůj odkaz a zachytilo tuto zemi v podobě, jaká dnes již neexistuje. Filmy v duchu hnutí *Free Cinema* jsou cenným dědictvím – fascinujícím, krásným, někdy nadějným a často smutným, ale vždy plným života a pravdy. V tom je možné vidět přímý vliv Ostravy, města, které je právě takové.
- S pomocí Reiszova staršího bratra, který žije v Manchesteru, a synů žijících v Londýně zkoumá film také osobní drama Karlova života, jeho rodinné

Jakub Felcman
Dramaturg a filmový kurátor. Absolvent Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (MA, 2006) a FAMU (MA, 2009). Studijní pobyty na pařížských školách La fémis (2003) a Sorbonne (2006 - 2007). Programový ředitel Fresh Film Fest (2006 - 2009), hlavní dramaturg MFAF Třeboň (2009), dramaturg .Anifest, Febiofest, MFF KV (sekce Fresh Selection). Publikuje v časopisech Film a doba, A2, Cinepur, Revolver Revue.

a kulturní kořeny. Synové se na svého otce dívali očima Angličanů, ale jen do chvíle, než v září roku 2009 přijeli do Ostravy na odhalení otcovy pamětní desky. Ve filmu je obsaženo velké množství materiálů z rodinného archivu, z archivu British Film Institute, Národního filmového archivu a Archivu soukromé filmové historie.

Režisérka filmu – Mira Erdevičky

- Narodila se v roce 1965 v Jugoslávii. V letech 1988–1993 studovala dokumentární režii na pražské Filmové akademii múzických umění. Od roku 1999 žije v Londýně. Natočila celou řadu filmů, z nichž jmenujme alespoň dva:
- *Černobílá v barvě (Black and White in Colour)*: Intimní portrét výjimečné české romské zpěvačky Věry Bílé ukazuje snahu Bílé nalézt svému synovi nevěstu v době, kdy sama vystupuje na koncertních pódiích Paříže. Filmu byla udělena cena za nejlepší dokumentární film v Montrealu, zvláštní uznání poroty na festivalu Zlatá Praha a cena za nejlepší východoevropský film na festivalu ASTRA v Rumunsku. Česká televize 1999.
- *Opera v obývacím pokoji (The Man with an Opera House in his Living Room)*: Excentrik by rád uskutečnil své sny, omezuje ho však péče o ochrnutou manželku a také zákazy parkování. Zábavný portrét života a opery na anglickém venkově.
- Film získal zvláštní uznání na festivalu Britspotting 2005. BBC Storyville 2003.

Koprodukce: Česká televize, Arcimboldo (Londýn), BBC (v jednání), za příspěvní grantu Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie.

2) Celovečerní hraný film o Petru Bezručovi, jednom z nejprekládanějších českých básníků

- Celovečerní hraný film podle předlohy divadelní hry *Bezruč?!*, kterou v roce 2009 napsali Jan Balabán a Ivan Motýl, bude režírovat Jan Antonín Pitínský. Sociální drama rozvíjí témata s mnoha vazbami a paralelami k současnosti. Petr Bezruč (1867–1958) byl významný český básník, „bard slezského lidu“, který vystoupil – anonymně – se svou sbírkou *Slezské písně* na přelomu 19. a 20. století. Naprosto ojedinělé verše, útočně

promlouvající za sociální a národní zájmy českého lidu ve Slezsku, nemají svým vznikem, stylem ani dalším osudem obdobu v české literatuře.

Koprodukce: bude se jednat o česko-polský film, CL film, Česká televize, Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, Cinemart, a.s., Slovenský filmový ústav.

3) Dokumentární film o Paulu Kupelwieserovi

- Spojení průmyslového manažera, iniciátora sociálních změn a myslitele nabízí osobnost Paula Kupelwiesera (1843–1919). Významný ocelářský manažer a ředitel Vítkovických železáren stál za přeměnou hutí v jeden z největších moderních ocelářských gigantů v Evropě. Urbanisticky a sociálně ovlivnil také městskou část Vítkovice, kde pro zaměstnance železáren vybudoval první ostravský klášter – novou městskou čtvrť, kombinující ubytování, obchody, kostel, synagogu, závodní nemocnici, školu, sportoviště a další infrastrukturu. Jeho sociální hledisko při vytváření podmínek pro život ve městě inspirovalo Tomáše Baťu. Po sporech s majiteli železáren se Kupelwieser odstěhoval na ostrov Brioni, kde napsal významný dokument o nutnosti založit Spojené evropské státy.

Koprodukce: Vítkovice, a.s., CL film.

4) Filmový festival Ostrava Kamera Oko

- Kandidatura Ostravy dala vzniknout mezinárodnímu filmovému festivalu Ostrava Kamera Oko, jehož první ročník se konal v období předvýběrového kola na přelomu září a října roku 2009. Doplnuje festivalovou mapu ČR a Evropy o akci specializující se na podstatnou a málo reflektovanou součást filmové tvorby, snaží se zdůraznit přínos kameramanské tvorby pro film jako kolektivního uměleckého díla. V rámci prvního ročníku, v součinnosti s obsahem ostravské kandidatury (*Neděláme tlustou čáru za minulostí*), byla hlavní přehlídka zaměřena na témata „Film v Ostravě“ a „Ostrava ve filmu“, zahrnující i sekci televizní a rozhlasovou. Festival byl zahájen filmem *Ten sportovní život*, jehož producentem byl Karel Reisz, a odhalením pamětní desky na domě, v němž Reisz žil. Součástí festivalu bylo i uvedení filmu *Nikdy v neděli* s Melinou Mercouriovou v hlavní roli, řeckou herečkou a zakladatelkou projektu Evropské hlavní město kultury. Druhý ročník se bude konat v termínu od 24. září do 3. října 2010. Mimořádný ročník v roce 2015 je popsán samostatně, viz Ostrava Kamera Oko 2015 na s. 144-145.

5) Životopisný dokument o Leoši Janáčkovi

- Velký filmový dokument o skutečném hudebním géniovi, skladateli Leoši Janáčkovi se dotýká ignorace a nepochopení, kterých se tomuto zásadnímu spolutvárci hudebních dějin 20. století dostalo od dobové české společnosti. Nedaleko Ostravy se narodil a v Ostravě také zemřel. O to, aby svět mohl poznat a slyšet Janáčka, se zasloužila řada evropských osobností a institucí. Pražský spisovatel, překladatel (a životopisec Franze Kafky) Max Brod je autorem první Janáčkovy monografie (německy), do němčiny přeložil libreta oper a propagoval Janáčkovu dílo v zahraničí.
- Zásadní esej o Janáčkovi napsal i významný český spisovatel Milan Kundera (*Můj Janáček*).
- Provedení *Její pastorkyně* ve vídeňské Dvorní opeře roku 1918 otevřelo Janáčkovi cestu mezi přední evropské skladatele; tehdejší Mezinárodní společnost pro soudobou hudbu pořádala v Evropě koncerty, na něž Janáčka zvala a který se tak dostal do společnosti Bély Bartóka, Albana Berga, Antona Weberna, Igora Fjodoroviče Stravinského, Paula Hindemitha ad. Záslouhou britského dirigenta sira Charlese Mackerrase byla v roce 1982 poprvé inscenována *Její pastorkyňa* v autentické autorské verzi (66 let po pražské premiéře!), totéž platí v případě opery *Z mrtvého domu*.

Koprodukce: Česká televize, První veřejnoprávní s.r.o., Cinemart, a.s.

6) Rozhlasová hra *Pestré vrstvy Ivana Landsmanna (*1949)*

- Autorova nejoceňovanější kniha *Pestré vrstvy* je patrně nejsilnějším literárním plodem „Ostravy zdola“, města horníků a industriálních dělníků, jejich drsných osudů i drsného slangu. Román *Pestré vrstvy* vznikl během Landsmannova exilu v Nizozemsku a vyšel
- až třináct let po dokončení (1999). Autor se vrací do doby před emigrací a s použitím hornické mluvy autenticky zachycuje život na šachtě v „ocelovém srdci“ komunistického Československa. V druhé části pak popisuje svou emigraci do Kanady a tíseň exilu po příjezdu do Nizozemska. Rozhlasovou hru realizuje Český rozhlas Ostrava.

Partneři: Český rozhlas Ostrava, ostravská divadla.

Autor konceptu: Jakub Felcman

Pořadatel a partneři: **viz výše**

Kdy: **2010, 2015**

Měsíc autorského čtení 2015

Největší středoevropský literární fotbalový zápas

Jan Balabán: „Literatuře se má vrátit hlas. Nejen poezie, ale i próza má svůj hlas a je to skutečně dosvědčeno až čtením. A je to velmi zajímavé a vzrušující. Člověk, který mluví sám za sebe a řekne nám, co napsal a co nám chce říct. Je to trochu podobné divadlu, je to teď a tady.“

Autor koncepce: **Nakladatelství Větrné mlýny**

Pořadatel: **Nakladatelství Větrné mlýny**

Partneři: **Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015**

Kdy: **červenec 2010 – 2020**

- Největší středoevropský literární festival Měsíc autorského čtení proběhne od 1. 7. do 1. 8. roku 2015 v Ostravě. Linie festivalu budou zaměřeny na multikulturní dialog v proměně jazykového a literárního kontextu. Kde jsme doma? Je to tam, kde bydlí naše řeč, anebo kde si odkládáme svůj kabát na věšák? Jak důležitý je jazyk pro myšlení v národních situacích, nakolik nás omezuje a nakolik nám pomáhá? Je jazyk určující pro naši komunitu, lze na něm založit národní identitu, anebo se identita tvoří mimo jazyk, resp. jazykem kontextu, situace, myšlení a především společného prožívání? To jsou otázky, na které festival bude hledat odpověď.

Struktura festivalu od roku 2000 (kdy festival vznikl) funguje na setkávání dvou linií – autorů domácích (českých) a zahraničních (ze země, které je v daném roce čestným hostem programu), každá linie trvá jedenatřicet dnů a denně z každé země vystoupí jeden autor. V roce 2015 dojde k prolnutí obou linií a pokusu o novou definici pozic, tedy kdo je českým autorem, kdo je domácí a kdo host. Půjde o literární fotbalový zápas, při kterém obě mužstva budou současně doma i na návštěvě. V tzv. domácí české linii vystoupí jedenatřicet autorů, kteří žijí a tvoří v České republice, ale v tradičním pojetí národa a národnosti nejsou vnímáni (a sami se mnohdy nevnímají) jako Češi, půjde tedy o příslušníky národnostních menšin, imigranty, cizince.

V tzv. zahraniční linii vystoupí autoři, kteří žijí mimo ČR, ale mají české kořeny, používají český jazyk (byť třeba ne důsledně) a cosi je s domovinou pojí, půjde o české menšiny v zahraničí, emigranty, české cizince mimo domov.

Poklady Jantarové stezky

Špičkové artefakty evropských muzeí

- Tisíciletá kultura střední Evropy bude představena na úseku legendární obchodní a kulturní spojnice jménem Jantarová stezka.

Základní struktura výstavy

- Výstavu bude tvořit série špičkových artefaktů zapůjčených z významných institucí evropských zemí, kterými Jantarová stezka procházela (hledisko teritoriální).
- Zapůjčené předměty budou demonstrovat v širokých souvislostech všestranný civilizační a kulturní vývoj přibližně od 5. tisíciletí př. Kr. do vrcholného středověku, tj. zhruba do 15. století (hledisko časové).
- V rámci výstavy bude poukázáno mj. též na fenomén Moravské brány a v přímé souvislosti s tím bude exponována role obou středověkých Ostrav jako významných tranzitních zastávek Jantarové stezky na jedné z jejích hlavních větví (hledisko regionální).

1. Teritoriální hledisko

- Hlavní větev Jantarové stezky Aquileia – Sambia (Finský záliv) s důležitými odbočkami procházela jedenácti dnešními státy (Itálie, Slovinsko, Rakousko, Maďarsko, Česká republika, Slovensko, Polsko, Rusko, Litva, Lotyšsko, Estonsko)
- Dvě nejdůležitější křižovatky starověku a středověku v oblasti: Aquileia a Novgorod

2. Časové hledisko

- Od neolitu (mladší doby kamenné), přes starověk (Etuskové, Římané, Keltové) do vrcholného středověku (války s Řádem německých rytířů)
- Jantarová stezka v roli zprostředkovatele vlivů a dy-

- namiky vývoje starověkých středomořských civilizací
- Kulturní výměna v průběhu středověku

David Majer

Historik umění, historik-archivář. Hlavní kurátor Ostravského muzea. Projektový manažer a poradce v oblasti památkové péče a muzejnictví. Autor projektu Revitalizace výstavních prostor Ostravského muzea. Specialista na problematiku obchodních stezek.

Jiřina Kábrtová

Ředitelka Ostravského muzea, kde působí od počátku svého profesního života (odborný pracovník – mineralog). Realizátorka akcí Dny Ostravy v Košicích (2004), Ostrava ve Vidni (2006) a Setkání pracovníků muzeí Horního Slezska, veletrh hornoslezských muzeí (spolufinancováno EU). Autorka projektu Revitalizace výstavních prostor Ostravského muzea (spolufinancován EU). Koordinátorka výstavní činnosti Ostravského muzea, autorka scénářů a kurátorství mnoha úspěšných výstav, publikační činnost.

3. Ostrava - dcera Jantarové stezky?

- Ostrava jako strategická tranzitní zastávka při brodu přes Ostravici
- Obchod na území středověké Ostravy
- Fenomén Moravská brána (strategický význam Moravské brány pro rozvoj regionu, fenomén středověkých hranic)
- Obchodní cesty na Moravě a ve Slezsku

4. Fenomén cesta a cestování

- Cesty obchodní
- Cesty válečné
- Cesty duchovní (náboženství, myšlenkové proudy, literatura, poutní cesty)
- Cesty vědecko-technické (vývoj technologií, zpracování kovů, vynálezy atp.)

5. Fenomén obchod (obchodní artikly v průběhu tisíciletí)

- Jantar (expoze mineralogická, expoze paleontologická, expoze umělecká - uměleckořemeslné poklady ze sbírek nejvýznamnějších evropských muzeí)
- Drahokamy (expoze mineralogická - světová naleziště; expoze umělecká významné památky uměleckého řemesla z našich a zahraničních sbírek)
- Peníze a platidla (od premonetárních „platidel“ pravěkých a starověkých po rozvinutou měnovou soustavu vrcholného středověku)
- Koření (Jantarová stezka jako prodloužení cesty Hedvábné)
- Drahé látky, hedvábí, brokát, damašek...

6. Exponáty (výběr)

- Etruské umění z našich a italských sbírek
- Římská legionářská zbroj a zbraně

- Monoxyly (dlouhé lodě vydlabané z jednoho kusu dřeva) z Památníku Velké Moravy v Mikulčicích a Vlastivědného muzea v Olomouci
- Nejcennější památky Velkomoravské říše
- Památky uměleckého řemesla s bohatým uplatněním drahých kamenů z našich a zahraničních sbírek
- Zásadní exponáty z muzeí jantaru (Malbork, Gdaňsk, Sellin, Kaljpeda, Kaliningrad, Riga, St.-Peterburg
- Vyčerpávající kolekce platidel a mincí od starověku po vrcholný středověk ze všech oblastí, kde předpokládáme průběh Jantarové stezky

Autor koncepce a hlavní kurátor: Mgr. David Majer, historik umění

Pořadatel: Ostravské muzeum, příspěvková organizace

Manažer projektu: RNDr. Jiřina Kábrtová, ředitelka

Partneři (již byli nebo budou osloveni): Itálie: Club UNESCO v Aquileii, Muzea v Aquileii, Udine, Benátkách, Římě; Slovinsko: Národní muzeum v Lublani; Rakousko: Muzeum v Eisenstadtu, muzea ve Vidni; Slovensko: Trenčianske múzeum, SNM v Bratislavě a další; Česká republika: RMM v Mikulově, VM v Olomouci, Muzeum města Brna; Polsko: Hrad Malbork, Muzeum Narodowe v Gdaňsku a další; Rusko: Muzeum v Kaliningradu, muzea v St.-Peterburku, Novgorodu, Novgorodská státní spojená muzea; Německo: Muzeum jantaru v Sellinu; Litva: Klajpeda, Mažosios Lietuvos istorijos muziejus; Vilnius, Lietuvos nacionalinis muziejus; Lotyšsko: Riga, National History Museum of Latvia; Estonsko: Tartu, Estonian National Museum, Pärnu, Estonian National Museum

Kde: Ostravské muzeum

Kdy: srpen – listopad 2015

Leoš Janáček: Z mrtvého domu

„To je tu předpekli ani kousek zeleni – jen černý dým a prach.“
Z dopisu Leoše Janáčka manželce Zdeňce
z 2. 10. 1908, Bohumín (Ostravsko)

- V roce 2014 to bude 160 let, kdy se na Hukvaldech (30 km od Ostravy) narodil jeden z nejvýznamnějších skladatelů světových operních dějin – Leoš Janáček (1854-1928). Národní divadlo moravskoslezské v rámci sezóny 2014/2015 uvede inscenaci poslední Janáčkovy opery **Z mrtvého domu**. Operu Z mrtvého domu napsal Janáček na vlastní libreto podle románu F. M. Dostojevského, v němž ruský autor zachytil své vzpomínky ze sibiřského vězení ze šedesátých let 19. století, kam byl odsouzen z politických důvodů. Toto dílo je posledním Janáčkovým dílem a je důstojným završením skladatelovy tvorby, zdůrazňujícím humanismus a vyjadřujícím jak soucit s trpícím člověkem, tak víru v možnost duchovní očisty i člověka společností zavrženého. Janáčkovu dílo zůstalo nedokončeno. Autor umírá v ostravské nemocnici uprostřed práce na korekturách opery. Světová premiéra se uskutečnila po skladatelově smrti v Brně v dubnu 1930.

Jedná se o operu kolektivní, bez hlavního hrdiny, s absencí dramatického děje, což ji činí kromě hudby samotné moderní a novátorskou. Dílo je volně propojeným sledem životních osudů vyprávěných vězni. Vedle znázorněné krutosti v sibiřském lágru vůči vězňům i mezi nimi je akcentován soucit s člověkem-jedincem. K realizaci inscenace využijeme bývalé industriální prostory památkově chráněného Dvojhalí bývalé koksovny Karolina, které umocní stísnující pocit sklíčující deprese, jenž dílo vyvolává. Inscenování díla do ostravského industriálního

prostředí tvoří paralelu s historií Ostravy – právě do Ostravy byli převážně z politických důvodů v období komunistické totality umisťováni do výroby v těžkém průmyslu lidé z celé země a tzv. východního bloku. Osudy některých těchto politických vězňů se podobají postavám Janáčkovy opery.

- Realizace díla se ujme David Radok, renomovaný režisér desítek oper v Göteborgské opeře, v Královském divadle v Kodani, Stockholmu, Oslu, Helsinkách a Národním divadle v Praze. Na představení se budou podílet významní čeští i zahraniční sólisté, Janáčkova filharmonie Ostrava a mužský pěvecký sbor Národního divadla moravskoslezského, který bude podpořen externí spoluprací (Pražský filharmonický sbor a/nebo Brněnský filharmonický sbor).
- Osobnosti Leoše Janáčka se v rámci kandidatury věnujeme v projektu „Ostrava+ / Mimořádná filmová, televizní a další audiovizuální díla“, v rámci kterého připravujeme velký filmový dokument o tomto zásadním hudebním novátorovi počátku 20. století.

Koncept předkládá: Jiří Nekvasil, ředitel Národního divadla moravskoslezského

Umělecký garant konceptu: Robert Jindra – hudební ředitel opery Národního divadla moravskoslezského

Partneři: Janáčkova filharmonie Ostrava, Pražský filharmonický sbor, Brněnský filharmonický sbor

Kde: památkově chráněný industriální objekt Dvojhalí

Kdy: sezóna 2014 – 2015

Robert Jindra

Hudební ředitel opery Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, dirigent. Dirigent Národního divadla v Praze – Don Giovanni, Tajemství, Carmen, Falstaff, Così fan tutte aj. Spolupráce s Deutsche Oper am Rhein, Düsseldorf/Duisburg jako hudební asistent šéfdirigenta J. Fioreho - Elektra, Jenůfa, Káta Kabanová, Příhody lišky Bystroušky, Věc Makropulos, Z mrtvého domu aj. (2006-2009). Debut v Královské Norské opeře v Oslu – Ariadna na Naxu (2010).

Kulturní paměť Ostravy

Stará Aréna

je informačním centrem projektu Ostrava 2015. Je zároveň novým současným prostorem pro umění, který vznikl v rámci kandidatury Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015. Opuštěný prostor (bývalé komorní divadlo a klub) na hlavním náměstí Ostravy se otevřel mladým i zavedeným tvůrcům, uměleckým iniciativám, organizátorům, undergroundu a vědcům, aby se zde mohli setkávat, vzájemně se ovlivňovat, tvořit a prezentovat své originální projekty.

- Možná doma máte krabici, do které si schováváte své poklady v podobě vstupenek, odznáčků, pohlednic, obrázků, starých kazet a CD nebo vlastních zápisků a fotografií. Občas tuto krabici otevřete a s nostalgií zavzpomínáte na to, co jste poslouchali, co vás zajímalo, co bylo pro vás tak důležité, že jste si to schovali, a jací jste vlastně byli. Spojme své poklady a pokusme se vytvořit paměť kultury Ostravy po letech!

- Projekt je dlouhodobý a bude probíhat v pětiletých intervalech. Pět let je dlouhá doba na celkovou proměnu osobního vkusu, etablování či zapomenutí nějakého fenoménu. Na konci daného roku (2010/2015/2020) mohou všichni přinést své poklady – vstupenky z akcí, které navštívili / plakát oblíbeného umělce toho roku / kulturní periodikum, které v té době nejvíce četli / osobní vzpomín-

ku v podobě fotografie nebo videa / audio nahrávku hitu daného jara, léta, podzimu a zimy / plakát na nej akci / apod. Artefakty budou protříděny – aby se neopakovaly – a vystaveny. Výstava se stane průřezem kulturního povědomí o tom kterém roce. Následně bude vše uschováno a zapečetěno. Akce se bude opakovat po skončení následující, další následující a po ní následující... pětiletky.

- Výstavy budou pomyslným resumé určitého období. Zvětšovací sklem pohledu na nás a na naše zájmy. Možná občas lehce groteskním. Projekt pomůže mapovat vývoj, stagnaci, úpadek nebo rozvoj kulturního života ve městě, respektive v ČR, respektive v Evropě. Shrne vize a přání Ostravy jako kandidáta na titul EHMK 2015 a po pěti letech je podrobí důkladné analýze. Měl tento projekt smysl? Jak se odrazil v našem vnímání kultury? Máme díky němu kulturu kvalitnější? A jsme s to ji docenit?

- První výstava proběhne v prostoru Stará Aréna – klubu pro kulturu a informace 2015. Dalším stupněm by měla být výstava v městské galerii v Klastru Černá louka, kde se v roce 2015 zopakuje.

Autor konceptu: Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015

Pořadatel: Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015

Partneři: neziskové organizace, školy

Kde: centrum města

Kdy: 2010 – 2015

National to National?

... V historické paměti Evropanů proto zaujímá první místo stále jen jejich národní identita. Tak jako člověk mnohdy pro stromy nevidí les, nevnímají ani Evropané pro samé národy svůj kontinent. Aby se Evropa mohla stát skutečností, je třeba se o ní naučit přemýšlet, je třeba se naučit ji respektovat. Během tisíce let jsme si my Evropané zvykli na naše staré státy a národy. Budou tu existovat ještě dlouho a bude jich zapotřebí. Ovšem v minulosti se ustavičně proměňovaly a proměňovat se budou i v budoucnu. Pozvolna se mohou vytratit a ustoupit stranou, aby uvolnily místo Evropě, národu, jehož podobu dnes jen nejasně tušíme...

Hagen Schulze, historik

- **Činohra Národního divadla moravskoslezského** je kromě svých cílů uměleckých, estetických a obecně tvůrčích stále provokována a konfrontována otázkou, co v názvu divadla představuje ono slovo „národní“, **co označení „národní“ představuje v obecnější rovině**, jaké významy přináší v 21. století, ať už pro zařazení do širších souvislostí naší republiky, Evropy či světového společenství. Obecně se konstatuje, že kategorie „národ“ – „národní“ patří do politické výbavy, politického slovníku především 19. století, určitě s přesahy do století dvacátého. Mezinárodní setkání zástupců národních divadel z celého světa **National Theatres' Symposium Warsaw 2009 / Spotkanie Teatrów Narodowych Warszawa 2009** v roce 2009 ale jasně ukázalo, že **idea i forma fungování „národního divadla“** může mít překvapivě i v dnešní době mnoho **zcela odlišných podob i důvodů své existence**.
- Životnost fungování jakéhokoli divadelního fenoménu, jakéhokoli divadelního organismu se nejlépe prozkoumá či ověří praktickou konfrontací různých

přístupů odlišných divadelních kultur s rozdílnou historií. V průběhu roku 2015 se uskuteční **vzájemná hostování vybraných dramatických (činoherních) souborů národních divadel Evropy a činohry Národního divadla moravskoslezského**. Zvolili jsme tři divadla s rozdílnou historií i odlišnou formou fungování: Hrvatsko narodno kazalište Mostar (Bosna a Hercegovina), z německých národních divadel Deutsches Nationaltheater Weimar a z anglicky mluvících zemí nové, netradičně fungující National Theatre of Scotland Glasgow. Projekt bude završen konferencí „National to National?“ za účasti předních umělců i vědeckých pracovníků z celé Evropy. Vytvoříme **inspirační platformu** pro otevření diskuse nad fenoménem „národní“ napříč Evropou v duchu ideje společné Evropy jakožto jednotného životního prostoru. Tento projekt vyjadřuje snahu **spojit nejen divadelníky, ale i regiony Evropy**.

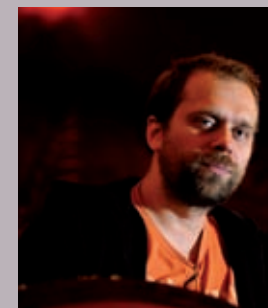
Projekt předkládá: Jiří Nekvasil, ředitel Národního divadla moravskoslezského

Umělecký garant projektu: Pavel Šimák, umělecký šéf činohry Národního divadla moravskoslezského

Partneři: Hrvatsko narodno kazalište (Croatian National Theatre) Mostar, Deutsches Nationaltheater Weimar, National Theatre of Scotland Glasgow, Institut francouzského umění

Kde: Národní divadlo moravskoslezské, Comédie-Françoise, Deutsches Theater Berlin, National Theatre Glasgow

Kdy: leden – březen 2015

Pavel Šimák

Šéf činohry Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, režisér. Absolvent pražské herecké konzervatoře a JAMU v Brně v oboru divadelní režie (v Brně debutoval představením J. Kerouaca „Na cestě“). Spolupracoval s Městským divadlem ve Zlíně, Husou na Provázku, Divadlem Na Fidlovačce a mnoha dalšími.

Vladivojna La Chia, Colour of Ostrava 2009

Janáčkova filharmonie Ostrava hraje skladbu Johna Cage Atlas Eclipticalis simultánně s Winter Music a hudbou Hornické dechové kapely Ondruš. Festival nové hudby Ostravské dny 2005.

Paul Kupelwieser – Vizionářské opery pro 21. století

Dokumentární opera – urbanistická opera – videoopera – internetová opera

Jiří Nekvasil

Ředitel Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, operní, divadelní a televizní režisér. Spoluzakladatel a bývalý intendant (s Danielem Dvořákem) Opery Furore (1989), Opery Mozart (1990), umělecký šéf Státní opery Praha (1999–2002), šéf Opery Národního divadla v Praze (2002–2006). Od roku 1991 pravidelně spolupracuje jako režisér s Českou televizí na tvorbě především hudebních pořadů (koncerty, operní představení, hudební dokumenty a filmy, originální filmová a televizní zpracování oper).

- Cílem projektu je vytvoření několika nových hudebně-dramatických kompozic na téma života a díla Paula Kupelwiesera (1843–1919), emblematické osobnosti projektu Ostrava 2015 (více o Paulu Kupelwieserovi v přihlášce do předvýběrového kola na str. 211–212).

- Dějiny 20. století si s lidmi, jako byl Paul Kupelwieser, stojícími na rozhraní několika jazyků a kultur, nevěděly příliš rady, a odsoudily je tedy téměř k zapomnění. Proč by však nyní, s vyhasínáním „nacionalistické“ epochy, jejich čas nemohl a neměl přijít?

- Na osobnost Paula Kupelwiesera existuje několik názorových pohledů. Kupelwieser byl špičkový manažer, technik, podnikatel a především velkorysý průmyslový i společenský vizionář. Málokdo udělal pro místo, v němž žil a pracoval, tolik jako on pro Vítkovice (nyní jeden z městských obvodů Ostravy), kde v letech 1876–1903 působil jako generální ředitel Vítkovických železáren: z bezvýznamné obce učinil pojem, který má své místo na mapě Evropy. Dávno před Baťou postavil pro zaměstnance hutí „ideální obytnou čtvrť“ s domy k bydlení, obchody, kostely a místy pro odpočinek.

- Ovšem Vítkovické železářny zažily rozkvět zejména za první světové války. Byl Kupelwieser jen cílevědomý profesionál, který vynikajícím způsobem odváděl dobře zaplacenou práci a který s místem svého působení nenavázal hlubší citový vztah? Jak reálnou vizí byla jeho myšlenka o *Evropských spojených státech*? Kupelwieserova osobnost otevírá mnohovrstevnaté téma, které

bude v rámci projektu nejen odbornou veřejností široce diskutováno a umělecky různorodě uchopeno a ztvárněno.

- Nebude se jednat o jedno ucelené dílo, ale o souhrn rozličných hudebně-dramatických kompozic, na jedné straně na sobě nezávislých, na straně druhé ale propojených tématem osoby – života a díla – Paula Kupelwiesera a prostoru Vítkovic. Tyto kompozice zároveň prozkoumají možnosti hudebního divadla 21. století jako takového. Nabízejí se např. formy dokumentární opery, urbanistické opery, video opery, internetové opery ad.

- Celé zadání projektu bude probíhat formou mezinárodního konkurzu, kdy budou osloveni různí tvůrci – libretisté, skladatelé, performeré, režiséři, kteří se pohybují v oblasti nového hudebního divadla, vybrané koncepty budou dále zadány k dopracování a realizovány v průběhu let 2013–2015. V roce 2015 bude mít celý cyklus premiéru.

- Spolu s projektem uskutečníme seminář na téma osobnosti Paula Kupelwiesera a dále mezinárodní seminář na téma *Opera pro 21. století*.

Umělecký garant a předkladatel konceptu: **Jiří Nekvasil, ředitel Národního divadla moravskoslezského**

Kde: **Areál „Nové Vítkovice“**

Kdy: **2013 – 2015**

Edvard Munch

Po 110 letech od přelomové výstavy

Edvard Munch

V českém a středoevropském výtvarném umění

- V roce 2015 uběhne 110 let od výstavy Edvarda Muncha v Praze, která znamenala pro české umění přelomovou událost a ovlivnila nastupující generaci moderních umělců. Fenoménu „Munch“ bylo věnováno zejména v české uměnovědě již mnoho odborné pozornosti, která však nikdy nevyvrcholila významným výstavním počinem. Uvědomujeme si, že není možné uspořádat reprízu legendární výstavy z počátku 20. století, a také to, že v posledních letech proběhlo již několik zásadních umělcových přehlídek (Beyeler Foundation Basel, Leopold Museum Wien). Záměrem výstavy je dokumentovat skutečnost, že osobnost Edvarda Muncha nebyla se středoevropským prostorem svázána pouze rokem 1905, ale že až do současnosti představuje inspirativní zdroj, který se stává východiskem pro mnoho pokolení umělců. Mimo jiné, jeden z Munchových obrazů (Jižní pobřeží) se dlouhou dobu nacházel ve sbírkách Galerie výtvarného umění v Ostravě (navrácen v restituci), kam přešel z významné ostravské soukromé sbírky Oskara Federera, jednoho z nejvýznamnějších meziválečných sběratelů, který vlastnil rozsáhlou kolekci zejména francouzských impresionistů.

Záměrem výstavy, uspořádané ve spolupráci s Munch museem Oslo, je představit v ČR tvorbu jednoho z nejvýznamnějších umělců evropské kultury, spolu s jejími ozvuky v českém umění a doplnit ji sympoziem a workshopy, v nichž budou vyzvaní umělci reagovat na tvorbu tohoto malíře. Výstava je rovněž koncipována jako vrcholný počín galerie v rámci projektu Ostrava 2015, kterým by měla být slavnostně otevřena nová budova muzea umění v Ostravě.

Celé jarní období roku 2015 se ponese ve znamení fenoménu „Edvard Munch“. Bude se jednat o cyklus výstavních projektů, které obsáhnou inspirativní roli umělce v průběhu celého století a její význam pro středoevropský prostor, zejména pro české umění. V roce 1905 se pražská výstava stala revoluční událostí pro středoevropskou a zvláště českou výtvarnou scénu a ovlivnila především nejmladší modernisticky orientovanou generaci umělců (Kubišta, Filla, Procházka, Feigl, Horb). Výstava Edvarda Muncha v Galerii výtvarného umění v Ostravě bude oslavou toho, jak se v evropském kulturním prostoru bez ohledu na hranice a národnosti proplétaly a mísily jednotlivé vlivy. Osobnost, dílo a vliv Evropana Muncha bude také námětem sympozia pro studenty evropských uměleckých akademií a workshopů pro české umělce. V rámci komunitních programů je záměrem vnést toto téma i do povědomí mladé generace a vytvořit živou asociaci, která se v daném období stane součástí každodenního života.

Autor konceptu: **Otto Urban, Karel Srp – historici umění, kurátoři**

Pořadatel: **Galerie výtvarného umění v Ostravě**

Partneři: **Munch-museet, Oslo; galerie ČR, vysoké umělecké školy**

Kde: **Galerie výtvarného umění v Ostravě (novostavba)**

Kdy: **březen – červen 2015**

Karel Srp

Šéfkurátor Galerie hlavního města Prahy. Autor řady výstav: Toyen, Jindřich Štyrský, Alfons Mucha, Karel Teige, Václav Boštík; pro Galerii výtvarného umění připravil projekt „Sváry zrání“, pro Národní galerii v Praze připravil výstavu „Karel Teige“. Držitel ceny za nejkrásnější knihu roku (Toyen, Emila Medková).

Otto M. Urban

Historik umění, kurátor. Od počátku 90. let se intenzivně věnuje studiu středoevropského symbolismu a zejména problematice dekadence, byl autorem nebo spoluautorem řady výstav, publikoval odborné studie o dekadenci a symbolismu ve vědeckých časopisech doma i v zahraničí. V roce 2007 vydal monografii Edvard Munch. Být sám.

Summit středoevropské kultury

- Setkání a pracovní jednání více než 300 osobností současné evropské kultury se pokusí pojmenovat a objasnit specifika středoevropského prostoru jako místa s unikátním historickým vývojem a zkušeností. Střední Evropa, potažmo Česká republika a nejsilněji Slezsko s přirozeným centrem Ostravou působily dosud vždy jako svérázná křižovatka dějin národů, náboženských i ideologických platforem, sociálních a geopolitických tenzí. Tato zkušenost, obohacená navíc prudkou proměnou oblastí vlivem industrializace a demografických turbulencí, může být pro další regiony Evropy v mnohém přitažlivá. Život na pomezí... politik, národů, regionů a náboženství přinesl totiž přirozenou toleranci k odlišným kulturám, názorům a uměleckým projevům, schopnost vstřebávat nové vlivy, připravenost na další změny ve vývoji společnosti a pracovitost. Poznání těchto procesů může pomoci porozumět středoevropské kultuře a tradici, ale dokáže jistě inspirovat i mnohé další regiony Evropské unie.

- Summit středoevropské kultury chce nabídnout alternativu k obdobným akcím ve světě, vyplnit mezeru v nabídkách, které jsou většinou orientovány jen na určitý žánr nebo obor. Chce ukázat evropské vzorové projekty, které mohou být inspirací pro delegáty zejména z řad evropských festivalových dramaturgů. Usiluje o to, nabídnout konfrontační pohled na české i zahraniční přístupy k současnému audiovizuálnímu umění propojenému s hudbou, divadlem a novými technologiemi.

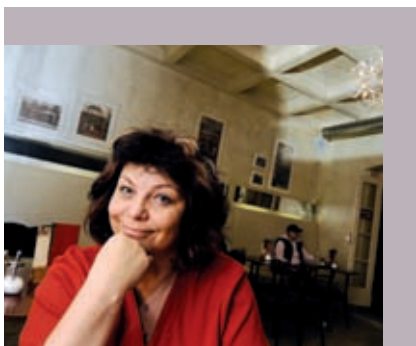
- Součástí summitu bude bohatý kulturní program, jehož cílem bude prezentovat středoevropskou kulturu ve většině jejích oblastí (hudba, film, divadlo, literatura, folklor, experiment, alternativa apod.) před evropským fórem odborných pracovníků v kultuře a širokou veřejností.

Aktivity summitu:

1. přednášky - konference
 2. workshopy
 3. výstavy (včetně prodejních), evropské multimediální instalace a projekty
 4. hudební program věnovaný zejména propojování hudby a divadla, filmu, experimentální tvorby apod. na pomezí žánrů
 5. poznávání industriální části Ostravského regionu
- Součástí prezentace Ostravy jako centra středoevropského prostoru bude také exkurze evropských delegátů summitu, kteří v blízkém okolí města (do 40 km) navštíví místa spojená se životem výrazných Evropanů (např. hudební skladatelé Leoš Janáček / město a hrad Hukvaldy, Ludwig van Beethoven / zámek Hradec nad Moravicí či zakladatel psychoanalýzy Sigmund Freud / městečko Příbor, průmyslník Salomon Mayer Rothschild, bývalý majitel ostravských hutí a dolů).

Témata summitu:

1. Stanovení hranic, spádového prostoru a duch kultury obyvatel regionu
2. Technický vývoj v regionu v historických souvislostech a zvláštnosti komplexního vývoje průmyslového cyklu na Ostravsku a jeho srovnání s podobnými aglomeracemi
3. Cestovní ruch v průmyslovém regionu – kulturní, přírodní a duchovní odkaz
4. World music a hudební přesahy vycházející z tradice i světové inspirace
5. Středoevropský film a divadlo v prostupujících vazbách s hudbou, filmem a novými vyjadřovacími technikami

Zlata Holušová

Hudební dramaturgyně a rozhlasová publicistka. Zakladatelka a ředitelka mezinárodního festivalu Colours of Ostrava - 9 ročníků, jednatelka firmy Colour production spol. s r.o. Držitelka dvou Music Awards Anděl - Událost roku. V roce 2010 oceněna Evropskou cenou Trebbia za přínos k dialogu národních kultur. Členka akademie populární hudby. Členka Evropského fóra světových festivalů (European Forum of Worldwide Music Festivals).

I SUPPORT OSTRAVA FOR CAPITAL OF CULTURE 2015

26.03.2010

I have already support the application from Ostrava and would love to attend the event

Peter Hvalkof
Roskilde Music Festival
Denmark

It's very exciting to imagine Ostrava could be the European Capital of Culture. Africa can also contribute with an exciting program

LUC YATCHOKEU
Director of Africa Music Market
be kolator
ply

I am from Italy and with my friends we are already planning our coloured trip in the music of Ostrava -
For these reasons we support OSTRAVA 2015.
Take it in consideration.

AERIVEDERGI

Erasmus Treglia
FESTIVAL in ROME

We support this event and do hope it will happen! Alexandra Archetti Stølen
March 2010, Oslo World Music Festival

I SUPPORT OSTRAVA FOR EUROPEAN CULTURAL CAPITAL 2015!

~~Bogdan Benigar~~
Bogdan Benigar
Jubilant, Slovenia

We are supporting this project and would be very interested in participating in it

Estonian Traditional Music Center / Viljandi Folc Music Festival
Liina Gross (Min. of Foreign Affairs)

Liina Gross

contact: liina.gross@folk.ee
782 51 254 52

As member of the EFWMF I support Ostrava for the title of European Capital of Culture 2015.

Juana Burillo

I will happily attend the summit and participate in the discussions.

I would be delighted to see Ostrava being European Capital of Culture and organizing a Summit of Central European Culture. It is very important for Europe to have professionals involved in culture and spreading their knowledge. I definitely support their candidature.

Marina Pommier
Program coordinator of Sziget Festival Hungary
International Program organizer Vidor Festival Hungary

Marina Pommier

Autor konceptu: Mgr. Zlata Holušová, umělecká ředitelka
Colours of Ostrava

Pořadatel: festival Colours of Ostrava a společnost Colour production s.r.o.

Kde: Slezkostravský hrad, Klastr Černá louka – výstaviště a Music Pavilion, „Nové Vítkovice“, Ostravská Univerzita a další odpovídající prostory ve městě – kino, kluby, komorní prostory, přednáškové sály apod.

Kdy: červen 2015

Dubi Lenz
broadcaster in the Israeli national Radio
Artistic Director of the Sivatayim Jazz Festival / Israel
27.03.2010
former chairman of the EFWMF.

I am happy to support the application from Ostrava, and would be interested in attending the planned event.

WE SUPPORT THE STRONG NETWORKING INITIATIVE AND THE CULTURAL IMPORTANCE OF THE SUMMIT IN OSTRAVA.

Ben Manderson
WOMEX founding director / board

Slide Bjørkum
artistic managing director
Førde Folk Music Festival, Norway
president of the European Forum of Worldwide Music Festivals (EFWMF)

FANTASTIC support!
Great!
Erasmus!
Goossens
Felix Schellekens
FESTIVAL
KNOT
FESTIVAL

Vyjáždění významných osobností reprezentujících evropské i světové hudební festivaly, organizace a instituce na podporu Summitu 2015 v Ostravě

Hilde Bjørkum (Norway) – president of the European Forum of Worldwide Music Festivals; artistic manager and director, Førde Folk Music Festival, Norway. **Peter Hvalkof (Denmark)** – director, Roskilde Music Festival, Denmark. **Benjamin Taubkin (Brazil)** – associated member and committee member of the European Forum of Worldwide Music Festivals; composer and musician (piano virtuoso), Brazil. **Erasmus Treglia (Italy)** – music production and management Finis Terre Festival, Rome – Italy. **Marina Pommier (Hungary / France)** – program coordinator of Sziget Festival, Hungary; International program organizer Vidor Festival Hungary. **Bogdan Benigar (Slovenia)** – jazz and world music director, Cultural and Congress Centre, Ljubljana – Slovenia. **Alexandra Archetti Stølen (Norway)** – festival director, Oslo World Music Festival, Norway. **Frans Goossens (the Netherlands)** – director, Amsterdam Roots Festival, the Netherlands. **Luc Yatchokeu (Cameroon)** – director, Africa Music Market, Douala – Cameroon. **Dubi Lenz (Israel)** – artistic director, Sivatayim Jazz Festival, Jerusalem – Israel. **Ben Mandelson (Germany)** – WOMEX founding director / supervisory board; musician (violin virtuoso). **Erwin Schellekens (the Netherlands)** – creative director, festival Mundial Culture Blend, Tilburg – the Netherlands. **Juana Burillo (Spain)** – director, festival El Espíritu del Sur, Huesca – Spain. **Liina Gross (Estonia)** – Estonian Traditional Music Center, Viljandi – Estonia.

Jaroslav Němec

Výtvarník, předseda občanského sdružení SPOK – spolek pro ostravskou kulturu. Od roku 1996 pravidelně vystavuje, v r. 2001 natočil hudební nezávislý film „Polámaný anděl“ (režie, kamera, scénář) s hudbou ostravské skupiny The Pych. Zakladatel Baráku, domu mladých umělců v Ostravě – Přívoze.

Tadeáš Goryczka

Architekt, místopředseda občanského sdružení SPOK – spolek pro ostravskou kulturu. Vyučující na katedře architektury Fakulty stavební VŠB-TU v Ostravě. Úzce spolupracuje s Muzeem architektury ve Vratislavi a polským architektonickým časopisem Archivolta.

Trojhlavý drak

- Moravskoslezský kraj leží na pomezí několika států. Sousedí zejména s oblastí Horního Slezska, která je historicky pozoruhodná a patří rovněž k důležitým euroregionům sjednocené Evropy. Samotné město Ostrava leží v oblasti historického Horního Slezska, spojujícího příhraniční regiony. Záměrem projektu je zmapovat v několika fázích společně architektonické dědictví 20. století počínaje meziválečným obdobím. Smyslem projektu je ale zejména přinést svými výstupy obyvatelům českého a polského pohraničí podněty k uvědomění si vzájemné blízkosti, obohatit kvalitu jejich života a rozvíjet vzájemnou spolupráci. Projekt se také uskuteční za rozsáhlé mezinárodní spolupráce řady institucí: Národního památkového ústavu, ústředního pracoviště, Muzea Architektury we Wrocławiu, Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie, Muzea Śląska Cieszyńskiego, VŠB – Technické univerzity Ostrava, katedry architektury a dalších.

- Prvotním impulsem projektu byl polský film režisérky Jadwigi Kocur *Dvouhlavý drak*, který přiblížil osudy zajímavých architektonických objektů na pozadí politické zkušenosti Poláků a Němců v souvislosti s územním dělením Horního Slezska. Prostředí plné napětí a osobních tragédií mělo nakonec paradoxně i kladné dopady – doposud periferní krajina se stala předmětem vládních zájmů obou států, a tak se provinční Horní Slezsko během několika let proměnilo v moderní urbanistické celky s výraznými architektonickými počiny, které nesou viditelné stopy inspirace myšlenkami Neues Bauen, Le Corbusiera a „chicagskou školou“. Příspěvkem

Galerie výtvarného umění v Ostravě bylo obohacení „dvouhlavého draka“ pro úplnost o třetí, českou hlavu, která doplňuje oba kulturní a národní živly této oblasti. Ambicí projektu je ukázat architekturu jako zdroj inspirace a krásy, i když je občas tato krása zanesena časem a nezájmem. Výstava *Trojhlavý drak*, která se uskuteční v roce 2015, bude zaměřena zejména na architekturu a její interpretaci. Nepříliš dlouhé období dvaceti let mezi válkami zanechalo nepřehlédnutelný otisk v architektuře celého Horního Slezska. Byla to doba nespoutané kreativity a progresivních experimentů, charakteristická pro Evropu třicátých let dvacátého století. Výstava bude spojena s dlouhodobým fotografickým projektem, který počítá s intenzivní účastí studentů. Výsledky projektu budou zpracovány rovněž do vzdělávacích programů, které přiblíží žákům základních a studentům středních škol jejich kořeny a prostředí, v němž žijí. Projekt bude založen na spolupráci mezi odbornými pracovišti, badateli a veřejností v České republice, Polsku a Německu – v zemích, které pro charakter Horního Slezska byly zásadní.

Autor konceptu: Tadeáš Goryczka, Jaroslav Němec (SPOK – spolek pro ostravskou kulturu)

Pořadatel: Galerie výtvarného umění v Ostravě

Partneři: Politechnika Śląska w Gliwicach, Śląskie Centrum Dziedzictwa Kulturowego w Katowicach

Kde: Galerie výtvarného umění v Ostravě

Kdy: březen, duben 2015 (následně reprízy v Polsku)

Autoři koncepce projektu Architektonických výstav (Slezská galerie v r. 2008, Kabinet architektury od r. 2009), Architektonické galerie v Ostravě a projektu Trojhlavý drak – nezávislé iniciativy na podporu kulturního dědictví nejen Horního Slezska. Kurátoři architektonických výstav v Kabinetu architektury (Galerie výtvarného umění v Ostravě), jako kurátoři dále spolupracují s Muzeem architektury ve Vratislavi a s architektonickými galeriemi v dalších městech (např. Gliwice, Katowice, Bratislava, Brno).

Utopie

Série současných projektů vizuálního umění ve veřejném prostoru a galeriích

- Projekt přináší umění a výtvarné počiny všem – nejen do uměleckých síní a veřejného prostoru regionu a partnerských evropských galerií, ale i do osobního života lidí a do jejich sociálních kontaktů.

Nerealizovatelnou představu jakési nové společnosti či obce tak, jak ji vnímal a pojmenoval utopií Thomas More, už současná civilizace nebere příliš vážně. Mnohé z utopických vizí se naplnily a jejich důsledky se nezdaří být příliš optimistické. Pokud ale dnes používáme slova „utopie“ (především tedy v uměleckém světě), myslíme tím, že člověk se má vůči stavu světa, svého regionu, svého místa vymezovat nově: distancovat se od něj a přinést svou jinakost. Umělecké gesto, dílo či umělecká akce mohou být nejúčinnějším prostředkem jak formulovat utopickou představu naší budoucnosti jako metaforu k zamýšlení se nad tím, co a jak právě žijeme.

Projekt pěti akcí, které se paralelně uskuteční na jediném místě (v Ostravě), se zaměřuje na určitou formu distribuce lepší (kulturnější) budoucnosti města. Název Utopie v projektu evokuje myšlenky, jež jednotlivé akce reprezentují:

- utopie jako apriorní konstrukce ideální společnosti, města
- utopie jako model, který se na Ostravu aplikoval v době její industriální slávy, a model, který lze použít v případě její další optimističtější budoucnosti
- utopie ve smyslu preference kulturního prostředí před průmyslovým

Utopie je jistým druhem oslavy, jistým společným rozhodnutím obyvatel města. Něco se má změnit

a nyní je k tomu příležitost. Každá umělecká událost je něčím navíc, něčím, co není zcela nezbytné, a přesto je to jistý ukazatel věcí příštích. Město, jehož obyvatelé netrpí nadějí na „lepší zítřky“, si hodlá zvednout sebevědomí.

1. Společná výstava

- Idea společné výstavy je motivována novým druhem spolupráce s institucemi současného umění v zahraničí. V českých regionech se import výstav odehrává víceméně uvnitř jednoho státu. Přesahy do zahraničí – ať už převzetí aktuálních zahraničních projektů nebo vývoz českých umělců za hranice – jsou ojedinělé.
- Společná výstava, která by se měla odehrát v nově vybudované instituci určené k tomuto účelu, se má stát impulsem pro budoucí činnost „Kunsthalle Ostrava“, nové výstavní haly, která nemá svou sbírku, ale koncentruje se výhradně na prezentaci aktuálního vizuálního umění.
- Tým Ostrava 2015 vyzve ke spolupráci podobné instituce ve městech, která v předchozích letech získala titul Evropské hlavní město kultury, ale i další kunsthalle z měst, jež k vrcholově kulturní bázi odjakživa patří. Tato část projektu je začátkem budoucích kontaktů a spolupráce.
- Ve spolupráci se zahraničními kurátory budou do Ostravy pozváni evropští umělci, kteří se vyjádří k zadanému tématu - Utopie. Umělci budou mít možnost, aby své artefakty vytvářeli i přímo v prostředí Ostravy, kde je poté vystaví.

Lenka Lindaurová

Výtvarná kritička a kurátorka. Autorka vítězné ideové koncepce Expo 2010. Ředitelka Společnosti Jindřicha Chalupceckého. Kurátorka úspěšné výstavy Ostrava? v roce 2009. Autorka a režisérka dokumentu o výtvarném teoretikovi J. Chalupceckém a dvaceti laureátech stejnojmenné ceny.

Navržené instituce:

Kunsthall Rotterdam, Nikolaj, Copenhagen Contemporary Art Center, Kunsthaus Graz, Magasin 3 Stockholm, Konsthall Kunsthalle Wien, Kunsthalle Berlin, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie (The Museum of Modern Art in Warsaw), Kunsthalle Basel, Tallin Art Hall (Tallina Kunstihoone), Múcsarnok/Kunsthalle Budapest

2. Umění v médiích

- Akce uměleckého vstupu do médií proběhne ve spolupráci s regionálními médii (deník, rozhlas, televize a reklamní plochy), která umožní umělcům zcela otevřeně se vyjádřit k tomu, co se města a jeho obyvatel týká. Bude se tak dít formou jakési perzifláže – falešné reklamy, která něco propaguje, odsuzuje, vychvaluje a komentuje. Čtenáři a publikum ovšem nic netuší a vnímají „nové“ reklamy jako součást běžné náplně médií. Tak lze vyvolat efektivně zajímavou diskusi, v níž se bude jednat o budoucnost města a současně i o budoucnost kultury v Evropě.

3. Monument ve městě i ve virtuální realitě

- Soutěž na umělecký monument shromáždí návrhy umělců, které nejlépe vystihují charakter města formou i umístěním objektu. Nejlepší návrh v podobě vizualizace vybere odborná komise složená z řad regionálních odborníků. Soutěž bude probíhat ve dvou kategoriích: návrh na realizovatelný objekt, který se stane dominantou města, a návrh na utopický objekt, který bude realizován pouze virtuálně. Všechny soutěžní návrhy budou veřejně vystaveny v galerii a na webu, kterým budou šířeny i mimo region do světové sítě.

4. Všichni jsme umělci, umění je všudypřítomné

- Tento projekt se snaží vtáhnout všechny občany města do hry, zapojit jejich kreativitu a vytvořit neformální sociální síť. Témata akcí budou zadána v regionálních médiích a na webu, je možné vyzvat obyvatele, aby sami vymýšleli další. Například obyvatelé panelových domů vytvoří podle daného plánu nápisy z rozsvícených oken, které budou zdokumentovány a zveřejněny. Sociální vazby osvěží akce „Daruj umění“ - každý si vybere známého a tomu daruje svůj artefakt, obdarovaný vytvoří vlastní a předá

jej dalšímu, který je tím vázán předat další atd., vše se dokumentuje fotografiemi osobně mezi předávajícími. Podle vybraných návrhů od umělců je možné nechat si v tattoo salonech udělat jednoduché tetování a prezentovat jeho fotografii na společné výstavě či na webu.

5. Světelná show

- Nad Ostravou přeletí v předem avizovaný čas kometa (profesionální light art). Tato akce bude pouze vyhlášena, obyvatelům i návštěvníkům města bude ponechána možnost, jak na kometu reagovat. Konfrontace, dokumentace a diskuse proběhnou prostřednictvím funkčního Facebooku. Místní instituce si podle charakteru mohou k akci uspořádat soutěže, přednášky a výstavy (například výstava dětské kresby, odborná astronomická přednáška, výstava fotografií apod.).

Autorka konceptu: Lenka Lindaurová, kurátorka

Pořadatel: Ostrava 2015

Partneři (již byli nebo budou osloveni): Kunsthall Rotterdam, Nikolaj, Copenhagen Contemporary Art Center, Kunsthaus Graz, Magasin 3 Stockholm, Konsthall Kunsthalle Wien, Kunsthalle Berlin, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie (The Museum of Modern Art in Warsaw), Kunsthalle Basel, Tallin Art Hall (Tallina Kunstihoone), Múcsarnok/Kunsthalle budapešť, Ostravská univerzita, Střední umělecká škola Ostrava, TOVÁRNA – centrum pro mladé umělce, Národní památkový ústav, Galerie Albertovec / Opava, Ostravská média (Česká televize, Český rozhlas, deníky, komerční rádia, městský zpravodaj, internetové portály a další)

Kde: Městská galerie v Ostravě, TOVÁRNA – centrum pro mladé umělce, Veřejná prostranství, soukromé objekty, ostravské galerie a alternativní prostory (průmyslové památky apod.), regionální média, speciální stránka Utopie na Facebooku případně dalších nově vzniklých, aktuálních sociálních sítích

Kdy: 2011 – 2015

Tak to vidím já...

Tvůrčí poznávací projekt pro starší žáky a mládež spojený se soutěží

- Umělecké projekty ve veřejném prostoru jsou velmi lákavou příležitostí pro profesionální umělce. Pokud se dostane starším dětem a mládeži příležitosti vytvořit takový projekt, znamená to nejen povzbuzení tvůrčího potenciálu nejmladší generace Ostravanů, ale i zajímavé poznání pro sociology, pedagogy, antropology a komunální politiky. Projekt otevře veřejnou diskusi o nevyužívaných lokalitách města a poslouží podpoře komunitního plánování a živého urbanismu.

Žáci a studenti ostravských škol sami nebo ve spolupráci se svými učiteli a rodiči vyhledají ve svém okolí prázdná, nezastavěná místa, proluky, zdevastovaná bývalá hřiště, ruiny staveb. Tato místa a plochy si zaznamenají na fotografii, eventuálně nakreslí. Záznamy se stanou východiskem pro výtvarnou „architektonickou“ činnost, jejímž smyslem a cílem bude návrh toho, jak by prázdná plocha, proluka či ruina měly vypadat podle představ nejmladších Ostravanů. Forma výtvarného zpracování může být různá – od grafického dotvoření zvětšené fotografie přes převedení prostorové dispozice vybrané lokality na papír, plátno a dotvoření toho, co by na místě mělo stát, vytvoření trojrozměrného modelu budoucí stavby, počítačového modelu. Návrhy posoudí odborná porota a nejoriginálnější z nich budou na billboardech, bannerech či kulisách umístěny přímo na vybraná místa. Nepůjde tedy pouze o soutěž uzavřenou do škol nebo jiných institucí, důležitou složkou bude práce s veřejným prostorem a s intervencí do něj. Součástí bude diskuse účastníků s představiteli veřejnosti, odborné veřejnosti a zástupců města.

- Smyslem celého projektu je nebýt laxní k veřejnému, společnému prostoru. Mladí Ostravané by si měli alespoň částečně uvědomit, že to nebude dlouho trvat a hra se změní ve skutečnost a oni budou moci rozhodovat o budoucí podobě svého města. Mělo by to být město, kde se bude dobře žít, které bude fungovat a v němž najdou domov. „Architektonické vize“ nejmladší generace by se měly opakovat v 3–5letých intervalech, vystavení nejlepších projektů na billboardech, bannerech a kulisách bude představovat jednu z důležitých součástí umění ve veřejném prostoru.

Pořadatel: Mgr. Martin Mikolášek, Střední umělecká škola, Ostrava, ve spolupráci s dalšími středními školami s výtvarným zaměřením působícími v Ostravě

Partneři: katedra architektury Vysoké školy báňské – Technické univerzity

Místo: proluky, galerie, školy

Kdy: leden – červen 2015

Martin Mikolášek

Zástupce ředitele pro odborné vyučování na Střední umělecké škole, Ostrava. Školní koordinátor a realizátor projektů v rámci programů Comenius, Leonardo, Malé granty. Autor dlouhodobé koncepce a kurátor Galerie Dole při Klubu Fiducia a kurátor výstav v dalších institucích (Galerie výtvarného umění Ostrava – výstava Slezský koncept; Diplomanti Fakulty umění Ostravské univerzity atd.). Zakládající člen a člen výboru občanského sdružení Kunsthalle Ostrava, o.s. Autor textů v publikacích, katalogích výstav a článků a recenzí o moderním a současném umění pro kulturní časopisy Atelier, A2, Protlivul, Prostor Zlín.

Lucie Seifertová, autorka leprela Tajemná Ostrava. První rodinná kniha věnující se historii Ostravy. Vydána díky kandidatuře Ostravy.

Mobilní multifunkční centrum projektu Ostrava 2015

- Ostrava vznikla spojením původně 34 samostatných měst, městeček a vesnic do nynějšího celku. Je dodnes značně atomizovaná, některé její části mají do centra daleko a žijí i částečně svým životem. Smyslem projektu je atraktivní a zábavnou formou šířit ideje projektu Ostrava 2015 i do okrajových obvodů města Ostravy a přilehlých aglomerací. Vysvětlit zájemcům, co úspěch v soutěži o titul EHMK 2015 Ostravě přináší a jak sami mohou aktivity projektu podpořit a zapojit se do něj. Prioritou prezentace je snaha představit veřejnosti činnosti spojené s projektem Ostrava 2015 a pomáhat budovat pocit sounáležitosti a hrdosti ve vztahu k projektu.

- Nákladní vůz se skříňovou nástavbou speciálně upravenou jako multifunkční edukativně-propagační centrum bude na svých cestách krajem a na zastávkách ve vybraných lokalitách prezentovat projekty připravované pro Ostravu 2015.

- Centrum nabídne své služby v oblasti propagace a zábavy široké veřejnosti, dětem i dospělým. V interiéru nákladové části vozu bude instalována interaktivní výstava a technika k projekcím dokumentů o přípravách vybraných akcí, které jsou součástí Ostravy 2015. Před vozem budou probíhat drobná pouliční vystoupení, hry, soutěže a malé hudební produkce. Vůz bude opatřen zvukotechnikou a projektorem, nafukovacím filmovým projekčním plátnem a boční výklopná stěna umožní vytvořit improvizované divadelní jeviště. Program na jednotlivých zastávkách bude jednodenní a zahrne jak akce pro místní školy (dopoledne), tak i moderované komponované produkce určené dospělým a seniorům. Součástí putovány multifunkčního centra krajem se stane pravidelný

newsletter (informační bulletin), zasílaný formou e-mailu. Takto vytvořená databáze kontaktů s obyvateli okrajových obvodů města Ostravy a přilehlých aglomerací usnadní realizačnímu týmu Ostravy 2015 pravidelné informování o aktivitách projektu. Pětičlennou posádku mobilního centra vytvoří místní divadelníci, hudebníci, výtvarníci a studenti.

Autor konceptu: **Zahrada, o.p.s.**

Pořadatel: **Zahrada, o.p.s.**

Partneři: **univerzity, OVArt, umělci, dobrovolníci**

Kde: **Ostrava – Polanka nad Odrou, Svinov, Stará Bělá, Hrabová, Radvanice, Vítkovice, Slezská Ostrava (Hrušov), Petřkovice, Hošťálkovice, Krásné Pole, Aglomerace – Bohumín, Karviná, Orlová, Český Těšín, Havířov, Hlučín, Šenov, Frýdek-Místek (zastávky budou v blízkosti autobusových a železničních nádraží jako míst s významnou kumulací lidí ze spádových oblastí)**

Kdy: **2013 – 2015**

Zahrada, o.p.s.

Posláním Zahrady, o.p.s., je vytvářet a poskytovat kulturní a kulturně sociální služby, které vedou k realizaci nejrůznějších projektů zaměřených na oblast kultury, umění a výchovy a jsou podle své povahy určeny nejrůznějším věkovým i demografickým skupinám z řad nejširší veřejnosti. Takže děláme všechno a pro všechny! "yes, we do"

Minikunsthalle

Kunsthalle Ostrava - Galerie města Ostravy - Městská galerie Ostrava...

... je jedno, jak ji nazýváme, protože zatím existuje jen v našich myslích. Léta dohadů, odkladů a stále zůstává pouze snem. Ačkoliv v současnosti nabírá její možná existence reálnější podobu, okamžik, kdy do ní vstoupí první návštěvník - první Ostravan či první turista - je ještě vzdálen několik let. Proto jsem se rozhodl tento okamžik uspišit a zaangažovat tak i laickou veřejnost. Představit jí záměr těch, kteří po kunsthalle volají. Ukázat její přínos pro Ostravu, umění a kulturu v celém regionu. Vytvořím 3D model možné, zatím fiktivní podoby galerie - „minikunsthalle“ a umístím jej ve veřejném prostoru v centru města. Tento model bude na podstavci opatřen skleněným krytem. V maketách budov budu instalovat v pravidelných intervalech (2-3 měsíce) výstavy světoznámých českých a zahraničních umělců, kteří by jednou v té skutečné „kunsthalle“ mohli vystavovat. Výstavy budou doprovázeny vernisážmi, pozvánkami, katalogy, plakáty i billboardy. Galerie bude mít rovněž i webovou podobu, kde bude možné absolvovat virtuální prohlídku výstavních prostor, procházet galerii, listovat katalogem... Rovněž vyrobím prezentační box opatřený obrazovkou, kde tato prezentace bude přístupná i poblíž vystaveného modelu minikunsthalle. Webová prezentace bude umožňovat zpětnou vazbu - návštěvníci www stránek budou mít prostor k diskusi, vyjádření názoru a zapojení se do anket.

Jiří Martuška

Projekt má za cíl:

- v co největší míře představit myšlenku kunsthalle v rámci Klastru Černá louka obyvatelům i návštěvníkům Ostravy
- uspokojit dlouhodobě nenaplněnou poptávku laické i odborné veřejnosti Ostravy po tomto typu kulturní instituce
- spojit příznivce projektu ostravské městské výstavní

síně a vytvořit jakousi platformu pro jejich setkávání a podporu

- prozkoumat směry, kterými by se program galerie mohl ubírat
- ukázat, že si Ostravané městskou galerii přejí
- dát prostor obyvatelům města, aby se aktivně zapojili do diskuse o funkcích, podobě a programu kunsthalle, a tím si tuto instituci „vymodelovali“ dle svých představ
- pomoci představitelům města Ostravy při konkretizaci jejich záměrů týkajících se tohoto typu kulturní instituce

Minikunsthalle bude provozována tak dlouho, dokud ji nenahradí ta skutečná kunsthalle. Projekt se koná pod záštitou občanského sdružení Kunsthalle Ostrava, o.s., které sdružuje umělce, pedagogy, kurátory a zástupce Unie výtvarných umělců ČR, podporující vznik první městské galerie v Ostravě, a stává se jednou z jeho aktivit.

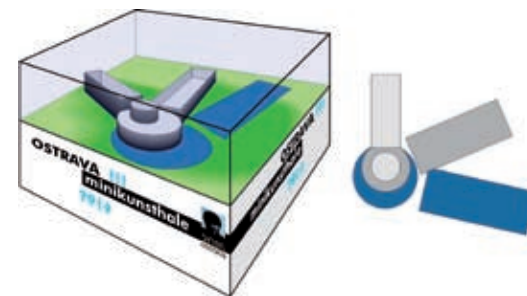
Autor konceptu: Jiří Martuška, výtvarník, designér

Pořadatel: Kunsthalle Ostrava, o.s.

Partneři: Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015

Kde: centrum města

Kdy: 2010 – 2015

Jiří Martuška

Pedagog Střední umělecké školy Ostrava, oboru Užitá malba. Absolvent Fakulty umění Ostravské univerzity v Ostravě, ateliéru Intermédií (BcA.). Student Fakulty umění Ostravské univerzity v Ostravě, ateliéru Nových médií. Člen občanského sdružení galerie Michal – spolukurátor galerie Jáma 10. Člen občanského sdružení Kunsthalle Ostrava.

Cover Story

75 let gramofonového obalu

- Obal gramofonového alba je starý právě tři čtvrtě století: poprvé byl ke gramodesce přidán grafický design v roce 1939. Od té doby „elpička“ zachytila svědectví o hudbě, výtvarném umění, stylech, myšlenkách a snech různých generací a societ. Formovala vkus, stala se součástí domácností, akcelerovala lidské vztahy a byla předmětem sběratelské vášně.
- Vizuální rozměr alba se stal často neoddělitelnou „tvář“ neviditelného zvuku. Spojil běžné posluchače s velkými výtvarníky své doby. Příběh čtvercových obalů má v postkomunistických zemích navíc specifickou dimenzi: součástí revolty proti cenzuře do roku 1989 bylo pašování alb, hudební samizdat a tajná distribuce.
- Rozsáhlá výstava rekapituluje v několika sekcích COVER až do dnešních dnů. Využívá popkulturní fenomén, aby ukázala hlubší umělecké a společenské souvislosti.
- V kontextu kulturního programu projektu Ostrava 2015 poukazujeme na paralelu s projektem věnovaným filmovému plakátu.
- Jednotlivé sekce **rozsáhlé výstavy** se věnují epochám a kapitolám v historii gramoobalů. Ukazují počátky, nástup rock 'n' rollu a jeho globální vliv, beatovou epochu 60. let, specifika stylů od jazzu po metal. Připomínají roli velkých umělců 20. století v hudebním designu (součástí expozice je kompletní sbírka obalů vytvořených Andym Warholem).
- Vůbec poprvé bude na této výstavě zpracován příběh československého gramoobalu, především výtvarně zásadního období 60. let. Diváci uvidí „elpička“ jako

formu komunistické propagandy, ale i jako výraz vzdoru proti ní.

- Zvláštní prostor mají vydavatelství, jež vybudovala vlastní silně charakteristický styl – ať už v historii (jazzová značka Blue Note či manchesterská Factory) nebo v současnosti (ECM – Německo, Winter & Winter – Německo, Rune Grammofon – Norsko, Touch – Velká Británie).
- Tematická **série doprovodných akcí** nabídne úvahy o souvislosti zvuku a obrazu v moderním umění. Rozšíří pohled i na hudební videa, plakáty, image hudebníků, grafické partitury a interaktivní audiovizuální aplikace. Promítneme dokument věnovaný designu v hudbě Longplay (2010, režie V. Škultéty). V interaktivní sekci se budou shromažďovat reprodukce oblíbených obalů návštěvníků.
- **Knižní publikace** přinese texty od mezinárodních odborníků zaměřené na hudební, výtvarný i sociologický rozměr tématu. Oslovené kulturní osobnosti popíšou svůj oblíbený obal, jeho příběh či interpretaci.

Autor konceptu: Mgr. MgA. Pavel Klusák, hudební publicista a kurátor

Pořadatel: Ostrava 2015

Partneři: hudební vydavatelství z ČR a EU, sběratelé, České muzeum hudby

Kde: městská galerie, doprovodný program: kluby, Music Pavilion, TOVÁRNA – centrum pro mladou generaci

Kdy: 2014

Pavel Klusák

Hudební publicista, dramaturg, kurátor a v poslední době i producent hudebních snímků. Publikuje hudební eseje v nejdůležitějších českých tištěných médiích / Respekt, Lidové noviny, České televizi, Český rozhlas. Spolu se svým bratrem spolupracoval na filmech Český sen, Český mír.

Vstupenka

jako brána dalšího rozměru zábavy a komunikace v komunitě

Stará vstupenka nemusí sloužit pouze k tomu, abyste z ní při netrpělivém čekání na tramvaj udělali v kapse ruličku.

- Projekt „Vstupenky“ vychází z nápadu podpořit integritu lidí, kteří investují do svého volného času zakoupením vstupenky na kulturní, společenské či sportovní akce. Tito lidé nejsou pouze pasivními členy městské společnosti, ale uvažují o kvalitě svého života, aktivně se zapojují do dění a podporují společenský život, k čemuž je většinou zapotřebí investovat určitý finanční obnos. Tento fakt je velmi přesně sociologicky vymezuje. Projekt „Vstupenky“ však nespočívá ve vytváření škatulek, ale v aktivní práci s touto skupinou městské společnosti.

Vstupenka je cenina, a to nejen pro svou finanční hodnotu, ale také díky kulturnímu zážitku, k němuž je klíčem. Naším projektem se její hodnota ještě násobí a získává na dalším rozměru. Vstupenka v našem projektu neopravňuje pouze ke vstupu na určitou akci, ale také ke vstupu do komunity.

Vstupenky v našem projektu budou opatřeny jednotícím motivem – symbolem, vzorem, znakem. Tyto motivy mohou být libovolně variovány, vždy však ve stejném duchu, nikoli podle toho, na jakou akci je vstupenka určena. Smyslem projektu totiž není seskupovat lidi stejných zájmů, ale návštěvníky nejrůznějších akcí spolu propojovat. Fotbalový fanoušek se tak díky své vstupence setká s divákem operního představení nebo účastníkem rockového festivalu. Všichni, kdo budou mít zájem, mohou pocítit sílu společenstva. Toto propojení je čistě nezávazné a dobrovolné.

Motivy na vstupenkách mohou nést určité folklorní prvky typické pro lašský, slezský, ostravský či beskyd-

ský region. Folklor jednak reprezentuje tradici, a může tak kulturní společnost současnosti odkázat k tradici umění, na kterou dnešní kultura bezesporu navazuje, jednak je v propojení folkloru s přítomností obsažen vtip a nadsázka. Folklor v Ostravě není tak hluboce zakořeněn v povědomí obyvatel jako například na jižní Moravě, ale dodnes žije v činnosti folklorních souborů. Ostrava dokonce hostí jeden z největších folklorních festivalů v České republice – Folklor bez hranic.

- Další fází projektu bude práce s použitými vstupenkami – kolekce motivů, sociální sítě držitelů vstupenek, neustálá obměna motivů, nové a nové impulsy k sociální interakci, náhodné objevování motivů „Ostravy“ na vstupenkách mimo region, v zahraničí, motivy partnerských měst.

Cíle projektu:

- podpořit pocit sounáležitosti lidí, kteří ačkoli tvoří separované skupiny, mají ve výsledku spoustu společného (fotbaloví fanoušci x divadelní abonenti)
- povýšit úlohu vstupenky
- vytvořit ve společenství lidí ve městě další rozměr zábavy v podobě hry
- zvýšit povědomí o zdejší kulturní tradici - folkloru
- podpořit návštěvnost kulturních akcí prostřednictvím hry se vstupenkami
- zapojit lidi do návrhů motivů vstupenek

Autor konceptu: **OVArt**

Pořadatel: **OVArt, Ostrava 2015**

Partneři: **umělci, pořadatelé kulturních, společenských a sportovních akcí**

Kde: **Ostrava**

Kdy: **2015**

OVArt je občanské sdružení působící v Moravskoslezském kraji, těžiště jeho práce je především v Ostravě. Náplní činnosti OVArtu je organizace kulturních akcí a ožívání technických památek. Sdružení nemá vlastní prostory, ale spolupracuje s dalšími kulturními subjekty v Ostravě (divadla, galerie, kulturní organizace). Cílem činnosti sdružení je obohatit ostravskou kulturní scénu o alternativní a okrajové žánry a propojit scénologii svébytného města se současným živým uměním. Mezi hlavní projekty OVArtu patří divadelní festival Dream Factory, Karolína –Továrna na sny a Důlní hrátky.

Výroční konference CIRCUM Regional 2015

Konference 200 regionálních televizních stanic z 35 států Evropy v Ostravě

Ilja Racek

Ředitel televizního studia České televize Ostrava. Divadelní režisér a publicista. Pracoval několik let jako ředitel Národního divadla moravskoslezského (1991-1998) a jako náměstek ministra kultury ČR (1998-2002). Externí pedagog Univerzity Palackého Olomouc, obor kulturní management. Ph.D. v oboru divadelní vědy.

- CIRCUM Regional je evropské sdružení regionálních televizních studií. Vzniklo v roce 1983 a v současné době soustřeďuje přes 200 regionálních televizních stanic z 35 států Evropy. Jedná se o studia, která jsou součástí velkých národních sítí (ARD, BBC, RAI, TVP apod.) nebo jsou samostatná (městské a regionální televize např. v Nizozemí), ale vždy mají veřejnoprávní charakter. Ke členům patří i audiovizuální součásti Evropského parlamentu a Evropské komise. Hlavním posláním organizace je výměna zkušeností, informací i pořadů, vícestranné evropské koprodukce, dále semináře a školení profesionálů. CIRCUM Regional řídí výkonná komise a evropská rada, složená ze zástupců jednotlivých států. Za Českou televizi je členem rady Vladimír Štvrtňa, dramaturg Televizního studia Ostrava.

Ostrava a její televizní studio má v této celoevropské organizaci již dlouho své pevné místo, korunované úspěchy v PRIX (specifická soutěžní přehlídka pořadů členských televizí, která probíhá v několika kategoriích). Z poslední doby lze jmenovat úspěšnou organizaci zasedání poroty (2009) a účast mladých redaktorů na praktických kurzech, školeních a dalších vzdělávacích programech, které tato organizace regionálních studií evropských televizí nabízí.

- Vrcholnou akcí CIRCUM Regional je třídní výroční konference, které se účastní v průměru 200 - 300 lidí z celé Evropy. Její součástí jsou profesní semináře, workshopy, slavnostní předávání cen PRIX CIRCUM Regional - specifické soutěžní přehlídky pořadů členských televizí v několika kategoriích, debaty o koprodukcích a programových výměnách, společenská setkání.

Témata seminářů a workshopů výroční konference CIRCUM Regional 2015:

- projekt Evropské město kultury 1985-2015 /jeho reflexe i přínosy v jednotlivých zemích a městech
- kultura a umění v regionálních televizích Evropy
- nové technologie a jejich uplatnění

- veřejnoprávní televize v regionech a jejich komerční soupeři

- Součástí konference je i praktický seminář pro mladé redaktory z celé Evropy v počtu cca 20 lidí, kteří stráví v místě konference již týden předtím a výsledky své práce, reportáže z města, regionu apod., pak na závěr konference představí. Tyto reportáže jsou poté dostupné všem členským televizím pro vysílání. Tento tradiční program výročních konferencí CIRCUM Regional chceme propojit se **zpravodajským portálem** (viz přihláška č. 1, s. 297), který zamýšlíme propojit s národními a zahraničními médii prostřednictvím měsíčních (14denních) „**mediálních pobytů**“ v Ostravě v roce 2015, kdy budou příslušní redaktoři pracovat pro zpravodajský portál Ostrava 2015 a zároveň se stanou korespondenty svých domovských médií. Budou tak přinášet aktuální reportáže z dění v Evropském hlavním městě kultury 2015 a současně přispějí ke zprostředkování kulturního dění v Ostravě v místních médiích a médiích národních „evropskýma očima“. **Uspořádání konference znamená vedle prestiže hostitelského televizního studia v rámci sítě evropských regionálních televizí též publicitu hostitelské země, města a projektu Evropské hlavní město kultury.** Nejedná se pouze o uzavřenou akci, vyhrazenou televizním a kulturním profesionálům. Některé součásti či akce konference by se otevřely veřejnosti – např. přehlídka vítězných pořadů PRIX CIRCUM doplněná o přehlídku oceněných a divácky úspěšných pořadů České televize Ostrava.

Autor konceptu: Ilja Racek, Vladimír Štvrtňa
– Česká televize, Televizní studio Ostrava

Pořadatel: Česká televize, Ostrava 2015

Partneři: CIRCUM Regional a jeho členské stanice z celé Evropy

Kde: Ostrava, konferenční hotel s dostatečnou kapacitou

Kdy: květen 2015

Vladimír Štvrtňa

Vedoucí dramaturg České televize Ostrava. Národní koordinátor za ČR v CIRCUM Regional - evropském sdružení regionálních televizních studií a v projektu země Visegrádské čtyřky Kvarteto. Držitel několika ocenění za televizní dokumentární cykly a pořady.

Umění na dosah

Umění ve výkladních skříních / Umění na Hlavní třídě

- Říká se, že teprve instituce – tedy galerie či muzeum – legitimizuje umění jako Umění. Ve 20. století se však umění natolik intelektualizovalo a odpojilo od běžného života (ačkoli bylo dostupné všem), že umělci cítili potřebu vyjít vstříc divákovi. Tematizovala se samotná komunikace umění a diváka, nikoli obsah či forma. Umění intervenovalo do veřejného prostoru, ať už v podobě kritických neoficiálních akcí nebo cíleně a podpořené institucí – městem.
- Cílem prezentací umění ve veřejném prostoru je navázat kontakt s divákem na místě, kde na takové setkání není připraven, a proto na něj reaguje spontánně a bez předsudků. Ve veřejném prostoru získává umění stejné možnosti jako mnoho jiných sociálních vazeb odehrávajících se na různých bázích – od komerčních po ilegální.
- Britský umělec Liam Gillick tvrdí, že umělecká produkce 80. let minulého století vypadala, jako když umělci nakupují v těch správných obchodech. Nyní se zdá, že umělci už nakupují v těch neadekvátních. Výrazně se proměnila estetika současného umění, a to dokonce tak, že diváci už nejsou schopni ho v galeriích akceptovat. Mnohem snazší – i s ohledem na množství virtuálních míst, kde lze bezprostředně umění konzumovat – se zdá začleňovat současné formy umění do běžných sociálních sítí. Může to být ulice, veřejná tisková média, rozhlas, parky, volná krajina, obchody, internetový outsourcing, firemní služby apod.
- Distribuce současných uměleckých projektů ve veřejném prostoru má výhodu nečekanosti, nejednoznačnosti. Oslovuje veřejnost, která by nikdy do galerie nevstoupila.
- V Ostravě v 90. letech organizovali sami umělci akční festival Malamut, který byl postavený přímo na uměleckých performancích a intervencích do veřejného prostoru. Nevýhodou akcí je však krátká doba trvání.
- Projekt umění ve výkladních skříních na hlavních třídách města je příslibem zapojení široké veřejnosti. Česká veřejnost si také udržuje dlouhou tradici prezentací maturitního tabla ve výkladní skříní, které je tudíž také silným a poutavým sociálním projektem, založeným na téměř intimní bázi. Tato tabla bývají zpracována uměleckou insitní tvorbou.
- Kontrast komerčních výrobků a artefaktů může být zásadní, ale i na hranici rozpoznatelnosti. Do stereotypně vnímaných prostor pronikne humor, ironie a provokace. Vtáhne lidi do hry o relativitě materiálního světa.
- Na městské Hlavní třídě Ostrava-Poruba budou osloveny ke spolupráci nejrůznější obchody a firmy, jejichž prostory mají výkladní skříně do ulice. Podle sortimentu a zaměření firem vyzve kurátor ostravské umělce a umělecké skupiny a společně s nimi stanoví určité tematické okruhy, na jejichž základě budou navrženy konkrétní práce pro konkrétní místa. Výkladní skříně by neměla prostor pro umělecké dílo limitovat: díla mohou přesahovat na vývěsní štíty, poutače, chodník apod.
- Kurátor (popřípadě v kooperaci s odbornou komisí) vybere nejlepší práce, které budou prezentovány. Propagace projektu by měla být úměrná zájmu o to, aby lidé umělecká díla potkávali náhodně. O pro-

Lenka Lindaurová

Výtvarná kritička a kurátorka. Autorka vítězné ideové koncepce Expo 2010. Ředitelka Společnosti Jindřicha Chalupceckého. Kurátorka úspěšné výstavy Ostrava? v roce 2009. Autorka a režisérka dokumentu o výtvarném teoretikovi J. Chalupceckém a dvaceti laureátech stejnojmenné ceny.

jektu bude informováno společně s dalšími akcemi projektu Ostrava 2015 a časově se budou prolínat.

• Záměr projektu lze vyhlásit s časovým předstihem a je možno vyzvat v médiích umělce a školy k účasti. Efektivnějším řešením je však kurátorský výběr.

Autor konceptu: Lenka Lindaurová, kurátorka, inspirace programovým konceptem přihlášky Marseille 2013

Pořadatel: Ostrava 2015

Partneři: obchody, firmy, umělci, umělecké školy

Kde: Hlavní třída, Ostrava-Poruba

Kdy: listopad – prosinec 2015

Ostravský kulturní portál

Elektronická kulturní křižovatka a internetová vstupní brána do města

Ostravský kulturní portál je zamýšlen jako elektronická kulturní křižovatka a zároveň jako internetová vstupní brána do města. Unikátnost navrhovaného řešení spočívá v rozšíření klasických funkcí portálů poskytujících kulturní informační servis o **funkce otevřené internetové encyklopedie a vytvoření reprezentativního diskusního prostoru** prostřednictvím blogů osobností, jež ovlivňují ostravské kulturní podnebí. Soustředění aktuálních kulturních přehledů a informací, možnosti vstupovat do diskuse komentáři na reprezentativním fóru a přehledné a v obsahu bohaté encyklopedie do jednoho celku povede k vytvoření atraktivního informačního zdroje nejen pro domácí a mimoostravské uživatele, ale i pro autory samé. Portál bude jedním z důležitých informačních zdrojů projektu Ostrava 2015. Bude v několika jazykových mutacích (anglické, polské a dalších).

Funkce portálu:

Kulturní informační servis

- Informační část portálu soustřeďuje na jednom místě přehledně kategorizované informace o kulturních akcích a událostech v Ostravě. Kromě běžných přehledů představení kin, divadel, koncertů, festivalů, otvírací doby institucí, jako jsou muzea, kluby a galerie, propojuje tyto informace s postupně zaváděnými moduly týkajícími se dopravní dostupnosti jednotlivých míst, ubytování v Ostravě, tipy a odkazy na restaurační zařízení, dále mohou být zavedeny mapové přehledy, tipy na výlety městem, fotogalerie, video-prohlídky, informace o počasí ve městě atd. Tato část portálu přináší rovněž redakční komentáře, recenze a tipy týkající se kulturních akcí v Ostravě a vybrané akce ostravské aglomerace.

Internetová encyklopedie

- Bílá kniha, jež byla vykočením k zahájení diskuse o historii ostravské kultury a pozvánkou k budování otevřené internetové encyklopedie (byla vydána v rámci kandidatury města, viz přihláška do předvýběrového kola na str. 182-183), měla přirozené limity. Rozsah publikace vedl k rezignaci na mnohé události, osobnosti a díla, bez nichž popis ostravské kultury zůstává nutně neúplný. Internetová encyklopedie taková omezení nemá, a to ani v rozsahu, počtu témat, složení autorského kolektivu, v možnosti průběžné aktualizace atd. Počítáme s budováním otevřeného systému, částečně po vzoru Wikipedie, ovšem s redigovaným obsahem. Jednotlivá hesla budou zřetelně graficky odlišena tak, aby bylo zřejmé, které příspěvky prošly redakčním zpracováním a které jsou zveřejněny bez jakékoliv autorizace. Editace již autorizovaných hesel se bude dít pouze prostřednictvím zaslaných návrhů. Editace neautorizovaných hesel bude možná rovněž pomocí zveřejněných navrhovaných úprav, které budou odlišeny od původního příspěvku a po vymezenou dobu budou ponechány ke komentáři autora a dalších oponentů.

Zapojení univerzit a středních škol

- Aby projekt nezačal na zelené louce, je nutné při jeho spuštění poskytnout hodnověrný obsah ve formě prvních encyklopedických hesel, která zároveň budou svou formou normotvorná pro všechny další autory. Po jednáních s Ústavem pro regionální studia, vybranými katedrami Ostravské univerzity, Slezské univerzity v Opavě a dalšími se otevírá možnost využít dílem stávajících výsledků práce těchto institucí (encyklopedických hesel), dílem zapojit studenty jmenovaných vysokých škol do tvorby hesel nových.

Ivo Kaleta

Grafický designér. Vydavatel a člen redakční rady literárního časopisu Obrácená strana měsíce, pořadatel stejnojmenného literárního festivalu. Autor povídek. Šéfredaktor publikace Bílé knihy ostravské kultury, podávající souhrn základních informací o historii a současnosti ostravské kultury a jejím místě na kulturní mapě Evropy. Člen Občanského sdružení Sv. Václav, v současnosti se zabývajícího principy údržby veřejné zeleně ze strany kompetentních úřadů.

Spolupráce vysokých škol (respektive jednotlivých kateder, učitelů, ústavů a studentů) na projektu se stane jistě jedním z pozitivních výstupů projektu směrem ke kandidatuře. Samozřejmě se nabízí rozšíření spolupráce na střední školy, případně další subjekty. Ediční plán encyklopedie bude stanovovat redakce encyklopedie.

Zapojení veřejnosti

- Kromě participace odborné veřejnosti na projektu internetové encyklopedie považujeme za velmi důležité zapojit do tvorby hesel a sběru podkladů i veřejnost. Encyklopedie může s jistotou nadsázkou pomoci při sběru nejrůznějších historických pramenů (fotografie, dokumenty, vzpomínky atd.) jako kdysi sběratelé lidové slovesnosti, zvyků a písniček. Přístupný a srozumitelný systém může napomoci nečekaným objevům i popularizaci encyklopedie a ostravské historie.

„Ostravská knihovna“

- Součástí encyklopedie by měla být i „ostravská knihovna“. Ta by měla soustředit ukázky a základní charakteristiky literárních děl vzniklých v Ostravě, o Ostravě, nebo z pera autorů spojených s Ostravou v rámci možností platné autorskoprávní legislativy. Obdobně vedle literární knihovny by měly fungovat knihovny hudební, divadelní, výtvarné. V rámci těchto knihoven budou vyčleněny žánrově, autorsky atd. dílny, ve kterých mohou současní tvůrci zveřejňovat ukázky ze svých děl podle předem stanovených pravidel. Návštěvník portálu by tak měl možnost nejen o kultuře číst, ale mohl by si udělat představu o jednotlivých dílech a akcích z prezentovaných audio / videozáznamů a textových ukázek.

Blog Forum

- Považujeme za důležité budovat portál jako názorově autonomní projekt nezávislý na aktuální správě města. Nejen pro zvýšení důvěryhodnosti portálu (nesupluje oficiální internetové stránky radnice ani zpravodaje městských částí), ale také jako doklad

vyspělosti politické reprezentace pojmající kulturu jako svobodný prostor a tvůrce jako partnery. Součástí portálu proto bude fórum, jež poskytne ostravským osobnostem stálý prostor ke zveřejňování svých názorů a komentářů. Primárně budou příspěvky orientovány na kulturu a veřejný prostor. Atraktivita tohoto blogu bude spočívat v jeho umístění na titulní straně portálu s předpokládanou zajímavou denní návštěvností. Následně diskuse budou moderovány odpovědným redaktorem, stálí přispěvatelé s inspirativními názory by dostali možnost založit si zde svůj vlastní blog.

Autor konceptu: Mgr. Ivo Kaleta, designér, vydavatel

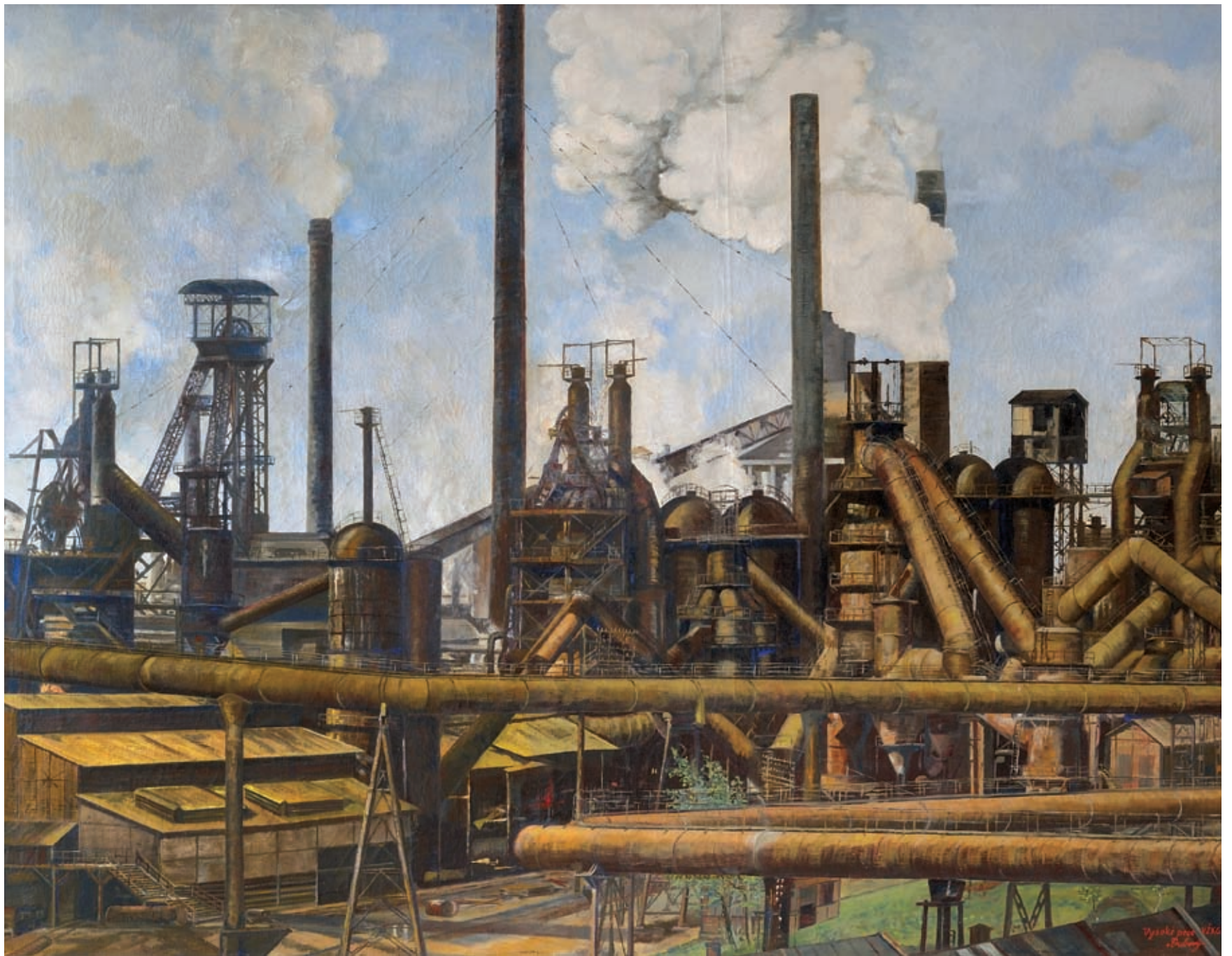
Pořadatel: Ostrava 2015

Partneři: univerzity, vysoké školy, střední školy

Kdy: 2011 – neomezeno

Dne 13. 4. 2010 byla primátorem Petrem Kajnarem slavnostně pokřtěna Bílá kniha ostravské kultury, která vznikla díky kandidatuře města. Ostravský kulturní portál bude pokračováním mapování ostravské kultury.

Uhlí – koks – železo

Unikátní expozice produkčního řetězce od těžby uhlí, výroby koksu, elektrické energie až po výrobu železa / Science and Technology Centrum Ostrava

- Ostrava nabízí jedinečnou možnost seznámit se s celým procesem výroby železa ve všech jeho fázích.
- Počínaje těžbou uhlí z dolu Anselm či dolu Hlubina přes koksovnu až po trojici vysokých pecí, v nichž probíhala finální výroba surového železa. Taková prostorová blízkost a integrace výrobního komplexu je v Evropě zcela ojedinělá – tzv. areál Dolních Vítkovic byl proto zařazen v roce 2008 na seznam památek Evropského kulturního dědictví. Stávající i připravované atraktivní expozice v areálu Nových Vítkovic (revitalizovaná část tzv. Dolních Vítkovic) a Hornického muzea, největšího hornického muzea v ČR, zásadním způsobem zvýší tzv. industriální cestovní ruch ve městě. Úspěšnost projektu zvýší i rekonverze vybraných industriálních budov v areálu Dolních Vítkovic pro kulturní a společenské využití ve spolupráci s renomovanými architekty (více o projektu Nových Vítkovic na s. 211-216).
- Revitalizované území Nových Vítkovic v roce 2015 uvítá návštěvníky Ostravy novým programovým obsahem. Klíčovými atrakcemi Nových Vítkovic budou expozice s názvem *Svět techniky* a virtuální ztvárnění technologie výroby železa, koksu a těžby. V revitalizovaném areálu Hornického muzea se návštěvníci seznámí s technologií těžby černého uhlí.
- Celá expozice bude mít výrazně vzdělávací funkci, jejímž předpokladem je spolupráce s institucemi na úrovni vysokého a středního (částečně i základního) školství v regionu a s evropskými vědeckými pracovišti. Interaktivní charakter expozice osloví jak

nejmenší návštěvníky, tak i technické nadšence. Nový kongresový sál v areálu Nových Vítkovic (rekonverze plynojemu, jehož autorem je Ing. arch. Josef Pleskot, model viz přihláška do předvýběrového kola na str. 88) poskytne ideální zázemí pro konání odborných symposií na nejvyšší úrovni.

Svět techniky / Science and Technology Centrum Ostrava

Jedná se o novou formu kulturního centra s několika desítkami exponátů pro demonstraci výsledků z oblasti vědy a techniky, exponátů pro experimentování i exponátů zábavných. Základním posláním všech zařízení a modelů bude snaha o zapojení všech smyslů návštěvníka, ten se bude moci všeho dotknout, vše si bude moci vyzkoušet. Svět techniky bude místem kulturního vyžití, vzdělávání, poznávání a bude představovat kombinaci zábavy a toho, co je anglicky nazýváno „Exploration through thought-provoking do-it-yourself experiment“.

Centrum má dvě části:

- Muzeum – unikátní budova tzv. 6. ústředny, jež má status národní kulturní památky a je součástí Evropského kulturního dědictví. Tato část prezentuje historii technických oborů, má neopakovatelnou a nenapodobitelnou atmosféru.
- Science Learning Centrum – nově postavená budova vedle muzea umožňuje prezentovat současnost a budoucnost vědy a technických oborů.

Pojetí centra jako kombinace historie, současnosti a budoucnosti techniky je v Evropě zcela unikátní

Dolní oblast VÍTKOVICE, zájmové sdružení právníků osob

Založeno v roce 2007 za účelem realizace projektů obnovy a znovuzpřístupnění národní kulturní památky (NKP) Dolu Hlubina, a vysoké pece a koksovny Vítkovických železáren. Cílem činnosti je zajistit zachování NKP, dát však tomuto areálu novou, užitečnou a moderní podobu postupnou proměnou prostoru a objektů NKP na vysokoškolské, vědecko-výzkumné a kulturní zázemí i zóny pro volný čas. Připravované i realizované projekty svým významem výrazně přesahují území města Ostravy, Moravskoslezského kraje i České republiky.

a má velký turistický potenciál.

Virtuální ztvárnění technologie výroby železa, koksu a těžby

- Návštěvníkovi areálu budou zpřístupněny místnosti velínu vysoké pece č. 1 s vizualizací technologické cesty výroby koksu, železa, jímání plynu a výroby energie. Dále bude moci návštěvník využít prohlídkovou trasu po vysoké peci s výkladem technologických procesů na každé výškové úrovni pece. Současně bude mít z vrcholu pece možnost výhledu na celý areál Nových Vítkovic.
- Prohlídková trasa vysoké pece č. 1 bude začínat v budově velínu, kde bude popsáno řídicí středisko a základní technologické procesy spojené s výrobou železa ve vysoké peci.

Dále pak bude prohlídka zahrnovat zhlédnutí samotné vysoké pece č. 1, a to v několika patrech:

- 1) Přízemí:
prohlídka základů a konstrukcí samotné vysoké pece
doprava železa po železnici
vstup na vysokou pec – schodištěm nebo výtahem
- 2) Odlévací plošina:
názorný popis procesů spojených s odpichem a odléváním strusky a železa do železničních vagonů
- 3) Vyhlídková plošina:
prohlídka vysoké pece „z ptáčích perspektiv“ a pohled na celý areál národní kulturní památky s popisem kompletního technologického procesu (uhlí – koks – železo)

Expozice Hornického muzea Ostrava

- Pro návštěvníky muzea je připravena expozice ve štolách horních slojí skutečného historického dolu Anselm, která umožňuje sfárání důlní jámou v těžní kleci z historické budovy dolu ve stylu průmyslové se-

cese. Po sfárání pod zem a vystoupení z klece se před návštěvníkem otevře čtvrt kilometru chodeb, které ukazují průřez historií zdejší těžby uhlí od konce 18. století do současnosti. Prohlídka štol pocházejících z poloviny 19. století je doplněná odborným výkladem, některé stroje jsou předváděny v chodu. Okolí Hornického muzea je vyhlášeno národní přírodní památkou. Lanek je také světově známou lokalitou z hlediska geologie a archeologie, zejména díky nálezům ojedinělé sošky Petřkovické venuše a důkazům o prvním využití černého uhlí na naší planetě.

- V současné době probíhá revitalizace muzea, která je v souladu se současnými standardy EU, zajišťující komfort návštěvníků a bezbariérový přístup k expozicím.

Autor konceptu: Dolní oblast Vítkovice,
zájmové sdružení právnických osob,
Hornické muzeum Ostrava

Partneři: Moravskoslezský kraj, Statutární
město Ostrava, Národní památkový ústav

Kde: areál Nových Vítkovic, areál
Hornického muzea

Kdy: 2014 – 2020

V roce 1989, v době, kdy začínala nová etapa této republiky, jsem byla v „nové osobní roli“ – jako maminka dítěte s těžkým kombinovaným postižením jsem byla bezradná a nikde u nás nenacházela pomoc. Dítě nebylo schopno běžného transportu, příjem potravy, komunikace a základní životní potřeby byly neřešitelným problémem. Pomoc přišla nezištně ze zahraničí. Shodou šťastných okolností jsem nakoukla ve francouzské Remeši do ráje stejně postižených dětí, jako byla moje Zuzanka, do CENTRE DE REEDUCATION MOTRICE POUR I.M.C. DU VAL DE MURIGNY. A co víc – dostali jsme speciální kočárek a chodítka, dcera v něm mohla udělat první krůčky... Mluvila jsem s Christianem Minetem, otcem těžce postižené dívky, který byl zároveň prezidentem rodičovské asociace. Plakala jsem štěstím. Tím nejcennějším darem byl pak samotný přílet několika francouzských odborníků – hlavního fyzioterapeuta Erica Soulupa a ředitele onoho ráje André Lepoivra – do Ostravy. Intenzivně jsem si na to vzpomněla před třemi lety na dovolené v Albánii, kde mne a Zuzanku pozorovala tamní lékařka Liliana Kaco, která mi řekla, že u nich jsou podobně postižené děti odkázány ležet v postýlkách a koukat do stropu... Styděla jsem se... Už víme, jak udělat tyto děti šťastnější, ale když děti u nás odrostou malým vozíčkům a chodítkům, dostanou automaticky další – a ty již malé někde ve sklepech zahálejí... Styděla jsem se, že my jsme dostali pomoc, a neposkytujeme ji dál...

Věra Racková, autorka projektu

Labutí sen / Jsme na řadě

Mezinárodní sociálně-kulturní projekt pro pomoc lidem se zdravotním postižením

Jsme na řadě

- Zdravotní a sociální péče o děti s těžkým kombinovaným postižením je v České republice na takové úrovni, že můžeme zkušenosti, které jsme získali od kolegů ze západní Evropy, poskytnout dalším zemím. Projekt se snaží pomoci handicapovaným lidem v méně rozvinutých částech Evropy a zapojit do aktivit, které povedou k zvýšení kvality jejich života, i část populace, která se běžně do kontaktu s osobami se speciálními potřebami nedostává, ale potřebu efektivně pomáhat pociťuje (dobrovolníci, studenti ad.).

Hlavním nástrojem pomoci bude v ČR organizovaný sběr použitých pomůcek pro zdravotně postižené, které budou následně distribuovány ve zdravotnický méně rozvinutých oblastech Evropy (Albánie, Ukrajina aj.). K distribuci pomůcek do potřebných oblastí oslovíme humanitární organizaci Člověk v tísní – v cílových zemích totiž existuje minimální počet profesních organizací poskytujících služby klientům se zdravotním postižením nebo asociací rodičů dětí s postižením, abychom mohli využít přímých partnerství. Na opravách a renovacích použitých pomůcek se budou podílet studenti ostravských škol. Po opravě musí tyto pomůcky projít testem bezpečnosti a funkčnosti. Studenti uměleckých, zdravotních a pedagogických škol se budou podílet na přípravě manuálů k těmto pomůckám, na přípravě motivačních a propagačních nástrojů pro týmy odborníků působících v cílových oblastech. Nedílnou součástí této sběrné akce je i propagace. Bude využito mediálního partnerství s Českou televizí – Televizním studiem Ostrava, s Českým rozhlasem, tiskem a dalšími. Dokumentární film o projektu „Jsme na řadě“ bude uveden na XXIII. ročníku Evropských dnů handica-

pu (partnerem je např. sdružení ARFIE – evropská síť partnerů zaměřujících se na výzkum, vzdělávání a poskytování sociálních služeb pro postižené osoby). Měl by být nejen svědectvím, ale i motivací pro další podobné akce a tvořivé lidi.

Autor konceptu: **Věra Racková**

Pořadatel: **Ostrava 2015**

Partneři (byli a/nebo budou osloveni): Nadace Olgy Havlové, Asociace Trigon – Evropské dny handicapu, Nadace Patrik dětem, Fakultní nemocnice Ostrava-Poruba – rehabilitační oddělení, Člověk v tísní, Česká televize, Nadace společenské odpovědnosti Ostrava, komise pro handicapované děti a mládež při Radě města Ostravy, Dětský rehabilitační stacionář při městské nemocnici v Ostravě, Proteor – technická ortopedie Ostrava, Nadace OSF Praha – program EAST – mezinárodní spolupráce, Centrum pro rodinu a sociální péči – Biskupství ostravsko-opavské diecéze, Ostravská univerzita v Ostravě, dobrovolníci, umělecké a další školy

Kde: **Ostrava, Albánie, Ukrajina, ...**

Kdy: **2012–2020**

Věra Racková

Členka Komise pro handicapované děti a mládež při Radě města Ostravy. Iniciátorka projektu Česko-francouzské dny (nyní Evropské dny handicapu, 18. ročník). Iniciátorka projektu výstavy Komunitního centra pro těžce handicapované děti a mládež. Zakládající členka občanského sdružení Bílá holubice (tanec na invalidních vozíčkách). Scenáristka pořadů v oblasti handicapu (např. Klíč, pro veřejnoprávní Českou televizi). Maminka dívky s těžkým zdravotním postižením po dobu 18 let.

*Houpeme sny,
v náručí bílé,
létá naše duše.*

Musíme nést naše těla.

Zuzana Marie Racková, 2007

Labutí sen

Hudebně-pohybová férie na hudbu P. I. Čajkovského *Labutí jezero*

Umělecká a mediální podpora sociálně-kulturního projektu Labutí sen / Jsme na radě

Lidé s těžkým kombinovaným postižením mají stejné touhy a sny jako lidé zdraví. Vyjadřují je často s pomocí rodičů, zdravotních specialistů, dobrovolníků.

- Základem libreta hudebně-pohybové férie je báseň dívky s těžkým kombinovaným postižením. Báseň je zároveň metaforou životního údělu dětí na invalidních vozíčkách, analogickou s osudem zakletých labutí, které známe z baletu P. I. Čajkovského. Tělesný handicap je pro tyto děti omezením pouze v materiálním světě obtížné každodennosti. Jejich duše ovšem touží tančit, zpívat, milovat. Rozpor mezi fyzickými a tělesnými možnostmi handicapovaných a touhami jejich duše je leitmotivem řetězení scénických obrazů.

- Partnery postižených na scéně v tomto projektu budou profesionální tanečníci baletu Národního divadla moravskoslezského, studenti uměleckých škol, terapeuti a další dobrovolníci. Dokumentární film o přípravě férie, o zkouškách a výslednou podobu natočí Česká televize Ostrava.

Autoři: Věra Racková, Ilja Racek

Partneři projektu: občanské sdružení Bílá holubice, Múzická škola Ostrava – Mariánské hory, Centrum pro rodinu a sociální péči – Biskupství ostravsko-opavské diecéze, profesionální tanečníci (Národní divadlo moravskoslezské nebo Bolšoj těatr), Česká televize – Televizní studio Ostrava

Kde: Divadlo loutek Ostrava

Kdy: leden, prosinec 2015

Z kostela do hospody

„Hudba v kostele a v hospodě slovo”

- Jedná se o výraznou ekumenickou událost spojenou s uměním, lidským přijímáním slova, písně, chleba i vína.

Čtrnáctidenní festival, během kterého se v každém jednom dni setkáme s hudbou v kostele a po té se spisovatelé a básníci v nedaleké hospodě. Koncerty se uskuteční střídavě ve čtrnácti kostelích různých církví (evangelickém, katolickém, českobratrském a dalších) nebo pod širým nebem (například na místě zbourané židovské synagogy), a to na území celého města. Program bude sestávat jak z „velkých“ a významných produkcí, tak „malých“, tvořených komunitou dané čtvrti (školy, základní umělecké školy, místní pěvecké sbory).

Kostel – prostor pro víru v hodnoty duchovní. Ve dvou týdnech tohoto ekumenického festivalu se stane rovněž prostorem pro víru v hodnoty umělecké. V Ostravě je mnoho církví, mnoho krásných kostelů a pozoruhodná církevní architektura, ale také několik míst, kde je již tato architektura nenávratně zničená. Koncerty a hudba tato místa alespoň obrazně propojí.

Hospoda – prostor pro víru v hodnoty života. Kdy si se zcela spontánně z kostela chodilo do hospody. V tomto případě tomu nebude jinak. Tady bude mít své místo slovo - poezie, próza, básníci a spisovatelé.

Architektura – tělo města. Místa, kde se uskuteční akce, ať už architektonicky výrazná více či méně, budou odborníky komentována v textových materiálech, které budou poskytnuty nejširší veřejnosti, zejména divákům a posluchačům.

- **Umělci** – lidé s duchem tvůrčím a životem lidsky obvyčejným si vezmou „pod patronát“ jednotlivá místa, jejichž krásu se pokusí pomocí svého uměleckého vystoupení objevit i pro veřejnost.

- **Jednota** – je cesta z kostela do hospody a domů. Tato cesta je nadějí k probuzení sjednocující síly, víry v překonání roztržitého a oddělenosti jak konkrétních církví, tak i jednotlivých druhů umění, umělců samotných i Ostravanů.

Autor idey: Petr Hruška, básník

Autor konceptu: Yveta Ellerová, učitelka, zpěvačka

Pořadatel: Ostrava 2015

Partneři: Biskupství ostravsko-opavské, jednotlivé církve v Ostravě, umělci, hospody

Kde: Ostrava

Kdy: září 2015

Yveta Ellerová

Ředitelka Alternativní mateřské školy v Ostravě Mariánských Horách (od roku 1991). Externí spolupracovnice Ostravské univerzity, Katedra pedagogiky primárního a alternativního vzdělávání (2004 – současnost). Lektorka uměleckých a arteterapeutických workshopů a seminářů (2007 – současnost) a certifikovaný terapeut v oblasti psychosomatiky (2008 – současnost). Koordinátorka, managerka a řešitelka festivalů. Členka redakční rady časopisu Protimluv. Zhudebňuje poezii a zpívá.

Cena Jindřicha Chaluppeckého v Ostravě 2015

25. výročí založení

Prezentace všech finalistů soutěže

Laureáti obdobných evropských devíti cen v Ostravě

Celorepublikový dosah prestižní ceny podpoří výstava finalistů soutěže a prezentace všech 25 laureátů včetně slavnostního vyhlášení vítěze v Ostravě v roce 2015. Cenu předá tradičně Václav Havel.

Z historie

- V roce 1990 byla z iniciativy spisovatele a dramatika, prezidenta Václava Havla, básníka a výtvarníka Jiřího Koláře a malíře Theodora Pištěka vyhlášena ke každoročnímu opakování prestižní soutěž mladých umělců, jejíž vítěz získává Cenu Jindřicha Chaluppeckého. Jméno filozofa a výtvarného i literárního kritika je zásluhou jeho celoživotní činnosti a principiálních postojů spjato s prosazováním svobody myšlení a projevu jako základního předpokladu bytí umění. Soutěž vypisuje Společnost Jindřicha Chaluppeckého, výběr laureáta provádí mezinárodní porota. Porota je nezávislé těleso, které si volí vlastního předsedu a hodnotí práce zúčastněných. Od roku 2003 kandidáty navrhuje gremium nezávislých kurátorů z celé České republiky.
- Na počest událostí v listopadu 1989 se udílení ceny konalo vždy třetí týden v listopadu na Pražském hradě a laureát obdržel čestný diplom z rukou prezidenta republiky Václava Havla. Výstava finalistů Ceny Jindřicha Chaluppeckého a také následné vyhlášení laureáta a předání ceny Václavem Havlem se konalo od roku 1998 ve sbírce moderního umění Národní galerie ve Veletržním paláci v Praze, v roce 2002 a 2004 se Finále uskutečnilo v Domě umění města Brna, v roce

2003 v galerii Futura a v roce 2005 v Galerii hlavního města Prahy. Od roku 2006 se střídalo konání ceny v obou městech, od roku 2009 má Společnost Jindřicha Chalupického stále partnery v Centru současného umění DOX v Praze a v Domě umění města Brna. Každému vítězi je následující rok uspořádána výstava či realizován projekt v některé z prestižních galerií (k výstavě je vydáván katalog) – od roku 2007 se opět prezentace laureátů vrátily do Špálovy galerie, místa tradičního působení Jindřicha Chalupického v 60. letech minulého století. Vítěz ceny získává šestitýdenní stipendijní pobyt v New Yorku, kde dostane příležitost navštívit významné galerie, setkat se s tamními tvůrci, kurátory a kritiky (za podpory Trust for Mutual Understanding a Foundation for Civil Society) a vystavit v galerii Českého centra v New Yorku. Ve spolupráci s Ministerstvem kultury ČR a Správou českých center uspořádala Společnost Jindřicha Chalupického individuální i skupinové výstavy laureátů v prestižních galeriích v Holandsku, Maďarsku, Německu, Rusku, USA, Koreji a na Slovensku.

Cena Jindřicha Chalupického 2015

- **Kromě pravidelné prezentace pěti vybraných finalistů, z nichž bude během výstavy pořádané Galerií výtvarného umění v Ostravě vybrán vítěz a následně uspořádán ceremoniál předání ceny, se uskuteční rovněž výstava všech 25 laureátů ceny. Zastoupeni budou nejen svými díly, ale i filmovou dokumentací jejich výpovědí. Význam této přehlídky přesahuje soutěž samotnou: demonstruje čtvrtstoletí vývoje současného výtvarného umění, které se postupně zapojilo do západního evropského kontextu.**
- Cenu Jindřicha Chalupického podporuje americká nadace Trust for Mutual Understanding, která podporuje také spolupráci stejných soutěží založených postupně v evropských postkomunistických zemích

– Young Visual Artists Awards. **Projekt v Ostravě 2015 přizve jednotlivé vítěze z různých ročníků obdobných cen z dalších devíti zemí, a tím poprvé představí vítězné umělce ve společné konfrontaci.**

- Uspořádání projektu nejznámějšího českého ocenění pro výtvarné umělce v Ostravě bude demonstrovat změnu kulturního statutu města. V poslední době lze zaznamenat výrazné změny, které rovněž souvisejí s úrovní umělecké fakulty Ostravské univerzity, kde vyučují známí ostravští umělci střední generace a jejich činnost přináší evidentní výsledky – v posledních letech v ostravské oblasti vyrostli výrazní umělci, kteří mají úspěch na české scéně (o tom svědčí i nárůst počtu přihlášených ostravských adeptů na cenu Chalupického).
- Realizace tohoto projektu v Ostravě vzájemně propojí důležité české metropole: přesah této sledované výtvarné aktivity sblíží nejružnější lokální scény a přivádí na místo konání nejenom řadu doprovodných programů, ale především osobnosti z oboru a velké množství diváků.
- Jde o projekt sledovaný s napětím celou kulturní komunitou i všemi hlavními celorepublikovými médii. Laureáti této ceny prokázali svůj talent v průběhu času, prosadili se i na mezinárodní scéně a reprezentují Českou republiku na nejrůznějších přehlídkách. Mnoho z nich také v Ostravě v průběhu minulých let vystavovalo a jejich díla jsou zastoupena v ostravských veřejných i soukromých sbírkách.

Autor konceptu: Společnost Jindřicha Chalupického, Galerie výtvarného umění v Ostravě

Pořadatel: Společnost Jindřicha Chalupického, Galerie výtvarného umění v Ostravě

Kde: Galerie výtvarného umění v Ostravě (novostavba)

Kdy: listopad 2015

Laureáti

1990	Vladimír Kokolia
1991	František Skála
1992	Michal Nesázal
1993	Martin Mainer
1994	Michal Gabriel
1995	Petr Nikl
1996	Kateřina Vincourová
1997	Jiří Příhoda
1998	Jiří Černický
1999	Lukáš Rittstein
2000	David Černý
2001	Tomáš Vaněk
2002	Markéta Othová
2003	Michal Pěchouček
2004	Ján Mančuška
2005	Kateřina Šedá
2006	Barbora Klímová
2007	Eva Koťátková
2008	Radim Labuda
2009	Jiří Skála

Společnost Jindřicha Chalupického uděluje každoročně prestižní cenu určenou mladým výtvarným umělcům do 35 let. Cena byla založena v roce 1990 z iniciativy Václava Havla, Jiřího Koláře a Theodora Pištěka.

Interkulturní park

Labyrint světa a ráj srdce

- Interkulturní park vznikne rekonstrukcí stávajícího sadu Dr. Milady Horákové. Sad se nachází na místě bývalého městského hřbitova. Do 70. let 20. století byl na místě dnešního sadu funkční městský a židovský hřbitov (v roce 1986 zlikvidován, odpočívalo zde šest tisíc zesnulých) a dále kubistické krematorium (v roce 1979 zbořeno). V současnosti málo využívaný zelený prostor se nachází v blízkosti budovy krajského úřadu, Domu kultury města Ostravy a nedaleko v budoucnu vzniklé Moravskoslezské vědecké knihovny („Černé kostky“).

Projekt interkulturního parku je inspirován názvem díla světově proslulého českého myslitele Jana Amose Komenského, který se narodil nedaleko Ostravy. Labyrint v projektu symbolizuje složitosti současného světa, v kterém ale díky snaze vytvořit vzájemný respekt, odbourat strach a dát prostor „láscé“ může vzniknout „Ráj srdce“. To vše na základě poznání odlišných kultur, rozličných menšin města Ostravy.

Ambicí projektu interkulturního parku je vytvořit prostor pro manifestaci kulturně rozmanitých kořenů města Ostravy a zároveň poskytnout prostor pro setkávání a interakci ostravských minorit s majoritní společností.

Projekt rozkládá své aktivity na osm dílčích akcí, jejichž společným tématem je kulturní rozmanitost v každodenním životě obyvatel Ostravy. V navržených částech projekt představuje komplexní, praktické a jednoduché možnosti interkulturního dialogu, které zasahují do oblastí kultury, ekologie, ekonomie i sociálnosti, jež jsou vzájemně účelně kombinovány.

Červený tým (vítěz) Future City Game „Ostrava 2015 město kulturní rozmanitosti“ (2010): Markéta Volná, Jana Müllerová, Natalie Bernard, Eva Grünbergerová

Aktivity projektu:

- Komunitní plánování mobiliáře městského parku se zapojením ostravských minorit
- Komunitní plánování multikulturní zahrádky, v níž budou vysazeny rostlinné druhy typické či symbolické pro ostravské minority (kulturní diverzita podporuje biodiverzitu)
- Vytvoření labyrintu
- Uspořádání open-air hudebního festivalu představujícího hudbu ostravských minorit (např. hudební vystoupení ostravské řecké komunity s hostem ze země svého původu)
- Vytvoření velké plastiky nápisu Ostrava, jejíž vizuální podobu písmen by vytvořily ostravské minority
- Pořádání pravidelných multikulturních bazarů
- Pořádání gastroakcí – např. pikniku tradičních a typických jídel ostravských minorit
- Vytvoření pracovních míst v rámci parku pro zástupce sociálně znevýhodněných minorit

Autor konceptu: Červený tým (vítěz) Future City Game „Ostrava 2015 město kulturní rozmanitosti“ (2010): Eva Grünbergerová, Natalie Bernard, Markéta Volná, Jana Müllerová

Zdroje financování: Operační program Životní prostředí, ROP Moravskoslezsko, granty Ministerstva pro místní rozvoj, krajské a městské granty

Pořadatel: Ostrava 2015, Magistrát města Ostravy

Partneři: Nadační fond Via Vitae, Nadace Partnerství

Kde: Ostrava

Kdy: 2012 – 2013

Korea – Europe

Setkání s východem – Tradice a inovace – Umění Koreje

- Jižní Korea patří k významným státům jihovýchodní Asie, kterou pojí s ČR a Moravskoslezským krajem úzké hospodářské vztahy a spolupráce. Přestože obě země se snaží o zprostředkování vazeb i v oblasti kultury, dosud neproběhlo zásadní představení, které by odpovídalo významu korejské historie a kultury. Koncept generální výstavy historie a současnosti korejské kultury vychází z obdobných a úspěšných mezinárodních projektů (Mexico – Europe, Musée d'Art Moderne, Lille, 2004).

Jedním z úkolů projektu Ostrava 2015 je přilákat k návštěvě města zahraniční turisty a podpořit rozvoj evropské kulturní turistiky. K projektům, které by měly představit novostavbu muzea umění, patří i výstava *Korea – Europe (Setkání s východem / Tradice a inovace - Umění Koreje)*. V celoročním programu plánovaném na rok 2015 by léto mělo být ve znamení výstavy, která atraktivním způsobem představí bohaté umění Koreje, jeho neobyčejně zajímavou historii i současnost. Snahou projektu bude představit významná umělecká díla bohatých kulturních dějin země v dotyku s aktuálním uměleckým směřováním, které je v posledních letech stále častěji prezentováno na důležitých uměleckých přehlídkách. Povědomost o korejském umění je ve střeoevropském prostoru značně omezená. Ačkoli se domníváme, že v globalizovaném světě je povědomí o významu Korejské republiky značné, jsme přesvědčeni, že výstava umění a kultury Korejské republiky vzbudí veliký zájem nejen v regionu Moravskoslezského kraje, ale bude přitažlivá i pro evropské kulturní turisty, kteří doposud neměli příležitost k zevrubnému seznámení. Záměrem galerie je zrealizovat přehlídku, která představí díla napříč korejskou uměleckou historií až do současnosti.

Autor konceptu: **Mgr. Jiří Jůza, Ph.D., ředitel**

Pořadatel: **Galerie výtvarného umění v Ostravě**

Partneři: **Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o., Embassy of the Republic of Korea to the Czech Republic, Velvyslanectví České republiky v Korejské republice**

Kde: **Galerie výtvarného umění v Ostravě (novostavba)**

Kdy: **červen – září 2015**

Jiří Jůza

Ředitel Galerie výtvarného umění v Ostravě. Předseda Rady galerií České republiky. Autor mnoha úspěšných výstavních projektů např. výstavy Svěry zření 1890-1918 v Galerii výtvarného umění v Ostravě (návštěvnost 30 000 osob). Iniciátor festivalu Ostravská muzejní noc a akce Děti plná Ostrava. Organizátor výstav Alfonse Muchy a Amadea Modiglianiho, které se uskutečnily v roce 2011.

Stará Aréna

Klub pro kulturu a informace 2015

Stará Aréna je informačním centrem projektu Ostrava 2015. Je zároveň novým současným prostorem pro umění, který vznikl v rámci kandidatury Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015. Opuštěný prostor (bývalé komorní divadlo a klub) na hlavním náměstí Ostravy se otevřel mladým i zavedeným tvůrcům, uměleckým iniciativám, organizátorům, undergroundu a vědcům, aby se zde mohli setkávat, vzájemně se ovlivňovat, tvořit a prezentovat své originální projekty.

Koncepce prostoru

- Vznik Staré Arény si vynutil palčivý problém neexistence místa pro komorní, nekomerční umělecká vystoupení v Ostravě. Třetí největší město České republiky s několika uměleckými školami, širokou základnou výtvarníků, divadelníků, hudebníků a filmařů na profesionální, ale především amatérské úrovni, nemělo donedávna reprezentativní prostor pro jejich prezentaci. Nevyhovující prostory kaváren, restaurací, školních chodeb a tělocvičen ubíraly na uměleckém dojmu a postupně snižovaly zájem diváků o alternativní umění v Ostravě. Stará Aréna dala všem lidem toužícím po sebevyjádření prostor v adekvátním divadelním sále i v prostoru nově vzniklé kavárny, která byla od počátku svého vzniku koncipována k takovýmto akcím. Dalším důležitým bodem jsou pohostinská představení alternativních souborů a umělců nejenom z celé České republiky, ale i ze zahraničí. Tuto programovou linii vnímáme jako pozitivní impuls pro rozvoj domovské scény. Mladí tvůrci zde mohou čerpat inspiraci i kontakty pro svou další práci.
- Kromě kulturních aktivit vychází koncepce Staré Arény z myšlenky meeting pointu, jakéhosi média, mezi

týmem kandidatury Ostravy na titul EHMK 2015 a širokou veřejností. Tady se prezentují všechny akce kandidatury, lidé se zde mohou ve stanovených termínech setkávat se zástupci týmu Ostravy 2015, kteří jsou ochotni odpovídat na veškeré dotazy. Organizují se zde setkání se středoškolskou mládeží, prezentace pro zahraniční skupiny, porady týmu a všechny důležité pracovní schůzky. Obyčejní návštěvníci kavárny a kulturního programu tak mají možnost neustále sledovat práci celého týmu, přinášet nové podněty a vnímat atmosféru kandidatury v nejtěsnější blízkosti. Komunikace v komunitě obyvatel jednoho města funguje nenuceně a přirozeně tepe přímo v jeho centru.

Stará Aréna 2011 – 2015

- Komorní divadelní, respektive filmový sál a nově zavedená nekuřácká kavárna dávají prostor desítkám produkcí mladých i zavedených divadel, hudebníků, filmařů i výtvarníků. Dramaturgie se snaží oživit jindy ospalé centrum města a kromě klasického programu se snaží také interaktivně spolupracovat s občany Ostravy a blízkého okolí. Jednou z hlavních forem tohoto spoluvytváření kultury ve městě jsou nedělní vý/úlety, na kterých skupiny lidí vyrážejí do ulic vysazovat rostliny, zdobit ulice, upozorňovat netradiční formou na nešvary i pozitiva města, v němž žijí. Stará Aréna se také stala platformou pro vznik nových uměleckých artefaktů. Ostrava je městem s konzervatoři i Fakultou umění na Ostravské univerzitě, tamní studenti však dosud neměli prostor, ve kterém by mohli svou tvorbu prezentovat a dále rozvíjet, kde by se mohli navzájem setkávat a vytvářet nové profesionální vazby. To dramaturgové Staré Arény velmi rychle pochopili a mladí lidé získali v centru města svůj klub, který se

již teď může pyšnit několika premiérovými projekty vlastní produkce. Zároveň se však Stará Aréna neuzavírá ani konzervativnímu publiku a nabízí představení klasičtějších repertoárových divadel a umělců, kteří by jinak, ke škodě zdejších diváků, do Ostravy pozvání nedostali.

Vize

- Vize budoucnosti Staré Arény vychází z půlročního zkušebního provozu, během kterého si dramaturgové vyzkoušeli reakce i zájem místního publika.

Linie:

- Laboratoř pro novou tvorbu (netradiční propojování žánrů, stylů a druhů umění, vlastní produkce nezávislých umělců – třeba i ve spolupráci s profesionály, hledání hranic umění)
- Studio (studio Janáčkovy konzervatoře – prostor pro autorskou tvorbu, studio Ostravské univerzity, nové projekty)
- Oživení centra města (guerrilla gardening, performance v ulicích, kontaktní umění, reakce na sociální, politické, urbanistické a ekologické problémy města ve spolupráci s umělci)
- Workshopy (výtvarné, hudební, taneční, divadelní, literární a další dílny pro děti, dospělé i seniory – možnost vzniku nových produkcí)
- Evropský rozměr (spolupráce s evropskými networky i jednotlivými umělci, zapojení do mezinárodních projektů, decentralizace pražského vlivu – i v Ostravě mohou vystupovat špičky evropské kultury)
- Komunitní projekt (Stará Aréna jako útočiště i místo setkávání, kavárna s mezinárodní knihovnou, nekuřácký prostor pro rodiny, místo pracov-

ních i neformálních schůzek s možností návštěvy kulturního programu)

- Dětské soboty (pravidelný program pro rodiny s dětmi, kvalitní trávení volného času pro nejmenší – snaha o nekomerční program, alternativní formy dětských žánrů, děti se nesmí z programu vylučovat!)

Stará Aréna se za půl roku svého působení (otevřena 3. 3. 2010) rychle vyprofilovala v multikulturní a multižánrové centrum nezávislé kultury, které Ostrava dlouho postrádala.

Stará Aréna nemůže (a ani nechce) svými technickými a kapacitními podmínkami konkurovat kulturním domům, zavedeným střediskům volnočasových aktivit, profesionálním divadlům, kinosálům či hudebním klubům. Hlavním cílem je zaplnit bílé místo na mapě ostravského kulturního života - vytvářet nemainstreamový, ale přesto atraktivní program pro široké publikum a to dále kulturně vzdělávat. Vytvořit příjemné místo setkávání, které inspiruje a motivuje, dát prostor místním talentovaným lidem pro prezentaci jejich umění. Zkusit oživit centrum města bez bombastických show a tváří z obrazovky. Zapojit občany města a dát jim možnost podílet se na jeho životě. Kultura je zrcadlem města a lidí, kteří v něm žijí. Ostrava má bohatý kulturní život a nebojí se ho prezentovat. Teď má kde.

Autoři koncepce: David Mírek a dramaturgický okruh kolem Staré Arény

David Mírek

Festivalový producent. Předseda občanského sdružení OVArt, které pořádá umělecké akce v netradičních prostorách a prostředí a zaměřuje se na prolínání a komunikaci uměleckých žánrů. Student produkce na Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze. Člen přípravného týmu Ostrava 2015.

Výstava „Ostrava?“ (17. 9. – 25. 10. 2009), pořádaná na podporu ostravské kandidatury (výstavní plocha 2400 m², 153 autorů, 193 děl souvisejících s regionem).

Projekce filmu v průmyslovém areálu v Ostravě-Vítkovicích v rámci festivalu Ostrava Kamera Oko 2009 (25. 9. – 4. 10. 2009). Festival byl založen díky kandidatuře města jako nová, periodická akce.

Cirkus zkus

Otevřené dílny cirkusových dovedností

- Výuka cirkusových disciplín má pozitivní vliv na motorický rozvoj jedinců, koordinaci pohybů, orientaci v prostoru, umění soustředit se a na zlepšení fyzických dovedností. Působí tak účinně jako prevence proti sociálně patologickým jevům – čím dál většímu problému dnešní mládeže.

- Nabídneme dětem a mladým lidem nové, atraktivní aktivity, které vycházejí z toho, co je skutečně baví a o co mají zájem. Chceme jim pomoci zbavit se nudy a aktivně a smysluplně strávit volný čas. Nabízíme prostor pro aktivní využití volného času těm, kdo jsou šikovní, kreativní a mají chuť a odvalu vyzkoušet si cirkusové dovednosti a naučit se jim.

- Právě aktivity vycházející z cirkusových disciplín jsou vhodné a účinné, neboť po jejich zvládnutí získají mladí lidé velmi efektivní dovednosti, které jim mohou pomoci získat uznání u spolužáků a lépe se začlenit do kolektivu. Projekt podporuje sociální inkluzi.

- Obsahem projektu je realizace jednodenních otevřených cirkusových dílen určených převážně neorganizované mládeži ve věku 12 až 18 let, včetně sociálních menšin. Jednotlivé dílny budou zaměřeny na získání dovedností v jízdě na jednokolce, chůzi po laně, trénink rovnováhy (ekvilibristika) a žonglování. Součástí workshopů budou i další populární aktivity, jakými je jízda na kolečkových bruslích nebo skateboarding.

- Vždy jednou měsíčně proběhne v každé ze 4 vybraných městských lokalit jedna otevřená dílna. Její aktivní a nadaní členové se budou moci účastnit pravidelných týdenních kurzů (pořádány také ve 4 lokalitách), jejichž vyvrcholením bude jednodenní cirkusové setkání všech účastníků a vystoupení před

veřejností. Cirkus zkus patří k aktivitám projektu Ostrava 2015, které přinášejí aktivizační činnosti do sociálně náročnějších sídlištních lokalit, a systematicky tak zahrnují do programu celé území města.

Autor konceptu: David Kašpar, ředitel

Pořadatel: Cirqueon, asociace pro současný cirkus

Partneři: Cirkus Le Grando, polský cirkus, občanské sdružení Vzájemné soužití

Kde: Slezská Ostrava: Hrušov, Muglinov, Liščina a Zárubek

Kdy:

jednorázové dílny: leden 2014 – leden 2015

pravidelné kurzy: leden 2015 – červen 2015

společné vystoupení: červen 2015

David Kašpar

Nezávislý producent v oblasti umění.
Programový ředitel Kulturního centra
Zahrada. Umělecký ředitel festivalu
umění ve veřejném prostoru Street For
Art. Ředitel Centra pro nový cirkus -
CIRQUEON. Ředitel občanského sdružení
|<->| tolerance, o.s.

Vietnamské večerníčky

Třináctidílný animovaný seriál pro děti

- Večerníček, tradiční česká podvečerní pohádka ve veřejnoprávní České televizi, oslaví v roce 2015 padesát let své existence. Klasický formát krátké pohádky se stal už nedlouho po svém uvedení velmi oblíbený a bez nadsázky lze říci, že na něm „vyrostla“ řada generací českých dětí. Od roku 1973 se vysílá denně, obvykle v délce cca 7-10 minut. Rigidní socialistická televizní dramaturgie se však také v tvorbě pro děti vyhýbala pestřejším společenským a kulturním tématům, takže se v pohádkách děti nesetkávaly s tematikou jiných národů (např. s romskou, vietnamskou či polskou kulturou), přestože byly a jsou tyto menšiny na území České republiky (dříve Československa) hojně zastoupeny. „Vietnamské večerníčky“ tak představují jeden z důležitých projektů, které by mohly tento dluh splatit.

V současnosti žije v České republice legálně cca 65 000 občanů vietnamské národnosti (skutečný počet Vietnamců bude mnohem větší), ale jejich kulturu příslušníci většinové společnosti neznají. Přestože se denně setkáváme, žijeme spíš vedle sebe než spolu, a proto toho, my Češi, o vietnamském životě a kultuře moc nevíme. Neznáme historii jejich vlasti, nerozumíme jejich zvykům, víře ani jejich mentalitě přesto, že zde dnes vyrůstá už třetí generace této menšiny. Naopak Vietnamci vyrůstající od narození v České republice jsou pod velkým asimilačním tlakem a o svou identitu postupně přicházejí.

Předpokládáme, že českou veřejnost (děti, školní mládež, studenty, dospělé i seniory) by seznámení s vietnamskou kulturní tradicí a historií ve formě večerníček mělo zaujmout. Staly by se integrujícím gestem namířeným k vietnamské komunitě, ale také k příslušníkům nejmladší české generace, kteří budou tyto spo-

lečenské bariéry prolamovat. Proto bude prvním společným kulturním vlastnictvím českých i vietnamských dětí právě večerníček, založený na zpracování původní vietnamské předlohy. Takový cyklus pak bude přitažlivý jak pro české, tak pro vietnamské děti (formát českých pohádek znají - ve Vietnamu mají české večerníčky a seriály pro děti a mládež vynikající pověst).

- Seriál večerníčeků se stane, i díky tvůrčímu česko-vietnamskému týmu, společnou kulturou. Půjde o cyklus animovaný, srozumitelný všem divákům také v dalších zemích světa a Evropy, proto bude možné využít tradice a dobrého jména české kinematografie a distribuovat ho v zahraničí (rozhodně v zemích, kde žije početnější vietnamská komunita).

Třináctidílný cyklus večerníčeků vznikne ve spolupráci s Občanským sdružením Klub Hanoi, Českou televizí Praha - Centrum pro děti a mládež a Univerzitou Karlovou (obor vietnamistika). Partneři projektu se budou podílet na výběru vhodných námětů a členů realizačního týmu (mělo by jít zčásti o Vietnamce, např. autora původní předlohy, spoluautora scénáře, výtvarníka, animátora či dabéra) tak, aby témata i výtvarná podoba díla vycházely z tradičních vietnamských stylů.

Námět seriálu pracuje s několika variantami:

- původní tradiční vietnamský námět / vietnamské pohádky, lidové příběhy a písničky, tradiční vietnamská literatura
- původní současný vietnamský námět / současná vietnamská literatura pro děti, současný vietnamský komiks (např. Příhody chytráka Kvina)
- původní současný námět vzniklý v ČR / náměty vycházející ze současných příběhů vietnamských dětí v ČR

Idea projektu: **Kateřina Ondřejková**,
dramaturgyně **týmu Ostrava 2015**

Producent: **Ostrava 2015, Anifilm s.r.o.,
Česká televize**

Výroba: **Anifilm s.r.o.**

Stopáž: **13 dílů, cca 7-9 minut**

Kdy: **vysílání září 2015**

Kateřina Ondřejková

Dramaturgyně veřejnoprávní České televize a manažerka PR (nezávislý profesionál). Držitelka ceny Filmového a televizního svazu za producentickou činnost v České televizi – Televizním studiu Ostrava. Dramaturgyně mnoha mezinárodně oceněných televizních dokumentů. Členka Rady fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie.

Cubes of Culture

Města se chlubí / Moravskoslezské EXPO 2015 / Kultura v kostce

Autor konceptu: „Zelený tým“ ostravské Future City Game na téma kulturní rozmanitost (2010): Petra Jurošková, Jana Hasalová, David Mírek, Alena Vzatková, Francois Bouillet

Pořadatel: Ostrava 2015

Partneři: umělci, kulturní iniciativy, ostravské kulturní instituce

Kde: ve dvanácti městech Moravskoslezského kraje, dvou polských a dvou slovenských městech

Kdy: 2014 – 2015

Future City Game na téma „Ostrava 2015 – město kulturní rozmanitosti“, 2010

- Nápěvek *Okolo Frýdku cestička...* – to je možná jediné, co si vybaví lidé v celé ČR, když se řekne Frýdek-Místek. A co teprve Nový Jičín? Starý Jičín? Příbor? A co si vybaví lidé v kraji pod pojmem Ostrava? Uhlí, doly, průmysl... Samá klišé. Města Moravskoslezského kraje mají většinou více než sedmisetletou pestrú historii. Východ naší republiky byl kdysi důležitou obchodní křižovatkou a později obrannou linií, průmysl sem přilákal spousty národností a ty si s sebou v emigrantském kufříku přinesly také svou kulturu. V tomto kraji se rovněž narodila řada osobností, z jejichž odkazu svět dodnes čerpá.
- Projekt Cubes of culture se snaží kreativně využít upozaděný potenciál měst v okolí Ostravy. Na principu EXPO (kde každý stát má svůj vlastní pavilon, v němž prezentuje to nejlepší ze svých zdrojů) se představí dvanáct měst Moravskoslezského kraje, dvě města z Polska a dvě ze Slovenska. Místem pro prezentaci regionální kultury budou v současné době standardně používané modulové konstrukční systémy, které je možno lehce instalovat i deinstalovat, stejně jako transportovat. Jak už název napovídá, Cubes of culture využívá jednoduchých kostek. Každé město bude mít k dispozici jednu kostku, kterou může využít dle vlastního uvážení. Ve spolupráci s místními muzei, skanzeny, galeriemi, umělci a řemeslníky vytvoří vybraní zástupci reprezentativní přehled svých předností a zajímavostí. Důraz bude kladen na osobité pojetí poskytnutého prostoru. Nejde pouze o přenesení sbírek muzeí, ale o kreativní řešení prostoru s důrazem na sebe prezentaci. Návštěvníci takovéto kostky by si měli jednoduše udělat obrázek o historii, současnosti a atraktivitách toho daného města, ale také by si měli odnést určitý umělecký prožitek.
- Výstava bude po částech kolovat po jednotlivých městech, která se do projektu zapojí, a nakonec celý projekt zakončí společná prezentace všech v centru Ostravy. Návštěvníci regionální kulturní galerie, respektive obyvatelé MS kraje a turisté, se dozvědí nejen o zajímavostech ve svém okolí, ale mohou také posoudit kreativitu, fantazii a umění lidí, kteří v daném kraji žijí.
- Nezanedbatelným přínosem je také posílení komunikace a vazeb v komunitě. Na jednotlivých kostkách budou pracovat týmy – zástupci měst, a záleží pouze na nich, jakou formu výběru konečné podoby své kostky zvolí. Fantazii se meze nekladou. Projekt si bere za cíl vytvořit pestrú regionální mozaiku. Ne kopírovat jeden mustr. Podobně jako na zmíněných akcích EXPO či obdobných akcích s národními pavilony (Bienále v Benátkách aj.).
- Projekt podpoří doprovodné akce v podobě kulinářského festivalu, uměleckého tržiště a dalších kulturních programů.
- Organizátoři očekávají zdravou konkurenci mezi jednotlivými městy, zvýšení informovanosti o pestré kultuře regionu, posílení komunitních vazeb, rozšíření přeshraniční spolupráce s Polskem a Slovenskem.

Anton Kolig Cesta k figuře a slávě

- Malíř Anton Kolig (1886–1950) je rodákem z Nového Jičína. Po svém příchodu do Rakouska se proslavil a jeho tvorba se zařadila do proudu expresionismu, reprezentovaného takovými světoznámými umělci, jako jsou např. Oskar Kokoschka a Egon Schiele. Kolig patří k velkým osobnostem Moravskoslezského regionu, které přesáhly jeho hranice – stal se evropským umělcem. Výstava pořádaná Galerii výtvarného umění v Ostravě napomůže zařadit tuto osobnost i do kontextu dějin českého výtvarného umění a umění regionu. Galerie výtvarného umění v Ostravě tímto projektem navazuje na předchozí spolupráci s Leopold Museem ve Vídni na přípravě výstavy Albina Egger-Lienze.

Díla Antona Koliga se řadí hned za tvorbu největších velikánů evropského a zejména rakouského expresionismu, o čemž svědčí jeho zastoupení v expozicích významných rakouských muzeí umění. Výstava, pořádaná ve spolupráci s Leopold Museem ve Vídni a řadou českých institucí, představí řadu autorových prací, které byly veřejnosti doposud neznámé. Jejím těžištěm budou díla v českých sbírkách, zejména v majetku Galerie výtvarného umění v Ostravě, která vlastní největší sbírku děl tohoto malíře v České republice.

Koligův moravský původ a jeho časté návštěvy rodného Nového Jičína nám činí umělce bližším, i když jeho tvorba plně náleží do kontextu rakouského malířství a zaujímá v něm důležité postavení mezi zakladatelskými osobnostmi moderního umění, pro které bylo charakteristické expresionistické východisko a silný důraz na výrazový kolorismus. Ve vedoucí skupině této „*generace gigantů*“ (E. Köller) je blízký A. Faistauerovi, společným důrazem na krásu barevné

hmoty a důrazem na koloristické hodnoty obrazu vůbec, a F. Wiegemu, nezatížen jeho brilantní elegancí. Proti oběma je však mnohem expresivnější, což jej přibližuje krajním výrazovým polohám generačního směřování (Kokoschka, Gerstl).

- Galerie výtvarného umění v Ostravě byla založena v roce 1952 jako krajská galerie, která navázala na tradice „Spolku pro vystavění a udržování výstavního pavilonu v Moravské Ostravě“. Budova Domu umění z roku 1926 dnes patří mezi skvosty ostravské moderní architektury. Kvalitou sbírek se Galerie výtvarného umění v Ostravě přiřazuje k pěti nejvýznamnějších sbírkotvorných institucí v České republice.

Autor konceptu: Mgr. Jiří Jůza, Ph.D., ředitel

Pořadatel: Galerie výtvarného umění v Ostravě

Partneři: Leopold Museum / Vídeň, Národní galerie v Praze, Muzeum Novojičínska / Nový Jičín

Kde: Galerie výtvarného umění v Ostravě

Kdy: červen – září 2015

Jiří Jůza

Ředitel Galerie výtvarného umění v Ostravě. Předseda Rady galerií České republiky. Autor mnoha úspěšných výstavních projektů např. výstavy Sváry zření 1890-1918 v Galerii výtvarného umění v Ostravě (návštěvnost 30 000 osob). Iniciátor festivalu Ostravská muzejní noc a akce Děti plná Ostrava. Organizátor výstav Alfonse Muchy a Amadea Modiglianiho, které se uskutečnily v roce 2011.

Premier league

Baletní inscenace čtyř renomovaných choreografů

- Díky projektu Ostrava 2015 zadáme objednávkou světovým choreografům na vytvoření komponované baletní inscenace, která bude trvale spojována s historickou událostí města – udělením titulu Evropské hlavní město kultury 2015.

- Čtyři špičkoví choreografové – Jiří Kylián, Philippe Talard, Nataša Novotná a Rami Be'er jejichž díla jsou součástí repertoáru předních baletních souborů na celém světě, vytvoří pro baletní soubor Národního divadla moravskoslezského mimořádný baletní projekt. Dramaturgicky vyjdeme z historie města. Ostrava byla křižovatkou kultur, na které se mísily vlivy české, německé, židovské a polské. Ostrava je městem mladým – na formování velkoměsta mělo zásadní vliv až 20. století. Zvolili jsme práci s hudebními tématy, která historicky souvisejí s Ostravou – hudbou Leoše Janáčka, Ervina Schulhoffa a hudební lidovou kulturou národů, které přicházely v průběhu druhé poloviny 19. a začátkem 20. století do Ostravy, zejména typickým židovským klezmerem.

- Pro realizaci celé inscenace spojených choreografií počítáme se sestavením mezinárodního ansámblu dvaceti tanečníků, a to na základě předchozích konkurzů. Předpokladem projektu je následná cirkulace uměleckého díla (choreografie) po evropských městech a podpora mobility umělců po Evropě.

Igor Vejsada

Šéf baletu Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, choreograf a pedagog. Absolvent Taneční konzervatoře Brno, Vysoké školy múzických umění v Bratislavě (Slovensko), Baletní akademie Velkého divadla v Moskvě (Rusko). Nositel několika cen státních i mezinárodních baletních soutěží (USA, Bulharsko, Rusko). Člen International Dance Council – UNESCO. Člen Monaco Dance Forum.

Leoš Janáček (1854 Hukvaldy – 1928 Ostrava) byl jedním z nejoriginálnějších hudebních skladatelů 20. století. Je ceněn především pro nezvyklou melodiku, vycházející z lidové hudby moravských regionů, zejména Slovácka a Lašska. Ve světě je znám hlavně díky svým operám, orchestrálně-vokálnímu dílu *Glagolská mše*, *Sinfonietta* a komorním skladbám, především smyčcovým kvartetům.

Ervin Schulhoff (1894 – 1942 v koncentračním táboře Wülzburg v Bavorsku) byl českým hudebním skladatelem a klavíristou německo-židovského původu. Přestože pocházel z německé rodiny, za první světové války bojoval v řadách italských legionářů. Válečná zkušenost poznamenala jeho pohled na svět i na umění, v Drážďanech se proto připojil k německé levicové avantgardě a založil se svými přáteli - umělci skupinu „Werkstatt der Zeit“. Zajímal se o expresionismus a atonalitu (Druhou vídeňskou školu), byl přítelem Albana Berga. Z této doby pochází také silné zaujetí jazzem, v roce 1930 napsal jazzové oratorium a jeho neznámější skladbu „Hot Sonate“ pro altový saxofon a klavír. Inspirovalo jej i dílo Igora Stravinského a po jeho vzoru používal současné postupy impresionismu, expresionismu i neoklasicismu. Působil v Praze, Brně a v Ostravě (až do roku 1939).

Židovská Ostrava

Ostrava po roce 1900 byla typickým multietnickým městem s českým, německým a polským obyvatelstvem a obyvateli židovského původu, kteří se asimilovali s německy hovořícím obyvatelstvem města. Význam ostravské židovské obce přerostl ve třicátých letech 20. století i pražskou obec a z Prahy se do Ostravy přestěhovaly centrály židovských organizací. Nejpočetnější židovská imigrace přicházela do Ostravy na přelomu 19. a 20. století. Od roku 1920 byla Ostrava centrem československého sionistického hnutí, v letech 1900-1939 bylo v Ostravě šest synagog. V roce 2009 si Ostrava a Evropa připomněly 70. výročí prvního transportu evropských Židů, který z nákladního nádraží v Ostravě-Přívoze vyrazil 18. října 1939.

Koncept předkládá: Jiří Nekvasil, ředitel Národního divadla moravskoslezského

Umělecký garant projektu: Igor Vejsada – šéf baletu Národního divadla moravskoslezského

Partneři: Jiří Kylián, Philippe Talard, Nataša Novotná a Rami Be'er

Kde: Ostrava, evropská města

Kdy: listopad 2015 – listopad 2016

The Other Europe, part 2[®]

- I když jsme si už za víc než dvě desítky let po pádu železné opony zvykli, že Evropa je jednotná a kulturně těžko dělitelná, hranice a zdi z našeho světa úplně nezmizely... jen se posunuly dál na východ. Ale i tam se můžeme pokoušet je bořit, minimálně v oblasti kultury a umění.

Také v zemích mimo Evropskou unii (v našem případě v Moldávii, Bělorusku a Ukrajině) žijí nadaní výtvarníci, divadelníci, spisovatelé a hudebníci, vytvářející pozoruhodná a vysoce kvalitní díla, která by pro nás mohla být velkým obohacením, kdyby se jim do naší kulturní oblasti podařilo proniknout. Jenže jakási nevyřčená nedůvěra zdejšího publika ke kultuře těchto zemí, vycházející spíše z neznalosti a mnohdy komplikovanosti případných vzájemných kontaktů, brání soustavnější recepci této tvorby u nás. Chybí značka, jméno, doporučení a zprostředkování děl těchto „neznámých tvůrců“. A značka, jistý umělecký TRADE MARK, je klíčem k prezentaci této umělecké scény v našem prostředí...

Projekt The Other Europe, part 2 je tedy založen na *pronájmu* (zapůjčení) jmen a pověstí umělců z EU jejich kolegům z Běloruska, Ukrajiny a Moldávie za účelem prosadit jejich díla v prostředí evropských států. Bude se jednat o mystifikační hru, přičemž mystifikace je pouhým prostředkem, cílem je prezentace tvorby autorů uvedených zemí v našem uměleckém prostředí. Při pokusech o navázání spolupráce s uměleckou scénou v Bělorusku, Ukrajině a Moldávii se prozatím jeví jako zásadní problém nedostatečná mobilita umělců a vzájemná nedůvěra obou komunit (evropské a mimoevropské), která vychází zejména z neznalosti *druhé*, tedy naší umělecké scény.

- Konkrétně budeme postupovat tak, že výtvarník z ČR zapůjčí své jméno pro vernisáž výstavy svého kolegy z Běloruska, Moldávie či Ukrajiny. Stejně tak např. povídka autora z partnerské země vyjde pod jménem spisovatele z ČR třeba v tuzemském literárním časopise, sborníku či antologii povídek. Smyslem zámerného uvedení čtenáře v omyl bude snaha upozornit na to, že často pracujeme právě jen se značkami a jmény, bez ohledu na podstatu a kvalitu děl jako takových. Vedle zdánlivě „charitativního“ rozměru akce je pochopitelně jejím důležitým aspektem i samotná práce se jmény a zaměňováním, která poskytuje nový pohled nejen na země a umělce mimo EU, ale i na naše vlastní vnímání uměleckých výkonů především skrze *umělecké obchodní jméno*.

Koncepce projektu zahrnuje pobyty ostravských umělců v partnerských zemích, kde se seznámí s tamní uměleckou scénou a najdou si své tvůrce. Následně proběhne v Ostravě prezentace projektu formou divadelních představení, výstav, koncertů a dalších doprovodných akcí. Projekt je interdisciplinární.

Autor konceptu: **Petr Minařík**, šéfredaktor nakladatelství **Větrné mlýny**

Pořadatel: **Větrné mlýny, Brno**

Partneři projektu: **Asociația Oberliht, Kišinev, Moldávie;**
Nakladatelství Logvinov, Minsk, Bělorusko

Kde: **umělecké instituce, literární časopisy a média Ostravy, ČR a partnerských zemích**

Kdy: **září 2015**

Petr Minařík

Šéfredaktor brněnského nakladatelství **Větrné mlýny**, vydává divadelní a filmové scénáře, poezii, překladové povídky. Od roku 2000 zakladatel a šéfdramaturg největšího českého literárního festivalu **Měsíc autorského čtení**. Kulturní editor a redaktor České televize. Autor námětů a scénářů filmů a televizních pořadů.

Železná plastika

Symposia prostorových forem 2011–2015

- V letech 1967 a 1969 se v Ostravě uskutečnily dva ročníky významného mezinárodního Symposia prostorových forem. Na této akci se představila plejáda významných sochařů nejen z tehdejšího Československa, ale zejména ze zahraničí. Díla, která vznikla, byla osazena do veřejného prostoru města. Během normalizačních let byly výsledky symposia zničeny, koncem 90. let 20. století byla některá z děl reinstalována a obnovena.

- Spojení umění s průmyslem zakládá možnost realizovat významná díla, která obohatí veřejný městský prostor a stanou se turistickou atrakcí. Evropský charakter akce by mohl napomoci opětovnému začlenění a etablování města jako příslušníka Evropy, který nabízí svým milieum zajímavou nabídku. Sympozium je jedna z nejživějších forem dialogu mezi kulturami a umělci z jiných míst, navíc forma a průběh symposia by mohly být natolik otevřené, že bude možné propojit umělce se studenty uměleckých škol, veřejností atd.

- Koncept obnovy symposia prostorových forem počítá s periodickým pořádáním s mezinárodní účastí a s postupným začleňováním uměleckého díla do veřejného prostoru. Několik plánovaných rekultivačních projektů města nabízí nové možnosti umístění zásadních uměleckých děl. Plánovaná pilotní část, v termínu před rokem 2015, je koncipována tematicky s vazbou na motiv – charakteristiku města, s možností realizace děl, která budou osazena na turisticky exponovaných místech – nádraží, letiště a dálniční přivaděče.

Rudolf Valenta

Sochař, malíř a grafik. Je jedním z hlavních aktérů proměny českého umění v šedesátých letech směrem k interaktivní povaze. V roce 1967 založil skupinu „Klub konkretistů“ a spoluorganizoval 1. sympózium prostorových forem v Ostravě. V roce 1970 emigroval z obsazeného Československa do Londýna a díky získání DAAD stipendia přesídlil do západního Berlína, tam žije a tvoří dosud.

Autor konceptu: **Rudolf Valenta, sochař, malíř a grafik**

Pořadatel: **Galerie výtvarného umění v Ostravě, Ostrava 2015**

Partneři: **Vítkovice, a. s.**

Kde: **exteriér města**

Kdy: **červenec – srpen 2011 – 2015**

Werkstatt Ostrava – Berlin

Umělecká dílna Ostravy ve čtvrti Kreuzberg

- Vytvoříme v berlínské umělecké čtvrti Kreuzberg malou uměleckou dílnu, která bude fungovat jako galerie a jednoduchý rezidenční prostor pro mladé umělce z Ostravy a jejíž součástí bude prezentace ostravské kultury a umění, nikoliv pouze prostřednictvím děl a artefaktů, ale tvorbou samotnou, tedy exportem umělecké subkultury. Otevřeme první ostravské umělecké velvyslanectví v Berlíně, hlavním městě neoficiálního umění Evropy. V metropoli, jež je pro vstup Ostravy do evropské kultury důležitá svou výhodnou polohou a uměleckými sítěmi, které nabízí.

Berlínská dílna a veřejná galerie bude umělcům z Ostravy poskytovat servis pro krátkodobé (přibližně měsíční) pobytové stáže, které budou mít pevnou strukturu. Smyslem, cílem i náplní těchto pobytů bude prezentace ostravských umělců v Berlíně formou otevřené dílny (spolupráce s dalšími evropskými tvůrci), kterou završí autorská vernisáž, čtení, přednáška či jiné vystoupení před veřejností a uměleckými partnery. Součástí uměleckých stáží bude rovněž popularizace města Ostravy. Umělecká dílna bude vytvářet také samostatné jednorázové kulturní projekty v podobě pravidelných večerů (minimálně 1x týdně), přičemž některé z nich se budou odehrávat i mimo její prostor, v dalších lokalitách Berlína.

Projekt počítá s účastí především mladých umělců a klade důraz na svou interdisciplinaritu. Zastoupeny budou všechny druhy umělecké činnosti (od výtvarníků, přes rockové umělce až po spisovatele).

Werkstatt Ostrava – Berlin počítá s propagačním zázemím v Německu a napojením na tamní umělecké prostředí, včetně uměleckých vysokých škol.

Autor konceptu: **Petr Minařík**, šéfredaktor nakladatelství **Větrné mlýny**

Pořadatel: **Ostrava 2015**

Partneři: **Větrné mlýny, Stephan Kruhl, Berlin**

Kdy: **2013 – 2020**

Petr Minařík

Šéfredaktor brněnského nakladatelství **Větrné mlýny**, vydává divadelní a filmové scénáře, poezii, překladové povídky. Od roku 2000 zakladatel a šéfdramaturg největšího českého literárního festivalu **Měsíc autorského čtení**. Kulturní editor a redaktor České televize. Autor námětů a scénářů filmů a televizních pořadů.

Hudební taneční videoklipy

Tanec naproti / Show me your rhythm

- Řeč těla je univerzálním dorozumívacím prostředkem napříč kulturami, národy, sociálními vrstvami, pohlavími či věkovými skupinami. Do této komunikace můžeme zařadit také tanec. Tanec jako přirozenou součást lidského bytí.
- Tančí se na celém světě, v klubech, v kulturních sálech, doma, na ulici, ve školách. Projekt chce využít fenomén tance jako platformu pro integraci, komunikaci a rozvoj kreativity mládeže.
- V Ostravě, stejně jako v jiných velkých městech existují komunity lidí sociálně vyloučených, izolovaných jak sociálním statutem, prostředky, přístupem k informacím a zdrojům, tak prostorem. Projekty kandidatury Ostravy na EHMK 2015 s těmito lidmi počítají a snaží se sociální hranice smazávat pomocí kulturních a komunitních akcí. Tento projekt si bere jako médium komunikace, integrace a sjednocení právě **tanec**.

Projekt je rozdělen do několika fází:

- První zahrnuje **výběr účastníků** z řad sociálně znevýhodněné mládeže z různých částí Ostravy. Výběr proběhne ve spolupráci se sociálním pracovníkem, který je s danými skupinami dobře obeznámen. Předpokladem účasti v projektu je pohybové nadání a touha po získání nových zkušeností. Ostrava myslí na všechny své obyvatele a chce jim dát prostor k tvorbě.
- Druhou fází je dlouhodobá spolupráce skupiny mladých účastníků projektu a profesionálních lektorů v tanečních kurzech. **Kurzy** budou probíhat minimálně jednou týdně a mladí lidé, kteří by si za normálních okolností podobné kurzy nemohli z finančních

důvodů dovolit, projdou několika lekcemi různých tanečních stylů (hip hop, house, wack, dancehall, break dance apod.). Pod vedením odborníků najdou styl, který jim nejvíce vyhovuje, zdokonalí si svou techniku, dozví se o profesionální dráze tanečnicků. Celý projekt bude zaštitěn terénním sociálním pracovníkem, který se skupinou naváže vztah, bude ji motivovat, podporovat a případně mediovat konflikty.

Třetí fáze počítá s prezentací výsledků kurzů v podobě natočených videoklipů. Všichni účastníci dostanou možnost vytvořit s pomocí lektorů na libovolnou hudbu choreografii, která se stane prostředkem jejich sebevyjádření. K dispozici bude profesionální filmový štáb. Podmínkou je natáčení v jejich domovském prostředí. Nejde totiž o to vytrhnout tyto mladé lidi z jejich komunity, ale poukázat na možný směr a na důležitost plnohodnotného trávení volného času. Jejich koníček se tak některým může stát i profesí. **Video-klipy** budou zprávou o místě, v němž žijí, o tom, jací jsou jeho obyvatelé, a také o tom, jaký mají pohled na sebe sama.

Čtvrtou fází bude **závěrečný happening** v centru města, kde zatančí nejen všichni účastníci projektu, ale i profesionálové a přidat se budou moci také diváci. Součástí happeningu bude prezentace tanečních škol v Ostravě, jejím okolí a v případě středních a vysokých uměleckých škol také v České republice a blízkém zahraničí.

Videoklipy se mohou stát učební pomůckou pro budoucí pedagogy nebo sociální pracovníky. Zároveň tyto umělecké artefakty mohou oslovit producenty a dramaturgy a pomoci mladým lidem k seberealizaci. Projekt počítá se spoluprací s Českou televizí

Eliška Lindovská

Sociální pracovnice se 4letou zahraniční praxí ve Velké Británii. Několikanásobná Mistryně České republiky v plesových formacích. Mistryně České republiky v salse. Finalistka Mistrovství České republiky v 10 tancích. Vedoucí taneční sekce Salesiánského střediska pro romské děti a mládež Ostrava.

a dalšími médii. Profesionalizace však není hlavním cílem projektu, tím je práce ve skupině, komunikace s komunitami „na okraji“, zvýšení sebevědomí zúčastněných a určitě také plnohodnotné a zábavné využití volného času.

- Celý projekt má silný integrační motiv. Budou se potkávat mladí lidé různých etnik s majoritní společností, umělci profesionálové s umělci amatéry. Zároveň dojde k „vystoupení“ těchto mladých lidí z jejich lokalit směrem k majoritní společnosti – čili uměním k bourání hranic, bariér a stereotypů. Také natáčení videoklipů a jejich promítání v samotných lokalitách by mělo přinést prvky „světa venku“ do těchto izolovaných oblastí.

Autor konceptu: Eliška Lindovská, sociální pracovnice

Pořadatel: Ostrava 2015

Partneři: TOVÁRNA – centrum pro mladou generaci, Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015

Kde: TOVÁRNA, části Ostravy: Kunčičky, Zadní Přívoz, Dubina

Kdy: září – prosinec 2015

Foto Martin Smékal

Horník tvoří Artefakty dělnických tvůrců

Tento projekt bude součástí další akce projektu Ostrava 2015, a to 18. evropského setkání horníků a hutníků v Ostravě v roce 2015, viz strana 149. Tato událost bude doprovázena bohatým, mimořádným programem.

- Střet výsledků tvořivosti školeného a neškoleného umělce přitahuje pozornost publika hned několika výjimečnými aspekty: totožným se jeví tvůrčí přetlak

jedince a spontánnost tvorby, podobně je vnímán prostor kolem jako inspirační zdroj, neobvykle působí kontrast originality a ryzosti projevu amatéra s pokleslostí a spekulativními konstrukcemi některých profesionálů... Umění jedinců, kteří nepodléhají tlaku trendů, rozměňování originality nadprodukcí a nepochybují o motivech vzniku díla, je osvěžením tradiční galerijní nabídky. Takových tvůrců, pro které

Jan Vincenenc

Kurátor, produkční. Absolvent Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy. Člen Rady sdružení, kurátor a produkční občanského sdružení Skutečnost. Skutečnost je nezisková organizace podporující umění, mezikulturní výměnu a kulturně zaměřené sociální projekty. Organizační zkušenost s projekty jako galerie současného umění, uvádění soudobé komorní opery, sociálně terapeutická divadelní představení nebo literární čtení.

je pojem „vysoké umění a kultura“ irelevantní a u kterých respektujeme jejich přirozenost, osobitou estetiku, nasazení, autenticitu a provokující kreativitu.

- Díla, která chceme návštěvníkům představit, nevycházejí z prostředí klasického ateliéru a nejsou prací školeného výtvarníka...
- Atmosféra hrdosti uvnitř této cílové skupiny nás přesvědčuje o nemalém nasazení a propojení osobních kontaktů zručných lidí, jež má svou podobu a tradici dlouhodobě ověřovanou. Je možné soustředit artefakty staré i 50 let, překvapivě širokého účelového i formálního rozpětí – od instalací, přes objekty až k videu. Celkové pojetí instalace výstavy nabízí nečekané raritní momenty, které mohou výsledkem silně připomínat výstavu současného výtvarného umění.

Mezi hlavní výstupy projektu patří:

1) Výstava v prostorách budoucí městské galerie nebo jedné z bývalých industriálních hal, která v dosud neobvyklé šíři představí hornickou tvořivost zaměstnanců Ostravsko-karvinských dolů a dalších hutních a těžbařských společností ostravského regionu a dále polských a slovenských dolů partnerských měst (Katowice, Košice). Navážeme užší partnerství s Monsem – EHMK 2015, které má podobnou hornickou minulost jako Ostrava.

2) Publikace (katalog) - digitalizuje obsah výstavy, zachytí fotografiemi a doprovodí komentáři kurátorů vystavené artefakty, ale také zdokumentuje postupnou proměnu specifické komunity dělnických tvůrců, která se v souvislosti s humanizací ostravského regionu postupně vytrácí.

- Předpokládáme zhodnocení nevšedního potenciálu kreativní tvorby hornické komunity, specifického projevu lidského snažení, které považujeme za výrazně atraktivní, a to nejen z pohledu výstavního, ale i uchováním duchovního rozměru přehlížené až utajené schopnosti historicky nejtradičnější ostravské profese. Zároveň cítíme a silně vnímáme představu o samostatně se šířícím echu o existenci projektu mezi členy této komunity. Běžný horník galerii ne navštíví. Následkem toho očekáváme výraznou návštěvnost výstavy, která s sebou nese silný autentický emocionální náboj přítomností původních originálů, z nichž každý prožil svůj reálný život. Vystavená díla jsou totiž rodinným pokladem a konkrétní vzpomínkou kus od kusu. Na výstavě bude tato „realita“ zkoncentrována.

- Projekt se snaží svým obsahem navázat na pilotní prezentaci lidové tvorby dělníků ostravských Vítkovických železáren, tak jak se s ní mohli v září a říjnu 2009 seznámit návštěvníci výstavy „Ostrava?“, která proběhla jako součást kandidatury města na titul EHMK 2015 v předvýběrovém kole.

Autor konceptu: **Doc. Mgr. Petr Lysáček, Mgr. Jan Vincenc**

Pořadatel: **o.s. Skutečnost, Ostrava 2015**

Partneři: **soukromé sbírky horníků a jejich rodin a soukromí sběratelé v Ostravě, Polsku, Slovensku a dále městě Mons**

Kde: **městská galerie/industriální hala**

Kdy: **květen 2015**

Petr Lysáček

Výtvarný umělec v oblasti - malba, instalace, objekt, video, fotografie, performance, ready made. Vysokoškolský pedagog, Fakulta umění Ostravské univerzity, 1994 – dosud, vedoucí ateliéru Intermedia. Člen sdružení a skupin – Občanské sdružení Malamut, Klub otevřené kultury Ostrava, uměleckých skupin – Pondělí (1989–1993), Národní divadlo revival band (1997–2000), František Lozinski o.p.s. (2006 – dosud). I. cena Sorosovy nadace pro současné umění 1993, cena Tranzit – Developmental grant of Tranzit/ Erste bank, Austria, 2006.

Očima Vietnamců

Fandíme Baníku, posloucháme Nohavicu, čteme Bezručě...

Nguyen Thi Thuy Duong

Studentka třetího ročníku oboru Mezinárodní vztahy a evropská studia na Metropolitní univerzitě Praha. Studovala dva semestry na Universitě de Strasbourg v rámci programu Erasmus, obor politologie a evropská studia. Zářil až červen 2010 – asistentka v pražské a bruselské kanceláři CEBRE (Česká podnikatelská reprezentace při EU v Bruselu). Členka Klubu Ha Noi.

- Vietnamci tvoří na Ostravsku významnou komunitu. Mladší generace se již dobře integrovala (na školách, univerzitách apod.), u starší generace a pracujících stále existuje jazyková bariéra.

- Hlavním smyslem projektu je otevřít občanům Ostravy a České republiky (ale nejen jim) svět Vietnamců žijících v Ostravě. Chceme sledovat vývoj vietnamské komunity na Ostravsku, jak se postupem let změnil její život, a to po ekonomické, sociální, integrační a kulturní stránce.

- Obsahem projektu je dvouhodinová **scénická montáž**, leforelo ze života vietnamské komunity předvedené vietnamskými i českými amatérskými herci. Profesionální scénárista a režisér připraví s vietnamskými i českými konzultanty **příběh o historii**

Vietnamců u nás, o první generaci, která zakládala rodiny a budovala obchod, o druhé generaci, která už mluví většinou bezchybně česky, má české kamarády a navštěvuje jejich rodiny, chodí na diskotéky, do divadel a které **se Ostrava stala domovem**. V epizodickém ději se autoři projektu nevyhnou ani **konfliktním situacím**, šikaně, nepochopení starých a mladých při volbě českého partnera atd., ani **paradoxním situacím**, k nejzajímavějším patří obrácený vztah učitel–žák, kdy vietnamské děti učí svoje rodiče nejen jazyk, ale i pro ně dosud neznámé a nepochopitelné vztahy, normy a pravidla společenského života. Scénická montáž je určena vietnamským a českým divákům a dále divákům z ostatních ostravských komunit.

Autor konceptu: Nguyen Thi Thuy Duong

Pořadatel: Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015

Kde: Stará Aréna a další kluby, školní družiny v městech ostravského regionu

Kdy: 2015

Ostravské příchody 2015 Jubilejní rok programu projektu

- Na rok 2015 připravíme speciální přivítání pro všechny, kdo toho roku do Ostravy „přibudou“. Všem nabídneme aktivní účast na některé z akcí 2015 a budeme je informovat o službách, které mohou využít. Tuto aktivitu symbolicky věnujeme těm, kteří do města přijdou právě v roce 2015, ale nabídneme ji i všem, kteří o ni budou mít zájem. Budeme klást důraz na odstranění jazykových bariér mezi česky mluvícími a češtiny neznalými obyvateli a přistěhovalci v Ostravě, navážeme úzkou spolupráci s Centrem na podporu integrace cizinců v Ostravě. Ostravské příchody 2015 navazují na stejnojmenný projekt Radovana Lipuse, viz přihláška do předvýběrového kola na s. 192-197, který bude probíhat paralelně.

Registrace do projektu Ostravské příchody 2015

Do projektu se bude moci přihlásit kdokoli, a to buď prostřednictvím internetového formuláře, nebo v městském informačním centru pomocí formuláře fyzického.

- **Uvítací balíček Můj ostravský příchod 2015**

V městském informačním centru přichystáme pro nově přichozí balíček informačních materiálů, které se budou přímo vázat na zorientování se ve městě v prvních dnech a týdnech života v Ostravě. O možnosti balíček získat budou přichozí informováni na oddělení cizinecké policie pro udělování trvalých pobytů, na odborech hlášení trvalých pobytů při ostravském magistrátu a skrze významné realitní kanceláře, které zprostředkovávají ubytování v Ostravě. Balíček je určen lidem, kteří plánují v Ostravě zůstat déle než rok.

- **Krabička Ostravy 2015 a knihovny města Ostravy pro novorozence**

Krabička vyrobená v chráněných dílnách bude věnována rodině novorozence přímo v porodnici. Vedle základních dokumentů a důležitých informací (o zdravotnické asistenci, sociálních službách, Bílém kruhu bezpečí apod.) zde budou informace o rodinných

programech Ostravy 2015 a další informace o projektu a dále zdarma průkaz čtenáře knihovny (0–5 let). Texty budou vždy v češtině a angličtině, individuálně i v romštině a polštině.

- **Mailing list Příchody 2015**

Jedná se o možnost pravidelného informování o akcích Příchody 2015, ale také veřejných službách města Ostravy, které mohou být pro nově přichozí užitečné.

- **Blog Můj příchod**

Od roku 2014 otevřeme platformu, kde budou blogovat nově přichozí obyvatelé Ostravy. Obsah blogu, který bude vznikat ve spolupráci s koordinátorem (např. vyhlásování témat na jednotlivé měsíce), použijeme při přípravě dalších aktivit, včetně asistence při „zvykání si“ ve městě a simulace servisních aktivit pro nově přichozí.

- **Bleší trh Ostravské příchody 2015**

Na principu burzy práce, kterou vysílá Český rozhlas Ostrava, uvedeme solidární pořad, v němž budou moci zaregistrovaní účastníci projektu Ostravské příchody 2015 zveřejňovat své nabídky a poptávky (naučím ukrajinsky; hledám učitele klavíru, který mluví francouzsky; potřebuji do týdne dvě židle do kuchyně, protože mi přijede návštěva apod.).

- **Soutěž o nejzajímavější Ostravský příchod**

Uskuteční se literární soutěž pro širokou veřejnost, přičemž vítězné povídky, glosy apod. budou uveřejněny v regionálním tisku.

- **Pouliční festival**

Na zajímavém místě mimo centrum Ostravy (např. ve Vítkovicích od křižovatky ulic Ruská a Výstavní dále po Výstavní k Pohraniční, případně včetně Pohraniční, tedy v průmyslové oblasti kolem Rothschildova zámečku) uspořádáme pouliční „etno“ festival – prezentaci národnostních spolků, zájmových skupin, ale také zajímavých jedinců, kteří v Ostravě žijí nebo se právě přistěhovali.

Autor konceptu: Kateřina Sidiropulu Janků, Ph.D.

Pořadatel: Ostrava 2015, Magistrát města Ostravy

Partneři: Centrum na podporu integrace cizinců v Ostravě, porodnice, cizinecká policie, neziskové organizace

Kde: Ostrava

Kdy: 2014 – 2015

Plakát ke vzpomínkovému projektu Ostravské příchody, který je součástí kandidatury. Více o projektu v přihlášce do předvýběrového kola na s. 192 – 197.

Uslyšet město

- Projekt upozorňuje na další rozměr města formou vyzdvižení jednoho z pěti základních smyslů. Sluch je v dnešním světě zahlcován neustálými komentáři, popěvky, telefonním vyzváněním, slovy. Pokusíme se uchopit okamžik, vteřinu ve formě zvukového záznamu místa, ve kterém cítíme auru města – v podobě relaxačních, obyčejných a třeba i nepříjemných audiovjemů. Na chvíli zapomenout na zrak a čich a město uslyšet. Město má rytmus, má tempo a má melodii. Melodii, která může inspirovat k umělecké tvorbě – tanci či malbě. Melodii, která je turistickou značkou nevidomých.

Uslyšet město spočívá v několika úrovních.

1. fáze: Sběr nejruznějších zvukových záznamů města. Zapojit se může kdokoli.
2. fáze: Shromáždění materiálu v internetové databázi, která bude volně přístupná.
3. fáze: Následná práce s databází – oslovení hudebníků, výtvarníků, performerů a tanečníků – ti si vyberou některou z nahrávek a tu zakomponují (či přímo přetvoří) do svého uměleckého artefaktu. Jejich práce dá základy jakési hudební mapě Ostravy. Zvuky získají další rozměr smyslového vnímání.
4. fáze: Spolupráce s nevidomými a neslyšícími lidmi. Mohou participovat na projektu jako recipienti – hudební skladby a haptické umění pro nevidomé nebo taneční vystoupení a výtvarné objekty pro neslyšící. Budou fungovat také jako odborní poradci a spolu tvůrci při vzniku jednotlivých artefaktů.
5. fáze: Závěrečná prezentace ve formě volné prezentace celého projektu v ulicích města, v galeriích, v koncertních sálech, v divadlech a na některých místech, kde byly zvuky získávány.
6. fáze: Další práce s materiálem – použití pro rozhlasové a televizní znělky, nečekané zvuky v tramvajích,

umístění na informačních stránkách o městě. Vyhlášení soutěže o nejinspirativnější zvuk Ostravy, o nejtíštější zvuk Ostravy atp.

- Projekt „Uslyšet město“ čerpá inspiraci z některých motivů podobných akcí po celém světě. Poprvé však pracuje se zvukovými záznamy na více úrovních, propojuje několik druhů umění z osobních zkušeností lidí všech skupin a podporuje interakci s handicapovanými lidmi.

Cíle projektu:

- podpořit jiný způsob vnímání města
- integrovat znevýhodněné obyvatele města
- oslovit turisty – jejich pohled/sluch může být pro místní inspirací
- vytvořit zvukovou mapu města jako platformu pro další práci
- propojit různé druhy umění a skupiny umělců
- přiblížit genezi uměleckého díla běžným lidem – seznámit je s prací umělců, zapojit je
- získat k účasti co nejširší skupinu obyvatel
- prezentace Ostravy za hranicemi regionu
- návrat k základním smyslům a jednoduchým hodnotám
- upozornění na hlukový smog ve městě

Autor konceptu: Zuzana Mildeová, dramaturgyně

Pořadatel: OVArt, Stará Aréna – klub pro kulturu a informace
2015, Ostrava 2015

Partneři: umělci, studenti, dobrovolníci, organizace pracující s nevidomými a slabozrakými a neslyšícími

Kde: kulturní instituce, média, veřejný prostor města

Kdy: 2014 – 2015

Zuzana Mildeová

Lektorka dramaturgie v Divadle Petra Bezruče, Ostrava. Dramaturgyně divadelního festivalu Dream Factory Ostrava. Zakladatelka a spoluorganizátorka několika kulturních festivalů a sdružení (Olomouc, Ostrava). Absolventka Univerzity Palackého v Olomouci, obor bohemistika a divadelní věda. Členka International Association of Theatre Critics.

Kultura roste do země

Kultura země / Semínko pro budoucnost / Zelená pro kulturu

- Není to tak dávno, co Ostravsko představovalo kraj, který se s přirozeným a zdravým životním stylem moderní společnosti spíše rozcházel. Potřeba nápravy tohoto stavu často vedla k nekonceptním, ale ctnostným snahám o vytváření zelených ostrůvků uprostřed betonových ploch, dlažby a budov. Obyvatelé panelových sídlišť, pamatující květinové záhony nezbytné na každé venkovské zahrádce, snaživě budovali před svými vchody pestré minioázy aksamitníků, vřesu a macešek. Méně extrovertní jedinci alespoň pestře osazovali své balkony. Projekt je koncipován jako návrat k angažovanosti každého jednotlivce, k probuzení jeho zájmu o podobu místa, ve kterém žije. Zapojíme širokou veřejnost do proměny veřejných prostor. Proces obnovy životního prostředí jako výsledek činnosti obyvatel vychází z jejich vědomého rozhodnutí nést odpovědnost za budoucí podobu města a regionu. Ekologickou a estetickou funkci projektu doplní ještě edukativní dopad na místní obyvatele, zejména pak na mládež.

Ostravské kulturní a vzdělávací instituce (divadla, kulturní domy, muzea, galerie, školy, domy dětí a mládeže, kluby) budou nabízet účastníkům svých programů ke vstupence semena nejrůznějších druhů rostlin. Tato semena pak mohou lidé vysadit nejen ve svých domovech a na svých zahradách, ale také právě ve veřejném prostoru. Výběr vhodných lokalit a revitalizačních metod bude probíhat v součinnosti s odborem životního prostředí Magistrátu města Ostravy a dalšími obvody. Odborníci ve spolupráci s projektovým týmem zpracují podklady pro výběr rostlin i míst k jejich výsadbě. Výsledky této spolupráce budou zveřejněny na speciálním webu a mohou se stát jakýmsi odborným vodítkem k tomu kam a jak darované semínko s příchutí kulturního nebo jiného absolvovaného zážitku a vědomím dobré věci zasadit. Web bude sloužit také jako fórum, kde mohou lidé vystavovat a komentovat své „zahrádky“. Projekt budou provázet nejrůznější soutěže (např. o nejnápaditější

výsadbou, o největší výpěstek, o nejzelenější firemní kancelář či školní třídu apod.)

Organizátoři si od projektu slibují:

- výrazné zapojení rodin s dětmi, které se tak v útlém věku dozvědí formou rodinné zábavy o tom, že se také mohou aktivně zapojit do úpravy svého okolí, a posílí tak přirozený vztah k živé přírodě
- zapojení firem a organizací, které tuto ekologicky-spoolečenskou formu hry mohou využít k posílení kooperace zaměstnaneckých týmů i vylepšení vlastní značky na poli ekomarketingu
- posílení mezigeneračních, sousedských, rodinných, sociálních a obecně mezilidských vazeb v městské komunitě, což přispěje k prevenci některých sociálně patologických jevů spojených se životem ve velkém městě
- ekologickou osvětu napříč celospolečenskou škálou, především prostřednictvím nově zřízeného webu

Projekt souvisí s výstavbou Klástru Černá louka a dalšími aktivitami projektu Ostrava 2015, neboť v průběhu jejich realizace bude přihlášeno k potřebám revitalizace městských ploch a k programu jejich osázení zelení.

Autor konceptu: **Mgr. Yvetta Ellerová, učitelka, zpěvačka**

Pořadatel: **Ostrava 2015**

Partneři: **odbor životního prostředí Magistrátu města Ostravy, kulturní instituce, školy.**

Kde: **oblast celého města s možností rozšíření na kraj, region a dále**

Kdy: **2011 – neomezeno**

Yvetta Ellerová

Ředitelka Alternativní mateřské školy v Ostravě Mariánských Horách (od roku 1991). Externí spolupracovnice Ostravské univerzity, Katedra pedagogiky primárního a alternativního vzdělávání (2004 – současnost). Lektorka uměleckých a arteterapeutických workshopů a seminářů (2007 – současnost) a certifikovaný terapeut v oblasti psychosomatiky (2008 – současnost). Koordinátorka, managerka a řešitelka festivalů. Členka redakční rady časopisu Protimluv. Zhudebňuje poezii a zpívá.

Zelené body změny 2015

Regenerace malých veřejných zelených ploch na území městských obvodů Ostravy

- Cílem iniciativy je vytvoření společné identity lidí žijících v určitém prostoru, podpora jejich tvořivosti, interakce a sounáležitosti. Nově vzniklá či oživená zelená plocha je zde pojmána jako prostředek pro rozvoj komunity, samotná zelená plocha je spíše druhotným efektem projektu. Iniciativa Zelené body změny má také ekologickou dimenzi. Zelené plochy mohou vhodnou skladbou rostlin podporovat biodiverzitu, čistit vzduch, ochlazovat a zvlhčovat klima a zabraňovat větrné a vodní erozi.
- Obyvatelé městských částí se budou podílet na plánování regenerace zeleně (place/community driven approach), realizaci – pomoc při výsadbě, drobných krajinářských úpravách, následné péči (primárně bude zapojen městský obvod, občané pouze sekundárně).
- Na území městských obvodů budou vytipovány vhodné plochy v majetku města (případně jiného vlastníka, který dá souhlas s realizací projektu). Tohoto proce-

Radana Parmová

Výtvarnice a učitelka (Biskupské gymnázium v Ostravě).
Environmentální a výtvarné projekty 1988–2010 „nechráněného Poodří“.
Členství v International Writers' & Artists' Association, občanském sdružení MOST, Českém svazu ochránců přírody.

Děti v Ostravě-Zábřehu přeměňují stoku v potok.

Radana Parmová, autorka projektu: „Během 26 let, co tu bydlíme, jsme tady viděli stále postupující změny – kácení stromů, postupování parkovišť a asfaltu. Celá ta krajina přestala být postupně viditelná. Myšlenka obnovy břehu potoka není moje. Podobný příklad jsem viděla v Německu v městě Kronach, které takto revitalizovalo celou řeku.“

su se budou účastnit studenti středních škol v oněch městských obvodech, kteří v rámci výuky provedou mapování svého širšího okolí a vyhledají na základě předem jasně daných kritérií odpovídající lokality.

- Projekt nebude zaměřen pouze na regeneraci zeleně, ale počítá se s vytvořením příjemného městského prostoru včetně vhodného mobiliáře, herních prvků pro děti, osvětlení a zajištění dobré dostupnosti.
- Ostrava 2015 bude koordinátorem celého projektu. Bude komunikovat s jednotlivými aktéry, najímat odborníky, napomáhat v rámci komunitního plánování, pořádat vzdělávací akce. Obvody města budou prostředníky mezi koordinátorem a občany města. Ve svém působišti osloví školy, školky, knihovny (jako místa, kde je možné oslovit starší občany) a neziskové organizace.

Pilotní projekt: Břeh

- Projekt Břeh je zaměřen na revitalizaci a humanizaci kanalizovaných břehů potoka v městské části Ostrava - Zábřeh. Projekt Břeh je projektem občanů, studentů a dětí. Cílem projektu je vrátit břehům původní porosty a rostliny a oživit fenomén potoka, který byl kdysi páteří celé obce.
- V roce 2010 se na březích potoka slavilo páté výročí výsadby stromků, které zde zasadily děti. Během uplynulých pěti let se k potoku chodilo kreslit, botanizovat, vysévat rostliny, pracovat, uklízet i kosit, psát texty, fotit. Břeh potoka byl také výzkumnou oblastí pro studenty střední školy.

- Projekt Břeh si klade za cíl do roku 2015 překonat se svými aktivitami potok a „osídlit“ druhý břeh. Společnost Vítkovice a.s., která je majitelem pozemku, udělila projektu svůj souhlas. Mezi další cíle projektu patří: pokračující osazování břehu původními dřevinami a kosení, výstava kreseb, maleb a fotografií místa jako metaforu Ostravy – domova, získání grantu Nadace Partnerství a vytvoření kolem potoka GREENPATHWAY pro pěší, cyklisty a běžkaře, na levém břehu vybudování odpočívadla a tabule naučné stezky PAMĚŤ NA BŘEHU.

Autor konceptu: **Markéta Volná**, project developer týmu Ostrava 2015, Radana Parmová, iniciátorka projektu Břeh

Pořadatel: Ostrava 2015

Partneři: **Nadační fond Via Vitae, Ostrava (komunitní nadační fond), Vítkovice a.s.**

Plánované financování: **komunitní nadace, místní zdroje – firemní a individuální dárci, dobrovolná práce občanů, malé granty – nadační prostředky, velké granty – národní a evropské grantové schéma**

Kde: **vybrané městské obvody Ostravy**

Kdy: **2011 – 2020**

Markéta Volná

Odbornice v oblasti rozvoje měst a obcí a v oblasti evropských grantových schémat. Advokátka klimatu 2010 (Challenge Europe – British Council). Absolventka Ostravské univerzity, obor sociální geografie a regionální rozvoj. Absolventka studijní stáže na University of Jeensuu, Finsko a Karlstad University, Švédsko. Absolventka pracovní stáže ve společnosti Meath Partnership (Meath LEADER), Irsko.

2015

Ostrava

KANDIDAT NA TITUL
EVROPSKÉ HLAVNÍ
MĚSTO KULTURY 2015

OSTRAVA!!!

Programová linie 3

Ocel
Óda na radost

Colours of Ostrava 2010–2015

Mezinárodní kulturní festival (člen Evropského fóra světových festivalů)

- Festival Colours of Ostrava je svým mezinárodním charakterem nutně spjat s projektem Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015 a již dnes tvoří jeho nedílnou součást.

• Program festivalu je primárně globální, mezi evropskými hudebními přehlídkami je již řadu let výrazně respektován a kladně hodnocen, jako jediný festival v České republice je také součástí European Forum Worldwide Music Festivals. Je oceňován pro svou původnost a schopnost objevovat ve světě nové unikátní hudební projekty, které představuje v promyšlené dramaturgii. Originalita festivalu vychází také z jeho atraktivní lokalizace - produkce probíhají v samém centru města Ostravy, přičemž propojují místa spojená s industriální každodenností s oddychovou zónou Slezskostravského hradu, parků, divadel, kin a galerií. Festival prorostl centrem města, takže se mezi jeho jednotlivými scénami návštěvníci pohybují městskou hromadnou dopravou, na kolech nebo pěšky. Zóna festivalových produkcí tak zasahuje do běžného života Ostravanů a jejich každodenní pohyb zase proniká do festivalového dění. Jen kultivované prostředí, mimořádně tolerantní publikum a vstřícní místní obyvatelé dokáží vytvořit jinde neopakovatelnou atmosféru, která láká do Ostravy každý rok víc jak 25 000 návštěvníků festivalu. Mezi nimi se často objevují i významné osobnosti politického a kulturního života, které se s veřejností setkávají na tzv. diskusních fórech. Festival navštěvují také velvyslanci a ambasadoři např. z Izraele, Indie, USA, Polska, spolupracuje s Francouzským institutem i British council.

- Colours of Ostrava se koná každoročně od roku 2001, vždy v červenci v délce čtyř dnů, ve kterých se v Ostravě představí více než 100 kapel (z nich cca 45 za-

hraničních) na 12 pódii, která jsou situovány přímo v centru města (výstaviště Černá louka, divadlo, kostel, kino, kluby, knihkupectví, galerie...).

- Pečlivá dramaturgie festivalu nabízí tradičně široké spektrum hudebních žánrů: rockové legendy (Robert Plant, Iggy Pop, Marianne Faithfull, Sinead O'Connor, Bob Geldof, David Byrne, Jon Anderson, Gipsy Kings apod.); hvězdy world music (Salif Keita, Johnny Clegg, Goran Bregovic); nové světové talenty (Jammie Cullum, Mariza, Regina Spektor); experimenty založené na přesazích hudebních žánrů a proudů, např. jazz a vážná hudba (Michael Nyman, Jan Garbarek, Stephan Micus, Gasparian) apod.

- Festival se zaměřuje také na objevování talentů, nejen hudebních, ale i divadelních, literárních a filmových, neboť doprovodný program akce dnes zahrnuje všechna významná odvětví současné kultury (součástí je také mezinárodní diskusní fórum, filmová a divadelní přehlídka, série workshopů a řada výtvarných instalací). I tímto širokým pojetím je festival jednoznačně největší akcí tohoto druhu v České republice, ale také zcela ojedinělou světovou hudební přehlídkou.

Z programu:

- **V roce 2010** dojde k otevření výjimečné New York City stage v prostorách výstavního pavilonu Černá louka. Americký atašé a významné osobnosti americké kultury zde slavnostně zahájí čtyřdenní přehlídku 15 hudebních skupin z New Yorku, na kterou budou navazovat aktivity diskusního fóra, filmové a výtvarné scény (program získal podporu New York Company). Nový prostor, který představuje i v evropském festivalovém kontextu ojedinělý koncept, má kapacitu 2500 lidí. V následujících letech dojde k obměňová-

Zlata Holušová

Hudební dramaturgyně a rozhlasová publicistka. Zakladatelka a ředitelka mezinárodního festivalu Colours of Ostrava - 9 ročníků, jednatelka firmy Colour production spol. s r.o. Držitelka dvou Music Awards Anděl - Událost roku. V roce 2010 oceněna Evropskou cenou Trebbia za přínos k dialogu národních kultur. Členka akademie populární hudby. Členka Evropského fóra světových festivalů (European Forum of Worldwide Music Festivals).

ní programové náplně, postupně bude prezentována hudba jednotlivých států Evropské unie.

•

V letech 2011-2015 chceme v rámci festivalu věnovat větší pozornost kultuře níže uvedených měst a regionů:

1. Tel Aviv + regiony Středozemního moře (Andalusie, Katalánsko, jižní Francie, Sardinie, severní Afrika atd.)
2. Londýn + keltské historické regiony (Galicie, Bretaň, Irsko atd.)
3. Oslo + severské regiony (Finsko, Norsko, Švédsko, Island, Laponsko atd.)
4. Bělehrad + balkánské regiony (Rumunsko, Bulharsko, Srbsko, Makedonie atd.)
5. Brusel + rýnské regiony (Alsasko, Francie, Německé Porýní, Nizozemí, Brusel, Valonsko, Vlámsko atd.)

•

V roce 2015 završíme putování světovou kulturou symbolicky – prezentací Bruselu a Belgie jako centra Evropské unie, ale také jako místa střetů románské, germánské a keltské kultury.

Autor konceptu: Mgr. Zlata Holušová, umělecká ředitelka
Colours of Ostrava

Pořadatel: Colour Production, spol. s.r.o.

Partneři: Město Ostrava, Česká spořitelna, ArcelorMittal
Ostrava a.s., ČEZ

Kde: Ostrava město a okolí – Slezskostravský hrad a Černá
louka

Kdy: 15. – 18. července 2010, čtyři dny v červenci
každoročně 2011 – 2015

Velký komunitní projekt

- Projekty komunitního umění a participativní umělecké projekty jsou základním zdrojem rozvoje kreativity všech věkových skupin obyvatel a mají prokazatelně pozitivní efekt na kvalitu života dané lokality nebo komunity a na budování vztahu a identifikace obyvatel s místem, kde žijí.
- Komunitní projekty jsou významným nástrojem potlačování sociálního vyloučení. Současný přístup ke komunitním a participativním projektům a projektům ve veřejném prostoru, který je v západní Evropě běžný a kterým se inspirujeme, má celou řadu podob a velkou škálu záběru, témat i prezentací.
- Právě Ostrava je díky velkému podílu sociálně slabších obyvatel jedním z měst s velkým podílem společensky vyloučených komunit. Kvůli rozsáhlé sídlištní výstavbě také zanikly přirozené sociální sousedské vazby, které nahradily anonymita a nezájem.
- Proto chceme rozsáhlým komunitním projektem dosáhnout:
 - sebeuvědomění a sebevyjádření obyvatel Ostravy
 - objevení a rozvoje kreativního potenciálu obyvatel Ostravy
 - artikulace, vyjádření a řešení problémů skrze umělecké aktivity
 - podnícení a rozvoje komunikace, interakce a vytváření společenských vztahů
 - budování vztahu k prostředí, ve kterém obyvatelé Ostravy žijí
 - vzájemného obohacení umělců i obyvatel Ostravy
- Náplní projektu je vytvoření několika lokálních komunitních projektů ve vybraných lokalitách a jejich následná společná prezentace. Konkrétní projekt

každé z lokalit je úzce spojený s existující místní iniciativou nebo institucí a rozvíjí a povzbuzuje tak její aktivity. Výsledkem je pak vytvoření jakýchsi „specifických lokálních aktivit“ podporujících vztah místních občanů k lokalitě, v níž žijí, a podpora dobrých vztahů s místními menšinami. Na projektu je tak podstatné setkání lidí (sousedů) v rámci jedné komunity, ale také setkání jednotlivých komunit mezi sebou a jejich pozitivní prezentace bezprostřednímu okolí.

- Každá skupina participující na daném projektu je organizována vybranou místní institucí (domem kultury, občanskou iniciativou apod.) a vedena garantem projektu (osobností se zkušenostmi v dané oblasti), který vytváří konkrétní koncepci projektu a přímo ji i realizuje.
- Výstupem projektu je prezentace jednotlivých skupin ve své lokalitě. Ta je určena široké i odborné veřejnosti. Jednotlivé prezentace proběhnou postupně během jednoho týdne (každý den jedna), aby měli zájemci možnost vidět je všechny. Na konci tohoto týdne pak proběhne mezinárodní konference na téma komunitního umění ve spolupráci s ostravskými univerzitami.

Příklady jednotlivých projektů:

Společný výtvarný vzpomínkový projekt

Náplň: Vytvoření animovaného filmu jako nástroje k vyjádření životních pocitů a vzpomínek spojených s Ostravou jako městem, kde lidé prožili celý život; za odborné asistence si může účastník vytvořit vlastní animovaný film, a to jednoduchým způsobem za využití v současnosti běžně používané technologie (počítače, fotoaparátu).

Zahrada, o.p.s.

Posláním Zahrady, o.p.s., je vytvářet a poskytovat kulturní a kulturně sociální služby, které vedou k realizaci nejrůznějších projektů zaměřených na oblast kultury, umění a výchovy a jsou podle své povahy určeny nejrůznějším věkovým i demografickým skupinám z řad nejšířší veřejnosti. Takže děláme všechno a pro všechny! "yes, we do"

Lokalita: Ostrava-Jih

Garant: Klára Marešová, výtvarnice animátorka

Cíle: Podívat se na proměny Ostravy během druhé poloviny 20. století očima přímých účastníků, dát zejména střední a nejstarší generaci prostor pro veřejnou osobní bilanci tohoto vývoje.

Dvorky

Náplň: Centrální část jednoho z největších městských obvodů Ostravy-Poruby (71 000 obyvatel) byla vystavěna ve stylu socialistického realismu (Sorely) a nezapře sovětskou inspiraci. Dodnes vypadá bývalá Leninova (dnes Hlavní) třída jako moskevský či leningradský procházkový bulvár a dům zvaný „Oblouk“ evokuje styl sovětských velkoměst. Sorela vznikala v 50. letech 20. století, zdejší bydlení je po mnoha stránkách ukázkou vstřícného přístupu k obyvatelům, je snad možná jedinou výjimkou dokazující, že i v socialistickém Československu existovalo sídliště, které by vyhovovalo i západním standardům tehdejší doby. Mezi domy, ve vnitroblocích a dvorech je dostatek zeleně, byť i tady stromoví pomalu ustupuje rozpínajícím se parkovištím. V projektu jde o společné uvažování nad prostorem, který obyvatele společně sdílí, a uspořádání akcí v těchto dvorech – od péče o zeleň, dvorkové slavnosti, umělecké akce, bleší trhy a další. V Ostravě dosud není tento typ aktivit rozvinut.

Lokalita: Ostrava-Poruba

Cíle: Iniciovat u lidí vnímání veřejného prostoru jako místa, v němž tráví svůj čas, naučit je o něm uvažovat jako o prostředí, které je determinuje, ukázat jim, že i oni mají možnost se aktivně podílet na jeho vzhledu a funkci. Pomocť jim uvědomit si, že jej lze aktivně a velmi jednoduše měnit na místo trávení volného času a navazování vazeb s dalšími lidmi.

Beatboxový muzikál pro mládež, včetně sociálně vyloučenou

Náplň: Nastudování jednoduchého divadelního představení pracujícího s prvky současných hudebních a tanečních trendů.

Lokalita: Moravská Ostrava a Přívoz

Garanti: Jaroslav Vanický (Cossiga), beatboxer a performer

Michal Slončík (Capucino), raper a pedagog

Richard Krajčo, zpěvák

Cíle: Pomocí atraktivních aktivit zapojit sociálně vyloučenou mládež do procesu společné práce. Práce na divadelním představení pomáhá získat vědomí o vlastních dovednostech (sebevědomí), pomáhá uniknout z denního stereotypu nebo těžké životní situace. Díky vylučovaným endorfinům se může stát i náhradou za drogu. V době zkouškového procesu tak divadlo může být i určitým předstupněm resocializace. Herci se musí naučit text, pravidelně se účastnit zkoušek, aby mohlo být představení realizováno, musí se aktivně účastnit tvorby inscenace – to vše v nich rozvíjí pocit zodpovědnosti, smyslu pro povinnost, respekt k autoritě režiséra a pozitivní představu o budoucnosti (za normálních okolností žijí pouze současností – nemají žádné reálné plány do budoucna).

Divadelní představení rodičů s dětmi

Náplň: Společné vystoupení rodičů s dětmi.

Lokalita: Ostrava-Polanka

Garanti: MgA. Markéta Richterová, herečka a režisérka divadelního projektu s romskou mládeží

MgA. Anna Dučaňová, herečka a autorka divadelních her

Cíle: Rozvoj rodinných vazeb a spolupráce mezi rodiči a jejich dětmi jako rovnými hereckými partnery, rozvoj sousedského a komunitního života v lokalitě.

Konečná podoba realizovaných projektů bude přizpůsobena potřebám (a ochotě) místní komunity v době realizace projektu.

Autor konceptu: Klára Marešová, Jaroslav Vanický, Markéta Richterová

Pořadatel: Zahrada, o.p.s.

Partneři: místní organizace

Kde: lokality s nízkou občanskou aktivitou a lokality se sociálně vyloučenými skupinami obyvatel (Slezská Ostrava, Moravská Ostrava a Přívoz, Ostrava – Jih, Poruba, Polanka)

Kdy: realizace projektu: leden 2014 – červen 2015

společná prezentace: 2014 – 2020

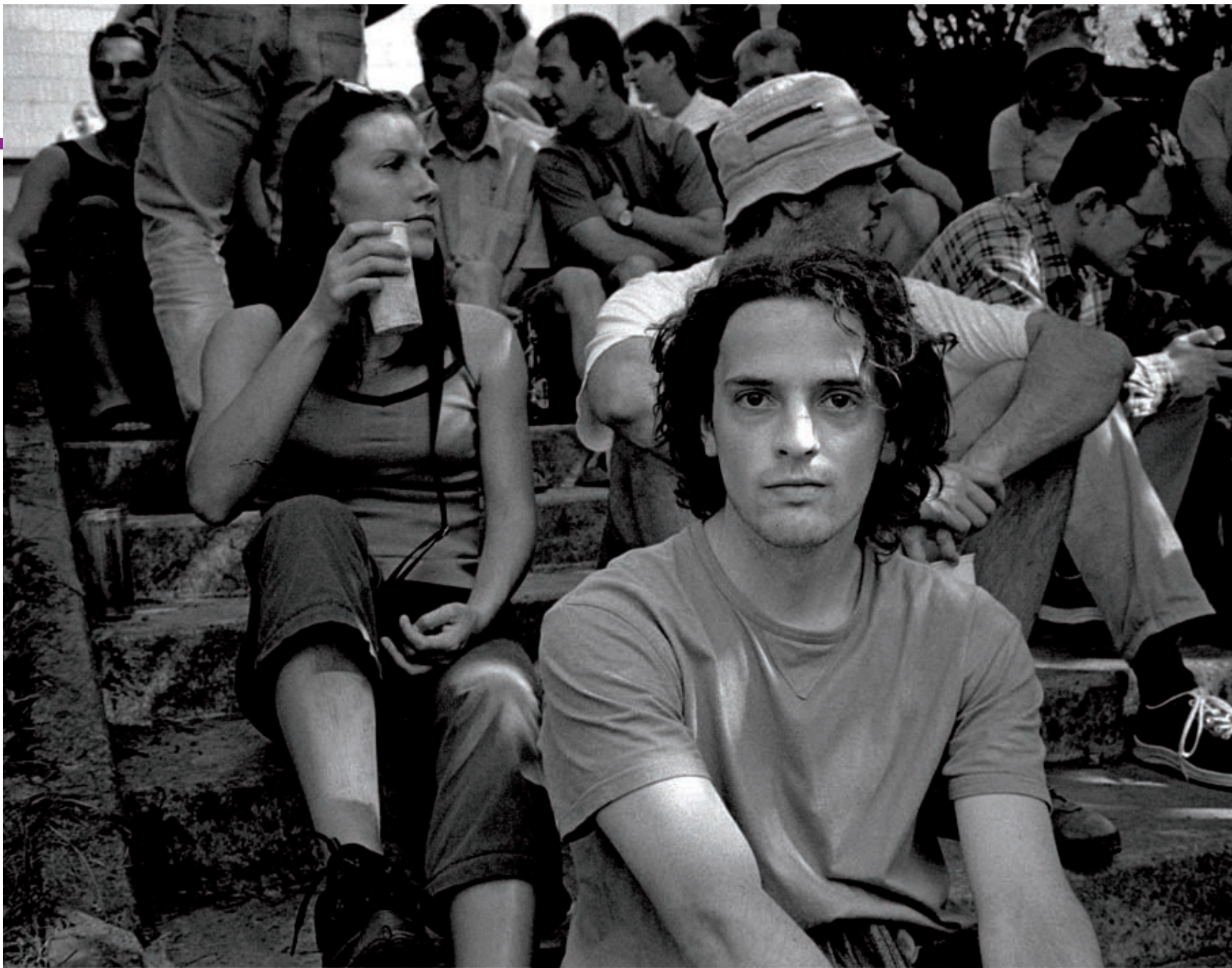

Foto Viktor Kolář

Mezinárodní filmový festival Ostrava Kamera Oko 2015

Karel Reisz – Melina Mercouri – Site Specific Gala –
Festival v Cannes v Ostravě...

Projekce filmu v průmyslovém areálu v Ostravě-Vitkovcích na filmovém festivalu Ostrava Kamera Oko 2009, založeném díky kandidatuře města jako nová, periodická akce.

Jakub Felcman

Dramaturg a filmový kurátor. Absolvent Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (MA, 2006) a FAMU (MA, 2009). Studijní pobyty na pařížských školách La fémis (2003) a Sorbonne (2006 - 2007). Programový ředitel Fresh Film Fest (2006 - 2009), hlavní dramaturg MFAF Třeboň (2009), dramaturg .Anifest, Febiofest, MFF KV (sekce Fresh Selection). Publikuje v časopisech Film a doba, A2, Cinepur, Revolver Revue.

- Mezinárodní festival se zaměřením na kameramanskou tvorbu vznikl v roce 2009, v rámci kandidatury Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015. Doplnjuje festivalovou mapu ČR a Evropy o akci specializující se na podstatnou a málo reflektovanou součást filmové tvorby, snaží se zdůraznit přínos kameramanské tvorby pro film jako kolektivní umělecké dílo. Do roku 2015 každoročně seznamuje nejen s novými filmy, ale systematicky mapuje i tvorbu významných evropských a světových kameramanů.
- V roce 2015 bude festival pokračovat v naplňování svého každoročního plánu, své aktivity ovšem rozšíří na celoroční působnost a přizve další instituce, aby se na přehlídce podílely. Součástí každoročního konceptu je **přehlídka snímků oceněných evropskými kameramanskými asociacemi**, členy IMAGO, **mezinárodní soutěžní sekce celovečerních filmů**, **soutěžní sekce českých krátkometrážních děl**, **přehlídka evropské krátkometrážní tvorby** a **řada specializovaných programů a retrospektiv**. Divácky nejotevřenější a tradičně také nejnavštěvovanější sekcí je program Site Specific Gala,

uvádějící snímky na rozměrném širokoúhlém plátně přímo na veřejných prostranstvích, na rozličných, architektonicky unikátních místech Ostravy. V neposlední řadě festival využije své zázemí a mimořádný rozsah pro připomenutí filmového odkazu – minulosti i současnosti – města Ostravy. Festival zajistí **vytvoření nových kopií a digitalizovaných verzí emblematických děl spojených s Ostravou** (snímky *Kouř*, *Šachta pohřbených idejí*, *Tajemství ocelového města*, *Poslední výstřel*). Tyto kopie budou poprvé slavnostně představeny v průběhu filmového festivalu a uloženy v „Ostravském filmovém archivu“, který by měl dlouhodobě archivovat hraná, dokumentární i amatérská filmová díla spojená s Ostravou.

V roce 2015 se navíc aktivity festivalu rozšíří o čtyři paralelní součásti, probíhající v průběhu celého roku mimo hlavní běh festivalu. V rámci tohoto celoročního programu počítá festival s **plnoformátovou retrospektivou díla režiséra Karla Reisz**, slavného ostravského rodáka, zakladatele tzv. nové anglické vlny a emblematické osobnosti projektu Ostrava 2015. Retrospektiva zahrnuje vedle integrované přehlídky jeho díla také sekci konferencí, kulatých stolů a vydání monografie. Představeny budou dokumenty pojednávající o filmovém hnutí Free Cinema i o Reiszovi, výstavy věnující se autorovu životu, jeho kurátorskému působení i kritické práci. Přehlídka proběhne v úzké spolupráci s Národním filmovým archivem v Praze a British Film Institute a pod vedením i za účasti českých a britských odborníků a historiků.

Filmovou retrospektivou, která bude probíhat po celý rok, bude připomenuta jedinečná osobnost a **filmo-**

vá kariéra řecké herečky Meliny Mercouri, jejíž herecké tvorbě byl už věnován jeden večer v roce 2009. Přehlídka, rozměrem i rozmanitostí obdobná přehlídce Karla Reisz, bude připravena ve spolupráci s řeckými filmovými historiky (L. Adamidis ad.) a Mezinárodním filmovým festivalem Thessaloniki. Tato retrospektiva je součástí propagace udělení Ceny Meliny Mercouri, získá-li ji Ostrava. Více o emblematických osobnostech projektu na s. 245-259.

Site Specific Gala, program projekcí ve veřejném prostoru, se v roce 2015 rozšíří také na letní měsíce. Od června až do začátku září tak bude ve městě probíhat putovní filmová přehlídka, která bude postupně představovat filmy pod širým nebem, ve veřejném prostoru na emblematických místech jednotlivých městských čtvrtí Ostravy. Nejvýznamnější ostravské kulturní, dopravní, obchodní, administrativní či relaxační uzly tak na krátkou dobu – prostřednictvím kinematografické projekce – dostanou zcela nový háv a ožijí jinou, snad alespoň trochu netušenou jedinečnou atmosférou.

Specifickou součástí festivalu v roce 2015 bude také **přizvání významných evropských institucí**, dlouhodobě se věnujících ochraně a podpoře audiovizuální kultury a audiovizuálního kulturního dědictví. Tyto instituce své aktivity představí v České republice poprvé, a to právě v Ostravě: **festival v Cannes, pařížská cinematéka, britský národní filmový archiv, Slovenský filmový ústav, festival v Thessaloniki**.

Autor konceptu: Jakub Felcman, umělecký ředitel festivalu

Pořadatel: Ostrava Kamera Oko, Filmotéka Ostrava, Kulturní zařízení Ostrava–Jih, Dům kultury města Ostravy, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Vítkovice, a.s., Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015, TOVÁRNA – centrum pro mladou generaci, Ostrava 2015

Partneři: Festivaly – Era Nowe Horyzonty, goEast Wiesbaden, IFF Thessaloniki, Timishorts Timisoara, Fest Anča Žilina, Mediawave Budapest, CineFest Miskolc, Early Melons Bratislava

Institute: Národní filmový archiv, British Film Institute, Asociace českých kameramanů, eEvropská federace kameramanů IMAGO

Kde: Promítací sály – kino Vesmír, kino Art, kino Luna, Stará Aréna, Důl Hlubina, Vítkovice – Dolní oblast, nové stavby v Klastru Černá louka

Výstavní sály: Černá louka, Fiducia

Přednášky: Galerie výtvarného umění v Ostravě

Kdy:
Mezinárodní festival 25. 9. – 4. 10. 2015
Melina Mercouri – retrospektiva 6. 3. – 10. 12. 2015
Karel Reisz – retrospektiva 21. 3. – 10. 12. 2015

In Ostrava: Music of Today

Ostravská banda

Petr Kotík

Skladatel, dirigent, flétnista. Umělecký ředitel, Ostravské centrum nové hudby (Ostrava). Umělecký ředitel, The Orchestra of the S.E.M. Ensemble (New York). Umělecký ředitel a dirigent, komorní orchestr Ostravská banda (mezinárodní – se sídlem v Ostravě). Žije a pracuje v Ostravě a New Yorku.

- Ostrava je nejvýraznějším městem České republiky v oblasti provozování soudobé hudby, kompozic posledních padesáti let. Ostravské centrum nové hudby (OCNH), založené v roce 1999, začalo podstatný dialog se státy Evropské unie ještě dříve, než se Česká republika stala její součástí a než mohla na projekty žádat o finanční dotaci, která je udělována pouze členům EU. Stěžejní akce Ostravského centra nové hudby byly od počátku mimořádnou událostí: Ostravské dny – třítydenní vzdělávací Institut, jehož účastníky jsou studenti z celého světa, kteří zde spolupracují se špičkovými skladateli a dirigenty, a Festival, který seznamuje publikum s tvorbou jak renomovaných, tak i mladých talentovaných skladatelů a hudebníků. S Ostravskými dny je spjat rezidenční symfonický orchestr, ke kterému přibyl mezinárodní komorní orchestr a smíšený sbor. Hudba a jednotný jazyk (angličtina) stmelují účastníky nejrůznějšího půvo-

du - od Běloruska po Velkou Británii, od Švédska až po Jižní Ameriku. Od svých počátků stavělo OCNH svou činnost v oblasti hudby především na přímém dialogu zemí Evropy. Důvod takovéto aktivity OCNH byl v české lokalitě logický – dlouhodobá absence širšího zázemí a povědomí o evropské soudobé hudbě, mizerná zkušenost s jejím provozováním i přijímáním, absence výměn, diskusí v rámci evropské, ale i americké kultury, absence setkávání mladých skladatelů z tzv. postkomunistických zemí a zemí „západních“.

- Projekt **IN OSTRAVA: MUSIC OF TODAY** vychází z dobrých infrastrukturních možností města, husté sítě kontaktů a vazeb, které OCNH během své praxe získalo, a jedinečnosti v rozsáhlé dramaturgii skladeb zaměřených na velké orchestry a na avantgardní a experimentální díla.

I. Objednávka skladby

- Jen díky objednávkám psali skladatelé před stovkami let ta největší a dnes nejhranější díla. Místo, kde se skladba zrodila, zůstává napořád, skladba si jej nese s sebou. Pro událost Evropského hlavního města kultury 2015 si zadáme objednávku velkého orchestrálního díla u renomovaného autora. Kompozici provedeme na Festivalu nové hudby Ostravské dny 2015. Objednávka díla mimořádného rozsahu a výjimečnosti na sebe obrátí pozornost evropské hudební veřejnosti. Cirkulace díla bude zajištěna prostřednictvím partnerství evropských festivalů, se kterými budeme na objednávkách participovat.

Přehled zvažovaných autorů:

Salvatore Sciarrino, Krzysztof Penderecki, Martin Smolka, Richard Ayres, Louis Andriessen, Wolfgang Rihm

Autor konceptu: Petr Kotík, umělecký ředitel Ostravského centra nové hudby; Peter Krajniak, ředitel Janáčkovy filharmonie Ostrava

Pořadatel: Ostravské centrum nové hudby

Partneři: Ostravské centrum nové hudby, Janáčkova filharmonie, komorní orchestr Ostravská banda, Český rozhlas ve spolupráci s European Broadcasting Union, evropské hudební festivaly

Kde: Janáčkova filharmonie Ostrava, Dům kultury města Ostravy

Kdy: srpen 2015 Adigna feuipisi el ute vullam iriuscip

II. Janáčkova filharmonie Ostrava / abonentní řada koncertů soudobé hudby sezona 2014-15

- Abonentní řada koncertů soudobé hudby Janáčkovy filharmonie Ostrava navazuje na úspěšná vystoupení v rámci bienále Ostravských dnů.
- Od roku 2001 je Ostrava vnímána jako respektované mezinárodní centrum pro soudobou hudbu. Koncerty během uplynulých sezon získaly značný ohlas u místního publika, které se o soudobou hudbu intenzivně zajímá. Uvedení abonentní řady koncertů soudobé hudby v rámci tradičních symfonických skladeb bude dále rozvíjet soudobou a novou hudbu v regionu.
- Sezona 2014-2015 bude zahrnovat sérii šesti koncertů, které provede Janáčkova filharmonie (2 koncerty), Ostravská banda (2 koncerty), Kammerensemble Neue Music Berlin (1 koncert) a l'Ensemble Musiques Nouvelles (Mons). Na programu budou skladby stěžejních autorů 20. a 21. století (György Ligeti, Morton Feldman, Iannis Xenakis, Luigi Nono, Beat Furrer, Edgar Varèse, Krzysztof Penderecki, Salvatore Sciarrino, György Kurtág, John Cage) a současné generace skladatelů.
- Dirigenti: Petr Kotík (Ostrava), Christian Arming (Vídeň), Peter Rundel (Berlín) a Roland Kluttig (Berlín)

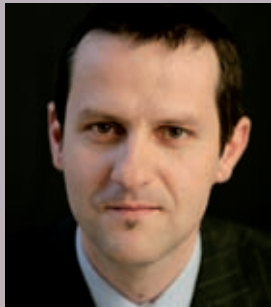
Autor konceptu: Petr Kotík, umělecký ředitel Ostravského centra nové hudby; Peter Krajniak, ředitel Janáčkovy filharmonie Ostrava

Pořadatel: Janáčkova filharmonie Ostrava, Ostravské centrum nové hudby

Partneři: Kammerensemble Neue Musik Berlin, Mons 2015

Kde: Janáčkova filharmonie Ostrava, Dům kultury města Ostravy

Kdy: koncertní sezona 2014–2015: listopad 2014, leden 2015, březen 2015, duben 2015, červen 2015

Peter Krajniak

Studoval na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě, Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě a na Akademii umění v Banské Bystrici. Jako houslista byl členem souborů VENI a Musica Aeterna, jako koncertní mistr působil v Komorních sólistech Bratislava a Bratislavském komorním orchestru. V současnosti je členem souboru Solamente naturali a Double Affair, zaměřeného na elektronickou a scénickou hudbu. Od roku 1998 je ředitelem mezinárodních vztahů v rámci Mezinárodního filmového festivalu Bratislava, od roku 2002 člen výkonné rady ředitelů Evropské koordinace filmových festivalů v Bruselu. Od roku 2005 působí jako ředitel Janáčkovy filharmonie v Ostravě.

III. Čtení nových orchestrálních skladeb – workshopy

- Téměř naprostý nedostatek příležitostí slyšet provedení vlastních orchestrálních skladeb odrazuje skladatele a brání jim ve tvorbě kompozic pro velká hudební tělesa. Avšak právě tato velká orchestrální díla definují skladatele a jeho přínos hudbě. Náš program nabídne evropským skladatelům, hlavně mladým a začínajícím, příležitost poslechnout si provedení skladby, obdržet její nahrávku a pracovat za takových podmínek, které jim umožní dílo důkladně poznat a případně pozměnit ve spolupráci s dirigentem. Tato dílna (workshop) se bude konat v průběhu několika dní, během kterých bude mít skladatel možnost na díle dále pracovat.
- Ostravské centrum nové hudby ve spolupráci s Janáčkovou filharmonií Ostrava vytvoří projekt – řadu tří cyklů čtení-dílen. Skladatelé budou pracovat s 95člennou Janáčkovou filharmonií a 35členným komorním orchestrem Ostravskou bandou. Každý cyklus bude ukončen workshopem-koncertem přístupným veřejnosti. Skladby budou nahrány a každému skladateli bude umožněno dílo dále studovat a pracovat na něm.
- Jedním z jedinečných aspektů tohoto projektu bude intenzita čtení jednotlivých skladeb. Skladatelé dostanou adekvátní prostor pro práci s dirigenty a budou mít mnoho příležitostí ke změnám v kompozicích během workshopu. Skladatelé budou o projektu informováni prostřednictvím internetu a většiny evropských hudebních magazínů a následně vybráni na základe předložených partitur.
-

Projekt se skládá ze tří cyklů. Každý z těchto cyklů bude trvat 3 dny a bude ukončen provedením skladby za účasti veřejnosti. Dva z těchto cyklů provede Janáčkova filharmonie, jeden Ostravská banda. Orchestry budou vedeny dirigenty Petrem Kotíkem (Ostrava), Rolandem Kluttigem (Berlín) a Petrem Rundelem (Berlín). Skladby budou vybrány v soutěži porotou složenou z předních soudobých skladatelů a dirigentů. Projekt bude oznámen veřejnosti pomocí internetových stránek a inzerátů v předních evropských hudebních časopisech.

Obě tělesa, Ostravská banda a Janáčkovu filharmonie, jsou výjimečně kvalifikována uspořádat takovýto projekt. Po více než 10 let mají obě tělesa jedinečnou zkušenost s provozováním soudobé hudby včetně skladeb hudby nové a experimentální. Tyto koncerty jsou provozovány jak v rámci festivalů Ostravské dny (bienále od r. 2001), tak v rámci mimořádných koncertů v sále filharmonie v Ostravě, jako byl projekt koncertů hudby v prostoru „kompozice pro 3 orchestry“, které zazněly na festivalech Pražské jaro, Varšavský podzim a na Berlínském MaerzMusik.

Autor konceptu: Petr Kotík, umělecký ředitel Ostravského centra nové hudby

Pořadatel: Ostravské centrum nové hudby

Partneři: Janáčkovu filharmonie, komorní orchestr Ostravská banda, Český rozhlas ve spolupráci s European Broadcasting Union

Kde: Janáčkovu filharmonie Ostrava, Dům kultury města Ostravy

Kdy: leden, květen a září 2015

18. evropské setkání horníků a hutníků

- Město Ostrava chystá uspořádání 18. evropského setkání horníků a hutníků v roce 2015 v Ostravě ve spolupráci s European Federation of Mining and Metallurgy Associations a zároveň 19. setkání hornických měst a obcí České republiky ve spolupráci se Sdružením hornických a hutnických spolků ČR. Město za svůj vznik vděčí hornictví a hutnictví, proto se rozhodlo tento svátek zahrnout do projektu Ostrava 2015.
- Více než 3000 bývalých a současných horníků, hutníků, inženýrů a techniků a členů organizací jako například hornické spolky a nadace, hornické orchestry a dechovky budou ve slavnostním průvodu procházet centrem v tradičních hornických uniformách a s vlaj-

kami. Hlavním místem setkání bude areál Hornického muzea, největšího svého druhu v ČR, které bude do roku 2015 revitalizováno a napojeno na centrum města. Město usiluje, aby Hornické muzeum a další industriální památky Ostravy byly součástí Evropské industriální stezky.

- Celá událost bude doprovázena konferencí, koncerty hornických hudeb a folkloru, tradičními hornickými zvyky, tradiční hornickou kuchyní, fáráním do bývalého dolu Anselm a dalšími akcemi ve veřejném prostoru areálu a v průmyslové hale kompresorovny (postavené ve stylu tzv. vídeňské průmyslové secese) oslovujícími cílové skupiny celého města. Součástí programu budou projekty „Respirační symfonie“ a „Horník tvoří“, které jsou popsány zvlášť.

Autor konceptu: Ing. Miroslav Fojtík, ředitel

Pořadatel: Hornické muzeum Landek

Partneři: Klub přátel Hornického muzea v Ostravě, Vítkovice, a.s., Cech příbramských horníků a hutníků, Sdružení hornických a hutnických spolků ČR

Kde: areál Hornického muzea Landek, centrum města

Kdy: září 2015

Miroslav Fojtík

Ředitel Hornického muzea Landek. Víceprezident Památkové komory ČR. V minulosti se podílel na řízení řady projektů v oblasti obnovy technických památek a revitalizace bývalých areálů po ukončené těžbě uhlí. Současná aktivita je zaměřena především na revitalizaci Hornického muzea Landek a přílehlé Národní přírodní památky Landek.

Hornické muzeum Landek

Hornické muzeum je největším muzeem tohoto zaměření v České republice. Ve spojení s Národní přírodní památkou Landek tvoří unikátní areál, jehož význam dalece přesahuje rámec střední Evropy. Landek je světově významnou lokalitou z hlediska archeologie, historie, přírodovědy a hornictví. Landek je místem nálezů Petřkovické (Landecké) venuše, magické sošky vytvořené pravěkým lovcem mamutů. Hornické muzeum má široké spektrum aktivit, za které získalo řadu ocenění v ČR, a svou činností výrazně přispívá k rozvoji industriálního turismu v regionu.

Ostrava z tramvaje

Nová turistická atrakce Ostravy, která napomůže k poznání Ostravy i mimo centrální část, může stimulovat vícedenní turismus a podpořit cestování hromadnou dopravou. Může být také využívána jako vzdělávací pomůcka na středních a vyšších školách a jako potěšení a poučení pro Ostravany.

Kateřina Sidiropulu Janků

Vystudovala sociologii na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Disertaci *Lepší život: migrace v česko-kanadských romských rodinách* obhájila v roce 2007. Věnuje se etnografické sociologii a zkoumá etnické vztahy, mechanismy sociální marginalizace a všední život. Vyrůstala v Ostravě, kde v 90. letech působila v Mládeži Českého červeného kříže v oblasti prevence HIV/AIDS mezi mládeží. V letech 2004-2008 pracovala na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity. V současné době připravuje mezinárodní konferenci *Migrations* v rámci programu migračních studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně.

- Pro tři trasy ostravské městské hromadné dopravy bude namluvena výkladová smyčka, která bude ve speciálních sluchátkách za poplatek a proti záloze k zapůjčení v Městském informačním centru na Nádražní ulici. Výklad bude k dispozici v češtině a evropských jazycích. Princip je obdobný jako ve velkých světových galeriích a památkových zónách. V české verzi použijeme „zajímavé hlasy“ a místní dialekt, během jízdy může být zařazena hudební ukázka (Jaromír Nohavica, havířské „lidovky“ apod.). Princip je vlastně identický s autobusovými prohlídkami, jak je známe z metropolí (Londýn, Paříž, Praha aj.). Nové je jejich umístění v prostředku hromadné dopravy – Ostrava má pro to ideální rozložení tramvajové dopravy.
- Dopravní podnik města Ostravy může pořádat i skupinové vyhlídkové jízdy s touto audiosmyčkou, avšak kouzlo aplikace spočívá zejména v prolnutí turistického a všedního vnímání města, kdy si návštěvník zakoupí a označí lístek a posadí se do tramvaje mezi Ostravany.
- Nahrávky se budou aktualizovat a tematizovat (podle aktuálních akcí v Ostravě nebo při jubileu nějaké významnější akce či osoby, např. smyčka namluvená dětmi k mezinárodnímu roku rodiny apod.), a to i z toho důvodu, aby také Ostravané byli motivováni si občas sluchátko zapůjčit a trasu, třeba v rámci víkendů stráveného v Ostravě, projet.

• Trasa tramvaje č. 1

Centrum (Karolina, výhled na Beskydy, Don Bosco, Důl Hlubina) – Vítkovice (Český dům, kolonie) – Hrabůvka (halda, kostel, Venuše, sídliště Dubina) – Konečná (tip na výlet do přírody, např. na běžky v zimě či v létě na kolo) – Bělský les – možnost přechodu na trasu tramvaje č. 2.

• Trasa tramvaje č. 2

Centrum (Karolina, výhled na Beskydy, Don Bosco, Důl Hlubina) – Vítkovice (Rothschild, Mírové náměstí, průjezd závody, činžovní dům u hokejové haly) – Zábřeh (Havránek, Metalurg) – Výškovice (Kotva a nový kostel, sídliště) – Konečná (tip na výlet do přírody, např. na běžky v zimě či v létě na kolo) – Bělský les – možnost přechodu na trasu tramvaje č. 1.

• Trasa tramvaje č. 9

Výstaviště (Národní divadlo moravskoslezské, obchodní dům „Brouk a babka“) – 28. října (Dům kultury, U Havany, Mariánské náměstí, restaurace U Závodníka, Vodárna) – Svinov (Třebovická elektrárna, Galerie výtvarného umění nová scéna) – Poruba (budovy Vysoké školy báňské – Technické univerzity, Hlavní třída) – Konečná (tip na výlet do přírody, např. na běžky v zimě či v létě na kolo) – Vřesina.

Autor konceptu: Kateřina Sidiropulu Janků, Ph.D.

Pořadatel: Ostrava 2015, Ostravské informační centrum

Partneři: Dopravní podnik města Ostravy

Kde: Ostrava

Kdy: 2013 – 2020

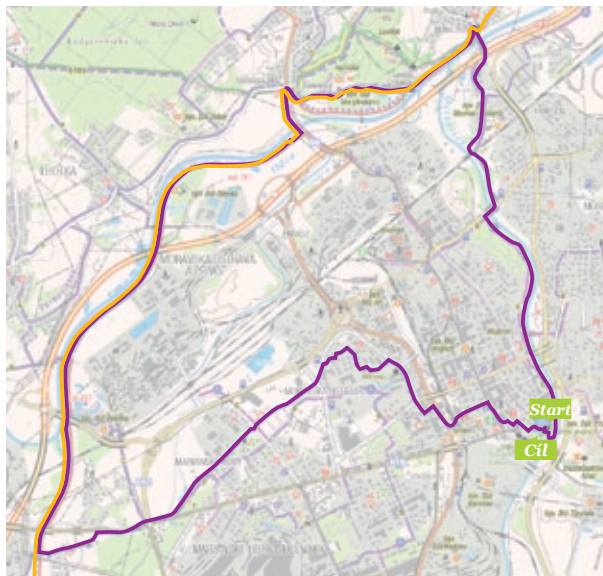
CykloArt – stezka, která táhne

Jízdy na kole – street art – řeka – radost – land art – performance

- Projekt využívá síť ostravských cyklostezek (stávajících i nově vzniklých), v rámci kterých vybuduje podél koryta řeky Ostravice trasu CykloArt jako odpočinkovou a interaktivní zónu veřejného prostoru, v němž se návštěvník, turista či sportovec setká s instalacemi venkovních uměleckých objektů (sochy, 3D objekty) a aktivit (sezonní výstavy, land art, živé umělecké produkce). CykloArt je zamýšlen jako produkt teorie „zážitkové vzdálenosti“, jejímž autorem je dánský architekt a urbanista Jan Gehl. Pokud je cesta pro cyklistu/chodce zajímavá a příjemná, pak se mu zdá, že překonaná vzdálenost je kratší. Právě umění nebo zeleň mohou být tvůrci „zážitku“ a tím motivovat obyvatele i návštěvníky Ostravy k většímu užívání kola a k chůzi při každodenním pohybu po městě a jeho čtvrtích.

Umělecké objekty pro stezku CykloArt budou mimo jiné vznikat z materiálů typických pro Ostravu, které jsou lokálně také dobře dostupné (uhlí, ocel, kámen, suť, struska, ropa, recykláty a odpadní materiály). Projekt počítá nejen s možnostmi veřejného prostoru a dostupných materiálů, ale také s kreativitou uznávaných uměleckých osobností, stejně jako s účastí místní komunity. Do interaktivní části projektu budou zapojeni děti a školní mládež, senioři, ale i lidé sociálně vyloučení. Všichni budou mít možnost veřejný prostor CykloArt stezky přetvářet, dotvářet a průběžně obohacovat. Specifické místo k prezentaci bude poskytnuto příslušníkům národnostních menšin žijících v Ostravě, kteří mohou stezku doplnit o originální objekty inspirované svou kulturou a zvyky (obdobně projekt parku, který pro Kodaň navrhlo studio Bjarke Ingels Group).

- Také uživatele stezky, především cyklisty, ale i chodce, čeká na trase kromě možností aktivního odpočin-

ku také příležitost podílet se na spoluvytváření podoby místa (land art, stavby písečných soch apod.). Stezka bude bezbariérově přístupná, takže ji budou moci využívat také handicapovaní. Využívání místních materiálů při tvorbě uměleckých objektů bude „environmental friendly“.

Autor konceptu: „Modrý tým“ ostravské Future City Game (2009): David Mírek, Miroslava Sabelová, Lenka Sitková, Renáta Spisarová, Karel Prais

Pořadatel: Ostrava 2015

Partneři: umělci, kulturní iniciativy, ostravské kulturní instituce

Kde: síť regionálních cyklostezek

Kdy: 2011 - 2015

Orientační systém města

Kateřina Sidiropulu Janků

Vystudovala sociologii na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Disertaci *Lepší život: migrace v česko-kanadských romských rodinách* obhájila v roce 2007. Věnuje se etnografické sociologii a zkoumá etnické vztahy, mechanismy sociální marginalizace a všední život. Vyrůstala v Ostravě, kde v 90. letech působila v Mládeži Českého červeného kříže v oblasti prevence HIV/AIDS mezi mládeží. V letech 2004-2008 pracovala na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity. V současné době připravuje mezinárodní konferenci *Migrations* v rámci programu migračních studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně.

- Urbanisticko-architektonicko-výtvarná soutěž na nový orientační systém ve městě, ke kterému nebude zapotřebí umět česky a jehož pochopení nebude závislé na znalosti žádného jazyka. Systém bude výtvarně zajímavý a bude obsahovat společné jednotící prvky. V každé městské části jej výtvarně zastřeší jiný umělec nebo tvůrčí tým. Vzhled vznikne také „komunitně“ a v některých čtvrtích by ho mohli spoluvytvořit děti, senioři, ženy na mateřské dovolené apod.
- Ustanovena bude také tradice soutěží „červená nit / zelená šipka roku“ a „labyrint roku“ o nejlépe a nejhůře nalezitelné veřejné místo v Ostravě.

Nový systém bude obsahovat:

- Orientační ukazatele
- Informační tabule à la infotabule naučných stezek
- Speciální mapy
- Internetovou aplikaci

Ve městě budou takto k nalezení:

- Vlaková nádraží;
 - Autobusová nádraží;
 - Radnice města a jednotlivých městských částí;
 - Místa veřejných služeb, kde se domluví anglicky (případně by se v internetové aplikaci mohli sami uživatelé hlásit, kterými jinými jazyky se zde mluví, to by ale muselo být doplněno o transparentní označení míst a mluvčích, např. v Ostravském informačním centru by zaměstnanci měli mít na cedulce vlaječky symbolizující jazyky, kterými se dorozumí);
 - Veřejná sportoviště – bazény, stadiony;
 - Centrum a také centrální náměstí městských částí.
- Samozřejmostí je spolupráce na přípravě s potenciálními uživateli – obyvateli města, kteří se nedorozumí česky a mají zkušenost s problematičností orientace ve městě. Součástí soutěžních návrhů by tedy měl být rozměr komunitního plánování.

Autorka konceptu: **Kateřina Sidiropulu Janků, Ph.D.**

Pořadatel: **Ostrava 2015, Magistrát města Ostravy, Ostravské informační centrum**

Partneři: **Centrum na podporu integrace cizinců v Ostravě**

Kde: **Ostrava**

Kdy: **2011 – 2013**

Ostrava Urban Olympics

Regionální závody v disciplínách městských sportů a pouličního umění

- Součástí života každé moderní evropské metropole je snaha poskytnout prostor pro zábavu mladým lidem. Městské prostředí a jeho specifika přímo vybízejí k aktivnímu trávení volného času, k setkávání a netradiční venkovní zábavě. Setrvačností a předsudky jsou mnohé takové činnosti vnímány jako chuligánství a vandalismus (např. skateboard a graffiti), přitom často působí preventivně a tlumí sociálně patologické projevy, které se u mládeže vyrůstající ve velkých městech objevují častěji.
- Pomocí „olympijské soutěže“ chceme tuto specifickou uměleckou a sportovní subkulturu otevřít veřejnosti a oddémonizovat ji. Dále cílenou pozitivní prezentací přispět k její propagaci před ostravskou veřejností a umožnit tak její sblížení s dalšími městskými komunitami.
- Klíčovým bodem projektu „Ostrava urban olympics“ se stane uspořádání regionální olympiády streetartových sportovně-uměleckých disciplín. Na základě předkol ve vybraných městech budou místními partnerskými organizacemi (nizkoprahové kluby, kulturní centra a školy) vybrány týmy reprezentantů pro jednotlivé disciplíny. Tyto týmy se pak mezi sebou utkají ve finále v Ostravě.
- Předpokládáme, že podoba meziměstské soutěže přispěje k navázání partnerských vztahů mezi účastnickými organizacemi podobných zaměření v rámci regionu, prohloubí kontakty jednotlivých soutěžících a vyvolá zdravou sportovní rivalitu mezi sousedními městy. Finále bude koncipováno jako rozsáhlá veřejná celodenní akce s bohatým doprovodným programem, jehož součástí budou koncerty umělců české i evropské hudební scény (spojené s pouliční kulturou), exhibice

profesionálních umělců a jezdců. Veřejnost si bude moci v rámci připravených atrakcí vyzkoušet některé soutěžní disciplíny a dovednosti s nimi spojené.

Soutěžní disciplíny:

- **skate-marathon:** vytrvalostní jízda městem na kolečkových bruslích na čas / **longboard:** jízda na speciálně upraveném skateboardu s důrazem na předvedené kreace / **game of skate:** jízda na skateboardu s předváděním speciálních triků a skoků / **parkour-ring:** překonávání nejrůznějších překážek pouze za pomoci lidského těla (skoky, lezení po zdech, chození po zábradlích apod.) / **Cyklo trial tour de Ostrava:** jízda na čas s překážkami / **graffity match:** závod výtvarníků v tvorbě graffity / **beat-box battle:** dva závodníci se střídají ve vyluzování hudby vlastními ústy na mikrofon...
- Volným pokračováním projektu v Ostravě by měla být výstavba skateparku a legálních stěn, které budou sloužit široké veřejnosti ke sportovnímu vyžití, tréninkům či jako místa určená pro volnočasové aktivity, samozřejmě také pro ty, kteří tyto sportovní a výtvarné dovednosti neovládají.

Autor konceptu: Jiří Sulženko

Pořadatel: Zahrada, o.p.s.

Partneři: nizkoprahové kluby, základní a střední školy, festival Street for Art, KRCH OFF Skate, o.s., Come Out & Play Festival, HQ: The Brooklyn Lyceum NYC, Festival Names Quicksilver, Roxy, Red bull, Mystic Katowice, Košice, Krakow, Žilina

Kde: předkola: Ostrava, Bohumín, Karviná, Orlová, Český Těšín, Havířov, Hlučín, Šenov, Frýdek-Místek, finále: Ostrava – 28 října – pěší zóna

Kdy: předkola: leden – červen 2015, finále: červen 2015

Jiří Sulženko

Ředitel obecně prospěšné společnosti Kulturní Jižní Město, o.p.s. Pedagog na katedře produkce DAMU v Praze. Nezávislý divadelní producent. Specialista na PR a marketing v oblasti umění. Člen Strategie group iniciativy A Soul for Europe.

Ballet Master MegaClass XXXXXL

Největší baletní zkouška

Igor Vejsada

Šéf baletu Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, choreograf a pedagog. Absolvent Taneční konzervatoře Brno, Vysoké školy múzických umění v Bratislavě (Slovensko), Baletní akademie Velkého divadla v Moskvě (Rusko). Nositel několika cen státních i mezinárodních baletních soutěží (USA, Bulharsko, Rusko). Člen International Dance Council – UNESCO. Člen Monaco Dance Forum.

- Na této baletní zkoušce se sejde rekordní počet účastníků, nejméně 2000 osob. Trénink/happening se bude konat na Letišti Leoše Janáčka v Ostravě. Účastníky budou profesionálové z Ostravy a dalších souborů v ČR a SR (Praha, Brno, Olomouc, Bratislava aj.), také studenti škol, děti z baletních škol a příznivci tance ovládající alespoň několik prvků baletního tréninku „u tyče“. Baletní mistryní by měla být primabalerína Anglického národního baletu Daria Klimentová. Významnou součástí happeningu bude i následný „trénink“ pro diváky, nadšence, zvědavce a příznivce tance.

Koncept předkládá: Jiří Nekvasil, ředitel Národního divadla moravskoslezského

Umělecký garant projektu: Igor Vejsada – šéf baletu Národního divadla moravskoslezského, Rudolf Kubičko – koordinátor projektu Tanzbrücke

Partneři: české a slovenské střední a vysoké taneční školy, profesionální taneční soubory apod.

Kde: náměstí/letišť/uzavřená dálnice apod. podle finální velikosti celého „spojeného souboru“

Kdy: červen 2015

Když číst, tak všude...

- Týdenní autorské čtení z knih regionálních autorů v 26 pobočkách Knihovny města Ostravy v návaznosti na Měsíc autorského čtení v Ostravě 2015 (pozn. pobočky knihovny jsou na území celého města včetně sídlišť, např. v bývalých tepelných výměnících, jedna z poboček knihovny je specializována na romské čtenáře).
- Literární jízdy pro děti – literární pořady v historických tramvajích, autobusech a trolejbusích.
- Osobnosti města doporučují knížky z fondů knihovny – jednotlivé významné osobnosti, které žily nebo žijí v Ostravě, budou mít vyhrazenou svou „knihovničku“, v níž budou prezentovat své oblíbené knihy od dětských let po současnost (umělci, sportovci, primátor atd., žijící v příslušných městských čtvrtích). „Knihovničky“ budou ve všech pobočkách knihovny a budou se pravidelně obměňovat.
- Literární procházky – denní i noční čtenářský klub v ulicích města – herci, studenti, kolemjdoucí budou číst na místech, která jsou popsána v knihách nebo tematicky spjatá s dějem příběhu či básně.
- Město je kniha otevřená všem – happening na Masarykově náměstí, setkání 37 tisíc čtenářů ostravské knihovny, koncert básníka a písničkáře Jaromíra Novhavičí, populárního v ČR, Slovensku i Polsku a bývalého ostravského knihovníka, který zpívá a čte s tisícíhlavým sborem čtenářů.
- Krabička Ostravy 2015 a Knihovny města Ostravy – krabička vyrobená v chráněných dílnách bude věnována rodině novorozence přímo v porodnici. Vedle základních dokumentů a důležitých informací

(o zdravotnické asistenci, sociálních službách, Bílém kruhu bezpečí apod.) zde budou informace o rodinných programech Ostravy 2015 a další informace o projektu a dále zdarma průkaz čtenáře knihovny (0–5 let).

- Celý projekt podporuje sociální inkluzi.

Autor konceptu: **Mgr. Miroslava Sabelová, ředitelka**

Pořadatel: **Knihovna města Ostravy, Ostrava 2015**

Partneři: **Dopravní podnik města Ostravy, školy, chráněné dílny**

Kde: **Ostrava**

Kdy: **2015**

Miroslava Sabelová

Ředitelka Knihovny města Ostravy. Externí pedagožka na Slezské univerzitě v Opavě. Členka regionálního a výkonného výboru Svazu knihovníků a informačních pracovníků. Členka Lokálního partnerství Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách. Projektová manažerka projektů v oblasti informatizace knihoven, služeb handicapovaným a menšinám.

Ostravské noci naopak

Festival svatojánské noci

Jakub Felcman

Dramaturg a filmový kurátor. Absolvent Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (MA, 2006) a FAMU (MA, 2009). Studijní pobyty na pařížských školách La fémis (2003) a Sorbonne (2006 - 2007). Programový ředitel Fresh Film Fest (2006 - 2009), hlavní dramaturg MFAF Třeboň (2009), dramaturg .Anifest, Febiofest, MFF KV (sekce Fresh Selection). Publikuje v časopisech Film a doba, A2, Cinepur, Revolver Revue.

- Svatojánská noc je podle lidové tradice noc plná kouzel a nadpřirozené magie. Tradice magické noci sahají daleko do starověku. Je to původně náboženská slavnost spojená s oslavou letního slunovratu, která vychází z keltské nebo keltsko-germánské tradice a kterou přejali i Slované. Křesťanská církev se snažila potlačit tyto pohanské slavnosti, a proto zasvětila 24. červen Janu Křtiteli (odtud dnešní pojmenování). Tento svátek se v anglosaských zemích též označuje slovem *Midsummer*. A vlastně zahajuje prázdninovou sezónu.
- V tu noc bude, stejně jako v Shakespearově hře *Sen noci svatojánské* všechno naopak. Celý třídní festival bude svátkem „obratu“. Svatojánská noc se tak vrátí k podstatě festivalů a karnevalů, jak ji známe z historie. Nic neplatí, všechno je naopak, víno je zadarmo a za vodu se platí, zvolí se král bláznů. Žít se bude v noci a spát ve dne.
- Tato pravidla „naopak“ budou platit pouze v části města (Stodolní ulice a centrum). Kdo do ní bude chtít vstoupit, musí sám projít tímto „obratem“.

V tomto „městě naopak“ budou politici a celebrity dělat popeláře, uklízeče a prodavače a naopak vysoká místa obsadí „lůza“. Vyhlásí se a schválí legrační zákony, např. muži budou muset nosit sukně a ženy vousy. Tyto zákony budou platit jen pro tento „výjimečný třídní stav“ a budou se tisknout a vylepovat na veřejných místech.

Po tři dny bude město žít spontánní i organizovanou zábavou. Takovýto karneval nemá v severněji položených zemích Evropy obdobu. Zájemcům o hudební, taneční, pěvecká a jiná vystoupení (žonglérů, ohňové show, artistů, pouličních divadelníků aj.) se otevřou brány radnice, škol, kostelů, kulturních domů, koupališť, kaváren, barů a dalších míst. Půlnočním centrem města projde karnevalový průvod, který na březích řeky Ostravice symbolicky předá noční život do rukou léta.

Karneval začne první letní den a vyvrcholí 23. června – tedy na svatojánskou noc. Specifickou roli sehraje prostor Stodolní ulice, tedy místa s vysokou koncentrací hudebních klubů a barů, kde vznikne ono zvláštní území „naopak“.

Ve městě se v podvečer dokořán otevřou dveře celé řady muzeí, galerií, divadel, koupališť, kaváren, hudebních klubů, koncertních sálů, hvězdárny a planetária, ale též sportovišť a zůstanou otevřeny až do noci. Přístupné budou návštěvníkům i kostely, chrámy a modlitebny. Tyto sakrální stavby nabídnou svůj prostor pro výstavy, koncerty, divadelní představení apod. Program bude probíhat i pod širým nebem, kde kromě karnevalového veselí budou i venkovní filmové projekce. Vyvrcholením každé ze tří nocí bude světelná, laserová a ohňostrojoá show mimořádných roz-

měrů. Instrukce zainteresované v projektu nabídnou věci mimořádné a nečekané. Vstup do všech zařízení bude zdarma.

Autor konceptu: Kateřina Ondřejková, členka dramaturgické rady přípravného týmu projektu Ostrava 2015, a Jakub Felcman, programový ředitel mezinárodního filmového festivalu Ostrava Kamera Oko

Pořadatel: Ostrava 2015, mezinárodní filmový festival Ostrava Kamera Oko, Biskupství ostravsko-opavské, Ekumenická rada církví, Galerie výtvarného umění Ostrava, Ostravské muzeum, Hvězdárna a planetárium J. Palisy, Centrum kultury a vzdělávání Moravská Ostrava, Knihovna města Ostravy, Antikvariát Fiducia, Důl Michal, Hornické muzeum Landek, Alliance française Ostrava, Dopravní podnik města Ostravy, Národní divadlo moravskoslezské, Dům knihy Librex, Galerie Magna, Galerie Mlejn, Galerie Kruh, Slezskoostravský hrad, Vítkovice, a.s., Výtvarné centrum Chagall, Hasičské muzeum města Ostravy, Česká televize a Český rozhlas, Minikino kavárna, kino Art, Divadlo Petra Bezruče, Komorní scéna Aréna, Státní vědecká knihovna Ostrava, Janáčkova filharmonie Ostrava, Slezská galerie, Dům kultury Vítkovice, Citerárium, Muzeum Keltičkova kovárna

Partneři: Brighton and Hove Arts Commission, lunatX special effects GmbH, Screenrental, tarm Showlaser GmbH

Kde: Ostrava

Kdy: 21. – 24. června 2015

Kateřina Ondřejková

Dramaturgyně veřejnoprávní České televize a manažerka PR (nezávislý profesionál). Držitelka ceny Filmového a televizního svazu za producentskou činnost v České televizi – Televizním studiu Ostrava. Dramaturgyně mnoha mezinárodně oceněných televizních dokumentů. Členka Rady fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie.

Nový cirkus v Ostravě

- Žánr akrobatické kultury označovaný pojmem „nový cirkus“ povyšuje cirkusové dovednosti na umělecký zážitek, je fyzickým pohybovým divadlem využívajícím akrobacie, ekvilibristiky, tanečních kreačí a dalších prostředků umění manéže. Dokazuje, že cirkusové disciplíny a ekvilibristika, pokud slouží divadelním obrazům a situacím, nabízejí stále nové a překvapivé zážitky a významy, a mohou dokonce podnítit vznik naprosto svěbytného žánru performance. Vznikl ve Francii a velice rychle se rozšířil po celé Evropě, jeho současnými ohnisky jsou kromě Francie také skandinávské země, Španělsko a Británie.

- V roce 2015 uspořádáme v Ostravě festival nového cirkusu, jehož hlavní programovou náplní bude uvedení čtyř reprezentativních představení nového cirkusu ze čtyř evropských zemí (Anglie, Švédska, Francie a Německa). Špičkové soubory budou vybrány ve spolupráci s asociací pro současný cirkus CIRQUEON a dramaturgickým centrem projektu Ostrava 2015. Vystoupením evropských profesionálních souborů bude předcházet série drobnějších doprovodných cirkusových akcí, a to zejména těch, které budou připraveny ve spolupráci s místními umělci.

Mezi vytipovaná představení patří:

- Nofitstate (UK)
- Cirkus Cirkör (SWE)
- Compagnie Jérôme Thomas (FRA)
- Les Colporteurs (FRA)
- ZIMMERMANN & DE PERROT (CH)

- V průběhu celého roku bude Ostrava hostit několik menších představení, která jsou komornější, ale svým obsahem a formou patří mezi reprezentanty toho nejnovějšího, co v současném evropském cirkuse vzniká.

Budeme vybírat z těchto skupin:

- Jeanne Mordo – BEARDED LADY(FRA)
- Compagnie Ieto (FRA)
- Compagnie Non Nova (FRA)
- Circo Aereo (FIN)

- Součástí celoročního festivalu nového cirkusu bude série workshopů vedených mezinárodními profesionály, kde se budou moci zájemci z řad umělců, ale i široké veřejnosti seznámit se základy akrobatických technik. Velký prostor dostane pouliční doprovodný program, který bude realizován ve spolupráci s místními skupinami akrobatů a divadelníků.

Cirqueon – centrum pro nový cirkus

Cirqueon je dlouhodobý projekt podpory nového cirkusu v České republice.

Mezi hlavní činnosti patří provoz tréninkového Centra pro nový cirkus, správa internetového informačního portálu www.cirqueon.cz a v neposlední řadě realizace workshopů cirkusových disciplín pro všechny věkové kategorie a dovednostní úrovně. Cirqueon je členem mezinárodní sítě Circostrada network.

Autor konceptu: CIRQUEON – asociace pro současný cirkus

Pořadatel: CIRQUEON – asociace pro současný cirkus

Partneři: Cirkus trochu jinak, Ostrava

Kdy: 2015

Respirační symfonie

Stopy průmyslu v hlubinách těla

- Součástí průmyslové aglomerace - „krajiny“ jsou i její pozůstatky v lidech. Reálné stopy průmyslu, které jsou součástí statistik, lékařských zpráv, úmrtních listů, údajů o znečištění... Projekt toto téma zpracovává, navzdory existenciální vážnosti používá také nadsázku.
- Scénická performance je mimická, nonverbální, doprovázená symfonickou hudbou.
- Reálně jsou „stopy“ průmyslové aglomerace zachyceny na rentgenových snímcích plic starých horníků. Inspirací k inscenaci byl obraz Martina Velíška „Staří horníci ukazují filharmonikům rentgeny svých plic“. Vůdčí osobností Bílého divadla je rentgenolog Jan Číhal, který se v práci s podobnými snímky plic starých horníků dlouhá léta setkává.
- V performanci se symfonici setkávají se staršími a starými horníky, oblečenými v typickém hornickém pracovním oblečení, ve kterém se fárá a pracuje v dolech. Každý horník drží v rukou rentgenový snímek svých plic – „zaprášené plíce“ – eventuálně i s diagnózou...
- Janáčkova filharmonie Ostrava bude hrát skladbu složenou přímo pro toto představení a bude účinkovat se smíšeným pěveckým sborem a dětským pěveckým sborem, které jsou také součástí inspiračního obrazu a zároveň zesílí emoci z představení.
- „Živý obraz“ se uskuteční v areálu (na zelených prostranstvích) Hornického muzea.
- Celé představení obsahuje jistou míru nostalgie a soucitu, ale i humoru.

- Bílé divadlo je soubor usilující od svého založení v roce 1982 o syrovou autenticitu hereckého projevu, kterou spojuje s prvky happeningu a performance, soubor je nejčastěji zvaným českým souborem do zahraničí.

Autor konceptu: Jan Číhal, principál Bílého divadla

Pořadatel: Bílé divadlo

Partneři: Hornické muzeum, Janáčkova filharmonie Ostrava, Archiv Ostravské nemocnice, ostravské pěvecké sbory, včetně amatérských

Kde: areál Hornického muzea – premiéra, reprízy veřejná prostranství – náměstí, Mons (Belgie)

Kdy: premiéra na Den horníků 5. 9. 2015

Jan Číhal

Herec a zakladatel několika souborů experimentálního divadla v Ostravě. Zakladatel a duchovní vůdce Bílého divadla a slavného představení podle kreseb Martina Velíška „Ty, který lyžuješ“ Stal se tváří znělky Mezinárodního festivalu Karlovy Vary 2003. Zúčastnil se tvůrčí divadelní dílny Teátr Laboratorium (Jerzy Grotowski) a sám vedl několik divadelních dílen v Ostravě.

The Winter Out – Zima venku

Kluziště a pouliční kulturně-sportovní program

- Vytvoříme originální pouliční kulturně-sportovní program v době zimních měsíců. Základem aktivit projektu bude vytvoření multifunkčního kulturního a sportovního prostoru, který bude reprezentován venkovním kluzištěm a navazující pevnou, zároveň ale variabilní scénou upravenou pro realizaci rozmanitých kulturních vystoupení.
- Snažím popularizovat a podpořit lokální ostravské kulturní prostředí s přihlédnutím k etnickým, sociálním a zájmovým specifikám (tedy k přesahům evropským) bude sloužit instalace kluziště jako prostoru pro prezentaci kulturních sdružení a spolků. Tyto se budou podílet na tvorbě zábavného programu, laděného sportovně, divadelně, hudebně atp. Základním aspektem připraveného programu bude vysoký podíl veřejnosti na jeho naplňování – ať už se jedná o jeho sportovní rozměr (bruslení, soutěže na ledě aj.), nebo o další činnosti, do nichž budou zapojeni příslušníci menšin, zájmových a sociálních skupin, studenti a žáci ostravských škol.

Zima venku (výběr z programu):

Bruslení ve městě – Skating out (kontinuálně)

Aktivní život venku pro nejširší veřejnost. Součástí veřejného bruslení bude škola bruslení a krasobruslení, k dispozici bude půjčovna bruslí.

Evropské Vánoce – European Christmas (3 dny)

Komponovaný program o kulturních a společenských zvyklostech evropských národů ve vztahu k Vánocům (pěvecká vystoupení, evropský folklor, tanec, zvyky apod.). Vystoupení budou připravena a předvedena lokálními umělci a participující veřejností, zapojeni budou také představitelé menšin žijících v Ostravě.

České a moravské Vánoce – Czech and Moravian Christmas (3 dny)

Komponovaný umělecký program založený na prezentaci lokálních tradic (často již zanikajících, zároveň však v evropském rozměru stále originálních, dokumentujících svěbytný vývoj Ostravy a okolí).

Bruslení a magie – Skating and Magic (Nový rok)

Oslava Nového roku – revuální program, „open air show“ kombinující vystoupení na ledě i pódiu (herci, zpěváci, sportovci, výrazné regionální osobnosti z Moravskoslezského kraje i z Polska a Slovenska).

Sport – Sport on

Sportovní exhibice, které mají popularizovat aktivní životní styl a zdravý pohyb. Např. pomocí exhibičních utkání (hokejový All Stars tým složený ze známých osobností, sportovců i aktivních extraligových hokejistů) či komentovaných tréninků hokeje, krasobruslení, curlingu i dalších méně známých ledních sportů.

„Centrum žije“ – „Downtown Alive“ (kontinuálně)

Program založený na drobných představeních z produkce místních uměleckých seskupení (profesionálních, poloprofesionálních i amatérských) poskytne příležitost mnoha začínajícím tvůrcům.

Pořadatel: PaS de Theatre s.r.o., Ostrava 2015

Kde: centrum města Ostravy

Partneři: Janáčkova konzervatoř a Gymnázium v Ostravě, Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015, Alliance Française Ostrava

Kdy: 10. 12. 2015 – 28. 2. 2016

PaS de Theatre s.r.o.

Umělecká a produkční společnost v Ostravě od roku 2007. Pořadatel Shakespearovských slavností – mezinárodního festivalu v Ostravě. Kandidát na členství v organizaci the European Network of Shakespearean Festivals. Vlastní produkce inscenací a autorských děl. Tvůrci historizujících novin Ostravské ozvěny podávajících zábavnou formou historické události regionu.

Znějící komíny / Sounding chimneys

Audio-vizuální instalace na komínech

- Audio-vizuální instalace využívající stávajících továrních zařízení v oblasti Ostravy-Vítkovic. Pomocí nainstalované elektronické aparatury na komíny a střechy bývalých továrních hal se nejbližší okolí rozezní zvuky specifické hudební kompozice. Obyvatelé města mohou vnímat své každodenní okolí z jiného úhlu pohledu. Dříve kouřící a hučící stavby získají poetickou atmosféru a v určitých intervalech se rozezní rozličnými zvuky. Instalace je koncipována jako dlouhodobý projekt, který je možný exponovat např. jedenkrát nebo vícekrát za týden po dobu jednoho i více měsíců. Součástí projektu budou performance, na které budou přizváni hudebníci, ti pak připravené elektronické zvuky doplní živými komponovanými či improvizovanými vstupy dechových a bicích nástrojů.

K vytvoření zvukových kompozic budou osloveni tři umělci z ČR a Evropy.

Autor konceptu: **Koncept a realizace zvukové části – Sylva Smejkalová**

Koncept a realizace elektronické části – Quido Sen (Švýcarsko)

Pořadatel: **Občanské sdružení early reflections, Ostrava 2015**

Kde: **Ostrava-Vítkovice**

Kdy: **květen 2015**

Quido Sen se narodil v Ostravě v roce 1948.

Vystudoval ČVUT v Praze a ETH v Curychu, byl hostujícím posluchačem na Hochschule für angewandte Kunst-Wien. Jeho dílo je zastoupeno ve sbírkách DAM-Berlin, Museum Gladbeck, kantonu a města Zug a dalších. Stal se hostujícím umělcem - Artist Residences v Cité Internationale des Arts Paris, Socrates Sculptur Park NY, Sculpture Space Utica NY, Convergence Art Festival Providence RI, Franconia Sculpture Park MN, Zuger Alelier Berlin. Současná tvorba zahrnuje objekty, interaktivní instalace, akustické projekty, video instalace a performance.

Sylva Smejkalová se narodila v Ostravě v roce 1974.

Po absolutoriu Janáčkovy konzervatoře (1996) pokračovala v oborech kompozice a hudební režie na pražské HAMU (2000). Studia zakončila oborem elektroakustické kompozice na vídeňské Univerzitě (2006). V roce 2003 založila občanské sdružení early reflections pro provozování a propagaci soudobé hudby. Paralelně se věnuje profesionálně oboru hudební režie (dlouholetá spolupráce s Českým národním symfonickým orchestrem).

Občanské sdružení early reflections

Založeno v roce 2003 skladateli Sylvou Smejkalovou a Michalem Trnkou za účelem provozování a propagace současné hudby a klasického hudebního odkazu XX. století. Soubor early reflections provedl řadu kompozic autorů II. vídeňské školy, německého expresionismu, serialismu (A. Schoenberg, A. Berg, A. Webern, I. Stravinskij, P. Boulez, H. Lachenmann...) a také novou tvorbu českých autorů (M. Kopelent, J. Šťastný, R. Z. Novák, M. Trnka, S. Smejkalová...).

Ostrava out

Praha, Brno, Mons, Košice Katowice a další

Autor konceptu: Čestmír Kopecký, ředitel projektu Ostrava 2015

Pořadatel: Ostrava 2015 a ostravské kulturní instituce

Partneři: Praha, Brno, Plzeň, Košice, Katowice, Mons

Kde: Praha, Brno, Košice, Katowice, Mons a další

Kdy: 2010 – 2020

Čestmír Kopecký

Filmový a televizní producent, Praha. Sedminásobný držitel ceny za nejlepší český film roku. Pedagog Filmové televizní fakulty Akademie múzických umění. Člen České filmové a televizní akademie a člen předsednictva. Člen Slovenské filmové a televizní akademie.

- V Ostravě žijí a tvoří významní čeští, moravští a slezští umělci. Spisovatelé, výtvarníci, filmaři, skladatelé i interpretační umělci jako divadelníci, hudebníci a další. Ostrava je „servisním“ městem i pro tvůrce žijící v Moravskoslezském kraji, včetně krajů přilehlých, kteří zde mají možnost studovat na ostravských uměleckých školách, setkávat se s evropskou kulturou, realizovat se. Tito umělci neodcházejí do Prahy, ale naopak vytvářejí zásadní kulturní hodnoty doma. Hodně z nich překročilo svým významem hranice regionu, České republiky i Evropy. V Ostravě vzniká celá řada uměleckých projektů, které je třeba představit i jinde. A to nejen jako sólové projekty z regionu, ale jako informaci o zásadní a silné kultuře, která vyvažuje spolu s Brnem kulturu tvořenou v Praze.

Město mé naděje

- Ostrava projekt zahájila již v rámci své kandidatury na titul Evropské hlavní město kultury 2015, a to v dosud největší přehlídce, v jaké město představilo svůj kulturní potenciál. Přehlídka **Ostrava v Praze** začala 24. května a potrvá do 10. září. Ostrava představí kulturní metropoli České republiky a jejím návštěvníkům svou kulturní scénu – kolekci své umělecké produkce v celé šíři. Přehlídka nabídne Praze celkem 31 akcí. Představí se zde 7 ostravských divadelních souborů, proběhne 10 koncertů více než 20 hudebních souborů vážné i populární hudby. Ostrava osloví i filmové diváky, kterým nabídne 9 filmových projekcí. Ostrava v Praze prostřednictvím 3 výstav představí i svou výtvarnou scénu, a to v „oblouku od minulosti (neolitická Venuše z Landeku) až do budoucnosti – fotografie ze staveb, modely a plány projektu Ostrava 2015“. Na Piazzettě Národního divadla byla zřízena open air scéna, kde probíhá fotografická

výstava „Město mé naděje“ a také se zde odehrávají divadelní a hudební vystoupení. Celé dění na Piazzettě je možné sledovat online na www.ostravavpraze.cz. Na tomto atraktivním místě ve středu Prahy stojí **infocentrum Ostrava 2015**. Ostrava tak má možnost představit pražské veřejnosti, ale také zahraničním návštěvníkům hlavního města projekt, kterým vstoupila do soutěže o titul Evropské hlavní město kultury 2015. Tento prvek mimořádně atraktivního a navštěvovaného místa pod širým nebem chceme zachovat i pro další města kam Ostrava „vyveze“ svou kulturní scénu. Kompletní program přehlídky **Ostrava v Praze** je k dispozici na webových stránkách projektu www.ostravavpraze.cz.

Každoroční prezentace ostravské kultury v Praze a dalších městech

- Pro budoucnost, bez ohledu na úspěch v soutěži EHMK, chystáme postupně každý rok prezentaci ostravské kultury v dalších českých a evropských městech, jako kolekci, jako celek. **Představíme ostravskou kulturu jako rozmanitý živý celek města se svou vlastní identitou, která stojí na společných národních i evropských hodnotách.**

Přehled dalších míst, kde bude přehlídka probíhat:

- Brno v roce 2011
- Košice 2013 (partnerské město Ostravy a partner projektu kandidatury)
- Katowice v roce 2014 (partnerské město Ostravy a partner projektu kandidatury)
- Mons 2015

Rádio Ostrava 2015

Komunitní internetová rádiová stanice

- Internetová rádia jsou dnes velmi rozšířeným a oblíbeným komunikačním médiem. Mnoho pracujících, studentů, nezaměstnaných a dnes i seniorů tráví denně čas u počítače, respektive internetu. Jako pozadí ke své práci, hrám, vyhledávání informací mohou poslouchat internetové rádio. A proč zrovna Rádio Ostrava 2015?

Projekt Rádio Ostrava 2015 podporuje myšlenku šíření povědomí o neustále se rozšiřující a kvalitativně rostoucí kultuře v regionu. Skrze jedno médium budou jeho posluchači vědět o nejdůležitějších akcích v severomoravské metropoli a jejím okolí. Rádio Ostrava 2015 se stane mluvčím místních subkultur, žánrů mimo hlavní proud a hlavně komunikujícím partnerem nejen pro místní obyvatele, ale díky internetu také pro všechny na planetě, kteří by se o zdejších dění chtěli dozvědět více.

Dramaturgie rádia bude členěna do několika odvětví:

- **ZÁBAVA** (hudba, zábavné pořady, talkshow, rozhovory, soutěže, autorské rozhlasové hry, prostor pro vlastní invenci občanů města, přímé přenosy z kulturních akcí - hudebních, literárních, divadelních atd.)
- **INFORMACE** (zpravodajství, kulturní rubrika, aktuality, ekologie, rozvoj)
- **EDUKACE** (populárně-naučné pořady, historie, nepřímé vzdělávání vysokou úrovní vysílání a všech pořadů, biografie, vysílání v cizím jazyce – slovenština/polština/angličtina)
- **REGION** (osobnosti regionu, umění regionu, recepty regionu, aktuality z regionu, pořady v ostravštině)
- **SPOLUPRÁCE** (výměny pořadů evropských rádií, partnerství s významnými subjekty v regionu, příhraniční spolupráce, spolupráce se školami v regionu, vysílání z partnerských měst Ostravy, spolupráce

s komunitami, audiomosty s Evropskými hlavními městy kultury)

- Na stanici bude navázáno široké spektrum doplňujících sociálně inkluzivních aktivit, jejichž základem je moderní práce s komunitami, jako jsou národnostní menšiny, umělecké kruhy, handicapovaní, matky na mateřské dovolené, senioři, vzdělávací instituce, zájmové oddíly a další. Samozřejmostí dnešní doby je sofistikovaná komunikace prostřednictvím internetových stránek a reálných sociálních sítí. Rádio Ostrava 2015 není jen živé vysílání, ale také databanka rozhlasových pořadů, hudebních nahrávek, výukových programů, informací a prst na tepně ostravského dění. Budování kvalitního audio archivu je jedním ze základních pilířů celého projektu.

Stanice se stane další platformou pro rozvoj obyvatel regionu. Ti sami mohou navrhnout nové programy, zapojit se do vysílání, zúčastnit se kreativních soutěží, budou vytvářet vlastní materiál apod. Rádio Ostrava 2015 je médium vycházející z ducha města, kde největší prostor dostanou přímo občané. Rádio bude součástí webových stránek města, jeho obvodů, informačních center dalších regionálních institucí a soukromých portálů.

Autor konceptu: Ing. Miroslav Pifka, New Future Broadcasting, spol. s r. o.

Partneři: regionální instituce

Kdy: 2013 – 2020

Miroslav Pifka

Vystudoval Ekonomickou fakultu Vysoké školy báňské–Technické univerzity Ostrava, obor Marketing a management. Specializace na moderní média. Dvanáctiletá praxe v řízení komerčního rádia Helax. Od roku 2009 participuje na projektech New Future Broadcasting – např. internetové komunitní Rádio Stodolní.

Senior Friendly

Byli jsme tu před vámi / Vezmi babičku a dědu! /
Hole vpřed! / Stříbro mezi námi

- Náplň projektu Senior Friendly je zmapovat hudební kluby, divadla, kina, kavárny s kulturním programem, taneční sály, ale třeba i tělocvičny, přednáškové sály apod., kde mohou senioři bez problémů a bez ostychu trávit svůj volný čas. Nejen zařízení, ale také konkrétní akce budou v programu označeny snadno zapamatovatelným logem Senior Friendly. Návštěvníci si budou moci být jisti, že takto označený program splňuje předem stanovené podmínky:
 - místo je snadno dostupné i pro méně pohyblivé a v blízkosti se nachází zastávka MHD,
 - místo je bezpečné,
 - místo je vybaveno odpočinkovými zónami, kde je možné se pohodlně posadit,
 - místo má kvalitní sociální zařízení,
 - program není určen výhradně mládeži,
 - program by doporučili někteří senioři,
 - a podobně... (kritéria budou upravena po domluvě se zástupci nejstarší generace).
- Cílem projektu je ukázat seniorům, že mohou rozšířit náplň svého volna o další aktivity. Logo Senior Friendly jim usnadní orientaci v kulturní nabídce města. Přítomnost loga však neznamena, že ostatní akce jsou seniorům nepřístupné, logo má pouze zpřehlednit nabídku. Integrace nejstarší generace napomůže jejímu lepšímu vnímání okolím, rozšíří možnosti mezigenerační komunikace, ukáže seniory jinak než jako „generaci“, která nejvíce ukrájí ze státního rozpočtu, jak je prezentována médiem. Projekt Senior Friendly není řešením otázky seniorů, ale prostředkem k nalezení cesty z mezigenerační propasti.
- Projekt pomůže i kulturním organizátorům, kterým záleží na zvyšování počtu návštěvníků a kteří budou z tohoto důvodu o prestižní označení Senior Friendly usilovat. Nedodržení podmínek může být zárukou vrácení vstupného seniorům.

Stará Aréna

je informačním centrem projektu Ostrava 2015. Je zároveň novým současným prostorem pro umění, který vznikl v rámci kandidatury Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015. Opuštěný prostor (bývalé komorní divadlo a klub) na hlavním náměstí Ostravy se otevřel mladým i zavedeným tvůrcům, uměleckým iniciativám, organizátorům, undergroundu a vědcům, aby se zde mohli setkávat, vzájemně se ovlivňovat, tvořit a prezentovat své originální projekty.

Autor konceptu: **Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015**

Pořadatel: **Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015**

Partneři: neziskové organizace, školy

Kdy: 2012 – 2020

Přetahování mezi Moravskou a Slezskou Ostravou

- Ostrava vznikla na základě spojení 34 měst a vesnic. Odtud pochází nejednotná urbanistická tvář města a členění do několika městských obvodů a čtvrtí, z nichž většina má vlastní centrum s náměstím. Samotná Ostrava je rozdělena na dva velké celky – Moravskou a Slezskou (dříve Polskou) Ostravu – z nichž každý se ještě dělí na menší části. Pomyslnou hranici ve městě tvoří řeka Ostravice (od níž je odvozen název města).
- Projekt podporuje zdravého soutěžního ducha ve městě a zábavnou rivalitu mezi Slezany a Moravany. Jádrem projektu je přetahování lana občany jednotlivých částí. Moravané a Slezané budou rozděleni do několika kategorií – děti, žáci, studenti, pracující a senioři. Prostor mohou dostat také žertovné kategorie jako matky na mateřské dovolené, hasiči, sportovci (Vítkovice vs. Baník), zastupitelé, nezaměstnaní, umělci, pejskaři apod. (Pozn.: V současnosti o žádné skutečné národnostní rivalitě mezi Moravany a Slezany nemůže být řeč, projekt vychází z historie města a pracuje s nadsázkou a humorem.)
- Místem přetahování bude jedna z dominant města – Most Miloše Sýkory – spojující obě části Ostravy.
- Do akce se může přihlásit prakticky kdokoli (dle vyhlášených kategorií), max. však 50 osob na každé straně. Výběr soutěžících budou určovat zástupci radnice ve spolupráci s organizátory dle předem stanoveného klíče (například první, kteří se zapíší / určitý počet žáků z každé ZŠ / týmy spolupracovníků apod.).
- Jedná se v první řadě o recesistickou akci s podporou ostravského patriotizmu, platformu pro setkání občanů při společné zábavě. Při této příležitosti

organizátoři připomenou historii městských částí i Mostu Miloše Sýkory. Akci podpoří vystoupení umělců z Moravy a Slezska. Do přetahování nebudou zapojeni pouze soutěžící, ale velká fanouškovská základna povzbuzující zástupce „své“ Ostravy.

- Projekt počítá s každoroční periodicitou akce při příležitosti některého důležitého výročí města a s postupným rozšiřováním mezi další městské obvody. Morava vs. Slezsko však vždy bude především soutěž v přetahování v Ostravě. Z „přetahování“ se může stát také zajímavá turistická atrakce.

Součástí projektu budou dále:

- **Závody v pouštění papírových a/nebo dřevěných lodiček** (od Mostu Miloše Sýkory k lávce v Komenského sadech)
- **Kvalifikace na mistrovství světa v letu „vlaštovek“** – v industriálním objektu ve Dvojhalí

Autor konceptu: Zuzana Mildeová, dramaturgyně, Centrum pro rodinu a sociální péči (lodičky)

Pořadatel: Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015

Partneři: média, radnice, školy a další

Kde: Most Miloše Sýkory a nejbližší okolí, industriální objekt Dvojhalí

Kdy: duben 2015

Zuzana Mildeová

Lektorka dramaturgie v Divadle Petra Bezruče, Ostrava. Dramaturgyně divadelního festivalu Dream Factory Ostrava. Zakladatelka a spoluorganizátorka několika kulturních festivalů a sdružení (Olomouc, Ostrava). Absolventka Univerzity Palackého v Olomouci, obor bohemistika a divadelní věda. Členka International Association of Theatre Critics.

Jaromír Horák

Člen zastupitelstva statutárního města Ostrava, předseda kontrolního výboru zastupitelstva. Předseda TJ Liga 100 Ostrava, o.s. Člen komise dopravy Rady města Ostravy. Organizátor dálkových běhů a rekreačního sportu. Podnikatel v oblasti speciálních uhlíkatých látek.

Pavel Hamza

Je členem Zastupitelstva města Ostravy a členem komise kultury a muzejní komise rady města. Vede Kulturní dům Michálkovice, externě učí na Slezské univerzitě v Opavě a pracuje v Nadaci Landek zabývající se ochranou průmyslových a technických, zejména hornických památek.

Běh pro 2015

Štafetový běh Ostravanů na podporu projektu Ostrava 2015

- Ostrava a její urbanismus je v podmínkách ČR čítankovým příkladem městské aglomerace, a to nejen ve smyslu geograficko-sociologickém. Vznikla sloučením 34 měst a vesnic, a to velice rozdílných – od průmyslových měst s hutěmi a strojírnami po idyllické zemědělské vesnice. Ostrava má doposud dvojitou identitu, klasické centrum a řadu menších satelitních center, kterým většinou dominuje bývalá radnice – dnes radnice příslušné městské části Ostravy. Všechny obyvatelé sice spojuje centrum, ale pro identifikaci s celkem je důležité akcentovat všechny její součásti jako stavební kameny.
- To, čím je možné demonstrovat tuto sounáležitost a dát prostor pro pochopení sounáležitosti s celkem, je celoostravský štafetový běh, který spojí všechny radnice městských částí a přivede všechny na hlavní náměstí.
- V Ostravě žije organizátor několika nejdůležitějších sportovních kolektivních závodů v běhu, velký propagátor běhu a aktivní sportovec – PhDr. Ing. Jaromír Horák, který je zároveň angažován v řadě evropských organizací. Právě Jaromír Horák inicioval štafetový běh za Ostravu 2015.
- Založíme tradici „štafetového běhu pro kulturu“, který bude propojovat všechny městské obvody Ostravy. Chceme předat „oheň“ do dalších měst, která budou hostit titul EHMK v následujících letech, a založit tak evropskou tradici. Tradice těchto běhů bude odstartována v září 2010, na podporu kandidatury Ostravy v jejím výběrovém kole.
- Běhu se bude účastnit 6 – 10 000 běžců (odhad podle podobných stávajících akcí). Trasa bude vedena okolo kulturních a industriálních památek jednotlivých obvodů. Každý úsek štafety bude měřit symbolických 2015 metrů. V každém úseku budou peloton vést tzv. stabilizující běžci – sportovec, zástupci studentů daného obvodu a významná osobnost kulturního a společenského života. Vlastní oheň bude symbolicky zapálen primátorem, v každém obvodu se oheň zastaví na radnici a/nebo v určené kulturní instituci, která bude zajišťovat doprovodný program štafety. „Oheň 2015“ budou nést nejen Ostravané, ale i zástupci partnerských měst Ostravy (např. Košice, Katowice) a Monsu 2015.
- Akce bude symbolizovat, že celá Ostrava, všichni její občané ve všech městských obvodech a historických částech, všechny věkové skupiny a zejména ostravská mládež, se ztotožňují s projektem Ostrava 2015, pokládají jej za svůj, podporují jej a chtějí jej realizovat.

Autoři projektu: PhDr. Pavel Hamza, PhDr. Ing. Jaromír Horák

Pořadatel: město Ostrava se svými obvody, Ostrava 2015

Partneři: sportovní kluby, školy, kulturní instituce

Kdy: 2010 – 2020 (v roce 2010 v termínu 2. – 3. září)

Swinging Factory

Hudba industriálních měst

- Jakými cestami se vydává hudební kreativita ve velkých industriálních centrech? Proč v moderní hudební historii hrají tak zásadní roli Sheffield, Manchester, Detroit, Chicago, Chemnitz, Kinshasa?

Ostrava se v tomto hudebním a audiovizuálním festivalu konfrontuje s městy a oblastmi, v nichž také dominoval těžký průmysl. Jaké podněty způsobily v Detroitu boom afroamerické pop music a později vedly ke vzniku techna? Co formovalo německou elektronickou scénu? Co činí styl „industriální hudby“ srozumitelným i v dnešních postindustriálních městech? Existuje „world music“ i na rovině autentické hudby dělnických kolonií? Jak můžeme využít africkou zkušenost s výrobou hudebních nástrojů z industriálního odpadu? Jakou roli v dnešním umění má stoupající hluk přirozeného světa?

Přehlídka povede k výměně podnětů: účastníci z industriálních center v různých zemích budou konfrontováni se zkušeností a inspirací odjinud. Ostrava bude v mezinárodním kontextu prezentovat svou zkušenost s tvrdým rockem a další hudební reakcí na lokální životní podmínky v posledním půlstoletí. Mezinárodní hudební festival **SWINGING FACTORY** nabízí silný popkulturní program, především z oblasti rockové a elektronické taneční hudby. Mezinárodní panel kurátorů a dramaturgů vybere hudebníky a autory sound artu, kteří pocházejí z industriálních center a svou tvorbou je reflektují.

- Na menší scéně festival pak dává prostor hlubšímu ponoru do aspektů kultury industriálních center: experimentálnímu umění, rozhovorům, prezentacím a workshopům s umělci a teoretiky z různých evropských zemí.

• Knižní publikace v češtině a angličtině přinese sérii textů od odborníků, kteří se dlouhodobě zabývají industriální hudbou, ekologií zvuku, vztahem technologií a hudby, historií žánrů.

Autor konceptu: Mgr. Mgr. Pavel Klusák, hudební publicista

Pořadatel: Ostrava 2015

Partneři: místní kluby a kluby v EU, místní a zahraniční DJ's

Kde: ostravské kluby, Music Pavilion, TOVÁRNA – centrum pro mladou generaci

Kdy: březen 2015

Pavel Klusák

Hudební publicista, dramaturg, kurátor a v poslední době i producent hudebních snímků. Publikuje hudební eseje v nejdůležitějších českých tištěných médiích / Respekt, Lidové noviny, České televizi, Český rozhlas. Spolu se svým bratrem spolupracoval na filmech Český sen, Český mír.

Napříč stoletím

„Pamětnická výstava“ a módní přehlídky

Eliška Klepalová

Zakladatelka a ředitelka Nadačního fondu Veselý senior. Členka Výkonného výboru sdružení pro integraci handicapovaných, seniorů, dětí z dětských domovů a národnostních menšin „Den integrace“a

Lenka Kopecká

Spoluzakladatelka a předsedkyně správní rady Nadačního fondu Veselý senior. Nezávislá novinářka. Externí spolupracovnice veřejnoprávního Českého rozhlasu 3 – stanice Vltava. Angažuje se v Dobrovolnickém centru Fakultní nemocnice v Motole v Praze.

- Projekt bude aktivním zapojením pamětníků a aktérů důležitých momentů historie Ostravy. Prostřednictvím této akce předají dnešní senioři současné mladé generaci svou osobní zkušenost a zážitky. Projekt bude realizován ve spolupráci s nadačním fondem Veselý senior, který svými aktivitami usiluje o změnu pohledu na stáří a život seniorů a podporuje aktivní zapojení seniorů do života společnosti, využití jejich znalostí a životních zkušeností i profesního potenciálu.
- „**Paměť Ostravy**“ bude syntetická výstava, která představí předměty, dokumenty, oděvní exponáty, fotografie, filmové záznamy a natočené vzpomínky pamětníků spojené s historickým vývojem města Ostravy. Unikátní bude výstava tím, že se na jejím vzniku budou aktivně podílet sami aktéři a pamětníci těchto historických událostí. Vystavené exponáty budou zapůjčeny z jejich soukromých archivů či z „krabic na půdě“. Půjde především o předměty a dokumenty z jejich soukromého života, ze života jejich rodin. Výstava tak přinese obraz toho, jak se běh dějin odrazil v konkrétních lidských příbězích a osudech, v obyčejném životě.
- Výstava vyvrcholí sérií netradičních módních přehlídek **Napříč minulým stoletím**, které budou více divadelně-hudební módní show, než módními přehlídkami, jak je běžně známe. V roli manekýnek a manekýňů vystoupí vždy generačně odlišné dvojice, známé osobnosti (herci, zpěváci, moderátoři), senioři, bývalé manekýnky a manekýni, které známe z titulů módních časopisů minulých let. Modely budou průřezem módy, jak se vyvíjela od dob mládí současné generace seniorů až do konce minulého století. Přehlídka bude stejně jako výstava samotná rozdělena do několika stěžejních období:
 - 1. republika
 - 2. světová válka
 - 50. léta
 - Jarní tání a srpen 68
 - Normalizace
 - Kapitalismus v Čechách
- Každé období bude charakterizováno nejen příslušným oděvem, ale i hudbou – hitem daného období, krátkou literární, divadelní, filmovou asociací či taneční sekvencí. Vystupovat bude také živý hudební doprovod, který bude v pečlivé hudební dramaturgii vybrán pro představované období. Na scéně se tak budou střídát bývalí hitmakeři, ale také revivalové orchestry a skupiny. Objeví se zde také vzácné kousky od sběratelů módy a kostýmů z filmových ateliérů Barrandov, v nichž vystupovaly známé hvězdy stříbrného plátna (Adina Mandlová, Nataša Gollová, Olga Scheinpflugová, Max Švabinský, Oldřich Nový, Svatopluk Beneš a další). Program přehlídek bude kombinací mapování módních trendů minulosti a živou retro show. Nezanedbatelnou roli budou hrát i módní doplňky, dobové účesy a líčení.

Autor konceptu: Eliška Klepalová, Lenka Kopecká

Pořadatel: Ostrava 2015

Partneři: Nadační fond Veselý senior, Ostravské muzeum, domovy seniorů

Kde: Ostrava

Kdy: 2015

Po stopách Davida Byrna

Na kole za poznáním nejkrásnějších míst Ostravy

- Na loňském (2009) ročníku mezinárodního hudebního festivalu Colours of Ostrava se David Byrne (do hudební historie vstoupil se skupinou Talking Heads, která spolupracovala s Brianem Enem, Philipem Glassem, Bernardem Bertoluccim, skupinou Devo, Morcheebou, Bebelem Gilbertem a dalšími) nadchl jízdou na kole po industriálních památkách Ostravy. V rámci kandidatury města na titul Evropské hlavní město kultury 2015 připravil tým Ostrava 2015 ve spolupráci s Colours of Ostrava projekt Colo(ur)s of Ostrava 2015, navazující na Davida Byrna a jeho „průkopnictví“ cykloturistiky po industriálních památkách v Ostravě. Ostrava 2015 bude mít v prostorách, kde se festival koná (areál Černé louky), půjčovny jízdních kol. Půjčovny budou mít současně i roli kontaktního místa Ostravy 2015. Návštěvníci si zde budou moci zapůjčit jízdní kolo, k němuž dostanou speciálně připravenou cyklomapu s tipy Ostravy 2015 na návštěvu některé z ostravských industriálních památek a dalších zajímavostí. Používaná jízdní kola budou vyzdobena ve vizuálním stylu Ostravy 2015 a stanou se tak „mobilními poutači“ kandidátského projektu.

Tento princip budeme aplikovat v rámci většiny programů roku 2015, kdy se propojí hlavní dominanty města cyklostezkami, ale taky stezkami pro pěší a inlinisty. Trasa, kterou Ostrava svým návštěvníkům nabídne, propojí industriální památky Ostravy s přírodou nacházející se v bezprostřední blízkosti města – Hornické muzeum Lanek (největší hornické muzeum ČR, které nabízí hornickou expozici včetně fárání do podzemí) s Dolní oblastí Vítkovic (národní kulturní památkou, European Heritage Label, více o této oblasti v přihlášce do předvýběrového kola na s. 87–91). Cyklostezka povede podél revitalizované řeky

Ostravice (více o projektu Humanizace řeky Ostravice v přihlášce do předvýběrového kola na s. 63–67) a územím Černé louky (více o projektu Klastru Černá louka v přihlášce do předvýběrového kola na s. 51–85) až k výjezdu z Ostravy směrem do Beskyd.

- Projekt Nové Vítkovice (reaktivace Dolní oblasti Vítkovic) je spolu s projekty Humanizace řeky Ostravice a Klastrem Černá louka součástí kandidatury Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015.
- Více o samostatném programovém projektu Colours of Ostrava 2010–2015 na s. 138–139.

Autor konceptu: Jiří Sedlák, Kateřina Ondřejková

Pořadatel: Ostrava 2015, Colours of Ostrava

Partneři: Vítkovice, a.s.

Kde: Ostrava

Kdy: 2010 – 2015

Jiří Sedlák

Marketing, PR a promotion kulturních akcí jako například Colours of Ostrava, Letní Letná, Tanec Praha, koncerty a řada dalších.

Code: Mode!!!

International Young Fashion Week

Současní evropští návrháři a designéři

- Módní časopisy nabízejí předražené, nedostupné oblečení, nákupní centra zase neoriginální konfekční značky. Přitom je známo, že způsob, jakým se člověk obléká, je vyjádřením životního stylu, odrazem pocitu člověka, prezentací jeho identity – tedy důležitou součástí lidské osobnosti. Ostrava je město, které se systematicky snaží vyvrátit celorepublikový mýtus o sobě jako o neestetickém šedivém městě. V Ostravě se výborně daří alternativní kultuře, ke které se nehodí konformní nenápaditá móda obchodních domů.

- Cestou k rozšíření nabídky na trhu s oděvy a módními doplňky je projekt Code:Mode!!! – týdenní festival mladé módy. V otevřeném industriálním prostoru bývalé elektrocentrály se sejdou současní návrháři a designéři, aby zde prezentovali několik rozličných světů současné evropské módy a designu.

- Projekt Code:Mode!!! vychází z myšlenky nezávislého projektu Prague Free Fashion Weekend. První PFFW se uskutečnil v dubnu 2006 a ukázal zájem o akce tohoto druhu. Jubilejní desátý ročník se uskuteční v Ostravě u příležitosti projektu EHMK 2015. Code:Mode!!! nabízí možnost nahlédnout do světa současné mladé evropské módy, ve které dnes neexistují tabu, hranice kombinací, uniformita a konfekce. V současné módě se osobití tvůrci vyjadřují svobodně a není nutné podléhat trendům. Fenomény sebejistého města se mohou odrazit také ve stylu odívání jeho obyvatel a pro ostatní se stanou bohatým zdrojem inspirace. Známe „londýnskou“, „pařížskou“, „berlínskou“, „milánskou“ nebo „newyorskou“ módu – jaká bude ta „ostravská“?

- Festival bude mít několik částí a úrovní. Kromě hlavního „trhu“, kde si každý může pořídit do svého šat-

níku některé z nabízených uměleckých dílek, zde budou probíhat také nejrůznější workshopy, semináře a diskuze. Tato edukativní linie projektu bude určena jak vystavovatelům, tak široké veřejnosti. Vzdělávací a informační programy budou zaměřeny na nejnovější i historické výtvarné techniky (pro všechny může být zajímavé, jak se v současné módě noví a starý svět mohou doplňovat a prolínat), na obchodní marketing, na historii oděvnictví, na technické možnosti a na světový kontext. Programu se zúčastní zástupci světových progresivních a nezávislých návrhářských značek.

- Cílem projektu je umožnit mladým tvůrcům navazovat mezi sebou kontakty, setkat se s kolegy ze zahraničí, vytvořit prostor pro vzájemnou inspiraci a pro prezentaci nezávislé tvorby před veřejností, pro kterou kvalitní tvorba zůstává často neobjevená. Ostrava se na týden stane evropským centrem současné nezávislé módy.

- Počet vystavujících bude více než 200 a po celou dobu festivalu poběží nonstop kulturní program (módní přehlídky, hudební program, chillout zóna, light design, projekce filmů a dokumentů, VJ's vystoupení apod.). U příležitosti konání akce bude vydán katalog, který se stane jakýmsi adresářem současných módních tvůrců.

- Code:Mode!! je oslavou svobodné tvorby a zároveň obrovským tržištěm originálních nápadů, metod a přístupů. Setkáním těch, kteří se nebojí objevovat nové, s těmi, kteří se nebojí to nové nakupovat a oblékat. Mladá generace chce svou nekonformitou vyjádřit pohled na svět i sebe sama.

Jovanka Vlčková

Studentka Akademie múzických umění,
Divadelní fakulta, katedra produkce.

Project manager přehlídky originální
módy CODE:MODE.

Produkční v Experimentálním prostoru
Roxy/NoD, Praha. Organizátor několika
mezinárodních studentských divadelních
spoluprací Praha - Brno - Bratislava

- Wrocław. Project manager festivalu
SKRZNASKRZ - festival studentů AMU.

Autor konceptu: Jovanka Vlčková, vedoucí projektu

Pořadatel: Jovanka Vlčková a Jolana Teuberová

Partneři: designéři, kreativci, umělecké a další školy, ostravské instituce

Kde: památkově chráněná industriální budova Dvojhalí

Kdy: červen 2015

Mistrovství světa v ledním hokeji 2015 Ostrava (1. - 17. 5. 2015)

Jiří Kirchner

Autor metodických a monografických publikací v oblasti psychologie sportu, hudební teorie a pedagogiky. Tvůrce úspěšných mezinárodních grantových projektů. Předseda redakční rady časopisu Journal of Outdoor Activities. Člen redakčního kruhu odborného časopisu pro zážitkovou pedagogiku Gymnasium. Tajemník České asociace psychologů sportu a člen International Committee for Adventure Therapy.

- V Ostravě se bude v roce 2015 konat mistrovství světa v ledním hokeji. Ostrava tak bude už podruhé spolupřátel nejvýznamnější světovou akci v jednom z nejpobulárnějších sportů. Čeští hokejisté (šestinasobní mistři světa) a olympijští vítězové z japonského Nagana (1998) patří k absolutní světové špičce. Přímý přenos finálového utkání letošního mistrovství světa v ledním hokeji z Lanxess Areny v Kolíně nad Rýnem, v němž čeští reprezentanti vybojovali zlaté medaile, vidělo 2 miliony 906 tisíc diváků z celého světa. I v roce 2015 bude toto nejlepší cesta, jak zviditelnit Ostravu jako Evropské hlavní město kultury 2015. Před každým zápasem uvidí televizní diváci spoty o městě konání – o Ostravě. Samotnou Ostravu navštíví více než 380 000 zahraničních i domácích fanoušků a novinářů si prohlédnou město se všemi jeho památkami, Klástem Černá louka, Science centrem v „Nových Vítkovcích“ a dalšími. Využijí i mimořádných výstav a programů spojených s projektem Ostrava 2015.

Tým Ostrava 2015 již navázal spolupráci s přípravným týmem mistrovství světa. Jméno a aktuální program Ostravy 2015 tak bude ve všech světových médiích. Tým Ostrava 2015 připravil na termín konání mistrovství světa několik speciálních akcí určených k reprezentaci myšlenek Evropských hlavních měst kultury, k seznámení světové veřejnosti s projektem jako takovým a zvláště s projektem Ostrava 2015.

Prezentace myšlenek Evropského hlavního města kultury a Ostravy 2015

- Před samotnou hokejovou halou bude projekt Ostrava 2015 prezentován jak staticky (velkoplošné obrazy, panely, plakáty a další), tak živě několika prezentacemi s cílem zapojit návštěvníky do poznávacích akcí po městě (prohlídka do „Nových Vítkovců“, cen-

tra města s Klástem Černá louka, tradiční návštěvy po památkách industriálního dědictví města).

- Představení jednotlivých měst, která titul EHMK již získala a která se o něj budou ucházet v nejbližších letech.
- Natočení a prezentace krátkých filmů o projektu EHMK v zemích, které budou na šampionátu a měli tu čest se pyšnit tímto titulem. Filmy bude vysílat veřejnoprávní Česká televize.
- Nabídka komplexních balíčků pro cestovní ruch, které budou zaměřeny na využití a nabídku kulturního potenciálu města v době konání mistrovství světa a v roce 2015.

Mimořádné akce projektu Ostrava 2015 ve vztahu k mistrovství světa

- **Mezinárodní konference** na téma negativních dopadů profesionálního sportu, jako je nacionalismus, doping, poškození zdraví a dominantní vliv ekonomických zájmů.
- Obnovená premiéra **oper o třech třetinách a jednom prodloužení „Nagano“** (2001-2003) v ostravské opeře. Operu napsali skladatel Martin Smolka a libretista, herec a moderátor Jaroslav Dušek, inspirováni vítězstvím českého hokejového týmu v Naganu. Tato opera měla premiéru v roce 2004 v Národním divadle (Praha). V témže roce získala inscenace v režii Ondřeje Havelky Cenu Alfreda Radoka za uvedení nejlepší české původní hry.

Zapojení obyvatel

- Příprava kulturního programu před halou mezi jednotlivými utkáními (workshopy, zábavné kulturní programy, fotografické výstavy).
- Koordinace a příprava kulturního programu ve vztahu k zemím, které se kvalifikují na mistrovství světa.

Opera Nagano, Národní divadlo, 2004

Příprava a realizace představení kultur jednotlivých zemí.

- Kreativní workshopy pro fanoušky (tvorba sloganů, hesel, pokřiků či transparentů).
- Workshopy bruslení, soutěže pro školáky, propojení antidopingové problematiky s uměleckými workshopy, prezentace dalších forem hokeje (např. stolní hokej).

Autoři konceptu: Jiří Kirchner, Kateřina Ondřejková, Blanka Marková, Ostrava 2015

Pořadatel: Ostrava 2015, město Ostrava, organizační tým mistrovství světa v ledním hokeji

Partneři: Národní divadlo moravskoslezské, Česká televize – Televizní studio Ostrava

Kdy: 2015

Blanka Marková

Vystudovala bakalářský studijní obor Management cestovního ruchu na Univerzitě Hradec Králové a magisterský obor Geografie a regionální rozvoj na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity. Absolvovala čtyřměsíční studijní pobyt v bulharské Sofii zaměřený na mezinárodní obchod, marketing a management. Půl roku strávila na pracovní stáži v rakouské poradenské společnosti CIMA Beratung + Management GmbH, kde se zabývala rozvojem regionů a městským marketingem. Spolupracovala na výzkumných projektech Centra městského a regionálního managementu.

Mistrovství Evropy v krasobruslení v Ostravě

- Jednou ze zásadních sportovních událostí roku 2015 se stane mistrovství Evropy (ME) v krasobruslení. Jedná se o vrcholnou soutěž, která je nejprestižnější krasobruslařskou akcí starého kontinentu a zúčastňují se jí sportovci všech států (členů Mezinárodní bruslařské unie - ISU) na území Evropy. Svým mediálním dosahem přesahuje významně rámec evropského kontinentu a přispívá k pozitivní prezentaci pořadajícího města a země před širokou mezinárodní veřejností. ME v krasobruslení je akcí, jejíž pořádání v Ostravě výrazně posiluje ambice města stát se sportovním centrem České republiky a rozšířit tradici velkých sportovních událostí o další vrcholnou soutěž (doposud se zde pořádaly mistrovství světa v ledním hokeji, Davis Cup, mistrovství světa v sludge hokeji, atletický mítink Zlatá tretra apod.).

Stanislav Židek

Bývalý reprezentant ČR v krasobruslení.

Po sedmiletém angažmá v zahraničí začal působit v Bruslařském klubu LR Cosmetic Ostrava jako šéftrenér.

Byl řadu let členem předsednictva Českého krasobruslařského svazu. Nyní působí současně jako předseda klubu a jako šéftrenér. Je vůdčí osobností při organizování všech krasobruslařských mezinárodních akcí na území Statutárního města Ostravy vč. MSJ 2003 a všech ISU Junior Grand Prix.

- Krasobruslení a pořádání významných krasobruslařských akcí má v Ostravě a Moravskoslezském regionu dlouhodobou tradici. Město navíc disponuje dostatečným technickým a logistickým zázemím (velká multifunkční hala s blízkou hotelovou, tréninkovou a relaxační infrastrukturou, výhodná poloha a dobrá dopravní dostupnost), je přirozeným centrem rozsáhlého regionu a spádové oblasti s příznivým počtem obyvatel (1,5 - 2 mil).

- Zapojení Ostravy do soutěže o Evropské hlavní město kultury 2015 se stalo významným faktorem při posuzování žádosti o udělení souhlasu s pořádáním ME v krasobruslení v Ostravě, kterou podporuje Český krasobruslařský svaz a o které na svém letošním kongresu rozhodne Mezinárodní bruslařská unie (ISU).

- Prostor pro prezentaci Ostravy a projektu EHMK 2015 bude mimo marketingovou komunikaci vytvo-

řen především v rámci úvodní exhibice, která je v režii místních organizátorů. Slavnostní zahájení ME lze díky této tradici pojmout zároveň jako oslavu úspěchu města Ostravy v programu Evropské hlavní město kultury 2015 a dosáhnout tak kýženého propojení tělesné a duchovní kultury.

Autor konceptu: Ing. Stanislav Židek, předseda výkonného výboru Bruslařského klubu LR Cosmetic Ostrava, Mgr. František Blaťák, člen Bruslařského klubu LR Cosmetic Ostrava

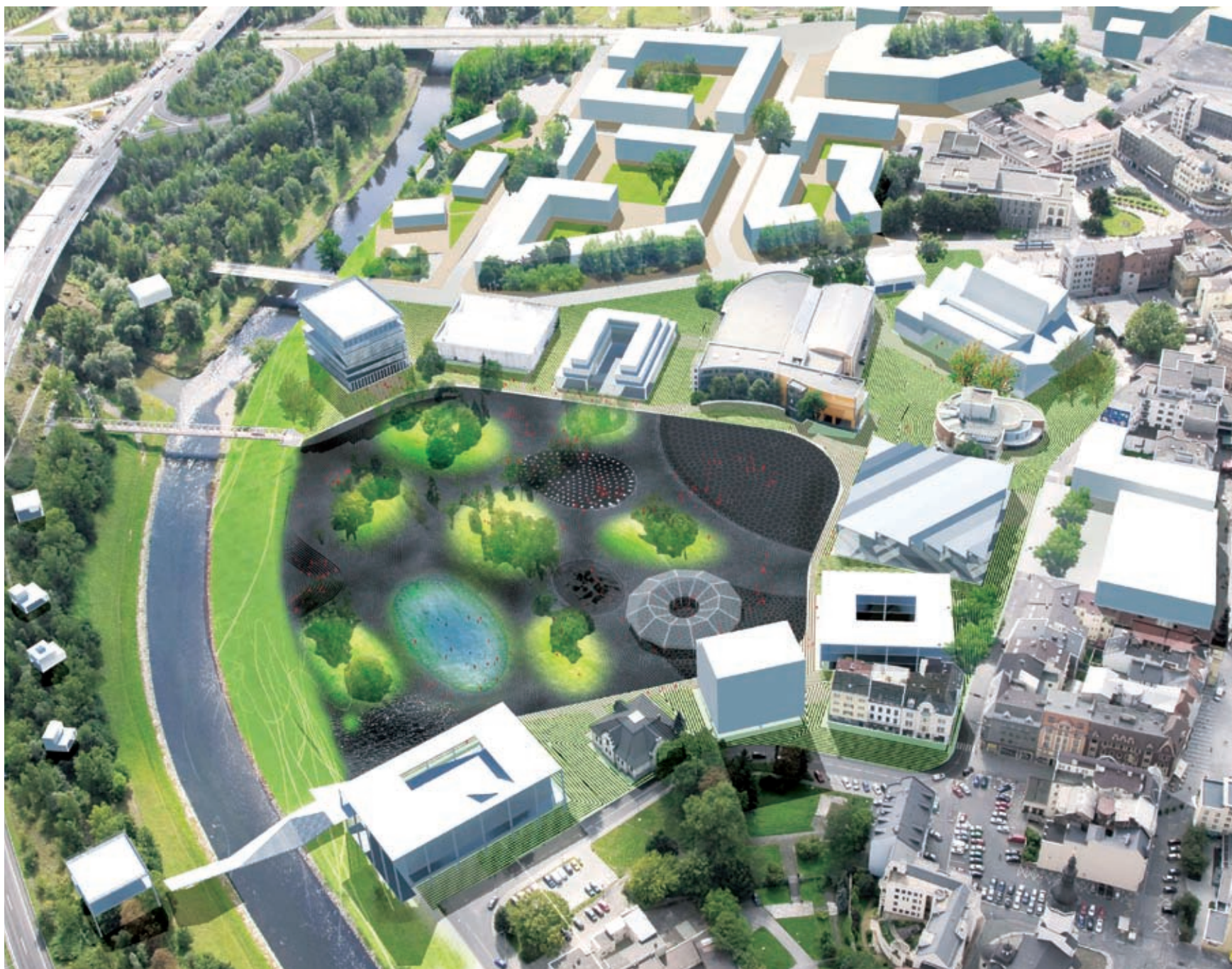
Pořadatel: Z pověření Českého krasobruslařského svazu a ISU místně příslušný schválený organizační výbor

Partneři: Město Ostrava, Ostrava 2015, MS kraj a další sponzorští a mediální partneři

Kde: ČEZ ARÉNA a Multifunkční hala Ostrava

Kdy: Příprava pořádání ME v krasobruslení bude probíhat po dobu tří let. Leden 2015 (přesné datum v měsíci lednu bude stanoveno při přidělení ISU)

Vítězný návrh ideového řešení revitalizace Černé louky. Autor Maxwan Architects (Rotterdam).

Ostrava 2015

1.4 Stavby

CULTURED MEADOW

1:5000 Urban site context

CITY CENTER

NEW KAROLINA

The existing site is well served by public transport and has a high level of connectivity to the city center. The site is located in a high-density urban area, which is a key factor in the design of the project. The site is located in a high-density urban area, which is a key factor in the design of the project. The site is located in a high-density urban area, which is a key factor in the design of the project.

The existing site is well served by public transport and has a high level of connectivity to the city center. The site is located in a high-density urban area, which is a key factor in the design of the project. The site is located in a high-density urban area, which is a key factor in the design of the project. The site is located in a high-density urban area, which is a key factor in the design of the project.

1.4 A Klastř Černá louka

1.4 A1 Klastř Černá louka / hlavní investiční akce projektu Ostrava 2015

Co je kulturní klastř

Termín klastř (z angl. cluster – shluk, hrozen, trs) přišel ze sféry výpočetní techniky („skupina spolupracujících počítačů“) a ekonomie (označení pro „sdružení spolupracujících ekonomických subjektů“). Kulturní klastř je definován jako území města, na kterém je umístěna velká koncentrace kulturních a společenských institucí. Kulturní klastř („kulturní čtvrti“) se staly v posledních dvou dekádách dynamickým konceptem v rozvoji městského kulturního prostředí; v USA a ve Velké Británii se tato myšlenka stala určující pro rozvoj měst. Fyzická blízkost (proces klastrování) přináší v urbánním modelu řadu výhod: redukcí transakčních nákladů, zrychluje oběh kapitálu a informací, podporuje sociální solidaritu, snadnější a intenzivnější výměnu informací, zboží a služeb, osobní kontakt, vznik kreativního prostředí, vzdělávání, výměnu praktických znalostí a zkušeností.

Kulturní klastř může vytvořit zásadní identifikační element pro místní obyvatele a posílit regionální identitu. Vedle faktické hodnoty navyšuje i symbolickou hodnotu místa: stává se jednou z dominant mediálního obrazu a obecné představy o městě. Dobré klastř patří k tomu prvním, nač si v souvislosti s jejich městem vzpomeneme.

Příklady klastřů

V Evropě můžeme najít desítky nejrůznějších typů kulturních a společenských klastřů, které dnes dynamizují kulturní a turistický průmysl oblastí. Některé mají jasný profil, např. muzejní jako MuseumsQuartier (Videň) nebo Museumsinsel (Berlín). Jinde se do života úspěšně zapojily klastř nabízející kulturní mix jako Witte de Withstraat (WdW) v centru Rotterdamu s hustou sítí muzeí, galerií a dalších kulturních institucí spolu s obchody, restauracemi, kavárnami (původně tu bylo zanedbané území města s vysokou kriminalitou a drogovou závislostí). V bývalé

plynárně západně od centra Amsterdamu vznikla Westergasfabriek (WGF) – sídlo stovek kulturních institucí, festivalů a firem typických pro kreativní průmysl. Posun v zaměření klastřů lze sledovat například v konceptu klastř Zeche Zollverein v Essenu (bývalý důlní komplex, památka UNESCO). Akcentuje prvek udržitelnosti: jako vůbec první byla v rámci komplexu postavena nová Škola managementu a designu (Die Zollverein School of Management and Design). Analýza úspěšných evropských klastřů ukazuje, že jsou situovány co nejbližší centru města (nebo posilují jinou silnou městskou část či její prvek), v zeleni a u vody (řeka, moře).

Klastř Černá louka

Nabízí – oproti jiným evropským kulturním klastřům – obohacení o další dimenzi. Přidanou hodnotou Klastř Černá louka je sociální, sociologický a ekologický rozměr: klastř je totiž pojímán jako celek životního prostoru. Není určen jen pro návštěvníky, je koncipován i jako místo pro samotný každodenní život těch, kteří v něm budou bydlet a žít spolu s těmi, kteří ho budou navštěvovat. Využije zelené a klidné prostředí jako prostor pro bydlení, volný čas, vyrůstání a dospívání dětí, jako rozšíření centra města. Synergicky umístí obytné budovy se školami všech typů od mateřské, základní až ke střední a propojí je s prostředím v zeleni, řekou a budovami Výstavního pavilonu, Divadla loutek, Koncertní síně, Městské galerie a dalších. Určitým novým pohledem je i přístup k jeho uměřené velikosti, nákladnosti staveb a rekonstrukci a náročnosti (ekologické, finanční a estetické).

To vše pouhých pár metrů od centra města, což zásadně a natrvalo ovlivní atmosféru celého města v nejširším slova smyslu.

Vybudování klastř je možné díky specifické historické situaci Ostravy. Současná velmi řídká urbánní struktura

Klíčovou investiční akcí projektu Ostrava 2015 je vybudování Klastř Černá louka.

Kulturní klastř se staly v posledních dvou dekádách v Evropě dynamickým konceptem v rozvoji městského kulturního prostředí.

Kulturní klastř jsou v Evropě situovány co nejbližší centru města (nebo posilují jinou silnou městskou část či její prvek), v zeleni a u vody (řeka, moře).

Klastř Černá louka je postaven na principu horizontální role kultury. Přidanou hodnotou Klastř Černá louka je sociální, sociologický a ekologický rozměr.

Ostrava díky své historii a současné velmi řídké urbánní struktuře nabízí šanci, jak začít budovat a zlepšovat současné město v ideálním prostředí. Stěží najdeme jiné evropské město umožňující vytvořit takto rozsáhlý urbanisticko–architektonický projekt pár metrů od centra města, v zeleni, u řeky. Klastř obrátí slabé stránky města v přednost.

Cílem Klastř Černá louka, stejně jako celého projektu, je vytvořit prostor pro šťastný život. Projekt „Ideálního města 21. století“ odpovídající principům tzv. Nové Athénské charty.

nabízí šanci, jak začít budovat a zlepšovat současné město v ideálním prostředí – tedy v návaznosti na historické centrum, park, řeku i existující kulturní stavby, na území Černé louky, která splňuje odpovídající požadavky i velikost. Slabé stránky města (brownfield v centru města, proluky z druhé světové války, chátrající budovy z osmdesátých let v duchu tehdejší ideologie) jsou projektem citlivě uchopeny a obráceny v přednost. Stěží najdeme jiné evropské město umožňující vytvořit takto rozsáhlý urbanisticko–architektonický projekt postavený na principech 21. století.

Lokalizace klastř

Území Černé louky o rozloze 27 ha se nachází 150 m od centrálního městského náměstí na území bývalého brownfieldu, nyní v kvalitním prostředí v atraktivní lokalitě u řeky Ostravice. Byla tu vysázena zeleň a vybudováno několik pavilonů Výstaviště, z nichž je však v současné době využíván pouze jeden. Na tomto území je dále vybudováno Divadlo loutek. V těsné blízkosti území je budova Národního divadla moravskoslezského a Ostravský hrad. Území navazuje na historické centrum města s pěší zónou, řeka jej propojuje s blízkým centrálním parkem města. Dále je Černá louka součástí rozvojového území sousedícího s národní kulturní památkou rozsáhlého industriálního komplexu tzv. Dolní oblasti Vítkovic (European Cultural Heritage) a území budoucí obchodní a rezidenční zóny centra města „Nová Karolina“.

Ideový koncept

Cílem Klastř Černá louka, stejně jako celého projektu, je vytvořit prostor pro šťastný život. Místo, kde rádi zůstaneme, na které se budeme rádi vracet, kterému máme důvod být věrní. Takový vztah k místu, domovu, pomůže městu přestát kritické chvíle, protože je v těžkých dobách ekonomických nebo politických neopustíme. Bude-li malé dítě chodit do školy kolem galerie, pečovat o stromy

v parku, se třídou navštíví koncerty, s rodiči se projde kolem řeky v srdci města, tedy pokud bude vyrůstat v prostředí podporujícím tvořivou práci a kreativitu, pak tento zážitek natrvalo ovlivní jeho život. Pokud získá fyzickou zkušenost života v kvalitním prostředí, bude vyžadovat, aby se Ostrava podobně smysluplně dobudovala. Projekt „ideálního města 21. století“, odpovídající principům tzv. Nové Athénské charty, je tak adekvátním projektem k 30. výročí založení projektu Evropské hlavní město kultury.

Dopady z hlediska městského marketingu

- Klastř je dalším stupněm v rozvoji kultury jako zdroje regenerace města.
- Klastř Černá louka bude jedním z nositelů symbolické hodnoty města. V kontextu interní image se stane zásadním identifikačním elementem pro místní obyvatele. Posílí regionální identitu.
- Klastř vytvoří inspirativní prostředí urychlující výměnu znalostí a informací, což dále přímo vede ke vzniku inovací jak v produktech, tak i ve službách sektoru kreativních odvětví. Realizace přivede významné regionální aktéry k „jednomu stolu“ a iniciuje nové regionální kooperační sítě.
- V rámci Klastř Černá louka se vytvoří lokální prostředí, které přitahuje kreativní pracovníky. Město si tak buduje pojistku proti odlivu cenných osobností z regionu.
- Včas rozvíjíme potřebné inovace – sociální (posílení sociálního kapitálu), kulturní (nové formy kulturních aktivit a dialogu) a organizační (zlepšení propagace a řízení uměleckých projektů). Připravujeme tak půdu pro plánovaný vznik nových produktů a služeb (například vznik uznávaného festivalu, bienále, kurátorských či produkčních služeb apod.).
- V Ostravě neexistuje jedno dominantní odvětví kreativního průmyslu s dlouhou evolucí. Z těchto důvodů je multifunkční povaha Klastř Černá louka,

kombinující různé hudební žánry, výtvarno a zábavné volnočasové aktivity, ideální. Hlavní „vlajkové“ budovy klastru – městská galerie (kunsthalle), koncertní síň a celý urbanistický komplex – budou podstatnými faktory pro úspěšnou atrakci investorů.

- Zohledníme-li současně prostorové rozmístění firem v oblasti kreativního průmyslu ve městě, pak vybudování kulturního klastru na území Černé louky představuje optimální variantu.
- Klastr přispěje k vytvoření „kreativní“ atmosféry městského centra, z níž mohou profitovat i jiné sektory. Nabízí se také unikátní možnost vytvoření růstového „trojúhelníku“ v centru města. Klastr pomocí příkladu „dobré praxe“ bude stimulovat a motivovat další aktéry v oblasti kreativních odvětví ve městě a funkčně doplní stávající strukturu kreativních firem.
- Klastr bude prvním krokem a ideálním vzorem v dalším budování města Ostravy. Bude tvořit otevřený základ pro další smysluplnou výstavbu a dostavbu chybějící infrastruktury.

Harmonogram a postup

- Město vyčlení území pro klastr / květen 2009
- Zadání architektonické soutěže (urbanistické) / listopad 2009
- (Kombinovaná) Soutěž na urbanistické řešení / únor–červen 2010
- Architektonická (kombinovaná) soutěž na jednotlivé budovy / 2011
- Realizace klastru / 2011–2015
- Slavnostní otevření budov / 2015

V rámci Klastru Černá louka budou realizovány tyto stavby

1. Koncertní dům
2. Kunsthalle – první výstavní síň města Ostravy
3. Mateřská, základní a střední škola
4. Music Pavilion (rekonstrukce stávajícího objektu)
5. Přístavba alternativní scény Divadla loutek Ostrava
6. Kreativní inkubátor kombinovaný se školou managementu v oblasti kultury
7. Bydlení
8. Park, využití břehů řeky

Rozpočet

2 644 000 000 Kč

Začali jsme realizovat

Všechny plánované budovy Klastru Černá louka vycházejí z reálných potřeb a potenciálu místní umělecké scény a představují svým způsobem vyústění jejich aktivit v posledních letech. Dne 1. 2. 2010 vyhlásilo město Ostrava veřejnou kombinovanou urbanistickou soutěž na vznik nové kulturně-sociální čtvrti na území bývalého brownfieldu Černá louka, jejíž součástí budou koncertní dům, první městská galerie, kreativní inkubátor kombinovaný se školou managementu umění, Music Pavilion, školy, park, bydlení a zeleň. Účast v soutěži potvrdily mimo jiné čtyři praestižní zahraniční architektonické ateliéry: FOA Foreign Office Architects (Velká Británie), Lacaton & Vassal Architects (Francie), Maxwan Architects (Nizozemí) a NL Architects (Nizozemsko). Soutěž byla ukončena 31. 5. 2010, vítězem se stal Maxwan Architects (Nizozemí).

Klastr přispěje k vytvoření „kreativní“ atmosféry městského centra, z níž mohou profitovat i jiné sektory. Příkladem „dobré praxe“ klastr stimuluje a motivuje další aktéry v oblasti kreativních odvětví ve městě. Funkčně doplní stávající strukturu kreativních firem.

Klastr Černá louka bude vznikat na základě předem definovaných principů:

- návaznost na další rozvojové zóny města
- uplatnění Nové Aténské charty z roku 2003
- funkční využití pro širokou cílovou skupinu
- jednotlivé investiční akce budou odpovídat progresivním směrům v oblasti urbanismu, architektury a stavitelství
- klastr bude vznikat na základě architektonických soutěží

Klastr Černá louka bude slavnostně otevřen v roce 2015.

Černá louka, historické fotografie

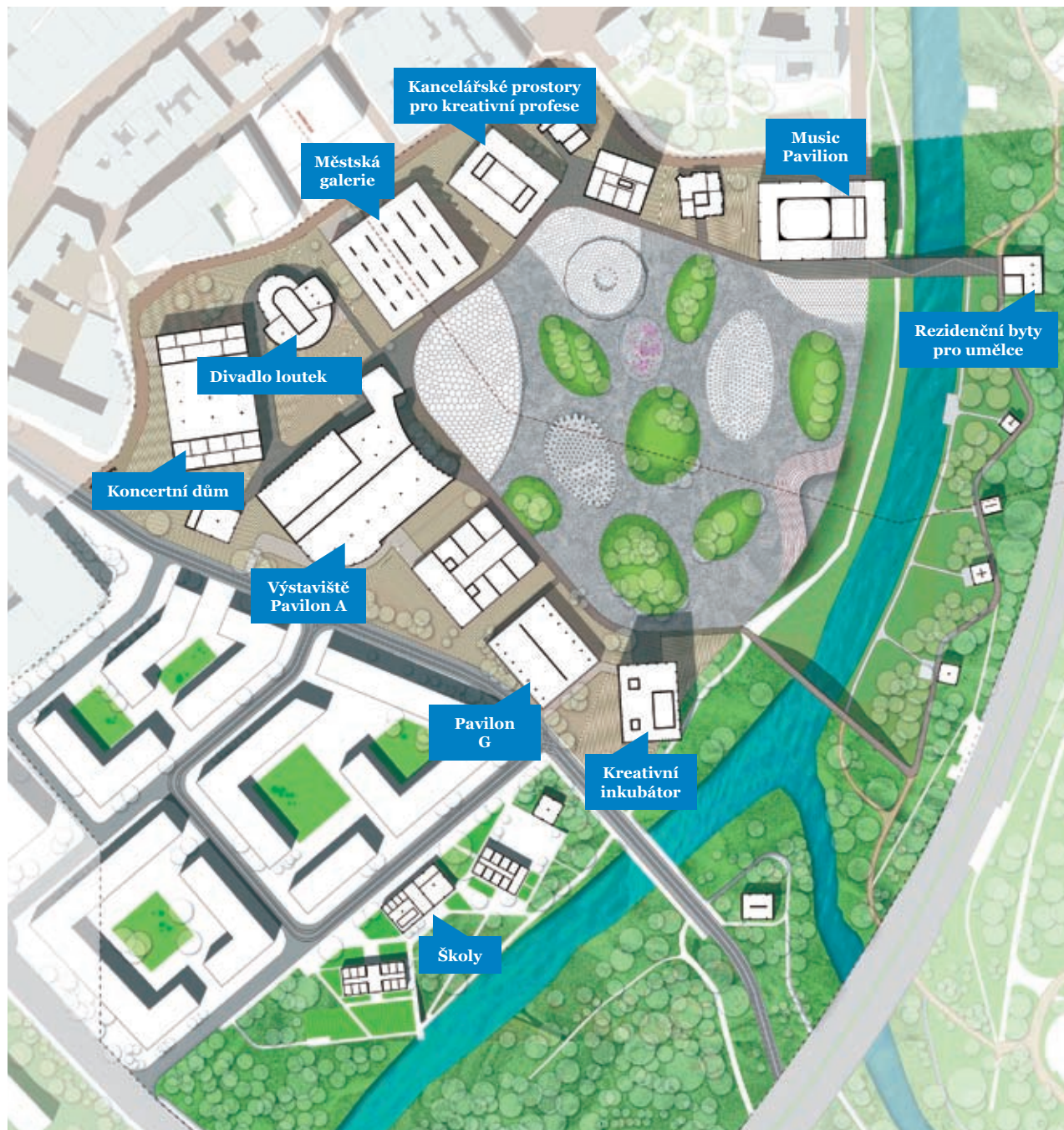
Černá louka, září 2009

Principy Klastru Černá louka

- Multifunkční urbanistický celek navazující na centrum a rozvojové zóny města (budoucí obchodně-rezidenční zóna Nová Karolina a území tzv. Dolní oblasti Vítkovic), rozvíjející paralelní (samostatné) urbanisticko-architektonické projekty v bezprostřední blízkosti (revitalizace řeky Ostravice, revitalizace Komenského sadů).
- Klastř uplatňuje principy tzv. Nové Aténské charty z roku 2003, vypracované Evropskou radou urbanistů, viz strany 68–69.
- Klastř integruje stávající budovy na území, rekonstruuje nevyužitá a doplňuje o nové a potřebné stavby kulturní a vzdělávací infrastruktury a bydlení.
- Kvalita veřejného prostoru a vztah jednotlivých budov v rámci tohoto prostoru budou mít v klastřu klíčový význam.
- Funkční využití klastřu je celodenní pro širokou skupinu obyvatel (zabránění vzniku kulturního „ghetta“ a sociální výlučnosti).
- Nové budovy návrhem odpovídají moderním požadavkům na stavění v 21. století: velikostí uměřené, konstrukčně z moderních materiálů, udržitelné, energeticky nenáročné.
- Urbanistické a architektonické řešení nových budov klastřu nezmění plochu zeleně daného území.
- Přestože bude mít klastř své jádrové stavby – koncertní budovu a kunsthalle, území nebude charakteristické jedinou stavbou, „sochou v prostoru“. Naopak – dominantu bude tvořit klastř jako celek.
- Nové budovy klastřu budou realizovány na základě mezinárodních architektonických soutěží, otevřených, nestojících výlučně na architektonických „hvězdách“.
- Na vzniku a realizaci klastřu se budou podílet odborníci Ostravy, regionu, České republiky a Evropy.
- V případě nepříznivých okolností, jako je např. ekonomická krize, bude možno realizaci jednotlivých staveb rozložit do několika let.

Klastr Černá louka

Klastr se nachází

<<< 150 m Historické památkově chráněné jádro města

<<< 250 m Galerie výtvarného umění v Ostravě

450 m >>> „Nové Vítkovice“

Přístavba alternativní scény Divadla loutek Ostrava. Autorem návrhu je architekt Petr Hájek.

Přístavba alternativní scény Divadla loutek Ostrava

Divadlo loutek Ostrava je jedinou profesionální scénou pro děti a mládež v Moravskoslezském kraji. Bylo založeno v roce 1953 a sídlilo do roku 1999 na Masarykově náměstí. V září 1999 se ostravští loutkáři přestěhovali do zcela nové divadelní budovy, která vyrostla v centru Ostravy, na okraji Černé louky. Divadlo loutek uvádí denně dvě inscenace pro děti a mládež, nezapomíná ani na představení pro dospělé diváky, organizuje tzv. workshopy (loutkové, pohybové a výtvarné terapeutické dílny) i pro tělesně a mentálně postižené a pořádá festivaly, které oživují centrum Ostravy. Jedná se o mezinárodní loutkářský festival Spectaculo Interesse a festival Divadelní pouť bez bariér. Spectaculo Interesse, který se koná jednou za dva roky, je největší mezinárodní přehlídkou loutkářského umění v republice a zúčastňují se ho světové špičky oboru. Divadelní pouť bez bariér je festival, jehož smyslem je setkání handicapovaných s divadelní tvorbou. Oba festivaly se těší velkému zájmu publika.

Hlavním cílem projektu přístavby Divadla loutek je vytvoření **nové alternativní studiové scény** pro asi 50–60 diváků a s ní souvisejících provozů v podzemní části přístavby. Součástí přístavby bude také vybudování vnějšího amfiteátru, rozšíření foyer, doplnění skladovací kapacity a výstavba nových kancelářských prostor pro provoz divadla. Na fasádě nadzemní části stavby bude zrealizován Ostravský orloj.

Projekt přístavby alternativní scény Divadla loutek přináší hned několik pozitiv jak pro divadlo samotné, tak pro Ostravu a celý region.

Nová přístavba

- rozšíří kapacity divadla ze 176 na 236 míst
- umožní souběžnou realizaci dvou představení nebo

jakýchkoliv jiných akcí v hlavním sále a současně v alternativním hracím prostoru

- vytvoří vhodný prostor pro konání loutkových, pohybových a výtvarných terapeutických workshopů, které se tak budou moci konat častěji
- umožní vznik Dětského studia (kolektiv dětí, které se zajímají o dramatickou výchovu především formou loutkového divadla a které jsou odborně vedeny lektory z řad divadelníků), rozvoj kreativity, prevence socio-patologických jevů
- počítá s výstavbou venkovního amfiteátru, který bude sloužit v letním období ke konání divadelních představení, festivalů a jiných kulturních a společenských akcí
- umožní hercům zkoušet mimo prostor hlavního jeviště – v současnosti probíhají zkoušky a téměř celá herecká příprava na jevišti divadla, což znamená, že zkoušky nemohou probíhat v době představení nebo v době, kdy je na jevišti připravena inscenace vyžadující technicky náročnou stavbu
- rozšíří prostory foyer s galerií loutek, které jsou v současnosti kapacitně nevyhovující
- poskytne vhodné prostory pro deponování cenných loutek, kostýmů a artefaktů
- obklopena zelení, venkovní amfiteátr a venkovní občerstvení mají ambici se stát oblíbeným místem setkávání a interakce
- s orlojem a s atraktivním okolím Klastru Černá louka se stane přitažlivým místem pro návštěvníky města
- nám umožní v roce 2015 uspořádat ostravské loutkářské Charleville

Investor: Divadlo loutek v Ostravě, příspěvková organizace

Investice: 64 000 000 Kč

Zdroje financování investice: 92,5 % Regionální operační program EU, 7,5 % Statutární město Ostrava

Termín realizace projektu: červen 2010 –březen 2012

Divadlo loutek Ostrava je jedinou profesionální scénou pro děti a mládež v Moravskoslezském kraji.

Součástí přístavby je vznik nové alternativní studiové scény, vybudování vnějšího amfiteátru, rozšíření foyer a dalšího zázemí.

Přístavba přinese městu a regionu řadu pozitiv, jako například:

- rozšíří kapacitu divadla
- umožní častější realizaci loutkových, pohybových a výtvarných terapeutických workshopů
- vznikne Dětské studio
- umožní v roce 2015 uspořádat ostravské loutkářské Charleville
- venkovní amfiteátr se stane prvním amfiteátre v centru města
- bude atraktivním místem nejen v rámci Klastru Černá louka

Happening na Černé louce, 30. 5. 2010.

Music Pavilion / United Colours Hall

Areál ostravského výstaviště byl vybudován v roce 1960 s cílem vytvořit prostor, který napomůže vzniku veletržní tradice v Ostravě a který bude sloužit také kulturně-spoločenským potřebám obyvatel města. Po roce 1989 význam výstaviště upadá. Proces obnovy areálu byl pod taktovkou města nastartován v roce 1998. V současné době plní areál převážně funkci veletržního centra regionu. Dílčí části areálu se staly turistickými atrakcemi především pro nejmenší návštěvníky města. Kulturně-spoločenskou roli areálu, která by naplňovala potřeby obyvatel města, se zatím nepodařilo obnovit.

Jedním z objektů, který by mohl aspirovat právě na naplnění této potřeby, je pavilon G. Objekt pavilonu G má výhodnou polohu s dobrou pěší dostupností směrem k centru města, i směrem k lávce přes řeku Ostravici, mířící na Slezskoostravský hrad. Pavilon G je v současné době využíván jako golfová tréninková aréna. Toto stávající využití oslovuje pouze malou úzce specializovanou skupinu uživatelů.

Projekt rekonstrukce pavilonu G na multifunkční Music Pavilion vychází z filozofie naplnění společensko-kulturních potřeb obyvatel města s návazností na velké kulturní akce evropských měst. Dalším východiskem pro rekonstrukci pavilonu G je absence většího indoorového prostoru pro konání kulturních a společenských akcí přímo v centru města. Music Pavilion má za cíl stát se kulturním těžištěm města, kde se budou prezentovat stávající i nové festivaly Ostravy s výrazným přesahem do sousedních regionů.

Kromě festivalu Colours of Ostrava bude tento pavilon hostit také nový reprezentační městský festival, který během šesti zimních týdnů nabídne sérii dvanácti koncertů špičkových interpretů z celého světa.

Music Pavilion poskytne také prostory pro stávající úspěšné ostravské přehlídky (hudební, jazzové, divadelní, taneční, folklorní). Forma spolupráce bude spočívat v poskytování přijatelných cen nájmu a skrze společný marketing a spolupráci při technickém a pořadatelském zajištění akcí. Součástí Music Pavilionu bude i malá klubová scéna (asi pro 160 diváků), která bude garantovat stálý okruh příznivců a bude vytvářet potenciál budoucích spolupracovníků napříč generacemi. Podle plánu rekonstrukce bude součástí klubu také bar, který bude plnit primárně funkci společenskou, ale který by také mohl v případě velkých akcí sloužit jako zázemí jednotlivých festivalů.

Celoročně bude Music Pavilion využíván k pořádání nejrůznějších kulturních a společenských akcí (koncertů, exhibic, módních a soutěžních přehlídek apod.), a to na základě komerčních nájmu.

Garantkou obsahové náplně a budoucího využívání je Zlata Holušová, ředitelka festivalu Colours of Ostrava.

Music Pavilion jako součást Klastru Černá louka bude slavnostně otevřen mimořádnými akcemi v roce 2015.

Investor: Statutární město Ostrava

Investice: 70 000 000 Kč

Termín realizace projektu: 2011–2015

Projekt rekonstrukce pavilonu G na multifunkční Music Pavilion vychází z filozofie naplnění společensko-kulturních potřeb obyvatel města s návazností na velké kulturní akce evropských měst.

Dalším východiskem pro rekonstrukci pavilonu G je absence většího indoorového prostoru pro konání projektů přímo v centru města.

Součástí Music Pavilionu bude i malá klubová scéna (asi pro 160 diváků), která bude garantovat stálý okruh příznivců a bude vytvářet potenciál budoucích spolupracovníků napříč generacemi.

Music Pavilion bude součástí Klastru Černá louka.

Související projekt: Humanizace řeky Ostravice

Ostrava je městem na soutoku čtyř řek – Ostravice, Odry, Opavy a Lučiny. Řeka Ostravice (polsky Ostrawica, německy Ostrawitz), která získala název podle svého prudkého (ostrého) toku, dala Ostravě jméno a dodnes ji dělí na dvě základní části: Moravskou Ostravu a Slezskou Ostravu. Projekt v symbolickém i doslovném smyslu slova zpřístupní řeku obyvatelům města a pomůže vrátit život tam, kde začal.

Projekt zahrnuje řadu dílčích projektů urbanistických, architektonických a ekologických v bezprostředním okolí řeky Ostravice. Úpravou této oblasti se rozšíří relaxační a rekreační zóna města a zlepší se stav vody a přírody v okolí říčního toku. Projekt úzce souvisí s projektem Klastř Černá louka. Jeho realizace proběhne v letech 2010 až 2015.

Architektonicko-urbanistická část
PROMENÁDA, VODÁCKÝ PŘÍSTAV, CYKLOSTEZKY

VODNÍ ZRCADLO

Vybudování příčných objektů (stupňů) zajistí konstantní vzdutí hladiny při průtoku řeky městem a vytvoření vodního zrcadla. Je to jedna z klíčových částí projektu, jejíž realizace výrazně zvýší význam řeky v životě města. Přístupy k jezům a okolním plochám budou umožněny novými schůdky, navazujícími na nově řešené cyklostezky a pěší promenády.

PLOCHY URČENÉ K SLUNĚNÍ

Břehy kolem jezů budou upraveny kamennou dlažbou a doplněny o tzv. plochy k slunění. Tři tyto plochy, o rozměru 6x25 metrů, jsou navrženy v přímé vazbě na centrální městský park Komenského sady (moravský břeh) a jedna na pravém (slezském) břehu.

VISUTÉ GALERIE

Dvě „visuté galerie“ otevrou nové pohledy na řeku. Visuté galerie doprovodí nové kamenné dlažby, veřejné osvětlení, městský mobiliář a výsadbu doprovodné zeleně podél promenády na nábřeží.

VODÁCKÝ PŘÍSTAV

Vybudování vodáckého přístavu, který zahrnuje přístaviště, vodní a rekreační stavby, včetně vodáckého značení toku Ostravice až k jejímu soutoku s řekou Odrou. Tato část navazuje na investiční projekt Vodáckého spolku Campanula na vybudování víceúčelového zařízení v okolí řeky pro vodáky a cyklisty. Jeho součástí je výletní restaurace, která počítá s půjčovnou pramiček, lodí všech typů včetně dalšího vodáckého vybavení, půjčovnou a servisem jízdních kol, výukovými programy pro školy a ostatní veřejnost na vodě i na souši.

CYKLOTRASY PODĚL ŘEKY

Nové cyklotrasy na obou březích Ostravice, celkem asi 16 km, propojí stávající cyklotrasy v jednotlivých městských částech v ucelenou trasu podél celé řeky. Rozšíření a propojení cyklotras řeší nejen cyklistickou dopravu, ale také dopravu pěší a napomáhá zvýšení sportovního využití ve městě (možnost využití stezek a komunikací pro in-line bruslaře).

Ekologická část ODTĚŽENÍ SEDIMENTŮ, VYČIŠTĚNÍ VODY

Městská trať řeky Ostravice vedoucí přes Ostravu byla významně ovlivněna důlní činností, která byla v řešeném území velmi intenzivní ve druhé polovině 19. století a následně pak v průběhu celého 20. století. Vlivem těžby černého uhlí a činností podniků spjatých s těžebním průmyslem (koksovny, ocelárny aj.) došlo ke změnám

Urbanistické, architektonické a ekologické projekty v bezprostředním okolí řeky Ostravice, které rozšíří relaxační a rekreační zónu města citlivě vůči životnímu prostředí.

Vybudování příčných objektů (stupňů) zajišťujících konstantní vzednutí hladiny Ostravice a vytvoření vodního zrcadla.

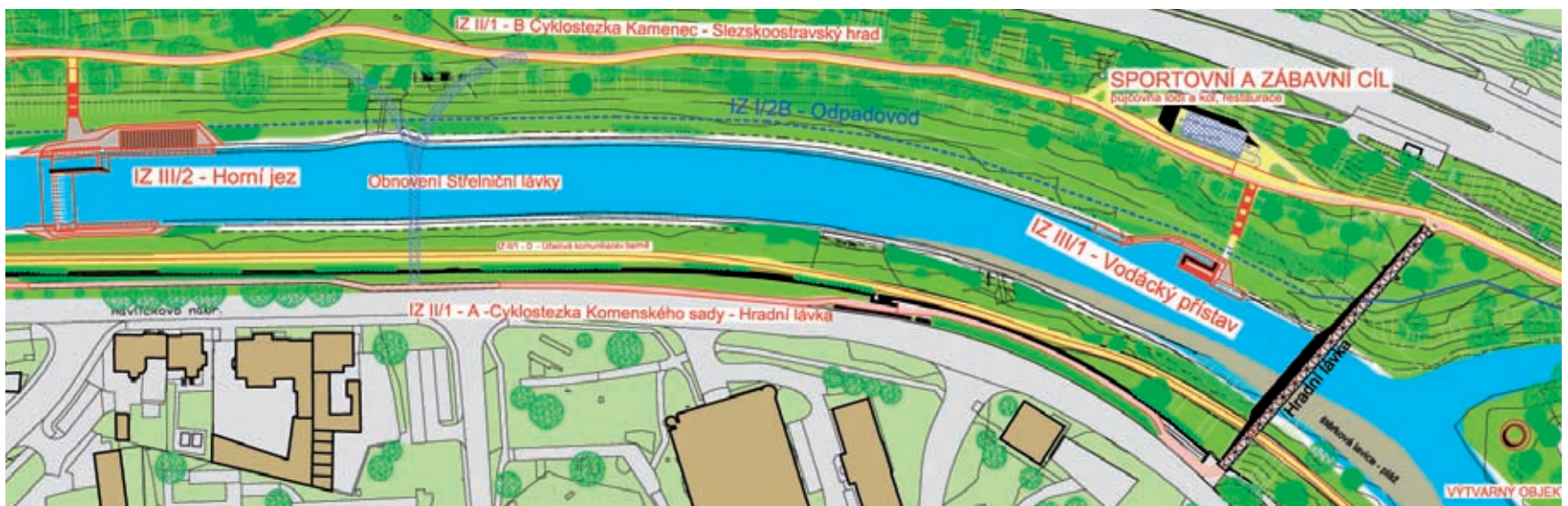
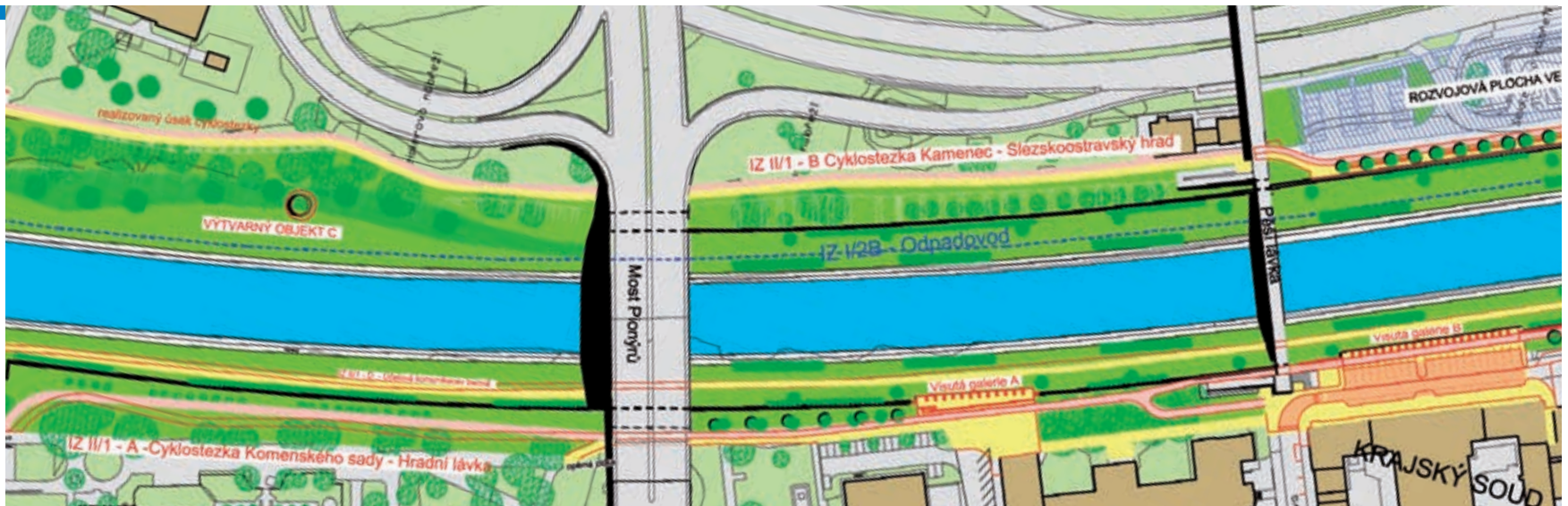
Plochy k slunění na obou březích řeky.

Visuté galerie, kamenné dlažby, výsadba zeleně.

Vodácký přístav – přístaviště, vodní a rekreační stavby.

Nové cyklotrasy podél řeky propojující stávající cyklotrasy města.

Vlivem těžby černého uhlí došlo ke změnám ve složkách životního prostředí, mj. na vodním toku řeky Ostravice.

ve složkách životního prostředí, v řešeném projektu jmenovitě na vodním toku řeky Ostravice. Tok řeky ovlivnily důlní poklesy asi na 9 km jeho délky a zanesení koryta sedimenty v průměrné výšce 0,5 m, kde nánosy jsou do dnešního dne znečišťovány vypouštěním odpadních vod, zejména pak odpadní vodou z Biocelu Paskov (voda přesto splňuje ekologické limity ČR a EU).

Odtěžení znečištěných sedimentů, sanace břehů

Odtěžení znečištěných sedimentů v celkovém objemu asi 30 tisíc m³ v úseku 9 km (eliminace důlních škod), odvedení odpadních vod vypouštěných z Biocelu Paskov, čímž dojde např. k odstranění barevného znečištění, a rekonstrukce obou břehů řeky v celkové délce asi 4 km.

Dostavba plošné kanalizace s dopadem na kvalitu řeky

Zrušení stávajících kanalizačních výpustí s odtokem znečištěných odpadních vod do povrchových toků, převedení veškeré odpadní vody do nově vybudované či rekonstruované stokové sítě, což povede ke snížení zatížení řek Odry, Ostravice a Lučiny.

Projekt Revitalizace řeky Ostravice navazuje na rekonstrukci centrálního parku města Komenského sady, jež bude probíhat ve stejném období jako projekt Revitalizace řeky Ostravice (rozloha parku je 28 ha, vznikl v roce 1907).

Termín realizace: 2010–2015

Rozpočet:

Architektonicko-urbanistická část 230 000 000 Kč (včetně projektu Vodáckého spolku Campanula)
Ekologická část 606 000 000 Kč (pouze kanalizační sběrač do Radvanic, který přímo ovlivňuje Lučinu a Ostravici)
Celkem 836 000 000 Kč

Zdroje:

Architektonicko-urbanistická část

Regionální operační program Moravskoslezsko 92,2 %
Statutární město Ostrava, Campanula 7,8 %

Ekologická část

Operační program Životní prostředí 33 %
Státní rozpočet (Meziresortní komise pro řešení důlních škod v Moravskoslezském kraji) 53 %
Statutární město Ostrava 14 %

Projekt není zahrnut v celkovém rozpočtu projektu Ostrava 2015.

Odtěžení znečištěných sedimentů z Ostravice a rekonstrukce obou břehů řeky.

Snížení zatížení řek Odry, Ostravice, Lučiny.

Projekt navazuje na rekonstrukci centrálního parku města o celkové rozloze 28 ha.

1.4 A2 Klastř z pohledu architektury, urbanismu a kreativity

Výroba uniformního zboží typu one-size-fits-all ztrácí důležitost a přesouvá se směrem na východ od Evropy. Důležitější než samotný produkt je jeho originalita, jedinečnost a vztah prodávajícího se zákazníkem. Továrny se z Evropy brzy odstěhují.

Budoucnost výroby stojí na podnikavosti, kreativě, individuálním přístupu.

Města mezi sebou soupeří a mají jediný cíl, přitáhnout a především udržet (tedy dohromady rozmnožit) lidi, své obyvatele. A ne jakékoliv, ale ty správné.

*„Now that we can do anything, what we will do?“⁰¹
„Když nyní můžeme udělat cokoliv, co tedy uděláme?“*

„Podobně i průmyslová výroba musí pomalu rezignovat na snahu oslovit jedním výrobkem co největší masu zákazníků, zajímat se o potřeby individuálních lidí, a ne o jejich nepotřeby. Výroba uniformního zboží typu one-size-fits-all ztrácí důležitost a přesouvá se směrem na východ od Evropy. V Evropě se vytvářejí nové, zcela nečekané trhy, kde se výrobky šíjí lidem na míru a kdy důležitější než samotný produkt je jeho originalita, jedinečnost a vztah prodávajícího se zákazníkem. Továrny se z Evropy brzy odstěhují. Zbylá podnikavost se zaměří na design, individuální přístup.“

„Proč je tato úvaha důležitá pro ekonomu nebo pro kohokoliv, kdo se zamýšlí nad naší dobou? Protože ukazuje, kam kráčí budoucnost výroby. Přesouvá se do vyšších pater abstrakce a stává se i lidštější. Pro Google je nejdůležitější vlastností kreativita, nápad a hravost. Tomu odpovídá i atmosféra jeho pracovního prostředí. V minulosti byla důležitá strojovost, strojenost, serióznost, technické a exaktní myšlení – jenže toto vše se během několika málo let přestěhuje do Indie a Číny.“⁰²

„Ohlížíme se dozadu na historii a tradici, abychom se mohli posunout vpřed.“⁰³

„1901. První volná zóna světového obchodu. Perský přístav Lingah, v iránské provincii Bastak, zvyšuje daně místním obchodníkům. Dubajský šejk vidí příležitost, okamžitě ruší poplatky a vyhláší Dubaj volnou zónou. Perští obchodníci přelouvají záliv a usídlují se v Dubaji, v části s dnešním jménem Bastakiyah, pojmenované po jejich předchozím domově. Vytvářejí prostor pro první obchodní přistěhovalce, Dubaj ukazuje svou schopnost hostit paralelní světy.“⁰⁴

První zóna volného obchodu

To, co se stalo poprvé roku 1901 v Dubaji, je dnes všeobecně přijímanou realitou. Města mezi sebou soupeří a mají jediný cíl, přitáhnout a především udržet (tedy dohromady rozmnožit) lidi, své obyvatele. A ne jakékoliv, ale ty správné. Na to, co se děje v Dubaji, můžeme nahlížet jako na rozměry nesoudných milionářů, kteří pro své vlastní povyražení vytvářejí sniž na poušti, ledovce a umělé ostrovy v Perském zálivu a staví si novodobé babylonské věže (což je velmi naivní pohled), nebo v jejich chování uvidíme promyšlenou strategii, jak se stát atraktivním globálním (nebo minimálně regionálním) centrem.⁰⁵

Evropská postindustriální města čelí v zásadě stejnému problému. Masivní průmyslová výroba, která sloužila jako zdroj zaměstnání pro velký počet obyvatel, dnes skomírá a její budoucnost nevypadá růžově. Co se tedy stane s obyvateli měst, která takto přijdou o prvotní smysl své existence? Odejdou jinam? Je to jediná možnost? Úkolem transformujících se postindustriálních měst není především přilákat (ano, tak často používané slovo, které už v sobě ukrývá léčku, lest) nové obyvatele, ale především udržet ty původní. Jak toho dosáhnout?

Neexistuje spolehlivější recept než jim poskytnout to, co doopravdy chtějí, nebo ještě lépe, potřebují. Ale co to je? Není to tak složité, jak se zdá. Odpověď dokáže nalézt každý z nás. „Kvalitní bydlení, dobrá práce, dobré vzdělání pro děti, možnosti kulturního, společenského a sportovního vyžití, a to vše pokud možno v krásném prostředí.“ Možná to zní jako klišé, možná jako úvod k pohádce, ale proč si klást menší cíl, respektive se o něco podobného nepokusit.

Aténská charta

Roku 1933 skupina architektů ve sdružení CIAM (za významné účasti Le Corbusiera) během své plavby

lodí z Marseille do Atén vytvořila dokument (který vyšel tiskem o deset let později), jenž později vešel ve známost pod názvem „Aténská charta“. Rozdělila město do čtyř oddělených (!) částí – bydlení, práce, rekreace a doprava, která má tři předchozí spojovat. Dala tak vzniknout zónování, které se negativně projevilo na tváři světových měst v následujících letech. Jedním z největších neblahých důsledků byl obrovský nárůst vzdáleností mezi bydlením a prací, který měl za následek eskalaci dopravy.

Revize Aténské charty

Zásady plánování měst vypracované Evropskou radou urbanistů

O sedmdesát let později, tedy roku 2003, došlo k vytvoření revize původní charty, která reflektuje předchozí omyly. Toto je její základní rozdělení:

„První část nazvaná Spojené město se věnuje aktuálním problémům měst: sociální smír, občanská angažovanost, multikulturní bohatství, sociální identita, ekonomická diverzita, zdraví a životní prostředí ve městech a energetika.“

Druhá část charty vytyčuje deset perspektiv moderního města:

Město pro všechny (boj s vyloučením ohrožených sociálních skupin)

Zapojené město (snaha o budování dobrých sousedských vztahů)

Bezpečné město (město jako nebojová zóna, potlačování příčin kriminality)

Zdravé město (umožnit všem občanům města žít zdravě)

Produktivní město (město jako zdroj pracovních příležitostí)

Inovativní město (školství, věda a výzkum)

Přístupné město (umožnit občanům přístup ke službám bez zbytečného cestování po městě)

Ekologické město (principy trvale udržitelného rozvoje)

Kulturní město (město jako tvůrce kultury)

Město tradic (město jako nositel civilizačních hodnot)⁰⁶

SEZ

Světová ekonomika však nečekala celých sedmdesát let na novou aténskou chartu, aby si poradila s problémy té původní. Vytvořila fenomén s názvem SEZ (Special Economic Zone), který se objevil poprvé v Číně, na začátku osmdesátých let, ale dnes už jich najdeme více než 4000 ve sto dvaceti zemích po celém světě a jejich počet prudce stoupá. Princip zóny spočívá ve vytvoření podmínek (legislativních, prostorových), které jsou výhodnější než v jejím blízkém okolí. Dochází tak k ekonomické stimulaci, která, ač přísně vymezená na malém území, má pozitivní dopady i na území se zónou sousedící.

Klastr

V menším měřítku se podobnému principu říká klastr. Tento termín, který se rozšířil z počítačů („skupina spolupracujících počítačů“) do ekonomie (označení pro „sdružení spolupracujících ekonomických subjektů“), se pochopitelně projevilo i na urbanismu, respektive na výstavbě nových měst, či přestavbách částí starších aglomerací.

Jak ekonomické zóny (např. dubajské Sport City, Health Care City, Internet City), tak klastry bývají relativně úzce specifikované. Ale již z definice (sdružení spolupracujících subjektů) je jasné, že musejí obsahovat několik nezávislých subjektů, které se vzájemně potřebují, a tedy dochází k jejich spolupráci.

Úkolem transformujících se postindustriálních měst není přilákat nové obyvatele, ale především udržet ty původní.

Jak? Nabídnout kvalitní bydlení, dobrou práci, dobré vzdělání pro děti, možnosti kulturního, společenského a sportovního využití, a to vše pokud možno v krásném prostředí.

Nová Aténská charta 2003, vypracovaná Evropskou radou urbanistů, hledá nová východiska pro plánování měst a vytyčuje deset perspektiv moderního města.

Příklad Special Economic Zone ukazuje, že přísně vymezená ekonomická stimulace na malém území má pozitivní dopady i na území se zónou sousedící.

Klastr (v oblasti ekonomie označení pro sdružení spolupracujících ekonomických subjektů) se projevilo pochopitelně i ve výstavbě či přestavbách měst.

Úspěšnost klastru spočívá především v rozmanitosti.

Ještě na začátku devadesátých let spousta měst vsázela na výstavbu významných ikonických solitérů slavných architektů, od jejichž vzniku si slibovala oživení a ekonomický úspěch po vzoru „efektu Bilbaa“. Leč kýžený výsledek se nedostavil.

Za transformací Bilbaa stojí dvacetileté úsilí, na kterém se podílel ruku v ruce s veřejným i soukromým sektorem městský, provinciální i královský sektor. Zlepšení dopravní dostupnosti města umožnil vznik kulturně-kongresovému klastru.

Analýza současných evropských měst ukazuje, že se o podobnou koncentraci kapitálu snaží, ať už se jedná o urban renewal (regeneration) (Glasgow, Manchester, Liverpool, Bilbao, Almere, Lille, Canary Wharf v Londýně) nebo koncentraci kulturních staveb na jedno místo (Vídeň, Linz, Leon, Barcelona – Forum 2004, Valencia nebo Rotterdam).

Bostonský klaster

Jako příklad si uveďme bostonský klaster, jehož hlavní náplní je life-science. Na relativně malém území najdeme jednu z nejprestižnějších světových škol MIT (Massachusetts Institute of Technology), která každý rok vyprodukuje stovky doktorandů s titulem PhD., komplex research hospitals (výzkumných nemocnic), kde mohou tito studenti své výzkumy provádět, a jen o malý kousek vedle „obyčejné“ nemocnice, které poznatky nashromážděné v předchozích dvou místech okamžitě využívají. Výsledkem je nejen kvalitní zdravotní péče a 60 000 zaměstnanců v tomto oboru, ale především suverénně nejvyšší množství úspěšných patentů (3 800 v letech 1996–2000). Life-science klaster však netvoří pouze tyto tři instituce, aby mohl úspěšně fungovat, musíme k němu započítat další kritéria. Snadnou dopravní dostupnost (jak v makro – mezinárodní letiště, tak v mikro měřítku – nedaleká vzdálenost od dopravně dobře obsluženého centra), kvalitní bydlení, zeleň a rekreační plochy v návaznosti na řeku. Při podrobnějších studiích zjistíme, že toto spolu s mimořádně důležitou pěší přístupností představuje nezbytná kritéria pro vytvoření klastru.

Úspěšnost klastrů se projevila i u projektů, jejichž ambice je nižší než vytvořit komplexní, úspěšně fungující městskou část. Podle principu odpozorovaného z přírody můžeme v posledních letech vidět řadu projektů vycházejících z předpokladu, že „stabilita spočívá především v rozmanitosti“.

„Bilbao efekt“

Ještě na začátku devadesátých let spousta měst vsázela na výstavbu významných ikonických solitérů, od jejichž vzniku si slibovala oživení a ekonomický úspěch. Toto bylo rovněž podpořeno mylnou, zato velmi rozšířenou interpretací tzv. „Bilbao efektu“. Mýtus zní takto: V bývalém

průmyslovém centru – Bilbau, ve městě, kde převládal metalurgický průmysl, se roku 1994 postavilo muzeum moderního umění (Guggenheimovo muzeum), jehož obsah a především pak pozoruhodná architektura stavby (od amerického architekta Franka Gehryho) jako mávnutím kouzelného proutku učinila z Bilbaa centrum světové kultury a turismu. Město tím bylo zachráněno, ba co více, žije šťastně dodnes. Spousta měst se pokusila tento princip napodobit a po vzoru předložené analýzy oslovila slavné architektky a nechala si postavit významné kulturní stavby (tu muzeum moderního umění, jinde budovu filharmonie či divadla). Leč kýžený výsledek se nedostavil. Jak to?

Nebylo to proto, že nápad je již okoukán a originální může být pouze jednou, ale především proto, že transformace Bilbaa proběhla zcela jiným způsobem. Guggenheimovo muzeum bylo jakousi pomyslnou třešničkou na dortu, která završila přibližně dvacetileté úsilí, na kterém se podílel ruku v ruce veřejný i soukromý sektor, městský, provinciální i královský. Úsilí, jehož nedílnou součástí byla především lepší dopravní dostupnost města (první podmínka klastru) – vybudování metra, nové mezinárodní letiště, nové vlakové nádraží, přesun přístavu z centra města k patnácti kilometrů vzdálenému pobřeží. Tento přesun umožnil vznik prostoru vhodného k budování kulturně-kongresového klastru (blízkost městského centra, parku, řeky a ideální velikost – odpovídající převážně pěší dopravě). Spolu s příznivými legislativními podmínkami tak město Bilbao udělalo pro svůj úspěch maximum.*

Dopady neúspěchu napodobování „Bilbao efektu“ – sduřování

V důsledku malého a velmi krátkodobého pozitivního efektu ikonických staveb – s jakýmkoliv kulturním obsahem, se evropská města začínají v posledních letech koncentrovat na úspěšnější strategii. Budování kvalitního prostředí, místa

s určitou atmosférou, charakteristikou. Připomeňme si Venturiho citát z úvodu:

„Ohlížíme se dozadu na historii a tradici, abychom se mohli posunout vpřed.“⁰³

Když se ve třicátých letech rozhodla firma Baťa vybudovat obchodní dům s botami v Amsterdamu (tzv. Baťův dům služeb), vybral majitel firmy neomylně Kalverstraat. Ulici, kde již podobné obchody existovaly. Na námitky svých poradců, že na této ulici se již nachází šest obchodů s botami, reagoval logicky. *„To vím, právě proto tam budeme stavět. Tam, kde je naše konkurence. Když se tam užíví obchodů šest, užíví se jich i sedm. Přece nechcete, abych stavěl tam, kde se neužívá žádný!“*

Před několika lety investovalo město Vídeň nemalé prostředky do posílení území, kterému se dnes říká Museums Quartier⁰⁷ Existující muzea byla doplněna o novostavby a přístavby. Jednotlivé stavby však nejsou propagovány jednotlivě, ale spolupracují pod jednotnou hlavičkou Muzejní čtvrti. Totéž můžeme prohlásit o *Museumsinsel* v Berlíně a jeho velkorysých plánech do budoucna.⁰⁸ Seskupení prestižních muzeí v severní části ostrova na Sprévě. Podobné spolupracují muzea i v rámci snad nejslavnějšího klastru světových muzeí v New Yorku. Jedná se o tzv. Museum Mile.⁰⁹

Analýza současných evropských měst ukazuje, že se o podobnou koncentraci kapitálu snaží, ať už se jedná o urban renewal (regeneration) (Glasgow, Manchester, Liverpool, Bilbao, Almere, Lille, Canary Wharf v Londýně) nebo koncentraci kulturních staveb na jedno místo (Vídeň, Linz, Leon, Barcelona – Forum 2004, Valencia nebo Rotterdam). Ostrava, díky své historii a současné velmi řídké urbánní struktuře, nabízí šanci, jak začít budovat a zlepšovat

současné město (viz principy nové Aténské charty) v ideálním prostředí. V návaznosti na historické centrum, park, řeku i existující kulturní stavby. V území dnešní tzv. Černé louky, která splňuje odpovídající požadavky i velikost.

Ostrava by mohla využít investic do kultury k vytváření kvalitního prostředí, které bude postupně obohacováno o další nezbytné funkce (školy nebo bydlení), tak, aby se jednalo o prostředí stabilní, a ne o jakési kulturní ghetto. S tímto souvisí problematika ohraničení daného území. Nemělo by mít žádnou přesně vymezenou fyzickou hranici, naopak, jeho úspěšnost je odvislá na jeho šanci postupně růst, respektive se násobit.

Kultura a kreativita

Šanci Ostravy je, že kulturní stavby poslouží jako základ, kostra pro vytvoření atraktivního prostředí pro jakékoliv činnosti kreativního průmyslu. A že by toto prostředí mohlo posloužit jako určitý návod, jak v Ostravě postupovat dále. Spolu s oživením Dolní oblasti Vítkovic (viz aktivity majitele Vítkovic Jana Světlíka a architekta Josefa Pleskota) by došlo k postupnému sblížování centra a Vítkovic, které by mohlo zásadním způsobem ovlivnit to, co se nakonec stane na území „Nové Karoliny“.

01 Bruce Mau: *Massive Change*, Phaidon Press Limited, London 2004, s. 15, překlad autor

02 Tomáš Sedláček: *Ekonomie dobra a zla*, 65. pole, 2009, s. 254

03 Robert Venturi, Denise Scott Brown, Steven Izenour: *Learning from Las Vegas*, Cambridge 1994, s. 3, překlad autor

04 AMO: *Gulf Survey*, Dubai, in: Moutamarat, AMO, Archis et al., *Volume/ Al Manakh*. Dubai 2007, s. 132, překlad autor

05 V blízkém okolí Dubaje dnes žije na 1,7 milionu obyvatel. V anketě mezi mladými lidmi pořádané v Íránu uvedlo 91 % dotázaných Dubaj jako místo, kde by chtěli strávit svůj život.

06 Nová Aténská charta (2003), wikipedia /

* více <http://www.gsd.harvard.edu/people/faculty/pollalis/cases/BilbaoG-CaseA.pdf>

07 http://www.mqw.at/fset_en.html

08 http://www.museumsinsel-berlin.de/index.php?lang=en&page=1_1

09 <http://www.ny.com/museums/mile.html>

Ostrava, díky své historii a současné velmi řídké urbánní struktuře, nabízí šanci, jak začít budovat a zlepšovat současné město (viz principy nové Aténské charty) v ideálním prostředí. V návaznosti na historické centrum, park, řeku i existující kulturní stavby – v území dnešní tzv. Černé louky, která splňuje odpovídající požadavky i velikost.

Šanci Ostravy je, že kulturní stavby poslouží jako základ, kostra pro vytvoření atraktivního prostředí pro jakékoliv činnosti kreativního průmyslu. A že by toto prostředí mohlo posloužit, jako určitý návod, jak v Ostravě postupovat dále.

1.4 A3 Kreativní odvětví a staré průmyslové regiony

Kreativní odvětví mohou ve starých průmyslových regionech přispět ke zlepšování a profilaci (často špatné) externí image prostřednictvím kulturních festivalů nebo jiných druhů events.

Kreativní odvětví mohou také přispět k tvorbě pracovních míst v regionálních ekonomikách a kompenzovat tak alespoň částečně zánik pracovních míst v tradičních průmyslových odvětvích. Svoji roli také sehrává design, marketing a jiné kreativní sektory při vytváření nových produktů s vyšší přidanou hodnotou, jež jsou pro konkurenceschopnost lokální ekonomiky nezbytné.

Otázkou je, jaké příležitosti skýtá kreativní průmysl pro staré průmyslové regiony, které ve srovnání s globálními městy nenabízejí ani zdaleka, ať již vlivem objektivních či subjektivních vlivů, srovnatelné podmínky. Přes nesrovnatelné podmínky může představovat kreativní průmysl, jak ukazují úspěšné příklady z jiných starých průmyslových regionů (Ebert, Gnad, 2006), významný zdroj pro jejich budoucí rozvoj. Pozitivní dopady kreativního průmyslu můžeme sledovat na regionální a městské úrovni. Jak již bylo naznačeno, staré průmyslové regiony mají obecně špatnou externí image. Kreativní průmysl může být nápomocen při zlepšování a profilaci externí image prostřednictvím kulturních festivalů nebo jiných druhů events (Kunzmann, 2002). Zde je však velice důležité brát na zřetel zapojení interregionálních firem a obyvatel do organizačních sítí, aby bylo dosaženo dalších pozitivních efektů vyplývajících z pořádání těchto akcí (Quinn, 2005), tj. příjmů pro místní firmy, interakce a výměny s umělci mimo region nebo zvýšení regionální identity místních obyvatel. Bohužel z velké části se města ve starých průmyslových regionech koncentrují v převážné míře na organizování „Big ticket“ akcí s cílem vzbudit co největší ohlas médií, ale lokální vazby bývají podceněny, přestože konečný výsledek často neodpovídá očekáváním (Ellger, 2001).

Kreativní průmysl může také přispět k tvorbě pracovních míst v regionálních ekonomikách a kompenzovat tak alespoň částečně zánik pracovních míst v tradičních odvětvích. Otázkou je, které sektory mají nejvyšší růstový potenciál v těchto specifických regionech. Příznačnou charakteristikou starých průmyslových regionů byla homogenita, a to jak odvětvová homogenita regionálních produkčních systémů, tak i v jistém smyslu mechanismus tvorby sociálních a kulturních procesů, který simultánně zrcadlil homogenitu produkčních (industriálních)

systémů (Byrne, 2002). Restrukturalizace na všech úrovních urychlila erozi homogenity životních stylů a napomohla k diferenciaci životních stylů (kulturních a symbolických), což se projevuje nejen v oblasti samotné produkce v kreativním průmyslu (divadla, kluby atd.), ale také ve zvýšené poptávce po různorodých produktech kreativního průmyslu (Freundt, 2003). V důsledku tvrdé restrukturalizace a především ve světle gradualisticky rostoucí konkurence v oblastech původní produkce jsou tradiční firmy nuceny zvyšovat přidanou hodnotu výrobků podniků, např. prostřednictvím designu, a to ať již průmyslového či textilního. A konečně, vezmeme-li v úvahu potenciální „vzájemné obohacování“ mezi obchodní, technologickou a uměleckou kreativitou prostřednictvím „spillacross“ (Florida, Stolarick, 2006) odehrávající se v prostředí kreativního milieu, pak může tvůrčí průmysl, respektive kulturní a umělecká kreativita, stimulovat další ekonomický růst regionu. Na městské, respektive urbánní úrovni představuje kreativní průmysl jednoho z nositelů regenerace urbánních prostor či ekonomiky, což bude předmětem zájmu v následující části textu.

Proč kulturní klastr?

Níže uvedený výčet zdůvodňující motivaci směřující k vytvoření kulturního klastru nelze v žádném případě považovat za vyčerpávající, přesto poskytuje základní argumenty podporující vznik klastru ve statutárním městě Ostrava.

- Kulturní klastr může být jedním z nositelů symbolické hodnoty a zároveň může reálně prověřit schopnost veřejného sektoru naplňovat rozvojové vize a strategie (pozitivně či negativně; Heintel, 2003), čímž může vyslat signál směrem k potenciálním investorům,

nakolik je region schopen mobilizovat a využívat endogenní zdroje.

- Vytvoření nových pracovních míst. Kreativní odvětví vykazují prudký růst zaměstnanosti, a to i ve starých průmyslových regionech (Manchester, Linz, Porúří atd.). Podpora kulturního klastru může napomoci ke vzniku nových pracovních míst a přispět k „odhalení“ kreativity obyvatel regionu, neboť jim dá prostor pro její vyjádření (Helbrecht, 2009).
- Kulturní klastry hrají důležitou roli v oblasti rozvoje tzv. „kritické infrastruktury“, ať už v roli neustálého zdroje stimulů nebo v utváření přátelského prostředí vůči uměleckému, kulturnímu a ekonomickému myšlení a inovacím. V rámci klastrů se vytváří lokální prostředí, které přitahuje kreativní pracovníky – což v podstatě brání odlivu vysoce vzdělaných „mozků“ (Mommas, 2004).
- Dalším efektem je tzv. spin-off efekt, kdy tato počáteční skupina kreativních a vzdělaných pracovníků iniciuje příliv pracovníků dalších kreativních odvětví (design, architektura, hudba apod.). Od klastrů se očekává, že vytvoří inspirativní prostředí urychlující výměnu znalostí a informací, což vede zprostředkovaně ke generování inovací jak v produktech, tak i ve službách v sektorech kreativních odvětví. Toto inspirativní prostředí také snižuje charakteristicky vysokou míru rizika a nejistoty v těchto sektorech (Mommaas, 2004). Dále fungující a úspěšný kulturní klastr by měl obsahovat firmy zaměřené jak na lokální trhy, tak i na export mimo region. V průběhu času může vzájemná spolupráce v klastru vést ke vzniku nových produktů, respektive k vytváření nabídky produktů a služeb přímo v regionu, které musely být doposud do regionu importovány (Montgomery, 2003).
- Kulturní klastr může vytvořit v kontextu interní image hlavní identifikační element pro místní obyvatele

a posílit regionální identitu mající pozitivní efekt na utváření regionálního milieu. Z hlediska externí image může při naplnění kritických parametrů (efektivní realizace projektu a efektivní komunikační politika) zaujmout potenciální investory či turisty v přehluštěném informačním prostoru nebo může napomoci při tvorbě autentické tržní pozice (Unique Selling Proposition – USP).

- Velké projekty (tedy i kulturní klastr) vyžadují vysoké finanční náklady, a z toho důvodu je při jejich realizaci integrována řada místních aktérů z veřejného, privátního či neziskového sektoru. Vysoká komplexita sociální reality často neumožňuje osobní setkání klíčových regionálních aktérů. Právě realizace takovýchto projektů může přivést tyto aktéry k „jednomu stolu“ a iniciovat nové regionální kooperační sítě. Činnost nově utvořených sítí se pak neomezuje pouze na dobu realizace projektu, ale – a to především – umožňuje udržitelnost pozitivních efektů i po skončení projektu, popřípadě iniciaci nových projektů. Zároveň koncentrace na jeden velký projekt do jedné lokality zamezí efektu „kropicí konve“.
- Úspěšně fungující klastr může pomoci příkladu „dobré praxe“ stimulovat a motivovat další aktéry v oblasti kreativních odvětví ve městě či regionu ke zvýšení aktivity, a to ať již formou kooperace či konkurence. Může se také stát „zárodkem“ metropolitního kulturního klastru, který jednak přispěje k doplnění stávajících odvětvových klastrů a stane se také plnohodnotným prvkem inovačního systému v regionu. Zde je nutné ještě podotknout, že klastr může zvýšit různorodost (diverzitu) lokální ekonomiky, přičemž právě pestré (diverzifikované) lokální ekonomiky vykazují vyšší růst a jsou méně náchylné k externím výkyvům trhu (Blažek, 1999, Audretsch, Feldman, 1999). Ostatně „nadměrná specializace“

Kulturní klastr může být jedním z nositelů symbolické hodnoty města.

Přispěje k vytvoření nových pracovních míst.

V rámci klastrů se vytváří lokální prostředí, které přitahuje kreativní pracovníky – což v podstatě brání jejich odlivu z regionu.

Od klastrů se očekává, že vytvoří inspirativní prostředí urychlující výměnu znalostí a informací, což vede zprostředkovaně ke generování inovací jak v produktech, tak i ve službách v sektorech kreativních odvětví.

Kulturní klastr může vytvořit v kontextu interní image hlavní identifikační element pro místní obyvatele a posílit regionální identitu.

Realizace může přivést významné regionální aktéry k „jednomu stolu“ a iniciovat nové regionální kooperační sítě.

Úspěšně fungující klastr může pomocí příkladu „dobré praxe“ stimulovat a motivovat další aktéry v oblasti kreativních odvětví.

Sociální (posílení sociálního kapitálu), kulturní (nové formy kulturních aktivit a dialogu) a organizační inovace (zlepšení propagace a řízení uměleckých projektů) předchází vzniku nových produktů a služeb (například vznik uznávaného festivalu, bienále, kurátorských či produkčních služeb apod.).

Strategie podpory kulturních klastrů reprezentuje další stupeň v rozvoji kultury jako zdroje regenerace měst.

Většina kulturních klastrů vyniká tím, že kromě kulturních aktivit obsahuje také ostatní formy společenské zábavy, jakými jsou například kavárny, bary, maloobchod, ale i sportovní infrastruktura.

(„overspecialization“) (Tödling, Trippel, 2005) či „nadměrné zastoupení odvětví v ekonomické struktuře regionu“ („overrepresentation“) (Steiner, 1985) byly hlavními příčinami úpadku starých průmyslových regionů.

- Staré průmyslové regiony vykazují obecně nižší inovační aktivitu než nové průmyslové regiony (Castells, Hall, 1994). Avšak jak uvádí Cooke, Morgan (1998, s. 3): „Pokud inovace chápeme v úzkém slova smyslu jako např. generování nových technologií (radikální produktové inovace), pak strukturálně slabé regiony jsou zjevně méně inovativní, protože nedisponují kompetencemi umožňujícími realizovat tyto inovace (...). Nicméně pokud inovace chápeme v širším slova smyslu, což znamená zahrnutí nových metod řízení organizace výroby, hlubší a efektivnější propojení firem v regionu nebo dynamičtější synergii mezi veřejným a soukromým sektorem, pak můžeme bez pochybností hovořit o inovacích i v těchto regionech.“ Kulturní klastr, pokud se stane skutečně funkčním seskupením vzájemně propojených firem kreativních odvětví, pak naplní dvě výše uvedené inovace. Mimo to, sociální a organizační (institucionální) inovace (klastr) může vést ke vzniku nových produktových inovací, jinak řečeno sociální (kulturní) a organizační inovace předchází produktovým inovacím. Což potvrzuje i Klaus (2008), když uvádí, že základem úspěšných inovačních aktivit jsou institucionální a sociokulturní rámcové podmínky v regionu. Základními koncepty pro úspěch je pak vytváření regionálních klastrů a sítí.

Kulturní klastry

Kulturní klastry se staly v posledních dvou dekáдах dynamickým konceptem v rozvoji městského kulturního prostředí. Dokázaly svým způsobem pozměnit politické myšlení ve směřování městské kultury. Strategie podpory

kulturních klastrů reprezentuje další stupeň v rozvoji kultury jako zdroje regenerace měst (Mommaas, 2004). Podobně jako u klasických „průmyslových klastrů“ dochází v rámci kulturních klastrů ke vzniku externích úspor (aglomeračních výhod) prostřednictvím sdílení společné infrastruktury či technologií („input sharing“), sdílení společného pracovního trhu („labour pooling“), transferu znalostí („knowledge spillovers“) či atrakcí stejných cílových skupin či společného marketingu (Hitters, Richards, 2001).

Mezi další pozitivní faktory můžeme uvést (Kunzmann, 2002):

- a) Firmy v rámci klastru mohou profitovat z atraktivního funkčního (sortimentního) mixu.
- b) Existence kulturního klastru zvyšuje frekvenci návštěvníků, tedy potenciálních zákazníků.
- c) Snižuje míru rizika pro jeho členy, protože jsou součástí celku a nefungují izolovaně.
- d) Zlepšuje se image firem, protože atraktivní kulturní klastr má silnou značku, která se promítá i do image jednotlivých členů. Úspěšný klastr totiž může fungovat jako značka prostorové identity.

Klíčovým faktorem podporujícím výměnu informací je prostorová blízkost, která umožňuje časté osobní kontakty. Ty zajišťují neustálé sladování jinak fragmentovaných aktivit. Vysoká hustota interakcí snižuje také riziko oportunistického chování. Prostřednictvím časté výměny informací vznikají ve formální či neformální rovině:

- Kolektivní procesy učení
- Společně řešení problémů
- Tvorba společných zájmů

Kulturní klastry mohou být úzce tematicky profilované („muzejní klastr“) nebo multifunkční, s rozmanitou skladbou převážně uměleckých aktivit (hudba, design,

divadlo apod.). Vzhledem ke snaze posilovat synergické efekty však vyniká většina kulturních klastrů tím, že kromě kulturních aktivit obsahuje také ostatní formy společenské zábavy, jakými jsou například kavárny, bary, maloobchod, ale i sportovní infrastruktura (Mommaas, 2004).

Kulturní klaster můžeme považovat do velké míry za jisté synonymum ke kreativnímu milieu (Mommass, 2008). V Landryho (2000) pojetí kreativní milieu chápeme jako „místo, městskou čtvrť, lokalitu či region, který disponuje základními předpoklady, tzn. existencí tvrdé a měkké infrastruktury. Díky této infrastruktuře umožňuje daný prostor ve zvýšené míře generovat nové myšlenky, nápady, inovace. Kreativní prostředí lze charakterizovat jako prostor s vysokou frekvencí setkávání kritického množství podnikatelů, intelektuálů, sociálních aktivistů, umělců, administrativních pracovníků, aktérů disponujících politickou mocí i studentů, jejichž vzájemná otevřená komunikace a osobní interakce přináší nové myšlenky, podněty, produkty, služby a instituce. Výsledkem těchto vzájemných interakcí je ekonomický růst.“

Termín „tvrdá“ infrastruktura znamená v Landryho pojetí soustavu budov a institucí, jako jsou výzkumné ústavy, vzdělávací a kulturní zařízení a ostatní prostory umožňující interakci, včetně všech druhů služeb, jako je např. veřejná doprava, zdravotní zařízení atd.

„Měkkou“ infrastrukturu tvoří systém společenských struktur a sociálních sítí, které posilují, až akcelerují vzájemný transfer idejí/nápadů mezi jednotlivci a institucemi. Transfer lze realizovat jak osobním kontaktem, tak také pomocí informačních technologií umožňujících komunikaci v rámci jednotlivých struktur a sítí.

Organizační zajištění klustru

Optimální typ organizace k zajištění fungování klustru představuje tzv. intermediární instituce. Její hlavní význam spočívá především v iniciační, strategické, ale i koncepční fázi tvorby klustru, protože působí jako zprostředkovatel při tvorbě konsensu mezi aktéry v klustru (Jonas, 2006). Za situace, kdy dojde ke vzniku funkčního klustru, pak tato instituce funguje jako hlavní zprostředkovatel jak mezi aktéry uvnitř klustru, tak jako zprostředkovatel vůči aktérům mimo klaster. Klasickou intermediární institucí lze zasadit do tzv. „strukturální mezery“ („structural hole“) (Burt, 1992), neboť v případě, že jsou naplněny kritické parametry intermediární instituce, pak se každá takováto instituce (horizontálně i vertikálně) pohybuje ve strukturální mezeře veřejným, soukromým a neziskovým sektorem (více viz Heintel, 2005). Instituce musí disponovat autonomií, která umožňuje také vyšší schopnost akumulace tzv. „slabých vazeb“ (Granovetter, 1973) ve vztahových sítích – tzv. networking, protože sítě partnerů (networks) jsou předpokladem procesů učení se vzájemným kontaktem (Rumpel, 2006).

Vzhledem k embryonálnímu stavu klustru bude pro iniciační, strategickou a koncepční fázi vytvořena pracovní skupina sestávající ze zástupců veřejného, soukromého i neziskového sektoru, přičemž se předpokládá zapojení externích poradců při moderaci či formulaci hlavních cílů. S postupující fází procesu realizace klustru bude nutná formální institucionalizace klustru. A to z toho důvodu, že mechanismy, rozhodovací kompetence a způsob správy finančních prostředků jsou dány zákonem, a tudíž transparentní. Jelikož klaster představuje dynamický celek, vznikne právní organizace ve formě sdružení, a to i přes řadu limitujících faktorů (viz tabulka). Fungování klustru bude kontrolovat dozorčí rada, v jejíž struktuře budou zastoupeni klíčoví aktéři.

Termín „tvrdá“ infrastruktura znamená soustavu budov a institucí.

„Měkkou“ infrastrukturu tvoří systém společenských struktur a sociálních sítí.

Intermediární instituce působí jako zprostředkovatel při tvorbě konsensu mezi aktéry v klustru a musí disponovat širokou autonomií.

S postupující fází procesu realizace klustru je nutná formální institucionalizace klustru. Přes řadu limitujících faktorů se jeví jako ideální právní forma sdružení.

Hlavní částku příjmové stránky rozpočtu klastrů tvoří obecně členské příspěvky. Rozpočet může být dále doplněn veřejnými prostředky (dotace k investičním záměrům), prostředky kapitálového trhu (půjčky), sponzoringem nebo příjmy z poplatků získaných např. z pořádání events nebo z merchandisingu.

Sdružení	
<ul style="list-style-type: none"> + Snadné získávání nových členů; + možnost rychlé integrace privátních aktérů (financí a know-how) a občanů; + nízké finanční náklady; + jednodušší řízení než u s.r.o.; + rovnoměrné rozložení zodpovědnosti na všechny aktéry. 	<ul style="list-style-type: none"> - Většina práce se vykonává obvykle bezplatně, proto je vyžití funkcionářů relativně vysoké a motivace klesá; - tato organizační forma není orientovaná na zisk, nemá ekonomický základ (ekonomickou konstrukci); - vysoké organizační náklady; - problém s motivací nečlenů ke spolupráci.

Zdroj: Rumpel et al., 2007

Financování klastru

V prvotních fázích vzniku klastru bude financování s vysokou pravděpodobností výlučně zajištěno z veřejných prostředků. S prohlubováním procesu vzniku klastru by měl být postupně navyšován poměr privátních prostředků, tj. smíšeného financování. Hlavní částku příjmové stránky rozpočtu klastrů tvoří obecně členské příspěvky. Rozpočet může být dále doplněn veřejnými prostředky (dotace k investičním záměrům), prostředky kapitálového trhu (půjčky), sponzoringem nebo příjmy z poplatků získaných např. z pořádání events nebo z merchandisingu atd. Pro výpočet členského příspěvku existuje více modifikací, ale vždy je nutné zohlednit symetrické rozložení poplatků mezi všemi participujícími aktéry. Problematický aspekt nakládání s členskými příspěvky představuje potencionální vznik jakési „gap“ mezi členy klastru a organizací klastru. Aktéři přispívají do společného rozpočtu, přičemž individuální přínos je jen stěží identifikovatelný, protože

se rozměňuje v celkovém rozpočtu pro celý klaster, což logicky zabraňuje efektivní evaluaci vynaložených prostředků z hlediska aktéra samotného. Možností, jak eliminovat tento nedostatek, je vytvoření balíčku služeb, který obsahuje jasně nadefinované produkty s přesnými fiskálními parametry (marketing, poradenství, coaching atd.) (podrobně viz např. Slach, Boruta, 2006). Hlavní úkoly organizace, pouze z pohledu klastru, lze spatřovat v následujících aktivitách:

Rozvoj klastru a podpora sítí

- realizace a koordinace nástrojů rozvoje klastru
- průzkum trhu, marketingový management, např. organizace events
- správa rozpočtu
- vytváření sítí v regionu a podpora kooperace v regionu (networking)
- vytváření globálních komunikačních kanálů

Čistota, péče o návštěvníky

- dodatečný úklidový servis (hlavní úklidový servis zajišťuje i nadále municipalita), odstraňování graffiti
- informační návštěvnícký servis
- systém přehledových informačních tabulí (vizualizace schématu klastru)
- jednotné otvírací doby (galerie, koncerty atd.)
- navigační příjezdový systém (dopravní značení)

Marketingový management a komunikace

- vytvoření komplexního marketingového a komunikačního konceptu (např. definice cílových skupin)
- strategický management a profilace interní (šetření spokojenosti návštěvníků lokality) a externí image (mediální analýza)
- realizace regionálních a nadregionálních marketingových kampaní

- organizace tematicky zaměřených events
- zastupování zájmů členů klastru vůči municipalitě nebo veřejnosti (např. Public Relations)
- Corporate Identity
- Corporate Communications
- strategický management nemovitostí
- management volných ploch nebo atrakce investorů, kteří zaplní produktovou niku klastru
- optimalizace produktového mixu s pomocí proaktivního marketingu nemovitostí, coaching a poradenství
- Facility management
- školení personálu
- technická asistence
- právní poradenství (např. nájemní právo, smluvní právo)

Argumenty hovořící pro iniciaci vzniku klastru v navržené lokalitě lze shrnout do těchto bodů:

„Síla místa“

Areál prvního ostravského „brownfield“ Černá louka představuje etablovanou lokalitu se silnou kulturní historií, přítomností a budoucností. Areál se nachází v atraktivní lokalitě s dostatkem zeleně, v blízkosti vody a městského centra. V minulosti (20. a 30. léta 20. století) zde fungoval první zábavní park ve městě. Bezprostřední okolí areálu již v současnosti disponuje silnou infrastrukturou (Národní divadlo moravskoslezské, Divadlo loutek, Slezskostravský hrad, Výstaviště atd.) a jeho stávající roční návštěvnost se pohybuje okolo 750 tisíc lidí ročně, kdy jen hrad navštíví ročně 132 tisíc lidí (12. nejnavštěvovanější památka v České republice) a festival Colours of Ostrava 25 tisíc návštěvníků. Zohlednění a akcentace různorodých funkcí v rámci klastru (vážná i současná hudba, divadlo, výtvarné umění, škola, inkubátor, bydlení, park, obchody, služby, restaurace, kavárny) ve vyváženém poměru dá vzniknout vitálnímu prostoru s nezaměnitelnou atmosférou. Klástr tak prakticky posílí

místo s již tak silnou atmosférou, nevzniká tedy uměly projekt na „zelené louce“ (fyzicky i symbolicky), ale projekt na „Černé louce“, který navazuje na historii a přítomnost jednoho z kulturních epicenter města Ostravy. Ostatně kde jinde než na „Černé louce“ by měl ve městě, jako je Ostrava, klástr vzniknout?

„Efektivnější využití kulturního potenciálu“ Město

Ostrava vynakládá na podporu kultury okolo 9% z celkového rozpočtu. Ve srovnání s ostatními městy se jedná o relativně vysokou částku, přičemž vznik „tvrdé infrastruktury“ a „měkké infrastruktury“ klastru povede na základě našich výpočtů a analýz k vyšší efektivitě jak ve výdajové (úspory), tak i v příjmové stránce (vyšší návštěvnost). Prostorová a funkční koncentrace kulturních a doplňkových funkcí povede ke zvýšení efektivit v těchto oblastech:

- Efektivnější marketing a posilování externích zdrojů financování
- Snížení provozních nákladů
- Snížení nákladů na služby

„Komplementarita/adicionalita projektu Klastru Černá louka“

Úspěšnost každého velkého projektu, Klástr Černá louka (dále jen klástr) nevyjímaje, závisí do velké míry na jeho funkčním propojení prostřednictvím celé řady vazeb, kontaktů a aktivit s jeho okolím / vnějším prostředím, a tedy na jeho adicionalitě/komplementaritě ke stávajícím městským strukturám či prostorům. Řada velkých projektů se totiž potýká s negativním efektem, který bývá nazýván „oáza v poušti“, tzn. že okolí projektu prakticky neprofituje z pozitivních multiplikačních efektů, což vede k posilování nežádoucí fyzické, sociální a ekonomické polarizace. Ta se projevuje dynamickým kvalitativním rozvojem určitých vybraných částí města na straně jedné a nežádoucím

úpadkem jiných částí města na straně druhé. Z tohoto důvodu je nutné důsledně zohlednit a promyslet funkční propojení klastru s ostatními částmi města a koordinovaným přístupem zabezpečit relativně harmonický a vyvážený rozvoj města (viz např. požadavky Lipské charty). Za účelem eliminace nežádoucího polarizovaného rozvoje města je nutné zasadit klastr do širších souvislostí, tj. v tomto případě do prostoru vnitřního města. V rámci vnitřního města můžeme identifikovat celkem pět zón (včetně klastru) disponujících specifickou tematickou profilací, jejichž vzájemné budoucí synergické propojení zvýší atraktivitu vnitřního města pro různé cílové skupiny, pro firmy, obyvatele města, ale i pro turisty. Klastr bude těžit z atraktivity a potenciálu těchto oblastí a naopak. Synergické propojení klastru s dalšími prostorami posiluje jejich vzájemná prostorová blízkost, jelikož všechny prostory se nacházejí ve vzájemné docházkové vzdálenosti. Právě ojedinělá možnost úzkého propojení a doplnění specifických oblastí pomocí Klastru Černá louka patří neoddiskutovatelně k silným stránkám projektu. V rámci vnitřního města můžeme identifikovat celkem pět tematicky profilovaných zón:

- Stodolní ulice – kulturní a volnočasová čtvrť orientovaná na návštěvníky
- Historické centrum města Ostravy – centrum maloobchodu a služeb
- Komenského sady a městské lázně – zóna odpočinku, sportu a wellness
- Nová Karolina – (Entrepreneurial epicentrum)
- „Nové Vítkovice“ – průmyslové dědictví, kreativní průmysl

„Potřebnost a zakořenění jednotlivých staveb v kulturní scéně regionu“

Další faktor úspěšnosti a udržitelnosti Klastru Černá louka představuje nepochybně jeho a) zakoření v kulturní scéně města či regionu, odrážející potřebnost jednotlivých staveb, b) přínosy spojené s výstavbou jednotlivých budov pro cílové skupiny kulturní scény (umělci, iniciativy, studenti) a obyvatel širšího regionu. Volba jednotlivých funkcí a budov v rámci klastru plně reflektuje potřeby města i regionu. Potřebnost zvolených budov byla uvedena již v analýze kultury města Ostravy.

„Potenciál a udržitelnost klastru ve vztahu ke spádovosti“

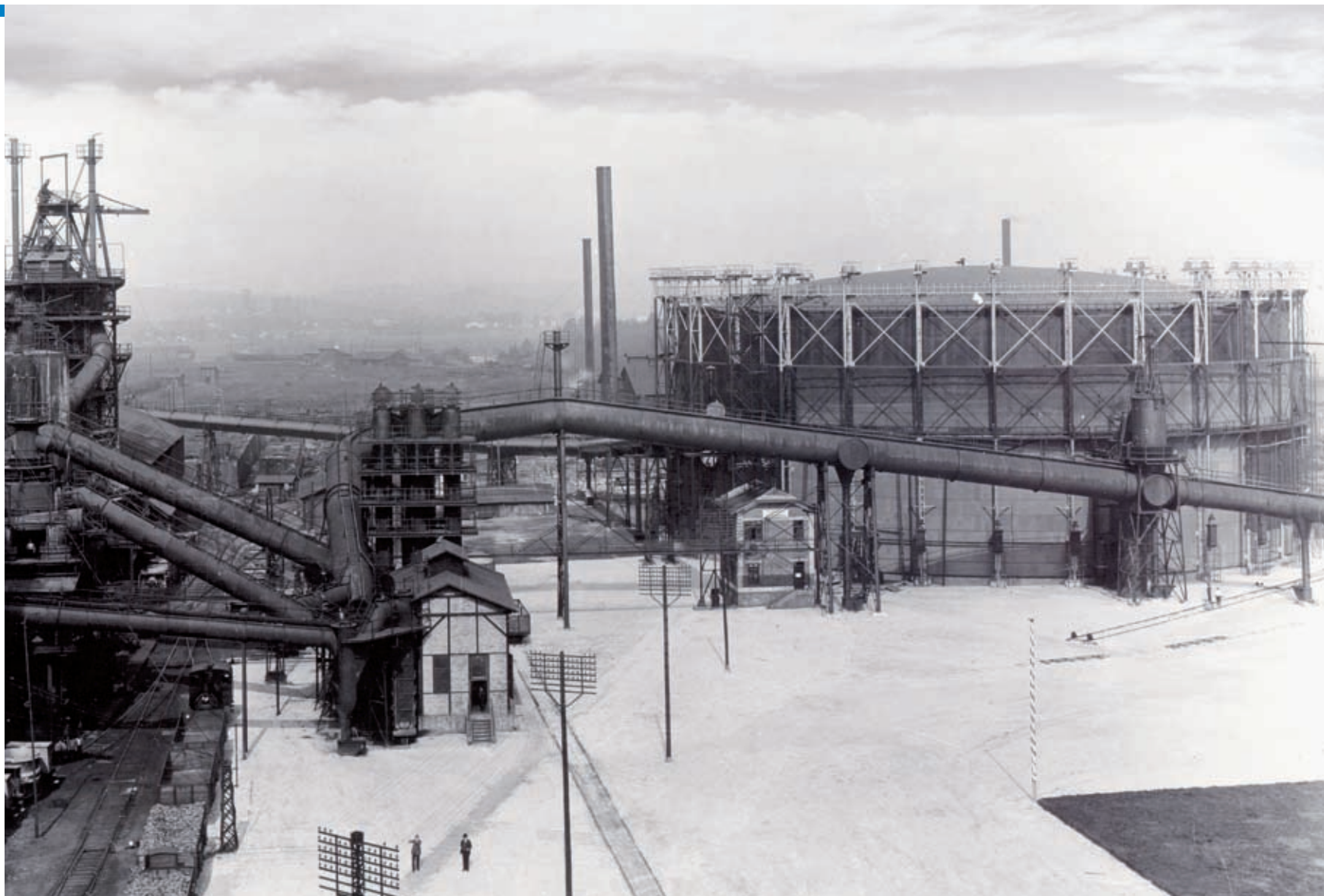
Jedním z klíčových faktorů ovlivňujícím návštěvnost je nepochybně očekávaná spádová oblast projektu. Pro tyto potřeby byla vytvořena spádová oblast projektu Klastru Černá louka, čímž chceme demonstrovat poptávkový potenciál projektu. Současně považujeme za nutné zdůraznit, že se jedná o spádovou oblast vztahenou výhradně ke klastru, nikoliv k celému projektu Ostrava 2015, s důrazem na jeho udržitelnost.

„Jasná strategie a finanční zajištění staveb klastru“

Při tvorbě strategie vzniku klastru jsme se snažili minimalizovat komplikace dodržováním následujících principů. V první řadě vycházíme primárně ze schválených zdrojů hlavního investora, tj. města Ostravy. Piliře klastru stojí na interním, nezpochybnitelném vkladu města, díky poskytnutí pozemku a napříč politickým spektrem schválené finanční podpoře v dosavadní výši 2 mld. Kč. Idea klastru tak není závislá výlučně na externích zdrojích, jejichž získání je někdy provázáno do jisté míry neovlivnitelnými skutečnostmi. Nehrozí tudíž situace, že by při výpadku externích zdrojů byla ohrožena realizace celého projektu. Pracujeme se strategií postupné realizace projektu, jejíž jednotlivé fáze jsou navzájem (funkčně) provázány a mají společného

jmenovatele. Současně však i případné odložení některé stavby způsobené neočekávanými událostmi neohrozí vizi vitálního kulturního prostoru. Principem postupné realizace tvorby klastru se hlásíme k uvážené evoluci prostoru, nikoli k „revolučnímu“ přístupu budování za každou cenu s vysokou hladinou rizika selhání jednotlivých částí projektu, a tím i celého snažení. Mimo to nám postupné kroky umožní průběžné a flexibilní hodnocení stávajících výsledků a jejich případnou revizi či korekci. Hlavním investorem staveb klastru bude město Ostrava, přičemž pro snížení rizika budou prostředky veřejných rozpočtů doplněny o externí a (omezeně) privátní zdroje financování.

Podrobné rozpracování silných stránek klastru jsou k dispozici v publikaci **Odpovědi na doporučení výběrové komise z předvýběrového kola...** na s. 91 -101.

Plynojem (vpravo), 1925

1.4 B „Nové Vítkovice“ Reaktivace Dolní oblasti Vítkovic

1. Historie Dolní oblasti Vítkovic a současný stav

Zájmová oblast se rozkládá na ploše o rozloze 253 ha a na jejím území se nachází četné industriální stavby, rozsáhlá území brownfields (regenerovaných), ale také fungující podniky. Území bylo výrazně poznamenáno celkovou výrobou asi 90 milionů tun surového železa a 40 milionů tun koksu za celou dobu fungování průmyslového areálu. Plánované využití celého areálu zahrnuje širokou paletu funkcí (využití průmyslového dědictví, sportovní a volnočasovou infrastrukturu, rezidenční výstavbu, případně průmyslovou zónu). Celé území se dělí do dvou hlavních částí. První část tvoří na ploše 153 ha areál Nových Vítkovic a druhou část halda Hrabůvka s rozlohou 100 ha. Funkční využití haldy Hrabůvka se má koncentrovat na sportovní volnočasovou infrastrukturu (jako např. golfové hřiště či městský park). Areál Nových Vítkovic byl koncepčně rozčleněn do tří částí – centrální, jižní a severní. Pro centrální část (50 ha) se předpokládá intenzifikace stávajícího průmyslového využití vybudováním průmyslové zóny. Jižní část (56 ha) areálu Nových Vítkovic bude zaměřena zejména na atrakci lehkého průmyslu. Severní část projektu je v současné době v nejpokročilejším stadiu rozpracování a zahrnuje 47,3 ha včetně objektů, které jsou od roku 2002 národní kulturní památkou (NKP). Pod památkovou ochranu spadá (nařízením vlády č. 422/2005 byla upravena rozloha chráněného území) asi 14,5 ha, přičemž NKP je tvořena areály bývalých vysokých pecí a koksovny (cca 10 ha) a areálem kamenouhelného dolu Hlubina (cca 5 ha). Celý areál je rozdělen mezi dva vlastníky Vítkovice, a. s., (asi 10 ha, kdy původně se jednalo o oblast 32 ha) a Diamo, s. p. (státní podnik) (zbývající asi 5 ha). V roce 2008 byl průmyslový areál Dolních Vítkovic, bez dolu Hlubina, zařazen na seznam památek Evropského kulturního dědictví.

Historie Dolních Vítkovic sahá do roku 1828 a výroba zde byla ukončena v roce 1998. Za více než 150 let

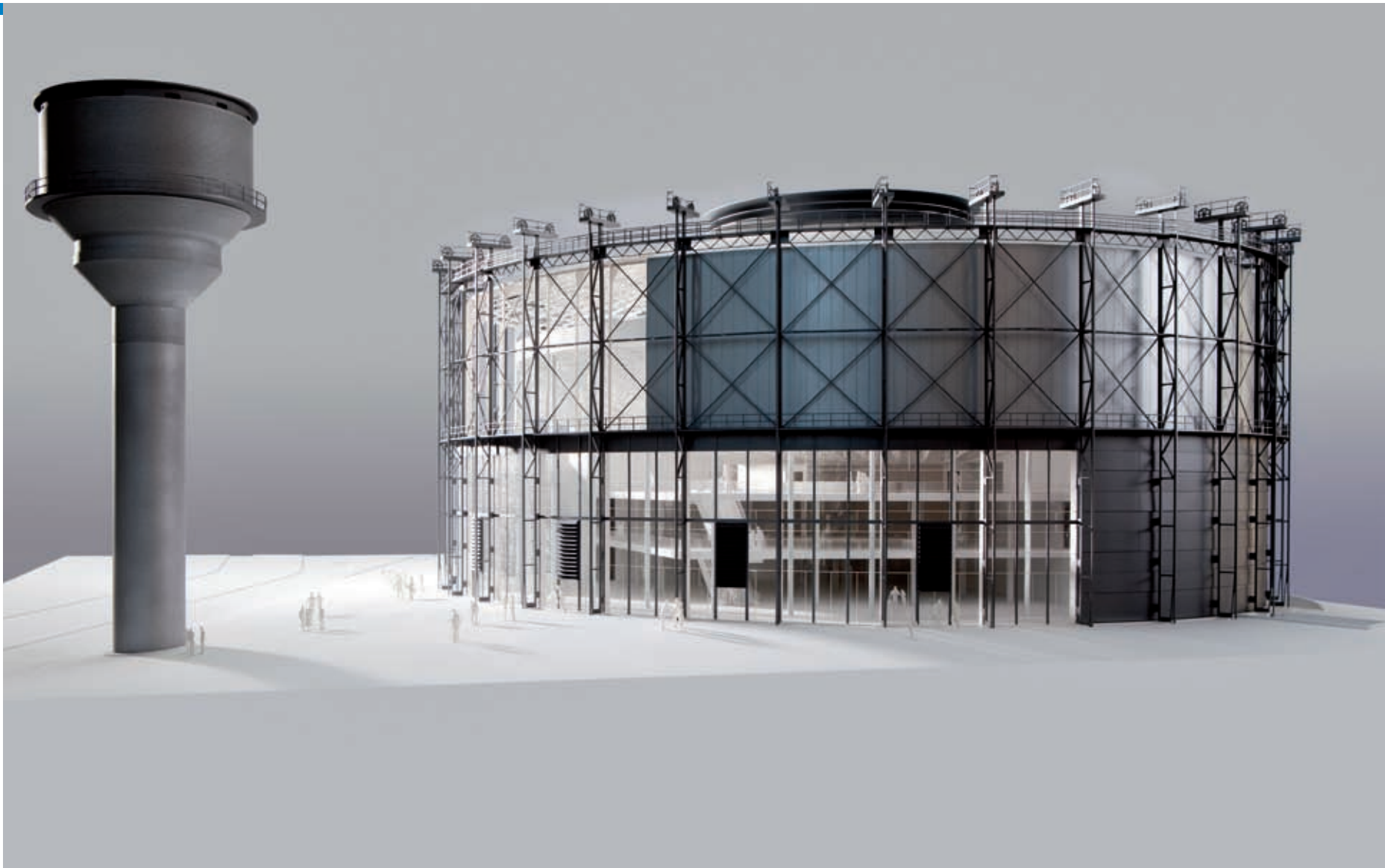
kontinuálního fungování vysokých pecí vznikl technologicky výjimečný uzavřený montánní klastr integrující v jednom celku produkční řetězec od těžby uhlí, výroby koksu, elektrické energie až po produkci železa. Zároveň se z tohoto komplexu stal výrazný vertikální morfologický prvek městského panoramatu, přezdívaný také jako „ostravské Hradčany“, což potvrzuje šetření mezi obyvateli města Ostravy, kteří ho z 91 % považují za výrazný komponent celkové image Ostravy. Symbolický efekt „krajinného majáku“ byl posílen nočním osvětlením jedné z vysokých pecí.

Po ukončení výroby podléhal komplex rychle úpadku, náznakem změn bylo zpřístupnění části areálu veřejnosti v roce 2004. V témže roce byla ustavena v rámci společnosti Vítkovice, a. s., pracovní skupina, jejímž úkolem byla konceptualizace využití areálu vysokých pecí a také vyjednávání s Ministerstvem kultury ČR a Státním památkovým ústavem v Ostravě. Momentální stav řešení projektu předpokládané regenerace vysokých pecí a koksovny prostřednictvím multifunkčního využití stávajících budov (pod památkovou ochranou) se nachází v přípravné fázi (viz níže).

2. Zdůvodnění projektu regenerace v kontextu projektu Evropské hlavní město kultury

Projekt Dolní oblasti Vítkovic představuje v současnosti největší projekt urbánní regenerace v České republice. Základní myšlenka nového funkčního využití starých průmyslových objektů není nová. V řadě starých průmyslových regionů lze nalézt atraktivní a inspirativní funkční využití bývalých průmyslových areálů, které tvoří „nový“ prvek evropského dědictví – industriální dědictví. Regenerace Dolní oblasti Vítkovic tak představuje český příspěvek v rámci tvorby a zachování evropského kulturního dědictví jako jednoho z hlavních integračních

Dolní oblast Vítkovic se rozkládá na ploše o rozloze 253 ha a na jejím území se nacházejí četné industriální stavby, rozsáhlá území brownfields (regenerovaných), ale také fungující podniky. Část této oblasti zahrnuje 47,3 ha včetně národní kulturní památky průmyslových objektů. Z toho průmyslový areál Dolních Vítkovic byl zařazen na seznam památek Evropského kulturního dědictví (2008). Jedná se o technologicky výjimečný uzavřený montánní klastr integrující v jednom celku produkční řetězec od těžby uhlí, výroby koksu, elektrické energie až po produkci železa. Zároveň se z tohoto komplexu stal výrazný vertikální morfologický prvek městského panoramatu, „krajinný maják“, výrazný komponent celkové image Ostravy.

Budoucí společenské a kongresové centrum GAS PRES. Stavba ze skla, oceli a betonu bude zasazena do bývalého plynojemu. Autorem návrhu je architekt Josef Pleskot.

prvků Evropy. Úspěch či neúspěch takovýchto projektů vždy závisí na schopnosti lokálních aktérů naplnit slova jedné z nejvýznamnějších kulturních geografek Jane Jacobs, tedy že „staré budovy potřebují nové myšlenky“. Velkou výhodou Dolní oblasti Vítkovic je, že projekt se neomezuje jen na tzv. industriální cestovní ruch, protože jeho dopady na region jsou ve většině případů omezené, ale že v sobě spojuje řadu zmiňovaných „nových myšlenek“ tvořících širokou paletu nových funkcí. Významným příspěvkem projektu Dolní oblasti Vítkovic není pouze fyzická regenerace, ale z velké části také symbolická regenerace. Po ukončení výroby celý objekt svým způsobem symbolizoval zašlou slávu nebo spíše úpadek regionu. Již dnes můžeme vidět, a potvrzují to i průzkumy, že z Dolní oblasti Vítkovic se stal výrazný identifikační prvek městské či dokonce regionální image a identity. Jednotlivé dílčí projekty z oblasti kultury, vzdělávání či výroby vytvoří z této oblasti nový prostor města symbolizující moderní propojení minulosti, přítomnosti a budoucnosti regionu, jakož i jeho schopnost čelit novým výzvám s respektem ke specifické minulosti území.

V konkrétní rovině zahrnuje prvotní fáze realizace Dolní oblasti Vítkovic regeneraci národní kulturní památky, tj. záchranu technického a kulturního dědictví, a má tyto cíle:

- Zpřístupnění industriální národní kulturní památky odborné a laické veřejnosti
- Vznik stálé expozice „Světě techniky“ – strojního a hutnického zaměření s nadregionální působností
- Zřízení expozice technických zařízení podle charakteru technického dědictví VÍTKOVICE v depozitáři a na volných plochách NKP

Hlavní těžiště nekomerčních funkcí vyplývajících z budoucího využití NKP je ve vzdělávací činnosti, která

bude probíhat ve všech objektech. V rámci regionální spolupráce se vzdělávacími institucemi na úrovni vysokého, středního (částečně i základního) školství bude kapacita všech objektů naplňována vzdělávacími aktivitami a teprve následně ve zbývajícím čase (předpoklad do 20%) bude využívána pro společensko-kulturní vyžití. Tomuto cíli odpovídá koncepce rekonstrukce všech tří základních objektů NKP. Národní kulturní památka po ukončení všech obnovovacích a rekonstrukčních prací rozšíří již zmiňovanou nabídku kulturního vyžití a služeb v regionu se všemi navazujícími pozitivními efekty z její existence. Zrekonstruované prostory NKP budou využívány pro pořádání koncertů, části festivalů nebo slavnostních akcí.

3. Představení konkrétních projektů připravovaných v rámci reaktivace Dolní oblasti Vítkovic

Ústředna s interaktivní výstavou „Svět techniky“ a klubem COM-PRES

Objekt Energetické ústředny je typickým reprezentantem stavby průmyslové haly z první poloviny 20. století, kombinující cihlové zdi s železnými konstrukcemi a skleněnými výplněmi. V budově jsou umístěny technologie pro úpravu vody, např. dvě unikátní pístová dmychadla z let 1938 a 1948, která jsou evropskou technickou památkou. Veškeré historické vybavení Ústředny bude zachováno i po funkční rekonverzi objektu na interaktivní muzeum „Světě techniky“. Připravovaná expozice bude odpovídat současným požadavkům moderního muzejnictví (kombinace vzdělávání a zábavy – tzv. princip *Exploration through thought - provoking do-it-yourself*) a bude zaměřená na atraktivní multimediální prezentaci historie regionu a národní kulturní památky (včetně prezentace firem, které v tomto prostoru působily či působí). Celý objekt bude mít výrazně vzdělávací funkci (semináře pro širokou veřejnost,

Prvotní fáze reaktivace Dolní oblasti Vítkovic zahrnuje regeneraci vysokých pecí a koksovny prostřednictvím multifunkčního využití stávajících budov (pod památkovou ochranou). Jednotlivé projekty z oblasti kultury, vzdělávání či výroby vytvoří z této oblasti nový prostor města symbolizující moderní propojení minulosti, přítomnosti a budoucnosti regionu.

Hlavní těžiště nekomerčních funkcí vyplývajících z budoucího využití národní kulturní památky je ve vzdělávací činnosti a rozšíření nabídky kulturního vyžití a služeb v regionu se všemi navazujícími pozitivními efekty z její existence.

Součástí první fáze reaktivace jsou tři projekty:

1. Funkční rekonverze objektu Energetické ústředny na interaktivní muzeum „Světě techniky“ se zachováním historického vybavení.

2. Přestavba bývalého plynojemu na společenské a kongresové centrum s velkokapacitním multifunkčním sálem a restaurací.

3. Prohlídková trasa, na níž budou představeny a vysvětleny všechny technologické procesy. Prostorová blízkost a integrace výrobního komplexu je v Evropě zcela ojedinělá.

Podoba areálu Dolní oblasti Vítkovic bude výsledkem architektonických soutěží, požadavků orgánů památkové péče a potřeb privátních vlastníků pro komerční využití objektů. Současně s těmito projekty dojde k úpravě nezastavěných ploch v areálu, vzniknou ozeleněná náměstí s vysokou estetickou hodnotou a dostatečným mobiliářem.

exkurze, výuka pro ZŠ, SŠ a VŠ v prostorách muzea) s možností komerčního využití (promítací sál, salonky se zázemím).

Společenské a kongresové centrum GAS PRES (plynojem)

Objekt plynojemu je součástí technologického zařízení Dolní oblasti Vítkovic a dříve byl používán na jímání vysokopecního plynu. Možnost využít takovou stavbu pro potřeby společensko-kulturního centra již byla ověřena v Porúří v rámci projektu Gasometer Oberhausen. Chybějící vyhovující společensko-kongresové prostory s odpovídající kvalitou a kapacitou znevýhodňují Ostravu ve snaze o atrakci velkých events a kongresů. Projekt proto odpovídá potřebám metropole. Koncepční ideové řešení vychází z rozdělení velkokapacitního sálu na dvě základní hlavní části s maximální kapacitou 750 míst v každé z nich, součástí zázemí budou kapacitně variabilní salonky a restaurace. Autorem rekonstrukce plynojemu je architekt Josef Pleskot.

Vysoká pec č. 1 – prohlídková trasa

Na vysoké peci č. 1 začala historie výroby tzv. koksového surového železa ve Vítkovicích v roce 1836 a v jejím technologickém souboru je uchováno velké množství historických detailů, proto je právě zde plánována prohlídková trasa, na níž budou představeny a vysvětleny všechny technologické procesy související s bývalou výrobou v areálu NKP Vítkovice. Součástí Vysoké pece č.1 je také řídicí pracoviště, umístěné v sousední budově (tzv. velín), v němž bude virtuální expozice technologické cesty výroby koksu – železa, jímání plynu a výroby energie. Prostorová blízkost a integrace výrobního komplexu je v Evropě zcela ojedinělá.

Postup realizace a aktéři projektu

Časový horizont revitalizace celého území Dolní oblasti Vítkovic je plánován na období 2009–2015. Podoba areálu Dolní oblasti bude výsledkem architektonických soutěží, požadavků orgánů památkové péče a potřeb privátních vlastníků pro komerční využití objektů. Právě schopnost konsensuální kooperace mezi těmito aktéry zajistí udržitelnost projektu i z ekonomického hlediska. Současně s těmito projekty dojde k úpravě nezastavěných ploch v areálu, vzniknou ozeleněná náměstí s vysokou estetickou hodnotou a dostatečným mobiliářem. Na celý projekt reaktivace Dolní oblasti Vítkovic je zpracována studie proveditelnosti (včetně podrobného marketingového průzkumu trhu), která je základem pro podání žádosti o financování národní kulturní památky z Evropských strukturálních fondů.

Hlavním aktérem projektu regenerace je neziskové zájmové sdružení právnických osob Dolní oblast Vítkovice, které bylo vytvořeno společností Vítkovice, a. s., za účelem získání dotace z evropských fondů a dceřinou společností Vítkovice – Vítkovice reality developments, s. r. o., která má za úkol využití a atrakci investic do celé oblasti. Sdružení právnických osob je předkladatelem projektu do Integrovaného operačního programu Ministerstva kultury ČR a má uzavřenou partnerskou smlouvu o spolupráci na projektu se Statutárním městem Ostrava. Objekty má v dlouhodobém pronájmu.

Finanční a realizační náročnost projektu vyžaduje kvalitní propagaci a distribuci informací všem cílovým skupinám. Za tímto účelem bude do propagace zapojeno více subjektů, mezi jinými například Městské informační centrum, které bude propagovat NKP mezi potenciálními návštěvníky, i mezi organizátory těchto akcí.

Finance

Název položky (projektu)	v mil. Kč	Investiční náklady
Energetická ústředna	172,5	
Vysoká pec	50,0	
Plynojem	260,0	
Management, administrativa a režie	17,5	
CELKEM bez DPH	500,0	
- z toho investiční výdaje	482,5	
- z toho neinvestiční výdaje	17,5	
DPH	100,0	
CELKEM vč. DPH	600,0	

Investor: Dolní oblast Vítkovice, sdružení právnických osob

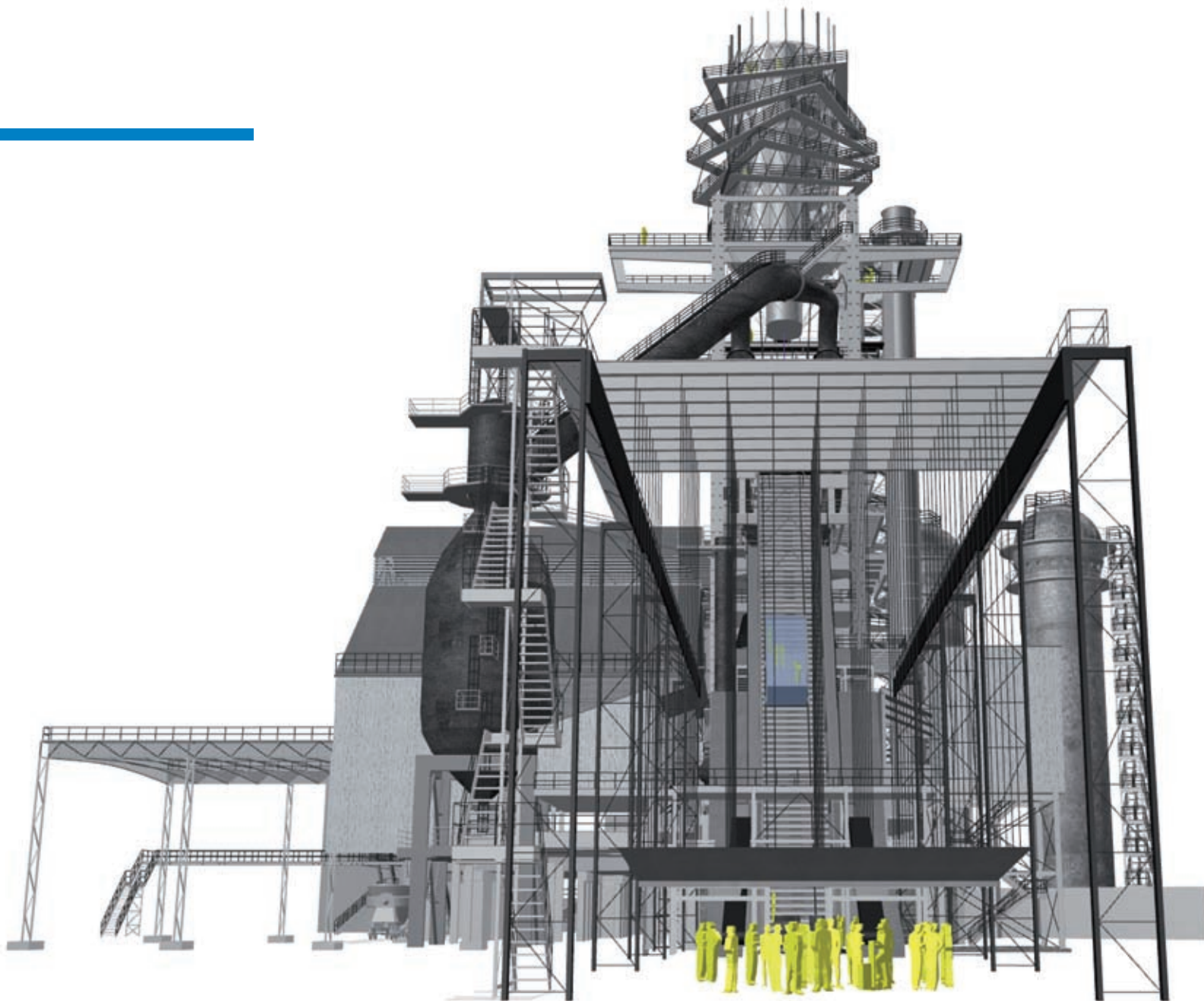
Zdroje financování:

100% Strukturální fondy EU, operační program IOP, Prioritní osa 5 - Národní podpora územního rozvoje, oblast intervence 5.1 - Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví, podporovaná aktivita 5.1b - Realizace vzorových projektů obnovy a využití nejvýznamnějších součástí nemovitého památkového fondu ČR (500 mil. Kč). DPH ve výši 100 mil. Kč bude průběžně financováno z vlastních zdrojů Sdružení.

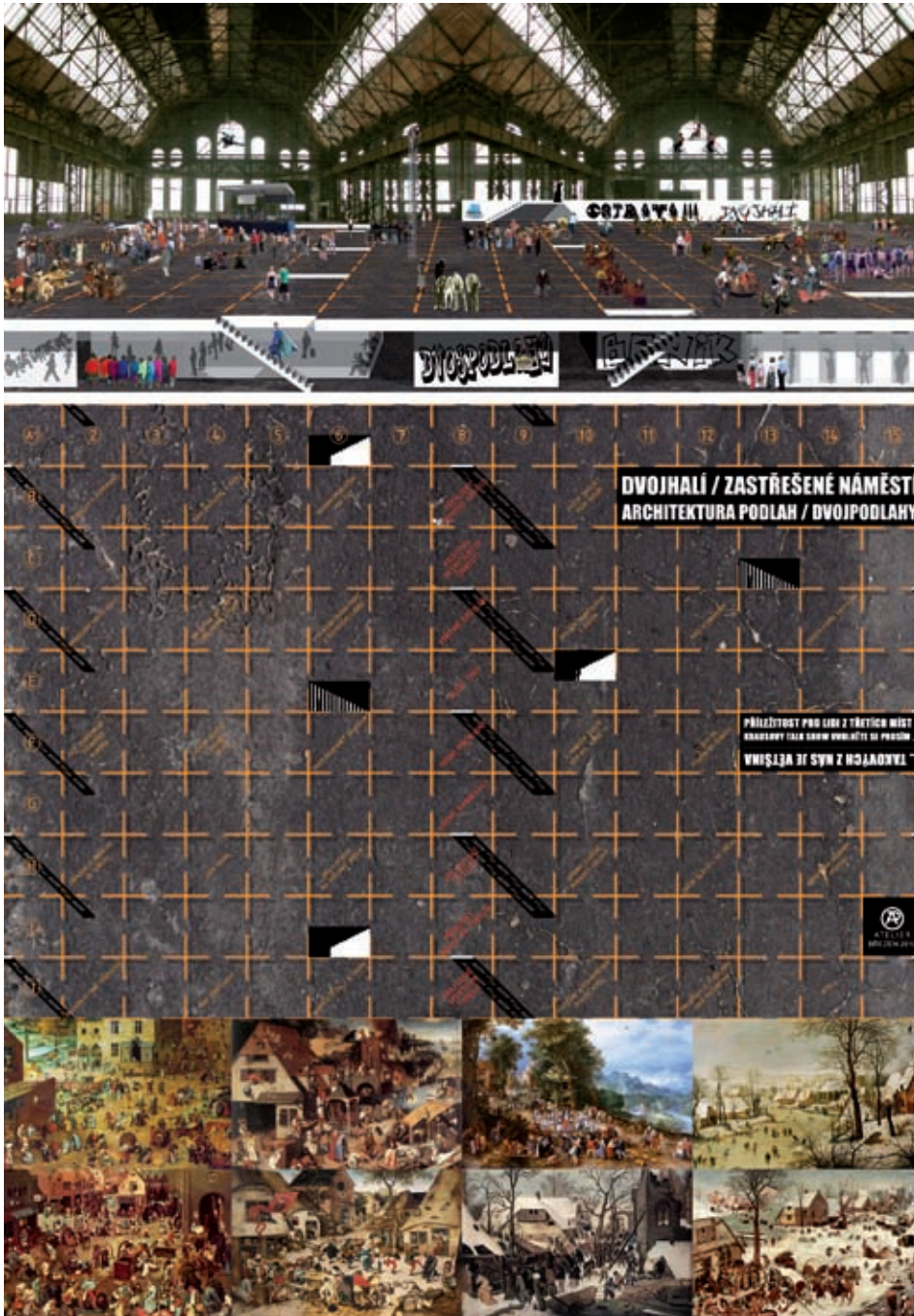
Termín realizace projektu: 12/2008 - 12/2013

Roční odhadované provozní náklady: 5 400 000 Kč

Vysoká pec č.1, prohlídkový okruh

Ideový záměr na využití památkově chráněného industriálního objektu Dvojhalí / zastřešené náměstí. Autorem je architekt Josef Pleskot.

Související projekt: Rekonstrukce Vítkovického záměčku

Vítkovický záměček sloužil jako reprezentativní sídlo a byt ředitelů Vítkovických železáren. Byl postaven v roce 1847 v empírovém slohu v bezprostřední blízkosti železáren. Současně byly postaveny vedlejší objekty – jižní a severní zahradní domek, altán, stáje a chlévy. Později byl zámek přestavěn pro administrativní účely, po druhé světové válce se dočkal rozsáhlých a architektonicky necitlivých změn.

Smyslem rekonstrukce je navrátit „záměčku“ jeho původní reprezentativní charakter, včetně kancelářských prostor a plnohodnotného využití podkroví. Veřejně přístupným prostorem bude přilehlý objekt „galerie“, ve kterém budou pro studijní účely soustředěny historické dokumenty. Sanace a rekonstrukce objektu byla navrhována tak, aby v maximální možné míře byly respektovány stávající konstrukce a vzhled objektu zůstal plně zachován.

Jedná se o kulturní památku, jejíž rekonstrukce byla prováděna v průběhu roku 2008. Záměček byl slavnostně otevřen 1. května 2009. Rekonstrukce byla financována z privátních zdrojů majitele záměčku. V průběhu let 2009–2010 budou dále zprovozněny „Knihovna a galerie“ pro veřejné užívání, kde budou soustředěny materiály vztahující se k historii a současnosti společnosti.

Projekt není zahrnut v celkovém rozpočtu projektu Ostrava 2015.

Ocelové konstrukce vyrábějí Vítkovické železárny od roku 1858, tedy více než sto padesát let.

Mezi lety 1868 až 2008 postavily Vítkovice celkem 343 mostů v pětadvaceti státech.

Mosty na řekách Ukrajiny, Polska, Německa, ve skandinávských a pobaltských zemích.

Nový most v Bratislavě – symbol hlavního města Slovenska.

Most přes Dunajský kanál ve Vídni.

Silniční most mezi Vídni a Florisdorfem.

Kombinovaný poschodový most přes starý Dněpr v Kyjevě.

OCELOVÉ KONSTRUKCE
Nová scéna Národního divadla v Praze.

Výstavní pavilon pro československou expozici Světové výstavy v Paříži v roce 1937.

Československý pavilon na Světové výstavě v New Yorku v roce 1939.

Pavilon Světové výstavy EXPO 1958 v Bruselu.

Vysílač a hotel Ještěd (Perretova cena Mezinárodní unie architektů).

Mosty z Ostravy-Vítkovic spojují Evropu

Vítkovické železárny byly od svého založení v roce 1828 významným ocelářským podnikem v habsburské monarchii a ve všech následnických státech. Svými ocelářskými výrobky, zejména ocelovými konstrukcemi, jsou po celou dobu své existence předním reprezentantem Ostravy po celém světě. Vítkovické ocelové konstrukce jsou i neviditelným základním prvkem kulturních, víceúčelových, sportovních, společenských a dalších staveb, jako je např. Nová scéna Národního divadla v Praze, vysílač na Ještědu (národní kulturní památka) nebo pavilony řady světových výstav.

Mosty spojují lidi a národy celé Evropy

Ocelové konstrukce mostů vyrobené Vítkovickými železárnami nalezneme v Evropě především ve státech na Dunaji, na Slovensku, Rakousku a Maďarsku, na řekách Ukrajiny, Polska, Německa, ve skandinávských a pobaltských zemích. Ocelové konstrukce vyrábějí Vítkovice od roku 1858, tedy více než sto padesát let. Mezi lety 1868 až 2008 postavily Vítkovice celkem 343 mostů v pětadvaceti státech. Do roku 1948 to bylo 198 železničních mostů ve dvanácti zemích a 77 silničních mostů v sedmácti zemích. Mezi lety 1949 a 2008 vybudovaly Vítkovické železárny 68 mostů v deseti státech.

Jednou z nejvíce oceňovaných staveb je Nový most v Bratislavě (dříve Most Slovenského národního povstania), který se stal spolu se siluetou blízkého hradu symbolem hlavního města Slovenska. Tento most se začal stavět v roce 1967 a do provozu byl uveden v roce 1972. Nový most je ocelový, zavěšený a jednopylonový. Hlavní mostní nosník je spojený trám uzavřeného průřezu o celkovém rozpětí 431,8 metru. Mostovka, široká 21 metrů, je rozdělena do dvou směrových dopravních pruhů. Most je dvoupodlažní, horní podlaží slouží pro automobilovou přepravu, spodní pro vedení inženýrských sítí. Nejkrásnější pohled na Bratislavu vůbec je z kavárny na pylonu ve výšce 80 metrů. Konstrukce mostu váží 7 789 tun a z toho ocelová lana 640 tun. O jedinečnosti tohoto mostu svědčí ocenění, které získal v roce 2001 – Stavba storočia Slovenska.

K dalším významným mostům, na jejichž vzniku se podílely Vítkovické železárny, patří například silniční most přes Dunajský kanál ve Vídni s osmi obloukovými nosníky o rozpětí 60 metrů nebo silniční most mezi Vídni a Floridsdorfem, který je přes 900 metrů dlouhý o 4 polích po 82 metrech rozpětí. Technickou raritou je kombinovaný poschodový most přes starý Dněpr v Kyjevě na Ukrajině z let 1930-32. V posledním období jsou mostní konstrukce dodávány především do sousedního Německa firmou VÍTKOVICE POWER ENGINEERING, a. s., která je součástí VÍTKOVICE MACHINERY GROUP.

Ocelové konstrukce z Vítkovic ve službách kultury, obchodu i výstavnictví

Vítkovická ocel se využívá nejen v mostních konstrukcích, ale také při stavbách kulturních institucí, tržnic či veletržních pavilonů. Významnou stavbou, která vděčí za svůj vznik právě Vítkovickým železárnám, je dostavba a rekonstrukce Národního divadla v Praze. Nová scéna Národního divadla je první divadelní novostavbou v Praze od vybudování Vinohradského divadla v roce 1907.

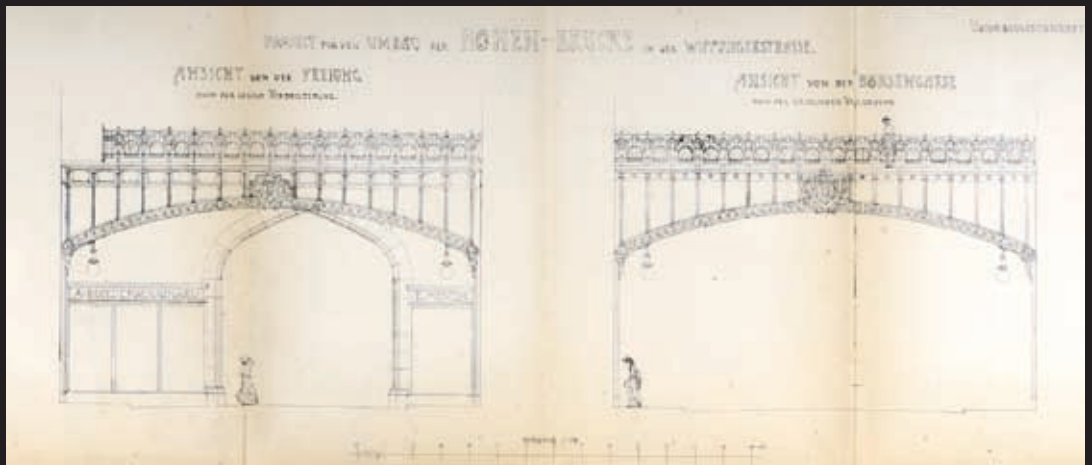
Důležitou stavbou z oblasti obchodu je například tržnice v Pule v dnešním Chorvatsku. Její konstrukce pochází z roku 1903. Ocelová konstrukce z Vítkovic byla také základem výstavního pavilonu pro československou expozici Světové výstavy v Paříži v roce 1937. Konstrukce má hmotnost 240 tun. V roce 1939 z vítkovické oceli vznikl československý pavilon na Světové výstavě v New Yorku. Ocelová konstrukce pavilonu vážila 450 tun. Budova byla jednoposchodová s půlkruhovou výstavní síní v přízemí. Ještě výraznějším úspěchem byl pavilon na Světové výstavě EXPO 1958 v Bruselu. Ten byl odměněn jako celek titulem Zlatá hvězda.

Vysílač na Ještědu – národní kulturní památka ČR

Mezi dalšími technickými monumenty z vítkovické oceli vyniká vysílač a hotel Ještěd, stavba ověšená celou řadou cen. Je 94 metrů vysoký a má tvar rotačního hyperboloidu, ocelová konstrukce váží 286 tun. Roku 1969 získal horský hotel a vysílač Ještěd Perretovu cenu Mezinárodní unie architektů, roku 2000 titul česká stavba 20. století, v roce 2005 byl zařazen mezi národní kulturní památky České republiky. Zároveň usiluje o zápis na seznam památek UNESCO.

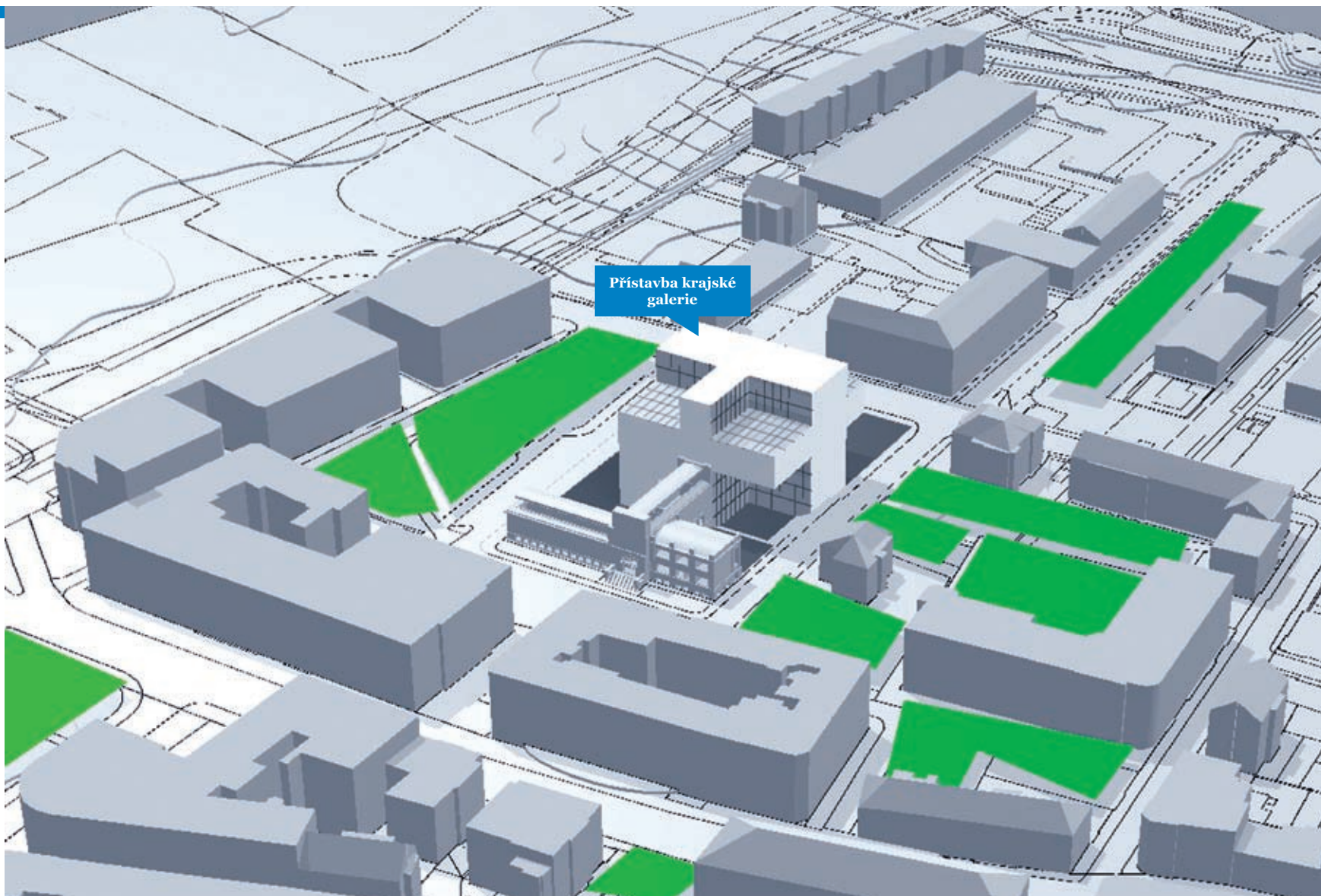
Nový most v Bratislavě, 2009

Hohe Brücke – Wipplinger Strasse, Vídeň, plány, po roce 1901

Most Miloše Sýkory / Ostrava, po roce 1913

Náhledová perspektiva k nové budově krajské galerie. Autorem je architekt Josef Pleskot.

1.4 C „Galerie výtvarného umění 21. století“ Nová budova krajské galerie v Ostravě

Úvod

Galerie výtvarného umění v Ostravě patří k nejvýznamnějším sbírkotvorným institucím v celé České republice. Její sbírky zahrnují významné poklady českého umění zejména 19. – 21. století, ale i velmi zajímavou kolekci umění evropského s mnohými nezaměnitelnými díly. Je jedinou institucí tohoto typu v celém Moravskoslezském kraji a svým širokým záběrem a spoluprací postihuje region přesahující do sousedních států.

Proč

Projekt stavby nové budovy pro Galerii výtvarného umění v Ostravě (příspěvková organizace Moravskoslezského kraje) vychází ze skutečnosti, že jediné prostory, kterými galerie disponuje pro svou expoziční i výstavní činnost a práci s veřejností, se nacházejí v původní budově Domu umění z roku 1926. Instituce v současné podobě nespĺňuje kritéria partnerských zahraničních institucí pro zapůjčení významnějších výstav, a to ochromuje její vitální kontakty v evropském regionálním prostoru.

Galerie, která sídlí v největší městské aglomeraci České republiky (mimo hlavní město), zde slouží jako jediné muzeum výtvarného umění. Výstavba nové budovy, splňující nároky 21. století, umožní systematickou prezentaci uměleckých sbírek evropského významu. Kvalita a rozsah sbírek představuje značný edukační potenciál pro práci s dětmi a mládeží a pro zvýšení kreativní složky osobnosti. Díky projektu vznikne nová moderní evropská galerie v regionu severní Moravy, která bude splňovat současné standardy pro kulturní turismus i mezinárodní spolupráci na poli výtvarného umění.

Nový komplex galerie bude příspěvkem k vytváření pozitivní městské kulturní krajiny a dotvořením jejího centra. Záměrem projektu je vytvořit instituci, která bude

obecně přijímána jako symbol města v jeho přechodu od industriální minulosti k budoucnosti významného regionálního centra kultury a inovací. Umístění galerie na pomezí České republiky, Slovenska a Polska ji příznivě předurčuje pro rozvoj aktivit v příhraničních regionech těchto zemí.

Nový komplex galerijních budov

Památkově chráněná budova Domu umění bude včleněna do nového celku, zahrnujícího i novou budovu a okolní park. Řešené území (asi 10 000 m²) představuje významnou územní část ve struktuře města a její obohacení o galerii jako instituci občanské společnosti lze považovat za významné navýšení kvality života. Nová budova přinese vznik expozičních ploch pro prezentaci sbírek na ploše 2 500 m², prostory pro dočasné výstavy o ploše 800 m², studovny a ateliéry pro práci zejména se školní mládeží o rozloze cca 400 m², standardní návštěvnické zázemí, ale i kvalitní depozitární zajištění, tranzitní části, balírny atd. Všechny proponované prostory svojí strukturou a kvalitou budou splňovat nejvyšší evropské standardy současnosti a reflektovat nejaktuálnější trendy muzejních budov.

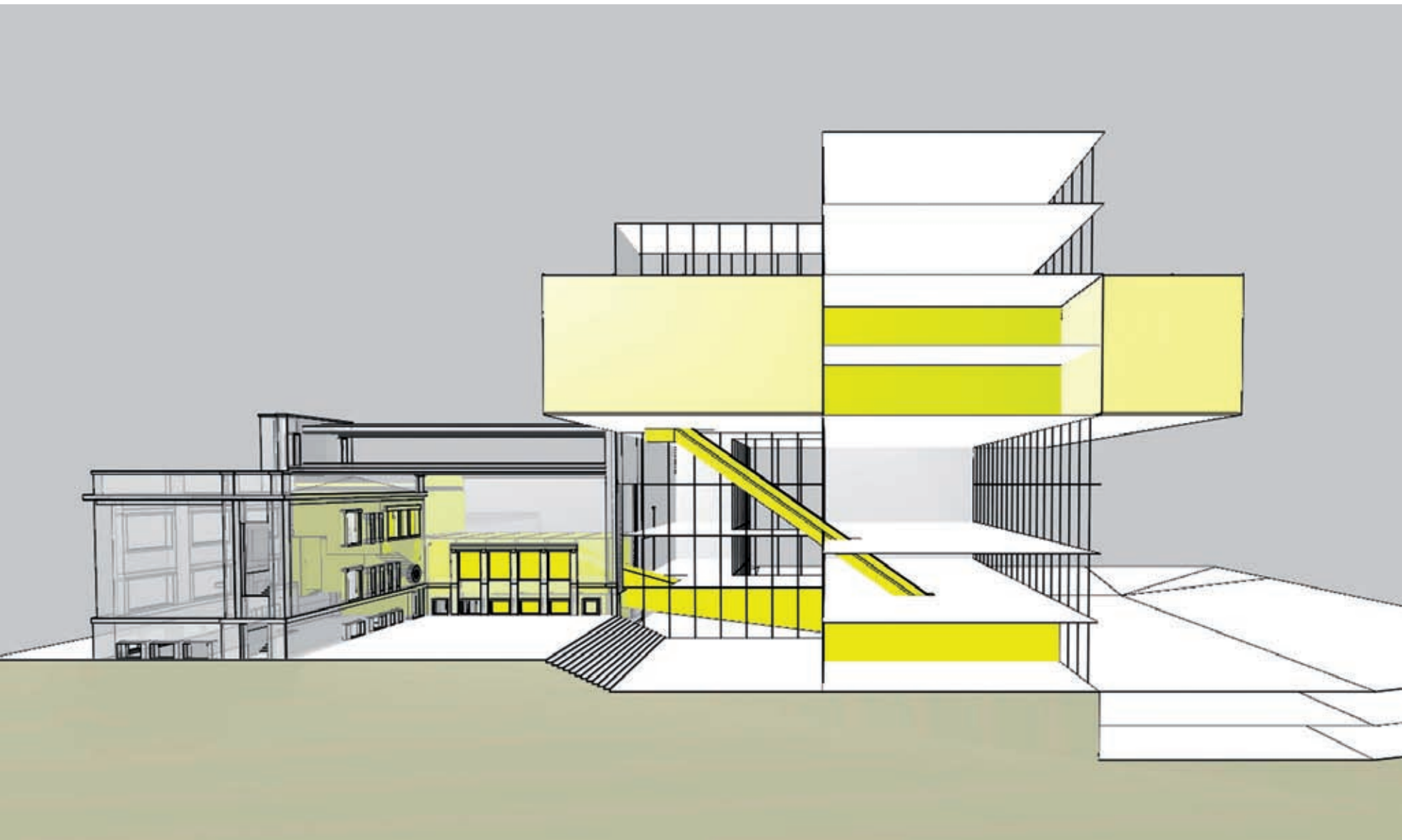
Nové funkce a přesahové aktivity

Projekt neznámá pouze novou budovu, jedná se o strukturální proměnu celé organizace, která má ambici stát se progresivní institucí, reflektující aktuální poznání a výhledy muzejních činností. V nové podobě se krajská galerie stane hybnou silou v získávání poznatků o výtvarném umění, založeném na kombinaci aktivního vzdělávání a zábavy, prostřednictvím přímé zkušenosti i doprovodných vzdělávacích a kulturních programů s využitím nových technologií. Kromě stálé expozice a dočasných výstav bude galerie nabízet různé formy celoživotního vzdělávání či přesahové aktivity v progresivních uměleckých žánrech. Návštěvníci budou mít

Kvalita sbírek řadí Galerii výtvarného umění v Ostravě mezi nejkvalitnější galerie v České republice.

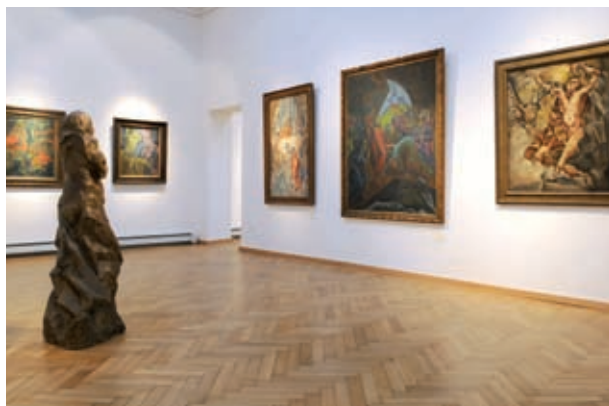
Nová budova muzea přinese městu a regionu tyto příležitosti:

- 1) nové reprezentativní muzeum umění v centru města jako jeden z ústředních bodů na turistické mapě akcí regionu**
- 2) realizace mimořádných projektů nadregionálního charakteru (pro rok 2015 jednáme o výstavě Edvarda Muncha)**
- 3) významná veřejná a architektonicky kvalitní budova 21. století ve městě jako symbol jeho kulturní obnovy**
- 4) možnost vystavit unikátní předměty ze sbírek, z nichž většina není trvale zpřístupněna veřejnosti**
- 5) parter veřejné budovy určený k návštěvnosti i po zavíracích hodinách (workshopy, meetingy)**

Nová budova krajské galerie (studie). Autorem je architekt Josef Pleskot.

k dispozici vysoce komfortní studijní centrum a knihovnu. Region poskytuje silný kreativní a inženýrský potenciál (Vysoká škola báňská – Technická univerzita), který je možné využít k ojedinělé spolupráci.

Galerie vznikla již ve dvacátých letech minulého století z iniciativy místního společenství a k tomuto odkazu se hlásí i v nové koncepci. V rámci projektu zamýšlí vytvořit nový model muzea umění, integrující jeho výstavní, vzdělávací a sociální funkce. Cílem je rovněž posílit vazby mezi muzeem, obyvateli, městem a regionem. Dlouhodobá udržitelnost projektu je založena na synergii podpory veřejné správy, která je vyjádřena Programovým prohlášením Moravskoslezského kraje o závazku dostavby galerie a ochotou města Ostravy bezúplatně věnovat stavební pozemek (v návaznosti na odkaz z roku 1926).

Harmonogram:

Strategie rozvoje 2000–2013 (XI/2007)
Stavebně-technický průzkum Domu umění (V-VI/2008)
Bakalářské práce na téma nové budovy Fakulty architektury VUT v Brně a závěrečná výstava v Domě umění (VII/2008)
Galerie výtvarného umění v Ostravě jako marketingová značka regionu a potenciál pro regionální rozvoj a kulturní turismus (studie příležitosti, XI/2008 – IV/2009)
Marketingová analýza (XI/2009 – I/2010)
Přípravné práce a řízení pro realizaci stavby (2010–2011)
Realizace stavby (2012–2014)
Zkušební provoz a otevření budovy (2014)
Slavnostní otevření budovy (V/2015)

Náklady: 500 000 000 Kč

Předpokládané datum zahájení a ukončení stavby:
2012–2014

Náklady bude hradit Moravskoslezský kraj.

Vedle stálých expozic a dočasných výstav projekt umožní celoživotní vzdělávání a přesahové aktivity v progresivních uměleckých žánrech.

Projekt počítá s využitím nejnovějších informačních technologií, které významnou měrou přispějí ke zpřístupnění informací, k prohloubení badatelské činnosti, k využití interaktivity, a v neposlední řadě k rozšíření spolupráce mezi světem umění a techniky.

Vznikne nový model muzea umění, integrující jeho výstavní, vzdělávací a sociální funkce, a posílí vazby mezi muzeem, obyvateli, městem a regionem.

Oslovili jsme tři prestižní architektonické kanceláře ČR

Kandidatura města urychlila přípravu stavby nové budovy krajské galerie. Zastupitelstvo kraje schválilo letos v dubnu ve své nové Strategii rozvoje na léta 2009 – 2016 projekt Ostrava 2015, včetně nové budovy galerie. V tomtéž měsíci dalo zastupitelstvo souhlas k přípravě projektové dokumentace. Následně byly krajskou galerií osloveny tři prestižní české architektonické kanceláře prof. Ing. arch. Emila Přikryla, prof. Ing. arch. Ivana Kroupy a Ing. arch. Josefa Pleskota k vytvoření architektonické studie. V červnu byl vybrán vítězný návrh, jehož autorem je Ing. arch. Josef Pleskot. Tento architekt byl galerií vyzván k rozpracování studie a dalším pracím.

Díky kandidatuře města TOVÁRNA zahájila činnost v areálu Národní kulturní památky Dolu Hlubina 1. 5. 2010.

1.4 D Další stavby

1.4 D1 TOVÁRNA / kulturní centrum pro mladou generaci

TOVÁRNA je specifickým kulturním místem ve specifickém městě. Vytváří podmínky pro percepci a reflexi umění i vlastní tvorbu mladých lidí. Hudba, tanec, performance, výtvarné umění se zde setkávají bez ostrého vymezení se vůči sobě. TOVÁRNA je architektonicky i dramaturgicky otevřený prostor. Produkční zařízení, které vyvíjí vlastní kulturně-umělecko-společenské projekty, podobné projekty koprodukuje s jinými, podobně zaměřenými místními, českými i zahraničními institucemi a vedle toho nabízí rozsáhlý participační program, jehož výsledky naplňují zhruba třetinu programu.

Otevírá se denně ve 13 hodin a zavírá někdy po půlnoci.

TOVÁRNA, to je tvorba, experiment, pohyb, multimedialita, progresivita, participace, integrace.

TOVÁRNA bude prvním prostorem podobného typu v Ostravě.

Dramaturgické prostory:

Hudební prostor se rozprostírá především v klubu s barem, ale nejen tam. Koncerty alternativní hudby napříč žánry, domácí či hostující kapely i jednotlivci přinášejí své hudební a multimedialní projekty, propojují obraz, zvuk a nové technologie. DJ a VJ, beat box či rap ústí až ke slam poetry a přibližují se tak nenápadně k prostoru divadla...

Divadelní prostor je zkonkrétněn v projektech alternativního divadla a performancí, vyznačujících se značnou otevřeností a spontánním prolínáním uměleckých druhů, žánrů i prostředků vyjádření. Ani zde netřeba chodit daleko pro pojem multimedialita. K vidění, slyšení a prožití jsou místní i externí produkce. Příležitost je dána i klasičtějšímu filmovému klubu, kde jsou jednou týdně v koncipovaných cyklech k vidění jak významná, pozoruhodná díla současné i dávnější kinematografie,

tak třeba studentské filmy. Divadelní prostor je otevřen i multimedialním tematickým večerům (tzv. vědecké divadlo) a také literárně-hudebním kabaretům s autorským čtením současných autorů, které se ovšem vůbec nemusí konat v divadelním sále, nýbrž třeba v kavárně či galerii...

Galerijní prostor prezentuje statičtější umění – visual arts, zvukové, audiovizuální či prostorové instalace, experimentální filmy, ale i klasičtější fotografii či malbu. Důležitý je umělecký názor tkvící v koncepci či poselství, experiment jako způsob jednání a tvorby, představování škály možných podob reflexe skutečnosti. Do galerie se vejdu i besedy, společensko-politické diskuse či autorská čtení. Galerijní prostor dává příležitost mladým českým i zahraničním výtvarným umělcům a v neposlední řadě výsledkům participačních dílen...

Prostor pro participaci se otevírá v dílnách nejrůznějšího typu. Taneční dílna dává základní taneční přípravu a nabízí účastníkům možnost uměleckého vyjádření a komunikace pohybem. V rámci hudební dílny si mladí lidé odlišných hudebních zaměření a kulturního původu předávají své postupy, styly a myšlenky. Dílny audiovizuální a multimedialní tvorby cvičí práci s kamerou, zvukovou technikou, střížnou či projektorem. Součástí grafické dílny je self-promo, jako plakáty a letáky či tvorba webových stránek TOVÁRNY. Dílna klasické fotografie nabízí možnost pro fotografickou dokumentaci města a vyslovování se obrazem ke společenským tématům, účastníci mají možnost návratu ke kořenům prací v temné komoře. Výtvarná dílna vedle umělecké tvorby skýtá možnost průběžného výtvarného spoludotváření prostor TOVÁRNY. Dílna politicko-společenská má za své hlavní poslání vytváření informační části webových stránek TOVÁRNY, zahrnuje činnost publicistickou a ve výsledku spoluvytváří tvůrčí a společenský svéráz Ostravy a jejího mediálního obrazu.

TOVÁRNA vytváří podmínky pro percepci a reflexi umění i vlastní tvorbu mladých lidí. Nabídne prostor pro experiment, pohyb, multimedialitu, progresivitu, participaci, integraci.

TOVÁRNA se stane první institucí svého druhu v Ostravě.

Hudební a multimedialní projekty propojují obraz, zvuk a nové technologie...

Alternativní divadlo, performance, literárně-hudební kabarety...

Malba, fotografie, zvukové, audiovizuální či prostorové instalace, experimentální filmy...

Dílny taneční, hudební, výtvarné, audiovizuální a multimedialní, grafické...

Ateliéry pro rezidenční pobyty, sály, zkušebny, kavárna.

Participační způsob provozování.

Činnost TOVÁRNY byla slavnostně zahájena 1. 5. 2010.

Zkušenější učí méně zkušené a vzájemně se inspirují pod vedením jednoho nejzkušenějšího. TOVÁRNA vytváří vhodné podmínky a vlastním programem inspiruje k aktivitě a projevům dílen. Prezentace projektů v nich vzniklých tvoří přibližně třetinu celoročního programu TOVÁRNY.

A všechny prostory se prolínají.

Fyzické interiéry pro dramaturgické prostory TOVÁRNY

jsou: podzemní prostor klubu s barem, divadelní – multifunkční sál, galerie s kavárnou, vegetariánská jídelna, odhlučněné zkušebny pro (začínající) kapely, divadelní zkušebna, ateliéry pro rezidenční pobyty, nahrávací a grafické studio, výtvarná a řemeslná dílna. Kavárna, vegetariánská jídelna a bar TOVÁRNY jsou zčásti také provozovány participičně.

Partneři a inspirace:

NoD, Praha, Česká republika
Stanica Žilina, Slovenská republika
Trafó, Budapešť, Maďarská republika
Trans European Halls
Laznia Nowa Kraków, Polská republika
Tramway Glasgow, Velká Británie
UFA Fabrik Berlin, Německo
Tüzzraktar Budapest, Maďarská republika
Meet Factory, Praha, Česká republika
EKH Wien, Rakousko

Termín (včetně příprav): 2009–2015

Díky kandidatuře města TOVÁRNA zahájila činnost už 1. 5. 2010

Kandidatura Ostravy podnítila nejmladší generaci k vlastní a samostatné iniciativě v podobě vzniku projektu TOVÁRNA vytvářejícího podmínky pro percepci a reflexi umění i vlastní tvorbu mladých lidí a nabízejícího prostor pro experiment, pohyb, multimedialitu, progresivitu, participaci a integraci. Ve spolupráci mezi přípravným týmem, společností Vítkovice a.s. a nositeli vize projektu TOVÁRNA získala tato iniciativa vlastní prostor v objektu tzv. Starých koupelen (1 800 m²) v areálu Národní kulturní památky Dolu Hlubina. Projekt považujeme za jeden z největších úspěchů kandidatury města, neboť díky síle značky EHMK vznikl první nonkonformní prostor pro alternativní scénu v Ostravě a Moravskoslezském kraji za výrazné spolupráce soukromého, veřejného a neziskového sektoru. Činnost TOVÁRNY byla slavnostně zahájena 1. 5. 2010. Všechny ateliéry a hudební zkušebny již našly využití, divadla i taneční soubory začaly v prostoru zkoušet. Připraven je plán konkrétních kulturních projektů. Důl Hlubina se nachází ve strategické poloze v těsné návaznosti na Dolní oblast Vítkovic a Klastř Černá louka.

Největší muzejní areál ČR, Hornické muzeum Lanškroun

1.4 D2 Další stavby

Statutární město Ostrava a Moravskoslezský kraj budou na území města realizovat řadu investičních projektů, které výrazně přispějí k celkové připravenosti města hostit událost Evropské město kultury 2015 a prezentaci města samotného. Z desítek připravovaných projektů jmenujme tyto:

Revitalizace největšího hornického muzea v ČR v Ostravě podpořená Strukturálními fondy EU

Největší muzejní areál ČR, Hornické muzeum Landek, rozkládající se na území o rozloze 10 hektarů, patří ke klíčovým turistickým destinacím města. Pro své široké spektrum doplňkových aktivit je nejvyhledávanější lokalitou obyvatel města. Revitalizace muzea byla podpořena 51,2 mil. Kč ze Strukturálních fondů EU. Po jejím dokončení bude Ostrava disponovat moderním muzeem, projekt současně položí základ pro vznik prvního tematického muzejního parku v ČR. Národní přírodní památka Landek, v jejíž lokalitě se muzeum nachází, zároveň získala na revitalizaci 4,5 mil. Kč z fondů Ministerstva životního prostředí.

Nová budova krajské vědecké knihovny v Ostravě

Novou součástí kandidátského projektu je vybudování nové budovy Moravskoslezské vědecké knihovny, tzv. Černé kostky, dle vítězného návrhu autorů akad. arch. Ladislava Kuby a Ing. arch. Tomáše Pilaře M.A. se spoluautory Lukrécie Lachmanovou a Janem Kratochvílem, který vzešel z veřejné soutěže o návrh dle zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách. Předpokládaným termínem ukončení realizace stavby je rok 2013. Rozpočet ve výši 1 100 000 000 Kč vč. DPH bude hrazen z rozpočtu kraje (55%) a státu (45%).

Přeměna památkově chráněného Dvojhalí a Jednohalí za účelem kulturního a společenského využití podpořená Strukturálními fondy EU

Historické budovy památkově chráněného Dvojhalí (Elektrocentrály) a Jednohalí (Ústředny) se nacházejí

na území bývalého brownfieldu po areálu koksovny Karolina v bezprostřední blízkosti městského centra, Dolní oblasti Vítkovic a Klastru Černá louka. Obě budovy budou díky Strukturálním fondům EU přeměněny za účelem kulturního a společenského využití. Přestavba se uskuteční v období let 2011 a 2012. Projekt si vyžádá 315 mil. Kč, z nichž až 92,5% bude hrazeno z Regionálního operačního programu EU (zbytek, minimálně 7,5% nákladů, uhradí město Ostrava).

Dále zmiňme **dostavbu dálnice, rozvoj ostravského letiště**, revitalizaci přednádražních prostor dvou největších železničních **nádraží města Ostrava–hlavní nádraží a Ostrava–Svinov** nebo rekonstrukci největších kulturních domů města. Významní soukromí investoři plánují výstavbu **pěti nových hotelů**, které výrazně rozšíří ubytovací kapacitu města. Tyto projekty nejsou součástí projektu Ostrava 2015.

Ostrava 2015

1.5 Vzdělávání

„Ostrava má velmi zajímavou strukturu a budovy. Během dne je na ulicích život a člověk se zde cítí dobře. Ostrava je mladá, je troufalá a je jiná než Praha, což vidím jako pozitivum... Když jsem viděl přípravný tým, mluvil s primátorem, viděl město a slyšel debaty, které během symposia zazněly, tak bych Ostravu doporučil na titul EHMK 2015“.

Colin Mercer (UK)

hlavní host, symposia Umění, kulturní rozmanitost a sociální inkluze
- předpoklady rozvoje kreativity (13. – 14. 5. 2010, Ostrava)

1.5 Vzdělávání v oblasti managementu umění

A) Program pro podporu mezinárodních kulturních projektů (2010–2015)

Program bude spočívat v poskytování informací a školeních zaměřených na koncipování a realizaci / implementaci především mezinárodních kulturních projektů splňujících kritéria programů Evropské unie.

Cíle, cílové skupiny

Jeho hlavním cílem bude připravit kulturní aktéry působící v Ostravě na realizaci konkrétních akcí a aktivit, které budou splňovat evropský rozměr projektu Evropské hlavní město kultury. Specifickým cílem pak bude posílit manažerské schopnosti pracovníků v oblasti kultury a tím i celkové zvýšení kvality kulturních projektů. Cílovou skupinou programu budou všechny organizace, které mohou být příjemci podpory programů EU. Jedná se o veřejné organizace města Ostrava (příspěvkové organizace), neziskové organizace i soukromé organizace. Velký důraz bude kladen i na šíření informací v rámci všech typů ostravských škol.

Program

Modul zahrnující sérii seminářů a školení (training) bude zaměřen především na komunitární program EU Culture, který si klade tři hlavní cíle: posilovat nadnárodní mobilitu kulturních činitelů, podporovat nadnárodní pohyb kulturních a uměleckých děl a produktů a podporovat mezikulturní dialog. Projekty podpořené programem Culture svou obsahovou náplní i způsobem realizace představují nevhodnější příklady pro evropský rozměr spolupráce.

S ohledem na horizontální charakter kultury a v souladu s kulturní agendou EU se program zaměří i na další

programy Evropské unie, které mohou být využity pro podporu projektů s kulturním záběrem. Jedná se o komunitární programy: Media 2007, Program celoživotního vzdělávání, Mládež v akci, 7. rámcový program, ICT Policy Support Programme, Evropa pro občany, Progress. Další oblastí pak bude orientace ve strukturálních fondech a jejich využití pro projekty s kulturním záběrem.

Pozn.: Většina současných programů skončí v roce 2013, nicméně předpokládáme jejich další existenci či návaznost nových programů.

Program bude připraven ve spolupráci s informačními kancelářemi zmíněných programů i kancelářemi zaměřenými na informování o EU, které působí v České republice (Eurodirect, Eurocentra).

Vedle klasických informačních seminářů budou připraveny i akce spojující více programů, které se zaměří na prezentaci „best practise“ projektů formou vhodnou především pro školní mládež s možným zaměřením na specifické téma (na základě již existující zkušenosti spolupráce programů Youth, Culture a Programu celoživotního učení – akce na téma mezikulturního dialogu). Intenzivní forma prezentace a propagace evropských programů přispěje nejen k jejich možnému využití (které je v případě některých programů v České republice nízké), ale také k propagaci hlavních kulturněpolitických témat Evropské unie (mobilita, rozmanitost, mezikulturní dialog, kreativita...), a tím i k posílení evropské soudržnosti.

Program bude koncipován jako víceletý s tím, že bude zahájen v roce 2010 a ukončen v roce 2015.

Kromě znalosti evropských programů považujeme za důležité se věnovat i podpoře managementu kulturních

projektů v souladu s jedním z cílů Evropské kulturní agendy: kultura jako katalyzátor kreativity v rámci lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost. Jedním z úkolů této agendy je podpořit budování kapacit v kulturním odvětví, a to podporou vzdělávání kulturního odvětví v manažerských schopnostech. Bude připraven program managementu pro pracovníky v oblasti kultury s několika moduly. Hlavní modul bude zaměřen na management mezinárodních projektů. Další moduly budou vytvořeny a specifikovány na základě analýzy a konkrétních potřeb místního kulturního prostředí. Může se jednat např. o modul zaměřený na zdokonalení klasických manažerských aktivit (Projektové plánování, Management projektů, Prezentační a komunikační dovednosti, Marketing kulturních projektů, Komunikace s veřejností, Pravidla týmové práce, Základy ekonomiky a účetnictví, Podnikatelské dovednosti se zaměřením na kulturní organizace, Autorské a licenční právo, Fundraising, Branding, Kulturní politika) nebo o modul zaměřený na klasické podnikatelské schopnosti umělců. Program bude představovat cyklus školení vždy zaměřených na určitou cílovou skupinu. Bude zajištěna spolupráce s ostravskými školami, především s Fakultou umění Ostravské univerzity, s výhledem vzniku studijního oboru management umění.

Partneři

Institut umění - Divadelní ústav, ProCulture c/o Otevřená společnost o.p.s.

B) Založení nového vysokoškolského oboru management umění v Ostravě

Proč vyučovat management umění

V posledních několika letech lze pozorovat zvýšenou aktivitu Evropské unie v oblasti kultury. Studie z roku

2006 „Ekonomika kultury v EU“ zpracovaná pro Evropskou komisi se stala podkladem k vytvoření první evropské strategie pro kulturu. Zmíněná studie tvrdí, že „*kultura pohání hospodářský a společenský rozvoj a rovněž inovace a soudržnost*“. Tvrdá data této studie ukázala, že obrát kultury v Evropě je větší než v automobilovém průmyslu či informačních technologiích.

Uvedená studie dokládá, že: „Kulturní a tvůrčí odvětví je rostoucím sektorem, který se rozvíjí rychlejším tempem než zbytek ekonomiky. Totéž platí pro zaměstnanost, protože realizované aktivity v tomto odvětví nabízejí velkou škálu možností uplatnění i pro vysoce kvalifikované pracovníky, takže růst odvětví, pokud jde o nabídku pracovních míst, překonává zbytek ekonomiky. V širším kontextu – podle uvedené studie – platí, že sektor kultury stimuluje řadu dalších odvětví, hlavně sektory inovací a ICT.“

Všeobecně se v příštích letech očekává rozvoj kulturního a kreativního průmyslu. Půjde zejména o prolínání umění a obchodu v oblasti literatury a vydavatelství, hudby a filmu, videa, výtvarného umění a trhu s uměním, včetně oblastí, jako jsou umělecká řemesla, design, móda, reklama, televize a rozhlas, multimédia. Kreativní ekonomika nahradí upadající průmyslovou ekonomiku. Bude se rozvíjet tzv. kreativní třída. Vedle posilování ekonomických a sociálních efektů kultury však s největší pravděpodobností zesílí i potřeba imanentních hodnot kultury. To vše bude záviset na kvalitním managementu umění. Klíčová bude samotná kvalita umění, jeho autentičnost, suverénnost, rozpoznatelnost v rámci evropské (nejen) kulturní rozmanitosti, ale také globalizovaného světa.

V rámci České republiky není v současné době vybudována dostatečná výuková kapacita tak, aby pokryla poptávku po oboru management umění. Nabídka není dostatečná

vzhledem k počtu studentů umění, ale také studentů dalších oborů, kteří by měli zájem management umění studovat. Výuka managementu umění je klíčová pro vybudování „lidské základny“ připravené se pohybovat a uplatnit ve světě, který je postaven na schopnosti tvořit a také, což je neméně důležité, na schopnosti výsledky své tvorby adekvátními nástroji prosadit nejen v domácím, ale zejména v mezinárodním kontextu.

Proč v Ostravě

Jedním ze strategických cílů města Ostravy je podpora vysokoškolského vzdělávání a s tím související zajištění kvalifikovaných a tvůrčích odborníků (Strategický plán rozvoje města Ostravy 2009–2015). V souladu s Konceptí rozvoje kultury Ostravy 2009–2020 se ukazuje, že v Ostravě a celém regionu je nedostatek vyškolených odborníků v managementu umění a v neziskovém sektoru obecně, čímž je např. snížena konkurenceschopnost v získávání prostředků EU.

Absolventi tohoto oboru najdou uplatnění v Ostravě a celém Moravskoslezském kraji jako manažeři galerií,

ředitelé muzeí, kurátoři sbírek, agenti, kritici, odborníci na umělecký marketing atd. V souvislosti s potřebami Ostravy je nutno zmínit i další uplatnění: v odborech kultury na úřadech magistrátů a městských částí, v oblasti řízení médií, podnikové filantropie apod.

Město Ostrava podpoří vznik tohoto oboru na jedné z ostravských univerzit. V současné době město Ostrava jedná s univerzitami o podmínkách. Obor bude založen ve spolupráci se zakladateli oboru management umění na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, který patří k nejprogresivnějším v rámci České republiky.

Zavedení nového vysokoškolského komplexního oboru, který spojuje teorii a praxi pro úspěšné řízení a kontrolu jednotlivých akcí, projektů uměleckých skupin či dílčích programů, bude mít velký pozitivní dopad pro město a region, neboť bude koncepčně řešit otázku nedostatku kvalifikovaných odborníků ve veřejném, soukromém a neziskovém sektoru v oblasti managementu kultury nejen v našem regionu.

Díky kandidatuře města jsme letos **zahájili sérii vzdělávacích seminářů** pro stávající pracovníky v managementu kulturních institucí a kulturních akcí. První ze seminářů se věnoval možnostem financování mezinárodních projektů ze zdrojů EU. V rámci kandidatury města jsme uspořádali **mezinárodní symposium Umění, kulturní rozmanitost a sociální inkluze – předpoklady rozvoje kreativity** (13. – 14. 5. 2010) ve spolupráci s British Council a ProCulture (Praha). Hlavními lektory byli britští experti Lia Ghilardi a Colin Mercer, kteří představili v ČR dosud neznámé metody práce, jež přispívají k efektivnějšímu kulturnímu plánování. Dále společně s Ostravskou univerzitou připravujeme **mezinárodní konferenci Měkké faktory v regionálním rozvoji regionů s důrazem na kulturu, kreativitu a inovace** (24. – 25. 6. 2010) s cílem mj. seznámit pracovníky veřejné správy v oblasti regionálního rozvoje a kultury s rolí kultury v regeneraci urbánních prostor. Účast na konferenci přijali Zora Jaurová (ředitelka projektu Košice 2013), Ralf Ebert (Stadtart / Dortmund), Brigitte Zierhut-Bösch (Linz 2009), Susanne Skipiol (Essen 2010), Peter Trowles (Glasgow School of Art), David Rylander (Jönköping Business School / Jönköping, Švédsko) a Bastian Lange (expert na regionální rozvoj a kreativní průmysly / Lipsko).

Ostrava 2015

1.6 Životní prostředí

1.6 Program na zlepšení životního prostředí

Životní prostředí v Ostravě

Ostrava jako město vyrostla před sto padesáti lety kolem železárenských hutí. Její součástí byly černouhelné doly, které jí prorůstaly a obklopovaly ji. Uhlí vždy živilo největší průmyslové komplexy v Evropě. Takových míst bylo více, ale jen málo z nich zažilo postupně osvícenou monarchii, demokracii, nacismus, padesát let komunistické diktatury a nyní znovu zpět jádro demokratické evropské civilizace. To vše zanechalo současné stopy na životním prostředí. Jeho stav byl na začátku devadesátých let ve srovnání se starými zeměmi EU katastrofální. Postupně se od té doby všechny jeho složky zlepšovaly až do současnosti. Stav ke dnešnímu dni však stále není uspokojivý. Město nyní dělá vše pro to, aby Ostrava byla nejen kulturní metropolí, ale i vzorem toho, že z průmyslové historie lze ponechat to krásné bez špíny, která v minulosti těžký průmysl provázela.

Nejbolavějším a nejcitelnějším problémem životního prostředí v Ostravě zůstává ovzduší. Na většině území města dosud dochází k překračování limitů znečištění povolených platnými předpisy. Za nejhorší lze považovat znečištění suspendovanými částicemi PM10 (aerosol složený z velmi malých částic o velikosti do 10 mikrometrů), na které jsou navázány další nebezpečné polutanty, jako např. těžké kovy či polycyklické aromatické uhlovodíky. Znečištění se sice díky útlumu těžkého průmyslu a velkým investicím do odlučovacích zařízení a technologií v devadesátých letech minulého století podstatně snížilo, území města Ostravy však stále dlouhodobě náleží k oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší, ve které dochází ke značnému překračování imisních limitů. Jedná se o jednu z imisně nejzatíženějších oblastí v České republice vůbec. Příčinou je kombinace vlivu velkých průmyslových zdrojů (hutní průmysl, koksovny, energetika) s automobilovou dopravou. Místně je to nepříznivý vliv lokálních topenišť.

Řešení tohoto problému je během na dlouhou trať a zahrnuje řadu opatření. Některá je možno provádět okamžitě, některá budou vyžadovat dlouhodobý proces. Město nechalo v loňském roce vypracovat studii analyzující příčiny znečištění a možnosti řešení nepříznivého stavu. Z výsledků vyplývá, že pro dosažení uspokojivé kvality ovzduší na většině území města bude potřebné co nejrychlejší dokončení dálnice D47 a návazných komunikací spolu s omezením emisí u vybraných průmyslových znečišťovatelů. To jsou dlouhodobá opatření a město nemá přímé nástroje pro jejich realizaci. Zde bude nutná součinnost s vedením Moravskoslezského kraje a stálý tlak na legislativní podporu nápravy současného stavu. V nejbližší době je však možno realizovat krátkodobá opatření. Podle usnesení z konference o kvalitě ovzduší, kterou Statutární město Ostrava každoročně pořádá, bude město prosazovat omezení topení pevnými palivy v rodinných domech, rozšíření městské zeleně a bude zlepšovat čištění komunikací.

Kroky vedoucí ke zlepšení životního prostředí 2009–2015

Kandidatura Ostravy na EHMK 2015 mobilizovala všechny síly na úrovni města, kraje a státu k řešení situace v oblasti životního prostředí. Získání titulu Evropské hlavní město kultury je pro Ostravu klíčové i z hlediska možnosti zlepšení stavu životního prostředí.

Město Ostrava vyvíjí tlak na všech úrovních pro zlepšení životního prostředí v Ostravě. Vláda na popud Moravskoslezského kraje a města Ostravy vypracovala „Zprávu o způsobech řešení nevhodné situace z hlediska životního prostředí v Moravskoslezském kraji“. V dubnu navštívila Ostravu ministryně životního prostředí Rut Bízková, která uvedla, že prioritou její agendy je zlepšení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji.

Aktivity na úrovni EU:

- Vyjednávání s Evropskou komisí o změně podmínek pro čerpání peněz z Operačního programu Životní prostředí. Celkem by mělo do Moravskoslezského kraje přitéct asi 15 miliard Kč.
- Zahájení vyjednávání s Polskem na úrovni ministerstev životního prostředí, které bylo zahájeno v listopadu 2009. V dubnu 2010 proběhlo jednání v Evropské komisi, kde obě strany předložily plány na zlepšení kvality ovzduší.

Aktivity na úrovni státu:

- Vytvořena pracovní skupina ze zástupců všech dotčených resortů (Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo financí a Moravskoslezský kraj), jejímž cílem je navrhnout komplexní řešení vedoucí ke zlepšení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji.

- Zvýšení absorpční kapacity Moravskoslezského kraje z evropských fondů na projekty týkající se životního prostředí (aktivní vyhledávání příjemců).
- Záměr umožnit čerpat finanční prostředky z programu Zelená úsporám (dotace na úspory energií a využívání obnovitelných zdrojů) v Moravskoslezském kraji i na rekonstrukce veřejných budov (obce, školy, nemocnice atd.).
- Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě (zřizovatel Ministerstvo zdravotnictví) začal v roce 2010 vytvářet systém sledování vybraných znečišťujících látek v ovzduší v Moravskoslezském kraji s cílem nejen rozšířit provoz monitorovacích stanic a mobilní měřicí techniky sledující kvalitu ovzduší, ale především analyzovat možné původce znečištění ovzduší a zhodnotit dopad kvality ovzduší na zdraví obyvatel.

Aktivity na úrovni kraje:

- Vypracována koncepce „Krajský program snižování emisí Moravskoslezského kraje“.
- V roce 2010 byl vytvořen krajský regulační plán, který během smogových situací umožňuje regulovat množství vypouštěných látek u největších znečišťovatelů.
- Zákonodárná iniciativa – zákon řešící malé stacionární zdroje znečištění (lokální topeniště).
- Tlak na novelu zákona o ovzduší.
- Snaha o realokace poplatků odváděných do Státního fondu životního prostředí za znečišťování ovzduší zpět do Moravskoslezského kraje (jedná se o částku 130 milionů korun).
- Inicivace vzniku dotačního titulu na ekologizace vytápění domácností.
- Vypracování systému kompenzace nákladů vzniklých v souvislosti s bezplatnou hromadnou dopravou v období smogu.

Aktivity na úrovni města Ostravy:

- Tlak na novelu zákona o ovzduší.
- Příprava nového územního plánu – snaha o omezení automobilové dopravy.
- Pravidelné pořádání odborných konferencí.
- Zpracování studie o vlivu dopravy na životní prostředí města, včetně regulačních opatření v souvislosti se smogovými situacemi.
- Zpracování analýzy kvality ovzduší, která podrobně popisuje úroveň zatížení ovzduší ve městě a její vývoj.
- Příprava zapojení Ostravy do mezinárodní sítě měst URBACT v oblasti zlepšení kvality ovzduší v urbánním prostoru.
- Podnícení vzniku projektu zaměřeného na možnosti využití emulzní motorové nafty, která snižuje obsah pevných částic ve výfukových plynech až o 50 a více procent.
- Vznik fondu na ozdravné pobyty dětí z oblastí s nejhorší kvalitou ovzduší

Aktivity univerzit a výzkumného sektoru:

- Vytvoření Centra excelence v oblasti informačních technologií IT4Innovations (rozpočet 2,25 mld. Kč). Jedná se o společný projekt pěti subjektů: Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava, Ostravská univerzita, Slezská univerzita v Opavě, Vysoké učení technické v Brně a Ústav geoniky Akademie věd. Součástí projektu bude mj. pořízení velmi výkonného superpočítače, který bude patřit mezi 100 nejvýkonnějších superpočítačů na světě. Stejně jako součástí jsou projekty směřující k ochraně životního prostředí. Jedny z jeho klíčových oblastí v této souvislosti jsou IT4People (Information for People) – výzkum zaměřený na zlepšení kvality života společnosti prostřednictvím moderních informačních technologií – např. modelování šíření znečištění, požárů

a následků ekologických havárií a SC4Simulations (Supercomputing for Simulations) – superpočítačové výpočty pro řešení průmyslových problémů, modelování v oblasti přírodních věd a nanotechnologií.

Další projekty univerzit v Ostravě:

- INEF – Inovace pro efektivitu a životní prostředí (způsobilé výdaje 170,8 mil. Kč): podpora výzkumu a inovací v oblasti zařízení pro výrobu tepla a kogeneraci (kombinovaná výroba tepla a elektřiny) při použití tuhých paliv, zejména biomasy, v menších decentralizovaných jednotkách a dále vývoj nových prvků technologií pro zplyňování biomasy.
- ITT – Institut čistých technologií těžby a užití energetických surovin (způsobilé výdaje 338,6 mil. Kč): vytvoření centra, které se bude věnovat komplexně výzkumu jevů a procesů těžby a užití energetických surovin. Hlavním přínosem bude optimalizace technologických a úpravnických procesů s ohledem na životní prostředí a ekonomické náklady.
- ENET – Energetické jednotky pro využití netradičních zdrojů energie (způsobilé výdaje 385 mil. Kč).
- IET – Institut environmentálních technologií (způsobilé výdaje 256,6 mil. Kč): vybudování regionálního VaV centra zaměřeného na výzkum a vývoj environmentálních technologií. Hlavním přínosem bude Řešení požadavků v oblastech nakládání s odpady a jejich využití a zneškodňování, ochranu ovzduší, vody a půdy.

Všechny výše uvedené projekty jsou spolufinancovány ze strukturálních fondů EU v rámci operačního programu Věda a výzkum pro inovace.

Aktivity v rámci projektu Ostrava 2015:

- Klastř Černá louka – implementace Aténské charty 2003 s principy trvalé udržitelnosti.
- Projekty „Humanizace řeky Ostravice“ a „Projekt Břeh“.
- Reaktivace Dolní oblasti Vítkovice – regenerace brownfieldů.
- Továrna – nový prostor pro mladé umělce – regenerace brownfieldu pro kulturní účely.
- Projekt Dvojhalí a Jednohalí – regenerace brownfieldů pro kulturní a společenské využití.
- Projekt Zelené body změny – regenerace zelených ploch na principu komunitního rozvoje.
- Podpora cyklodopravy v Ostravě – spolupráce se sdružením Ostravou na kole.
- Výběr členky přípravného týmu zodpovědné za oblast životní prostředí do role advokátky klimatu pro mezinárodní projekt Challenge Europe (organizován British Council), jehož cílem je hledat odpovědi na otázky klimatických změn. (Členka našeho týmu se zaměří především na otázku zlepšení životního prostředí Ostravy).

Aktivity občanského a nevládního sektoru:

- Petice za čistější ovzduší pro Ostravu – 15 929 signatářů (ke dni 24. 5. 2010).
- Fungující aliance Nebe nad Ostravou.
- Občanské sdružení Vzduch.
- Celostátní ekologické sdružení Arnika – kampaň Čistější ovzduší pro Ostravsko.

Emblematické osobnosti

2.1 Emblematické osobnosti projektu

Pro projekt Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015 jsme si vybrali tři osobnosti, které chceme systematicky pěstovat jako vzory.

Již od roku 2009 jsme na ně začali upozorňovat, zdůrazňovat jejich význam a stavět je do popředí. Rozhodli jsme se jejich prostřednictvím zdůraznit evropský kontext celého projektu.

Hlásíme se k jejich ideálům, které formulují naše cíle.

Všechny tři osobnosti symbolizují nejen geografický, ale také časový přesah projektu Ostrava 2015. **Tvoří mosty ze věřejška k dnešku a zítřku. Všechny tři založily svůj život na ideálech a svou prací usilovaly o jejich naplnění.**

Dvě z těchto osobností vzešly z Ostravy a zásadně obohatily a ovlivnily Evropu, třetí svým evropanstvím naopak výrazně ovlivnila Ostravu.

Paul Kupelwieser byl vizionář průmyslového rozvoje ostravských Vítkovic a výrazně se zasloužil o zlepšení sociálních podmínek zaměstnanců; na začátku minulého století navrhl další vizionářský projekt – společné uspořádání Evropy.

Karel Reisz byl zakladatelem anglického sociálního filmu, letcem RAF ve druhé světové válce.

Melina Mercouri byla bojovnicí za svobodu, evropskou političkou, iniciátorkou výjimečně úspěšného evropského projektu Evropské hlavní město kultury.

K čemu nám slouží emblematické osobnosti?

Na příkladu těchto tří osobností můžeme dokázat, nakolik je Ostrava propojena s Evropou, čím jí může přispět a ovlivnit ji, a naopak, v čem může být Ostrava ovlivněna Evropou.

Všechny tři tyto významné postavy budeme spojovat s konkrétními stavebními projekty (v názvech staveb), ale i s obsahem našich programů a cyklů.

Všem třem v rámci projektu Ostrava 2015 vybudujeme památníky.

První – pamětní desku – už jsme odhalili Karlu Reiszovi 25. září 2009 / investorem bylo město Ostrava.

Druhý památník, věnovaný Paulu Kupelwieserovi, bude odhalen u příležitosti otevření Kongresového centra / investorem bude soukromá společnost Vítkovice, a. s.

Třetí – sochu Melině Mercouri – odhalíme při slavnostním zakončení projektu roku 2015 / investorem bude řecká menšina v Ostravě a regionu.

2.2 MELINA MERCOURI / Poslední řecká bohyně

Zakladatelka projektu Evropské hlavní město kultury

Píseň Děti z Pirea je jednou z mála, o kterých se dá bez nadsázky říci, že je zná celý svět. Poprvé ji zazpívala řecká herečka Melina Mercouri v roce 1960 ve filmu Nikdy v neděli. Romantická komedie, jejíž hrdina, Američan, se na toulkách Řeckem rozhodne napravit hlavu prostitutce, přinesla Melině Mercouri cenu pro nejlepší herečku na festivalu v Cannes, píseň získala Oscara a z její interpretky se stala mezinárodní hvězda. Doma v Řecku jí už byla mnohem dřív. Pocházela (*1920) z vážené aténské rodiny, její děd byl přes třicet let starostou města a jedním ze strůjců jeho proměny v moderní metropoli, otec byl ministrem vnitra. Aby se však žena v jejich stopách dala na veřejnou dráhu, nebylo v Řecku mezi válkami myslitelné, a tak se Melina (zdrobnělina křestního jména Amalia-Maria) dala k divadlu. Po studiu herectví slavila od konce čtyřicátých let úspěch na řeckých scénách v hrách Tennessee Williamse, Aldouse Huxleyho a Arthura Millera. Svět evropské kultury však poznala zblízka až během pobytu v Paříži, kde se poznala s Jeanem Cocteauem, Jean-Paulem Sartrem, Françoise Saganovou a dalšími. Do Řecka se v roce 1955 vrátila proměněná: umění, které chtěla dělat, mělo dýchat tradicí, ale zároveň odrážet i poslední světové trendy.

Úspěch slavila hned se svým prvním filmem. Režisér Michalis Kakojannis, známý dnes hlavně přepisem Kazantzakisova románu Řek Zorba, ji obsadil do hlavní role ve filmu Stella. Hrála v něm moderní ženu, která odmítne pravidla mužské společnosti, a než by se vzdala svobody, volí radši smrt z rukou žárlivého milence. Mladé divačky žasly, že otrokářská poslušnost má alternativu, ale s emancipačním vyzněním filmu byla spokojena i porota v Cannes, která ho nominovala na Zlatou palmu. Přínosem festivalu bylo tentokrát i hereččino seznámení s Julesem Dassinem, režisérem a jejím pozdějším celoživotním

partnerem (od roku 1966 manželem). Během dvaceti let spolu natočili osm filmů, v kterých Melina Mercouri většinou vytvořila hlavní role – kromě zmíněného Nikdy v neděli, například adaptaci antické Faidry (1962), Topkapi (1964), Je léto, půl jedenácté večer (na motivy románu Marguerite Durasové, 1966) a další. Melina Mercouri však spolupracovala i s dalšími významnými režiséry: Juanem Antoniem Bardemem (Mechanické piano, 1965), Josephem Loseym (Cikánka a gentleman, 1958), Vittorioem de Sicou (Poslední soud, 1961), Normanem Jewisonem (Vesele, jen vesele, 1969). Hrála s Peterem Ustinovem, Anthony Perkinsem, Maximilianem Schellem, Vittorioem Gassmanem, Romy Schneiderovou a dalšími.

V roce 1967 došlo v Řecku k převratu, vlády se chopila armáda. Melina Mercouri, která v té době pobývala ve Spojených státech amerických, proti „vládě plukovníků“ okamžitě zahájila kampaň. Organizovala demonstrace, petice, hladovky, jako mezinárodně uznávaná osobnost poskytovala rozhovory, koncertovala a vydávala desky. Nemohla tušit, že vojáci se doma udrží u moci dlouhých sedm let, že ji – jako svou mezinárodně nejproslulejší odpůrkyni – zbaví řeckého občanství, obstaví jí majetek a že proti ní dokonce v různých částech světa zorganizují několik teroristických útoků, naštěstí neúspěšných. Melina Mercouri se během své několikaleté kampaně představila světu jako revolucionářka ducha – který, jak se ukázalo, dokáže posléze rozleptat i nejautoritativnější režimy. Okamžitě po obnově demokracie v roce 1974 se už jako národní hrdinka vrátila domů. Stála u zrodu Papandreuovy Panhelénské socialistické strany (PASOK), dostala se do jejího vedení a o sedm let později jí pomohla k triumfálnímu volebnímu vítězství, později několikrát zopakovanému. Nový úspěch pro Melinu Mercouri znamenal, že napříště už musela život vždy dělit na dvě části: umění a politiku.

Za hlavní roli ve filmu Nikdy v neděli získala řecká herečka Melina Mercouri cenu na festivalu v Cannes v roce 1960. Píseň Děti z Pirea, kterou v tomto filmu nazpívala, získala Oscara a z její interpretky se stala mezinárodní hvězda.

Jejím celoživotním partnerem byl režisér Jules Dassin.

Spolupracovala s řadou významných režisérů a herců.

V roce 1967 došlo v Řecku k převratu. Melina Mercouri, která v té době pobývala ve Spojených státech amerických, proti „vládě plukovníků“ okamžitě zahájila kampaň. Během svého několikaletého úsilí se představila světu jako revolucionářka ducha.

Jako poslankyně Panhelénské socialistické strany získala v roce 1977 nejvíc volebních hlasů v celém Řecku. Stala se ministryní kultury, vůbec první v řeckých dějinách. Byla jí celkem deset let.

Kulturní dědictví podle Meliny Mercouri nabízí mnohem více: teprve jeho vstřebání a pochopení dává šanci pro intenzivní a svobodný rozvoj novodobého národa a společnosti. Cesta vpřed bez jeho znalosti není možná. Symbolem kulturní politiky se pro ni stala rekonstrukce památek na aténské Akropoli a kampaň za navrácení původních sochařských a reliéfních výzdob zpět do Řecka.

Pojetí kulturní politiky Meliny Mercouri funguje nejen v Řecku, ale v celé Evropě.

Vrátila se na prkna řeckých divadel v hrách Bertolta Brechta, i jako Euripidova Médea – na motivy této antické hry s ní také Jules Dassin v roce 1978 natočil film Sen o vášni, její poslední. Veřejná činnost jí zabírala stále více času – výsledkem však překvapivě byl ještě větší ohlas u veřejnosti, než jaký byla zvyklá zažívat jako divadelní a filmová hvězda. Už v roce 1977, když se za PASOK stala poslankyní, získala nejvíc volebních hlasů v celém Řecku. Do parlamentu byla v dalších letech zvolena ještě šestkrát, působila i jako místostarostka Atén. Své mezinárodní slávy, která jí otevírala dveře i tam, kam by jako „řadová“ politička pronikala podstatně obtížněji, využila především jako ministryně kultury, vůbec první v řeckých dějinách. Byla jí celkem deset let (1981–1989 a 1993–1994) a vedle popularity, kterou si po celou tu dobu udržela, dokázala zanechat stopu, která daleko překročila řecké hranice.

Mezi kulturou a politikou v jejím podání nezela propast, naopak jedna sféra okysličovala druhou. Typicky to bylo vidět na vztahu, jaký Melina Mercouri zaujala k tématu kulturního dědictví, v Řecku ještě důležitějšímu než jinde. Památky podle Meliny Mercouri zdaleka nestačí jen zachovat a předat. Kulturní dědictví nabízí mnohem víc: vlastně teprve jeho vstřebání a pochopení dává šanci pro intenzivní a svobodný rozvoj novodobého národa a společnosti. Cesta vpřed bez jeho znalosti není možná. Symbolem kulturní politiky se pro Melinu Mercouri stala rekonstrukce památek na aténské Akropoli, především kampaň za návrat původní sochařské a reliéfní výzdoby Parthenonu, takzvaných Elginových mramorů, zpět do Řecka. Britský diplomat lord Elgin počátkem 19. století vzácné památky odvezl do Londýna a prodal Britskému muzeu. Žádost o návrat, která by v cizím podání snadno mohla sklouznout do roviny nacionálního výkřiku, Melina Mercouri převedla do roviny kultivovaného morálního tlaku. Jeho nejnovější manifestací se stalo muzeum Akropole, otevřené

v Aténách letos v červnu. Obrovské a z velké části prázdné prostory sdělují návštěvníkům – nejenom těm britským, kde leží původní místo, kam by se měly památky vrátit.

Melina Mercouri kdysi řekla: „Doufám, že uvidím Elginovy mramory v Aténách dřív, než umřu. Kdyby ne, podruhé se kvůli nim narodím.“ Zemřela na rakovinu v New Yorku v roce 1994, „mramory“ prozatím zůstávají ve Velké Británii, ale pojetí kulturní politiky Meliny Mercouri funguje. V Řecku, kde na ni stále vzpomínají a kde ji nazývají „poslední bohyní“, ale i jinde.

2.3 KAREL REISZ

Neokázalý filmový revolucionář

Osudy statisíců jiných mladých lidí ze střední Evropy, kteří byli podobně jako Karel Reisz židovského původu, skončily předčasně, v rozmezí let 1941–1945 za branami některého koncentračního tábora. Reisz (narozený 21. července 1926 v tehdejší Moravské Ostravě) měl štěstí – na otce advokáta i matku, které patřila kavárna Central, jedna z nejstarších v Ostravě. V polovině třicátých let pochopili, jaké nebezpečí hrozí z Hitlerova Německa jejich synům, a rozhodli se poslat je do bezpečí – do Velké Británie. V roce 1936 tam odjel starší Pavel, Karel ho následoval o tři roky později jako účastník záchranné akce dětí, kterou zorganizoval Brit Nicholas Winton. Jejich rodiče, kteří zůstali doma, byli zařazeni do transportu a v roce 1944 zahynuli v Osvětimi.

V té době už Karel Reisz sloužil u československé vojenské jednotky RAF. Po skončení války se rozhodl, že zůstane ve Velké Británii. Původně studoval chemii, pak se krátce živil jako učitel na londýnském gymnáziu, ale brzy ho začal zajímat hlavně film, teoreticky i prakticky. Jako filmový publicista a kritik začal přispívat do prestižních časopisů *Sequence* a *Sight and Sound* a začal se zajímat i o filmovou režii. Počátkem padesátých let vydal v Londýně knihu, která v roce 1962 vyšla česky pod názvem *Umění filmového střihu* – a například na pražské FAMU dodnes patří na seznam doporučené četby u bakalářských zkoušek z oboru režie. V roce 1956 stál u vzniku hnutí Svobodného filmu (*Free Cinema*), období hnutí „rozhněvaných mladých mužů“, které v padesátých letech určilo a dalo tvář literatuře. Spolu s Reiszem patřili k jeho nejvýznamnějším představitelům režiséri Tony Richardson (*Ohlédni se v hněvu*) nebo Lindsay Anderson (*Ten sportovní život*). Hnutí mladých režisérů, původem dokumentaristů nebo filmových kritiků, žádalo od tvůrců, aby ve filmech manifestovali svůj osobní a kritický vztah ke skutečnosti, přinášeli na plátno společensky kritická

témata a inspirovali se při tom všedním dnem. Řadu těchto filmů ve druhé polovině padesátých let financoval britský Národní filmový ústav, ve kterém Reisz v té době působil jako programový ředitel. Postupně se tak zrodila nová vlna britského filmu, která navazovala na italský neorealismus a francouzskou novou vlnu. Mezi režiséry, se kterými Reisz v té době spolupracoval nebo kteří na něj měli vliv, byli François Truffaut, Roman Polanski, Claude Chabrol a další.

Po dvojici hraných dokumentů ze života londýnské mládeže slavil Reisz první mezinárodní úspěch s dlouhometrážním snímkem *V sobotu večer, v neděli ráno* (1960, scénář Allan Sillitoe). Film se stal jedním z klíčových děl *Free Cinema*. Mladý Albert Finney, který v něm hrál hlavní roli, vytvořil rozporuplného hrdinu moderní doby, jehož revolta vůči společnosti končí totální rezignací. V šedesátých letech se Karel Reisz podílel jako producent na Andersonově filmu *Ten sportovní život* (1963). Dalším jeho režijně úspěšným filmem se stala v roce 1966 černá komedie *Morgan* – případ zralý k léčení a o tři roky později životopisný příběh slavné tanečnice Duncanové s názvem *Isadora* (1969) v hlavní roli s Vanessou Redgraveovou.

V té době už však bylo *Free Cinema* ve Velké Británii na ústupu, vystřídáno jinými trendy. V sedmdesátých letech Reisz odešel do Hollywoodu, změnil svou filmovou řeč a začal natáčet filmy pro širší publikum. Z nich zřejmě nejúspěšnější se stala adaptace románu Johna Fowlese (podle scénáře Harolda Pintera) *Francouzova milenka* z roku 1981, s Meryl Streepovou a Jeremy Ironsem v hlavních rolích. Později Karel Reisz slavil úspěch se snímkem z prostředí vietnamské války *Psí vojáci* (1977), ve kterém se představil tehdy začínající Nick Nolte, a v osmdesátých letech oslovil diváky i kritiku filmem *Sladké sny* (1985), inspirovaným životními osudy country zpěvačky Patsy Cline.

Karel Reisz žil do svých třinácti let v Ostravě, odkud unikl nacistickému nebezpečí jako jedno z dětí, které zachránil Nicholas Winton.

V osmnácti letech nastoupil vojenskou službu u československé jednotky RAF.

Od roku 1949 se věnoval filmovému umění. V roce 1953 vyšla v Londýně jeho kniha *Umění filmového střihu*, která dodnes slouží jako základní učebnice pro studenty režie.

Stál u vzniku hnutí *Free Cinema*. Jako ředitel Národního filmového ústavu zásadním způsobem ovlivnil prezentaci snímků vycházejících z tohoto hnutí.

Film *V sobotu večer, v neděli ráno* (1960), který tvoří základ tzv. *Nové vlny*, získal cenu BAFTA pro nejlepší britský film a stal se mezníkem ve vývoji britské kinematografie.

Byl producentem filmu Lindsaye Andersona Ten sportovní život (1963), považovaného za jeden z nejlepších britských snímků.

Po roce 1974 se Karel Reisz přesunul se svojí tvorbou do USA. K jeho nejslavnějším filmům hollywoodského období patřila např. Francouzova milénka (1981) s Meryl Streepovou a Jeremy Ironsem v hlavních rolích.

V Reiszově tvorbě se spojily přednosti filmového znalce a teoretika se schopnostmi brilantního snovače příběhů. Intelektuál a vypravěč v jednom byl tvůrcem komplikovaného, ale umělecky mimořádně účinného stylu, na který mohli navazovat a dál ho rozvíjet Stanley Kubrick i Miloš Forman. V pozdějším věku, počínaje rokem

1991, se Reisz věnoval i divadelní režii. V Londýně, Dublinu a Paříži s úspěchem režíroval hry Harolda Pintera, Samuela Becketta, Henrika Ibsena nebo Terence Rattigana. Byl dvakrát ženatý, jeho druhou manželkou byla americká herečka Betsy Blairová. Karel Reisz zemřel 25. listopadu 2002 v Londýně.

Na odhalení památníku Karlu Reiszovi přijeli bratr Karel (uprostřed) a synové Matthew a Barney Reiszovi.

Film world mourns Karel Reisz, child r

Reisz on the set of 'Saturday Night and Sunday Morning', his feature film debut

BY TERRI JUDD

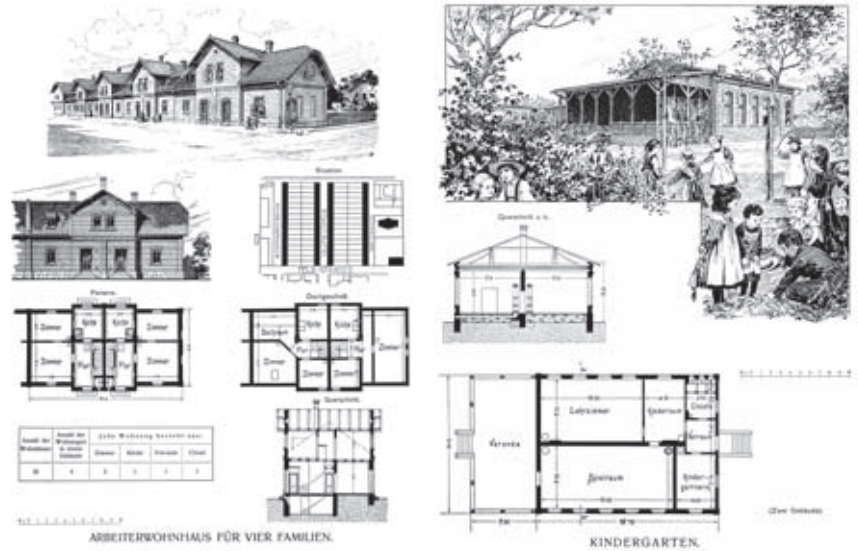
KAREL REISZ, the critically acclaimed director of some of Britain's best-loved post-war films, including *The French Lieutenant's Woman* and *Saturday Night and Sunday Morning*, has died at 76.

Reisz arrived in Britain as refugee from Nazi-occupied Czechoslovakia when he was 12. His mother and father, a free-thinking Jewish solicitor later died in Auschwitz. The boy who arrived in the UK without a word of English, went on to be hailed among the leaders of the New Wave in British film making, with epics which boosted the careers of such luminaries as Albert Finney, Meryl Streep and Jessica Lange.

Reisz's wife, the actress Betsy Blair, said he had been suffering from a blood disorder. "He died in London on Monday," she said. "He had been very ill for six months but had been fighting the good fight. I keep thinking of the 12-year-old boy who arrived here as a refugee and made a life for himself. He was a wonderful man."

Památník režisérovi a producentovi Karlu Reiszovi

2.4 PAUL KUPELWIESER

Budovatel Vítkovic a evropský vizionář

Dějiny 20. století si s lidmi, jako byl Paul Kupelwieser, stojícími na rozhraní několika jazyků a kultur nevěděly příliš rady, a odsoudily je tedy téměř k zapomnění. Proč by však nyní s vyhasínáním nacionalistické epochy jejich čas nemohl a neměl přijít? Kupelwieser, špičkový manažer, technik, podnikatel a hlavně velkorosý průmyslový i společenský vizionář, by si to určitě zasloužil. Málokdo udělal pro místo, kde žil a pracoval, tolik jako on pro Vítkovice: z bezvýznamné obce je učinil pojmem, místem na mapě Evropy.

Narodil se 1. února 1843 ve Vídni, jeho otcem byl Leopold Kupelwieser, známý malíř a profesor vídeňské Akademie.

Vyrostl v kultivovaném měšťanském prostředí, kam docházeli například hudební skladatel Franz Schubert nebo básník a dramatik Franz Grillparzer, příbuzný z matčiny strany. Spíš než k múzám to však malířova syna táhlo do světa průmyslu – a tak, pro otce asi překvapivě, vystudoval báňskou akademii ve štyrském Leobenu. Jako expert v oboru uhlí a oceli potom postupně působil v železárnách ve Štyrském Hradci, Neubergu, Ternitzu, v severočeských Teplicích i jinde. Zajímal se o moderní způsoby výroby oceli a dokázal je prosazovat do výroby, což k němu v polovině sedmdesátých let 19. století připoutalo zájem průmyslového konsorcia rodin Gutmannů a Rothschildů. V roce 1876 mu nabídli, aby jako generální ředitel vedl jejich podnik, jehož tehdejší český název zněl Vítkovické horní a hutní těžířstvo (VHHT). Firma tehdy neprosperovala, její nekvalitní a neprodejné železo plnilo sklady, stav firmy zhoršovala také právě probíhající hospodářská krize.

Kupelwieser nabídku přijal a v třiatřiceti letech začal ve Vítkovicích novou kariéru. Přišel s celou svou rodinou, manželkou a dvěma syny, se kterými se ubytoval v takzvaném Zámečku, reprezentační budově železáren, a okamžitě začal plnit úkol, který od vlastníků dostal: přeměnit je v podnik schopný konkurovat množstvím a kvalitou produkce německé konkurenci, včetně proslulých Kruppových závodů v Essenu.

Zajistil nejdřív dodávky kvalitní rudy z Uher a pak začal se systematickou modernizací. Postavil extraktační zařízení, které vyluhovalo z hutního odpadu měď, zlato, stříbro a kobalt. Řídil stavbu nové válcovny a dále ocelárny s čtyřmi martinskými pecemi. Organizoval výstavbu železniční vlečné dráhy z Vítkovic do Svinova. Během osmnácti let postupně vytvořil špičkovými technologiemi vybavený a po výrobní stránce naprosto soběstačný závod, který vyráběl dvacetkrát více surového železa než v době,

Špičkový manažer, technik, podnikatel a hlavně velkorosý průmyslový i společenský vizionář.

Zajímal se o moderní způsoby výroby oceli a dokázal je prosazovat do výroby. V roce 1876 přijal od průmyslového konsorcia Gutmannů a Rothschildů nabídku stát se generálním ředitelem Vítkovického horního a hutního těžířstva.

Během osmnácti let postupně vytvořil špičkovými technologiemi vybavený a po výrobní stránce naprosto soběstačný závod, který vyráběl dvacetkrát více surového železa než v době, kdy do něho Kupelwieser přišel, a byl schopen nabídnout zákazníkům z Rakouska i ciziny ty nejprogressivnější výrobky.

Výrazně ovlivnil urbanistický rozvoj celé vítkovické lokality. V blízkosti železáren podle Kupelwieserova ideového návrhu vznikla velkorysá obytná čtvrť se školou, kolektivní prádelnou, kostelem, synagogou, nemocnicí, hotelem nebo lázněmi... O několik desetiletí tento koncept úspěšně rozvinul ve Zlíně také Tomáš Baťa.

Zcela průkopnická je jeho aktivita v oblasti firemní sociální politiky.

Na ostrově Brioni vybudoval evropské letovisko pro prestižní klientelu.

Po rozpadu habsburské monarchie vypracoval a publikoval další ze svých vizionářských projektů – návrh na vznik „Spojených států evropských“.

kdy do něho Kupelwieser přišel, a byl schopen nabídnout zákazníkům z Rakouska i ciziny ty nejprogresivnější výrobky: klikové hřídele pro zaoceánské lodě, mostní a věžní konstrukce nebo špičkové pancéřové desky pro válečné lodě a ponorky, které při mezinárodních střeleckých zkouškách předčily ty vyrobené v ocelárnách v Essenu nebo v britském Sheffieldu.

Nebylo divu, že konkurence Kupelwieserovy úspěchy registrovala a snažila se ho získat pro sebe. Tu nejvyšší nabídku dostal v roce 1883 od samotného vládce essenského impéria Alfreda Kruppa, který mu po zhlédnutí vítkovických hal v roce 1883 chtěl svěřit místo technického ředitele s ročním platem osmdesát tisíc marek. Kupelwieser však odmítl s vysvětlením, že se cítí rakouským (a vítkovickým) patriotem.

Ačkoliv byl tělem i duší průmyslník, ovlivnil také urbanistický rozvoj vítkovické lokality. Z jeho podnětu, podle jeho ideového rozvrhu vznikla v blízkosti železáren nová obytná čtvrť – na svou dobu velkoryse pojaté město Nové Vítkovice. Návrhy vypracovali vídeňští a místní architekti. O několik desetiletí dřív než v Baťově Zlíně zde vyrostla uliční síť s obytnými bloky stavěnými z charakteristických režných cihel, s parky a hlavně s nadstandardní sociální vybaveností – patřily k ní závodní nemocnice, školy, tržnice, kolektivní prádelny, mateřská škola, jesle, sportovní hala, kryté lázně s bazénem, závodní hotel, katolický kostel (zasvěcený na Kupelwieserovu počest svatému Pavlovi) i synagoga. Pro potřeby vzdělávání fungovaly školy pro učně, mladé mistry i pro dělnické dívky. Z vesnice se během čtvrtstoletí stala vzorně vedená obec, povýšená v roce 1908 na město.

Kupelwieser předběhl svou dobu i svými manažerskými představami o vztazích zaměstnanců k firmě. Příslušnost k ní měla mít přednost před sociálním postavením, národností, dokonce i před náboženským vyznáním.

Rozvoj Kupelwieserových aktivit v železárnách i v obci nakonec přetrhly jeho spory s majiteli podniku, hlavně s Rothschildy. V roce 1892 generální ředitel složil svou funkci a zahájil úplně novou životní etapu: zakoupil ostrov Brioni v Jaderském moři a rozhodl se přebudovat tuto civilizačně zaostalou a malárií zamořenou lokalitu v monděnní evropské letovisko pro prestižní klientelu. Záměr se mu zdařil, obliba letoviska přežila svého tvůrce, za dob socialistické Jugoslávie ostrov například učinil svým letním sídlem prezident Tito. Víno z Kupelwieserových vinic odebírali už před první světovou válkou dokonce i restauratěři v Ostravě. To, že rozměr Kupelwieserovy osobnosti byl mnohem širší než „jen“ podnikatelský, se potvrdilo naposled na samém sklonku jeho života, po skončení první světové války. Po rozpadu habsburské monarchie vydal Kupelwieser knižně politickou studii, ve které zveřejnil svůj poslední vizionářský projekt – příštích „Spojených států evropských“, vzniklých ve střední Evropě po vzoru USA, se společným parlamentem i prezidentem. Obdobnou ideu, o jaké přibližně ve stejné době přemýšlel například T. G. Masaryk, však už Kupelwieser nestačil uskutečnit – 21. března 1919 ve Vídni zemřel.

DAŠIŠENWERTWITKOWITZ

1905-1906

Odповědi
na otázky

I. Základní principy

1. a)

1. a) Proč se město, které zastupujete, chce zúčastnit soutěže o titul Evropské hlavní město kultury?

Petr Kajnar, primátor města Ostravy

Brána do postindustriálního města

Ostrava je s 315 000 obyvateli třetím největším městem České republiky. Vezmeme-li však v úvahu fakt, že velká ostravská aglomerace má 800 000 obyvatel, je po pražské druhou největší v republice.

„Černá Ostrava“ se vyvíjela překotně. Do druhé světové války byl rozvoj kultury v prostředí těžkého průmyslu, který hnal rozvoj Ostravy dopředu, ještě v rovnováze. Zlom nastal za éry socialismu. Vytvořily se zde předpoklady pouze pro obrovský rozvoj těžkého průmyslu a bydlení lidí. V roce 1989, když toto období končilo, byla Ostrava vyvinuta jednostranně – jako město práce.

Poslední uhlí tu bylo vytěženo v roce 1994. Éra těžkého průmyslu končí a změna zasahuje všechny vrstvy života na Ostravsku. Kulturní rozvoj města hraje při přechodu k postindustriální ekonomice klíčovou roli. Město se dvěma univerzitami a mnoha uměleckými institucemi má bohatou kulturní minulost i přítomnost. Mohlo by svou kulturu ještě posílit: zlepšit nejen kulturní infrastrukturu, ale i přístup ke kultuře.

Ostrava je město velkých šancí, ale potřebuje změnu, jinak ji čeká odchod zejména mladší, vzdělanější a kvalifikovanější části populace. Nechceme, aby Ostravu opouštěli právě ti, kdo se mohou zasadit o její rozvoj. A za jakých podmínek budou zůstat v Ostravě? Když Ostrava bude městem, které jim dá pocit skutečně plného života. Klíčová investiční akce našeho projektu, Klastř Černá louka, nabízí fakticky i symbolicky zlomový bod v transformaci města. Jsem navíc přesvědčen, že náš kandidátský projekt dodá nový smysl a rozměr projektu Evropského hlavního města kultury obecně.

Jan Světlík, generální ředitel a předseda představenstva Vítkovice, a. s.

Nové myšlenky pro staré budovy

Stojím v čele podniku, který je historicky a neodmyslitelně spjat s Ostravou. Podniku, který zaměstnává osm a půl tisíce lidí. Firma rozměrů Vítkovic má nejen vůči městu, ale i vůči celému regionu odpovědnost, jejíž rozsah daleko přesahuje pouhou ekonomiku. Cítíme se být odpovědni za vývoj Ostravy jako města.

Městský organismus je třeba racionálně rozvíjet a my se na tomto rozvoji chceme a budeme podílet. Náš projekt „Nové Vítkovice“ na oživení takzvané Dolní oblasti Ostravy-Vítkovic představuje v současnosti největší projekt urbánní regenerace v České republice a střední Evropě. Při zachování evropského kulturního dědictví jako jednoho z hlavních integračních prvků Evropy nás inspirovala slova velké kulturní geografky Jane Jacobs: „Staré budovy potřebují nové myšlenky.“

Z Dolní oblasti Vítkovic se stal výrazný identifikační prvek města. Nese v sobě regionální image a identitu. Staronové území čeká srůstání a splývání s ostravským životem. Impulsy v podobě kreativních, kulturních a vzdělávacích projektů budou nutné a nezastupitelné. Titul Evropské hlavní město kultury 2015 by otevřel prostor, jak představit novou tvář města Evropě. Ostravu, město ve vývoji, by zároveň oživil a inspiroval tím nejlepším, co nabízí evropská kulturní scéna. Jsme připraveni udělat všechno pro to, aby Ostrava dostala svou šanci.

Čestmír Kopecký, filmový a televizní producent, vedoucí přípravného týmu projektu Ostrava – kandidát na titul Evropské hlavní město kultury 2015

protože **Ostrava už evropským městem kultury byla**

Ve dvacátých letech minulého století byla Ostrava místem, kde spolu žili Češi, Němci, Slováci, Poláci a Židé. Každý národ měl svou vlastní svěbytnou kulturu, zároveň všichni vytvářeli jedinečnou kulturu společnou – ostravskou. Tohle její nejkrásnější a doposud nejvýznamnější období velké a kulturní Ostravy vymazaly dvě světové války, vyhnání Němců, vyvraždění Židů a totalitní stát. Posledních dvacet let se Ostrava znovu dynamicky rozvíjí.

protože **chvíle Ostravy nastává**

Ostravská témata jsou tématy nadcházející doby: z historie a přítomnosti se snažíme vyčíst, jakých proměn dozná náš život v blízké budoucnosti. Vyhlášení ostravského spisovatele Jana Balabána jedním z nejlepších českých spisovatelů posledních dvaceti let jenom doplnilo fakt výsostného postavení ostravského umění v současné i nadcházející době. Ostravský tvůrčí potenciál a energie už formují současný český kulturní vývoj. Ostrava je navíc na těžké chvíli připravena – protože to tu nikdy nebylo jinak.

protože **Evropa Ostravu potřebuje**

Do Ostravy jsem se dostal při natáčení filmu Sluneční stát (inspirovaného stejnojmennou novelou Tomasse Campanelly). Ostravu jsem si zamiloval a pochopil jsem, že Ostravu všichni potřebujeme. Silná současná témata tu rezonují prostředím nezvyklé krásy, kterou lze těžko popsat racionálně: jen vím, že se v ní setkává evropská historie s futuristickou perspektivou a rozmáchlé společenské projekty s intimitou denního života.

Jaroslav Palas, hejtman Moravskoslezského kraje

Dobudovat!

Náš kraj má výhodnou polohu na hranici tří států, téměř ve středu evropského prostoru. Moravskoslezský region se nachází mezi rakouskou Vídní, polskou hornoslezskou aglomerací a slovenskou Bratislavou, mezistátní spolupráce se sousedy je pro něj samozřejmým principem. Je to region se čtyřmi pohořími a rozvinutou turistikou. Na jeho území se nachází 2 200 kilometrů cyklostezek, 5 golfových hřišť a 14 lyžařských středisek. Transformace Ostravy je velikou šancí nejen pro město samotné, ale i pro celý tento region.

Metropole kraje Ostrava je sídlem klíčových kulturních a vzdělávacích institucí a dějištěm významných událostí. Některé kulturní instituce však doposud městu, a tedy celému regionu, scházejí, jiné je nutné dobudovat tak, aby mohly sloužit celé spádové oblasti. Moravskoslezský kraj je připraven synergicky spolupracovat s městem Ostrava na vytváření pozitivní městské kulturní krajiny. Vytvoříme společně dominanty, které budou přijímány jako funkční symbol v přechodu metropole od industriální minulosti k významnému regionálnímu centru kultury a inovací.

Petr Kotík, skladatel, dirigent a flétnista, umělecký ředitel Ostravských dnů – Institutu a Festivalu nové hudby, umělecký ředitel S.E.M. Ensemble, New York

Charakter města není daný jen jeho historickou minulostí, ale též způsobem, jak hledí do budoucna. Podmínky a podpora, jakou dává Ostrava novým a někdy průkopnickým myšlenkám a projektům v umění a kultuře, z ní dělá mimořádné místo nejen v rámci Evropy, ale i za jejími hranicemi.

Během uplynulých deseti let se Ostrava dostala do podvědomí hudební veřejnosti jako místo, kde se „něco děje“ v oblasti nové [vážné] hudby. Generace mladých skladatelů a hudebníků od New Yorku po Tokio a od Jižní Afriky po Švédsko dělá práci, která je spojuje a je do určité míry spojena s Ostravou, práci, která započala během jejich rezidence na Ostravských dnech, Institutu a Festivalu nové hudby, který je v Ostravě organizován jako bienále od roku 2001. Mnoho účastníků, a to nejen studentů, ale i umělců a hostů, potvrdilo, že takový projekt, v takové šíři, by nemohl být realizován nikde jinde.

Narodil jsem se a vyrostl v Praze. Poprvé jsem Ostravu navštívil v roce 1997, abych zde spolu s Janáčkovou filharmonií připravil koncert na Pražském hradě. O dva roky později jsem s filharmonií opět pracoval, a to na přípravě koncertu pro festival Pražské jaro. Tentokrát jsem v Ostravě zůstal dostatečně dlouho, abych objevil možnosti, jaké toto místo skýtá. Možnosti lze nalézt téměř všude, ale na zájem podporovat nové myšlenky člověk narazí velmi zřídka. V Ostravě jsem se setkal nejen se zájmem a dobrou vůlí, ale hlavně s velkým entuziasmem a opravdovou podporou. Mluvím zde o myšlence Ostravských dnů, o letním programu se zaměřením na práci se symfonickým orchestrem, realizovaném ve své šíři jako jeden z největších na světě. Výsledek mluvím sám za sebe.

Chtěl bych upozornit na důležitý aspekt ostravského života, a to způsob, jak zde lidé myslí a jednají. Jsem přesvědčen, že má na to velký vliv geografie. Ostravská existence vede totiž ve svých mnoha aspektech k perspektivě, která je větší než život sám. Rozlehlá plocha, na níž město stojí, nevyčerpatelné zásoby přírodních zdrojů, jako je uhlí a další nerosty, do nekonečna se rozprostírající industriální areály továren a obřích výrobních linek, které si ve své šíři nezdají s velkými podniky ve Spojených státech, Německu atd., to vše přirozeně dává lidem mentalitu, ve které není nic přehnaně velkého, žádná myšlenka – ať je velká, jak chce – nerealizovatelná, žádný projekt příliš velkorysý. V Ostravě se neuvazuje malým českým způsobem, ideálem malého místečka, s pohodou, bezpečím a bez rizika. V Ostravě může člověk volně dýchat, může dát fantazii volný průchod a hlavně – může realizovat věci, které by jinde byly neslýchané.

Adam Gebrian, architekt

Problém a příležitost jsou dvě strany jedné mince

Ostrava je město s dostatkem místa pro rozvoj v ideálních centrálních polohách. Mluví se o „problematické“ historii našeho města. Potřebujeme impuls, který potlačí skeptický pohled na strukturu města a pomůže nám ji uvidět jako příležitost, která se jinde a jindy nenaskýtá. Věřím, že titul Evropské hlavní město kultury by Ostravě v tomto směřování napomohl.

Ilona Rozehnalová, provozovatelka nezávislého klubu, galerie a antikvariátu

Kultura jako médium městské transformace

Svou účastí v soutěži se nepokoušíme iniciovat a vytvářet v Ostravě kulturu. Živá kultura ve městě dávno je. Soutěžít je ale třeba proto, aby se kultura stala daleko výraznějším prostředkem transformace města v moderní metropoli. Je to příležitost, jak dobudovat chybějící instituce typu kunsthalle či koncertní sál, podpořit vzdělávání v oblasti kulturního managementu, vytvořit zázemí pro výměnné pobyty umělců

Ondřej Slach, expert na městský marketing / Ostravská univerzita

Aktivovat lokální zdroje

i zapojení odborné veřejnosti do rozhodovacích procesů. Já osobně si velmi vážím toho, že se v přítomném období společně se samosprávou pokoušíme tyto věci změnit. Věřím, že získání titulu Evropské hlavní město kultury není jen mimořádnou příležitostí pro instituce: také, doufám, nadlouho výrazně posune nároky obyvatel na kulturu města a jeho kulturní politiku.

Projekt Evropské hlavní město kultury nabízí možnost funkčního a symbolického dokončení procesu restrukturalizace regionu a jeho přechod od industriálního k post-industriálnímu městu.

Odpovědnost spojená s etablovanou a silnou značkou Evropské hlavní město kultury

bude motivovat lokální aktéry participující na projektu k maximální snaze o realizaci projektu. Výsledkem bude vybudování infrastruktury, která zvýší konkurenceschopnost města v oblasti kreativních odvětví, infrastruktury, jež přispěje k fyzické, funkční a sociální regeneraci města.

Náročnost a rozsah projektu Evropské hlavní město kultury vyžaduje intenzivnější kooperaci a vzájemnou důvěru mezi soukromým, veřejným a neziskovým sektorem. Kooperační vazby mohou napomoci k vyšší aktivitě lokálních (endogenních) zdrojů. Vzniknou nové regionální služby a produkty v oblasti kreativního průmyslu a kreativní turistiky. Díky projektu dojde ke zvýšení kvality života ve městě.

Petr Jančík, expert na ochranu životního prostředí v průmyslu / Vysoká škola báňská – Technická univerzita

Čistý vzduch pod tlakem

Kultura je obvykle definována jako lidský výtvar, výdobytek pozitivních statků. Kvalitní životní prostředí k nim bezesporu patří. Pokud bude Ostrava usilovat o titul, znamená to, že chce potlačit statky nežádoucí a vyzvednout pozitiva. Znamená to také závazek ke zlepšení kvality ovzduší, k udržení a rozvoji

vzrostlé zeleně ve městě, k smysluplnému a krásnému urbanistickému rozvoji.

Očekávám, že město v souvislosti s kandidaturou přijme konkrétní závazky na zlepšení stavu životního prostředí, zejména ovzduší. Termín 2015 je v tomto směru perfektní. Ani příliš dlouhý, ani příliš krátký.

Yveta Ellerová, ředitelka mateřské školy

Neopakovatelná příležitost

Nikdo nemá druhou šanci, aby udělal první dojem. Ostravě se teď nabízí první šance: účast v soutěži o titul Evropské hlavní město kultury. Tato metropole těžkého průmyslu potřebuje vydobýt především pro budoucí generace své kulturní rysy, aby byla schopna uvědomovat si sama sebe a vážit si sama sebe. Aby byla schopna uchovat si svou originalitu, těžko zaměnitelnou tvář. Aby zůstala místem

kypivého tuzemského života a neredukovala se na pouhou monstrózní dílnu k výrobě zahraničních produktů.

Kumar Vishwanathan, streetworker a komunitní pracovník v Ostravě, ředitel občanského sdružení Vzájemné soužití, iniciátor projektu Vesničky soužití, vybudované svépomocí romskými a neromskými občany

Město má obrovskou energii

Do Ostravy jsem přijel v roce 1997 náhodou, kvůli záplavám. Byla tady tisíciletá voda, vládlo tu mezietské napětí a bylo potřeba pracovat s oběťmi záplav. Rozhodl jsem se sem přijet a bydlet spolu se zaplavenými Romy, abych jim pomohl, a taky, abych zmírnil napětí, které bylo mezi Romy a majoritou v té době po záplavách.

V Ostravě se pořád člověk diví. A každý den se tu setkává se surovostí a nedospělostí, ale zároveň taky se silnou podporou a přátelstvím. A jsme to my, lidé tmavší pleti, kteří fungujeme jako lakmusový papírek zralosti ostravské společnosti. Rasovému napětí, které se v poslední době v české společnosti stupňuje, odoláváme díky těm, jejichž podpora nám dodává sílu se surovosti a násilí postavit. A v tom je taky krása Ostravy. Může se stát, že vám tady řidič tramvaje ujede před nosem, ale za chvíli zažijete obrovský pocit solidarity a sounáležitosti u lidí, u kterých byste to nikdy nečekali. Ta syrovost se mi líbí. Tady se dají problémy popsat a dá se s nimi dobře pracovat. Je znát, že město má obrovskou energii, která teprve hledá naplnění.

Petr Hruška, básník

Ostrava se nachází ve své chvíli

Ostrava je tajemný organismus, vlastně změť, soustava podivných organismů, které vyrůstají z vyrabovaného průmyslového podloží, na němž by podle běžných kulturních parametrů nemělo růst nic. Asi jako houby, které taky náhle jsou tady, zdánlivě z ničeho, ve „svou chvíli“, mimo všechny dosavadní předpoklady znalců, takže překvapí i samotné mykology. Nečekaně se v hornické a huňácké Ostravě derou jaksi navzdory a dramaticky ke světlu pozoruhodné kulturní projevy – neobyčejně silné a svojské právě díky přítomnosti strašné existenční i existenciální tíhy, která v nich zůstává zavěšena. Ve zničeném místě, určeném k vytěžení a k následnému rychlému opuštění, paradoxně zůstávají lidé a hledají tady „zgruntu“ svoji lidskou (a tedy kulturní) možnost. Ostrava se nachází ve své chvíli.

1. b) Co by v souvislosti s udělením tohoto titulu bylo hlavním úkolem (největší výzvou)? Jaké cíle má město pro daný rok?

VÝZVA

**Budovat a dále rozvíjet
Využít potenciál města**

Dobudovat a rozvíjet kulturní potenciál

Propojit kulturní minulost a současnost
pro silnější identitu města

**Otevřít cesty pro dlouhodobé propojení
s kulturou Evropy**

Posilovat kulturní vědomí
u občanů i institucí

Pěstovat sebereflexi města
a její vazbu na další rozvoj Ostravy

**Ostrava je kulturním a vzdělávacím centrem
nejen pro svých 315 000 obyvatel. Plní navíc
funkci centra pro celý kraj a region – pro dalších
1 300 000 českých, polských a slovenských
obyvatel. Projekt Evropské hlavní město kultury
dává Ostravě výjimečnou příležitost tuto funkci
plně rozvinout.**

ÚKOLY

1. Kulturní program projektu Ostrava 2015

Strategie 1 „Perpetuum mobile“

„Perpetuum mobile“ jako nástroj podpory, rozvinutí a zlepšení kulturní činnosti ve městě.

Všichni, kdo v Ostravě zásadním způsobem ovlivňují kulturu (instituce navázané na veřejný rozpočet, neziskové organizace, umělecké iniciativy), nasměrují své projekty v rámci celoročního provozu k prezentaci pro rok 2015, včetně předcházejícího a následujícího období. Jak svoje vlastní produkce, které by vytvářely i bez projektu Ostrava 2015, tak i ty nové.

Každý aktér si připraví v rámci svého „běžného“ provozu výjimečný projekt, ve kterém sám sebe představí „evropským“ občanům. Dále ukáže a představí své evropské „přátele“, „souputníky“, „vzory“, kteří pracují na stejném poli, a vytvoří s nimi společný projekt. Určitá část z těchto projektů bude směřována na spolupráci s partnerskými městy Ostravy.

Tím přirozeně představíme přesah do evropského současného kontextu a zároveň posílíme orientaci managementu zmíněných institucí v standardech evropského prostředí (revize jejich činnosti). Projekt „Perpetuum mobile“ je nástrojem, jak naplnit základní poslání projektu Evropské hlavní město kultury v každodenní praxi.

Strategie 2 „Slavnostní programy 2015“

Mimořádné kulturní projekty vlastní, dovezené a společně vytvořené.

Dáme vzniknout a budeme iniciovat vznik naprosto mimořádných a výjimečných kulturních akcí. Programy podle celkové koncepce projektu Ostrava 2015 bude koncipovat deset kurátorů jednotlivých programových sekcí, kteří budou zkušenými odborníky z České republiky a zahraničí.

2. Stavby / Urban Projects

Stavby města:

Klastr Černá louka a další investiční projekty

Projekt **soukromé společnosti** Vítkovice, a. s.:
„Nové Vítkovice“ / Reaktivace Dolní oblasti Vítkovic

Stavba kraje:
nová budova pro Galerii výtvarného umění v Ostravě

Ostrava 2015 zahrnuje 11 investičních akcí novostaveb, rekonstrukcí a dalších stavebních projektů.

Klastr Černá louka: regenerace a dobudování centra města podle posledních architektonických, stavebních, urbanistických a sociologických trendů s ohledem na moderní poznatky o životě ve městě. Klastr vznikne v centru města, sto padesát metrů od hlavního náměstí u řeky Ostravice, na bývalém území někdejšího brownfieldu, kde vznikne kulturní, vzdělávací infrastruktura a bydlení s důrazem na udržitelnost, uměřenost a ekologii. Jedná se o čtyři rekonstrukce stávajících budov.

Projekt **„Nové Vítkovice“** a jeho první fáze realizace představuje fyzickou a symbolickou regeneraci starých průmyslových objektů národní kulturní památky, tzv. Dolní oblasti Vítkovic. Z bývalé energetické ústředny vznikne interaktivní muzeum, z bývalého plynojemu moderní kongresové a společenské centrum a dále se zpřístupní prohlídková trasa výroby tzv. koksového surového železa, které se ve Vítkovicích začalo vyrábět v roce 1836 (vysoká pec č. 1). Regenerace Dolní oblasti Vítkovic tak představuje český příspěvek při tvorbě a zachování evropského kulturního dědictví jako jednoho z hlavních integračních prvků Evropy.

Galerie výtvarného umění v Ostravě je jedinou sbírkotvornou galerií výtvarného umění v kraji. Díky projektu Evropské hlavní město kultury 2015 vznikne nová moderní evropská galerie v regionu severní Moravy, která bude splňovat současné standardy pro kulturní turismus i mezinárodní spolupráci na poli výtvarného umění. Historicky chráněná budova Domu umění bude včleněna do nového celku. Ten zahrne i novou budovu a okolní park. Kromě výše uvedených projektů je dalším hlavním projektem **Revitalizace řeky Ostravice** a kulturní a komunitní centrum nejmladší generace umělců **TOVÁRNA** (regenerace nevyužívaného objektu).

3. Vzdělávání v oblasti managementu umění

Školit stávající management kulturních institucí v oblasti managementu umění a koncipování a realizace především mezinárodních kulturních projektů, splňujících kritéria programů Evropské unie. Zavést samostatný vysokoškolský obor managementu umění.

Jeho cílem je připravit kulturní aktéry působící v Ostravě na vytvoření konkrétních akcí a aktivit, které budou splňovat evropský rozměr projektu Evropské hlavní město kultury, a posilovat manažerské schopnosti pracovníků v oblasti kultury a tím i celkově zvýšit kvalitu kulturních projektů. Dále zajistit dostatečný počet kvalifikovaných pracovníků v oblasti managementu umění a vzhledem k udržitelnosti projektu.

4. Zlepšení životního prostředí

Do roku 2015 v Ostravě zlepšit životní prostředí, zejména stav ovzduší.

Realizace série krátkodobých opatření, která budou mít vliv na zlepšení ovzduší ve městě.

Hlavní infrastrukturní projekty

Klastr Černá louka

Koncertní budova, Music Pavilion, kunsthalle, školy, bydlení, park, řeka, integrace stávajících budov

Plocha: 27 ha

Rozpočet: 2 644 000 000 Kč

Regenerace průmyslového brownfieldu Dolní oblasti Vítkovic

Zájmová oblast se rozkládá na ploše o rozloze 253 ha, první fáze v rámci projektu Ostrava 2015 se týká plochy 47,3 ha.

Rozpočet: 600 000 000 Kč

Nová budova krajské galerie výtvarného umění

Plocha nové budovy: 1600 m²

Vznikne 3700 m²

nového výstavního prostoru.

Rozpočet: 500 000 000 Kč

Akcelerace rozvoje kultury
v Ostravě a okolí.

Společné úsilí a koordinace města,
kraje a soukromých subjektů.

Reflexe města v rámci evropského
kontextu, odraz současných
evropských témat.

Mezinárodní spolupráce základem
všech aktivit.

Uměřenost projektů vzhledem
k potřebám města a celé spádové
oblasti.

Existence několika variant pro
případ ekonomické krize.

Záruka realizace.

Akcentování dramaturgické
dvojice velké kultury spolu
s kulturou všedního dne.

Rozvíjení kultury každodenního
života, zkvalitnění kultury města
(životní prostor a prostředí)
a kultury ve městě.

Koncept řady menších projektů
ve smysluplném celku.

2. Vysvětlete koncepci programu, který by se realizoval v případě získání titulu Evropské hlavní město kultury 2015.

Principy projektu Ostrava 2015

Realistický idealismus

Co nazýváme realistickým idealismem? Je to vytyčení idealistických cílů a zároveň pragmatická cesta k nim. Kandidaturu Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015 a udělení titulu chápeme jako mimořádnou, neopakovatelnou příležitost a impuls akcelarovat kulturu v Ostravě a okolí. Všechny aktivity projektu Ostrava 2015 jsou směřovány k trvalému rozvoji kulturní oblasti města. Kandidátský projekt se stal společným zájmem všech relevantních sil ve městě a regionu. Při jeho provedení se koordinovaně propojilo město, kraj a soukromé (komerční) organizace. Spolupracovaly na něm všechny kulturní instituce města.

Evropský rozměr

Všechny akce projektu Ostrava 2015 mají evropský rozměr. Obsahově se přímo vážou k aktuálním evropským tématům; soustředí se na zásadní otázky současnosti a blízké budoucnosti v Evropě. Všechny dílčí programy naplňují základní kritéria projektu Evropské hlavní město kultury, který v roce 2015 slaví třicáté výročí svého založení.

Uměřenost

Jedním ze zásadních pohledů projektu Ostrava 2015 je uměřenost, rezignace na ambice gigantických akcí a staveb. Ostrava netouží po jedné dominantní emblematické budově, ale po uměřeném celém území, které vzruší svojí účelností, krásou a prostotou. Naše (ostravská) budoucnost je v tom, co je ekonomické, účelné, ekologické, užitečné, krásné a praktické. Tento princip používáme jak na všechny stavby, tak i na všechny akce.

Součástí uměřenosti je i reálný pohled na dostupnost cílů. Celý projekt je zpracován v odstupňovaných variantách dostupnosti. Jsme tak pojištěni proti neočekávaným situacím, zejména ekonomickým. Projekt, který předkládáme, je dostupný ve své nejjednodušší variantě z peněz, které jsou v současné době již alokovány městem, krajem, soukromými subjekty, nebo z jiných zdrojů. Uměřenost velikosti a rozsahu projektu už v projektech počítá s reálnými variantami.

I nejnákladnější část projektu Klastř Černá louka je plánován tak, aby v případě potíží spojených s jakoukoliv finanční krizí byl realizovatelný přinejmenším v nejtřídnější podobě. Zároveň v sobě nese princip zajištění všech podmínek a možností ho dokončit v celé šíři později.

Velká a malá pravda

Vedle mimořádných kulturních a uměleckých projektů systematicky akcentujeme kulturu každodenního života. Dramaturgicky vždy stojí „velký projekt“ vedle „malého“. „Velké dějiny“ jsou neoddelitelné od „malých dějin“, rozměr celospolečenský nesmí zastínit rozměr osobní, nadnárodní vazby jsou provázané s mikrokosmem města.

Například: Vedle vystoupení Royal Shakespeare Company v rámci Shakespearovských slavností se bude prezentovat nízkoprahové zařízení. Vedle výstavby nové koncertní síně vzniknou nové cyklostezky podél řeky v centru města. Vedle regenerace průmyslových hal v části Vítkovice budou děti v Klastřu Černá louka sázet stromy. Veřejně budeme propagovat obojí vedle sebe – vždy se stejným akcentem na důležitost obou staveb nebo akcí!

Místo pro šťastný život

Mottem projektu Ostrava 2015 necht je heslo Místo pro šťastný život. Jde nám o uvědomění si nezbytnosti kultury pro každodenní život, zlepšení kultury města (životní prostor a prostředí) a kultury ve městě. I proto je Klastr Černá louka vlajkovou lodí celého projektu – a zároveň jeho metaforou. Klastr navíc nevznikne jen na „zelené“ louce, ale na Černé, jak se území historicky nazývá, kde se propojí se stávající infrastrukturou.

Kultura a rodina jako prostředek k identifikaci s místem

Město pro šťastný život: to je místo, na kterém rádi zůstaneme, na které se budeme rádi vracet, kterému máme důvod být věrní. Nárazové vlny příchodů dělníků do Ostravy v nedávné minulosti daly vzniknout městu lidí bez kořenů. Aby taková společnost přestála kritické chvíle, musí si najít a mít v Ostravě takový domov. Úkolem transformujících se postindustriálních měst není jen přilákat nové obyvatele, ale především udržet ty původní. Pěstování vztahu k místu, a to nejen zážitky spojenými s ním, ale zejména prostřednictvím rodiny přes děti, mládež, rodiče a prarodiče, je jedním z důležitých aspektů projektu Ostrava 2015.

Neděláme tlustou čáru za minulostí

Ostrava už jednou evropským městem kultury byla: v meziválečné éře první republiky, dokonce v období krize. Vinou půlstoletí devastace ostravské kultury je třeba systematicky poznávat ostravskou historii a navázat na ni. Náš projekt se soustředí na obnovení kontinuity s touto pozitivní historií. Minulost města má silný a inspirativní potenciál, který nesmí být promarněn při formování Ostravy budoucí.

Už jsme začali

Nečekáme na rok 2015, projekt Evropského hlavního města kultury realizujeme už nyní – položili jsme základ několika trvalým a periodickým kulturním událostem a uspořádali mimořádné a užitečné akce. Fenomén Evropského hlavního města kultury si budeme i po roce 2015 pravidelně připomínat a oslavovat jeho „narozenyiny“.

Nejenom pro Ostravu

Ostrava slouží jako centrum nadnárodního slezského regionu, který zasahuje přes hranice do Polska a Slovenska. Proto musejí veškeré součásti projektu Ostrava 2015 mít tento širší rozměr. Některé kulturní akce budeme pořádat výhradně mimo Ostravu. Celý projekt je určen velkému počtu lidí. Velká část akcí počítá s kulturní turistikou nejen z regionu, ale z celé Evropy.

Projekty na podporu identifikace s místem, zejména prostřednictvím rodiny.

Historická kontinuita a návaznost na rozkvět Ostravy ve dvacátých a třicátých letech 20. století.

Projekt Evropského hlavního města kultury jsme už zahájili.

Nadlokální charakter, podpora příhraniční spolupráce, podpora kulturní turistiky v celém regionu.

3. Dal by se tento program shrnout do hesla (sloganu)?

Názvem a zároveň metaforou projektu je **OSTRAVA, ČERNÁ LOUKA**

Od roku 1870, kdy Černá louka dostala toto pojmenování, ztratil její název pro Ostravany metaforický význam. Rok 2015 a projekt kulturního klastru mu jej vrátí. Místo na břehu Ostravice prošlo cestou od nedotčené přírody přes odkladiště „výpěrků z koksovny“, aby se díky projektu Ostrava 2015 vrátilo do organismu města jako symbol krásného, zdravého, rozvíjejícího se území.

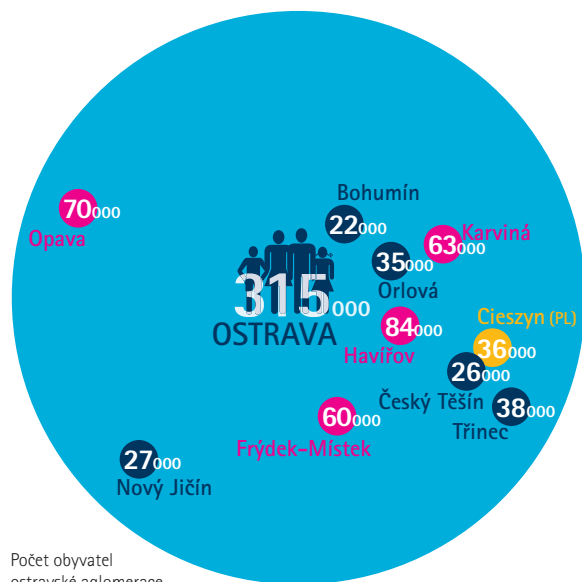
Motto projektu

Místo pro šťastný život

4. Kterou geografickou oblast hodlá město zapojit do akce „Evropské hlavní město kultury“? Vysvětlete tuto volbu.

Ostrava, ostravská aglomerace a kraj

Podobně jako u jiných měst není vhodné uvažovat o Ostravě pouze v administrativních hranicích města. Funkční vazby okolních menších měst s Ostravou jsou natolik silné, že je lépe uvažovat o celé metropolitní oblasti jako o celku. Například přilehlé město Havířov bylo vybudováno jako obytné satelitní město, a přestože má více než 80 000 obyvatel, je funkčně silně propojené se samotnou Ostravou. To se například projevuje intenzivní každodenní pracovní dojíždkou mezi oběma městy. Ostravský metropolitní areál, který zahrnuje i okolní města, silně propojená s centrem, je obzvláště významný. (Uvažujeme-li o městě v duchu těchto metropolitních areálů, nikoliv pouze v rámci jejich administrativních hranic, bude ostravská aglomerace druhá největší po pražské. Brno, jinak druhé největší město, pak bude na třetí pozici.)

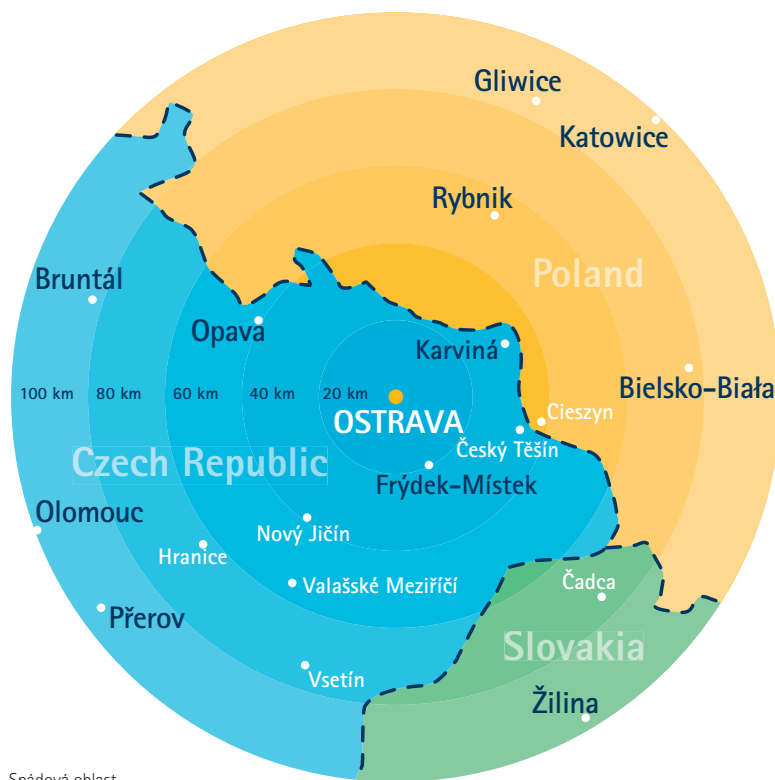

Počet obyvatel ostravské aglomerace

Projekt Ostrava 2015 se bude konat v dalších městech Moravskoslezského kraje, a to buď jako „ozvěny“ programu, nebo tam, kde to bude dramaturgicky opodstatněné. Pro dané město bude vytvořen speciální výjimečný program.

Spádová oblast

Předpokládáme, že spádovou oblast bude z hlediska návštěvnosti představovat okruh 100 km, který bude zahrnovat i příhraniční města Polska a Slovenska (Katowice, Žilina).

Spádová oblast

Vedoucí politické osobnosti hlavních politických stran města a kraje deklarovaly společnou podporu projektu Ostrava 2015

Primátor Ostravy Ing. Petr Kajnar (ČSSD), hejtmán Moravskoslezského kraje Ing. Jaroslav Palas (ČSSD) a generální ředitel Vítkovice, a. s., Ing. Jan Světlík na zahájení výstavy OSTRAVA? slavnostně oznámili společnou kandidaturu

Festival Ostrava Kamera Oko 2009 slavnostně zahájil náměstek primátora Lubomír Pospíšil (ODS)

První náměstek primátora RNDr. Lukáš Ženatý (ODS) slavnostně zakončil festival Ostrava Kamera Oko 2009

Bc. Radana Zapletalová, předsedkyně Komise kultury rady města Ostravy (ODS)

5. Máte už podporu místních nebo regionálních politických orgánů? Nebo je hodláte požádat o podporu později? Vysvětlete.

Hlavním impulsem kandidatury Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015 bylo přesvědčení vedoucích představitelů města a kraje o významu tohoto projektu pro celkový rozvoj Ostravy a kraje. Srovnatelně významným podnětem byla spontánní iniciativa občanů města a kraje.

Město Ostrava

Zastupitelstvo města Ostravy schválilo v prosinci 2007 záměr ucházet se o titul „Evropské hlavní město kultury pro rok 2015“ a pověřilo vedení města k jednání s orgány Moravskoslezského kraje.

Primátor města a představitelé politických stran vedení města přijali projekt jako jeden z klíčových rozvojových projektů města a vytvořili přípravnému týmu exkluzivní podmínky pro zahájení realizace projektu:

- Vyčlenění 26 milionu Kč na přípravu projektu (organizace a kampaň doprovázející podání přihlášky)
- Zastupitelstvo města Ostravy schválilo dne 9. června 2010 na svém řádném jednání usnesením č. 3035/ZM0610/39 příspěvek ve výši 2 mld. Kč (80 mil. EUR) na investiční akce projektu Ostrava 2015. Město Ostrava dále přislíbilo příspěvek na provoz projektu Ostrava 2015 v podobě tvorby každoroční rezervy ve výši 40 mil. Kč (1,6 mil. EUR), která bude vždy schvalována v daném roce. V roce 2010 již město tuto rezervu vytvořilo (usnesením zastupitelstva č. 2592/ZM0610/33) a uvažuje o jejím navýšení, které by mělo být předloženo ke schválení zastupitelstvu na konci června 2010. Celkem se jedná o 53 mil Kč (2,1 mil. EUR) určené na provozní náklady v tomto roce.

- Exkluzivní postavení přípravného týmu vůči vedení jednotlivých odborů magistrátu
- Cílený záměr nechat projekt připravit nezávislým týmem (nezávislým na magistrátu a městských rozpočtových organizacích)
- Pronajmutí a rekonstrukce prostor v soukromém domě na hlavním náměstí v centru Ostravy z rozpočtu města (jedná se o dlouhodobě volné prostory bývalého komorního divadla, jehož majitelé chtějí prostor trvale uchovat pro kulturní účely) – město tak umožnilo týmu získat ideální místo pro komunikaci s veřejností a pro vedení propagační kampaně a učinilo tak další krok k oživení centra města
- Primátor města inicioval vznik pracovní skupiny, jejímiž členy jsou kromě primátora zástupci dvou hlavních politických stran a členové přípravného týmu, s cílem společně řešit klíčové otázky kandidatury Ostravy.
- Hlavní politické strany, které získaly v posledních volbách 65,3% hlasů, vyjádřily podporu projektu Ostrava 2015.

Městské části Ostravy

Několikrát jsme se setkali se starosty jednotlivých městských částí. Jak v rámci společného setkání, tak i jednotlivě. Městské části se aktivně podílejí na projektu Ostrava 2015. V projektu Ostrava 2015 budou angažovány jak v tvrdých stavbách, tak i v jednotlivých programech.

Moravskoslezský kraj

- Moravskoslezský kraj se oficiálně připojil ke kandidatuře Ostravy a 17. 9. 2009 na slavnostním otevření výstavy OSTRAVA? podepsal hejtman Moravskoslezského kraje

Projekt je součástí těchto strategických materiálů, definujících rozvojovou a kulturní politiku města a kraje:

- Mapování a analýza stavu kulturní nabídky (zpracovala Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, katedra kulturologie v roce 2007-2008)
- Koncepce rozvoje kultury města Ostravy do roku 2020
- Strategický plán rozvoje města Ostravy 2009-2015
- Strategii rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2016
- Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji pro léta 2009-2013
- Regionální inovační strategie 2010-2016

Jaroslav Palas s primátorem města Ostravy Petrem Kajnarem Memorandum o vzájemné spolupráci a koordinaci při přípravě a realizaci projektu „Ostrava – kandidát na titul Evropské hlavní město kultury 2015“.

- Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje dne 21. dubna 2010 schválilo Strategii rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2016, ve které je deklarována role Moravskoslezského kraje v rámci projektu Ostrava 2015 jako strategického partnera a spolufinancující instituce. Dle této strategie Moravskoslezský kraj bude investičně zajišťovat výstavbu nové budovy krajské galerie v Ostravě v odhadované výši 500 mil. Kč (20 mil. EUR). Moravskoslezský kraj zároveň přislíbil podporu akcím, které budou pořádány v rámci této galerie.
- Probíhají pravidelná setkání primátora, hejtmana a vedoucího projektu Evropské hlavní město kultury 2015. K přípravě projektu byli za krajský úřad pověřeni dva pracovníci.

Dne 17. 9. 2009 primátor města Ostravy Ing. Petr Kajnar a hejtman Moravskoslezského kraje Ing. Jaroslav Palas slavnostně podepsali Memorandum o vzájemné spolupráci města a kraje

- Krajský úřad Moravskoslezského kraje se připojil konkrétními projekty a zapojením kulturních institucí v Ostravě a regionu, jichž je zřizovatelem (galerie, muzea, hrady, divadla, festivaly, školy).

Města Moravskoslezského kraje

- Čtyři největší města ostravské aglomerace (Frýdek-Místek, Opava, Havířov, Bohumín) deklarovala zájem zapojit se do projektu Ostrava 2015.

Memoranda Moravskoslezského kraje se dvěma polskými a jedním slovenským příhraničním regionem na podporu kandidatury Ostravy a spolupráce na projektu Ostrava 2015

Úzká spolupráce Moravskoslezského kraje s Žilinským samosprávným krajem, Slezským vojvodstvím a Opolským vojvodstvím trvá již několik let a neustále se rozvíjí v rámci jednotlivých partnerských smluv. Tato aktivní spolupráce byla nedávno završena rozhodnutím jednotlivých regionů vytvořit významný a prosperující územní celek, tzv. Evropské seskupení pro územní spolupráci, díky němuž mohou tyto kraje společně koordinovat své meziregionální aktivity. V souvislosti s projektem Ostrava 2015 inicioval Moravskoslezský kraj uzavření memorand o spolupráci na tomto projektu a na podporu kandidatury města Ostravy na Evropské hlavní město kultury 2015 s jednotlivými regiony. V těchto dnech se memoranda schvalují. Předpokládá se, že by je hlavní představitelé regionů mohli podepsat na konci června 2010. Spolupráce stanovená v memorandech se bude týkat mj. společného PR, propagace a marketingu projektu, zapojení kulturních a dalších institucí do projektu a vytvoření společných pracovních skupin.

Vedoucí politické osobnosti hlavních politických stran města a kraje deklarovaly společnou podporu projektu Ostrava 2015

Rovina města

Analýza kultury v Ostravě (2008)

V rámci příprav projektu kandidatury města byla v roce 2008 zpracována podrobná „Analýza kultury v Ostravě“ (*katedra teorie kultury Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*), jejíž výsledky byly využity při zpracování Strategického plánu rozvoje města Ostravy 2009–2015 a Koncepce rozvoje kultury Ostravy do roku 2020. Tato analýza zahrnuje mj. srovnání kulturních politik vybraných českých měst, sociologický průzkum problematiky kultury v Ostravě a srovnání systému podpory kultury ve vybraných evropských zemích.

Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy 2009–2015

Kultura prolíná všemi sedmi prioritními oblastmi Strategického plánu rozvoje města do roku 2015, které naplňují vizi „Ostrava!!! – druhý nejsilnější rozvojový pól České republiky“ (územní rozvoj, rozvoj lidských zdrojů, hospodářský rozvoj, kvalita života, doprava a technická infrastruktura, životní prostředí, správa města a vnější vztahy). Projekt Ostrava 2015 je součástí strategického plánu a naplňuje globální a strategické cíle dokumentu.

Koncepce rozvoje kultury statutárního města Ostravy do roku 2020

Význam kultury a její rozvojový potenciál pro město s důrazem na jeho zájem o titul Evropské hlavní město kultury 2015 vedl ke tvorbě samostatného rozvojového dokumentu pro oblast kultury, jehož cíli k roku 2020 jsou: vytvořit živý prostor s kvalitní infrastrukturou; změnit image města; zajistit špičkové pracovníky v oblasti kultury; zapojit veřejnost do kulturního života a vytvořit systém spolupráce kultury, politiky, vzdělávání a podnikatelské sféry.

Komunitní plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava do roku 2010

Třetím základním strategickým dokumentem rozvoje města Ostravy, jehož vize jsou realizací projektu Ostrava 2015 naplňovány, je Komunitní plán rozvoje sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava do roku 2010. Klíčovou oblastí plánu jsou mj. (z hlediska sociálních služeb): senioři, děti, rodina a Romové.

Integrovaný plán rozvoje města v rámci Regionálního operačního programu

Integrovaný plán rozvoje města (IPRM) je programovým dokumentem umožňujícím rozvoj města v návaznosti na využití veřejné podpory ze strukturálních fondů Evropské unie. Projekt Ostrava 2015 je v souladu s aktivitami tohoto IPRM, zaměřenými především na podporu cestovního ruchu, vybudování infrastruktury pro volný čas a pro kulturní a společenské využití, rozvoj centra města, rozvoj lokalit Černá louka a Vítkovice, realizaci projektu revitalizace řeky Ostravice a rozvoj veřejné zeleně. Návaznost projektu Ostrava 2015 je dále klíčová pro další cíl IPRM, a to zvýšení vzdělanostní struktury obyvatel, rozvoj výzkumu a inovací a lepší řešení dopravní situace ve městě.

7. Jak celá akce Evropské hlavní město kultury zapadá do dlouhodobého rozvoje města, případně i regionu?

OSTRAVA – druhý nejsilnější rozvojový pól České republiky

Na základě předchozích hlubokých analýz socioekonomické situace v uplynulém období byla při tvorbě dokumentu aktualizovaného Strategického plánu rozvoje města 2009–2015 ve všech jeho oblastech akcentována nezbytnost „vnitřní“ přítomnosti „kultury“ nejen jako tradiční společenské instituce a jejich obvyklých funkcí, ale především jako principu pro další rozvoj města. Projekt „Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015“ patří mezi projekty města s největší prioritou. Realizací kandidátského projektu dojde k naplnění nejenom strategických dokumentů města a regionu, ale také kulturní politiky České republiky a EU.

Evropská rovina

Evropská agenda pro kulturu v globalizujícím se světě (2007)

1. Podpora kulturní rozmanitosti a mezikulturního dialogu
2. Podpora kultury jako katalyzátoru kreativity v rámci Lisabonské strategie pro zaměstnanost a růst
3. Podpora kultury jako podstatného prvku v kulturním styku EU s okolním světem

Zelená kniha – Uvolnění potenciálu kulturních a tvůrčích odvětví (2010, koncept)

Národní rovina

Kulturní politika v České republice 2009–2014

Opatření 1.2 Využití metody otevřené koordinace pro účinnější prosazení kulturních hodnot a rozvoje kultury rozmanitosti v koncepčních materiálech krajů a obcí

Opatření 2.6 Posílení dobrovolnických aktivit při ochraně, propagaci a péči o kulturní dědictví

Opatření 3.5 Program podpory modernizace kulturní infrastruktury pro účely poskytování moderních kulturních služeb s vyšší přidanou hodnotou

Regionální rovina

Marketingové strategie rozvoje cestovního ruchu Moravskoslezského kraje pro léta 2009–2013

Město spolupracovalo při tvorbě strategických materiálů rozvoje s Moravskoslezským krajem. Součástí aktualizované Marketingové strategie rozvoje cestovního ruchu Moravskoslezského kraje pro léta 2009–2013 je i projekt „Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015“ a akční plán, který vede k jejímu naplnění, obsahuje jednotlivé projekty naplňující Koncepci rozvoje kultury statutárního města Ostravy.

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro roky 2009–2016

Město rovněž úzce spolupracuje na dokumentu Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro roky 2009–2016. Jeho součástí je projekt „Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015“, který naplňuje globální a strategické cíle dokumentu.

Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje 2010 – 2016

8. Do jaké míry hodláte upevňovat vazby s druhým městem, které bude také jmenováno hlavním městem kultury?

Belgickým Evropským hlavním městem kultury se stal Mons.

Co spojuje Mons (92 000 obyvatel) s Ostravou?

- Charakter měst výrazně určila průmyslová revoluce a nástup důlní těžby (černé uhlí).
- Přechodové období: Restrukturalizace průmyslu a vytváření podmínek pro nové a moderní technologie.
- Mons a Ostrava jsou příhraniční města a univerzitní města.
- Silná podpora projektu Evropské hlavní město kultury primátory s vedeními obou měst.

V čem je Mons pro Ostravu inspirativní?

- Součástí historického centra města je moderní architektura kulturních institucí. Má uměřené dimenze pro kapacitu města, úspěšně srostla s městským okolím a návyky obyvatel, stala se integrální součástí Monsu. Máme na mysli divadelní scénu Le manège.mons postavenou na místě bývalé vojenské jízďárny nebo městskou galerii BAM – Mons Fine Arts Museum (Beaux-Arts Mons).
- Mons už dnes konkrétně ukazuje, jaký trvalý přínos může mít projekt Evropské hlavní město kultury i v širším regionu, za hranicemi centrálního města projektu. Ve spolupráci s Lille 2004 zde totiž vzniklo jedno z dvanácti kulturních center La Maison Foile (v Belgii se nacházejí tři). V Monsu se jedná o trojici budov industriální architektury, nyní věnovaných živému umění (divadlo, hudba, expozice, nová média, performance).

S našimi kolegy v Monsu – Yvesem Vasseurem, ředitelem přípravného týmu Mons 2015, a jeho asistentkou Marií Noble se opakovaně scházíme. Společně hledáme ideální formy spolupráce, které co nejpřirozeněji propojí specifika a jedinečnosti obou měst. Ptáme se, co se

od sebe vzájemně naučit. Domluvili jsme se na spolupráci v několika oblastech:

- **Současná hudba.** V Ostravě a Monsu je tato oblast velmi dobře rozvinuta. V Ostravě se koná bienále Ostravské dny – Festival a Institut nové hudby, jedna z největších hudebně-vzdělávacích akcí svého druhu na světě se zapojením Janáčkovy filharmonie Ostrava. Komorní orchestr Ostravská banda je ansámblem pro novou a experimentální hudbu. Jedním z hlavních partnerů projektu Mons 2015 je l'Ensemble Musiques Nouvelles, který patří k nejstarším ansámbům zaměřeným na prezentaci současné tvorby (založen v roce 1962). Každou sezonu ansámbl provede čtyřicet koncertů nebo multimediálních představení (tanec, literatura, nová média, instalace...), z toho dvacet premiér. Mons plánuje vybudování sálu výhradně pro soudobou hudbu. Spolupráce v rámci společných projektů EHMK bude zahrnovat zejména rezidence a prezentace děl současných mladých skladatelů.
- **Speciální projekty loutkových divadel.** Do projektu Ostrava 2015 je zapojeno nejdůležitější divadlo pro děti Ostravy a kraje – Divadlo loutek Ostrava a jeho mezinárodní soutěžní festival Spectaculo Interesse. Partnerem projektu Mons 2015 je La Fabrique de théâtre z města Frameries, připravující několikaletý projekt loutkové show, která bude vrcholit v roce 2015. Spolupráce bude postavena na participaci obou souborů na připravovaných projektech pro rok 2015.
- Jedním z víceletých vzdělávacích projektů Mons 2015 je vzdělávací projekt **I will be 20 in 2015**, zaměřený na **děti a mládež**, kteří se zároveň stanou ambasadory

Člen týmu Mons 2015 Jean-Paul Dessy (vlevo), skladatel, dirigent a violoncellista, byl hostem koncertu Ostravské bandy, který se uskutečnil v Divadle Archa dne 6. 6. 2010 v rámci přehlídky Ostrava v Praze (24. 5. – 10. 9. 2010). S l'Ensemble Musiques Nouvelles, který Jen-Paul Dessy řídí, připravujeme společný projekt „In Ostrava: Music of Today“.

Skutečné a neformální přiblížení duchovního světa obyvatel obou měst je pro nás velkou výzvou.

Návštěva zástupců týmu Mons 2015 v Ostravě

projektu. Chceme rozvinout ideu tohoto projektu, pracovat s ní v Ostravě a propojit oba tyto projekty.

- **TOVÁRNA – kulturní centrum pro mladou generaci:** Součástí projektu Ostrava 2015 je vznik kulturního a komunitního centra pro nejmladší generaci umělců a návštěvníků. Přirozeným partnerem v Monsu je zmíněná la Maison Folie. Jejich společné projekty by se měly dotknout současného umění, performance arts a nezávislé hudby.
- **Prezentace ostravské kultury na Valonských slavnostech a dalších festivalech:** Chceme prezentovat ostravskou kulturu či společné projekty s našimi belgickými kolegy na Valonských slavnostech a dalších festivalech, které každoročně probíhají v Monsu a dalších městech tohoto frankofonního regionu.
- Další linií **spolupráce je kooperace kulturních institucí** v obou městech, výměnné rezidence, účast na festivalech a řada dalších.
- Přípravné týmy jsou domluveny na společné **komunikační strategii**, viz kapitola V. *Komunikační strategie*.

Přehled osobních jednání přípravných týmů a politické reprezentace obou měst

Duben 2009: **Bratislava**, v rámci IETM (International network for contemporary performing arts - Mezinárodní síť současného scénického umění)
 Květen 2009: **Brusel**, v rámci informačního dne o projektu Evropské hlavní město kultury
 Květen 2009: **Mons** – prohlídka kulturní infrastruktury města
 Červenec 2009: **Avignon**, setkání v rámci konference Les Rencontres na téma Evropské hlavní město kultury
 Září 2009: **Ostrava** – prohlídka kulturní infrastruktury města a další diskutování společné spolupráce
 Březen 2010: **Brusel**, v rámci konference věnované 25. výročí projektu EHMK

Velvyslanectví České republiky v Bruselu

Velvyslanec v Bruselu PhDr. Vladimír Müller, CSc., potvrdil spolupráci Velvyslanectví České republiky v Bruselu na přípravě a realizaci společných projektů Ostravy s městem Mons.

Setkání týmů Mons 2015 a Ostrava 2015 v Bratislavě

Čestmír Kopecký, vedoucí projektu:
„Při hledání vztahu k belgickým městům jsme na čas uvažovali o představení Ostravy na Valonských slavnostech. Ze záměru nakonec z technických důvodů sešlo, ale získali jsme zajímavou zkušenost. Hledali jsme něco, co by Ostravu jednoznačně prezentovalo jako téma, i jako město. Nakonec jsme vybrali Bílé divadlo s jejich mimickou, nonverbální inscenací obrazu Martina Velíška „Staří horníci ukazují filharmonikům rentgeny svých plic“. Ve scénické performanci Živý obraz hraje Janáčkova filharmonie, celé představení obsahuje jistou míru nostalgie a soucitu, ale i nadsázky. Druhým artefaktem měla být socha horníka vytesaná z uhlí a konečně poslední prezentací je čtyřicetičlenná hornická dechovka, pompézní pozůstatek zašlé slávy tohoto řemesla v Ostravě. Úmyslně jsme ne zvolili jen obvyklé, žánrově tradiční prezentace. Předpokládali jsme, že oslovíme Belgii neformálním představením sociálního kontextu ostravského, do jisté míry podobného života.

Překvapila nás reakce lidí, s nimiž jsme náš záměr konzultovali. Zdálo se, že rentgeny se mohou dotknout belgických horníků (Mons má hornickou minulost ještě živou) a zdravotních následků důlní těžby. „Člověk z uhlí“ je z nezvyklého materiálu, a tedy paradoxní poctou. Hornická dechovka asociuje tradice a retro pop, které navždy mizejí s proměnami životního stylu.

Nakonec jsme se Valonských slavností neúčastnili z jiných (technických) důvodů, ale jsme bohatší o poučení z živé diskuse nad projektem. Předsevzali jsme si, že vedle standardního představení kultury Monsu a Belgie v Ostravě představíme „naši“ kulturu v Monsu. Pojedeme a představíme tam právě tyto tři prezentace. Naší ambicí je sblížit rozdílné vnímání a vzájemně se pochopit.“

9. Vysvětlete, jak celá akce může splňovat následující kritéria. Svou odpověď laskavě zdůvodněte. Pokud jde o „evropskou dimenzi“, uveďte, jak město hodlá přispět k plnění následujících cílů:

- **posílit spolupráci ve všech oblastech kultury mezi provozovateli (organizátory) kultury, umělci a městy ve vaší zemi a v ostatních členských státech;**
- **zdůraznit bohatou kulturní rozmanitost v Evropě;**
- **uvést do popředí zájmu společné aspekty evropských kultur. Laskavě specifikujte, jak by akce Evropské hlavní město kultury mohla pomoci posílit vazby vašeho města s ostatní Evropou.**

Kritérium „evropská dimenze“

- posílení spolupráce ve všech oblastech kultury: provozovatelé, organizátoři, umělci, města v České republice a ostatní členské státy

1. Kulturní produkce projektu Ostrava 2015 naplňuje evropskou dimenzi. Strukturou i tematicky se přímo dotýká posilování společných evropských vztahů a vazeb.
 - Princip strategie „Perpetuum mobile“: všichni stěžejní ostravští provozovatelé a organizátoři kulturních akcí, a potažmo i umělci a diváci, budou po celý rok 2015, s přesahem od roku 2009 a dále přes rok 2015, vedeni projektem k společné kulturní akci ostravských tvůrců s evropskými, představení evropské instituce nebo tvůrce v Ostravě a prezentaci ostravské kultury v zahraničí.
 - Mimo projekty typu Perpetuum mobile je celá samostatná část „Slavnostních programů 2015“ zaměřena na projekty mimořádné umělecké kvality, které vzniknou ve spolupráci místních umělců a institucí s mimoostravskými a evropskými.
 - V této knize představujeme konkrétní kulturní programy, které výrazným způsobem reflektují evropský rozměr.

- Již kandidatura samotná iniciovala vznik nových trvalých mezinárodních kulturních akcí a nových uměleckých děl evropských tvůrců, některá jsou již dokončena a jiná vznikají.

2. Klíčový projekt Klastř Černá louka od počátku zrodu, příprav i následné realizace vzejde z intenzivní spolupráce řady českých a evropských institucí.
 - Ať už jde o konzultace ideového záměru a projektového plánování, přes architektonické soutěže na jednotlivé budovy, výběrové komise, složené z představitelů významných institucí, po transfer dalších zkušeností způsobu managementu kulturních klastřů.
3. **Vzdělávání formální i neformální – předpoklad udržitelnosti trvalé evropské spolupráce.** Jeho hlavním cílem bude od roku 2010 připravovat kulturní aktéry působící v Ostravě na vytvoření konkrétních akcí a aktivit, které budou splňovat evropský rozměr projektu Evropské hlavní město kultury. Specifickým cílem pak bude posílit manažerské schopnosti pracovníků v oblasti kultury a tím i celkové zvýšení kvality kulturních projektů.

Kulturní produkce projektu Ostrava 2015 naplňuje evropskou dimenzi. Strukturou i tematicky se přímo dotýká posilování společných evropských vztahů a vazeb.

Klíčový projekt Klastř Černá louka od počátku zrodu, příprav i následné realizace vychází z úzké spolupráce řady českých a evropských institucí.

Součástí projektu Ostrava 2015 je vzdělávání, jakožto předpoklad udržitelnosti trvalé evropské spolupráce.

Pestrost a rozmanitost je dramaturgickým předpokladem všech kulturních produkcí projektu Ostrava 2015. Budeme pěstovat spolupráci s partnerskými městy Ostravy a národnostními menšinami žijícími v Ostravě.

Jeden z emblematických projektů bude postavení do čela projektu osobnosti, jejichž životní příběh symbolizuje myšlenky evropanství.

- S ohledem na horizontální charakter kultury a v souladu s kulturní agendou EU se série školení (training) zaměří kromě programu EU Culture i na další programy Evropské unie, které mohou být využity pro podporu projektů s kulturním záběrem (Media 2007, Program celoživotního učení, Mládež v akci, 7. rámcový program, ICT Policy Support Programme, Evropa pro občany, Progress, orientace ve strukturálních fondech a jejich využití pro projekty s kulturním záběrem, příprava na novou generaci programů Evropské unie).
- Vzdělávání aktérů v oblasti kultury v oboru kulturního managementu (Projektové plánování, Management projektů, Prezentační a komunikační dovednosti, Marketing kulturních projektů, Komunikace s veřejností, Pravidla týmové práce, Základy ekonomiky a účetnictví, Podnikatelské dovednosti se zaměřením na kulturní organizace, Autorské a licenční právo, Fundraising, Branding, Kulturní politika).
- Pokračování města ve spolupráci s British Council a ProCulture / Otevřená společnost o.p.s., na realizaci hry Future City Game, zapojující kreativní obyvatele města do řešení problémů / výzev moderního města.

4. Pro projekt jsme získali evropské konzultanty, a to jak pro jeho dílčí části, tak pro jeho celkovou koncepci.

- zdůraznění bohaté kulturní rozmanitosti v Evropě

1. Systematické rozvíjení spolupráce kulturních aktérů Ostravy s jejich kolegy z partnerských měst Ostravy a poznávání jejich specifické kultury, a to zejména v rámci projektů s názvem „Perpetuum mobile“.

- 2. Pestrost a rozmanitost je dramaturgickým předpokladem všech kulturních produkcí projektu Ostrava 2015.**
- 3. Rozvíjíme dále spolupráci s národnostními menšinami (Řekové, Romové, Poláci, Slováci, Vietnamci, Korejci a další) a pěstujeme téma menšin a s ním spojená témata tolerance, integrace anebo jinakosti.**

- společné aspekty evropských kultur, posílení vazby Ostravy s ostatní Evropou

- 1. Jeden z emblematických projektů Ostravy 2015 je postavení životních příběhů takových osobností do čela projektu, které jsou symboly myšlenek evropanství a nesou hlavní znaky těchto ideálů. Tyto osobnosti budeme systematicky pěstovat a objevovat. Prvními – hlavními osobnostmi jsou:**
 - **Karel Reisz** – česko-anglicko-americký filmový režisér, producent a teoretik, jeden ze zakladatelů tzv. Free Cinema; je jedním z tzv. „Wintonových dětí“. Narodil se a do třinácti let žil v Ostravě. Filmy Karla Reitze otevřely filmový festival Ostrava Kamera Oko a odhalili jsme mu pamětní desku na domě, kde žil – je to dům na hlavním náměstí. Česká televize – Televizní studio Ostrava v koprodukcii se společností Arcimboldo (Londýn) natáčí o Karlu Reiszovi, na popud kandidatury, celovečerní dokument o jeho životě (režie Mira Erdevičky).
 - **Téma osudu, odchodu z Ostravy a znovuobjevení Karla Reitze v rámci akce Evropské hlavní město kultury je mostem mezi zmizelou Ostravou dvacátých a třicátých let 20. století, kdy byla evropským kulturním městem, a dneškem, kdy se jím zase stává.**

- **Melina Mercouri** – řecká herečka, bojovnice proti fašismu, ministryně kultury, které se podařil prosadit projekt Evropské hlavní město kultury, ovlivňující životy obyvatel mnoha evropských měst. Řecká komunita, žijící v Ostravě (která, stejně jako Melina Mercouri, byla z Řecka vyhnána a našla v Ostravě přijetí), jí v roce 2015 odhalí sochu. V rámci filmového festivalu Ostrava Kamera Oko bude mít Melina Mercouri svou samostatnou sekci.
- **Jedním z jejích hlavních témat bude společný osud Meliny Mercouri s ostravskými Řeky a idealismus projektu.**
- **Paul Kupelwieser** – nejlepší ocelářský manažer své doby, který transformoval Vítkovice (část města Ostravy) v jeden z největších ocelářských gigantů v Evropě. Po první světové válce vydal Kupelwieser politickou studii, podle které se měly malé státy Evropy spojit po vzoru USA a vytvořit státní útvar se společným parlamentem a prezidentem. Paulu Kupelwieserovi nynější majitel Vítkovic Jan Světlík v roce 2015 odhalí – na popud naší kandidatury – sochu.
- **Hlavním tématem projektu bude hledání Evropských spojených států a jeho vizionářství.**

2. Pozitivní příklady hlavních projektů Ostravy 2015

- Projekt Klastru Černá louka nabídne českým a evropským městům, zejména z nových členských zemí Evropské unie, pozitivní příklad, jak lze dobudovávat a regenerovat město. Měl by se stát iniciačním bodem, precedentem pro následníky.
- Revitalizace Dolní oblasti Vítkovic České republiky představuje v současnosti největší projekt urbánní regenerace v České republice a je svým charakterem v nových členských zemích Evropské unie zcela ojedinělý. Tento projekt stejně jako i další stavby v rámci kandidátského projektu (Revitalizace řeky Ostravice

nebo TOVÁRNA – kulturní centrum pro mladou generaci) měly snadnější cestu k realizaci mimo jiné proto, že se mohly opřít o příklady podobných projektů evropských měst.

3. **Velkou motivací projektu Ostrava 2015 je vytvořit dlouhodobé a užitečné partnerství jednotlivců a institucí od místní po mezinárodní úroveň.** Příklady prostředků, kterými tohoto chceme docílit:
 - Posílení networkingu (kooperace v sítích), a to zejména v oblastech, které jsou zapotřebí posílit nejenom na lokální, ale i regionální, národní a mezinárodní úrovni.
 - Podpora vzdělávání kulturních aktérů.
 - Kurátoři jednotlivých programových sekcí a kulturních projektů budou osobnostmi z České republiky a zahraničí.
 - Nově vybudovaná infrastruktura počítá se zázemím pro rezidence mimoostravských umělců.

Klaster Černá louka nabídne českým a evropským městům výrazný příklad, jak komplexně dobudovávat a regenerovat město.

Projekt podpoří trvalou evropskou spolupráci a networking.

Projekt Ostrava 2015 a evropský rozměr

Ostravský projekt ilustruje v evropském kontextu transformační změny ČR v posledních dvaceti letech.

Česká republika prochází od sametové revoluce roku 1989 a vstupu do Evropské unie v roce 2004 nejvýraznějšími změnami ve své historii. Projekt, kterým Ostrava kandiduje na titul Evropské hlavní město kultury 2015, má potenciál ukázat Evropě právě tyto zásadní změny. Ostrava se pro Evropu stane symbolem těchto změn.

Přínos kandidátského projektu Ostravy spočívá v tom, že město může dát dobrý příklad jiným postsocialistickým metropolím v procesu transformace, která zde probíhala šokově, naprosto odlišným způsobem než v západoevropských městech.

Institucionální odlišnosti vyspělých a tranzitivních ekonomik mají původ jak v dlouhém období socialismu, které prožívala střední a východní Evropa, tak také ve zcela specifických procesech systémových změn, které ve střední a východní Evropě následovaly po pádu totalitních režimů. Ostrava se tak vrátí tam, kde byla ve dvacátých a třicátých letech 20. století, tedy do pozice evropského kulturního centra velkého středoevropského regionu.

Projekt Ostrava 2015 demonstruje novou roli kultury v industriálním městě ve specifických transformačních podmínkách postsocialistické společnosti.

Projekt Ostrava 2015 nabízí možnost funkčního a symbolického dokončení procesu restrukturalizace regionu a jeho přechod od industriálního k postindustriálnímu městu. Odpovědnost spojená s titulem Evropské hlavní město kultury bude motivovat lokální aktéry, a zvýší tak konkurenceschopnost města v oblasti kreativních odvětví, infrastruktury. To vše přispěje k fyzické, funkční a sociální regeneraci města. Kandidatura Ostravy na titul EHMK 2015 poskytla jednotící rámec pro transformaci města, která probíhá od 90. let 20. stol.

Projekt Ostrava 2015 znovunalézá význam a funkci centra měst.

Institucionální odlišnosti vyspělých a tranzitivních ekonomik se odráží také ve specifice urbánních struktur, které byly ve střední a východní Evropě deformovány plánováním měst, jež odráželo ideologii komunistických režimů. I přes dynamický vývoj v posledních dvaceti letech a určité „sbližování se“ měst střední a východní Evropy s městy ve vyspělých ekonomikách lze hovořit vzhledem k dlouhým čtyřiceti letům totality o specifickém typu postkomunistických měst, mezi něž patří i Ostrava. Jedním z cílů projektu je oživení a dobudování městského centra. Obdobně jako v jiných postsocialistických městech bylo v souladu s dominantní ideologií městské centrum záměrně devastováno. Krize tradičního města byla způsobena změnami společenských podmínek, včetně vlastnických vztahů, a změnou životního stylu (výjimkou jsou polská města, kde probíhaly obnovy center měst v souvislosti s pěstováním národní historie).

V případě Ostravy a plánů jejího dalšího rozvoje mělo dokonce celé městské centrum být zbouráno, ustoupit těžbě černého uhlí a přesunout se do nových oblastí (sídliště), tzv. „Nové Ostravy“. K tomuto radikálnímu kroku sice nedošlo, nicméně cílená destrukce centra se projevila v silném chátrání budov, částečné demolici a poklesu obyvatel (městské centrum ztratilo v období komunismu téměř třetinu všech obyvatel). Navíc Ostrava je jedním z mála českých měst, kde se přímo v centru stále nacházejí proluky způsobené bombardováním za 2. světové války a především také neobvykle rozsáhlé pozemky po bývalé průmyslové činnosti (Nová Karolina, Nové Vítkovice, Černá louka).

Po pádu totalitního režimu sice došlo k zlepšení situace, nicméně zdevastované centrum města se podařilo vzhledem

k rozsahu negativních zásahů oživit jen částečně. Zejména po roce 2000 se silně rozvinul proces suburbanizace, nepřírodně brzděný v období komunismu, což do jisté míry opět oslabilo městské centrum (pokračující pokles počtu obyvatel, snížení kvality služeb a maloobchodu). Hlavním nástrojem pro opětovnou emancipaci městského centra, které patří již od starověku (agora) k hlavním a nezaměnitelným prvkům evropského města, jsou projekty Klastru Černá louka a „Nových Vítkovic“ / Reaktivace Dolní oblasti Vítkovic.

Ojedinělost projektu Černá louka spočívá nejen v úzkém prostorovém propojení kulturních, sociálních a ekonomických atributů, ale také v jeho komplementaritě k dalším prostorům městského centra. Nadregionální projekt Nové Vítkovice představuje mix funkčních prostor zejména pro potřeby rozvoje cestovního ruchu a průmyslu. Oba projekty tvoří svorník mezi existujícími, jakož i vznikajícími prostory (na území brownfields), a vytvářejí tak novou kvalitu hlavního atributu „evropského města“, městského centra s vitální a autentickou urbanitou. Centra, jež dá svým charakterem prostor pro vyjádření různých životních stylů všech obyvatel města a stane se jedním z klíčových prvků, který omezí proces odlivu obyvatel z města. Právě v již zmiňovaném znovunalezení významu a funkce prostřednictvím nových přístupů regenerace městského centra prostřednictvím kultury spatřujeme jeden z přínosů, z něhož mohou čerpat inspiraci především města střední a východní Evropy, ale i ostatní evropská města s průmyslovou historií. Současná Ostrava se nachází v etapě, kdy centrum znovu získalo potenciál stát se myšlenkovým průsečíkem celého města. Projekt Ostrava 2015 bude mít zásadní roli při formování silného centra města se všemi pozitivními ekonomickými, sociálními a sociologickými dopady na budoucí život města.

Ostrava 2015 určí budoucí směřování rozvoje města v dlouhodobém horizontu

Projekt Ostrava 2015 vychází ze současných hodnot evropské kultury. Projekt kandidatury v souladu se Zelenou knihou – Uvolnění potenciálu kulturních a tvůrčích odvětví (2010) výrazně přispívá k rozvoji evropské kreativity a současné umělecké tvorby. Projekt Ostrava 2015 navazuje na kulturní tradici z meziválečného období, kdy bylo město skutečným evropským centrem – progresivním, multikulturním a s Evropou čile komunikujícím. Ostrava 2015 určuje budoucí směřování rozvoje města v dlouhodobém horizontu. Koncept kandidátského projektu je projektem komplexním, který propojuje aspekty urbanistické, architektonické, sociální, environmentální, ekonomické, společenské a kulturní, včetně dlouhodobých evropských vazeb.

Co Evropa získá realizací projektu Ostrava 2015 a jak bude proměnou Ostravy obohacena

- Evropa získá další úspěšné město, které díky projektu Evropské hlavní město kultury 2015 minimalizovalo své slabé stránky
- Evropa získá silné kulturní centrum na hranici tří států
- Evropa získá nová, trvalá díla a projekty mimořádného významu
- Evropa a zejména města její méně vyspělé části budou projektem inspirovány
- Efekt vzorové městské čtvrti, již představuje kulturně-sociální Klastř Černá louka, který je postaven na principech Nové Aténské charty z roku 2003 vypracované Evropskou radou urbanistů a který bude sloužit jako příklad toho, jak udržitelně rozvíjet města

- Evropa získá ve svém geografickém středu město, které prostoupí evropská kulturní hodnota a vyplní vakuum. Město Ostrava si zachová svoji specifickou tvář a posílí rozmanitost Evropy. Ostrava dá Evropě příklad dobré praxe transformace posttotalitního města.
- Evropa dostane ve svém středu moderní turistické centrum, které pomůže představit společné evropské hodnoty, společnou minulost a nové společné vize budoucnosti.

Tvorba a řízení projektu vzniká v evropské kooperaci // Umělecký ředitel, deset kurátorů jednotlivých programových sekcí i další management bude vybrán v otevřeném mezinárodním řízení, tak jak jsme deklarovali v přihlášce do předvýběrového kola soutěže.

Projekt Ostrava 2015 podléhá evropské reflexi a inspiruje se evropskou zkušeností // Pro projekt jsme získali další evropské konzultanty, a to jak pro jeho dílčí části, konkrétně pro Klastř Černá louka (Stadtart) a celkový rozpočet (PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.), tak pro jeho celkovou koncepci (Zora Jaurová, ředitelka Košic 2013). Počítáme s tím, že po celou dobu realizace budeme projekt konzultovat s úspěšnými bývalými projekty Evropských hlavních měst kultury. Součástí projektu je projekt kulturního mapování a následně vytvoření kulturního plánu v oblasti umění, kultury a sociální inkluze pro město Ostrava, který uskutečníme ve spolupráci s renomovanou institucí ProCulture – výzkumné, informační a vzdělávací centrum pro kulturu/Praha a britskými experty Liou Ghilardi a Colinem Mercem.

Kulturní program je postaven na evropské dimenzi// Strukturou a tématy se projekt přímo dotýká posilování společných evropských vztahů a vazeb. Všechny projekty jsou inspirovány a zobrazují společné evropské hodnoty. Principem dvou základních strategií pro kulturní program, Perpetuum mobile a Slavnostní programy, je podpora mezinárodní spolupráce a akcelerace poslání projektu Evropské hlavní město kultury. Rozpracovali jsme konkrétní kulturní program odrážející evropskou dimenzi. Tento program představujeme na s. 53–157.

Iniciujeme vznik trvalých uměleckých děl a projektů. Zapojujeme evropské tvůrce. // Projekt kandidatury vyjadřuje naši ambici podpořit a přispět k rozvoji současné světové umělecké tvorby a podpořit mobilitu umělců. Projekt Ostrava 2015 zapojuje renomované české a evropské tvůrce, stejně jako začínající umělce a další kulturní aktéry. Na objednávkách nových uměleckých děl se podílejí a budou se podílet město, Moravskoslezský kraj a soukromý sektor. Pro ilustraci uvádíme některé příklady objednávek projektu Ostrava 2015:

- „Ostrava+, mimořádná filmová, televizní a další audiovizuální díla“ – vznik 4 filmů a 1 rozhlasové hry, přičemž realizace celovečerního dokumentu o Karlu Reiszovi a vzniku nové anglické vlny byla zahájena, režisérkou je Mira Erdevički (Londýn), film se natáčí v koprodukcii s Českou televizí a společností Arcimboldo (Londýn)
- „In Ostrava: Music of Today“ – objednávka uměleckého díla renomovaného evropského skladatele, součástí projektu je i podpora uvádění nových orchestrálních skladeb začínajících skladatelů

- „Paul Kupelwieser“ – objednávky nových oper zobrazujících rozporuplnost a velikost významného průmyslníka a evropského myslitele, autora charty Evropských spojených států
- „Premier league“ – nové choreografie renomovaných tvůrců v Národním divadle moravskoslezském
- „Utopie“ – objednávka nových výtvarných děl
- nová výtvarná a další díla spojená s rezidencí výtvarníků v Berlíně (viz „Werkstatt Ostrava - Berlin“)
- oslovení renomovaných či progresivních architektů pro stavby v rámci projektu Ostrava 2015 (urbanistické řešení bývalého brownfieldu Černé louky pro vznik nové městské čtvrti, konkrétně viz s. 181-209; kongresové centrum a revitalizace průmyslových objektů, které zpracovává AP Atelier Josefa Pleskota; nová budova krajské galerie – konkrétně s. 223-225; architektonické soutěže na budovy v rámci Klastru Černá louka – koncertní síň, městská galerie, Music Pavilion, školy, bydlení, veřejný prostor)
- „Železná plastika – sympozia prostorových forem 2011-2015“ – nové sochy a plastiky do veřejného prostoru města
- Sochy Melině Mercouri a Paulu Kupelwieserovi a pamětní deska Karlu Reiszovi

Implikujeme aktuální evropská témata // Hlavní současná evropská témata jako kultura a sociální inkluze, koncept rovných příležitostí a využití kreativního průmyslu k sociálnímu a ekonomickému rozvoji jsou nedílnou součástí našeho projektu.

Podporujeme evropský networking // Projekt Ostrava 2015 byl impulsem k většímu zapojení města a jeho kulturních institucí do evropských sítí. V současné době připravujeme zapojení do URBACT EU (nově připravovaná výzva), Evropské stezky industriálního dědictví (European Route of Industrial Heritage), projektu European Neighbourhood Policy nebo European Smart Cities. Jsme zapojeni do mezinárodního projektu British Council Challenge Europe, jehož cílem je hledat odpovědi na otázky klimatických změn. Dlouhodobým cílem města je zapojení do Creative Cities Network (Unesco).

Město Ostrava je zapojeno v řadě sítí, a to od sítě svých partnerských měst, přidruženého členství v Euro Cities až po projekt INCORD – „Integrated Concepts for Regional Development“ (spolupráce Německa s hraničními regiony východní Evropy). Také kulturní a sportovní operátoři města figurují v mezinárodních sítích jako European Forum of Worldwide Music Festivals, European Festivals Association, ARFIE – Association for Research and Training on Integration in Europe nebo IAAF World Athletics Tour. Ostravská univerzita a VŠB – Technická univerzita Ostrava mají dohromady uzavřeno více než 190 smluv o spolupráci se zahraničními univerzitami. Český rozhlas Ostrava pravidelně spolupracuje s European Broadcasting Union.

10. Vysvětlete, jak celá akce může plnit následující kritéria. K odpovědi u každého kritéria laskavě uveďte zdůvodnění. Pokud jde o „město a občany“, uveďte, jak město hodlá zajistit, aby program pro Evropské hlavní město kultury

- vzbudil zájem obyvatel na celoevropské úrovni;
- podnítil účast umělců, zainteresovaných subjektů působících na kulturně-spoolečenské scéně, jakož i všech obyvatel města i okolního regionu podílejícího se na programu;
- byl trvalejšího rázu a stal se nedílnou součástí dlouhodobého kulturního a společenského rozvoje města.

Kulturní program a investiční projekty zásadně zvýší atraktivitu místa pro kulturní a poznávací turistiku na celoevropské úrovni.

Projekt Ostrava 2015 zapojí umělce, aktéry v oblasti kultury a obyvatele po jednotlivých skupinách i celkově. Základem projektu Ostrava 2009 je týž princip.

Kritérium „město a občané“

– zájem obyvatel na celoevropské úrovni

1. Ostrava je zajímavá svou vlastní specifickou kulturou. Budeme ji představovat jak návštěvníkům Ostravy, tak v zahraničí. Také pomocí kulturních projektů, spoluprací s partnerskými městy Ostravy, belgickým Evropským hlavním městem kultury 2015 a dále PR, komunikací a propagací (zahraniční část rovněž ve spolupráci s belgickým Evropským hlavním městem kultury).
2. Dramaturgie kulturního programu se zaměřuje na témata, osobnosti a mimořádné typy událostí, které jsou atraktivní a inspirativní pro občany celé Evropy. Máme připraveny akce podporující kulturní turismus jako např. „Uhlí – koks – železo“ – unikátní expozice produkčního řetězce od těžby uhlí, výroby koksu, elektrické energie až po výrobu železa a Science and Technology centrum Ostrava, „Colours of Ostrava 2015“, „Prsten Nibelungův – operní projekt století v areálu Vítkovických železáren“, „Summit středoevropské kultury“, „Edvard Munch – Po 110 letech od přelomové výstavy“, „Korea – Europe / Setkání s východem / Tradice

a inovace – Umění Koreje“, „Nový cirkus v Ostravě“, „Code:Mode!!! / Ostrava Young Fashion Weekend“, „18. evropské setkání horníků a hutníků / 18th European Mining and Metallurgy Meeting“ nebo „Cena Jindřicha Chalupeckého v Ostravě 2015“

3. Klastř Černá louka, transformace bývalých průmyslových hal v projektu Nové Vítkovice, nová budova krajské galerie a další stavby jsou uchopeny tak, aby zvýšily turistiku kulturní, poznávací i kongresovou.

– účast umělců, zainteresovaných subjektů na kulturně-spoolečenské scéně, jakož i všech obyvatel města i okolního regionu podílejícího se na programu

Oslovujeme umělce, instituce, ale i běžné obyvatele: některé sekce projektu implikují oslovení vybrané skupiny, z jiných vyplývá oslovení celkové. Tomu odpovídá koncepce projektu Ostrava 2015, tento princip je rovněž základem letošní iniciační fáze projektu Ostrava 2009 a Ostrava 2010.

1. Obyvatele města do projektu zapojujeme konkrétními participativními projekty, jako jsou

Smysl projektu Ostrava 2015 je v oživení a posílení kultury v dané oblasti.

Usilujeme o trvale vzrůstající rozvoj „velké kultury“ i „kultury všedního dne“ ve městě.

Pomocí „narozenin“ udělení titulu EHMK budeme i po roce 2015 systematicky bilancovat a rozvíjet kulturní život města.

Základní nastoupené cesty jsou dvě:

- 1) Akcelerace vlastních zdrojů – kulturních institucí a tvůrců pomocí projektu „Perpetuum mobile“ a vzdělávání kulturního managementu.
- 2) Příkladem špičkových evropských programů a jejich vlivu přimět diváky trvale požadovat kvalitu kultury evropské úrovně.

například Ostravské příchody, které zahrnují zaznamenávání osobních příběhů, moderované večery s „příchozími“ Ostravany, vysílání příběhů ve veřejnoprávním Českém rozhlase Ostrava, vlastní web i vydání knihy, Happening na Černé louce, piknik s promítáním na veřejných prostranstvích nebo soutěž o nejlepší studentské tablo zapojující logo kandidatury. Nejrůznějším skupinám obyvatel nabízíme možnost vyjádřit podporu kandidatuře – vyfocením se s logem kandidatury. Těto možnosti využily desítky profesních skupin, od záchranářů, horníků, hasičů až po plavce nebo třeba krasobruslaře. Přípravu máme řadu dalších projektů tohoto typu. Současně jsme pro projekt získali podporu hoteliérů, restauratérů a podnikatelů, s nimiž jsme navázali spolupráci.

2. Zapojujeme studenty středních a vysokých škol.

Ostrava je město se silným studentským potenciálem (60 000 vysokoškolských a středoškolských studentů) a programová koncepce s napojením na univerzitní prostředí počítá. Už teď studenty zapojujeme do konkrétních kulturních projektů spojených s kandidaturou (Happening na Černé louce, Měsíc autorského čtení v Ostravě, obsahová a organizační spolupráce na činnosti centra kandidatury Stará Aréna) a podporujeme studentské iniciativy.

3. Zapojujeme kulturní profesionály a další kulturní aktéry, a to zejména do přípravy kulturních programů pro projekt Ostrava 2015. Více než 180 z nich se podílelo na přípravě programů pro přihlášku do výběrového kola. Projekt Ostrava 2015 ale počítá s jejich daleko širším zapojením, a to v rámci strategie Perpetuum mobile.

4. Máme připraveny projekty podporující mobilitu umělců jako např. „In Ostrava Music of Today“, „Summit střeoevropské kultury“, „Werkstatt Ostrava - Berlin“, „Měsíc autorského čtení 2015“, „The Other Europe“, „Trojhlavý drak“, „Měsíc autorského čtení 2015“, „Nový cirkus v Ostravě“, „Premier league“, „THE

SWINGING FACTORY / Industrial City Music“ nebo „Cover Story / 75 let gramofonového obalu“.

5. Máme připraveny **komunitní projekty** jako např. „Velký komunitní projekt“, „Ostravské příchody 2015“, „Cirkus zkus“, „The winter out: zima venku“, „Když čist, tak všude...“, „Z kostela do hospody“, „Zelené body změny 2015“, „Přetahování mezi Moravskou a Slezskou Ostravou“, „Interkulturní park – Labyrint světa a ráj srdce“, „Vstupenka“ jako brána dalšího rozměru zábavy a komunikace v komunitě nebo „Kulturní paměť Ostravy“.
6. Projekt kandidatury akcentuje **programy ve veřejném prostoru**, které v Ostravě nebyly doposud systematicky rozvíjeny. Například „Ostrava Urban Olympics“, „Ostrava z tramvaje“, „Znějící komíny“, „Umění ve výlohách“, „Uslyšet město“ nebo „Respirační symfonie“.
7. Pokračujeme v úzké **spolupráci s regionálními médii**. Kromě mediálních partnerství podporujících informování o průběhu kandidatury připravujeme **pro média speciální projekty**. Tuto spolupráci budeme dále prohlubovat.
8. **Součástí kandidátského projektu jsou oblíbené stávající kulturní projekty města** jako například mezinárodní festival world music Colours of Ostrava, mezinárodní festival Janáčkův máj, divadelní festivaly Ost-ra-var a Dream Factory, Svatováclavský hudební festival, Tanec Ostrava, queer filmový festival Mezipatra, Pohyb-Zvuk-Prostor – mezinárodní festival multimediální a intermediální tvorby, které připraví speciální program pro rok 2015.
9. Významně jsme rozšířili stávající důležité kulturní události v Ostravě o aspekt kandidatury. Zapojujeme se do populárních a oblíbených kulturních projektů nebo akcí spolků a asociací, jako jsou například Muzejní noc, Ostrava DOKOŘÁN!!!, Den, kdy se bude tančit všude!

(u příležitosti mezinárodního Dne tance), happeningy na podporu rozvoje cyklistiky ve městě a další. V tomto trendu budeme pokračovat.

- trvalý ráz, nedílná součást kulturního a společenského rozvoje města

1. Samotný smysl projektu Evropské hlavní město kultury je v oživení, posílení a rozvoji kultury v dané oblasti. Jde o to, naplnit projekt kvalitním obsahem a udržet nasazený rozvoj v jeho dynamice a další koncepční, promyšlené činnosti.
 - Principy trvalého působení vlivu udělení titulu Evropské hlavní město kultury jsou zakotveny v projektu Ostrava 2015 v dramaturgii jak staveb, tak i kulturního a vzdělávacího programu (v oblasti kulturního managementu).
 - V rámci kandidatury Ostravy již vznikly mezinárodní filmový festival **Ostrava Kamera Oko** a **Měsíc autorského čtení v Ostravě**, které se budou periodicky opakovat.
 - Vznikla **Bílá kniha ostravské kultury**, která se po roce 2011 promění v **internetovou encyklopedii města**. Vydali jsme **Leporelo Tajemná Ostrava** - první kniha svého druhu o historii města určena nejmladším čtenářům.
 - Otevřeli jsme **Informační a kulturní centrum kandidatury Ostravy 2015 „Stará Aréna“** na hlavním náměstí ve městě. Tento prostor, který byl pět let opuštěný, jsme opět vrátili kultuře. Kromě informačních akcí, kampaní a vzdělávacích seminářů, konferencí a workshopů zde každý den nabízíme projekty, které aktivně vtahují obyvatele do procesu kandidatury a projektu samotného. Stará Aréna prezentuje nejaktuálnější kulturní dění z ČR i Evropy a svou aktivitou stimuluje a podporuje evropskou spolupráci. Současně podporuje vznik místních nezávislých projektů studentů, uměleckých iniciativ i amatérů. Vznik multižánrového klubu s 20 programy měsíčně se setkal s obrovskou pozitivní odezvou obyvatel a médií. Tento
- prostor a hlavně medializace programu napomohly výrazným způsobem rozšířit a aktivizovat větší cílovou skupinu. Již po prvním měsíci svého fungování se klub stal zcela spontánně platformou sjednocující kulturní frontu Ostravy. Je to právě Stará Aréna, kde se setkávají nejvýznamnější kulturní síly ve městě a kde vzniká fungující networking při přípravě mnoha kulturních projektů (např. Muzejní noc, Den dětí, Ostrava DOKOŘÁN!!!, TOVÁRNA – zahájení činnosti centra pro mladou generaci a další).
- Kandidatura Ostravy podnítila nejmladší generaci k vlastní a samostatné iniciativě v podobě vzniku projektu **TOVÁRNA** vytvářejícího podmínky pro percepci a reflexi umění i vlastní tvorbu mladých lidí a nabízejícího prostor pro experiment, pohyb, multimedialitu, progresivitu, participaci a integraci. Ve spolupráci s přípravným týmem, společností Vítkovice, a.s. a nositeli vize projektu TOVÁRNA získala tato iniciativa vlastní prostor v objektu tzv. Starých koupelen (1 800 m²) v areálu Národní kulturní památky Dolu Hlubina. Projekt považujeme za jeden z největších úspěchů kandidatury města, neboť díky síle značky EHMK vznikl první nonkonformní prostor pro alternativní scénu v Ostravě a Moravskoslezském kraji za výrazné spolupráce soukromého, veřejného a neziskového sektoru. Činnost Továrny byla slavnostně zahájena 1. 5. 2010. Všechny ateliéry a hudební zkušebny již našly využití, divadla i taneční soubory začaly v prostoru zkoušet. Připraven je plán konkrétních kulturních projektů. Důl Hlubina se nachází ve strategické poloze v těsné návaznosti na Dolní oblast Vítkovic a Klastř Černá louka.
 - Máme připraveny **objednávky uměleckých děl**, viz s. 294–295
2. Je zpracována Kulturní koncepce města do roku 2020, která počítá se stálým rozvojem kultury obsažené v projektu Ostrava 2015.
 3. Projekt „Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015“ bude existovat a pracovat i po roce 2015. Chce i pomoci „narozenin“ pravidelně (jednou za 5 let) připomínat

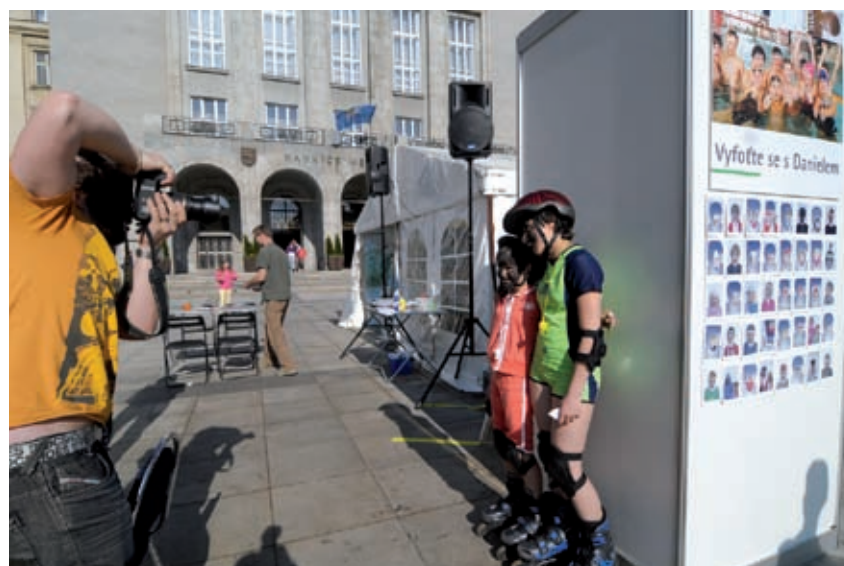
udělení titulu způsobem, aby se v menším opakoval rok 2015, tj. bilancovat a rozvíjet kulturní život města.

V rozšíření sociálních sítí mezi klíčovými aktéry města (obyvateli, institucemi, veřejnou správou) spatřujeme největší přínos kandidatury a projektu Ostrava 2015. Tento networking zaručuje trvalou udržitelnost projektu. Projekt Ostrava 2015 se již nyní stal spojovníkem mezi občanským, veřejným a soukromým sektorem.

Základní nastoupené cesty jsou dvě:

- Akcelerace vlastních zdrojů – kulturních institucí a tvůrců pomocí projektu „Perpetuum mobile“ a vzdělávání kulturního managementu.
- Příkladem špičkových evropských programů a jejich vlivu přimět diváky trvale požadovat kvalitu kultury evropské úrovně.

11. Jak město plánuje začlenění do kulturních aktivit podporovaných evropskými institucemi, případně jak hodlá zajistit synergické působení s těmito aktivitami?

Plánované aktivity projektu vycházejí z těchto principů:

- Mezinárodní spolupráce (ostravské a české instituce s institucemi evropskými)
- Podpora mobility umělců a kulturních děl
- Mezikulturní dialog
- Užší propojení kultury a vzdělávání
- Kvalitní a inovativní projekty, které podporují kreativitu, vykazující skutečnou evropskou přidanou hodnotu
- Podpora spolupráce mezi kulturními aktéry pomocí podpory nejrůznějších typů kulturních aktivit napříč obory
- Udržitelnost
- Podpora kreativních průmyslů
- Užití nových technologií v průběhu tvorby nebo řízení, rozvoje a propagace kulturní spolupráce na evropské úrovni
- Podpora síťování

Aktivity projektu budou v souladu s cíli evropských dotačních programů, zejména programy Kultura, Mládež, Interreg, Média 2007, ICT Policy Support Programme, Evropa pro občany, Progress a strukturální fondy.

Grantový systém města a kraje budou

- podporovat projekty, které jsou úspěšné na evropské a světové úrovni;
- podporovat mobilitu umělců a uměleckých děl;
- priority evropských grantových programů a hlavní témata budou zohledněny v každoročních prioritách grantových výzev.

Synergické působení s aktivitami evropských institucí bude podpořeno vzdělávacími aktivitami, které jsou součástí projektu kandidatury:

- Vzdělávací program v letech 2010–2015 pro kulturní organizace v Ostravě, jehož součástí bude posílit jejich manažerské dovednosti a know-how v pořádání projektů mezinárodní spolupráce (školit budou ProCulture o.p.s./ Praha a Institut umění – kancelář programu EU Culture).
- Založení oboru management umění na jedné z univerzit Ostravy.
- Poradenství pro kulturní organizace a občanské iniciativy v oblasti financování z evropských fondů, získávání partnerů a zapojování se do evropských projektů.

Touha, Kvartet / Taneční představení handicapovaných Setkání (Občanské sdružení Bílá holubice Ostrava), 1. 6. 2010, Divadlo Bez zábradlí, Praha. Představení proběhlo v rámci přehlídky Ostrava v Praze (24. 5. – 10. 9. 2010).

12. Jsou některé části programu zaměřeny na určité cílové skupiny (mládež, menšiny atd.)? Specifikujte příslušné části programu plánovaného pro akci Evropské hlavní město kultury.

V našem projektu vycházíme z předpokladu, že jakákoliv pluralita, ať už je etnická, náboženská, rasová, vědecká, kulturní, vzdělávací atd., společnost obohacuje. **Význam minorit jakéhokoliv typu jako rezervoárů jinakosti je zcela nepochybný.**

Investiční část projektu

S kulturním klastrem vznikne otevřené prostředí přístupné všem obyvatelům. Bude bezbariérové v doslovném i přeneseném slova smyslu, zabraňující sociální exkluzi. Systematicky hledáme, jak dát všem částem klastru co nejvíce přidaných hodnot, a to jak z hlediska urbanismu, architektury, využití, obsahu, ale i např. z hlediska provozu (například kavárny v nově vybudovaných institucích budou provozovány na principu sociální firmy).

V rámci projektu Ostrava 2015 vznikne v nevyužívané budově průmyslové architektury **kulturní a komunitní centrum TOVÁRNA** pro cílovou skupinou mládeže od patnácti let.

Programová část projektu

Koncepce projektu, zejména východisko „velké a malé pravdy“, určuje pohled na programovou strukturu i z pohledu tzv. specifických cílových skupin. Vedle mimořádné kulturní akce zařadíme kulturní aktivitu, která je součástí každodenního života – v tomto duchu budeme koncipovat i konkrétní dramaturgii programu.

V souladu s koncepcí projektu chceme mj. posílit ve městě ty složky kultury, které to potřebují. Proto jednou z programových sekcí bude speciální program umění ve veřejném prostoru v centru města a městských částech,

zejména sídlištích. Dále vytvoříme speciální program pro celou rodinu.

Kurátoři jednotlivých programových sekcí budou povinováni koncipovat program pro každou cílovou skupinu, viz níže, kterou si dále detailně vymezíme. Dalším kritériem a podmínkou programu bude lokalizace akce – ve městě a zároveň mimo něj. Tak např. programová sekce Hudba bude zahrnovat projekty pro děti, mládež, dospělí, seniory a menšiny (národnostní, náboženské, zdravotně postižení) a dále se tyto projekty budou konat ve městě a mimo město.

Tímto principem křížové metody garantujeme, že program bude komplexní a skutečně otevřený všem obyvatelům města.

Aktivity pro tzv. menšiny dělíme na tři části: program o menšinách, pro menšiny a projekty integrující.

Směr v této oblasti je cíleně věnován jak kulturním projektům pro menšiny, tak i projektům o menšinách. Je třeba zpřístupnit kulturu národních i sociálních menšin pro ostatní. V oblasti menšin se dále zaměříme na majoritní společnost (předsudky, tolerance...). Snahou bude tímto podpořit přirozenou integraci menšin.

Programové sekce

Děti a rodinné programy, Umění ve veřejném prostoru, Hudba, Výtvarné umění, Divadlo a tanec, Audiovizie, Literatura, Architektura a design, Muzea a kulturní dědictví, Náboženství a víra

Cílové skupiny

Věkové skupiny (děti, mládež, dospělí, senioři)
Menšiny (národnostní, náboženské, zdravotně postižení)

Místa konání

Centrum města
Městské části
Ostravská aglomerace
Region
Příhraniční státy

Partnerské instituce

Systematicky oslovujeme instituce a nevládní neziskové organizace, které v této oblasti pracují, viz Otázka 13.

Multikulturní východiska a interkulturní výhledy Ostravy 2015

Multikulturnost je v konceptu Ostravy 2015 chápána nad rámec menšin etnického charakteru, počítáme se seniory, lidmi s postižením, gay a lesbickou komunitou. Projekt Ostrava 2015 pojímá multikulturní charakter města jako průřezové téma a vnímá kulturní rozmanitost Ostravy jako zdroj dalšího rozvoje, růstu, kreativity a inovace. Cílem projektu Ostrava 2015 je zlepšit interkulturní klima města skrze vytváření podmínek pro zapojení aktivních zástupců rozmanitých menšin a kultur, kteří již tradičně ve městě léta působí.

V celkové koncepci Ostravy 2015 zohledňujeme tři aspekty programů s ohledem na menšiny. Těmi jsou program o menšinách, **program pro menšiny a projekty integrující**. Programem o menšinách rozumíme zejména, v duchu priorit podpory kultury z veřejných zdrojů (viz úvodní slovo Evy Žákové s. 7), připomínání významných osobností uměleckého a dalšího veřejného života, jejichž činnost představuje inspiraci a vytváří rámec působení dalších jedinců a institucí. Programy pro menšiny zahrnují především komunitní projekty, které budou probíhat ve spolupráci s národnostními spolky a občanskými

sduženými zaměřenými na sociální práci s etnickými menšinami a přistěhovalci. Integrovaný charakter chystaných programů vnímáme jako zákonité vyústění nejen obsahu programů, ale také způsobu jejich přípravy, kdy dbáme na zapojení veřejnosti do procesu přípravy a realizace, což zahrnuje práci v etnicky smíšených oblastech Ostravy. Důraz na integraci zároveň vnímáme jako preventivní mechanismus vzniku socio-patologických jevů, včetně bezpečnostních rizik souvisejících s přistěhovalectvím a sociální diverzifikací třetího tisíciletí.

Multikulturní charakter města pojímáme jako **průřezové kritérium kandidatury**, ne samostatný programový blok. Důvodem je mimo jiné kritické chápání menšinové příslušnosti, za kulturní rozmanitost nepovažujeme pouze institucionalizovaný život národnostních menšin ve městě, ale také přívětivost veřejného prostoru města k seniorům, nabídku kulturního programu přizpůsobenou potřebám a možnostem osob se zdravotním postižením a v neposlední řadě otevřenost ke vzniku nových kulturních formací a identit, které nemusí být v danou chvíli ustanovené a zřejmé.

Vedle mimořádných kulturních a uměleckých projektů akcentujeme kulturu každodenního života. Dramaturgicky vždy stojí „velký projekt“ vedle „malého“. „Velké dějiny“ jsou neoddelitelné od „malých dějin“, rozměr celospolečenský nesmí zastínit rozměr osobní, nadnárodní vazby jsou provázané s mikrokosmem města. Systematickým stavěním „velké kultury“ vedle projektů „malé kultury“ se snažíme zdůraznit nezastupitelnost každodenní kultury. Je stejně důležitá, provází nás na každém kroku, utváří tvář města a rozhoduje, jak se lidé s městem propojují. Velké slavnosti a prezentaci umění stavíme na stejnou úroveň jako kulturu pro všední den, rodinu, školy, seniory.

13. Jaké kontakty město (nebo orgán odpovědný za přípravu akce) navázalo nebo hodlá navázat s:

- provozovateli kultury ve městě?
- provozovateli kultury sídlícími mimo město?
- provozovateli kultury sídlícími v zahraničí?

Vyjmenujte některé provozovatele, u nichž předpokládáte, že s nimi budete spolupracovat, a specifikujte příslušné druhy výměn.

Město

- Sešli jsme se opakovaně s více než 120 zástupci kulturních subjektů ve městě. Jsou mezi nimi příspěvkové organizace města a městských obvodů, příspěvkové organizace kraje, neziskové organizace, občanské iniciativy, umělci, soukromé společnosti, organizace zřizované státem.
- Podchytili jsme, oslovili a zapojili do přípravy široké spektrum kreativních osob, tvůrců, organizátorů uměleckých produkcí a pravidelných programů ve městě, vzdělávacích institucí, neziskových organizací působících pro široké spektrum cílových skupin (děti, mládež, zdravotně postižení, senioři, národnostní menšiny).
- Na naši výzvu pro širokou veřejnost k předkládání projektových záměrů pro Ostravu 2015 jsme obdrželi více než 230 návrhů (výzva byla zveřejněna na stránkách www.ostrava2015.cz a v dalších tištěných a internetových médiích).
- Do podpůrné kampaně Ostrava 2009 a Ostrava 2010, která doprovázela podání přihlášky a byla její součástí, jsme zapojili desítky ostravských kulturních subjektů (městské a soukromé instituce, neziskové organizace, osobnosti, média, školy). Přímo se zapojili i občané města. Můžeme říci, že náš záměr zvýšit povědomí občanů o kandidatuře města a ukázat její přínosy se naplnil.

- Zvláštní akcent dáváme na kulturní a volnočasové aktivity v jednotlivých městských obvodech. Proto jsme zvláště oslovili základní umělecké školy, střediska volného času, domy dětí a mládeže, kulturní zařízení a domy kultury na celém území města.
- Na jedné z univerzit v Ostravě vznikne nový obor management umění.
- Spolupracujeme se všemi hlavními odbory ostravského magistrátu. Jako participanté jsme vstoupili do tvorby koncepce rozvoje kultury města. Po postupu do dalšího kola jsme začali spolu s městskými zastupiteli pracovat na přípravě realizace investičních projektů a úpravách grantového systému města s cílem naplnit koncept programu Ostrava 2015 (viz také Otázka 11).

Moravskoslezský kraj a Česká republika

- Spolupráce s Moravskoslezským krajem

Moravskoslezský kraj zapojí do projektu kandidatury kulturní organizace, které zřizuje a které se nacházejí na území celého regionu (divadla, muzea, hrady, galerie), a upraví grantový systém kraje s cílem podpořit koncept projektu Ostrava 2015.

Spolupracujeme s (k datu odeslání přihlášky do předvýběrového kola)

Alternativní mateřská škola v Ostravě
 Archiv města Ostravy
 Asociace českých filmových klubů
 Asociace českých kameramanů
 Asociace organizací zaměřených na práci a služby pro lidi s handicapem TRIGON
 Helena Balabánová, expertka v oblasti národnostních menšin / Ostrava
 Bílé divadlo / Ostrava
 Biskupství ostravsko-opavské
 Bludný kámen, občanské sdružení / Opava
 British Council / Praha
 Centrum kultury a vzdělávání Moravská Ostrava
 Centrum pro integraci cizinců / Praha
 Centrum pro rodinu a sociální péči / Ostrava
 Colours of Ostrava
 Česká televize / Praha
 Česká televize – Televizní studio Ostrava
 Český rozhlas / Praha
 Český rozhlas Ostrava
 Distribuční společnosti Artcam, Cinemart, Bonton, Bioscop, Falcon
 Divadlo loutek Ostrava
 Divadlo Petra Bezruče / Ostrava
 Dům kultury AKORD / Ostrava
 Dům kultury města Ostravy
 Fakulta umění Ostravské univerzity
 Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze
 Festival Folklor bez hranic / Ostrava
 Festival Janáčkův máj / Ostrava
 Festival Tanec Ostrava
 Fiducia, klub a antikvariát / Ostrava
 Filmový časopis 25fps / Olomouc
 Francouzská ambasáda – audiovizuální oddělení
 Galerie výtvarného umění Ostrava
 Generální konzulát Polské republiky v Ostravě
 Goethe institut v Praze
 Graz – Evropské hlavní město kultury 2003
 Václav Havel

– Spolupráce s krajskými městy

Spolupráce s dalšími největšími městy ostravské aglomerace, která se prostřednictvím svých kulturních aktérů, institucí a škol zapojí do projektu.

– Spolupráce s nejdůležitějšími kulturními institucemi / projekty Moravskoslezského kraje

Do příprav a samotné realizace projektu Ostrava 2015 začleníme nejlepší mimoostravské kulturní instituce a projekty jako např. Bludný kámen / Opava, festival Další břehy / Opava, festival Bezručova Opava, Galerie Langův dům / Frýdek-Místek nebo mezinárodní divadelní festival Bez hranic / Český Těšín.

– Kolegové, vzory, špičky ve svém oboru z ČR

V navrhovaném typu projektů s názvem „Perpetuum mobile“ naší kandidatury si ostravské instituce pro rok 2015 a nebo roky předcházející pozvou podobné instituce – špičky ve svém oboru, vzory, kamarády z České republiky a světa – k realizaci společných projektů. Z řady již zasláných projektových záměrů vybíráme tyto partnery: Divadlo Archa / Praha, Divadlo bezdomovců Ježek a Čížek / Praha, Kulturní centrum Zahrada / Praha, NoD / Praha, Romské muzeum v Brně, Společnost Jindřicha Chalupického / Praha, Meet Factory / Praha, Palác Akropolis / Praha, Divadlo na provázku / Brno, FAMU / Praha, Divadlo Minor / Praha, Naivní divadlo Liberec, OFFCITY / Pardubice, Letní Letná / Praha, Komixfest / Praha a řada dalších.

– Experti z celé České republiky

Spolupracujeme s řadou odborníků na urbanismus, architekturu, kulturní politiku a management umění, produkci, sociology a budeme oslovovat další.

Zahraniční

– Kolegové, vzory, špičky ve svém oboru ze zahraničí

V navrhovaném typu projektů s názvem „Perpetuum mobile“ vyzýváme ostravské instituce, aby pro rok 2015 (nebo roky předcházející) představily v Ostravě své vzory, špičky ve svém oboru ze světa, nebo s nimi vytvořily společné projekty. Z řady projektových záměrů vybíráme tyto partnery: Munch museum Oslo, Leopold Museum ve Vídni, Royal Shakespeare Company, S.E.M. Ensemble / New York, l'Ensemble Musiques Nouvelles / Mons, Festival krátkometrážních filmů Drážďany, festivaly goEast Wiesbaden a Era nowe horizonty / Wrocław, MoMa / New York, ufaFabrik / Berlín, Laznia Nowa Kraków, Divadlo Skrat / Bratislava, Česko-polský festival Bez hranic (Cieszyn – Český Těšín), Tramway Glasgow, Tüzzraktar Budapest, EKH Wien, Magasin 3 Stockholm Konsthall, De Veemvloer Amsterdam, Kunsthalle Berlin, Trafó, Budapešť, centrum současného umění STANICA Žilina, evropské hudební akademie (Akademie múzických umění v Praze, Hudební akademie Ference Liszta v Budapešti, Hudební akademie v Krakově, Akademie der Künste, Berlin, University of Huddersfield a další), MaerzMusik Berlin, Varšavská jeseň, Wien Modern, Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR, Ústav slovenskej literatúry Slovenskej akademie vied / Bratislava, Instytut badań literackich Polskiej akademii nauk / Varšava, Slezská univerzita v Katovicích, Matthias Rick a Raumlabor / Berlin, Lotte Van den Berg a kulturní centrum OMSK / Dordrecht, Stephanie Knight, Centre For Community Arts Research And Practice, Queen Margaret

Hornické muzeum OKD Ostrava
Hvězdárna a planetárium Johanna Palisy v Ostravě
Charita Ostrava
Institut umění / Praha
Janáčkova filharmonie Ostrava
Janáčkova konzervatoř a gymnázium v Ostravě
Jazykové gymnázium Pavla Tigrida v Ostravě-
-Porubě
Knihovna města Ostravy
Komorní scéna Aréna / Ostrava
Koordinační rada seniorů a zdravotně postižených /
Ostrava
Košice – Evropské hlavní město kultury 2013
Krajská vědecká knihovna v Ostravě
Krátký film Praha
Kroužek přátel MHD Ostrava
Kulturní dům K-TRIO / Ostrava
Kulturní dům Michálkovice / Ostrava
Kulturní centrum Zahrada / Praha
Les Rencontres
Ministerstvo kultury ČR
Mezinárodní festival outdoorových filmů / Ostrava
Mladá fronta DNES
Mons – kandidát na titul Evropské hlavní město
kultury 2015
Moravské zemské muzeum v Brně
Moravskoslezský DENÍK
Muzeum Beskyd, Frýdek-Místek
Muzeum umění města Olomouc
Múzičná škola při Lidové konzervatoři v Ostravě
Národní divadlo moravskoslezské
Národní filmový archiv / Praha
Národní památkový ústav, Ostrava
Jaromír Nohavica, písničkář, básník
David Ondříček, režisér
Ostravská univerzita
Ostravské centrum nové hudby / Ostrava, New York
Ostravské muzeum
Ostravské výstavy, a. s.
Ostrčilova International School / Ostrava
OVarT, o. s. / Ostrava
PaS de Theatre s.r.o / Ostrava

University / Edinburgh, Arts Council England (konzultace), EricArts / Bonn, Førde Folk Music Festival (Norsko), Roskilde Music Festival (Dánsko), FinisTerre Festival / Řím, Sziget Festival (Maďarsko), Oslo World Music Festival, Amsterdam Roots Festival, WOMEX / Berlin, Festival Mundial Culture Blend / Tilburg (Nizozemí), Festival El Epiritu Del Sur, Huesca (Španělsko), Estonian Traditional Music Center / Viljandi, Arcimboldo / Londýn.

– Partnerské instituce v belgickém městě EHMK 2015

Viz Otázka 15.

– Partneři z partnerských měst

Jedním z hlavních programových zaměření programu pro rok 2015 a roky předcházející budou projekty, jež budou posilovat spolupráci s kulturními institucemi v partnerských městech Ostravy, kterými jsou Volgograd, Coventry, Katowice, Drážďany, Split, Pireus, Košice, Miskolc, Pittsburgh a Wodzislaw.

– Networking

Zapojení do mezinárodních evropských sítí (Les Rencontres, A Soul for Europe, European Broadcasting Union, European Music Union, European Children's Museum Network, Asociace evropských kameramanských organizací „IMAGO“, Trans Europe Halley, Womad, European Forum of Worldwide Music Festivals a další) a dále transfer zkušeností z bývalých a budoucích měst EHMK (Košice 2013, Essen 2010, Linz 2009, Graz 2003 a další).

– Podpořit a rozšířit síť kontaktů hlavních festivalů města a kraje

– Kurátoři jednotlivých programových sekcí

Programová koncepce Ostravy 2015 počítá s kurátory jednotlivých programových sekcí, kterými budou renomované osobnosti z České republiky a zahraničí. Kurátoři budou koncipovat speciální akce pro Ostravu 2015, odpovídající vysoké umělecké kvalitě a multilaterální spolupráci s předními institucemi a osobnostmi Evropy. Kurátoři budou dále spolupracovat s ostravskými kulturními institucemi zejména na dramaturgické koncepci mezinárodních projektů.

Pro koncipování a realizaci / implementaci především mezinárodních kulturních projektů splňujících kritéria programů Evropské unie vytvoříme v letech 2010 až 2015 speciální program poskytování informací a školení s cílem připravit kulturní aktéry působící v Ostravě na vytvoření konkrétních akcí a aktivit, které budou splňovat evropský rozměr projektu Evropské hlavní město kultury. Specifickým cílem pak bude posílit manažerské schopnosti pracovníků v oblasti kultury a tím celkově zvýšit kvalitu kulturních projektů.

Ivan Passer, scenárista a režisér / Los Angeles
 Pastiche Film o. s. / Olomouc
 Petarda, produkční a umělecká agentura / Ostrava
 Prague Art Design
 Prinz Prager Galerie v Praze
 ProCulture / Praha
 QQ studio Ostrava, film and television
 production / Ostrava
 Rakouské kulturní fórum / Praha
 Regionální internetové noviny OstravaBlog.cz
 Římsko-katolická farnost Ostrava-Zábřeh
 Římsko-katolická farnost Moravská Ostrava
 a Přívov
 Salesiánské středisko volného času Don Bosco
 Ostrava
 Slezské zemské muzeum v Opavě
 soukromí sběratelé výtvarného umění v Ostravě
 Společenský dům Labyrint / Ostrava
 Statis Prusalis / Ostrava
 Středisko volného času Korunka / Ostrava
 Střední odborná škola waldorfská v Ostravě
 Střední umělecká škola Ostrava
 Jiří Surůvka, výtvarník, performer / Ostrava
 Svatováclavský hudební festival / Ostrava
 Svaz Maďarů žijících v českých zemích – základní
 organizace Ostrava
 TOVÁRNA pro mladé umělce, občanská iniciativa /
 Ostrava
 TV Noe / Ostrava
 Martin Velíšek, výtvarník / Praha
 Velvyslanectví České republiky v Bruselu
 Větrné mlýny, nakladatelství / Brno
 Vítkovice, a. s. / Ostrava
 Vysoká škola báňská – Technická univerzita /
 Ostrava
 Wannieck Gallery v Brně
 Základní škola waldorfská Ostrava
 Základní škola a mateřská škola Ostrčilova 1
 Petr Zelenka, režisér / Praha
 Židovská obec v Ostravě
 Živé kvety / Bratislava
 Zoologická zahrada Ostrava
 ZUŠ Eduarda Marhuly / Ostrava

Kulturní klastr jako kontinuum životního prostoru.

Kulturní instituce a každodenní životní prostor se prolou ve zdravé evropské město.

Sociologický, sociální a ekologický rozměr Klastru Černá louka je v evropském kontextu výjimečný.

Fenomén akce Evropské hlavní město kultury ovlivní v rámci projektu „Perpetuum mobile“ všechny kulturní aktéry města a regionu. V rámci tohoto projektu „přeostří“ na témata „evropská dimenze“ a „město a občané“. Dojde tak k systematické akceleraci poslání akce Evropské hlavní město kultury.

Projekt Ostrava 2015 je koncipován tak
- aby se dal realizovat v rozsahu dostupných financí
- aby byl realizovatelný v minimální variantě i v případě ekonomické krize či jiných mimořádných situací
- a naopak při získání větších zdrojů v ideální variantě.

14. V čem je navrhovaný projekt novátorský?

KLASTR ČERNÁ LOUKA

je oproti ostatním evropským kulturním klastrům obohacen o zásadní aspekt. Některé další evropské klustry jsou také postaveny na horizontální roli kultury a její udržitelnosti (v rámci komplexu Zeche Zollverein byla jako první nová budova postavena Škola managementu a designu – Die Zollverein School of Management and Design). Avšak pro Černou louku je zásadní kontinuitní pojetí: klastr jako celek životního prostoru. Není určen jen pro návštěvníky, je zároveň plně koncipován jako místo pro samotný každodenní život těch, kteří v něm budou bydlet a žít spolu s těmi, kteří ho budou navštěvovat nebo jím procházet.

Klastr Černá louka využívá zelené a klidné prostředí jako prostor pro bydlení, volný čas, vyrůstání a dospívání dětí, jako rozšíření centra města. Synergicky umísťuje obytné budovy spolu se školami tří stupňů (od mateřské až ke střední), propojuje je se živou přírodou a živou kulturou – budovami Výstavního pavilonu, Divadla loutek, Koncertní síně, Městské galerie a dalších. To vše pouhých pár metrů od centra města. Klastr, který budujeme v duchu realistického idealismu, zásadně a natrvalo ovlivní atmosféru celého města.

Nový je do značné míry i přístup k velikosti klastru, nákladnosti staveb, jejich rekonstrukcí a náročnosti (ekologické, finanční a estetické). Jak vyplývá z analýzy evropských kulturních klastrů, kterou jsme si nechali zpracovat, sociologický, sociální a ekologický rozměr Klastru Černá louka bude výjimečný.

PERPETUUM MOBILE

Koncept projektu „Perpetuum mobile“ využívá fenoménu EHMK k nalezení inspirujícího pracovního principu pro kulturní instituce ve městě. Ostravští kulturní aktéři zaměří své projekty a celkovou činnost v rámci „běžného“ provozu vstřícně k ideovým východiskům projektu Evropského hlavního města kultury.

Dramaturgické centrum organizace Ostrava 2015, o.p.s., bude po dobu přípravných let s těmito subjekty úzce spolupracovat. Zadáním a spoluprací docílíme systematické akcelerace poslání projektu Evropské hlavní město kultury, a to v rámci příprav, průběhu, realizace i opakování činnosti všech kulturních subjektů ve městě i v regionu.

VÍCE VARIANT

Máme připraveny různé varianty (i ústupové) pro případ mimořádné situace při kumulování zdrojů (ekonomická nebo politická krize, neúspěch při čerpání veřejných peněz apod.). Minimální varianta (v době podání přihlášky z již alokovaných zdrojů) zaručuje: vyčlenění území Černé louky pro kulturní a vzdělávací využití a stavbu čtyř objektů – koncertní síň, galerie, škola a obytné budovy (některé další se v případě krize dají dostavět postupně rozloženě do dalších let). V programové části a projektech typu „Perpetuum mobile“ bude použit stávající objem financí města, kraje a regionálních měst na každoroční produkci kulturních aktérů, jež bude záramována tematicky na Evropské hlavní město kultury 2015. Vytváříme tak pojistku pro realizaci projektu i za mimořádných okolností.

OPAKOVATELNOST

Cílem není jen dílčí úspěch projektu Evropské hlavní město kultury v roce 2015, ale i rozvoj a další progresy i po tomto roce. Proto plánujeme všechny činnosti tak, aby v sobě obsahovaly klíč k přirozenému pokračování. Projekt Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015 bude vždy po pěti letech slavit narozeniny (v roce 2020, 2025 apod.). Budou příležitostí k dalšímu rozvíjení všech projektů a bilanční sebereflexi, k injekcím pro rozvoj a k udržení kulturního potenciálu Ostravy v pohotovostním stavu. Klastř Černá louka bude díky urbanistickým možnostem Ostravy impulsem a příkladem budoucím generacím, jak doplňovat nebo stavět Ostravu dál.

SYSTEMATICKÉ ZDŮRAŽŇOVÁNÍ VELKÉ A MALÉ KULTURY

Systematické stavění „velké kultury“ vedle projektů „malé kultury“ se snaží zdůraznit nezastupitelnost každodenní kultury. Je stejně důležitá, provází nás na každém kroku, utváří tvář města a rozhoduje, jak se lidé s městem propojují. Velké slavnosti a prezentaci umění stavíme na stejnou úroveň jako kulturu pro všední den, rodinu, školy, seniory.

SNAHA O KOMPLETNOST

Projekt myšlenkově vyrůstá z formulovaných postulátů o nezastupitelnosti, smyslu a významu kultury. Před vstupem do praxe jsme uvažovali o roli kreativity a kultury v budování a udržení města. Snažili jsme se na stejnou úroveň postavit otázky a odpovědi. Některé eseje mají až charakter manuálů. Projekt se snaží o kompletnost. Postavili jsme vedle sebe ideu a cíl, životaschopnou utopii: město jako prostor pro šťastný život.

Všechny části projektu Ostrava 2015 jsou naplánovány tak, aby měly své přirozené periodické pokračování i po roce 2015. Naším cílem je, aby Klastř Černá louka splnil iniciační roli a měl následovníky.

Projekt zdůrazňuje nezastupitelnost kultury každodenního života.

Každá část projektu myšlenkově vyrůstá z postulátů o nezastupitelnosti, smyslu a významu kultury.

Mor. Ostrava - Mostní ulice; v pozadí Pol. Ostrava.

Projekt Ostrava 2015 přinese ve střednědobém a dlouhodobém horizontu zvýšení kvality urbánních struktur.

Realizací projektu Ostrava 2015 dojde ke zvýšení znalostí a kompetencí pracovníků v oblasti managementu kultury. Výstupem těchto aktivit bude vznik nového studijního oboru – management umění.

Skrze zapojení sociálně a kulturně znevýhodněných skupin do přípravy a realizace dílčích projektů se zvýší sociální kapitál města.

Očekává se posílení externí a interní image města.

15. Bude-li městu udělen titul Evropské hlavní město kultury, jaké střednědobé a dlouhodobé dopady bude získání titulu mít z hlediska sociálního, kulturního a urbanistického? Hodlají městské orgány veřejně vyhlásit svoje záměry na období po roce, k němuž se váže získaný titul?

Projekt Evropské hlavní město kultury 2015 je vnímán jako významný impuls pro akceleraci pozitivní a dlouhodobé trajektorie v rozvoji města. Cílem je zvýšení kvality života obyvatel v celém metropolitním regionu a atraktivnější nabídka návštěvníkům města. Přínosy ve střednědobém a dlouhodobém horizontu jsou považovány za klíčové, proto bude jejich vyhodnocení předmětem podrobné evaluační fáze na základě důkladného monitoringu.

Ve střednědobém výhledu budou využity efekty plynoucí z investic do nemovité kulturní infrastruktury města, s ohledem na udržitelnost a částečnou ekonomickou soběstačnost kulturních institucí. Důležitý je také důraz na koncepční plánování, související s urbanistickou kvalitou veřejných budov a prostranství. Veškeré infrastrukturní projekty, ať již nové budovy či renovace stávajících budov či areálů, které vzniknou v rámci projektu Ostrava 2015, budou realizovány v souladu s přísnými sociálními, ekonomickými a environmentálními kritérii. Přísné standardy kvality budou sloužit jako „příklad dobré praxe“ při realizaci infrastrukturních projektů v budoucnu. Hlavním nositelem „kvalitativních standardů“ bude kulturní klastr, kde vzniknou kompaktní urbánní struktury zohledňující současné trendy v rozvoji měst, tj. prostorové propojení práce, zaměstnání a volnočasových aktivit. Tyto standardy kvality budou prosazovány jednak samotným klastrem (každý člen bude muset přijmout tyto standardy za závazné)

a jednak samotným městem Ostrava. Projekt Ostrava 2015 přinese tedy ve střednědobém a dlouhodobém horizontu zvýšení kvality urbánních struktur.

Projekt je kromě investic do kulturní infrastruktury a kulturního programu zaměřen také na zvyšování znalostí a kompetencí pracovníků v oblasti managementu kultury, pro které bude realizován víceletý vzdělávací program s různým tematickým zaměřením (realizace mezinárodních projektů, produkce, možnosti čerpání zdrojů z fondů EU). Předpokládá se zapojení etablovaných institucí a lektorů a rovněž vznik studijního oboru *management umění* v sektoru terciárního vzdělávání ve městě. Takto bude zhodnocen lidský kapitál i zahraniční kontakty získané během realizace projektu Ostrava 2015. Partnerství a integrace většího počtu aktérů v kulturní politice města může přinést pozitivní transfer obecných vzorců kooperace i do jiných oblastí městského života, včetně větší participace občanů a jejich zapojení do diskuse o věcech veřejných.

Zapojení sociálně a kulturně znevýhodněných skupin do přípravy a realizace některých projektů v rámci Ostravy 2015 prostřednictvím neziskového sektoru zvýší sociální kohezi (soudržnost), respektive sociální kapitál města. Projekty také napomohou k oslabení bariér a předsudků mezi jednotlivými komunitami, tj. oslabí negativní dichotomii „my“ a „oni“, která bývá v řadě případů hlavní příčinou sociálních konfliktů.

Očekáváme posílení externí a interní image města, což se mimo jiné projeví v růstu variability kulturních akcí ve městě, i zvyšujícím se podílem aktivních umělců či přímo kulturních institucí nadregionálního, resp. mezinárodního významu. Právě otevřenost a schopnost regionu přijímat kulturní podněty „mimo“ jeho hranice se ukázala již v minulosti nesmírně důležitou pro tvorbu nových a neotřelých myšlenek.

Město Ostrava má zpracovány a schváleny Kulturní koncepci rozvoje města do roku 2020, která obsahuje záměr a cíle projektu Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015.

Všechny další kroky, které se stanou do roku 2015, budou zpracovány do této koncepce rozvoje kultury. Všechny schválené kroky budou veřejně vyhlášeny. Projekt Ostrava 2015 je významným impulsem pro dlouhodobý rozvoj města.

16. Jak byla tato přihláška navržena a zpracována?

Kandidatura byla vypracovaná na základě diskusí a podnětů široké umělecké, odborné a laické veřejnosti.

Čestmír Kopecký, vedoucí projektu

Zastupitelstvo města Ostravy pověřilo přípravou projektu filmového a televizního producenta, pedagoga Akademie múzických umění v Praze Čestmíra Kopeckého, kterému nabídlo nezávislé podmínky pro sestavení přihlášky Ostravy do soutěže o titul Evropské hlavní město kultury 2015.

Přípravný tým

Čestmír Kopecký sestavil přípravný tým projektu ostravské kandidatury, jehož členy jsou lidé se zkušenostmi s prací v kulturních institucích, občanských iniciativách, soukromém sektoru a dále s umělci. Nejužší tým čítá v tuto dobu 12 osob. Poradní výbor zahrnuje 13 expertů a odborníků z vysokých škol a praxe (architekti, sociolog, expertka na kulturní management, expert na životní prostředí, expert na městský marketing, experti na turistický ruch, umělci a manažeři).

Diskuse a zapojení široké a odborné veřejnosti

- Proběhla jednání s více než 90 institucemi působícími v Ostravě a okolních městech.
- Přípravný tým diskutoval o projektu kandidatury s občany města ve veřejných debatách a se studenty a pedagogy na Ostravské univerzitě.
- Vydali jsme výzvy k předkládání projektů pro rok 2015 a roky předcházející.
- Je navázána spolupráce s British Council a ProCulture c/o Otevřená společnost, o.p.s., kteří ve spolupráci s městem, přípravným týmem, studenty Ostravské univerzity a dalšími kulturními institucemi pořádají hru Kreativní města. Nejlepší projekty byly zařazeny do projektu kandidatury.

- Přípravný tým se účastnil tvorby koncepce rozvoje kultury města do roku 2020, která probíhala v průběhu roku 2009 za účasti více než třiceti osob pracujících v oblasti kultury ve městě.

Spolupráce s městem a krajem

Přípravný tým spolupracuje a konzultuje přípravu projektu s městem a Moravskoslezským krajem. Probíhají pravidelná setkání s Pracovní skupinou pro projekt Evropské hlavní město kultury 2015, jejímiž členy jsou zástupci vedení města v čele s primátorem, členové přípravného týmu a členové komise kultury města. Magistrát města dále vyčlenil devět kontaktních pracovníků pro spolupráci na přípravě projektu kandidatury (pracovníci odborů kanceláře primátora, odboru kultury, odboru ekonomického rozvoje, odboru vnějších vztahů, útvaru hlavního architekta), krajský úřad vyčlenil dva pracovníky (z kanceláře hejtmána a odboru vnějších vztahů).

Spolupráce s evropskými institucemi

Přípravný tým získává zkušenosti bývalých či budoucích Evropských hlavních měst kultury a konzultuje přípravu projektu s řadou institucí a osobností (Praha 2000, Košice 2013, Graz 2003, Linz 2009, Essen 2010 nebo Monsem; účast na informačním dnu o projektu Evropské hlavní město kultury v Bruselu, účast na konferencích Les Rencontres a další).

Předvýběrové kolo

Kandidaturu Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015 začala připravovat komise kultury města a její odbor kultury v roce 2007.

Samostatný přípravný tým začal na projektu pracovat v létě 2008. Nejdříve jsme se důkladně seznámili s přihláškami měst kandidujících na Evropské hlavní město kultury v minulosti.

Dalším krokem byla účast na tvorbě závazného dokumentu Koncepce kultury města Ostravy do roku 2020.

Sestavili jsme tým projektu z deseti stálých a asi třiceti externích spolupracovníků.

Následně jsme se sešli se všemi, kteří pracují ve městě v kulturní oblasti v tom nejširším slova smyslu, ať šlo o městské nebo krajské instituce, neziskové organizace, občanské iniciativy a umělce.

Pokusili jsme se definovat si termín kultura pro potřeby našeho projektu. Položili si několik základních otázek a našli odpovědi, které se staly základem našeho uvažování.

Rozhodli jsme se podle těchto tezí hledat jednotlivé body koncepce, principy a naplňovat jednotlivé otázky.

Za základní jsme si určili principy užitečnosti pro obyvatele města, kraje, regionu a celé Evropy.

Vedle toho jsme se snažili celý projekt a jeho uskutečňování v následné praxi postavit systematicky. Tak, aby každý jednotlivý případ byl automaticky postaven před všechna kritéria tezí „evropská dimenze“ a „město a občané“.

Postupně jsme hledali celistvá řešení, do nichž by se harmonicky promítlo co nejvíce aspektů projektu. Vizi celistvosti nakonec nejzásadněji naplňuje Klastř Černá louka a projekt Perpetuum mobile.

Průběžně od začátku jsme pro věc získávali veřejnou a politickou podporu a hledali odpovědi na potřeby reprezentace města, kraje i soukromých subjektů, a zejména kulturní veřejnosti.

Oslovili jsme s projektem Perpetuum mobile všechny relevantní subjekty ve městě a v regionu.

Navázali nebo prohloubili jsme spolupráci s evropskými, státními a dalšími institucemi.

Výběrové kolo

Projekt jsme dopracovali.

Podařilo se nám mobilizovat široké spektrum obyvatel.

Zintenzivnili jsme komunikační kampaň kandidatury.

Začali jsme realizovat klíčové investiční stavby.

Uspořádali jsme mimořádné kulturní a vzdělávací akce v oblasti managementu umění a kulturní politiky.

Posílili jsme tým o české a zahraniční konzultanty.

Přehled hlavních aktivit uskutečněných v rámci kandidatury

Mobilizace obyvatel a profesních skupin

Zapojení kulturních aktérů města, představitelů politického života, pracovníků magistrátu a krajského úřadu, největších podnikatelů, hoteliérů, restauratérů, agentury Stodolní, sportovních klubů (FC Baník, Český krasobruslařský svaz) a dalších.

Architektura

- Urbanistická soutěž (kombinovaná) s mezinárodní účastí na revitalizaci území Černé louky
- Realizace přístavby alternativní scény Divadla loutek (probíhá)
- Příprava realizace koncertní budovy
- Schválení dotací EU pro projekt Nové Vítkovice
- Přípravné práce na stavbě společenského a kongresového centra Pres Gas v rámci projektu Nové Vítkovice
- Zpracování architektonických studií pro dostavbu krajské galerie
- Zahájení revitalizace historicky chráněných budov tzv. Dvojhalí a Jednohalí pro kulturní a společenské využití
- Schválení dotací EU pro projekt revitalizace Hornického muzea Lanek
- Zahájení revitalizací dvou hlavních vlakových nádraží

Založení nových periodických akcí a realizace trvalých děl

- Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015 – oživení bývalého divadla v centru města – 20 akcí měsíčně
- Mezinárodní filmový festival Ostrava Kamera Oko
- Měsíc autorského čtení v Ostravě

- Leporelo *Tajemná Ostrava* – první kniha o Ostravě pro děti, autorka Lucie Seifertová
- *Bílá kniha* – kulturní historie v 17 kapitolách, kolektiv autorů pod vedením Ivo Kalety
- Památník Karlu Reiszovi, autor Marek Pražák
- Celovečerní dokument o Karlu Reiszovi, režie Mira Erdevičky, Česká televize v koprodukcí s Arcimboldo, Londýn (připravuje se)

Mimořádné akce a projekty

- „Ostravské příchody“, na základě přímých svědectví jsou mapovány kořeny dnešních Ostravanů
- „Ostrava v Praze“, 24. 5. – 10. 9. 2010 / prezentace divadel, hudební, výtvarné a filmové scény, celkem 31 akcí
- „Ostrava v Bruselu“, 1. – 20. 6. 2010 / „Ostrava, město mé naděje“ – výstava fotografií sdružených kolem galerie Fiducia
- Měsíc autorského čtení v Ostravě, 1. 7. – 1. 8. 2010
- Happening na Černé louce, 30. 5. 2010 / celodenní akce s 35 vystoupeními ostravských umělců a kulturních aktérů regionu
- Spoluúčast na akcích: Filmový festival Jeden svět (22. – 31. 3. 2010), Ostrava DOKOŘÁN!!! (24. 4. 2010), Mezinárodní den tance v Ostravě (29. 4. 2010), Ostravská muzejní noc (25. 5. 2010), předávání divadelních cen v Ostravě (26. 6. 2010), Colours of Ostrava (15. – 18. 7. 2010) a další
- Výstava „Ostrava?“, 18. 9. – 25. 10. 2009, návštěvnost 10 000 lidí

Konference, vzdělávání, kulturní politika

- Mezinárodní sympozium *Umění, kulturní rozmanitost a sociální inkluze – předpoklady rozvoje kreativity*,

- 13. – 14. 5. 2010, hlavní speakeři – Colin Mercer a Lia Ghilardi, ve spolupráci s British Council
- Mezinárodní konference *Měkké faktory v regionálním rozvoji regionů s důrazem na kulturu, kreativitu a inovace*, ve spolupráci s Ostravskou univerzitou, 24. – 25. 6. 2010, hlavní téma – regionální rozvoj a role kultury v regeneraci urbánních prostor. Účast na konferenci přijali Zora Jaurová – ředitelka projektu Košice 2013, Ralf Ebert – Stadtart / Dortmund, Brigitte Zierhut-Bösch – Linz 2009, Susanne Skipiol – Essen 2010, Peter Trowles – Glasgow School of Art, David Rylander – Jönköping Business School / Jönköping, Švédsko, Bastian Lange – expert na regionální rozvoj a kreativní průmysly / Lipsko.
- Hry Future City Game ve spolupráci s ProCulture a British Council (2 hry s tématy „Kreativní město Ostrava – můj příběh“ a „Ostrava 2015 – město kulturní rozmanitosti“, zapojení 32 obyvatel, 68 nápadů)
- Seminář pro profesionály v oblasti umění a kultury o využití evropských programů a fondů v kultuře, ve spolupráci s českou kanceláří programu EU Culture – Institut umění, 5. 5. 2010
- Sdružení pro vznik městské galerie Kunsthalle Ostrava sdružující výtvarníky, pedagogy
- Iniciativa architektů Oživená Ostrava

Dobrovolníci

- 12 dobrovolníků pracujících pro Starou Arénu – centrum pro kulturu a informace 2015
- 44 dobrovolníků pro Měsíc autorského čtení v Ostravě, 1. 7. – 1. 8. 2010
- Zapojení dobrovolníků z řad Koordinační rady seniorů a zdravotně postižených

Kandidatura byla impulsem pro několik iniciativ

- Iniciativa Továrna pro vznik nezávislého centra progresivního umění

1. a)

II. Struktura programu pro akci Evropské hlavní město kultury

1. a) Jakou strukturu hodlá město dát programu na příslušný rok, bude-li město jmenováno Evropským hlavním městem kultury (směrná vodítka, celkové obecné téma akce)?

KULTURNÍ PROGRAM

Dvě strategie pro tvorbu programu:

„Perpetuum mobile“ / nástroj, jak naplnit základní poslání projektu Evropské hlavní město kultury v každodenní praxi pomocí stávajících kulturních institucí

„Slavnostní programy 2015“

Programové linie

Těžba

Nation to Nation – Europe to Europe

Tavba

Rozmanitost

Ocel

Óda na radost

STAVBY / URBAN PROJECTS

Klastr Černá louka / investiční
projekt města Ostravy

„Nové Vítkovice“ / investiční
projekt soukromého investora

„Galerie výtvarného umění
21. století“ / investiční projekt
Moravskoslezského kraje

Další stavby

VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání v oblasti
managementu umění

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Program na zlepšení životního
prostředí

1. b) Jak dlouho má program trvat?

Program začal v roce 2009, bude vrcholit v roce 2015 a bude pokračovat dále každých pět let oslavou „narozenin“ udělení titulu Evropské hlavní město kultury městu Ostrava v roce 2015.

2009	<p>Ostrava 2009: „Neděláme tlustou čáru za minulostí“</p> <p>18. 9. Vernisáž mimořádné výstavy „OSTRAVA?“</p> <p>18. 9. Vydání leporela pro děti o historii Ostravy Tajemná Ostrava</p> <p>25. 10. Zahájení 0. ročníku mezinárodního filmového festivalu Ostrava Kamera Oko</p> <p>20. 10. Vydání Bílé knihy ostravské kultury</p>
2010 25. výročí projektu Evropské hlavní město kultury	<p>1. 2. Vyhlášení soutěže na urbanistické řešení Klastru Černá louka</p> <p>18. 6. Vyhlášení výsledků soutěže</p> <p>od 6. 7. Výstava jednotlivých urbanistických řešení a symposium</p> <p>Mimořádné kulturní události doprovázející podání přihlášky do výběrového kola soutěže o titul Evropské hlavní město kultury 2015:</p> <p>24. 5. – 10. 9. Ostrava v Praze / prezentace divadel, hudební, výtvarné a filmové scény, celkem 31 akcí</p> <p>30. 5. 2010 Happening na Černé louce / celodenní akce s 35 vystoupeními ostravských umělců a kulturních aktérů regionu</p> <p>1. – 20. 6. Ostrava v Bruselu / „Ostrava, město mé naděje“ – výstava fotografií sdružených kolem galerie Fiducia</p> <p>1. 7. – 1. 8. Měsíc autorského čtení v Ostravě</p> <p>24. 9. – 3. 10. Mezinárodní filmový festival Ostrava Kamera Oko Spoluúčast na akcích: Filmový festival Jeden svět (22. – 31. 3. 2010), Ostrava dokořán!!! (24. 4. 2010), Mezinárodní den tance v Ostravě (29. 4. 2010), Ostravská muzejní noc (25. 5. 2010), předávání divadelních cen v Ostravě (26. 6. 2010) a další</p>
2010–2015	<p>Vzdělávání v oblasti kultury v koncipování a implementaci především mezinárodních kulturních projektů, splňujících kritéria programů EU, a dále zdokonalení klasických manažerských aktivit</p> <p>Architektonická soutěž na jednotlivé budovy Klastru Černá louka</p> <p>Tvorba virtuální kulturní encyklopedie Ostravy (základ tvoří Bílá kniha ostravské kultury)</p>

2011	<p>Realizace infrastrukturních a dalších projektů (vzdělávání v oblasti managementu umění, program na zlepšení životního prostředí) Realizace kulturních akcí a periodicitu nově založených Zahájení realizace projektu umění ve veřejném prostoru Založení organizace zastřešující pořádání projektu Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015 Obsazení pozice uměleckého ředitele(-ky) a kurátorů jednotlivých programových sekcí Položení základního kamene Klastru Černá louka</p>
2012–2014	<p>Tvorba detailní dramaturgie roku 2015, příprava jednotlivých projektů a mediální a propagační kampaně</p>
2015 30. výročí projektu Evropské hlavní město kultury	<p>1. 1. 2015 slavnostní zahájení roku Evropské hlavní město kultury 2015 31. 12. 2015 slavnostní ukončení s odhalením památníku Meliny Mercouri</p>
2016	<p>Pokračování akcí trvalého charakteru</p>
2020	<p>Oslava narozenin k udělení titulu Evropské hlavní město kultury 2015 „Narozeniny“ budou příležitostí navázat prostřednictvím projektu „Perpetuum mobile“ na projekt Evropské hlavní město kultury 2015. Během oslav budou probíhat mimořádné kulturní akce a zároveň budou představeny plány na realizaci dalších kulturních klastrů.</p>

**2. Jakými hlavními událostmi bude rok charakterizován?
Ke každé z nich laskavě uveďte následující informace: popis
akce / datum a místo konání / partneři účastníci se projektu /
financování.**

Odpověď na tuto otázku je součástí popisu projektu Ostrava
2015 na stranách 53-174.

3. Jakým způsobem chce město vybírat projekty / události, které mají tvořit program příslušného roku?

Odpovědnost za celkový umělecký program nese **umělecký ředitel**, který bude autorem celkového uměleckého schématu a témat (podle žánrů, podle cílových skupin) včetně časování (rozložení do průběhu celého roku).

Umělecký ředitel bude spolupracovat s **poradním orgánem**, který budou tvořit odborníci z různých uměleckých oblastí, kulturní politiky i cestovního ruchu.

Jednotlivé umělecké projekty v rámci **deseti programových sekcí** budou koncipovat jejich **kurátoři**. V kompetenci těchto deseti kurátorů bude vytvářet mimořádné projekty, pracovat s městskými institucemi na projektech s názvem „Perpetuum mobile“ (zejména projekty mezinárodní spolupráce a koordinace / síťování organizací v rámci města, ostravské aglomerace a širšího regionu) a podílet se na výběru projektů vzešlých z veřejných výzev. Konečné rozhodnutí o zařazení projektů bude v kompetenci uměleckého ředitele.

Všechny projekty budou splňovat koncepci projektu Ostrava 2015 a kritéria soutěže Evropské hlavní město kultury, tj. „evropská dimenze“, „město a občané“.

Odpovědnost za celkový umělecký program nese umělecký ředitel.

Umělecký ředitel bude spolupracovat s poradním orgánem.

Umělecké projekty v rámci jednotlivých programových sekcí bude koncipovat deset kurátorů.

1. Organizační struktura

1.1 Jaký typ struktury má mít organizace odpovídající za realizaci projektu? Jaký typ vztahu bude mít s orgány města?

Charakter struktury pro organizaci projektu Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015

V případě získání titulu Evropské hlavní město kultury 2015 bude k zajištění realizace projektu Ostrava 2015 zřízena samostatná právnická osoba. Jako nejvhodnější typ právnické osoby byla zvolena obecně prospěšná společnost, jejíž právní režim upravuje zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů.

Co je obecně prospěšná společnost

Obecně prospěšná společnost je soukromoprávním typem právnické osoby neziskového charakteru, který se projevuje tím, že jeho činnost není motivována vytvářením zisku, ale poskytováním obecně prospěšných služeb veřejnosti. Tyto služby poskytuje všem uživatelům za stejných, předem stanovených podmínek. Právní úprava předpokládá, že obecně prospěšná společnost může ve své činnosti dosahovat zisku, který však musí být použit v celém rozsahu k poskytování a rozvoji obecně prospěšných služeb, k nimž byla obecně prospěšná společnost založena. Zakladatel obecně prospěšné společnosti na zisku nemůže v žádném případě participovat.

Obecně prospěšná společnost je plně samosprávná, ve svém rozhodování je na svém zakladateli nezávislá. Zakladateli přísluší pravomoc jmenovat členy správní rady a odvolávat je, poruší-li zákonem stanovené podmínky, zakládací listinu nebo statut obecně prospěšné společnosti. Zákon stanoví délku funkčního období členů správní

rady – obligatorně tři roky. Tato rigorózní pravidla mají ochránit správní radu od uplatňování nežádoucího vlivu zakladatele. U obecně prospěšné společnosti k realizaci projektu Ostrava 2015 se v souladu se zákonnou úpravou navíc předpokládá, že možný vliv zakladatele na obecně prospěšnou společnost a na členy správní rady bude omezen tím, že zakladatel bude při jmenování nových členů správní rady omezen povinností respektovat návrhy dalších subjektů, které budou participovat na aktivitách projektu Ostrava 2015.

Zárukou nezávislosti obecně prospěšné společnosti na jejím zakladateli je i princip oddělení majetku obecně prospěšné společnosti od majetku zakladatele. Pokud zakladatel vloží majetek do obecně prospěšné společnosti, ztrácí vlastnické právo k tomuto vloženému majetku.

Na druhé straně zákon dává zakladateli jako ochranu před účelovým rozhodováním správní rady právo, aby v případě, kdy správní rada rozhodne o zrušení obecně prospěšné společnosti, vyslovením svého nesouhlasu takové rozhodnutí správní rady zrušil. Zakladatel sám však přímo o zrušení obecně prospěšné společnosti rozhodnout nemůže. Bez souhlasu zakladatele není tedy možné rozhodnutím správní rady obecně prospěšnou společnost zrušit.

Z uvedeného vyplývá, že právní úprava obecně prospěšných společností obsahuje řadu mechanismů směřujících k tomu, aby činnost obecně prospěšné společnosti mohla být nezávislá na vnějších vlivech.

Proč obecně prospěšná společnost?

Jako řešení byla zvolena obecně prospěšná společnost jako forma neziskové organizace, vzhledem k tomu, že zajištění realizace a vyhodnocení projektu Ostrava 2015 není považováno za podnikatelskou aktivitu, ale za veřejnou službu. Uvedený účel nového subjektu nemůže splnit občanské sdružení, jehož základním cílem je sdružit fyzické osoby za účelem realizace společného zájmu. Občanské sdružení je primárně nejméně transparentní formou neziskové organizace – neexistuje veřejný rejstřík občanských sdružení, není dána povinnost vydávat výroční zprávu, není vyloučeno rozdělení majetku sdružení mezi jeho členy. Nebylo možné zvolit formu nadace, neboť nadace jsou v souladu s platnou právní úpravou účelovým sdružením majetku a jejím účelem je primárně poskytovat nadační příspěvky, a nikoli organizačně zajišťovat realizaci projektů.

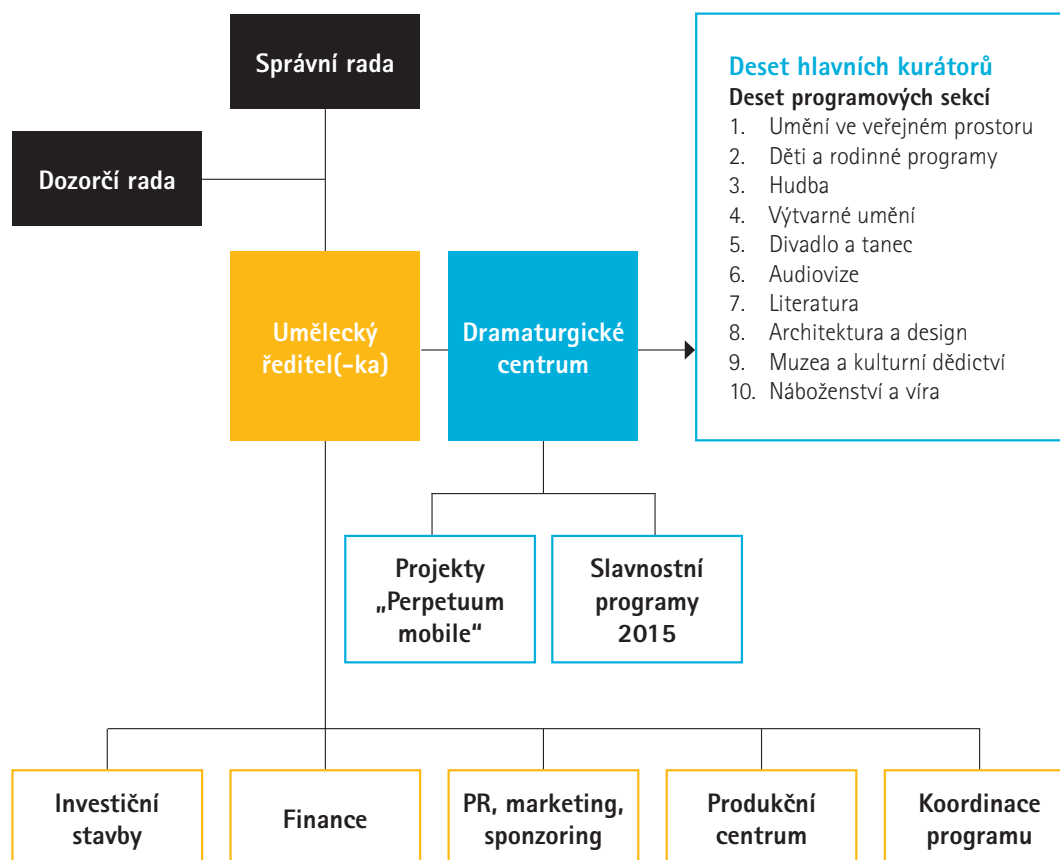
Základní principy obecně prospěšné společnosti**„Ostrava 2015 – Evropské hlavní město kultury, o.p.s.“**

Zakladatel společnosti „Ostrava 2015 – Evropské hlavní město kultury, o.p.s.“ (dále jen Ostrava 2015, o.p.s.) je město Ostrava jako jediný zakladatel.

Zakladatel v zakládací listině stanoví účel, k němuž se Ostrava 2015, o.p.s., zakládá, tj. realizace a hodnocení projektu Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015 a obecně prospěšné služby, které bude Ostrava 2015, o.p.s., k naplnění stanoveného účelu poskytovat. Těmito službami budou činnosti spočívající v produkčním zajištění projektu Ostrava 2015, koordinace kulturních aktivit, administrace finančních podpor pro realizaci kulturních aktivit, propagace projektu, evaluační aktivity a monitoring.

Management Ostrava 2015, o.p.s.

Management Ostrava 2015, o.p.s., tvoří správní rada, ředitel, dozorčí rada, popř. další vedoucí pracovníci.

Správní rada

Správní rada je v současné právní úpravě statutárním orgánem obecně prospěšné společnosti. Správní rada dbá na zachování účelu, pro který byla obecně prospěšná společnost založena, tj. k realizaci projektu Ostrava 2015. Dále správní rada rozhoduje v zásadních věcech vnitřního řízení obecně prospěšné společnosti – rozhodování o základních směrech činnosti obecně prospěšné společnosti, schvalování rozpočtu, schvalování účetní závěrky, schvalování výroční zprávy, schvalování některých změn zakládací listiny, vydávání statutu obecně prospěšné společnosti.

Členy první správní rady jmenuje zakladatel obecně prospěšné společnosti. Pro jmenování členů dalších správních rad lze stanovit oprávnění dalších subjektů navrhnout nové členy správní rady. Takové oprávnění mohou mít např. představitelé významných institucí. Zakládací listina stanoví povinnost zakladatele předložené návrhy respektovat.

Umělecký ředitel

Umělecký ředitel obecně prospěšné společnosti je tím, kdo řídí běžný chod společnosti a rozhoduje za obecně prospěšnou společnost ve věcech, které mu správní rada zmocněním svěří. Správní rada ředitele obecně prospěšné společnosti jmenuje, odvolává a dohlíží na jeho činnost. Ředitel je k obecně prospěšné společnosti v pracovním poměru. Jeho postavení se tedy vedle zákona č. 248/1995 Sb. řídí i příslušnými ustanoveními zákoníku práce. Zákoník práce řediteli jako vedoucímu pracovníkovi stanoví povinnost zabezpečovat podmínky pro dodržování právních předpisů a vnitřních předpisů obecně prospěšné společnosti (zakládací listina, statut a další vnitřní předpisy) a povinnost zabezpečovat přijetí opatření k ochraně majetku obecně prospěšné

společnosti. Konkrétní práva a povinnosti ředitele stanoví zakládací listina a statut obecně prospěšné společnosti.

Novelou zákona č. 248/1995 Sb., která byla počátkem srpna 2009 předložena ke schválení Parlamentu České republiky, dochází ke změně struktury řídicích orgánů. Ředitel bude statutárním orgánem obecně prospěšné společnosti, bude rozhodovat ve většině věcí nezávisle na správní radě. Při rozhodování o nakládání s majetkem v hodnotě nad zákonem stanovenou hranici však bude muset mít souhlas správní rady. Správní radě zůstane oprávnění schvalovat rozpočet, roční účetní závěrku a výroční zprávu obecně prospěšné společnosti. Správní rada bude rozhodovat o vydání statutu a o možných podnikatelských aktivitách obecně prospěšné společnosti. Navrhovanou změnou má být dosaženo vyšší efektivity v řízení obecně prospěšných společností.

Jedním z hlavních důvodů novelizace zákona č. 248/1995 Sb. je snaha o zvýšení odpovědnosti orgánů rozhodujících ve věcech řízení a nakládání s majetkem obecně prospěšné společnosti. Podle nové právní úpravy, která platí od 1. ledna 2010, jsou správní rada a ředitel povinni vykonávat svou činnost s péčí řádného hospodáře, pro kterou právní řád konstruuje možnost uplatnit osobní odpovědnost za škodu způsobenou právnické osobě, pro niž je vykonávána funkce.

Dozorčí rada

Dozorčí rada je kontrolním orgánem obecně prospěšné společnosti. Dozorčí rada je jmenována zakladatelem obecně prospěšné společnosti podle principů stanovených pro jmenování členů správní rady. Dozorčí rada dohlíží na to, že obecně prospěšná společnost vyvíjí činnost v souladu se zákony a zakládací listinou. Zákonem má

stanovenou povinnost upozornit správní radu na porušení zákonů, ustanovení zakládací listiny nebo statutu, na ne hospodárné postupy, popřípadě na další nedostatky v činnosti obecně prospěšné společnosti.

Novela zákona č. 248/1995 Sb. posiluje i postavení dozorčí rady. Dozorčí rada bude oprávněna stanovit uměleckému řediteli a správní radě lhůtu k zjednání nápravy v případě zjištěných závad v jejich činnosti. Nebude-li náprava zjednána, dozorčí rada neprodleně informuje o zjištěných nedostatcích zakladatele, který může jako krajní opatření navrhnout soudu, aby rozhodl o zrušení obecně prospěšné společnosti.

Organizační struktura

Předpokladem úspěšného fungování Ostrava 2015, o.p.s., bude vytvoření její efektivní organizační struktury zajišťující plnění úkolů stanovených pro realizaci projektu Ostrava 2015, včetně jeho vyhodnocení.

Organizační strukturu lze stanovit v souladu se zákonem č. 248/1995 Sb. dvojím postupem. Může ji stanovit buď zakladatel již v zakládací listině, nebo ji může stanovit správní rada ve statutu, který podle zákona vydává k úpravě podrobností organizační struktury obecně prospěšné společnosti. Pro Ostrava 2015, o.p.s., bude zvolen kombinovaný postup. V zakládací listině bude stanovena základní organizační struktura a podrobnosti, jako např. náplně činnosti na jednotlivých pozicích budou upraveny statutem, který správní rada vydá nejpozději do dvou měsíců po vzniku Ostrava 2015, o.p.s. Kompetence a povinnosti osob zajišťujících realizaci projektu budou stanoveny na jednotlivých úrovních s důrazem na jejich jazykové a odborné znalosti, profesní schopnosti a kreativitu. Realizace projektu bude zajišťována jednak

zaměstnanci Ostrava 2015, o.p.s., a jednak odborníky na základě kooperačních smluv. Předpokládaný maximální počet interních zaměstnanců je čtyřicet, jejich počet bude postupně narůstat v letech 2011–2015. Odborní kooperanti budou zapojováni do činnosti Ostrava 2015, o.p.s., podle potřeby konkrétních odborných činností. Projekt předpokládá i širokou spolupráci se zahraničními odborníky, kteří mají zkušenosti s realizací obdobných projektů.

Odbornou úroveň projektu včetně mezinárodních vazeb bude zajišťovat Dramaturgické centrum s deseti hlavními kurátory jednotlivých programových sekcí (Umění ve veřejném prostoru, Děti a rodinné programy, Hudba, Výtvarné umění, Divadlo a tanec, Audiovize, Literatura, Architektura a design, Muzea a kulturní dědictví, Náboženství a víra), jehož činnost bude řídit umělecký ředitel(-ka).

Transfer zkušeností

Jedna z otázek, kterou konzultujeme s kolegy z Košic 2013, n.o., je nevhodnější organizační struktura pro úspěšné řízení projektu Evropské hlavní město kultury. Využíváme této možnosti konzultovat zejména strukturu řízení a financování, protože právní a společenské prostředí obou zemí je velmi podobné. Stejně tak charakter obou projektů, zahrnující velké investiční projekty, kulturní akce a vzdělávací projekty, podobné možnosti čerpání financí z programů strukturálních fondů EU k roku 2013, velká podpora projektu Evropské hlavní město kultury ze strany vedení obou měst a nezávislost jeho přípravných týmů. Možnost konzultací, předání zkušeností košického týmu s řízením samostatné organizace jsou významnou pomocí a jednou ze záruk dobré volby způsobu řízení projektu Ostrava 2015.

1.2 Jestliže je do akce Evropského hlavního města kultury zapojena také oblast kolem města, jak se bude organizačně zajišťovat koordinace mezi příslušnými městskými a regionálními orgány?

Organizace Ostrava 2015, o.p.s., jejímž zřizovatelem bude město, bude zodpovědná za koordinaci s:

Městem Ostrava a jeho magistrátem

Budeme pokračovat v dosavadním modelu, který pro tento typ koordinace zahrnuje pracovní skupinu pro projekt Ostrava 2015, jejímiž členy jsou zástupci vedení města, kulturní komise a členové přípravného týmu projektu kandidatury. Na magistrátu města jsou rovněž vyčleněni pracovníci pověřeni koordinací mezi přípravným týmem a magistrátem.

Moravskoslezským krajem

I zde se osvědčil dosavadní model, a to spolupráce s pracovníky Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, kteří byli vyčleněni pro koordinaci mezi přípravným týmem projektu kandidatury a jednotlivými odbory krajského úřadu.

Obcemi ostravské aglomerace zapojenými do projektu Ostrava 2015

Na magistrátech / městských úřadech těchto měst budou vyhrazeni pracovníci pro spolupráci na projektu. Na politické úrovni bude koordinace vedena prostřednictvím pracovní skupiny pro projekt Ostrava 2015, složené z vedoucích představitelů města, viz výše.

Institucemi města Ostravy, ostravské aglomerace a širšího regionu

V těchto institucích budou rovněž vyhrazeni kontaktní pracovníci pro projekt Ostrava 2015. V rámci organizace Ostrava 2015, o.p.s., bude vyčleněn pracovník, který bude mít koordinaci s regionálními institucemi na starosti.

1.3 Podle jakých kritérií a podle jakých ujednání byl vybrán nebo se bude vybírat umělecký ředitel celé akce? Jaký je nebo bude jeho profil? Kdy se ujme funkce? Čím se bude především zabývat?

Ostrava 2009 a Ostrava 2010

Umělecká koncepce projektu a kulturní akce doprovázející podání přihlášky Ostravy do předvýběrového a výběrového kola soutěže o titul Evropské hlavní město kultury 2015 byly navrženy vedoucím projektu ve spolupráci s dramaturgickou radou a konzultanty.

Ostrava 2015

Umělecký ředitel(-ka) projektu Ostrava 2015 bude vybrán(a) na základě výsledků veřejně vyhlášené soutěže a nastoupí do funkce po založení organizace o.p.s. zajišťující přípravu a realizaci projektu Ostrava 2015.

Profil uměleckého ředitele(-ky)

- Manažerské schopnosti v oblasti kultury a umění
- Respektovaná osobnost, autorita v rámci ČR a s přehledem v rámci Evropy
- Ověřená praxe v řízení kulturních institucí a projektů
- Dobrá znalost prostředí Ostravy (kulturní, společenské a sociální)
- Koncepční uvažování
- Spolehlivost, zodpovědnost
- Apolitičnost

Rozsah působnosti

- Umělecký ředitel(-ka) bude zároveň ředitelem(-kou) celé organizace Ostrava 2015, o.p.s.
- Stanoví programové schéma, dramaturgii a hlavní témata ve spolupráci se svým poradním orgánem a kurátory jednotlivých programových sekcí.
- Provede konečný výběr programu projektu Ostrava 2015 a bude schvalovat finanční výdaje na jeho realizaci v rámci rozpočtu schváleného Správní radou organizace.

- Bude odpovídat za časový průběh a plánování jednotlivých akcí a jejich PR a komunikaci.
- Bude průběžně informovat Správní radu organizace Ostrava 2015, o.p.s., o přípravách a realizaci projektu; dále jí bude předkládat harmonogramy příprav, realizace a finanční rozpočty.
- Bude odpovědný(-á) za personální obsazení odborných pozic.
- Určí výši odměn interních a externích spolupracovníků.

Komise kultury rady města Ostravy

2. *Financování akce*

2.1 Jak bude organizován rozpočet akce? Jaká celková částka je určena na organizování roku „Evropského hlavního města kultury“? Jaké jsou zdroje financování a nakolik významný je každý z těchto zdrojů z hlediska jeho podílu na celkové částce?

V případě získání titulu EHMK 2015 bude pro celkové zajištění organizace projektu Ostrava 2015 zřízena samostatná právnická osoba v podobě obecně prospěšné společnosti. Tato společnost bude primárně administrovat prostředky určené na zajištění celkové provozní stránky celého projektu Ostrava 2015 včetně programové části projektu.

Investiční výstavba spojená s projektem Ostrava 2015 bude organizována přímo financujícími institucemi, městem Ostrava, Moravskoslezským krajem nebo soukromými investory. Těmto subjektům rovněž poplynou případné investiční dotace státu. Role obecně prospěšné společnosti ve vztahu k těmto investicím bude jednak koordinační, jednak kontrolní (s cílem zajistit plnění závazků vyplývajících z udělení titulu EHMK).

Vedle toho bude tato obecně prospěšná společnost zodpovědná za koordinaci těch částí programu projektu, které budou „dodány“ jinými subjekty – primárně se jedná o zajištění vybraných projekcí z nabídky současných pravidelných kulturních akcí nebo programu kulturních institucí. S těmito institucemi budou uzavřeny smlouvy o spolupráci s cílem kontroly a řízení obsahového a finančního plnění.

Celkové zdroje na financování investičního a provozního rozpočtu jsou plánovány ve výši 4,5 mld. Kč (180,8 mil. EUR) v členění uvedeném v následující tabulce. Z celkové částky bude v samotném roce 2015 vynaloženo 1,6 mld. Kč (62,3 mil. EUR), což představuje 34,5%.

Celkové zdroje na financování projektu Ostrava 2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem	Celkem (tis. EUR)	Podíl
Zdroje na financování investičního rozpočtu										
Zdroje města Ostrava	0	0	0	400 000	700 000	900 000	n/a	2 000 000	80 000	53,4%
Zdroje Moravskoslezského kraje	0	0	0	165 000	170 000	165 000	n/a	500 000	20 000	13,4%
Státní zdroje	0	0	0	0	350 000	0	n/a	350 000	14 000	9,3%
Ostatní výnosy a dotace	32 000	32 000	0	615 000	115 000	0	n/a	794 000	31 760	21,2%
Soukromé zdroje	0	0	0	100 000	0	0	n/a	100 000	4 000	2,7%
Celkem	32 000	32 000	0	1 280 000	1 335 000	1 065 000	n/a	3 744 000	149 760	100,0%
% rozložení zdrojů v čase	0,9%	0,9%	0,0%	34,2%	35,7%	28,4%	n/a	100,0%		
Zdroje na financování provozního rozpočtu										
Zdroje města Ostrava	34 308	18 616	20 408	18 102	74 373	206 708	32 195	404 710	16 188	52,2%
Zdroje Moravskoslezského kraje	0	0	0	0	10 000	100 000	0	110 000	4 400	14,2%
Státní zdroje	0	0	0	0	0	71 600	0	71 600	2 864	9,2%
Ostatní výnosy a dotace	0	1 570	1 721	19 960	16 754	31 540	2 715	74 260	2 970	9,6%
Soukromé zdroje	0	2 243	2 459	4 229	6 792	37 914	3 879	57 516	2 301	7,4%
Výnosy z prodeje vstupenek	0	0	0	0	0	11 374	0	11 374	455	1,5%
Plnění v naturáliích	75	1 382	1 390	2 590	4 622	33 381	2 197	45 637	1 826	5,9%
Celkem	34 383	23 811	25 978	44 881	112 541	492 517	40 986	775 097	31 004	100,0%
% rozložení zdrojů v čase	4,4%	3,1%	3,4%	5,8%	14,5%	63,5%	n/a	100,0%		
CELKEM								4 519 097	180 764	

Poznámka: Včetně zahrnutí zdrojů na investice typu B.

Zdroj: Ostrava 2015, Palmerova zpráva, město Ostrava, Moravskoslezský kraj a PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.

Pokud jde o klíčové zdroje financování, byla výše disponibilních zdrojů odhadnuta na základě uskutečněných konzultací a jednání se zástupci města Ostravy, Moravskoslezského kraje, Regionálního operačního programu Moravskoslezsko a Ministerstva kultury.

Celkové zdroje na financování investičního rozpočtu dosahují výše přes 3,7 mld. Kč (149,8 mil. EUR). Z nich

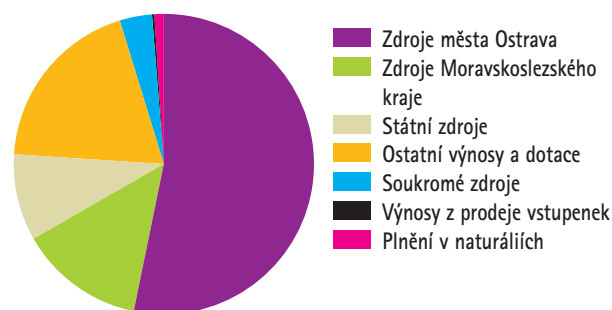
bude na výstavbu tzv. investic typu A (investic souvisejících s programem projektu Ostrava 2015) vynaloženo 2,7 mld. Kč (107,4 mil. EUR), tedy 71,7% investičního rozpočtu, a na výstavbu tzv. investic typu B v rámci dobudování celkové podoby kulturního klastru Černá louka 1,1 mld. Kč (42,4 mil. EUR), tedy 28,3% investičního rozpočtu. Tyto investice typu B dotváří celkový unikátní charakter Klastru Černá louka, nesouvisí však přímo s programovými

akcemi. Nejvýznamnější podíly celkových investičních zdrojů jsou soustředěny do let 2013 až 2015, kdy budou postupně uvolňovány zejména zdroje města Ostravy a Moravskoslezského kraje. Pro vyloučení pochybností se v těchto letech budou uvolňovat finanční prostředky na uhrazení již provedených činností projektové přípravy nebo samotné výstavby. Předpokládá se, že stavby v roce 2015 již budou zhotoveny.

Celkové zdroje na financování provozního rozpočtu dosahují výše 775,1 mil. Kč (31 mil. EUR) a jsou primárně soustředěny do roku 2015.

Podíly jednotlivých zdrojů na financování celkového rozpočtu shrnuje následující graf.

Podíl zdrojů na financování celkového rozpočtu projektu Ostrava 2015

Poznámka: Včetně zahrnutí zdrojů na financování investic typu B.
Zdroj: Ostrava 2015, Palmerova zpráva, město Ostrava, Moravskoslezský kraj a PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.

Většinu investičních i provozních nákladů nese veřejný sektor, přičemž podíl jednotlivých zdrojů je plánován následovně:

Město Ostrava pro účely investic v souvislosti s přípravou města na projekt Ostrava 2015 schválilo dne 9. června 2010 na řádném jednání zastupitelstva **příspěvek ve výši 2 mld. Kč (80 mil. EUR)**.

Jde o nejvýznamnější část celkového rozpočtu a při zachování výše dalších zvažovaných zdrojů financování by měla být dostatečná k zajištění výstavby veškerých plánovaných investic (tzn. investic typu A i B).

Dále město přislíbilo příspěvek i na provoz projektu Ostrava 2015 v podobě tvorby **každoroční rezervy ve výši 40 mil. Kč (1,6 mil. EUR)**. V roce 2010 je plánováno tuto rezervu navýšit na 53 mil. Kč (2,1 mil. EUR).

Moravskoslezský kraj investičně zajišťuje výstavbu nové budovy krajské galerie v Ostravě v předpokládané výši 500 mil. Kč (20 mil. EUR) a deklaroval finanční podporu kulturních akcí projektu Ostrava 2015, které budou zajišťovány v této galerii. Moravskoslezský kraj je v rámci své schválené „Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2016“ uváděn jako **strategický partner a spolufinancující instituce**.

Ostatní výnosy a dotace zahrnují EU fondy a iniciativu Jessica. Odhad pro investiční rozpočet byl získán na základě podrobné analýzy možnosti jejich čerpání a již přislíbených dotací.¹ Pro provozní rozpočet byly identifikovány možnosti čerpání z Regionálního operačního programu Moravskoslezsko, programů Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko a Komunitárního programu EU Culture. Zároveň byly zohledněny i další provozní výnosy v podobě příspěvků od nadací a neziskových organizací.

Cena Meliny Mercouri nebyla do zdrojů financování rozpočtu zahrnuta.

Státní zdroje na investiční i provozní rozpočet byly odhadnuty na základě předchozích jednání s Ministerstvem kultury. Upřesnění a dohoda o podpoře vítězného města v soutěži EHMK pro rok 2015 bude předmětem dalších jednání s Ministerstvem kultury.

Soukromé zdroje v rámci investičního rozpočtu představují částku na spolufinancování revitalizace Nových Vítkovic (probíhají přípravné práce), která je financována převážně z fondů EU. Soukromé zdroje v rámci provozního rozpočtu reprezentuje sponzoring. Ten byl odhadnut na základě zkušeností ze stávajících akcí v regionu a na základě zkušeností jiných EHMK. 5

Výnosy z prodeje vstupenek a plnění v naturáliích jsou jako zdroje financování (resp. způsob realizace plánovaných činností) uvažovány pouze pro potřeby provozního rozpočtu. Jejich výše byla odhadnuta kvalifikovaným odhadem zejména na základě zkušeností z již stávajících akcí v regionu a na základě zkušeností jiných EHMK.

2. 3 Už finanční orgány města hlasovaly o vyčlenění příslušných částek nebo závazně přislíbily jejich poskytnutí? Ne-li, kdy tak učiní?

- Zastupitelstvo města Ostravy schválilo dne 9. června 2010 na svém řádném jednání usnesením č. 3035/ZM0610/39 příspěvek ve výši **2 mld. Kč** (80 mil. EUR) na investiční akce projektu Ostrava 2015. Město Ostrava dále přislíbilo příspěvek na provoz projektu Ostrava 2015 v podobě tvorby každoroční rezervy ve výši 40 mil. Kč (1,6 mil. EUR), která bude vždy schvalována v daném roce. V roce 2010 již město tuto rezervu vytvořilo (usnesením zastupitelstva č. 2592/ZM0610/33) a uvažuje o jejím navýšení, které by mělo být předloženo ke schválení zastupitelstvu na konci června 2010. Celkem se jedná o rezervu ve výši 53 mil Kč (2,1 mil. EUR)².
- Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje dne 21. dubna 2010 schválilo Strategii rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2016, ve které je deklarována role Moravskoslezského kraje v rámci projektu Ostrava 2015 jako strategického partnera a spolufinancující instituce. Dle této strategie Moravskoslezský kraj bude investičně zajišťovat výstavbu nové budovy krajské galerie v Ostravě v odhadované výši **500 mil. Kč** (20 mil. EUR). Moravskoslezský kraj zároveň přislíbil podporu akcím, které budou pořádány v rámci této galerie.
- Ze zdrojů EU fondů je v současnosti zajištěna dotace pro investici přístavby alternativní scény Divadla loutek ve výši **64 mil. Kč** (2,6 mil. EUR)³, která již v současnosti probíhá.
- Ze zdrojů EU fondů a s přispěním soukromého sektoru je potvrzeno financování revitalizace Nových Vítkovic ve výši **600 mil. Kč** (24 mil. EUR)⁴. U tohoto projektu již v současnosti probíhají přípravné práce a měl by být

dokončen v roce 2013.

Takto potvrzené zdroje tvoří **70 % celkového rozpočtu, resp. 84,5 % investičního rozpočtu.**

Trvalou podporu projektu Ostrava 2015 ze strany Moravskoslezského kraje představují i následující dokumenty:

- Rada Moravskoslezského kraje dne 19. srpna 2009 rozhodla o uzavření Dohody o vzájemné spolupráci a koordinaci při přípravě projektu „Ostrava – kandidát na titul Evropské hlavní město kultury 2015“ s městem Ostrava.
- Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje dne 21. dubna 2010 schválilo Memorandum o spolupráci s městem Ostrava o deklaraci podpory při získání titulu „Evropské hlavní město kultury 2015“ s Žilinským samosprávným krajem, Slezským vojvodstvím a Opolským vojvodstvím. Další partnerské regiony by měly memorandum schválit do konce června 2010. Všichni partneři tímto Memorandem deklarují podporu kandidatury města Ostrava na titul Evropské hlavní město kultury 2015 a potvrzují svůj zájem na spolupráci při přípravě projektu.

Další jednání s Ministerstvem kultury o podpoře projektu a jeho časování budou probíhat v průběhu léta 2010 s cílem potvrzení příslibu ještě před konečným vyhodnocením soutěže.

2.4 Jaké celkové výdaje se plánují výhradně pro akci „Evropské hlavní město kultury“?

Výdaje související výhradně projektem Ostrava 2015 dosahují 775,1 mil. Kč (31 mil. EUR).

Provozní rozpočet projektu Ostrava 2015 (tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem	Celkem (tis. EUR)	Podíl
Náklady na program	19 888	11 000	11 000	11 000	73 000	393 500	16 500	535 888	21 436	69,1%
Osobní náklady	4 320	4 419	5 629	8 613	11 713	23 895	9 140	67 729	2 709	8,7%
Provozní náklady	2 990	3 047	3 806	5 665	7 595	15 164	5 650	43 917	1 756	5,7%
Náklady na spotřebu materiálů	340	346	441	675	918	1 873	717	5 310	212	0,7%
Náklady na spotřebu energií	100	102	130	199	270	551	207	1 559	62	0,2%
Náklady na cestovné	250	255	325	497	676	1 379	259	3 641	146	0,5%
Náklady na služby	2 000	2 038	2 598	3 976	5 407	11 030	4 136	31 185	1 247	4,0%
Nájemné	300	306	312	318	324	331	331	2 222	89	0,3%
Náklady na marketing a propagaci	825	4 203	4 287	17 493	17 843	53 688	7 670	106 009	4 240	13,7%
Náklady na monitoring a evaluaci	0	550	561	572	584	1 787	893	4 947	198	0,6%
Ostatní	6 360	592	695	1 538	1 806	4 483	1 133	16 607	664	2,1%
Celkem	34 383	23 811	25 978	44 881	112 541	492 517	40 986	775 097	31 004	100,0%
% rozložení nákladů v čase	4,4%	3,1%	3,4%	5,8%	14,5%	63,5%	5,3%	100,0%		

Zdroj: Ostrava 2015, Palmerova zpráva, město Ostrava, Moravskoslezský kraj a PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.

Nejvýznamnější položku těchto výdajů tvoří náklady na program. Program a odhadnutá výše nákladů na tento program jsou výsledkem navrhované programové dramaturgie v kombinaci s odhadem dosažitelných zdrojů financování.

Aktualizované náklady na program zahrnují odhad veškerých nákladů na kulturní akce související s projektem Ostrava 2015, tzn. jak na specifické akce, tak i na akce realizované v rámci strategie Perpetuum mobile.

Náklady na program, které byly v minulém kole výběrovou komisí označeny za nedostatečné, se po provedení revize zvýšily na 535,9 mil Kč (21,4 mil. EUR). Tento nárůst lze připsat zejména:

- detailnímu odhadu nákladů na jednotlivé akce umožněnému rozpracováním dramaturgie projektu Ostrava 2015,
- zohledněním veškerých nákladů na akce realizované v rámci Perpetuum mobile,
- nárůstu výše dostupných zdrojů určených pro financování provozního rozpočtu projektu Ostrava 2015.

Dalšími významnými položkami provozního rozpočtu jsou osobní a provozní náklady a náklady na propagaci a marketing. Významně nižší položky rozpočtu pak tvoří náklady na monitoring a evaluaci a rezervy na nepředvídané výdaje v podobě ostatních nákladů.

V rámci provozních nákladů v roce 2010 byly rovněž zohledněny náklady, které město Ostrava v roce 2010 vynakládá na podporu projektu Ostrava 2015. Jedná se o náklady na přípravu přihlášky, provoz informačního a kulturního centra kandidatury, speciální kulturní projekty na podporu kandidatury, kulturní a mediální kampaně, vzdělávací semináře a konference, prezentace ostravské kultury v Praze a Bruselu, organizační náklady společnosti Černá louka a další).

2.5 Jak velké výdaje se plánují na infrastrukturu (infrastruktura kultury a cestovního ruchu, včetně renovace existující infrastruktury)?

Převážnou část investičního rozpočtu tvoří náklady spojené s kulturním Klastrem Černá louka. Rozvoj multifunkčního kulturního Klastru Černá louka, který pro město Ostrava a potažmo Moravskoslezský kraj představuje významný prvek kontinuální proměny města, tvoří jeden ze základních příspěvků projektu Ostrava 2015. Klastř je pojímán jako celek životního prostoru a potřeba realizace významných staveb v něm obsažených je deklarována ve Strategickém plánu rozvoje statutárního města Ostrava na léta 2009 – 2015.

Investiční záměr projektu Ostrava 2015 lze rozdělit dvou skupin:

- Investice typu A, které jsou bezprostředně spojené s realizací plánovaného programu Ostravy 2015⁵ a jejichž potřeba je pro město prioritní. Tyto stavby reprezentují 2,7 mld. Kč (107,4 mil. EUR), tedy 71,7% celkového investičního rozpočtu.
- Investice typu B, které dotvoří unikátní multifunkční charakter Klastru. Tyto stavby představují 1,1 mld. Kč (42,4 mil. EUR), tedy 28,3% celkového investičního rozpočtu.

V níže uvedené tabulce je zachycen investiční rozpočet v celém rozpočtovaném období jak pro investice typu A, tak investice typu B. Tabulka zachycuje finanční toky v čase, které budou použity na úhradu výstavby.

Investiční rozpočet projektu Ostrava 2015 (tis. Kč)

Investice typu A	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem	Celkem (tis. EUR)	Podíl	Celkový podíl
Přístavba alternativní scény Divadla loutek	32 000	32 000	0	0	0	0	n/a	64 000	2 560	2,4%	1,7%
Music Pavilion	0	0	0	0	35 000	35 000	n/a	70 000	2 800	2,6%	1,9%
Koncertní dům	0	0	0	425 000	425 000	175 000	n/a	1 025 000	41 000	38,2%	27,4%
Kunsthalle	0	0	0	0	300 000	125 000	n/a	425 000	17 000	15,8%	11,4%
Galerie výtvarného umění 21. století	0	0	0	165 000	170 000	165 000	n/a	500 000	20 000	18,6%	13,4%
Nové Vítkovice	0	0	0	600 000	0	0	n/a	600 000	24 000	22,4%	16,0%
Celkem Investice typu A	32 000	32 000	0	1 190 000	930 000	500 000	n/a	2 684 000	107 360	100,0%	71,7%
% rozložení nákladů v čase	1,2%	1,2%	0,0%	44,3%	34,6%	18,6%	n/a	100,0%			
Investice typu B											
Kreativní inkubátor	0	0	0	90 000	90 000	0	n/a	180 000	7 200		4,8%
Úpravy veřejného prostoru / park	0	0	0	0	60 000	130 000	n/a	190 000	7 600		5,1%
Integrované bydlení	0	0	0	0	55 000	125 000	n/a	180 000	7 200		4,8%
Mateřská škola	0	0	0	0	50 000	110 000	n/a	160 000	6 400		4,3%
Základní škola + střední škola	0	0	0	0	150 000	200 000	n/a	350 000	14 000		9,3%
Celkem Investice typu B	0	0	0	90 000	405 000	565 000	n/a	1 060 000	42 400		28,3%
CELKEM	32 000	32 000	0	1 280 000	1 335 000	1 065 000	n/a	3 744 000	149 760		100,0%
% rozložení nákladů v čase	0,9%	0,9%	0,0%	34,2%	35,7%	28,4%	n/a	100,0%			

Zdroj: Ostrava 2015, Palmerova zpráva, město Ostrava, Moravskoslezský kraj a PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.

2.6 Jaký je plán pro zainteresování sponzorů na celé akci? V jaké výši se odhaduje finanční účast sponzorů?

V rámci projektu Evropské hlavní město kultury je vnímán sponzoring jako plnohodnotná součást strategie financování. Cílem veřejného sektoru bude díky příspěvkům sponzoringu zajistit zpřístupnění kultury co nejširšímu publiku a tím naplnit princip „veřejné služby“. To pomůže odlehčit rozpočtu veřejných institucí, které tak budou moci podporovat různorodé alternativní formy kultury, které by bylo jinak problematické financovat. Přínosem pro privátní sektor bude možnost oslovit cílové skupiny jinak než konvenční reklamou a tím přispět ke zlepšení jeho image ochotou aktivně se angažovat prostřednictvím sponzoringu ve prospěch města či regionu.

Klíčové v tomto procesu bude sladit „potřeby“ sponzorů s požadavky a zájmy EHMK jako veřejné instituce. Nejsnadnější variantou jak získat informace o očekávání sponzorů jsou rozhovory s potenciálními sponzory akce. Pro získávání partnerů vznikne závazná strategie zahrnující základní aspekty tzv. „win-win principů“, to znamená, že benefity jsou symetricky rozděleny mezi sponzory a pořadatele akce, partnerství je transparentní a je doprovázeno pravidelnými konzultacemi.

S ohledem na vysokou internacionalizaci regionu díky obrovským zahraničním investicím v posledních deseti letech bude dalším pozitivním dopadem kooperace se sponzory a možnost získat další sponzory na základě referencí. Z tohoto důvodu bude věnováno úsilí o zapojení sponzorů do výkonných orgánů projektu EHMK Ostrava 2015, a to jak ve fázi příprav akce, tak i ve fázi realizace.

Ostatně výše sponzorských příspěvků může být měřítkem úspěšnosti – v podmínkách České republiky a s ohledem na výsledky Palmerových zpráv (2004, 2007, 2009) je reálné

ze sponzorských příspěvků dosáhnout podílu financování peněžního provozního rozpočtu na úrovni 10%.

Hlavní sponzoři budou mít možnost spolupodílet se na přípravě a realizaci projektu jako celku. U menších sponzorů se předpokládá zapojení do dílčích projektů, a to s ohledem na konkrétní činnost daného sponzora. Značný potenciál, především u menších sponzorů, se nabízí při zapojení firem realizujících své aktivity v maloobchodu a službách.

Dalším zdrojem příjmu budou výnosy tvořené merchandisingem. Cenová, produktová, distribuční a komunikační politika merchandisingu bude formulována v úzké spolupráci se sponzory.

Zapojení soukromého sektoru do tak významné akce, jako je EHMK, vytváří možnost posílit udržitelnost angažovanosti tohoto sektoru v kulturní sféře města a regionu. Právě nové formy kooperace v regionu představují další ze základních pilířů projektu – cílem je přetrvání pozitivních efektů generovaných projektem Ostrava 2015, a to i po jeho skončení.

Kategorizace sponzorů

Jednotliví sponzoři budou podle významu a přínosu pro projekt Ostrava 2015 rozděleni na hlavní sponzory s vysokou mírou exkluzivity a na ostatní sponzory. Speciální kategorií patřící do sponzoringu budou mediální partneři. Významnými partnery všech Evropských hlavních měst kultury byli také dopravní operátoři národního významu. Sponzoři se nemusejí rekrutovat výhradně z privátního sektoru, ale v řadě měst podpořily Evropské hlavní město kultury i semiveřejné instituce.

Management sponzoringu

Řada významných podniků v regionu, jako např. Vítkovice, a.s. nebo OKD, a.s., již přislíbila spolupráci formou sponzoringu projektu Ostrava 2015.

Součástí strategie bude také jednotná komunikační politika, přičemž její naplňování a oslovování sponzorů bude v kompetenci oddělení marketingu a komunikace projektu Ostrava 2015. Úkolem oddělení bude realizace strategického managementu sponzoringu, který bude obsahovat jak analýzu nabídkové stránky projektu Ostrava 2015 ve vztahu ke sponzorům, tak i základní situační analýzu potenciálních sponzorů. Další a klíčovou funkcí bude realizace operativního managementu sponzoringu, který bude zahrnovat např. vytvoření databáze potenciálních sponzorů, komunikaci či akvizici sponzorů (např. vytvořením individuálních nabídek pro jednotlivé firmy), jakož i péči o vztahy se sponzory. Existence strategie vychází z logického předpokladu, že poptávka vychází v převážné míře ze strany veřejného sektoru, nikoliv sektoru privátního. Součástí operativního managementu sponzoringu je kontrola realizace strategie sponzoringu, ta však bude náležet externí instituci, tak aby byla zachována transparentnost vůči sponzorům.

Účast sponzorů na projektu Ostrava 2009

Již při organizování a zajišťování projektu Ostrava 2009 jsme začali navazovat a uzavírat sponzorské smlouvy v rámci tohoto projektu. Začala tak oboustranná spolupráce, která je předpokladem spolupráce budoucí. V případě projektů pro rok 2009 jsme uzavřeli sponzorské smlouvy na podporu filmového festivalu Ostrava Kamera Oko, výstavy Ostrava? a Bílé knihy ostravské kultury, stejně jako na propagaci našeho celkového projektu i našich dílčích akcí, např.– Ostravské příchody aj.

2.7 Podle jakého rozvrhu se tyto výdaje budou realizovat v případě, že město získá titul Evropské hlavní město kultury?

V případě, že Ostrava získá titul Evropské hlavní město kultury, bude primárně vycházet z návrhu časového rozložení rozpočtu uvedeného v této přihlášce. Jedná se nicméně o návrh, který bude dále aktualizován na základě:

Projektových záměrů u staveb, u nichž tyto záměry dosud nebyly zpracovány.;

Prioritizace výstavby a její rozvržení dle logiky vítězného architektonického řešení, které bude výstupem z vyhlášené urbanistické soutěže na řešení Klastru Černá louka.;

- Dostupnosti finančních zdrojů (dosud nepotvrzených) v závislosti na budoucích jednáních (zejména příspěvek státu).;
- Možnosti čerpání zdrojů z EU a iniciativy Jessica v závislosti na vyhlášení příslušných výzev a související administraci.

Níže uvedená tabulka zachycuje rozložení rozpočtu v čase.

Rozpočet projektu Ostrava 2015 (tis. Kč)

Provozní rozpočet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem	Podíl
Náklady na program	19 888	11 000	11 000	11 000	73 000	393 500	16 500	535 888	69,1%
Osobní náklady	4 320	4 419	5 629	8 613	11 713	23 895	9 140	67 729	8,7%
Provozní náklady	2 990	3 047	3 806	5 665	7 595	15 164	5 650	43 917	5,7%
Náklady na marketing a propagaci	825	4 203	4 287	17 493	17 843	53 688	7 670	106 009	13,7%
Náklady na monitoring a evaluaci	0	550	561	572	584	1 787	893	4 947	0,6%
Ostatní náklady / rezerva	6 360	592	695	1 538	1 806	4 483	1 133	16 607	2,1%
Celkem provozní náklady	34 383	23 811	25 978	44 881	112 541	492 517	40 986	775 097	100,0%
Celkem zdroje na financování	34 383	23 811	25 978	44 881	112 541	492 517	40 986	775 097	100,0%
% rozložení provozního rozpočtu v čase	4,4%	3,1%	3,4%	5,8%	14,5%	63,5%	5,3%	100,0%	
Investiční rozpočet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem	Podíl
Investice typu A	32 000	32 000	0	1 190 000	930 000	500 000	n/a	2 684 000	71,7%
Investice typu B	0	0	0	90 000	405 000	565 000	n/a	1 060 000	28,3%
Celkem investiční náklady	32 000	32 000	0	1 280 000	1 335 000	1 065 000	n/a	3 744 000	100,0%
Celkem zdroje na financování	32 000	32 000	0	1 280 000	1 335 000	1 065 000	n/a	3 744 000	100,0%
% rozložení investičního rozpočtu v čase	0,9%	0,9%	0,0%	34,2%	35,7%	28,4%	n/a	100,0%	
CELKOVÝ ROZPOČET									
Investiční náklady projektu Ostrava 2015 (Investice typu A)	32 000	32 000	0	1 190 000	930 000	500 000	n/a	2 684 000	77,6%
Provozní náklady projektu Ostrava 2015	34 383	23 811	25 978	44 881	112 541	492 517	40 986	775 097	22,4%
Celkem náklady projektu Ostrava 2015	66 383	55 811	25 978	1 234 881	1 042 541	992 517	40 986	3 459 097	100,0%
Investice typu B	0	0	0	90 000	405 000	565 000	n/a	1 060 000	
Celkem náklady	66 383	55 811	25 978	1 324 881	1 447 541	1 557 517	40 986	4 519 097	
Celkem zdroje	66 383	55 811	25 978	1 324 881	1 447 541	1 557 517	40 986	4 519 097	100,0%
% rozložení celkového rozpočtu v čase	1,5%	1,2%	0,6%	29,3%	32,0%	34,5%	0,9%	100,0%	

Zdroj: Ostrava 2015, Palmerova zpráva, město Ostrava, Moravskoslezský kraj a PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.

Rozpočet projektu Ostrava 2015 (tis. EUR)

Provozní rozpočet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem	Podíl
Náklady na program	796	440	440	440	2 920	15 740	660	21 436	69,1%
Osobní náklady	173	177	225	345	469	956	366	2 709	8,7%
Provozní náklady	120	122	152	227	304	607	226	1 756	5,7%
Náklady na marketing a propagaci	33	168	171	700	714	2 148	307	4 240	13,7%
Náklady na monitoring a evaluaci	0	22	22	23	23	71	36	198	0,6%
Ostatní náklady / rezerva	254	24	28	62	72	179	45	664	2,1%
Celkem provozní náklady	1 375	952	1 039	1 795	4 501	19 701	1 639	31 004	100,0%
Celkem zdroje na financování	1 375	952	1 039	1 795	4 501	19 701	1 639	31 004	100,0%
% rozložení provozního rozpočtu v čase	4,4%	3,1%	3,4%	5,8%	14,5%	63,5%	5,3%	100,0%	
Investiční rozpočet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem	Podíl
Investice typu A	1 280	1 280	0	47 600	37 200	20 000	n/a	107 360	71,7%
Investice typu B	0	0	0	3 600	16 200	22 600	n/a	42 400	28,3%
Celkem investiční náklady	1 280	1 280	0	51 200	53 400	42 600	n/a	149 760	100,0%
Celkem zdroje na financování	1 280	1 280	0	51 200	53 400	42 600	n/a	149 760	100,0%
% rozložení investičního rozpočtu v čase	0,9%	0,9%	0,0%	34,2%	35,7%	28,4%	n/a	100,0%	
CELKOVÝ ROZPOČET									
Investiční náklady projektu Ostrava 2015 (Investice typu A)	1 280	1 280	0	47 600	37 200	20 000	n/a	107 360	77,6%
Provozní náklady projektu Ostrava 2015	1 375	952	1 039	1 795	4 501	19 701	1 639	31 004	22,4%
Celkem náklady projektu Ostrava 2015	2 655	2 232	1 039	49 395	41 701	39 701	1 639	138 364	100,0%
Investice typu B	0	0	0	3 600	16 200	22 600	n/a	42 400	
Celkem náklady	2 655	2 232	1 039	52 995	57 901	62 301	1 639	180 764	
Celkem zdroje	2 655	2 232	1 039	52 995	57 901	62 301	1 639	180 764	100,0%
% rozložení celkového rozpočtu v čase	1,5%	1,2%	0,6%	29,3%	32,0%	34,5%	0,9%	100,0%	

Poznámky

- Do rámce investičního rozpočtu byly zahrnuty Integrovaný plán rozvoje města, Integrovaný operační program, Regionální operační program Moravskoslezsko, Operační program Životní prostředí, Operační program Podnikání a inovace a EU Culture.
- Lze předpokládat, že pokud rezerva nebude vyčerpána, nevyčerpáná část bude použita na úhradu nákladů v následujících letech.
- Financováno z Integrovaného plánu rozvoje města.
- Integrovaný operační program 500 mil. Kč (20 mil. EUR), DPH ve výši 100 mil. Kč (4 mil. EUR) hradí soukromý partner.
- Jedná se o část investic Klastru Černá louka, revitalizaci Nových Vítkovic a výstavbu nové budovy krajské galerie v Ostravě.

Zdroj: Ostrava 2015, Palmerova zpráva, město Ostrava, Moravskoslezský kraj a PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.

IV. Infrastruktura

1. Jakými infrastrukturními prostředky pro zajištění dostupnosti město disponuje (regionální, celostátní, mezinárodní doprava)?

1.

Dálnice

Mezinárodní silnice

Hlavní železniční koridory

Regionální integrace dopravy

Městská hromadná doprava i příměstská doprava je již více než deset let provozována v rámci integrovaného dopravního systému ODIS v regionu Moravskoslezského kraje.

ODIS sdružuje osm dopravců a obsluhuje většinu území Ostravska, Opavska, Bruntálska a Krnovska, celkově asi sto sedmdesát pět obcí a měst regionu.

Provozuje celkem dvě stě třicet jedna linek, z toho šestnáct tramvajových, jednadvaacet trolejbusových, sto sedmdesát šest autobusových a osmnáct železničních linek.

Celková délka linek činí více než tři tisíce kilometrů.

Městská doprava

Výkonná přepravní síť Dopravního podniku Ostrava, a. s., s provozní / linkovou délkou čtyři sta sedmdesát šest kilometrů / jeden tisíc sto osmdesát tři kilometry, obsluhuje v rámci ODIS na území města Ostravy celkem přes devadesát linek.

Z plánovaných projektů

Terminál Hranečnick – revitalizace dopravního uzlu.

Vytvoření kvalitního dopravního propojení (vozidlového i pěšího) Svinovských mostů a ulice Bílovecké s budovou nádraží Českých drah.

V návaznosti na Konceptci rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje je připravována studie perspektivního řešení dopravní obslužnosti Moravskoslezského kraje s důrazem na zlepšení dopravní situace ve městě.

Inteligentní systém řízení dopravy, součást záměru IT 4 Innovations, 40 000 000 Kč, realizace 2010.

Udržitelnost

Dopravní stavby

Dopravní inženýrství

Stavební fakulta Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, 2000 studentů celkem, asi 400 ročně

Institut dopravy při Strojní fakultě Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava

Vodní doprava

Řeky Ostravici, Odru, Lučinu zatím pro dopravu používají zejména vodáci. Od roku 1956 je aktivní například Svaz vodáků Moravy a Slezska, což je sdružení čtrnácti vodáckých klubů působících na Moravě a ve Slezsku.

Rozvojové projekty

Revitalizace řeky Ostravice (Regionální operační program, 121 000 000 Kč, 2009–2013)
Dopravní propojení kanálem Dunaj / Odra / Labe
Splavnění Odry do Polska

Cyklistické stezky

V roce 2007 bylo v provozu asi 189 kilometrů cyklistických tras, z toho dvě třetiny po méně zatížených komunikacích a třetina jako samostatné komunikace. Ve větším počtu se začaly připravovat nebo realizovat pruhy na vozovkách.

Rozvojové projekty

Cyklostezka Proskovice součást „Greenways“ trasy Vídeň, Morava, Kraków (Regionální operační program, 3,5 milionu Kč, 2010–2011)
Cyklistická stezka spojující obvody Plesná, Martinov, Poruba (Státní fond dopravní infrastruktury, 2,5 milionu Kč, 2009)
Cyklostezky podél Ostravice (Regionální operační program, 141 000 000 Kč, 2010–2015)

Dopravní infrastruktura města

OSTRAVA

Ostrava představuje významný dopravní uzel (silniční, železniční a letecký) nejen pro Moravskoslezský kraj.

Ostrava jako město je součástí evropsky unikátní konurbace. Na ploše Ostravska-Karvinska-Katovicka-Krakowska žije vedle sebe přes 10 milionů obyvatel s dojezdovou vzdáleností do dvou hodin.

Město leží na trase VI. Panevropského multimodálního koridoru TEN, jenž vede na území České republiky ve směru sever-jih od hranic Polska přes Ostravu Moravskou bránou a Dolnomoravským úvalem k hranicím Rakouska. Mezištátní dohoda předpokládá jeho rozšíření přes Rakousko do Itálie.

Na rozvoji města z pohledu infrastruktury se za veřejnou správu podílí zejména odpovídající odbory Magistrátu města Ostravy ve spolupráci s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje. Za podnikatelskou sféru jsou to zejména subjekty spojené ve Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje.

Silniční doprava

Z hlediska silniční dopravy je Ostrava křižovatkou silnic 1. třídy číslo 11 (Praha, Hradec Králové, Šumperk, Opava, Ostrava -> Žilina) a dálnice D47/D1, která se po svém dokončení v roce 2012 (informace z května 2009) stane součástí větve B VI. Panevropského multimodálního koridoru. V těsné blízkosti se nachází silnice R48, se kterou dohromady tvoří takzvaný Slezský kříž.

Na polské straně bude na dálnici D1/D47 navazovat polská dálnice A1, jejíž výstavba je plánovaná až do Gdynie (Gdaňsku).

Železniční doprava

Železnice spojuje Ostravu se světem od roku 1847.

Ostrava je významným železničním uzlem ležícím na křižovatce tras:

Jiho-severní: Vídeň – Ostrava – Katowice – Warszawa (v České republice jako 2. tranzitní železniční koridor).

Západo-východní: Praha – Kolin – Pardubice – Česká Třebová – Olomouc – Ostrava – Žilina – Košice (v České republice jako 3. tranzitní železniční koridor).

Díky tomu je zajištěno velmi dobré spojení do významných měst sousedních regionů a hlavních měst nejen sousedních zemí.

Je zde zastoupena dálková i příměstská železniční doprava, a to jak osobní, tak i nákladní.

Příkladem významných spojení jsou například Praha, Bratislava, Varšava, Vídeň, Kyjev, Oděsa, Moskva, Sankt Peterburg, Budapešť, Zagreb a další.

Od roku 2005 je Ostrava denně spojena s Prahou šesti až sedmi páry spojů vlaky SuperCity „Pendolino“, které nabízejí vysoký komfort a rychlost přepravy a navazují na služby Českých aerolinií. Současná jízdní doba činí asi 3 h. 10 min. a díky dalším technickým a provozním zlepšením bude dále zkrácena.

V rámci uzlu je provozováno pět železničních stanic a čtyři železniční zastávky

Nově probíhá rekonstrukce ve stanici Ostrava hlavní nádraží (fasáda ukončena 05/2007, probíhá rekonstrukce interiéru).

Rekonstrukce hlavního nádraží jako železničního uzlu je plánována na r. 2013.

Ukončena byla rekonstrukce nádraží Ostrava-Svinov (2006, financováno 581 000 000 Kč městem Ostrava a Státním fondem dopravní infrastruktury).

V roce 2007 byla na trati č. 323 zprovozněna nová železniční zastávka Ostrava-Stodolní.

Revitalizace přednádražního prostoru Ostrava-Svinov, II. etapa. Jejím cílem je vytvořit dopravní terminál nadregionálního významu, který propojuje a integruje vlakovou dopravu, individuální automobilovou dopravu, dálkovou autobusovou dopravu s městskou hromadnou dopravou autobusovou a tramvajovou. Celkové náklady jsou odhadovány asi na 800 000 000 korun. Předběžný termín dokončení je stanoven do konce roku 2011.

V nejbližší době se připravuje přímé napojení ostravského letiště na osobní a nákladní dopravu.

Letecká doprava

Mezinárodní „Letiště Leoše Janáčka Ostrava“ je vzdáleno 25 kilometrů od centra Ostravy. Je největším regionálním letištěm v České republice, se vzletovou a přistávací dráhou s parametry 3 500 x 63 m a kapacitou více než milionu osob přepravených ročně.

Zajišťuje vnitrostátní i mezinárodní lety (s pravidelnými linkami do Prahy, Vídně), plánované i neplánované, a je vybaveno pro odbavování leteckého nákladu, včetně skladových zařízení. V letošním roce byly zavedeny pravidelné linky Ostrava-Split a Ostrava-Mnichov.

Celkem má letiště připraveno osm projektů (i s projekty Moravskoslezského kraje týkajícími se letiště) v celkové výši čerpání podpory více než 2 miliardy Kč do konce roku 2013 z prostředků Regionálního operačního programu Moravskoslezsko.

V roce 2008 byla dokončena výstavba nové odbavovací haly.

V dalších letech se připravuje například projekt integrovaného bezpečnostního centra, případně dílčí technické projekty směřující ke zvýšení použitelnosti letiště pro osobní a nákladní přepravu.

V těsné blízkosti letiště působí podnikatelská a obchodní zóna a Free Zone Ostrava.

Do roku 2012 bude vybudováno navíc i železniční napojení letiště s přilehlou průmyslovou zónou na II. železniční koridor a tím bude také umožněno velmi rychlé spojení s městem Ostravou.

Připravuje se výstavba veřejného logistického multimodálního (letecká / drážní / silniční doprava) cargo centra (4 miliardy Kč) do roku 2012.

Úprava přednádražích prostor hlavního nádraží Ostravy začala v květnu 2010.

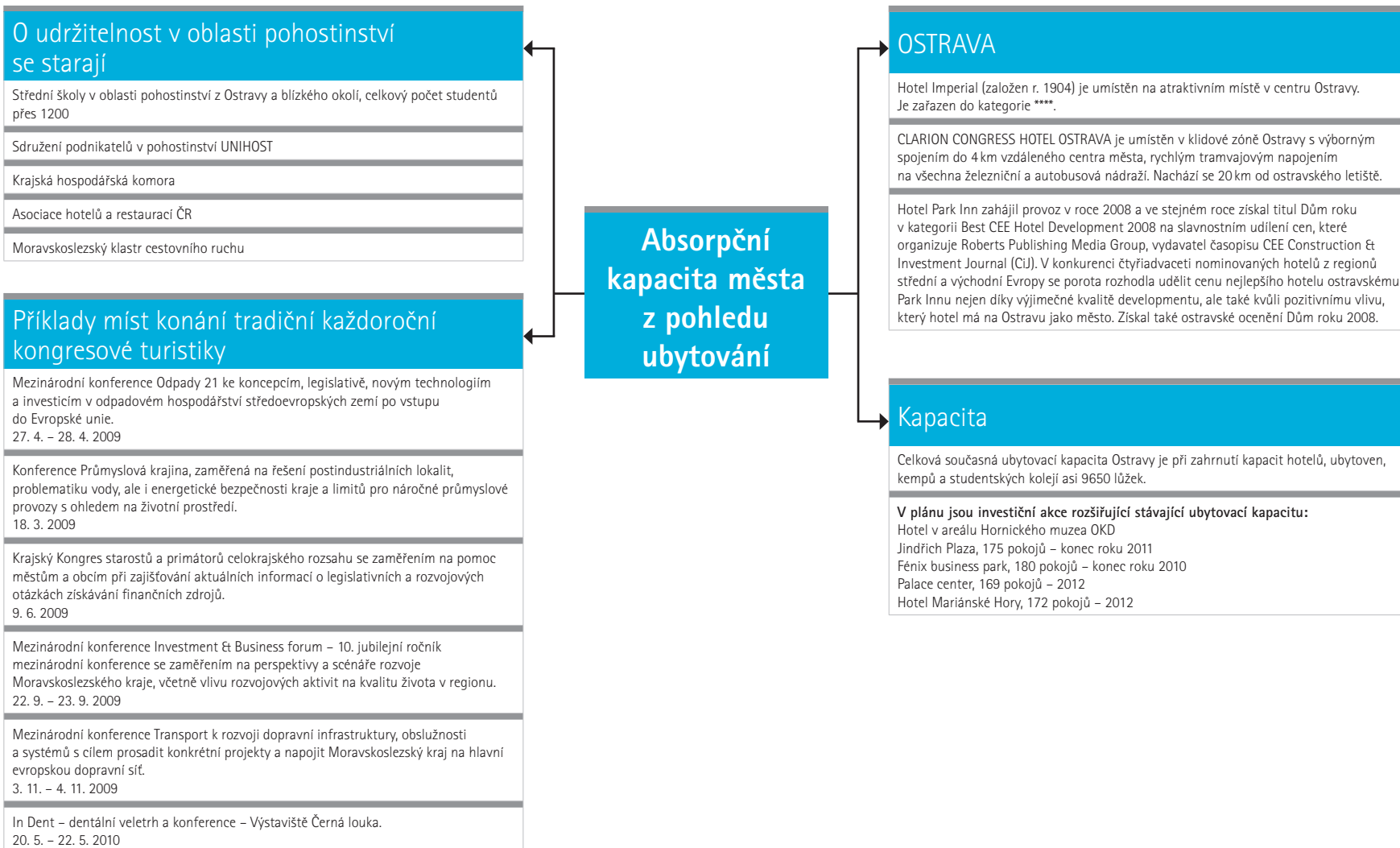

Nádraží Ostrava-Svinov

Nádraží Ostrava-Svinov

2. Jakou má město absorpční kapacitu z hlediska ubytování turistů?

3. Jaké projekty (v oblasti městské a turistické infrastruktury, včetně obnovy stávající infrastruktury) se mají realizovat v době ode dneška do roku, pro který se město hlásí o titul Evropské hlavní město kultury?

Projekt Ostrava 2015 zahrnuje tyto investiční projekty:

1. Klastř Černá louka / investiční projekt města Ostravy
2. „Nové Vítkovice“ / investiční projekt soukromého investora
3. „Galerie výtvarného umění 21. století“ / investiční projekt Moravskoslezského kraje

V rámci Klastř Černá louka budou realizovány tyto stavby:

1. Koncertní dům
2. Kunsthalle
3. Mateřská, základní a střední škola
4. Music Pavilion
5. Přístavba alternativní scény Divadla loutek Ostrava
6. Kreativní inkubátor, kombinovaný se školou managementu v oblasti kultury
7. Bydlení
8. Park, využití břehů řeky

Související projekt:

Humanizace řeky Ostravice

Další projekt:

Kulturní a komunitní centrum pro mladou generaci
TOVÁRNA

Popis této investiční části je součástí představení projektu Ostrava 2015 na stranách 177–231.

Statutární město Ostrava a Moravskoslezský kraj budou na území města realizovat řadu investičních projektů, které výrazně přispějí k celkové připravenosti města hostit událost Evropské město kultury 2015 a prezentaci města samotného. Z desítek připravovaných projektů jmenujme tyto:

Revitalizace největšího hornického muzea v ČR v Ostravě podpořená Strukturálními fondy EU

Největší muzejní areál ČR, Hornické muzeum, rozkládající se na území o rozloze 10 hektarů, patří ke klíčovým turistickým destinacím města. Pro své široké spektrum doplňkových aktivit je nejvyhledávanější lokalitou obyvatel města. Revitalizace muzea byla podpořena 51,2 mil. Kč ze Strukturálních fondů EU. Po jejím dokončení bude Ostrava disponovat moderním muzeem, projekt současně položí základ pro vznik prvního tematického muzejního parku v ČR. Národní přírodní památka Landek, v jejíž lokalitě se muzeum nachází, zároveň získala na revitalizaci 4,5 mil. Kč z fondů Ministerstva životního prostředí.

Nová budova krajské vědecké knihovny v Ostravě

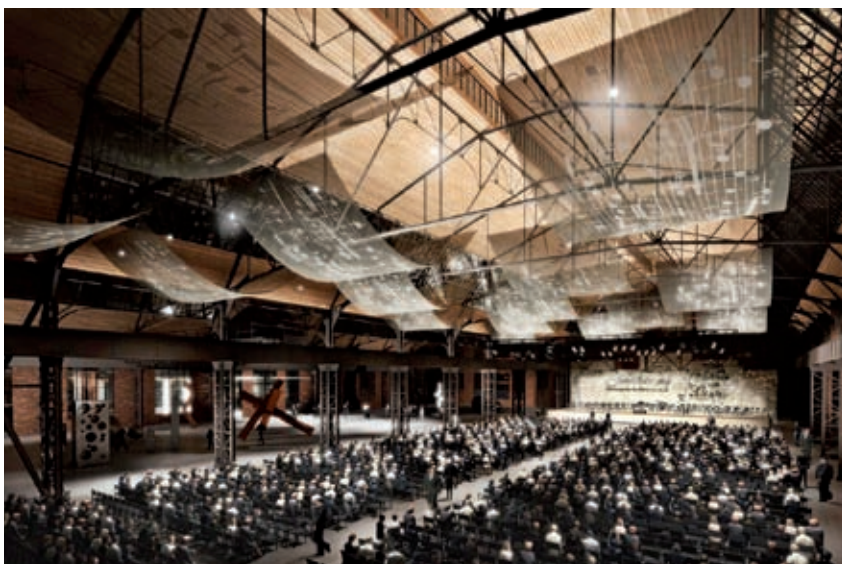
Novou součástí kandidátského projektu je vybudování nové budovy Moravskoslezské vědecké knihovny, tzv. Černé kostky, dle vítězného návrhu autorů akad. arch. Ladislava Kuby a Ing. arch. Tomáše Pilaře M.A. se spoluautory Lukrécie Lachmanovou a Janem Kratochvílem, který vzešel z veřejné soutěže o návrh dle zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách. Předpokládaným termínem ukončení realizace stavby je rok 2013. Rozpočet ve výši 1 100 000 000 Kč vč. DPH bude hrazen z rozpočtu kraje (55%) a státu (45%).

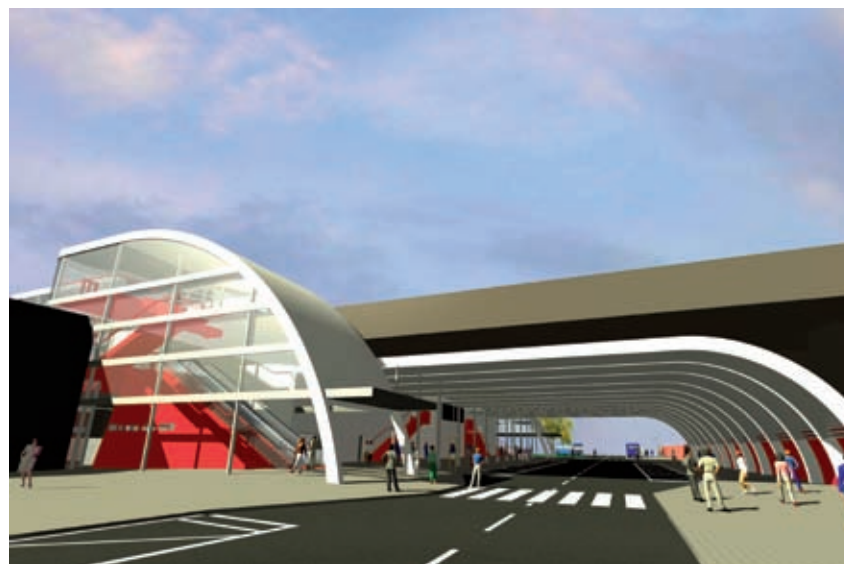
Úprava přednádražního prostoru hlavního nádraží

Úprava přednádražního prostoru hlavního nádraží

Rekonstrukce památkově chráněného industriálního objektu Ústředny (Dvojhalí) na kulturní a společenské využití

Revitalizace přednádražního prostoru Ostrava-Svinov, II. etapa

Přeměna památkově chráněného Dvojhalí a Jednohalí za účelem kulturního a společenského využití podpořená Strukturálními fondy EU

Historické budovy památkově chráněného Dvojhalí (Elektrocentrály) a Jednohalí (Ústředny) se nacházejí na území bývalého brownfieldu po areálu koksovny Karolina v bezprostřední blízkosti městského centra, Dolní oblasti Vítkovic a Klastru Černá louka. Obě budovy budou díky Strukturálním fondům EU přeměněny za účelem kulturního a společenského využití. Přestavba se uskuteční v období let 2011 a 2012. Projekt si vyžádá 315 mil. Kč, z nichž až 92,5% bude hrazeno z Regionálního operačního programu EU (zbytek, minimálně 7,5% nákladů, uhradí město Ostrava).

Dále zmiňme **dostavbu dálnice, rozvoj ostravského letiště**, revitalizaci přednádražních prostor dvou největších železničních **nádraží města Ostrava–hlavní nádraží a Ostrava–Svinov** nebo rekonstrukci největších kulturních domů města. Významní soukromí investoři plánují výstavbu **pěti nových hotelů**, které výrazně rozšíří ubytovací kapacitu města. Tyto projekty nejsou součástí projektu Ostrava 2015.

V. Komunikační strategie

1. Jakou město chystá komunikační strategii pro akci Evropské hlavní město kultury?

1 a) Komunikační strategie projektu

Při seznamování Evropy s myšlenkami Ostravy 2015 klademe důraz na projekt Klastř Černá louka, jehož neotřelost a pozitivní vize mají silný přesah do kulturních a společenských témat Evropy blízké budoucnosti. Věříme, že náš koncept kulturního klastřu se může stát inspirací a vzorem pro mnohá další evropská města – pro města industriální, města potýkající se s problémy s životním prostředím, pro města práce, před nimiž stojí nelehký úkol transformovat městskou ekonomiku, stabilizovat migraci obyvatelstva a především kreativně vychovat dnešní děti tak, aby pro ně kultura byla životní samozřejmostí a nutností, a ne něčím odděleným, výlučným či elitářským. Stejně tak jako se pro nás staly inspirací a oporou mnohé dosavadní projekty Evropských hlavních měst kultury. Cítíme se zavázáni dlouholetou tradicí EHMK. Jsme si vědomi, že jedině kvalitní komunikační strategie může přinést celému projektu úspěch.

Cíle komunikační strategie

1. Uvědomit si, že kultura je nedílnou součástí každodenního života
2. Přilákat do Ostravy návštěvníky z České republiky a ze zahraničí
3. Rozvinout spolupráci a komunikaci mezi evropskými městy
4. Posílit hrdost místních občanů na kulturní zázemí regionu jako nedílnou součást velké Evropy
5. Změnit vnímání Ostravy jako průmyslového „černého“ města

6. Zdůraznit a podpořit dlouhodobý rozvoj kulturních, ekonomických a sociálních aktivit
7. Propagovat panevropský projekt EHMK s důrazem na rozmanitost evropské kultury ve spojení se specifiky Ostravy a Moravskoslezského regionu

Stakeholders a cílové skupiny pro komunikaci:

1. občané města
2. občané regionu (dosah do 100 km)
3. turistický sektor
4. profesionálové z oblasti kultury a aktivní umělci (opinion formers)
5. podnikatelská komunita
6. politici

Obecné nástroje komunikace:

- webové stránky v několika jazycích - informují a komunikují s cílovými skupinami
- mediální a PR kampaně (ATL)
- promo kampaně (BTL)
- speciální projekty, sloužící k zapojení široké veřejnosti

Celá komunikační strategie bude detailně zpracována různými agenturami specializujícími se na dílčí oblasti (promo kampaně, media planning, BTL apod.). Zadání pro tato výběrová řízení (v hlavních bodech):

1. Návrh komunikační strategie projektu Ostrava - Evropské hlavní město kultury 2015 včetně konkrétních aktivit s ohledem na:
 - cílové skupiny
 - 5 vrstev regionality: lokální, regionální, národní, evropská, mezinárodní

- stanovený rozpočet
- časovou posloupnost
- 2. Návrh mediální strategie:
 - media mix podle cílových skupin
 - media plan
 - rozvrstvení rozpočtu
- 3. Kreativní koncept:
 - grafické prvky a logo (logo manuál + související materiály)
 - hlavní komunikační koncept (slogan)
 - koncept oslovení jednotlivých cílových skupin (tonalita, ztvárnění, spojovací znaky)
 - návrhy konkrétního kreativního řešení
- 4. Koncept komunikace podpory projektu
 - návrh partnerů projektu z řad evropských umělců a jejich úspěšného oslovení
 - návrh partnerů projektu z podnikatelských kruhů a jejich úspěšného oslovení

Kritéria účasti agentury ve výběrovém řízení:

- zkušenost s projekty v mezinárodním prostředí
- zkušenost s dlouhodobými projekty
- zkušenost s vedením sponzorovaných projektů
- relevantní originální kreativní koncept
- reference

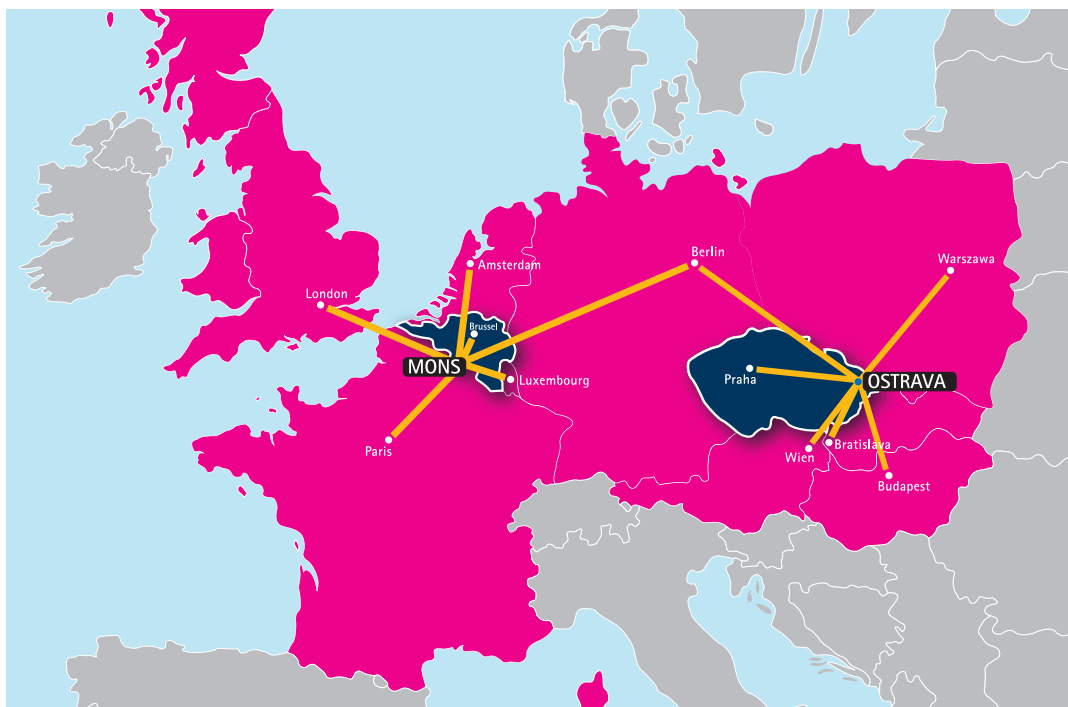
Deklarace o společné strategii

Ostrava a Mons – Evropské hlavní město kultury 2015 tvoří na mapě Evropy body, z nichž je možné dostat se do čtyř hodin do hlavních měst desítky evropských zemí (Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Rakousko, Německo, Belgie, Francie, Velká Británie, Lucembursko a Nizozemsko).

S Monsem jsme proto pro zvýšení účinnosti a efektivity

přijali deklaraci o společné komunikační strategii, propagaci a vzájemné výměně informací. Díky této spolupráci zajistíme ve výše zmíněných deseti zemích informovanost o obou kandidátských projektech a dosáhneme efektivnější a vzájemně prospěšnější komunikační a PR kampaně.

Součástí této strategie je vzájemná výměna tiskových informací, výměnné pracovní pobyty pro žurnalisty z evropských zemí, které jsme si s monskými kolegy v rámci společné komunikační strategie rozdělili (viz mapa).

1b) Klíčové části komunikační strategie projektu

V této podkapitole představíme nástroje, jakými budeme pro projekt Evropské hlavní město kultury mobilizovat média ve všech 5 vrstvách regionalitu, kterou blíže definujeme v části 1a), a také metody, jakými chceme pro projekt získat občany města, regionu a klíčové shakeholdery.

Projekt Ostrava 2015 budeme prezentovat na **trzích cestovního ruchu**. Včleníme akce EHMK 2015 do propagačních materiálů **tuzemských i zahraničních cestovních kanceláří**. Využijeme sektoru služeb pro propagaci Ostravy 2015 (speciální jídelní a nápojové lístky, mimořádné nabídky hotelů, dny kuchyní Evropských hlavních měst kultury, dopravci apod.).

Do projektu zapojíme dopravce (dálkové autobusy, dráhy, aerolinie). Speciálními **projekty pro sociální síť** (MySpace, Facebook, YouTube...) budeme v globálním měřítku schopni oslovit různé cílové skupiny.

Pro dosažení cílů, které jsme si v rámci naší komunikační strategie stanovili, jsou však našimi klíčovými cílovými skupinami média a veřejnost.

Mediální strategie

Pro rozvinutí mediální strategie projektu jsme v druhém výběrovém kole soutěže vycházeli z práce, kterou jsme již vykonali v průběhu kandidatury samotné (navázaná mediální partnerství, běžný komunikační mix sloužící k informování, propagování a reportování akcí doprovázejících kandidaturu Ostravy, ale též projekt EHMK obecně). Originálním prvkem naší mediální strategie je koncept, který kromě běžných nástrojů ATL komunikace **připravuje pro média speciál-**

ní komunikační projekty související s tématem EHMK či jednotlivými eventy - **Příběhy z výstavy** (Deník), **„Ostravské příchody“** (MF Dnes a Český rozhlas), **Portréty a čtení českých a francouzských literátů** vystupujících v rámci Měsíce autorského čtení (MF Dnes, Sedmička, Česká televize, Český rozhlas), série **talk show s ambasadory projektu** (Česká televize).

V tomto trendu budeme pokračovat i nadále a do okruhu regionálních a celostátních médií, s nimiž již čile spolupracujeme, v roce 2015 (samozřejmě již před 1. 1. 2015) **výrazně zahrneme i média zahraniční**. Způsob spolupráce s nimi a tomu odpovídající komunikační strategie budou zaměřeny vždy na určitou cílovou skupinu, podle které budou vybírána témata nabízená médiím. Jsou to totiž „příběhy“, které „prodají“ nabízené informace. Stejně důležitým faktorem úspěchu je i **plán zapojení médií** při samotné tvorbě jednotlivých programů. Z předloženého projektu je možné jako příklad uvést **„Summit středoevropské kultury“**, více na s. 84-85, **„Měsíc autorského čtení 2015“**, více na s. 74, **výroční konference CIRCUM Regional**, více na s. 96-97, **MS v ledním hokeji**, více na s. 172-173.

Celostátní média

V rámci této kapitoly přihlášky představíme především naši spolupráci s médii národními a zahraničními. **Lokální a regionální média mají a budou mít zásadní roli pro mobilizaci obyvatel**. Jsou a nadále zůstanou jedním z nejvýznamnějších komunikačních kanálů s občany regionu. Na této regionální úrovni máme již mediální partnerství navázaná z kola předvýběrového a v současné době jsou dále rozvíjena (např. regionální mutace MF Dnes, Moravskoslezský Deník, regionální mutace týdeníku Sedmička, Český rozhlas Ostrava, Hit rádio Orion, Česká televize Televizní studio Ostrava, TV Fabex, TV Noe a další).

Ve snaze **rozšířit četnost mediálních výstupů v celostátních sdělovacích prostředcích** uzavřeme mediální partnerství s vydavatelskými domy, které vydávají média a s nimiž máme funkční spolupráci na úrovni regionální (Mafra, VLTAVA-LABE-PRESS, Mladá fronta), a přivzeme ke spolupráci další. V případě elektronických médií se již z povahy projektu orientujeme především na média veřejnoprávní, tedy Český rozhlas a Českou televizi. Pokročili jsme v jednáních, která jsme započali v předvýběrovém kole, jež se týkala a týká možnosti **přízpusobit vysílací schéma obou těchto médií pro rok 2015**. Kromě běžného zpravodajství a prostoru v publicistických pořadech **nabídneme divákům a posluchačům speciální cykly a pořady** (publicistické, dokumentární, zábavné, hudební, talk show, živé přenosy a záznamy mimořádných kulturních eventů), **které zprostředkují program EHMK**. Některé z takovýchto typů schémat se nám podařilo připravit již v průběhu kandidatury („**Ostravské příchody**“ v Českém rozhlase Ostrava, více o projektu v přihlášce do předvýběrového kola na s. 192-197, **dokument o Karlu Reiszovi**, více na s. 71-72) a další připravujeme pro rok 2015. Kromě **cyklu krátkých dokumentů o bývalých a budoucích EHMK** v zemích, které se zúčastní MS v ledním hokeji 2015, které Česká televize odvysílá před hokejovými zápasy, více na s. 172, iniciujeme **vznik mimořádných filmových, televizních a dalších audiovizuálních děl**. Budou jimi 4 filmy a 1 rozhlasová hra s tematikou emblematických osobností projektu a uměleckých děl pojících se k městu, více na s. 71-73 a **třináctidílný animovaný seriál pro děti „Vietnamské večerníčky“**, více na s.119.

Tato strategie, která sice prioritně cílí na veřejnoprávní média, nevylučuje spolupráci s médii privátními. V případě těchto médií počítáme jen s programovým naplňováním jejich stávajícího vysílacího schématu. Výjimku tvoří pouze

TV Noe (české křesťanské médium), se kterou takové programové typy připravujeme (živé přenosy a záznamy koncertů a kontaktní pořady pro děti).

Zájem celostátních médií stejně jako médií regionálních, ale mimo region Severní Moravy a Slezska, která přinesou reflexi ostravské kulturní scény, si slibujeme od projektu „**Ostrava out**“, více na s.162. V rámci tohoto projektu Ostrava vyveze do jiných měst republiky, ale i do Evropy svá nejúspěšnější divadla a jejich divadelní inscenace, zpěváky a kapely, fotografy, výtvarné umělce minulé i současné, taneční soubory a architekturu. S tímto projektem jsme začali již v roce 2010 („**Ostrava v Praze**“) a přinesl nám v oblasti medializace kandidatury Ostravy úspěch. Během 2 týdnů jsme zaznamenali téměř 30 vysoce bonitních mediálních výstupů v celostátních médiích a více než 50 výstupů v médiích regionálních, mimo region Severní Moravy a Slezska, a dalších 5 desítek mediálních ohlasů, které přinesly internetové servery.

Samostatným počinem je pak vznik internetového rádia „**Rádio Ostrava 2015**“, více na str. 163, které se stane mluvčím místních subkultur, žánrů mimo hlavní proud a hlavně komunikujícím partnerem nejen pro místní obyvatele, ale díky internetu také pro všechny na planetě.

Zahraniční média

Skvělé výchozí podmínky pro spolupráci se zahraničními médii má Ostrava díky skutečnosti, že **programová část projektu zahrnuje také několik z mediálního pohledu mimořádně atraktivních akcí světového a evropského dosahu**. Stejně jako vznik **sociálně kulturního Klastru Černá louka** – vzorové městské čtvrti, která je klíčovým projektem kandidatury Ostravy, jsou jimi **ME v krasobruslení** v roce 2015, více na s. 174, **MS v ledním hokeji** v roce

2015, jehož část se bude konat v Ostravě, více na s.172-173. Spolu s pořadateli těchto šampionátů poskytneme všem akreditovaným televizním štábům a dalším žurnalistům širokou nabídku informací o Ostravě a projektu EHMK, tak aby mohli informace o krasobruslení a hokeji, které budou do svých domovských médií podávat, doplnit i o další atraktivní informace z místa, kde se šampionáty konají, z Ostravy. Podle údajů, které nám poskytl Mezinárodní hokejový svaz, se na hokejové šampionáty **akredituje více než 300 novinářů a fotoreportérů z celého světa**. Fanouškovské choreografie a speciální reklamní předměty (obří lapačky, vlaječky, šály, dresy, balónky apod.) budou kromě pořadatelské země České republiky propagovat i město Ostrava spolu s **message reflektující titul EHMK více než 650 milionům televizních diváků ve více než 100 zemích světa**.

Výroční konference CIRCUM Regional 2015, více na s. 96-97. Součástí konference je praktický seminář pro mladé redaktory z celé Evropy v počtu cca 20 lidí, kteří stráví v místě konference již týden předtím a výsledky své práce, reportáže z města, regionu apod. pak na závěr konference představi. Tyto **reportáže jsou pak dostupné všem dvěma stům členům evropského sdružení regionálních televizních studií CIRCUM pro jejich vysílání**. Tento tradiční program výročních konferencí CIRCUM Regional chceme propojit se **zpravodajským portálem**, který připravujeme (viz přihláška do předvýběrového kola na s. 297) a do něhož chceme zapojit národní a zahraniční média prostřednictvím měsíčních (14denních) **„mediálních pobytů“** v Ostravě v roce 2015, kdy budou příslušní redaktoři pracovat pro zpravodajský portál Ostrava 2015 a současně se stanou korespondenty svých domovských médií. Budou tak přinášet aktuální reportáže z dění v Evropském hlavním městě kultury 2015 a současně přispějí ke zprostředkování kulturního dění v Ostravě, v místních médiích a médiích národních „evropskýma očima“. Uspořádání

konference **zaručuje evropskou publicitu hostitelské země, města a projektu Evropské hlavní město kultury**.

Mobilizace obyvatel

Chceme zapojit co nejvíce obyvatel a nabídnout jim **možnost co největší participace na projektu** v přípravné a realizační fázi. Připravujeme řadu projektů komunitních, projektů podporujících sociální inkluzi a projektů participativních. Do těchto projektů **zapojíme žáky a studenty prostřednictvím škol, obyvatele města prostřednictvím asociací, zaměstnance prostřednictvím jejich firem/společností/úřadů a veřejnost prostřednictvím kulturních institucí**. V rámci strategie pro kulturní programy Perpetuum mobile **aktivizujeme všechny kulturní aktéry města**, kteří nasměrují svou dramaturgii pro rok 2015 podle dvou hlavních kritérií soutěže EHMK. Ti nabídnou svým návštěvníkům/čtenářům/posluchačům nové programy v atmosféře konkurence, již Perpetuum mobile vyvolá. Systematicky se například věnujeme umění ve veřejném prostoru („**Ostrava Urban Olympics**“, více na s. 153, „**Cykloart – stezka, která táhne**“, více na s. 151 „**Umění na dosah**“, více na s. 98-99, „**Znějící komíny / Sounding chimneys**“, více na s. 161, „**Ostrava z tramvaje**“, více na s. 150) a projektům, které v mimořádné míře zapojují občany města „**Kultura roste do země**“, více na s. 133, nebo **Velký komunitní projekt**, více na s. 140-141. V kapitole věnované komunikaci je nutné zmínit vznik internetového rádia „**Rádio Ostrava 2015**“, více na s.163, které se stane další platformou pro rozvoj obyvatel regionu. Ti sami mohou navrhovat nové programy, zapojit se do vysílání, zúčastnit se kreativních soutěží, vytvářet vlastní materiál apod. Rádio Ostrava 2015 je médium vycházející z genia loci města, kde největší prostor dostanou přímo občané. Rádio bude součástí webových stránek města, jeho obvodů, informačních center dalších regionálních institucí a soukromých portálů.

Už jsme začali

Inicializovali jsme **vznik Staré Arény – klubu pro kulturu a informace 2015**, která je meeting pointem mezi týmem Ostrava 2015 a širokou veřejností. Tady se prezentují všechny akce kandidatury, organizují se zde setkání se středoškolskou mládeží, kulturními profesionály, probíhají zde prezentace pro zahraniční skupiny, konají se zde mezinárodní konference, workshopy a školicí semináře, ale též tiskové konference. Stará Aréna se stala **jednotící platformou všech kulturních sil ve městě**. Je místem, kam přichází veřejnost a přináší nové podněty a má možnost vnímat atmosféru kandidatury v nejtěsnější blízkosti.

Uspořádali jsme anebo jsme se podíleli na organizaci **velkých akcí ve veřejném prostoru, které oslovily širokou veřejnost** (Ostrava DOKOŘÁN!!!, happening AKCE!!! Černá louka, celostní festival LÉTO!!!). Stali jsme se partnery významných sportovních událostí a klubů města, jako jsou například **Mistrovství světa v ledním hokeji, FC Baník, Zlatá tretra Ostrava** (atletický mítink kategorie IAAF World Athletics Tour) a **Český krasobruslařský svaz**. Inicializovali jsme **zapojení kulturních aktérů města, představitelů politického života, pracovníků magistrátu a krajského úřadu, největších podnikatelů, hoteliérů, restaurátérů, agentury Stodolní** (největší zábavní klastr v ČR), **sportovních klubů** a dalších. Stejně jako v období kandidatury **zapojíme do projektu dobrovolníky**.

Občané sami vyjadřují svou podporu Ostravě a její kandidatuře, činí tak umělci, fotbaloví fanoušci, majitelé klubů na Stodolní ulici, učitelé, studenti a další. **Rozsah podpory mobilizovaných občanů** města dokládají nejen průzkumy veřejného mínění, více na s. 37-43, ale i bohatá fotogalerie občanů (více než 3000 snímků), kteří vyjadřují svou podporu kandidatuře města na titul EHMK a vidí v jeho zisku šanci pro své město a život v něm.

1 c) Marketingová strategie kulturního cestovního ruchu

Cestovní ruch dávno přestal být otázkou organizovaných zájezdů s průvodcem. Cestování se stalo obecně dostupné, Světová organizace cestovního ruchu (World Tourism Organization) uvádí, že 1,6 bilionu světové populace bude v roce 2020 participovat na cestovním ruchu.

Lidé hledají netradiční zážitky, poznání, relaxaci, pátrají po svých předcích, ochutnávají nová jídla, obdivují architektonické skvosty, umění. Ostrava je odlišná od ostatních zavedených destinací. Díky svému specifickému vývoji a dobré dopravní dostupnosti má Ostrava jedinečný potenciál stát se atraktivní destinací kulturního cestovního ruchu. V Ostravě lze realizovat následující formy kulturního cestovního ruchu: industriální, architektonický, městský, kreativní, etnický, náboženský, incentivní, gastronomický, ekoturismus a jiné. Tato skutečnost však dosud není široké veřejnosti v dostatečné míře známa. Proto přípravný tým Ostrava 2015 sestavuje ve spolupráci se společností DATAMAR marketing research & consulting návrh marketingové strategie kulturního cestovního ruchu, který definuje naše cíle a záměry. Marketingová strategie bude tvořit nedílnou součást připravované marketingové strategie města Ostravy, čímž bude docíleno žádoucí koordinace aktivit mezi městem, krajem a přípravným týmem Ostrava 2015. Koncept jsme vytvořili na základě „Cultural Tourist Insight“, který byl zahrnut do rozsáhlého výzkumu realizovaného v rámci Marketingové strategie cestovního ruchu Moravskoslezského kraje. Hlavním cílem je vytvořit Unique Selling Proposition Ostravy, tedy jedinečnou pozici destinace na trhu kulturního cestovního ruchu.

Získání titulu Evropské hlavní město kultury 2015 nabízí jedinečnou příležitost k profilaci externího image Ostravy. Rádi bychom se zapojili do sítě bývalých EHMK za účelem sdílení best practice a společné propagace. Komunikační politiku budeme jako doposud realizovat prostřednictvím internetu (webové stránky, newsletter), médií, knižních publikací a propagačních materiálů, účastí na konferencích a veletrzích cestovního ruchu, prezentacemi na ambasádách, v Českých domech aj.

Organizace prezentující kulturní dědictví a events mohou v konkurenci stále širšího spektra volnočasových aktivit obstát jen tehdy, pokud nabídnou specifické zážitky a produkty. My chceme kromě zážitků nabídnout a zprostředkovat i sílu kořenů města a unikátnost jeho historického vývoje – umožnit tak návštěvníkům získat i novou cestovatelskou zkušenost. Návštěvníci Ostravy se shodují na tom, že je město překvapilo svojí atmosférou, mentalitou místních obyvatel, památkami, množstvím pestrých slavností, festivalů a jednorázových akcí. Právě „momentu překvapení“ chceme marketingově využít při propagaci projektu Ostrava 2015.

Trendy v oblasti cestovního ruchu

Pro úspěch v cestovním ruchu je nezbytné respektovat globální trendy v prodeji produktů, které výrazně ovlivňují celé odvětví. Pro zjišťování informací o cílové destinaci se ukazují (i v globálním měřítku) jako klíčové dva faktory: 1. WOM (World of Mouth – „šeptanda“) a osobní doporučení některého člena sociální skupiny; 2. vyhledávání na internetu. Tyto faktory mají důležitější roli než vlastní promo akce. Mezi nejsilněji působící trendy patří nárůst on-line prodeje, tzv. customizovaných balíčků. Aktivní zákazníci si chtějí vytvářet vlastní balíčky, to znamená, že si vybírají různé komponenty a platí jeden celek v jedné transakci.

Pro incomingový cestovní ruch je také důležité přistoupit strategicky k rozhodování o spolupráci s centrálními sítěmi, případně o jiné formě zapojení do existujících sítí v cestovním ruchu.

1. Marketingová strategie a brand management

1.1 Vize

Naší vizí je marketingově využít kulturní potenciál Ostravy. Motto projektu „Místo pro šťastný život“ vyjadřuje poselství aktivit směrem k obyvatelům Ostravy. Reflektuje jejich potřeby a očekávání – především s ohledem na doplnění občanům chybějící „kulturní infrastruktury“ města. Motto vyjadřuje i záměr zabránit odchodu mladých a kreativních lidí z města (brain drain) a prostřednictvím kultury vytvořit novou kvalitu vztahu k městu – místu, kde žijeme, tedy vytvořit prostřednictvím kultury novou interkulturní občanskou společnost, kde vedle sebe v souladu žijí různé sociální skupiny.

1.2 Cílové skupiny, potřeby, očekávání

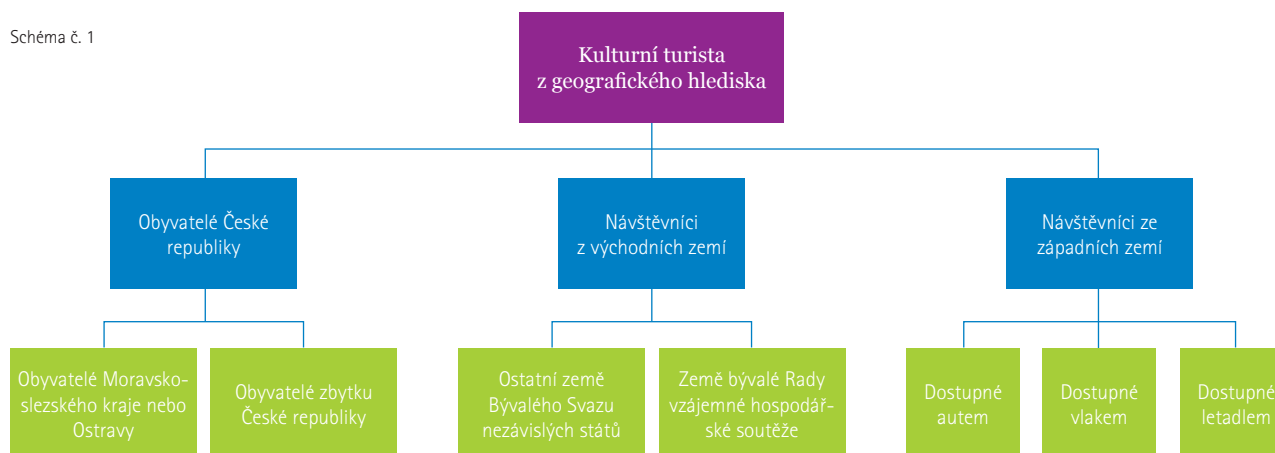
Hlavní cílovou skupinu představuje kulturní návštěvník. Dle uskutečněných výzkumů v bývalých EHMK městech, kulturní návštěvník hledá sofistikovanou formu zábavy, především nové impulsy, relaxaci a odpočinek (Richards 2000). UNESCO uvádí, že kulturní cestovní ruch tvoří 35% podíl na celosvětovém trhu cestovního ruchu. Kulturní návštěvníci mívají vyšší vzdělání, disponují obecně vyššími příjmy, a tedy silnější kupní silou. Charakteristické pro ně jsou zvýšené požadavky na kvalitu produktu CR. Kulturní turisté si svoje krátkodobé (zejména víkendové) pobyty organizují převážně individuálně prostřednictvím moderních technologií (internetu).

1.2.1 Hierarchie cílových skupin

Primární hierarchii cílových skupin jsme definovali z geografického hlediska takto:

Kulturní turisty dělíme do tří skupin:

Schéma č. 1

- 1. Obyvatelé ČR** – ty dále dělíme na obyvatele Moravskoslezského kraje nebo Ostravy a obyvatele ČR.
- 2. Návštěvníci z východních zemí** – tato cílová skupina má jiné postoje k návštěvě Ostravy díky minulosti. Dělíme je na návštěvníky z bývalého Svazu nezávislých států a na ostatní země bývalého východního bloku. Prioritní země pro nás představují především Rusko, Ukrajina, Polsko a Slovensko.

- 3. Návštěvníci ze západních zemí** – na základě provedených analýz je dále členíme na 3 skupiny – země dostupné autem a vlakem (Rakousko a Německo) a další evropské země, ze kterých potenciální návštěvníci preferují jako dopravní prostředek letadlo.

Z hlediska času, který v Ostravě kulturní turista tráví, jsme definovali základní skupiny návštěvníků:

- tzv. jednodenní návštěvník
- návštěvník preferující krátkodobý pobyt (do 4 dnů)
- návštěvník preferující delší pobyt (více než 4 dny)

Pro Ostravu 2015 jsou primárními cílovými skupinami jednodenní návštěvníci a návštěvníci preferující krátkodobý pobyt. Délka pobytu tvoří rozhodující marketingový prvek, jelikož podle tohoto indikátoru se vytváří nabídka služeb pro kulturního turistu. Mimořádně důležitá je rovněž nabídka konkrétních ubytovacích zařízení. Podstatnější pro potřeby marketingu než absolutní počty ubytovacích zařízení a lůžek je jejich kvalitativní úroveň. Abychom docílili prodloužení doby pobytu návštěvníků, musí být nabídka cestovního ruchu doplněna dalšími navazujícími produkty a službami při atrakci návštěvníků, které je udrží v destinaci déle. Vlastníci a provozovatelé kulturních památek a zařízení musí spolupracovat s lokálními poskytovateli ubytovacích a gastronomických služeb, veřejnou správou i touroperátory při tvorbě

společných produktů a jejich propagaci. Jen tak bude marketing účinný a přinese kýžený výsledek, tedy příliv vícedenních návštěvníků, kteří se v nejlepším případě budou do destinace vracet. Příkladem takové spolupráce může být hokejové mistrovství světa 2015, které bude Ostrava pořádat společně s hlavním městem Prahou. V rámci hokejového šampionátu chceme reflektovat propojení kultury a sportu ve městě a vytvořit speciální programovou nabídku pro rodiny s dětmi.

Dle Palmer-Rae (2004) tvoří 30-40% návštěvníků EHMK lokální rezidenti. Za velkou příležitost při atrakci návštěvníků považujeme neexistenci jazykové bariéry mezi sousedními státy Polskem a Slovenskem.

Spádová oblast Ostravy

1.2.2 Profil kulturního turisty

Na základě realizovaných výzkumů a analýzy dat jsme definovali rámec potřeb kulturního turisty. Potřeby se profilují do 4 základních oblastí:

1. Turista vyhledávající kulturní památky – od návštěvy očekává možnost návštěv různého typu kulturních památek – hradů, zámků, sídel, prohlídky architektonicky významných budov.

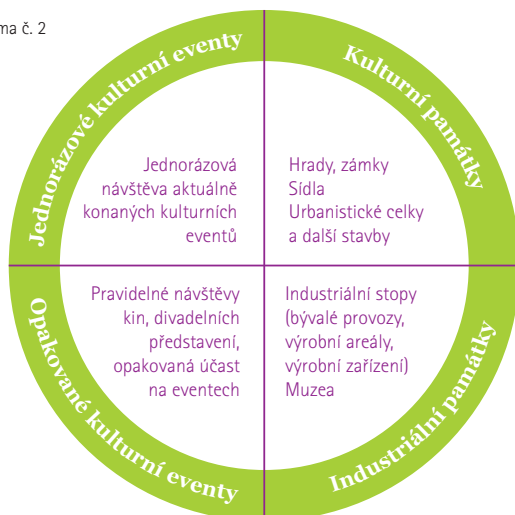
2. Turista vyhledávající industriální památky – pro trávení volného času preferuje industriální památky, technická muzea, science centra, výrobní závody podniků.

3. Turista vyhledávající jednorázové kulturní eventy – k návštěvě jej motivuje konkrétní kulturní event.

4. Turista, který opakovaně navštěvuje kulturní eventy různého typu.

Tyto definované a identifikované potřeby se u konkrétních návštěvníků různě prolínají.

Schéma č. 2

Zdroj: Customer Insight, Marketingová strategie cestovního ruchu Moravskoslezského kraje 2009

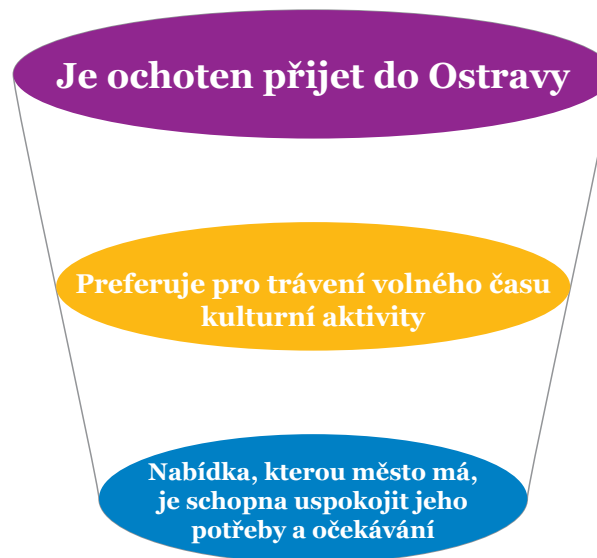
1.2.3 Metodika pro určení velikosti cílových skupin

Pro kvantifikaci potenciálu návštěvníků jsme definovali tzv. kulturního turistu následovně:

1. Je ochoten přijet do Ostravy.
2. Preferuje pro trávení volného času kulturní aktivity.
3. Nabídka, kterou město má, je schopna uspokojit jeho potřeby a očekávání.

Kvantifikaci potenciálu jsme provedli formou piperine /trychtýře/. Graficky ji můžeme zobrazit takto:

Schéma č. 3

Velikost cílových skupin jsme určili jako průnik těchto atributů na základě dat z výzkumu Customer Insight (tj. kulturní turista odpovídá všem 3 kritériím).

1.2.3.1 Potenciál cílových skupin

Potenciál cílových skupin dle realizovaných výzkumů byl nadefinován následovně:

Tabulka č. 1

Region		% dospělé populace - potenčních kulturních turistů
Česká republika	Obyvatelé Moravskoslezského kraje a Ostravy	85 %
	Ostatní obyvatelé České republiky	71 %
Evropa	Východní země	64 %
	Západní země	57 %

Zdroj: Marketingová strategie cestovního ruchu Moravskoslezského kraje 2009

Uvedená procenta kvantifikují velikost potenciálního trhu u cílových skupin. Reálné využití tohoto potenciálu je závislé na kvalitě komunikační strategie, zásahu cílových skupin a na atraktivnosti nabídky města. Jsme si vědomi, že počet skutečného cílového potenciálu je nižší v závislosti na vzdělání a příjmu návštěvníka a také v závislosti na dostupnosti Ostravy z místa jeho trvalého pobytu.

1.3 Marketingové cíle

Bezprostředním cílem marketingu je i v kulturní organizaci zajištění co největšího podílu na „trhu“, tedy zachování či zvýšení počtu návštěvníků a vytvoření základny spokojených klientů, kteří se stanou návštěvníky opakovanými.

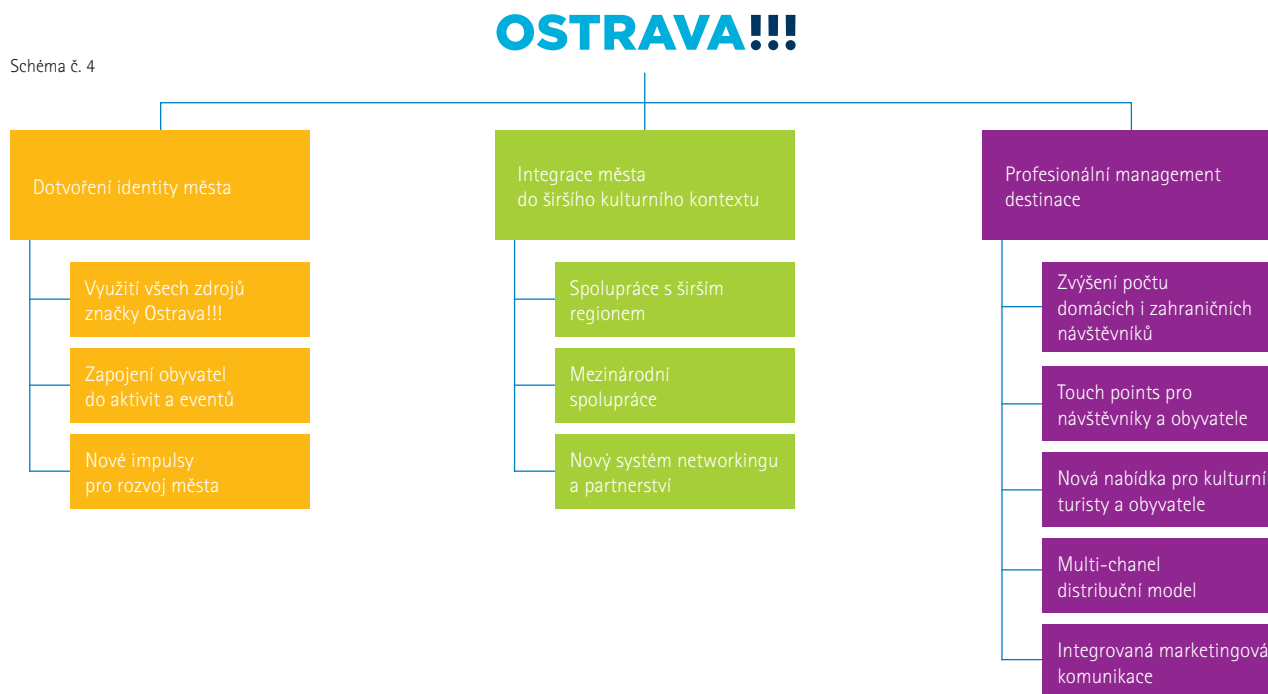
Naše marketingové cíle jsme rozčlenili do 3 oblastí:

- 1. Dotvoření autentické a nezaměnitelné identity města, USP (Unique Selling Proposition)** – město v současnosti buduje svoji vlastní značku (brand). Chceme využít její potenciál a synergické efekty. Velkou příležitost vidíme především v co nejširším zapojení obyvatel do aktivit a eventů všech typů s vazbou na náš projekt. Dále chceme využít potenciálu nově vznikajících aktivit v projektu Ostrava 2015 – jak infrastrukturních, tak kulturních eventů a projektů, které považujeme za impulsy pro rozvoj města.

2. Druhou prioritní oblastí je **spolupráce a integrace**. Naším cílem je vytvořit a realizovat komplexní a funkční nový systém spolupráce na lokální, národní i evropské úrovni (networking).
3. Třetí prioritou je **profesionalizace managementu destinace**. Využijeme všech fungujících struktur a doplníme je o nové procesy a aktivity. Výsledkem aktivit destinačního managementu jsou udržitelné a konkurenceschopné produkty cestovního ruchu, společně sdílené logo, značka kvality, společný

(sdílený) informačně-rezervační systém, tvorba cenové politiky, provádění výzkumu a sběru statistických dat z oblasti cestovního ruchu, iniciace partnerství soukromého a veřejného sektoru cestovního ruchu i podpora profesních spolků, sdružení a organizací. Součástí destinačního managementu je návštěvnický management.

Hierarchie cílů:

1.4 Nabídka (produkty)

Při zvažování nabídky jsme nejprve definovali drivery vytvářející nabídku. Drivery jsou tyto:

1. **Životní styl návštěvníků** – především jejich aktivity, ochota cestovat, poznávat. Potřebovali jsme zjistit, jak se jednotlivé cílové skupiny liší, jak se liší i jejich mediální chování.
2. **Očekávání od cestování** – potenciální návštěvníci mají zformována očekávání od dopravy, ubytování, služeb, programu. Potřebovali jsme se seznámit s jejich motivací k cestování.
3. **Očekávání od trávení volného času** – sem řadíme především očekávání od konkrétních aktivit v rámci trávení volného času.
4. **Hodnotová orientace návštěvníků** – její poznání nám pomohlo zformovat strategii marketingové komunikace.

Schéma č. 5

Sestavená produktová nabídka bude obsahovat veškeré dostupné balíčky zážitků a vhodně je doplňovat nově vytvořenými produkty cestovního ruchu.

1.5 Brand management

Brand management je pro nás klíčovou částí marketingové strategie. V tomto materiálu jsou popsána východiska pro novou značku Ostrava 2015, která bude postupně vytvářena.

Základy identity nové značky jsou:

- Positioning značky
- Drivery značky a jejich působení

1.5.1 Positioning značky

Positioning značky jsme postavili na 4 základních oblastech:

1. **Kvalita života** – je klíčová především pro obyvatele Ostravy. Chceme zvýšit kvalitu života ve městě jak rozsáhlejší nabídkou kulturních a volnočasových aktivit, tak čistějším životním prostředím. Více o programu na zlepšení životního prostředí na s. 239-243.
 2. **Originalita** – Ostrava má velmi silné historické a kulturní kořeny, které byly překryty negativními asociacemi. Ostrava je multikulturní město se specifickým geniem loci. Ostrava nese své příběhy, nové vize.
 3. **Energie** – Energii dodávají městu především lidé. Na základě jejich iniciativ a záměrů vznikla řada projektů a eventů i mezinárodního významu, další připravujeme. Silnou energii Ostravy vyjadřuje strategie pro tvorbu kulturního programu Perpetuum mobile. Více o Perpetuu mobile na s. 57-58.
- Celebration Europe** – Spojení Ostrava a Evropa

nepatří mezi nové pojmy. Projekt kandidatury navazuje na kulturní tradici města z meziválečného období, ve kterém bylo město skutečným progresivním evropským centrem. Během roku 2015 proběhne celá řada nových významných akcí, které budou oslavou rozmanitosti Evropy.

Positioning značky:

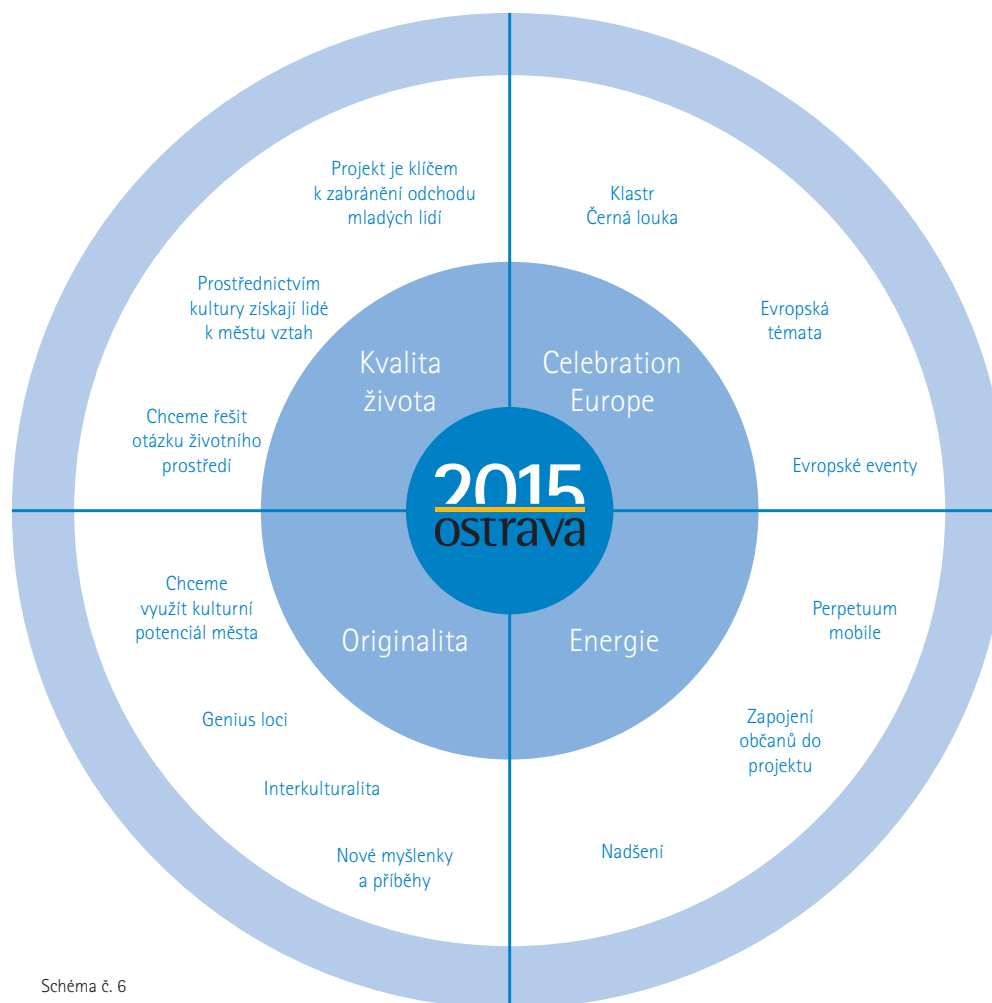

Schéma č. 6

1.5.2 Drivery značky

Drivery značky Ostrava 2015 představují reálné „tahouny“ značky. Vyjadřují naše přesvědčení, že možnosti a přednosti Ostravy můžeme uplatnit na lokální, národní i mezinárodní úrovni.

Schéma č. 7

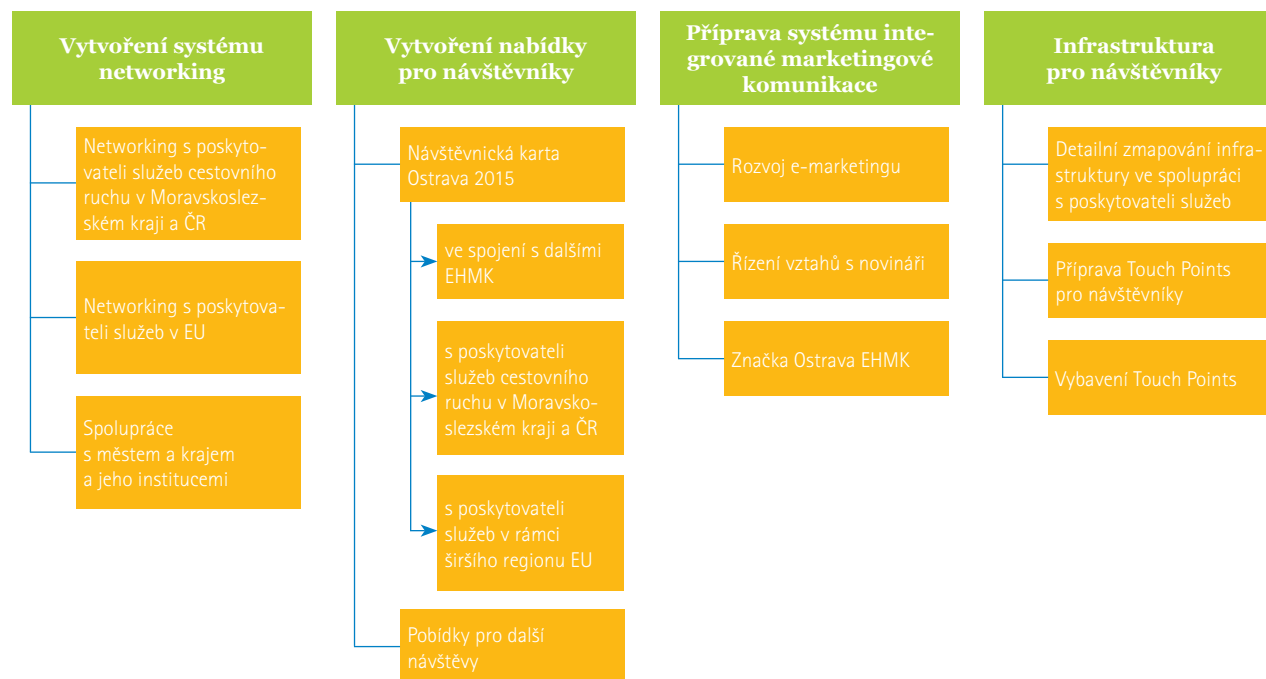
1. **Perpetuum mobile** – systém eventů a aktivit, které jsou již nyní spjaty s životem Ostravy. Nejznámější jsou hudební festival Colours of Ostrava (25 000 návštěvníků), festival vážné hudby Janáčkův Máj (9 500 návštěvníků), atletický mítink Zlatá tretra Ostrava (22 000) s účastí světových špiček jako Usain Bolt, Asafa Powell, Barbora Špotáková aj.
2. **Energie města** – nabídka možností Ostravy v oblasti zábavy. Především chceme vyzvednout fenomén Stodolní ulice. Dle agentury CzechTourism patří Stodolní ulice mezi nejmódnější turistické cíle v České republice za posledních 17 let. Stodolní láká k návštěvě svými hudebními kluby, stylovými restauracemi, útulnými kavárnami, diskotékami a bary. Stodolní ulice disponuje i kvalitními ubytovacími službami.
3. **Síla kořenů** – s Ostravskou metropolí je spojeno mnoho evropských jmen. V Ostravě a jejím okolí působily takové osobnosti jako Jan Amos Komenský, Sigmund Freud, Leoš Janáček, Oskar Schindler, Ivan Lendl, Martina Navrátilová, Emil Zátopek. Nabídka industriálního dědictví, architektonických a židovských památek dokumentuje bohatou historii Ostravy a tvoří neopomenutelný předpoklad pro vysokou návštěvnost města. Do driveru zařazujeme i lokální produkty, folklorní tradice aj.
4. **Celebration Europe** – driver, který budujeme. Bude zastřešovat galaprogram roku 2015 a nově připravované eventy evropského přesahu, které umožní obyvatelům i návštěvníkům poznat a zažít evropský rozměr kulturního života.

2. Naše připravenost na realizaci projektu

2.1 Realizované aktivity

Řadu aktivit realizujeme již nyní v reálném čase.

Schéma č. 8

- a) Za účelem zapojení strategických partnerů vytváříme systém networkingu na lokální, národní a mezinárodní úrovni. Na základě spolupráce s partnery formujeme komplexní nabídku pro návštěvníky. Připravovaná nabídka bude zaměřena na jednotlivé cílové skupiny (děti, mládež, sociálně vyloučené skupiny, senioři, handicapovaní). Chceme vytvořit autentický a specifický zážitek a vyhnout se efektu disneyzace, tedy globalizačním vlivům na unifikaci lokality. Spolupracujeme s organizátory hokejového mistrovství světa 2015 a vytváříme atraktivní programovou nabídku pro návštěvníky šampionátu propojující tuto událost s projektem Ostrava 2015.
- b) Elektronické čipové karty se prosazují v mnoha odvětvích jako komunikační nástroj se zákazníky (Payback karty, bonusové karty...). Takovéto karty bývají využívány spíše jen pro slevy. Rádi bychom nabídli čipovou kartu, která by místo slev nabízela all inclusive služby. S tím spojená kvalita služeb a pohodlí představují důležitý nástroj pro zvýšení spokojenosti zákazníka, zlepšuje pozitivní image destinace a je důležitým přínosem pro rozvoj kvalitní turistické značky. Zúčastněným obchodním partnerům, podílejícím se na financování propagace produktu, karta nabízí výrazné reklamní efekty, přesné informace o trhu a samozřejmě více návštěvníků. Jsme si vědomi, že zavedení karetního systému není triviální, a rádi bychom využili zkušeností měst, ve kterých karty úspěšně fungují.
- c) Stěžejní pro úspěch projektu je cílená, koordinovaná a efektivní komunikační strategie. Mezi nejúčinnější komunikační nástroje patří média a internet, prostřednictvím něhož budeme propagovat nabídku především mladší generaci potenciálních návštěvníků (Facebook, Twitter).
- d) Kvalitní infrastruktura tvoří základní předpoklad pro rozvoj cestovního ruchu v destinaci. Klíčovým tématem je pro nás detailní zmapování infrastruktury pro návštěvníky a vytvoření konceptu pro řízení návštěvnosti. V Ostravě je potřeba zavést jednotný navigační turistický systém, na který bychom rádi vypsalí soutěž s možností zapojení veřejnosti.

Nedílnou součástí marketingového procesu tvoří monitoring a evaluace realizovaných aktivit. Pomocí nadefinovaných indikátorů, dotazníkových šetření, anket, telefonických výzkumů a srovnání s jinými EHMK vyhodnotíme dopady udělení titulu na rozvoj cestovního ruchu ve městě.

2.2 Procesy

Pro realizaci našich záměrů jsme definovali klíčové procesy. Jsou rozděleny do čtyř základních oblastí:

1. Brand Management
2. Product Management
3. Marketingová komunikace
4. Marketingové služby

Procesní model:

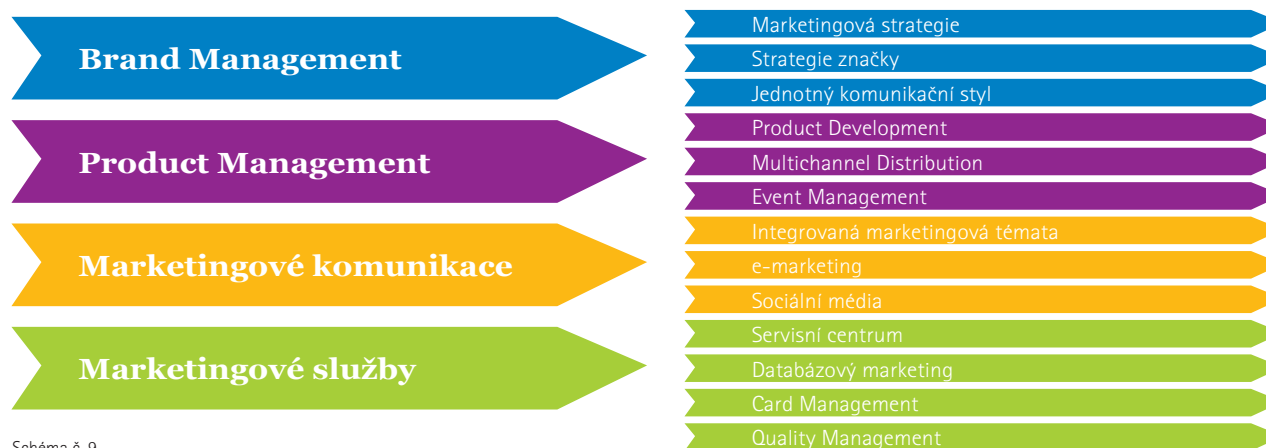
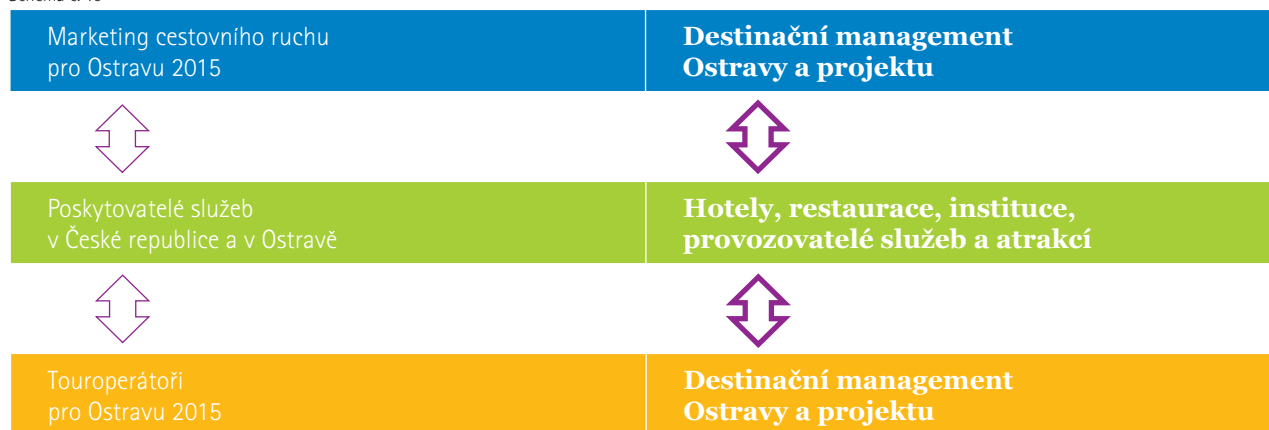

Schéma č. 9

2.3 Networking a kooperace

Základem pro realizaci projektu je nově budovaný systém kooperace. Vytváříme tyto vazby:

Schéma č. 10

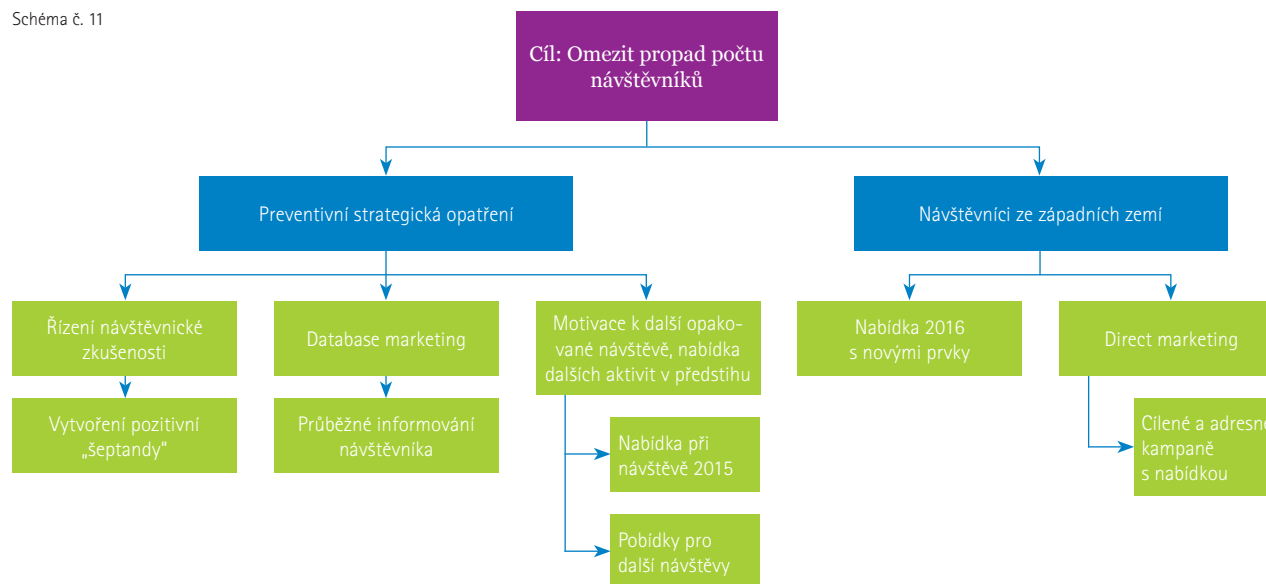

3. Strategie pro omezení rizik poklesu počtu návštěvníků po roce 2015

Pro omezení rizik spojených s poklesem počtu návštěvníků po ukončení eventů roku 2015 máme připravena strategická opatření. Hlavním cílem je prostřednictvím vhodné komunikační strategie kontinuálně zvyšovat návštěvnost celého marketingového regionu (metropolitní oblast, Beskydy a Jeseníky). Toho můžeme docílit přesnými znalostmi potřeb a přání návštěvníků, vytvořením produktu

„na míru“ a adresnými kampaněmi. Zahájili jsme nové tradice mnoha kulturních akcí, které budou pokračovat i po ukončení projektu Ostrava 2015, jako například filmový festival Ostrava Kamera Oko, Měsíc autorského čtení v Ostravě, Divadelní festival, Ostrava Urban Olympics, Perpetuum mobile. Avizované eventy doplnily chybějící kulturní nabídku a již ve svých nultých ročnících přilákaly řadu návštěvníků. V podobných aktivitách budeme pokračovat.

Schéma č. 11

Tým Ostrava 2015 jsme posílili o konzultanty z PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.

Memorandum o spolupráci mezi Ostravou 2015 a společností OKD, a.s.

V období výběrového kola jsme dosáhli silnějšího zapojení hlavních soukromých subjektů do projektu kandidatury. Uzavřeli jsme memorandum o spolupráci se společností OKD, a.s., která je jedním z největších soukromých zaměstnavatelů v ČR. OKD je jediným producentem černého uhlí v České republice.

2. Jaký podíl rozpočtu je vyčleněn na komunikaci?

Rozpočet na komunikaci projektu Ostrava – Evropské hlavní město kultury

Při úvaze nad výší rozpočtu pro komunikaci a marketing jsme vzali v potaz několik faktorů:

- benchmarking s jinými projekty Evropských hlavních měst kultury
- rozpočet komunikační kampaně realizované v roce 2009 pro akce doprovázející kandidaturu a podání přihlášky
- náš projektový záměr pro rok 2015
- a nemohli jsme opomenout ani reálné finanční možnosti města, kraje a soukromého sektoru, z nichž bude sestaven předběžný rozpočet

Reálné prostředky vynaložené na komunikační kampaně se snažíme snižovat o plnění v rámci mediálních partnerství s významnými elektronickými a tištěnými médii. Uzavíráme sponzorství a partnerství, především s institucemi působícími nadregionálně.

Částka pro marketing a komunikaci v letech 2010 až 2016 bude tvořit 13,7% provozního rozpočtu, což je 106 milionů Kč (4,2 milionů EUR).

Rozpočet 106 milionů Kč budeme dále dělit podle následujících kritérií

- období
- teritoria
- ATL a BTL aktivity
- cílové skupiny
- produktová (projektová) komunikace
- korporátní (imageová) komunikace

Pro upřesnění rozdělení rozpočtu jsme se rozhodli v tomto materiálu použít časová vodítka a sestavit harmonogram pro čerpání rozpočtu na marketing a komunikaci.

Struktura a časový harmonogram čerpání rozpočtu pro PR a komunikaci	v tis. Kč	v tis. EUR
2010 strategie, plánování, příprava koncepce PR a marketingu	825	33
2011 partnerství, příprava a následné uzavírání smluv s agenturami a partnery, kteří budou realizovat marketingovou komunikaci	4 203	168
2012 plánování kampaní, výběry subdodavatelů, uzavírání smluv	4 287	171
2013 kreativní výstupy pro imageovou kampaň a komunikaci, PR kampaně pro podpůrné akce na rok 2015	17 493	700
2014 motivační komunikace, jejímž cílem bude vyvolat zájem a pozornost k nadcházejícímu roku 2015, příprava produktové kampaně zaměřené na akce, které otevřou rok 2015 - tato kampaň bude zahrnovat i vysvětlovací a motivační kampaň k propagaci myšlenky EHMK (testing campaign)	17 843	714
2015 produktová komunikace, realizace kampaní k jednotlivým částem projektu Ostrava 2015, a to jak programu, tak realizace Klastru Černá louka.	53 688	2 148
2016 komunikační kampaně reflektující rok 2015 a kampaně zaměřené na propagaci udržitelnosti projektu; vyhlašování cen pro nejúspěšnější projekty roku 2015, které budou pokračovat	7 670	307
Celkem	106 009	4 240

**Ve filmu, v inspiraci, ve městě:
Cenu Meliny Mercouri
propagujeme sérií konkrétních
akcí v letech 2009–2015.**

**Cenu chápeme jako důkaz uvedení
záměru, ideálu, snu v život.**

**Osud Meliny Mercouri není
nepodobný osudu ostravských
a vůbec severomoravských
Řeků: počátkem padesátých
let bylo do Ostravy a okolí
vystěhováno více než 4 000
řeckých dětí, jejichž rodiče
bojovali proti tehdejšímu režimu
monarchofašistické junty.**

3. Jaké jsou plány města na propagaci udělení Ceny Meliny Mercouri, jestliže město tuto cenu získá?

Melina Mercouri se stala pro projekt Ostrava 2015 emblematickou osobností.

Jeden z nejzajímavějších a nejúspěšnějších evropských projektů bude v roce 2015 slavit 30. výročí. K jeho vzniku dala impuls Melina Mercouri.

Cena Meliny Mercouri je pro nás spojena s principy a smyslem projektu „Ostrava – Evropské hlavní město kultury 2015“.

Cenu chápeme jako důkaz uvedení záměru, ideálu, snu v život.

Samotný základ „realistického idealismu“ – jednoho z našich principů, nás zavazuje tuto otázku považovat za základní.

Melina Mercouri je v našem projektu zastoupena hned v několika rovinách.

Chronologicky:

1. Stala se naší emblematickou osobností, a věnujeme tedy jejímu životu a poslání velký inspirační prostor.
2. Ostravští, a vůbec severomoravští Řekové, jejichž osud je podobný osudu Meliny Mercouri, si spolu s dalšími diváky filmového festivalu Ostrava Kamera Oko připomněli Melinu Mercouri ve filmu *Nikdy v neděli*.
3. Na festivalu Ostrava Kamera Oko v roce 2015 budou mít Melina Mercouri a její celoživotní partner – režisér Jules Dassin svoje vlastní filmové sekce. Uvedeme rovněž dokumentární filmy o těchto osobnostech.

4. Velké finále: 31. prosince 2015 ostravští Řekové odhalí Melině Mercouri památník (figurální plastiku). Odhalení sochy (s doprovodným programem) bude poslední akcí, která slavnostně zakončí rok plný událostí, rok pro město bez nadsázky přelomový, rok projektu Ostrava 2015. *Poté už následuje jen přelet komety nad Ostravou – a pokračování všeho, co projekt v kulturním městě otevřel, založil a uvedl do pohybu...*

Všechny tyto akce budou propagací Ceny Meliny Mercouri a projektu Evropské hlavní město kultury k 30. výročí.

Melina Mercouri a titul Evropské hlavní město kultury 2015 se tak stanou pro Ostravu symbolem celého desetiletí.

V. Komunikační strategie

3.

VI. Vyhodnocení a monitorování

1. Hodlá město zavést speciální systém monitorování a hodnocení: - pro dopad programu a pro jeho vedlejší a nepřímé důsledky? - pro finanční řízení?

S nárůstem výdajů na organizaci projektu Evropské hlavní město kultury, jež jsou do značné míry saturovány z veřejných rozpočtů, roste také význam monitoringu a evaluace jako účinných nástrojů pro kontrolu efektivity vynaložených zdrojů. Tuto efektivitu nelze měřit pouze finančními ukazateli, přestože kontrola racionálního hospodaření s veřejnými i privátními prostředky je nezbytná. Hodnocení přímých a nepřímých dopadů projektu Evropské hlavní město kultury (vliv na změnu image města, rostoucí příjmy z turismu, posílení regionální identity, kvalita života) je složitým procesem, pro nějž je potřeba mít co nejvíce informací kvantitativní i kvalitativní povahy. Zkušenosti s organizací projektu Evropské hlavní město kultury v jiných městech Evropy ukazují, že úroveň následného procesu hodnocení širších souvislostí a přínosů je závislá na systematickém monitoringu, který nevychází pouze z datové základny statistické evidence státních institucí. Efekty plynoucí z monitoringu budou větší než náklady na získání dat a jejich interpretaci. Prostřednictvím kvalitních dat a informací je možné efektivněji alokovat investice, což je vzhledem k (vždy) omezeným veřejným zdrojům nutným předpokladem pro konsensuální plánování. Evaluace prověří dopady a efektivitu projektu a identifikuje faktory úspěšnosti/neúspěšnosti, přičemž hodnocení bude nezávislé, transparentní, a umožní intenzivnější komunikaci mezi participujícími aktéry.

Vzhledem k rozsáhlosti projektu Ostrava 2015 a zkušenostem z jiných měst vznikne pro kapitolu *Monitoring a evaluace* monitorovací pracovní skupina, složená z pracovníků instituce Ostrava 2015, o.p.s., zástupců

Českého statistického úřadu, města, nezávislých odborníků (neziskové organizace, akademická sféra) a komerční sféry (hoteliéři, poradenské a bankovní instituce). Tato pracovní skupina bude mít řídicí, metodickou a koordinační funkci a rovněž se bude podílet na tvorbě strategie sponzoringu.

Cílem pracovní skupiny bude zejména:

- tvorba konečného seznamu indikátorů vhodných pro aktuální monitorování i pozdější hloubkovou evaluaci dopadů projektu Ostrava 2015 na město – je nutné definovat klíčové indikátory s dostatečnou vypovídající hodnotou;
- intenzivní spolupráce se soukromým sektorem za účelem získání dat, motivace soukromého sektoru k této spolupráci;
- určení formy a frekvence dotazníkových šetření podle cílových skupin projektu Ostrava 2015 během monitorovacího období;
- zadávání tematických studií externím nezávislým subdodavatelům;
- kontrola sběru dat a zveřejňování průběžných zpráv v souladu se stanovenými kritérii Evropské komise.

V rámci projektového managementu projektu Ostrava 2015 vznikne integrovaný monitorovací systém (IMS). Při tvorbě IMS se počítá se zohledněním již realizovaných podobných systémů pro projekt Evropské hlavní město kultury či funkčně podobných systémů při monitoringu projektů financovaných ze strukturálních fondů EU na území České republiky. IMS bude složený z několika na sobě relativně nezávislých platform. Požadavek na provázanost jednotlivých částí IMS (za podmínky splnění legislativních

norem platných v České republice) umožní variabilitu systému při výběru evaluačních i monitorovacích kritérií a využije tematické profilace indikátorů podle cílových skupin pro monitoring a evaluaci.

Struktura integrovaného monitorovacího systému:

1. Monitoring závazně stanovených cílů a kritérií projektu Ostrava 2015 pro potřeby Evropské komise

V rámci této platformy (odpovědnost má monitorovací skupina) budou shrnuty všechny podprogramy projektu Ostrava 2015, jejich přínosy pro lokální ekonomiku a kulturu města, evropská dimenze projektu apod.

2. Monitoring velkých investičních a provozních projektů (Flagship projekty)

3. Monitoring „malých“ projektů v rámci vlastního dotačního titulu

U platformy 1–3 se jedná v podstatě o klasický monitoring projektů, vždy však s jinou komplexitou (zahrnuje finanční monitoring, kontrolu časového harmonogramu i plnění deklarovaných cílů a indikátorů, jako např. osobní náklady, cestovné, pořízení hmotného a nehmotného majetku, publicita, nová pracovní místa atd.)

4. Monitoring kulturního programu

5. Monitoring hodnotících (evaluačních) indikátorů

Tato platforma je do značné míry nejpodrobnější databází sledovaných indikátorů, která bude podléhat schválení monitorovací pracovní skupinou. S ohledem na cílové skupiny, jichž se proces monitoringu a evaluace bezprostředně týká, bude databáze rozdělena na čtyři

podskupiny indikátorů. Přihlédneme-li k nízké vypovídající hodnotě některých veřejně dostupných statistických indikátorů, budou podklady pro evaluaci projektu Ostrava 2015 získávány převážně terénním výzkumem v úzké spolupráci s dotčenými regionálními institucemi a případnou spoluprací se soukromým sektorem.

Čtyři podskupiny indikátorů:

- *Monitoring ekonomických ukazatelů*
- *Monitoring návštěvnosti*
- *Monitoring sociálně-kulturních a environmentálních ukazatelů*
- *Monitoring médií a PR*

Cílové skupiny monitoringu:

1. návštěvníci města
2. obyvatelé města
3. realizátoři dílčích projektů, subdodavatelé, umělci
4. externí investoři
5. komerční sektor ve městě (hoteliéři, restauratéři, dopravci)
6. sponzoři a partneři projektu

Hodnocení (evaluace) je důležité pro rozhodovací sféru z hlediska racionality (efektivity) vynaložených finančních prostředků, pro širokou veřejnost z hlediska důvěryhodnosti a transparentnosti programu. Poskytuje nutnou a přínosnou zpětnou vazbu realizátorům jednotlivých projektů a rovněž napomáhá transferu znalostí a zkušeností generovaných během realizace programu (monitoring a evaluace podporují procesy učení na základě zkušeností z dobrých i špatných příkladů).

VII. Další informace

1. Jaké má přihláška vašeho města silné stránky a jaké má rozhodující parametry pro úspěšné získání titulu Evropské hlavní město kultury? Jaké jsou na druhé straně její slabiny?

SILNÉ STRÁNKY

Užitek z projektu Ostrava 2015 nebude mít jen město Ostrava. Profituje celá ostravská aglomerace, zasahující přes hranice do sousedních zemí (Polska, Slovenska).

Ostrava nebuduje novou kulturní infrastrukturu v rámci projektu kandidatury jen pro město samotné, ale pro celou spádovou aglomeraci. Totéž platí i pro kulturní program – jeho progresivita, důraz na kreativitu, výjimečnost a skutečnou mezinárodní spolupráci má charakter otevřených vazeb daleko za hranice města: k aglomeraci, regionu, novým evropským spolupracím. Zájem o to, aby Ostrava získala titul Evropské hlavní město kultury 2015, je tedy daleko širší, nejenom města samotného, ale celé ostravské aglomerace a v podstatě celého regionu.

Koncepční řešení, ne jednorázový projekt

Projekt spojí několik – zprvu samostatných – aktivit, jejichž společné působení zasáhne a zvýší úroveň kulturního a občanského života v regionu.

- 1) Budujeme nové kulturní infrastruktury ve smysluplném celku, jak po stránce jejich lokace, tak společné organizace (klastru).
- 2) Iniciujeme v regionu nové systematické vzdělávání v oblasti managementu umění, jehož efekt se spojí s novou infrastrukturou.
- 3) Projektem Perpetuum mobile vyvoláváme revizi stavu nabídky v oblasti kultury a reflexi této nabídky v evropském prostoru. Tato pozitivní konfrontace s tím, co Evropa v kulturní oblasti nabízí, ukáže úroveň jednotlivých kulturních aktérů ve městě. Revize stavu kultury ve městě umožní výrazně rychleji zlepšit a posílit ty oblasti, které změnu potřebují. Efekt tohoto principu bude mít dlouhodobý dopad na život města. Titul Evropské hlavní město kultury je pro tuto ambici mimořádným impulsem.

Komplexní přístup

Kulturní město je úspěšné jen tehdy, uspokojuje-li zároveň nejrozmanitější potřeby, funguje-li multifunkčně. Koncept projektu proto propojuje aspekty urbanistické, architektonické, sociální, environmentální, ekonomické, společenské a kulturní. Navíc vybudování kulturního klastru určí budoucí

směrování rozvoje města v dlouhodobém horizontu. Vytvoří impuls a podmínky k rozvoji a propojení tří oblastí: centra města (k němuž se klaster těsně přimyká) v návaznosti na rozvojovou městskou zónu Nová Karolina (budoucí nová rezidenční a obchodní část centra města) a transformující se průmyslovou oblast Vítkovic.

Geografická poloha města

Předností Ostravy a celého projektu je příhraniční poloha města. Projekt Ostrava 2015 výrazně rozvine dosavadní spolupráci s příhraničními městy Slovenska a Polska. Ostrava je přirozeným centrem tohoto širšího regionu. Okolní města sousedních států navíc řeší podobné problémy jako Ostrava (restrukturalizaci průmyslu, nestabilitu pracovní síly, nezaměstnanost, životní prostředí). Důraz na kreativitu, kreativní průmysly, zapojování mladých lidí do života města (Ostrava je městem s 60 000 studenty vysokých a středních škol) a model kulturního klastru bude příkladem, jak k restrukturalizaci měst přistupovat.

Hledáme smysl a princip, ten je podřízen našemu přístupu k soutěži Evropské hlavní město kultury

Projekt Evropské hlavní město kultury vnímáme především jako mimořádnou a možná neopakovatelnou příležitost transformovat město jak po stránce kulturní infrastruktury, kulturní nabídky, tak i kulturní politiky a dlouhodobého rozvoje města. Předností našeho přípravného týmu je jeho kreativnost, neschematická a upřímnost uskutečnit projekt svých snů: vytvořit prostor a prostředí, ve kterém lze šťastně žít.

Projekt je postaven na zkušenostech ostatních Evropských hlavních měst kultury

Máme nejužší variantu, která je proveditelná vždy. Investiční i programová část jsou založeny na minimální variantě, proveditelné bez ohledu na vnější okolnosti. Projekt je postaven na uměřené velikosti staveb i akcí. Na účasti a spolupráci všech sil v Ostravě a okolí (města, soukromého investora, kraje).

SLABÉ STRÁNKY

Financování

V době přípravy nebyla ze strany státu dána pravidla pro financování projektu Evropské hlavní město kultury 2015 českého města. Jak tuto situaci řešíme? Město garantuje vyčlenění částky 2 mld. Kč na vybudování nejnákladnější části projektu – kulturního klastru. Financování programů v roce 2015 plánuje město hradit navýšením rozpočtu na kulturu ve výši 20%. Ostatní hlavní investiční projekty jsou hrazeny z dalších zdrojů – krajem a soukromým investorem. Charakteristické pro Klaster Černá louka jsou budovy uměrné potřebám, tedy ne rozmáhlejší a nákladnější, než je třeba. Budování zbývající části klastru v případě katastrofického scénáře: financování lze rozložit do delšího časového období.

Chybějící tradice vzdělávání kulturního managementu

Součástí projektu Ostrava 2015 je posilování manažerských schopností řídicích pracovníků kulturních institucí. Výuka managementu umění je klíčová pro vybudování „lidské základny“, připravené pohybovat se a uplatnit se ve světě, který bude postaven na schopnosti tvořit a také, což je neméně důležité, na schopnosti výsledky své tvorby adekvátními nástroji prosadit nejen v domácím, ale zejména v mezinárodním kontextu.

Světová ekonomická krize

V současnosti se nacházíme v závažné ekonomické krizi. Náš projekt stavíme na faktu, že umění a kultura jsou nejen základem tvořivosti, nových nápadů a inovací, ale zásadním způsobem se podílejí na zdravém rozvoji celé společnosti, včetně její ekonomie. Principem projektu Ostrava 2015 je neizolovat kulturní sektor od dalších odvětví, ale naopak jej budeme daleko podstatnějším způsobem integrovat do organismu města. Druhý význam rozvoje kulturních aktivit ve městě spočívá v tom, že bývají doprovodným rysem přechodu k postindustriální ekonomice služeb.

Stabilita pracovního trhu ve městě

Jedním z motivů našeho projektu je, že rozvoj kulturních odvětví v Ostravě může sloužit jako prvek, který zbrzdí, či dokonce odvrátí nežádoucí proces migrace mladých a vzdělaných lidí regionu. Ostrava tak bude úspěšně konkurovat jiným městům v nabídce mimopracovního kulturního vyžití. V širším pohledu tak pomůžeme stabilizaci pracovního trhu.

Životní prostředí v Ostravě

Během posledních let došlo v ostravském regionu ke znatelnému zlepšení u většiny složek životního prostředí. V současnosti lze za nejproblematičtější považovat znečištění ovzduší. Na většině území města dochází dosud k překračování limitů znečištění stanovených platnými předpisy. Řešení tohoto problému je během na dlouhou trať a zahrnuje řadu opatření. Některá je možno provádět okamžitě, některá budou vyžadovat dlouhodobý proces. Město se zavázalo realizovat postupná opatření, díky nimž do roku 2015 dojde k výraznému zlepšení.

2. Hodlá město pro nadcházející léta rozpracovat konkrétní kulturní projekty bez ohledu na výsledek přihlášky do soutěže o titul Evropské hlavní město kultury? Laskavě připojte komentář.

Splnit si svůj sen

Kandidatura Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015 iniciovala sestavení rozsáhlého uceleného projektu. Jeho součástí je i dokument Koncepce rozvoje kultury města do roku 2020. K němu se váže komplexní zhodnocení potřeb a možností kultury v Ostravě.

Ambici trvale zlepšovat život v Ostravě obsahuje již samotná kandidatura. Prostřednictvím kultury vést k transformaci a emancipaci města, proměně jeho atmosféry. Projekt chce umožnit natrvalo prorůst do evropských kulturních vazeb a vytvořit podmínky pro dlouhodobou systematickou mezinárodní spolupráci. Je to naprosto unikátní možnost, jak těchto cílů dosáhnout, jak si splnit svůj sen. Bez titulu Evropské hlavní město kultury 2015 budeme projekt realizovat v delším časovém horizontu.

Ostrava musí plnit svoji úlohu centra pro region a velkou část České republiky, Polska, Slovenska, pokud se chce stát skutečným evropským městem kultury 21. století. Pokud má zaplnit bílé místo na mapě hlavních evropských kulturních měst, potřebuje podporu. Smyslem těchto snah je upevnit v Ostravě pozici kultury v jejím směřování navzdory všem budoucím změnám a krizím.

V rámci projektů Ostrava 2009 a Ostrava 2010 již byla uskutečněna provázaná série významných akcí, jejichž působení a konání bude pokračovat v roce 2011 a dalších letech.

Město Ostrava bude investiční část projektu realizovat nezávisle na projektu kandidatury, ovšem v delším časovém horizontu. Město dále podpoří vybrané projekty kulturních produkcí.

Krajský úřad Moravskoslezského kraje bude realizovat stavbu nové budovy Galerie výtvarného umění v Ostravě nezávisle na výsledku soutěže o titul Evropské hlavní město kultury 2015.

Projekt zpřístupnění a nového využití národní kulturní památky Dolní oblasti Vítkovic soukromého vlastníka Vítkovic, a. s., bude realizován z prostředků strukturálních fondů EU a vlastních zdrojů.

Přípravný tým projektu Ostrava 2015

Čestmír Kopecký, ředitel
Dita Eibenová, manažerka přihlášky
Jarmila Hoznauerová, vedoucí kanceláře projektu
Kateřina Ondřejková, project developer
Markéta Volná, project developer
Blanka Marková, project developer
Adam Gebrian, architekt
Ondřej Slach, expert v oblasti městského marketingu, Klastř Černá louka
Tomáš Boruta, expert v oblasti městského marketingu, Klastř Černá louka
Michaela Hofmanová, manažerka PR a komunikace
Marina Feltlová, redaktorka webových stránek
Lucie Křížková, redaktorka webových stránek
Ondřej Vávra, PR a komunikace (k 31. 3. 2010)
Michaela Hečková, asistentka PR a produkce
Jana Heczková, asistentka PR a produkce
Jarmila Černá, produkce
Jiří Prokš, produkce
Eva Grünbergerová, produkce
Barbora Rzymanová, sekretariát, produkce
Marta Hostinská, produkce (k 31. 10. 2009)
Pavla Herzánová, účetní
Zdeněk Pecháček, finanční koordinátor (k 31. 3. 2009)
Martin Kaiser, grafický design
Martin Popelář, fotograf
Lubomír Noga, ISSA CZECH s. r. o., webmaster
Lukáš Pastva, ISSA CZECH s. r. o., technická podpora webu

Pracovní skupina pro přípravu projektu Ostrava 2015

Pracovní skupina pro přípravu a realizaci Klastř Černá louka

Ing. Petr Kajnar, primátor města Ostravy
Ing. Zdeněk Trejbal, Ph.D., náměstek primátora města Ostravy
Mgr. Lubomír Pospíšil, náměstek primátora města Ostravy
RNDr. Lukáš Ženatý, Ph.D. – náměstek primátora města Ostravy
Bc. Radana Zapletalová, předsedkyně komise kultury rady města
Ing. Michal Hrotík, vedoucí odboru kanceláře primátora Magistrátu města Ostravy
Mgr. Čestmír Kopecký, vedoucí projektu, člen dramaturgické rady projektu Ostrava 2015
Bc. Dita Eibenová, manažerka, členka dramaturgické rady projektu Ostrava 2015
Ing. arch. Cyril Vltavský, vedoucí Útvary hlavního architekta Magistrátu města Ostravy
Ing. arch. Adam Gebrian, architekt, pedagog Liberecké univerzity
Ing. arch. Jan Sedlák, architekt, pedagog Českého vysokého učení technického,
Mgr. Yveta Ellerová, ředitelka Alternativní mateřské školy
Mgr. Ondřej Slach, expert v oblasti městského marketingu, pedagog Ostravské univerzity

Mgr. Bohuslava Dostálová, vedoucí odboru kultury, sportu a volnočasových aktivit Magistrátu města Ostravy (do 10. 11. 2009)
Tajemnice: Bc. Naděžda Brožková, odbor školství, kultury, sportu a volnočasových aktivit Magistrátu města Ostravy

Pracovní skupina pro přípravu urbanistické soutěže na revitalizaci území Černé louky

Ing. arch. Cyril Vltavský, Útvar hlavního architekta, Magistrát města Ostravy
Mgr. Jiří Hudec, Odbor ekonomického rozvoje, Magistrát města Ostravy, manažer soutěže
PhDr. Allan Gintel, Ing. Jiří Kubát, Společnost Petra Parlěře
Ing. arch. Adam Gebrian, architekt
Ing. arch. Jan Sedlák
JUDr. Petr Pyšný, AKVOS - Advokátní kancelář Pyšný, Weber & Partneři, v.o.s.

Další spolupracovníci na Magistrátu města Ostravy (MMO)

Andrea Vojkovská, tisková mluvčí, odbor kancelář primátora MMO
Mgr. Michal Bayer, vedoucí oddělení vztahů k veřejnosti, odbor kancelář primátora MMO
Mgr. Pavla Bittnerová, vedoucí oddělení prezentace a vztahů k veřejnosti, odbor kancelář primátora MMO (k 31. 7. 2009)
PhDr. Zdeněk Sladovník, vedoucí oddělení vnějších a zahraničních vztahů, odbor kancelář primátora MMO
Bc. Naděžda Brožková, vedoucí oddělení kultury, sportu a volnočasových aktivit, odbor školství, kultury, sportu a volnočasových aktivit MMO
Ivana Stankušová, referentka na úseku kultury, odbor školství, kultury, sportu a volnočasových aktivit MMO
Mgr. Bohuslava Dostálová, vedoucí odboru kultury, sportu a volnočasových aktivit (31. 7. 2010)
Ing. Marta Szücssová, vedoucí oddělení školství, odbor školství, kultury, sportu a volnočasových aktivit MMO
Ing. Václav Palička, vedoucí odboru ekonomického rozvoje MMO
Mgr. Jiří Hudec, oddělení externího financování, odbor ekonomického rozvoje MMO
Ing. Jakub Švrček, Ph.D., vedoucí oddělení strategických projektů, odbor ekonomického rozvoje MMO
Ing. Karel Malík, oddělení strategických projektů města, odbor ekonomického rozvoje MMO
Mgr. Pavla Gelnarová, oddělení externího financování, odbor ekonomického rozvoje MMO
Ing. Bc. Helena Ochmanská, vedoucí oddělení marketingu investičních příležitostí a turismu, odbor ekonomického rozvoje MMO
Mgr. Jana Krajčová, oddělení marketingu investičních příležitostí a turismu, odbor ekonomického rozvoje MMO
Mgr. Aneta Novotná, oddělení marketingu investičních příležitostí a turismu, odbor ekonomického rozvoje MMO
PhDr. Blažena Przybylová, ředitelka Archivu města Ostravy
Mgr. Jozef Šerka, vedoucí oddělení služeb, Archiv města Ostravy
Mgr. Martin Juřica, kronikář města, Archiv města Ostravy

Mgr. Radoslav Daněk, odborný archivář, Archiv města Ostravy
Ing. Renata Gembiková, vedoucí odboru, odbor interního auditu a kontroly MMO
Mgr. Renata Kolková, vedoucí odboru, odbor legislativní a právní MMO

Spolupracovníci na Krajském úřadě Moravskoslezského kraje (KÚ MSK)

Mgr. Pavel Olšovský, vedoucí oddělení vztahů k veřejnosti odboru kancelář hejtmána KÚ MSK
JUDr. Marta Wroblowska, vedoucí odboru územního plánování, stavebního řádu a kultury KÚ MSK
Ing. Petra Papoušková, vedoucí oddělení cestovního ruchu, odbor regionálního rozvoje a cestovního ruchu KÚ MSK
Bc. Šárka Vlčková, tisková mluvčí, odbor kancelář hejtmána kraje KÚ MSK
Mgr. Lucie Hrachová, referentka oddělení mezinárodních vztahů odboru kancelář hejtmána KÚ MSK
Bc. Iva Molnářová, referent oddělení mezinárodních vztahů odboru kancelář hejtmána KÚ MSK
Ing. Milan Novotný, vedoucí odboru investičního a majetkového
Ing. Ivo Muras, vedoucí odboru dopravy a silničního hospodářství KÚ MSK

Zájmové sdružení právnických osob „Dolní oblast VÍTKOVICE“

Ing. Jan Světlík, předseda správní rady „Dolní oblast VÍTKOVICE“, zájmové sdružení právnických osob
Ing. Petr Koudela, výkonný ředitel „Dolní oblast VÍTKOVICE“, zájmové sdružení právnických osob

Tým expertních konzultantů

Ralf Ebert, kreativní průmysly a klastry / Stadtart
Mgr. Yvetta Ellerová, vzdělávání / ředitelka Alternativní školy v Ostravě
Lia Ghilardi, kulturní plánování a kulturní politika / Noema Research and Planning
JUDr. Lenka Deverová, organizační řízení / právnička
Doc. Ing. Petr Jančík, Ph.D., životní prostředí / Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
Mgr. Kateřina Sidiropulu Janků, Ph.D., interkulturalita / socioložka, zaměřující se na migraci a etnické vztahy / Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně
Zora Jaurová, ředitelka Košice 2013, n. o., Slovensko
Prof. PhDr. Jan Keller, CSc., sociologie / profesor Ostravské univerzity
Prof. Colin Mercer, kulturní plánování a kulturní politika
PhDr. Lenka Mynářová, marketing / DATAMAR, marketing research & consulting
Ing. David Pešek, projektový manažer / Ostravská univerzita
Marta Smolíková, management umění / ředitelka ProCulture/Otevřená společnost o.p.s.
Ing. Jan Světlík, předseda představenstva a generální ředitel společnosti Vítkovice, a.s.
Mgr. Eva Žáková, vzdělávání aktérů v oblasti umění / vedoucí české kanceláře programu EU Culture
PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.

Programoví poradci

Mgr. Yvetta Ellerová, ředitelka Alternativní mateřské školy v Ostravě
Mgr. Jakub Felcman, programový ředitel Filmového festivalu Ostrava Kamera Oko
Ing. Andrej Harmečko, PaS de Theatre s.r.o.
Mgr. Zlata Holušová, ředitelka festivalu Colours of Ostrava
Mgr. Jiří Hruška, Educa24 agency, s.r.o.
Mgr. Ivo Kaleta, vydavatel, grafický designér
Mgr. Jiří Kirchner, volnočasové sportovní aktivity
Petr Kotík, skladatel, dirigent, umělecký ředitel Ostravských dnů – Institutu a Festivalu nové a experimentální hudby, umělecký ředitel The Orchestra of S.E.M. Ensemble, New York
Mgr. Lenka Lindaurová, kurátorka
Eliška Lindovská, sociální pracovnice, tanečnice
Mgr. Radovan Lipus, Ph.D, režisér
Doc. Mgr. Petr Lysáček, výtvarník, pedagog, Fakulta umění Ostravské univerzity
Mgr. Jiří Jůza, Ph.D, ředitel Galerie výtvarného umění v Ostravě
Bc. Ivan Krejčí, člen komise kultury rady města, umělecký šéf Komorní scény Aréna, p. o.
Bc. Zuzana Mildeová, dramaturgyně, Stará Aréna
Petr Minařík, Větrné mlýny, Brno
David Mírek, dramaturg Staré Arény, projekt „TOVÁRNA“, student produkce Divadelní fakulty Akademie múzických umění v Praze
Jiří Nekvasil, režisér, ředitel Národního divadla moravskoslezského, p.o.
Věra Racková, členka komise pro handicapované děti a mládež rady města
Mgr. Miroslava Sabelová, ředitelka Knihovny města Ostravy, p.o.
Duong Nguyen Thi Thuy, studentka Metropolitní univerzity v Praze, obor mezinárodní vztahy a evropská studia
ZahradkaKC / Kulturní Jižní město o. p. s.: MgA. David Kašpar, MgA. Eliška Vinařová, MgA. Jiří Sulženko
Doc. PhDr. Miroslav Zelinský, CSc., proděkan pro umění, vědu a zahraniční vztahy, Fakulta umění, Ostravská univerzita

Další spolupracovníci

Ing. Jiří Adamovský, katedra regionální a environmentální ekonomiky, Ekonomická fakulta, VŠB – Technická univerzita Ostrava
Jan Balabán, spisovatel
Bc. Natalie Bernard, Schůdky o.s.
Mgr. Vladimír Drábek, člen dramaturgické rady projektu Praha 2000
Ing. Pavel Duží, člen Koordinační rady seniorů a zdravotně postižených, Ostrava
JUDr. Jarmila Hájková, ředitelka Divadla loutek Ostrava, p. o.
PhDr. Pavel Hamza, člen komise kultury rady města
Ing. Lubor Hruška-Tvrđý, Ph.D. – PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.
RNDr. Jiřina Kábrtová, ředitelka Ostravského muzea, p. o.
Mgr. Pavlína Kalandrová, producentka, scenáristka
JUDr. Pavel Kosatík, spisovatel literatury faktu, literární historik
Vladimír Kotek, grafický designér

Ing. arch. Ivo Koukol
Bc. Ivan Krejčí, člen komise kultury rady města, umělecký šéf Komorní scény Aréna, p. o.
Ing. Markéta Kubáňová, Nadační fond Via Vitae
Ing. arch. Zdeněk Lukeš, architekt a historik architektury
PhDr. Přemysl Mácha, Ph.D., katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta, Ostravská univerzita
Mgr. Dan Merta, ředitel Galerie Jaroslava Fragnera
Jaromír Nohavica, pisničkář, básník, hudebník
PaedDr. Radana Parmová, Biskupské gymnázium v Ostravě
Marta Pilařová, projekt „TOVÁRNA“ / herečka improvizčního divadla
Mgr. Andrea Pokludová, Ph.D., Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, katedra historie
MgA. Marek Pražák, grafický designér
Mgr. Ilona Rozehnalová, majitelka Antikvariátu a klubu Fiducia
Mgr. Martin Strakoš, historik umění a odborný pracovník památkové péče
doc. Ing. Jan Sucháček, Ph.D., pedagog, katedra regionální a environmentální ekonomiky, Ekonomická fakulta, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
PhDr. Jan Svačina, kritik
Ivana Svítková, PR, „Ostrava v Praze“
ThLic. Vladimír Šiler, Dr., Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, katedra filozofie
Vladimír Šmehlík, dramaturg, Centrum kultury a vzdělávání Moravská Ostrava
Mgr. Sri Kumar Vishwanathan, expert v oblasti menšin, ředitel a předseda sdružení Vzájemné soužití
Petra Všelichová, režisérka
Gábina Zajícová, PR, „Ostrava v Praze“
Agentura pro regionální rozvoj, a.s., Ostrava
Agentura STODOLNI.CZ s.r.o.
Fresh Film Fest
Fotografická galerie FIDUCIA
Global Networks, Ostrava
Iniciativa Hlásím se k Továrně
Knihkupectví Artforum
Konektor, a.s.
Kunsthalle Ostrava o.s.
Mons – Evropské hlavní město kultury 2015
Ostravský informační servis, s. r. o.
Oživená Ostrava
PP Production s.r.o.
ProCulture o. p. s.
Stavovská unie studentů Ostravské univerzity
UPGRADE CZ s.r.o.
Úřad Regionální rady, Ostrava

Stará Aréna – klub pro kulturu a informace 2015

David Mírek, hlavní dramaturg
Petr Sedláček, zástupce hlavního dramaturga

Zuzana Mildeová, divadelní dramaturgie
Radim Václavík, filmová dramaturgie
Petra Hradilová, hudební dramaturgie
Lukáš Hradil, hudební dramaturgie
Jiří Prokš, produkce
Pavla Malinová, Martin Froulík, Jakub Jansa, Jan Výtiska, vizuální stránka Staré Arény

Další pomocníci a dobrovolníci, kteří se podílejí na chodu Staré Arény:

Jakub Labour
Bára Obozněnko
Veronika Olšovská
Kateřina Minářová
Jeník Bubal
Marta a Marie Pilařovy (iniciativa Hlásím se k Továrně)
Lenka Foltová (OVArt)
Chris Gilliland (Alba)
Sarah Mason
Saša Rychecký (Dividlo)
Jakub Labour (Dividlo)

Projekty „Ostrava 2009“ doprovázející podání přihlášky do předvýběrového kola

Výstava OSTRAVA?

Lenka Lindaurová, kurátorka
Andrea Węglarzyová, asistentka kurátorky
Jiří Přihoda, architekt
Přemysl Pražský, produkce
Pavel Břach, realizace
Marcela Gajdová, „Příběhy výstavy“
David Mírek, produkce
Barbora Rycková, webové stránky
Ve spolupráci s Ostravským muzeem, p. o., Galerií výtvarného umění v Ostravě, p. o., Ostravské výstavy a. s.

Filmový festival Ostrava Kamera Oko

Jakub Felcman, programový ředitel
Tomáš Rychecký, výkonný ředitel
Martina Stránská, produkce
Anna Kopecká, hlavní dramaturgyně
Gabriela Zajícová, PR a komunikace

Programová rada

Martin Jiroušek
Martin Novosad
Marta Pilařová
Pavel Klusák
Petr Marek
Jiří Fligl

Ve spolupráci s Centrem kultury a vzdělávání Moravská Ostrava, p. o.,
Kulturní zařízení Ostrava – Jih, p. o., Český rozhlas Ostrava, Česká televize -
Televizní studio Ostrava, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

Bílá kniha ostravské kultury

Mgr. Ivo Kaleta, vedoucí

Redakční rada: Mgr. Ivo Kaleta, Mgr. Ing. Petr Hruška Ph. D. , Mgr. Pavel
Hruška

Mgr. Monika Horsáková, Mgr. Jakub Chrobák, Ph. D., doc. Mgr. Jan
Malura, Ph.D.

42 autorů jednotlivých kapitol

Leporelo Tajemná Ostrava

Lucie Seifertová, autorka

Petr Prchal, produkce

Ve spolupráci s Ostravským muzeem, o. p.

Ostravské příchody

Radovan Lipus, autor

Marina Feltlová, hlavní koordinátorka

Jiří Hruška, redaktor

Ve spolupráci s Českým rozhlasem Ostrava

Literatura

Ostrava 2015

Klastr z pohledu architektury, urbanismu a kreativity

- 01/ MAU, B.: *Massive Change*, Phaidon Press Limited, London 2004, s. 15, překlad autor
- 02/ SEDLÁČEK, T.: *Ekonomie dobra a zla*, 65. pole, 2009, s. 254
- 03/ VENTURI, R., BROWN, D.S., IZENOUR, S.: *Learning from Las Vegas*, Cambridge 1994, s. 3, překlad autor
- 04/ AMO: *Gulf Survey*, Dubai, in: Moutamarat, AMO, Archis et al., *Volume/ Al Manakh*. Dubai 2007, s. 132, překlad autor
- 05/ V blízkém okolí Dubaje dnes žije na 1,7 miliardy obyvatel. V anketě mezi mladými lidmi pořádané v Íránu uvedlo 91 % dotázaných Dubaj jako místo, kde by chtěli strávit svůj život.
- 06/ Nová Aténská charta (2003), <http://www.gsd.harvard.edu/people/faculty/pollalis/cases/BilbaoG-CaseA.pdf>
- 07/ http://www.mqw.at/fset_en.html
- 08/ http://www.museumsinsel-berlin.de/index.php?lang=en&page=1_1
- 09/ <http://www.ny.com/museums/mile.html>

Základní aspekty realizace Klastru Černá louka z pohledu městského marketingu

- 10/ AMIN, A. (1999): An Institutional Perspective on Regional Economic Development. *International Journal of Urban and Regional Research*, Vol. 23, Iss. 2. pp. 365–378.
- 11/ BATHÉL, H., GLÜCKLER, J. (2003): *Wirtschaftsgeographie: Ökonomische Beziehungen in räumlicher Perspektive*, 2., korrigierte Auflage, Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart.
- 12/ BATHÉL, H., MALMBERG, A., MASKELL, P. (2004): Clusters and knowledge: local buzz, global pipelines and the process of knowledge creation. *Progress in Human Geography*, 2004, Vol. 28, Iss. 1, pp. 3–56.
- 13/ BIANCHINI, F., LANDRY, C. (1995): *The Creative City*. London: Demos.
- 14/ BERG, L. V. D., BRAUN, E. (1999): Urban competitiveness, marketing and the need for organising capacity. *Urban Studies*, Vol. 36, no. 5–6, s. 987–999.
- 15/ BLAŽEK, J. (1999): Local and regional development and policy in the Czech Republic. In: Hudak, V., Huitfeldt, H., Meegan, E. (ed.): *Regional Policy Goes East*. Prague, The East West Institute, pp. 44–65.
- 16/ Bodenschatz, H. (2005): Vorbild England: Urbane Renaissance in Birmingham und Manchester. *kunsttexte.de*, no. 3, pp. 1–18.
- 17/ BOSCHMA, R., LAMBOOY, J. (1999): The prospects of an adjustment policy based on collective learning in old industrial regions. *GeoJournal*, Vol. 49, no. 4, pp. 391–399.
- 18/ BÖHMER, H. (2000): *Ruhrgebietspolitik in der Krise: Kontroverze Konzepte aus Wirtschaft, Politik, Wissenschaft und Verbänden*. Dortmund: Institut für Raumplanung, Universität Dortmund.
- 19/ BÜRKNER, H. J., KUDER, T., KÜHN, M. (2005): Regenerierung der schrumpfende Städte: Theoretische Zugänge und Forschungsperspektiven. *Working Paper Leibniz-Institut für*

Regionale Entwicklung und Strukturplanung (IRS), Erkner. Available on line: <http://www.irs-net.de/download/wp_regeneration.pdf>

- 20/ Byrne, D. (2002): Industrial culture in a post-industrial world: the case of the North East of England. *City*, Vol.6, no. 3, pp. 279–289.
- 21/ BURT, R. S. (1992): *Structural Holes: The Social Structure of Competition*. Cambridge: University Press.
- 22/ CASTELLS, M., HALL, P. (1994): *Technopoles of the world: the making of twenty-first-century industrial complexes*. Routledge, London.
- 23/ COOKE, P. (1995): Keeping to the high road: learning, reflexivity and associative governance in regional economic development. In: COOKE, P. (Eds.): *The Rise of the Rustbelt*. London: UCL Press, pp. 231–245.
- 24/ Cooke, P. Morgan, K. (1998): *The Associational Economy: Firms, Regions and Innovation*. Oxford: Oxford University Press.
- 25/ DRAKE, G. (2003): This place gives me space: place and creativity in the creative industries, *Geoforum*, Vol. 34, Iss.4, pp. 511–524.
- 26/ EBERT, R., GNAD, F. (2006): Strukturwandel durch Kulturwirtschaft. *Aus Politik und Zeitgeschichte*, Vol. 34–35, pp. 31–38.
- 27/ EBERT, R., KUNZMANN, K.R. (2007): Kulturwirtschaft, kreative Räume und Stadtentwicklung in Berlin. *DISP 171*, 2007, Vol. 4, Iss. 43, pp. 64–79.
- 28/ ELLGER, C. (2001): Beyond the Economic? Cultural Dimensions of Services: The RESER Survey of Service Research Literature in Europe 2000. *The Service Industries Journal*, Vol. 21, Iss. 4, pp. 167–190.
- 29/ FELDMAN, M. P., AUDRETSCH, D.B. (1999): Innovation in cities: Science-based diversity, specialization and localized competition. *European Economic Review*, Vol. 43, Iss. 2, pp. 409–429.
- 30/ FLORIDA, R. (2002): *The Rise of the Creative Class and how it's transforming work, leisure, community, & everyday life*. Basis Books, New York.
- 31/ FLORIDA, R. (2005): *Cities and the Creative Class*. Routledge, New York.
- 32/ FLORIDA, R., STOLARICK, K. (2006): Creativity, connections and innovation: a study of linkages in the Montreal Region. *Environment and Planning A*, Vol. 38, Iss. 10, pp. 1799–1819, ISSN:0308-518X
- 33/ FRIEDRICHS, J. (1994): Revitalisierung von Städten in altindustrialisierten Gebieten: Ein Modell und Folgerungen. *Geographische Zeitschrift*, Vol. 82, pp. 133–153.
- 34/ FREUNDT, A. (2003): *Entwicklungspotenziale der Kulturwirtschaft in altindustrialisierten Regionen. Chancen der Förderung von Clustern im Ruhrgebiet und in Merseyside*. Univ. Dortmund, Fakultät Raumplanung. Available on line: <http://deposit.dnb.de/cgi-bin/dokserv?idn=967894735&dok_var=d1&dok_ext=pdf&filename=967894735.pdf>
- 35/ GARGIULO, M., BENASSI, M. (2000): Trapped in Your Own Net? Network Cohesion, Structural Holes and the Adaptation of Social Capital. *Organization science*, Vol. 11, no. 2, pp. 183–196.
- 36/ Gómez, M. V. (1998): Reflective Images: The Case of Urban Regeneration in Glasgow and Bilbao. *International Journal of Urban and Regional Research*, vol. 22, no.1, pp. 106–121.

- 37/ Grabow, B., Hollbach-Grömig, B. (1995): *Weiche Standortfaktoren*. Schriften des Deutschen Institut für Urbanistik Band, 89, Stuttgart-Berlin-Köln: Dt.Gemeindeverlag.
- 38/ GRABHER, G. (1993): The weakness of strong ties: The lock-in of regional development in the Ruhr area, In: G. GRABHER (ed.): *The embedded firm: On the socioeconomics of industrial networks*, London: Routledge, 1993, pp. 255–277, ISBN: 0-415-0737-4X.
- 39/ GRABHER, G. (2001): „Ecologies of creativity: the Village, the Group, and the heterarchic organisation of the British advertising industry“, *Environment and Planning A*, 2001, Vol. 33, Iss.2, pp. 351–374.
- 40/ GRABHER, G., IBERT, O. (2004): Produktion in Projekten. Die Beispiele der Werbebranche in Hamburg und der Softwareindustrie in München. *Abschlussbericht des DFG-Forschungsprojekts*. Sozioökonomie des Raumes, Universität Bonn.
- 41/ GRANOVERTER, M. (1973): The Strength of Weak Ties. *American Journal of Sociology*, Vol. 6, Iss.78, pp. 1360–1380.
- 42/ Hitters, E., Richards, G. (2001): The Creation and Management of Cultural Clusters. *Creativity and Innovation Management*, Vol. 11 no. 4, pp. 234–247.
- 43/ HEINTEL, M. (2005): Stadt- und Regionalentwicklung als Zukunftsaufgabe. In: HOCHSTADT, S. (ed.): *Stadtentwicklung mit Stadtmanagement?* Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, pp. 123–144.
- 44/ HELBRECHT, I. (2001): Postmetropolis: Die Stadt als Sphinx. *Geographica Helvetica*, 2001, Vol. 56, Iss. 3, pp. 214–222.
- 45/ HELBRECHT, I. (2004): Bare Geographies in Knowledge Societies - Creative Cities as Text and Piece of Art: Two Eyes, One Vision. *Built Environment*, Vol. 30 Iss. 3, pp. 194–203.
- 46/ Helbrecht, I. (2009): Mehr Leadership! Der Weg in die Urban Governance am Beispiel Creative City Politics. Aktuelle Debatten der Planung im Lichte von Platons Staatstheorie. *Planung neu denken*, Vol.2, pp. 1–14.
- 47/ HELLMER, F. et al. (1999): *Mythos Netzwerke. Regionale Innovationsprozesse zwischen Kontinuität und Wandel*. Berlin. Sigma.
- 48/ HESSE, M., LANGE, B. (2007): Kreative Industrien. Magma und Mantra der Berliner Stadtentwicklung. *Kommune: Forum für Politik, Ökonomie, Kultur*, Vol. 25, Iss. 2, pp. 64–69.
- 49/ Huning, S., Peters, D. (2003): Editorial: Mega-Projekte und Stadtentwicklung. *Planungslandschau*, no. 8, pp. 1–8.
- 50/ HUBBARD, P. (1996): Urban design and city regeneration: social representations of entrepreneurial landscapes. *Urban Studies*, Vol. 33, no. 8, pp. 1141–1461.
- 51/ HUBBARD, P.: *City*. London: Routledge, 2006.
- 52/ Ibert, O. (2005): Wie lassen sich Innovationen planen? *Informationen zur Raumentwicklung*, Heft 9/10, pp. 599–607.
- 53/ JONAS, M. (2005): Brücken zur regionalen Clusterforschung - Soziologische Annäherung an ein ökonomisches Erklärungskonzept. *Zeitschrift für Sociologie*, 2005, Vol. 34, Iss. 4, pp. 278–287.
- 54/ Jonas, M. (2006): Brauchen regionale Wirtschaftskluster lebendige „Kooperation“? Ein Überblick anhand einer Auswahl empirischer Studien zu europäischen Hochtechnologieclustern. *Reihe Sociologie*, Vol. 79, Institut für Höhere Studien, Wien.
- 55/ Kilper, H. (1999): *Die Internationale Bauausstellung Emscher Park. Eine Studie zur Steuerungsproblematik komplexer Erneuerungsprozesse in einer alten Industrieregion*. Opladen: Leske + Budrich.
- 56/ Klaus, P. (2006): *Stadt, Kultur, Innovation*. Seismo Verlag. Zürich.
- 57/ Klaus, P. (2008): Urbane Kontexte der Kulturproduktion – Räume der Kreativwirtschaft, *DISP* 174, pp. 17–25.
- 58/ KUNZMANN, K.R. (2002): Kultur, Wirtschaft und Raumentwicklung. *Informationen zur Raumentwicklung*, Vol. 4, Iss. 4/5, pp. 185–197.
- 59/ KUNZMANN, K. (2004): Culture, creativity and spatial planning. *Town Planning Review*, vol. 75, no. 4, pp. 383–404.
- 60/ KUTA, V., KUDA, F., SEDLECKÝ, J. (2005): Černá louka - první poválečný brownfields v Ostravě. *Urbanismus a územní rozvoj*, Vol. 8, Iss. 3, pp. 10–15.
- 61/ LANDRY, C. (2000): *The Creative City: A Toolkit for Urban Innovators*. London: Earthscan.
- 62/ LASH, S., URRY, J. (1994): *Economies of Signs and Space*. Sage, London.
- 63/ Malecki, E. J.: Hard and Soft Networks for Urban Competitiveness. *Urban Studies*, Vol. 39, nos. 5–6, pp. 929–945.
- 64/ MAIER, G., TÖDTLING, F. (1998): *Regionálna a urbanistická ekonomika 2. Regionálny rozvoj a regionálna politika*. Bratislava, Elita.
- 65/ MALBERG, A., MASKELL, P. (2002): The elusive concept of localization economies: towards a knowledge-based theory of spatial clustering, *Environment and Planning A*, Vol. 34, Iss. 3, pp. 429–449.
- 66/ Markusen, A. (2006): Urban development and the politics of a creative class: evidence from a study of artists. *Environment and Planning A*, Vol. 38, no. 10, pp. 1921–1940.
- 67/ MARKUSEN, A. (2007): *The Urban Core as Cultural Sticky Place*. Project on Regional and Industrial Economics, Humphrey Institute of Public Affairs, pp. 1–18. Dostupné: http://www.hhh.umn.edu/projects/prie/pdf/161_urban_core_sticky_place.pdf
- 68/ MARTIN, R. (2006): Pfadabhängigkeit und die ökonomische Landschaft. In: BERNDT, CH., GLÜCKLER, J. (ed.): *Denkanstöße zu einer anderen Geographie der Ökonomie*. Bielefeld. Transcript Verlag., 2006, pp. 47–76.
- 69/ MOMMAAS, H. Cultural clusters and the post-industrial city: Towards the remapping of urban cultural policy. *Urban Studies*, Vol. 41, Iss. 3, pp. 507–532.
- 70/ Mommaas, J.T. (2009): Spaces of culture and economy: Mapping the cultural-creative cluster andscape. In: Kong, L., O'Connor, J. (ed.), *Creative economies, creative cities*, New York: Springer, pp. 45–60.
- 71/ Montgomery, J. (2003): Cultural quarters as mechanisms for urban regeneration part 1: conceptualising cultural quarters, *Planning Practice and Research*, Vol. 18, pp. 293–306.
- 72/ MOSSIG, I. (2004): Steuerung lokalisierter Projektnetzwerke am Beispiel der Produktion von TV-Sendungen in den Medienclustern München und Köln. *Erdkunde*, Vol. 58, Iss. 3, pp. 252–268.

- 73/ MOSSIG, I. (2005): Die Branchen der Kulturökonomie als Untersuchungsgegenstand der Wirtschaftsgeographie. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, Vol. 49, Iss. 2, pp. 99–112.
- 74/ OLDENBURG, R. (1999): *The Great Good Place*. Marlowe, New York.
- 75/ PORTER, M. E. (1990): *The Competitive Advantage of Nations*. New York: The Free Press.
- 76/ PRATT, A.C., JEFFCUT, P. (2002): Managing Creativity in the Cultural Industries. *Creativity and Innovation in Management*, Vol. 11, Iss. 4, pp. 225–233.
- 77/ QUINN, B. (2005): Arts festivals and the city. *Urban Studies*. Vol. 42, Iss. 5, pp. 927–943.
- 78/ REIMER, S., PINCH, S., SUNLEY, P. (2008): Design spaces: agglomeration and creativity in British design agencies. *Geografiska Annaler, Series B, Human Geography*, Vol. 90, Iss. 2, pp. 151–172. ISSN:0435-3684
- 79/ Rumpel, P. (2002): *Teritoriální marketing jako koncept územního rozvoje*. Ostrava: Ostravská univerzita.
- 80/ RUMPEL, P. (2006): Inovace, inovativní koncepty a přístupy v územním rozvoji. In: RUMPEL, P. (ed.): *Sborník příspěvků z mezinárodní konference „Inovace v rozvoji měst, obcí a regionů s důrazem na marketingové řízení“*. Ostrava, Ořtís, s. 7–24.
- 81/ RUMPEL, P., JEŽEK, J., SLACH, O. (2007): *Marketingový management obcí, měst a regionů*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.
- 82/ RUMPEL, P., SLACH, O., KOUTSKÝ, J., (2008): *Měkké faktory regionálního rozvoje*. Ostrava: Ostravská univerzita.
- 83/ Scott, A.J. (1996): The Craft, Fashion, and Cultural-Products Industries of Los Angeles: Competitive Dynamics and Policy Dilemmas in a multisectoral image-producing complex. *Annals of the Association of American Geographers*, Vol.86, Iss. 2, pp. 306–323.
- 84/ SCOTT, A. J. (2000): *The Cultural Economy of Cities: Essays on the Geography of Image-Producing Industries*. London: Sage.
- 85/ SCHAMP, E. W. (2000): *Vernetzte Produktion: Industriegeographie aus institutioneller Perspektive*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft.
- 86/ SEARLE, G., DE VALENCE, G. (2005): The urban emergence of a new information industry: Sydney's multimedia firms. *Australian Geographical Studies*, Vol. 43, no. 2, pp. 238–253.
- 87/ SHORT, J. R. et al. (1993): Reconstructing the image of an industrial city. *Annals of the Association of American Geographers*, Vol. 83, Iss. 2, pp. 207–224.
- 88/ SLACH, O., BORUTA, T. (2006): Varianty rozvoje vnitřních měst a city management In: *Sborník z mezinárodní konference „Nové trendy - Nové nápady“*. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická, pp. 171–184.
- 89/ SLACH, O., BORUTA, T. (2008): Flagship (vlajkové) projekty a jejich význam pro regionální rozvoj. In: Ježek, J. (ed.) *Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej 16. – 17. októbra 2008 na Vysokej škole v Sládkovičove*. Sládkovičovo: Vysoká škola v Sládkovičove, pp. 77–84.
- 90/ SLACH, O., KOUTSKÝ, J. (2008): *The role of creative industries in the restructuring of old industrial regions in the Czech Republic*. Southampton: University of Southampton.
- 91/ SPAANS, M. (2004): The Implementation of Urban Regeneration Projects in Europe: Global Ambitions, Local Matters. *Journal of Urban Design*. Vol. 9, no. 3, pp. 335–349.
- 92/ Stam, E., Jong, J., Marlet, G. (2008): Creative industries in the Netherlands. Structure, development, innovativeness and effects on urban growth. *Geografiska Annaler, Series B*, Vol. 90, no. 2, pp. 119–132.
- 93/ STEINER, M. (1985): Old industrial areas: a theoretical approach. *Urban Studies*, Vol. 22, Iss.5, pp. 387–398.
- 94/ STORPER, M. (1997): *The Regional World: Territorial Development in a Global Economy*. New York London, Guilford Press.
- 95/ STORPER, M., VENABLES, A.V. (2004): Buzz: face-to-face contact and the urban economy. *Journal of Economic Geography*, Oxford University Press, Vol. 4, Iss. 4, pp. 351–370.
- 96/ TASAN-KOK, T. (2009): Entrepreneurial Governance: Challenges of Large Scale Property-Led Urban Regeneration Projects, *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*. 2009, Published Online: 1st Apr. 2009.
- 97/ THIEL, J. (2007): Räumlicher Strukturwandel der (west-) deutschen Werbewirtschaft. Arbeitsmärkte als lokale Anker der Kreativökonomie? *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, Vol. 51, no. 1, pp. 31–45.
- 98/ TEMELOVÁ, J. (2006): Odras globalizace v komerční nebytové výstavbě v Praze po roce 1990: diferenciacie a homogenizace fyzického prostředí. In: Ouředníček, M. (ed.) *Sociální geografie Pražského městského regionu*. Univerzita Karlova v Praze. Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, pp. 19–41.
- 99/ TÖDTLING, F., TRIPPL, M. (2005): One size fits all? Towards a differentiated regional innovation policy approach. *Research Policy*, Vol. 34, Iss. 8, pp. 1203–1219.
- 100/ UZZI, B. (1997): Social Structure and Competition in Interfirm Networks: The Paradox of Embeddedness, *Administrative Science Quarterly*, Vol. 42, no. 1, pp. 35–67.
- 101/ WOJAN, T. R., LAMBERT, D. M., McGRANAHAN, D. A. (2007): Emoting with their feet: Bohemian attraction to creative milieu. *Journal of Economic Geography*, Vol. 7, no. 6, pp. 711–736.

Emblematické osobnosti

Melina Mercouri

- 102/ <http://www.melinamercurifoundation.org>
- 103/ <http://www.unesco.org>
- 104/ <http://www.filmforum.org>
- 105/ HRADEČNÝ, P., DOSTÁLOVÁ, R., HROCHOVÁ R., OLIVA, P., VAVŘÍNEK V.: Dějiny Řecka, Praha 1998

Karel Reisz

- 106/ GASTON, G.: K. R. Boston 1980
- 107/ LLOYDOVÁ, A. (ed.): Movies of the Sixties. London 1983
- 108/ BLECH, R. (ed.): Encyklopédia filmu. Ba 1993, 683–684
- 109/ LANGMAN, L.: Destination Hollywood. The Influence of Europeans on American Filmmaking. Jefferson, North Caroline – London 2000
- 111/ Zemřel režisér Karel Reisz In: Právo 28. 11. 2002
- 112/ Mladá fronta Dnes, 28. 11. 2002, č. 277
- 113/ Jeden z dobrých rodáků. In: Týden 2. 12. 2002, č. 49, 82
- 114/ LIPČÍK, R.: Nekrolog – Karel Reisz. In: Instinkt 5. 12. 2002, č. 34
- 115/ (mao): Tvůrce Free cinema je z Ostravy. In: Moravskoslezský kraj 18. 10. 2003, č. 245
- 116/ MARXOVÁ, A.: Z pohledu outsidera. In: Roš Chodeš. Věstník židovských náboženských obcí v českých zemích a na Slovensku 2003, 2, 6–7
- 117/ MURPHY, R. (ed.): Directors in British and Irish Cinema. BFI Publishing, London 2006 (citováno podle www.screenonline.org.uk)

Paul Kupelwieser

- 118/ MYŠKA, M.: Generální ředitel – životní příběh Paula Kupelwiesera, in Člověk v Ostravě v 19. století, Universitas, Ostrava 2007
- 119/ MATĚJ, M., Korbelářová, I., Levá, P.: Nové Vítkovice. 1876–1914. Ostrava 1992
- 120/ Wohlfahrt Einrichtungen des Eisen Werkes Witkowitz, 1907

O Ostravě: básně, eseje, texty

- 121/ BEZRUČ, P.: Slezské písně, Nakladatelství Pokorný a spol. v Brně, 1947
- 122/ HRUŠKA, P.: Vždycky se ty dveře zavíraly, HOST – vydavatelství, s. r. o., Brno 2002
- 123/ HRUŠKA, P.: Měsíce, HOST – vydavatelství, s. r. o., Brno 1998
- 124/ The Jarek Nohavica Songbook, kniha písní, Montanex, a.s., Ostrava 2009

O Ostravě: fakta

- 125/ Český statistický úřad, <http://www.czso.cz>
- 126/ Magistrát města Ostravy, <http://www.ostrava.cz>
- 127/ Krajský úřad Moravskoslezského kraje, <http://www.kr-moravskoslezsky.cz>
- 128/ Ostravský informační servis, <http://www.ostravainfo.cz>

- 129/ Most Slovenského národného povstania v Bratislave, Účelová publikácia Doprastavu, n. p., Bratislava, Zostavila Ing. Daniela Rutzká, Vydala ALFA, Bratislava 1976
- 130/ Vítkovice, Významné ocelové konstrukce Vítkovic (Significant steel constructions made in Vítkovice), Publikace ke 150. výročí výroby ocelových konstrukcí, koncept Jan Světlík, Vydavatelství EN FACE 2008, ISBN 978-80-903385-8-6

Fotografie

AP ATELIER Praha, Ing. Arch. Josef Pleskot
Architektonická kancelář ARKOS s. r. o., Ing. Pavel Obroučka
Archiv Divadla loutek Ostrava
Archiv akciové společnosti VÍTKOVICE
Archiv města Ostravy
Archiv přípravného týmu projektu Mons 2015
Černá louka s.r.o.
Archiv rodiny Reiszových
Atelier Hájek
Bílé divadlo Ostrava
Cirqueon
Colours of Ostrava – foto Petr Piechowicz
Černá louka, s.r.o.
Česká televize
Česká tisková kancelář
Divadlo Petra Bezruče
Galerie výtvarného umění v Ostravě
Generální konzulát Polské republiky v Ostravě – foto Leo Beer
Hlavné mesto SR Bratislava – foto Marek Velčák
Holomíček, Bohdan
Hornická dechovka Ondruš
Hrubeš, Petr
Chuchma, Josef
Janda, Rudolf
Kancelář Václava Havla
Kolář, Viktor
Kovalík, Martin
Kotrba, Štěpán
Krasl, František
Letiště Ostrava, a. s.
Magistrát města Ostravy
Malý, Tomáš
Maxwan Architects
Meister, Karel
MELINA MERCOURI FOUNDATION
MÚZICKÁ ŠKOLA se speciálním zaměřením na děti a mládež se zdravotním postižením Ostrava–Mariánské Hory
Národní divadlo – foto Hana Smejkalová
Občanské sdružení Vzájemné soužití
Ostravaci.cz
Ostravské centrum nové hudby
Ostravské muzeum
Ostravský informační servis, s. r. o.
OVARt o.s.
Pepe, Dita
Polášek, Roman
Popelář, Martin
Projektstudio, Ing. arch. David Kotek

Smékal, Martin
SPOK – spolek pro ostravskou kulturu – foto Tadeáš Goryczka
Společnost Jindřicha Chalupeckého
Šulc, V.
Větrné mlýny – foto David Konečný
VÍTKOVICE, a. s.

Fotografie z archivu spolupracovníků

V publikaci jsou použity reprodukce obrazů těchto autorů
Martin Velišek, Erwin Pendl, S. Dubový

Schladisthofanlage Neahr. Esten.

Katholikenanlage.

Haupt-Tempel.

Dezember 1878.

Constructions-Direktor
der
FRAGER MASCHINENBAU-
ACTIEN-GESELLSCHAFT
vormals Rusten & Co

Architekt *21/12-1878*

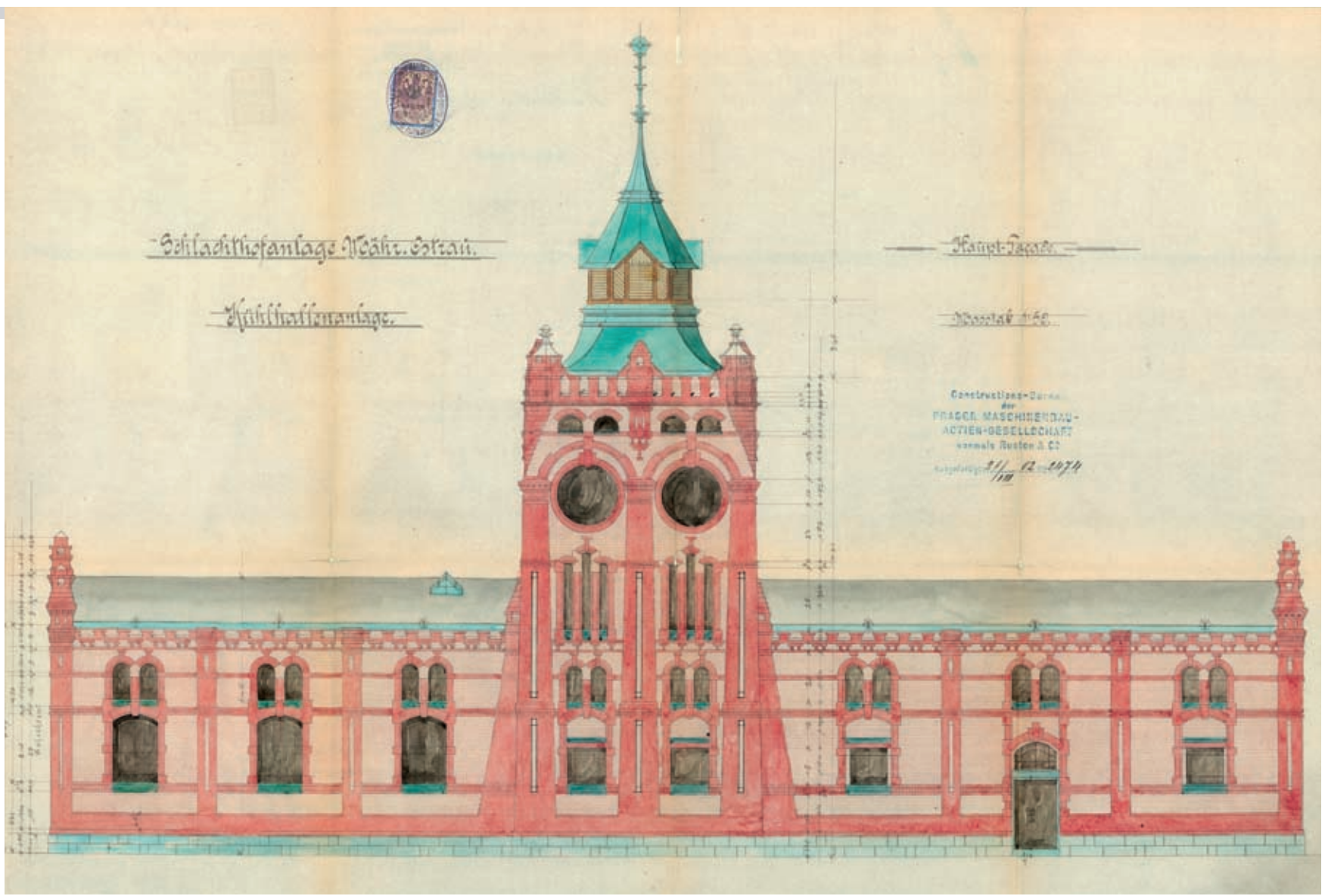

Foto Martin Popelář

Ostrava

*Sto roků v šachtě žil, mlčel jsem,
sto roků kopal jsem uhlí,
za sto let v rameni bezmasém
svaly mi v železo stuhly.*

*Uhelný prach sedl mi do očí,
rubíny ze rtů mi uhly,
ze vlasů, z vousů a z obočí
visí mi rampouchy uhlí.*

*Chléb s uhlím беру do práce,
z roboty jdu na robotu,
při Dunaji strmí paláce
z krve mé a mého potu.*

*Sto roků v kopalně mlčel jsem,
kdo mi těch sto roků vrátí?
Když jsem jim pohrozil kladivem,
kdekdo se začal mi smáti.*

*Abych měl rozum, šel v kopalnu zas,
pro pány robil jak prve:
máchl jsem kladivem - teklo v ráz
na Polské Ostravě krve!*

*Všichni vy na Slezské, všichni vy, dím,
nech je vám Petr neb Pavel,
mějž prs kryt krunýřem ocelovým,
tisícům k útoku zavel;*

*všichni vy na Slezské, všichni vy, dím,
hlubokých páni vy dolů:
přijde den, z dolů jde plamen a dým,
přijde den, zúčtujem spolu!*

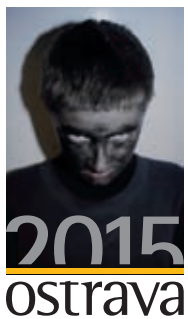
Petr Bezruč

Foto Viktor Kolář

Foto Viktor Kolář

Ostrava 2015
Kancelář projektu Ostrava – kandidát na titul Evropské hlavní město kultury 2015 |
28. října 23 | 702 00 Ostrava | Česká republika

Tel: +420 596 110 523
Fax: +420 599 443 060
E-mail: info@ostrava2015.cz
[Http://www.ostrava2015.cz](http://www.ostrava2015.cz)

Jazyková korektura
Olga Hrtoňová
Aleš Antošík
Jindra Svobodová

Grafická úprava
Martin Kaiser
Petr Kwašný, studio UPGRADE CZ s.r.o.

Vytiskla
PressTerminal

© Černá louka, s.r.o.

OSTRAVA!!!

